

ආතර් කොනන් ඩොයිල්ගේ

"ඔබේ සමූහයින්"

- අරලොක් හෝම්ස්

වන්දන මෙන්ඩිස්

"කවුරුවත් වත්තට ඇතුළු වුණොත්, ඔහුට දෙවියන්ගේම පිහිටයි. ඒ නිසා හොඳට මතක තිබෙනවා. ඔබේ පණට ආදරයක් ඇත්තම් රෑ කාලෙට ගෙයින් වලියට ඔහින්න එනා!"

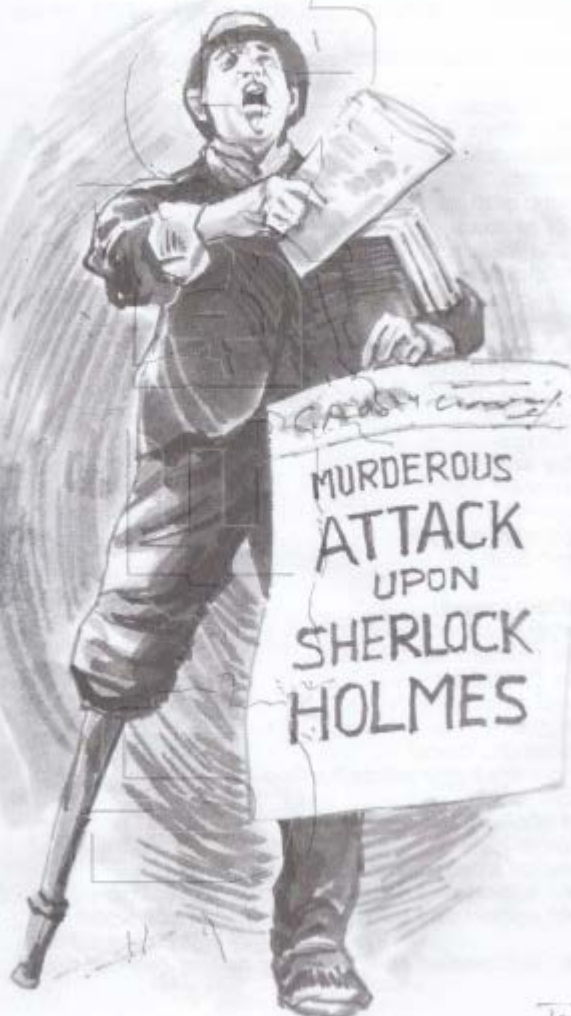
Reading Purpose Only.. Not For Print.

USE

“ඔබෙන් සමුගනිමි”

- ජර්ලොක් හෝමස්

HIS LAST BOW

විශ්ලේෂණයේ නිර්මාණ හා පරිවර්තන

සවිකතා - ජීවිතය වටාම දෙසල

විද්‍යා ප්‍රමාණය - පුරාණය දඩයම්

කෙටි කතා - වන කෙසෙල්ල

කොළින් සවිකතා - අවිරහයේ පුළුන් නිධානය, නිල් දිවයින්ගේ අතිරේක

පරිවර්තන (නිර්මාණය හෝ නිවැරදි කිරීම)

පුරාණ ගායන

සිව් රහස් සලකුණ

නිවැරදි කිරීම

පුරාණය ඇත්තේ සාක්ෂි දෙක

පුරාණය

පුරාණය අඩවියක

මහ රජු ආ මාරක

පුරාණය මානවයා

දිවයින්ගේ නිවැරදි කිරීම

පුරාණය පරිවර්තනය

පුරාණය සලකුණ

පුරාණය හෝ නිවැරදි කිරීම

පුරාණය රහස් සලකුණ

පුරාණය වරින් පරිවර්තනය හෝ නිවැරදි කිරීම

පුරාණය මිනිසා

පුරාණය

පුරාණය කෙසේ කත

පුරාණයේ විවිධය

පුරාණයේ පොත්පත

පුරාණය සමය කෙසේම

පුරාණය සවිකත

පරිවර්තන (අනෙක්)

පුරාණය පුරාණය සවිකතය

පුරාණය සවිකතයේ විවිධය

පුරාණය විවිධය

පුරාණය සවිකතය

පුරාණය පුරාණය

පුරාණය රජු රහස්

පුරාණය ඇත්තේ පුරාණය සවිකතය

පුරාණය

පුරාණය පරිවර්තනය අනෙක්

පුරාණය පුරාණය

පුරාණය පුරාණය.....පුරාණය විවිධ අනෙක් දිවයින්

පුරාණය පුරාණයේ විවිධය සවිකතය - (රාජ්‍ය සාහිත්‍ය සමිතිය - 2008)

පුරාණය පුරාණයේ විවිධය සවිකතය II - සොළොස් සිතුවම්

- (රාජ්‍ය සාහිත්‍ය සමිතිය - 2009)

පුරාණය පුරාණයේ විවිධය සවිකතය III - සල දිවයින් සාහිත්‍ය

“ඔබෙන් සමුගනිමි”

ෂර්ලොක් හෝම්ස්

HIS LAST BOW

අසංක්ෂිප්ත පරිවර්තනය
චන්දන මෙන්ඩිස්

සිව්විලි තොන්හල (පුද්ගලික) සමාගම
16, සර්ප්වර්ග පද්ම,
මහනුවර.

ෆෝන් : 081 - 2224292

චන්දන මෙන්ඩිස් ප්‍රකාශන

141/2, දුටු පාර, බැද්දගල, කෝට්ටේ

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

කොට්ටේ

අධ්‍යාපන ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන උපදේශක මණ්ඩලය විසින්
නිකුත් කරන ලද බලපත්‍රය

"මිබෙන් සමුගනිමි"

1952 පෙබරවාරි මස 29 දින නිකුත් කරන ලද ලංකාණ්ඩුවේ
ගැසට් පත්‍රයෙහි පළවූ උපකෘත, ස්වභාෂා, ද්විභාෂා හා ඉංග්‍රීසි
පාඨශාලාවන් පිළිබඳ ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහයේ 19/ඒ ඡේදය යටතේ
අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්තුමන් විසින් පාසල් පුස්තකාල
පොතක් වශයෙන් අනුමත කරන ලදී.

ටී. එල්. ඩී. නානායක්කාර
ලේකම්,
අධ්‍යාපන ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන
උපදේශක මණ්ඩලය.

2004.12.07 දින
අධ්‍යාපන හා උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය,
'ඉසුරුපාය',
බත්තරමුල්ල.

යොමු අංකය - අග්‍රම /2/7114

ද්‍රෝස්තර වොට්සන් සහ ෂර්ලොක් හෝම්ස්

පටුන

1. භයානක ගනුදෙනුකරුවෙක්	11
ADVENTURE OF THE ILLUSTRIOUS CLIENT	
2. විදුහලේ අවුල	57
ADVENTURE OF THE THREE STUDENTS	
3. කොපර් බීච්ස් හි අභිරහස	89
ADVENTURE OF THE COPPER BEECHES	
4. වංශවතාගේ පළුතිලව්ව	129
ADVENTURE OF THE NOBLE BACHELOR	
5. නාවික ගිවිසුමේ අභිරහස	165
ADVENTURE OF THE NAVAL TREATY	
6. සිංහ කේශර	225
ADVENTURE OF THE LION'S MANE	
7. "ඔබෙන් සමුගනිමි"	258
HIS LAST BOW	
THE WAR SERVICE OF SHERLOCK HOLMES	

Reading Purpose Only.. Not For Print.

ශ්‍රීමත් ආතර් හොනන් ඩොයිල්

දොස්තර ජෝන් වොට්සන් ගෙන්.....

මගේ මේ ඇමතුම ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ මිතුරු මිතුරියන් වෙතයි. ඔහුගේ වත්මන් තත්ත්වය ගැන ඔබ සියලුදෙනා දැනුවත් කිරීම මගේ යුතුකමක් යයි මම විශ්වාස කරමි.

රුමටික සන්ධි ප්‍රදාහය නිසා ඔහු ඉදහිට, දණහිස් හා වැළමිටි ආබාධවලට ලක්වෙත බව සැබෑ ය. එහෙත් මගේ හිතමිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහතා හොඳ සනීපයෙන් ජීවත්ව සිටින බව ඇසීම ඔබේ සතුටට හේතු වනු ඇති. ඔහු පහුගිය අවුරුදු කිහිපය මුළුල්ලේම ජීවත්ව සිටින්නේ, ඊස්ට්බෝර් නගරයේ සිට සැතපුම් පහක් දුරින් පිහිටි කුඩා ගොවිපොළකයි. මේ කාලය ඇතුළත ද විසඳා දෙන මෙන් ඉල්ලා, ඔහු වෙත ඉදිරිපත් කෙරුණු ගැටලු සංඛ්‍යාව ඉතා විශාලය. ඉතාම අධික මුදලක් ගෙවීමට සූදානම් බව පවසා ඔහු වෙත ගෙන ආ ගැටලු රැසක් ද මේ අතර විය. එහෙත් හෝම්ස් මේ සියල්ල ප්‍රතික්ෂේප කළේය. ඒ අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තියෙන් තමා විශ්‍රාම ගත්තේ සදහටම බව පවසමිනි. බ්‍රිතාන්‍යයට එරෙහිව ජර්මනිය යුද්ධ ප්‍රකාශ කිරීම නිසා, ඔහුගේ පිළිවෙතේ යම් වෙනසක් කිරීමට හෝම්ස්ට සිදුවිය. ඔහුගේ විශ්ලේෂණාත්මක බුද්ධියේ හා ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරීත්වයේ සුසංයෝගය තම රට වෙනුවෙන් වෙනස් මඟකට යොමු කළ, හෝම්ස්ගේ ඒ කටයුතු පිළිබඳව ද මම මෙහි සඳහන් කරමි. මා ළඟ එකතු වී තිබුණු ඔහුගේ මුල් කාලයේ වික්‍රමාන්විත පරීක්ෂණ කිහිපයක් ද මේ පොතට ඇතුළත් කිරීමට මම අදහස් කළෙමි.

දොස්තර ජෝන්. එච්. වොට්සන්

හයානක ගනුදෙනුකරුවෙක්

"ඔව්, දැන් ඉතින් ඒකෙන් කාටවත් සිත්වේදනාවක් ඇතිවෙන්න හේතුවක් නෑ." ඡේරලොක් හෝම්ස් එදා කීවේ. මා කළ ඉල්ලීමට පිළිතුරු වශයෙනි. පහත සඳහන් කථාන්තරය ඔබ වෙත ගෙන ඒමට කලක සිට මගේ සිතේ-පිංතූල උනන්දුවක් තිබිණි. පසුගිය අවුරුදු දහයක කාලය තිස්සේම, මා දහවනාවකට වැඩිය ඒ සඳහා ඔහුගෙන් අවසර ඉල්ලා සිටින්නට ඇත. එහෙත් මෙතෙක් ඊට අවසර නො ලැබිණි.

ඉදහිට හෝ තුර්කි ස්නානයක් ලබාගැනීමට මගේ මෙන්ම හෝම්ස්ගේ ද සිත්වල තිබුණේ දැඩි නැමැත්තකි. ස්නානයෙන් පසු සිරුර වියළෙන තෙක් රැඳී සිටින කාමරයේ, දුම්පානය කරමින් කාලය ගත කිරීම අපේ සිරිත විය. එවැනි වෙලාවට මගේ මිත්‍රයා තරමක් දොඩමළු වන බව මා අත්දැකූ දෙයකි.

මගේ කතාන්තරය ඇරඹෙන්නේ 1902 ජූලි ෭ම බර් 3 වැනි දා දිනකය. නොදම්බලන්ඩ් මාවතේ ස්නානාගාරයේ සමීප කවිච්චි මොක අපි වැහිර සිටියෙමු.

"හෝම්ස් ඔබේ හිතේ මොකක් හරි ප්‍රශ්නයක් තියෙනවාද?" මා ඇහුවේ ඔහු දිගින් දිගටම කල්පනාවේ වෙළී සිටි නිසයි. මගේ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු ලෙස ඔහු, ළඟ එල්ලා තිබූ පිටකයෙක් සාක්කුවෙන් ලිපියක් එළියට ගත්තේය.

"බාගවෙලාවට මේක, තමන්ගේ පාඩුවේ ඉන්නේ නැතිව අනුන්ගේ වැඩවලට අතදාන මෝඩයෙකුගෙන් වෙන්නත් පිළිවන්. එහෙමත් නැත්නම් මේක කෙනෙකුගේ ජීවිතයද මරණයද කියා තීරණය කෙරෙන බැරෑරුම් කාරණයක් වෙන්නත් පිළිවන්." හෝම්ස් කීවේ ලිපිය මා අතට දෙමිනි. එය කලින්දා හැන්දෑවේ කාල්ටන් සමාජශාලාවේදී ලියූ බව සඳහන්ව තිබිණි.

1. මුලින් උණු ජලයෙන් හා ජලවාෂ්ට වැලින් නහවා, සම්බාහනය කොට, ඉන්පසු සිසිල් ජලයෙන් නැවිම. මෙය ශරීරයේ පද්ධති පිරිසිදු කොට, ඉන්ධනේ කාරන විකල්ප වර්ධකමත් ලෙස පැයන්තෝ සැලකුණ.

"සර් ජේම්ස් ඩේමරි ෂර්ලොක් හෝමස් මහතා වෙත ස්වකීය ආශීසනා පිරිනමයි. හෙට හවස 4.30 ට හෝමස් මහතා හමුවීම සඳහා, සර් ජේම්ස් පැමිණෙනු ඇත. එතුමා හෝමස් මහතා හමුවීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ, ඉතාම රහසිගත, එමෙන්ම අතිශයින්ම වැදගත් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් බව දන්වා සිටී. එහෙයින් මේ හමුවීමට කාලය ලබාදීමට, හෝමස් මහතා සෑම උත්සාහයක්ම දරනු ඇතැයි සර් ජේම්ස් විශ්වාස කරයි. කාල්ටන් සමාජශාලාව වෙත දුරකතන පණිවුඩයක් දී හමුවීම ස්ථිර කරනු මැනවි."

"ඔහුට මාව හමුවෙන්න එන්න කියා මං දුනුම්දුන් බව, ඔබට අමුතුවෙන් කියන්න අවශ්‍ය නැහැනේ වොට්සන්."

හෝමස් කීවේ, මා ඒ ලිපිය ඔහු අතට ආපසු දුන් විටයි.

"වොට්සන්. ඔබ දන්නවාද මේ මනුස්සයා - ඩේමරි කියන්නේ කවුද කියලා?"

"ඉහළ සමාජයේ අය අතර කතාබහේදී, ඔය නම නිතර සඳහන් වෙන්නවා මට අහන්න ලැබිල තියෙනවා. එපමණයි."

"හොඳයි. ඔහු ගැන ඊට වැඩි යමක් ඔබට කියාදෙන්න මට පුළුවනි. ලොකු ලොක්කන්ට තියෙනවා, තේ පුවත්පත්වලින් ප්‍රසිද්ධියට පත්වෙන්න ඉඩනොදී, විසඳාගත යුතු පොද්ගලික ප්‍රශ්න. අන්න ඒවා විසඳාගැනීමට, සැලසුම් කිරීම ගැන, සර් ජේම්ස් ප්‍රසිද්ධයි. ඒවා සාර්ථක ලෙස විසඳාදීම ගැන, ඔහුට කීර්ති නාමයක් ලැබිල තියෙනවා. හැමරිංඩ්විල් සිද්ධියේදී, ඔහු සර් ජෝජ් ලුච් සමග සාකච්ඡා කරලා, මහා ප්‍රශ්නයක් විසඳාගත් හැටි සමහරවිට ඔබට මතක ඇති. ඔහු රටේ වැදගතෙකු ලෙස පිළිගත් පුද්ගලයෙක්. ඒ වගේම යමක් සියුම්ව, සාකච්ඡා මගින් විසඳා ගැනීමට සහජ හැකියාවක් ඔහු සතුව තිබෙනවා. ඒ නිසා, අප හමුවට ඉදිරිපත් වෙන්නේ වැඩකට නැති ප්‍රශ්නයක් නොවෙයි කියන එක ගැන නම්, මට සැහිමකට පත්වෙන්න පුළුවනි. අපේ සහයෝගය ඔහුට...."

"අපේ?"

"ඔව් වොට්සන්. ඔබත් මේකට මා සමග හවුල් වෙන්න තරම් කාරුණික වෙන්නා නම්....?"

"එහෙම හවුල්වෙන්න ලැබෙනවා නම් ඒක මට ගෞරවයක්."

"එහෙනම් අද හවස 4.30 ට ඔබට ඒ ගොරවය හිමිවේවි. එතෙක් ඒ ප්‍රශ්නය අපේ මොළවලින් ඉවත්කර තියන්න පුළුවන්."

ඒ කාලයේ මා පදිංචිව සිටියේ ක්වින් ඇන් විටියේ නිවසකයි. හෝම්ස් සඳහන් කළ චේලාච්ච පෙර, බේකර් විටියේ නිවහන වෙත ළඟාවීමට මට හැකි විය. හරියටම හවස 4.30 ට සර් ජේම්ස් ඩේමරි, අපේ විසිත්ත කාමරය වෙත කැඳවාගෙන එන ලදී.

ඔහුගේ පෙනුම තවමත් බොහෝ දෙනෙකුට මතක තිබීමට ඉඩ ඇත. එහෙයින් ඒ ගැන වැඩිදුර විස්තර කිරීම අනවශ්‍ය යයි සිතමි. ඔහුගේ ප්‍රමාණයෙන් විශාල සිරුර, සම්පූර්ණයෙන්ම රැවුල මුදුකළ පිරිණි, පළල් මුහුණ, ප්‍රසන්න කච්ඡා ආදී මේ ලක්ෂණ වෙත එක්වරම කෙනෙකුගේ අවධානය යොමුවේ.

ඉතා අලංකාර අයුරෙන්, ඇඳුමෙන් පැළඳුමෙන් සැරසීම ගැන, ඩේමරි නම් දරා සිටී අයෙකි. එය සත්‍යයක් බව මට පෙනිණි. දිලිසෙන චොප්හැට් වර්ගයේ තොප්පිය, කළු පැහැති සැටින් කුරුල්ලක්සව, අඳුරු පැහැති අලංකාර ඇඳුම් කට්ටලය, වාර්නිෂ් වලින් ඔපකළ පාවහන්, වළලුකර දක්වා විහිදුණු ලැවෙන්ධර් පැහැති පාවහන් සැරසිල්ල, ආදී මේ සියල්ල, ඔහුගේ පෞරුෂත්වය වඩාත් ඉහළ නැංවීය. මේ තේජාන්විත ප්‍රභූවරයාගේ පැමිණීමෙන්, අපේ කුඩා විසිත්ත කාමරයට අමුතුව ආලෝකයක් ලැබිණ.

"දොස්තර වොට්සන් මෙහිදී හමුවෙන්න ලැබෙන බව මං දනහිටියා." ඔහු පැවසුවේ ආචාරශීලීව හිස මා වෙත මඳක් පහත් කරමිනි. "මේ කටයුත්තෙන් දී වොට්සන් මහත්මයාගේ සහයෝගයත් ඔබට ඉතාම අවශ්‍ය වෙන්න ඉඩ තියෙනවා. ඒ මොකද අපට ගනුදෙනු කරන්න සිදුවෙලා තියෙන්නේ බොහොම බිහිසුණු පුද්ගලයෙක් සමග. ඔහු හිෂණය සමග ජීවත්වෙන කෙනෙක්. ඔහුම මිනීමරු කටයුත්තක යෙදෙන්න, ඔහු මොනම වෙලාවකවත්, පසුබට වෙන්නෙ නෑ. යුරෝපා මහාද්වීපයේ ඉන්න ඉතාම හයානකම පුද්ගලයා මොහු බව මා කිව යුතුයි."

"ඔය නම්බුනාමය ලැබුණු පුද්ගලයින් කීපදෙනෙකුම මට ප්‍රතිවාදීන් හැටියට ලැබිල තියෙනවා." හෝම්ස් කීවේ සිනාමුසු මුහුණෙනි. "ඔබ දුම්පානය කරන්නෙ නැද්ද සර් ජේම්ස්? හොඳයි. එහෙනම් මට සමාවෙන්න. මං පයිප්පය දල්වාගන්නම්. ඔබ කියන

පුද්ගලයා, මියගිය මහාචාර්ය මොරියාට්ටත් වඩා හයානක නම්, ඒවත්ව ඉන්නා කර්නල් සෙබස්ටියන් මොරාන්ටත් වඩා හයානක නම්.... අන්න එහෙනම් මං ඔහු හමුවෙන්න කැමැතියි. මොකක්ද ඔය කියන පුද්ගලයාගේ නම?"

"ඔබ කවදා හරි අහල තියෙනවද ග්රෑන්ර් සාමිවරයා ගැන?"

"මොනවා? ඔබ කියන්නේ අර ඕස්ට්‍රියානු ජාතික මිනීමරුවා ගැනද?"

කර්නල් ඩේමරි දැන් එසවුයේ මහ හඬින් සිනාසෙමිනි.

"හෝමිස් මහත්මයා! අති විශිෂ්ටයි! ඔබ නොදන්නා අපරාධකාරයෙක්, මේ ලෝකෙ කොහෙවත් නෑ. එහෙම නම් ඔහු මිනීමරුවෙක් බවත් ඔබේ විමසුමට හසුවෙලාද තියෙන්නේ?"

"මුළු යුරෝපා මහාද්වීපයේම සිදුවෙන අපරාධ ගැනත්, ඒවාට අදාළ අපරාධකාරයින් ගැනත් සෝදිසියෙන් ඉදිම, මගේ රැකියාවේ එක් කොටසක්. වෙස් අහනුවර ප්‍රාග් වලදී සිදුවුණු මිනීමරුම ගැන, තොරතුරු ඔබට අහන්න ලැබුණද? එහෙනම් මිනීමරුවා කවුද කියන එක ගැන, හිතේ කිසි සැකයක් ඇතිවෙන්නේ නෑ. මිනිහා එල්ලුම් ගස් නොගිහිං බෙරුණේ කාරණ දෙකක් නිසා. එකක්, මිනීමරුමේ වැදගත් සාක්ෂිකාරයෙක් අදහන අයුරින් හදිසියේ මියයාම. අනෙක නීතියේ තිබූ සුළු අඩුපාඩුවක්. ග්රෑන්ර් නම් කියන්නේ ඔහුගේ බිරිඳ, ස්ප්ලස්න් දුර්ග මාර්ගයේ දී හදිසි අනතුරකින් මියගියා කියලයි. නමුත් මට මගේ ඇස්වලින් බලාගෙන හිටියා වගේ කියන්න පුළුවනි, ඔහු තමන්ගේ බිරිඳ මරාදමිමා, ඔහු එංගලන්තයට ආ බවත් මට දනගන්න ලැබුණා. ඉතින් මගේ හිතට ඇතිවුණා සිතිවිල්ලක්. ඉක්මනින් හෝ ටික කලක් ගතවෙලා හෝ, මේ අපරාධකාරයා, මටත් මැදිහත් වෙන්න සිදුවෙන වැඩක්, එංගලන්තයේ දී කන්න බව. හොඳයි සර් ජේම්ස්, මොනවද ග්රෑන්ර් සාමි කරල තියෙන්නේ? ඔහුගේ පරණ අපරාධයම නැවත මතු වෙලා කෙමෙයි නේද?"

"නැහැ. ඊටත් වඩා හයානක එකක්. පරණ අපරාධයට දඩුවම් දීම වැදගත්. නමුත් තවත් එවැනි එකක් සිදුවීම වළක්වන එක ඊට වඩා වැදගත්. හෝමිස් මහත්මයා, ඉතාම දරුණු, බෙදස්නක අපරාධයක් සිදුවෙන්න, කාරණා එකින් එක සංවිධානය වෙන හැටි කෙනෙකුට බලාගෙන ඉන්න අමාරුයි. තමන්ගේ දැසින් එවැනි

"හෝමස් මහත්මයා..... ඔබ නොදන්නා අපරාධකාරයෙක්
ලෝකෙ කොහෙවත් නෑ"

බිහිසුණු දෙයක් දක දක නිහඬව ඉන්නෙ කොහොමද? එවැනි විනාශයක් ළඟදීම සිදුවෙන බව, සක්සුදක් සේ පැහැදිලිව පෙනෙද්දී, කෙනෙකුට ඉවසාගෙන ඉන්න පුළුවන්ද?"

"ඒක අමාරු වැඩක්."

"එහෙනම් මං මේ පෙනී ඉන්න මගේ අනුග්‍රාහකයාට ඔබේ අනුකම්පාව හිමිවේවි."

"ඔබ මෙතැන අතරමැදියෙක් බව මං දනගෙන හිටියෙ නෑ. කවුද ඔබ මේකට මෙහෙයු අනුග්‍රාහකයා?"

"හෝම්ස් මහත්මයා. මං ඔබට ආයාචනය කර සිටිනවා, කරුණාකරල ඒක අහන්න එපා. ඔහුගේ ගෞරවනීය නාමය මේ හා ඇදිල ප්‍රසිද්ධියට පත්වෙන්න ඉඩහරින්නෙ නෑ කියල, මං ඔහුට පොරොන්දු වුණා. මට ඒ විශ්වාසය කඩකරන්න බෑ. ඔහු කටයුතු කරන්නේ සම්පූර්ණයෙන්ම අවංක, ගෞරවාන්විත අරමුණකින්. ඒ වුණත් එතුමා කැමැතියි මේ සිද්ධියේදී, ප්‍රසිද්ධියෙන් ඇත්වී සිටින්න. ඔබට අමුතුවෙන් කියන්න දෙයක් නැහැනෙ හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබේ ගාස්තු අපි නිසි පරිදි ගෙවනවා. ඔබට කැමැති පරිදි නිදහසේ කටයුතු කරන්න පුළුවනි. එතකොට මේ අනුග්‍රාහකයාගේ නම මොකක්ද කියන එක වැදගත් වෙන්නෙ, නැහැ නේද?"

"මට බොහොම කණගාටුයි සර් ජේම්ස්" හෝම්ස් කීය. "මට යොමු කරන පරීක්ෂණ වල, අහිරහස් තියෙන්නේ අන්තිම කෙළවරේ පමණයි. මට පුරුදු එහෙම ගැටලු විසඳලා. නමුත් මට භාරදෙන පරීක්ෂණයේ, මුලින් අගත් දෙකම අහිරහස් වුණොත් මොළේ අවුල් වෙනවා. ඒ නිසා ඔබේ මේ කටයුත්ත කණගාටුවෙන් වුණත් ප්‍රතික්ෂේප කරන්න මට සිදුවෙනවා."

අපේ අමුත්තාගේ මුහුණ අඳුරු පැහැයට හැරිණි. ඔහුට මුහුණදීමට සිදුවූයේ බැරෑරුම් ගැටලුවකට බව එයින් ප්‍රකාශ විය.

"හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබ එහෙම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් ඇතිවිය හැකි හයානක ඵලවිෂාක මොනවාද කියලා ඔබ දන්නෙ නෑ" ඔහු කීය. "මේ සිද්ධියට අදාළ කරුණු දනගන්නොත් ඔබ කොහොමටවත් මේකම මැදිහත් නොවී ඉන්නෙ නෑ. කලින් වුණු පොරොන්දුවක් නිසා අනුග්‍රාහකයාගේ නම හෙළිනොකළත්, අදාළ දේවල් මං ඔබට කියන්නද?"

"ඔව් කියන්න, කියන්න. නමුත් පරීක්ෂණය භාරගැනීමට මං බැඳී හිටින්නේ නෑ."

"ඒක හරි, හොඳයි මං මුල ඉඳලම කියන්නමි. සැකයක් නෑ ඔබ අහල ඇති ජනරාල් ද මර්විල් ගැන?"

"අර බයිබර් දුර්ගමාර්ගයේ සංග්‍රාමය ජයග්‍රහණය කිරීම ගැන, ප්‍රසිද්ධියට පත්වුණු ජනරාල් මර්විල් නේද? ඔව් මං ඔහු ගැන අහල තියෙනවා."

"ඔහුට ඉන්නවා දුවක්. ඇය වයලට් ද මර්විල්. - ලාබාල කරුණියක්. ඉතාම ධනවත්, ඉතාම රුමක්. ඉහළ සමාජයේ වැජඹෙන්න උවමනා හැම දෙයක්ම උහන්, ඒ සඳහා හොඳ අධ්‍යාපනයක් ලැබූ තැනැත්තියක්. කිසිදේකින් අඩුවක් නැති, රාජකුමාරියක් වගේ මෙනෙවියක්, මෙන්න මේ සුන්දර යුවතියයි අපට බේරාගන්න උවමනා. කාගෙන්ද? අර දුෂ්ට තිරිසන් මිනිසාගේ ග්‍රහණයෙන්."

"ඒ කියන්නේ, ඇයව් රිසිසේ තමන්ට පාළනය කළ හැකි, ඇය සතු යමක් ගරුනර් සාමි අතට පත්වෙලාද?"

"හෝමිස් මහත්මයා ගැහැනියක පාළනය කිරීමට ලැබිය යුතු දරුණුම ආයුධය ඔහු අතට පත්වෙලා - ඒ තමයි ඇගේ හඳවත! ඔහුට ඇගේ ආදරය ලැබිලා, ගරුනර් ට තියෙන්නේ ඉතාම කලාතුරකින් දකින්න ලැබෙන හරිම කඩවසම් පෙනුමක් බව, ඔබ මීට කලින් අහලා ඇති, ඒ වගේමයි තරුණියන් වගිවෙන අන්දමට කතාකිරීමට, ඔහුට ඇති හැකියාව, ඔහුගේ මෘදු කටහඬවත්, විත්තාකර්ෂණීය පෙනුමටත් ගැහැනුන් උමතු වෙනවා. මුළු කාන්තා පරපුරම, ඔහුගේ මේ ගතිගුණ හා පෙනුමෙන් වගිවෙලා කියලයි කතාව තියෙන්නේ."

"වයලට් ද මර්විල් වගේ ප්‍රභූ කරුණියක්, මේ වගේ මිනිසෙකුට අහුවුණේ කොහොමද?"

"මධ්‍යධරණී මුහුදේ සිරි නරඹමින් නිවාඩු ගතකරන්න සංවිධානය කළ රුවල්-නැව් වාරිකා තියෙනවා නේ. එහෙම ගිය ගමනකදී තමයි, ඇයට ඔහුව හමුවෙලා තියෙන්නේ. මෙවැනි ගමනකට සහභාගි වෙන්න, සංවිධායකයින්ට මුදල් ගෙවීම විතරක් මදි. ඔවුන් ආවට ගියාට මිනිස්සු ගන්නෙ නෑ. වාරිකා සංවිධායකයෝ, බොහෝම වැදගත් යයි සිතිය හැකි අය තෝරල

බේරල් තමයි වාරිකාවට අරගන්නේ. නමුත් ග්රෑන්ඩ් සාමි මොන වගේ කෙනෙක්ද කියලා, ඔවුන් තේරුම් ගන්න කොට ප්‍රමාද වැඩි ඇති. මේ තක්කඩියා අහිංසක වයලට් මෙනෙවිය සම්පූර්ණයෙන්ම රච්චාගෙන. දූන් ඔහු ගැන ආදරයෙන්, ඇය පිස්සු වැටිලා වගෙයි. ඇයට ඔහුගෙන් තොර ලෝකයක් නැහැ. ඔහුට විරුද්ධව කවුරු හරි කියන එක වචනයක්වත් ඇය කනකට ගන්නේ නැ. ඇයගේ මේ පිස්සුව හොඳ කරන්න, සෑම උත්සාහයක්ම දරුවා. නමුත් ඒ හැම එකක්ම අසාර්ථක වුණා. දූන් තත්ත්වය මං ඔබට කෙටියෙන් කියන්නම්. ඇය තීරණය කරලා ලබන මාසේ ඔහු හා විවාහ වෙන්න. ඇයට තියෙන්නේ, මොන විධියකින් වත් වෙනස් කරන්න බැරි, නොසැලෙන ගල් හිතක්. වයසත් සම්පූර්ණ නිසා, මේ විවාහය නවත්වන්න ක්‍රමයක් අපට හිතාගන්නවත් බැ."

"මේ මිනිසා ඔස්ට්‍රියාවේදී සිදුකළ අපරාධය ගැන ඇය දන්නවාද?"

"මේ කෙරාටික තක්කඩියා, ඔහුගේ හුටපට හැම එකක්ම ඇයට කියලයි තියෙන්නේ. නමුත් ඒ හැම එකකදීම ඔහු තමයි අහිංසකයා. ඔහු ඇයගේ හිතට කාවද්දලා තියෙනවා, තමන් අසරණ බවත්, අනෙක් අය ඔහුව ලෝහියෙක් හැටියට ප්‍රසිද්ධ කර ඇති බවත්. ඔහු කියලා තියෙන හැම දෙයක්ම ඇය හිස්මුදුනින් පිළිගන්නවා. ඇයට ඒවා අකුරක් නැර වියවාසයි. අනෙක් මිනිසුන් කියන දේවල් ගැන ඇය සලකන්නේ, අහිංසකයෙකුට විරුද්ධව හතුරන් ගෙතු බොරු කියලයි."

"අනේ දෙවියනේ! කොහොම වුණත් ඔබ නොදනුවත්වම ඔබේ අනුග්‍රාහකයාගේ නම හෙළිවුණා නේ. ඔහු නිසැකවම ජනරාල් ද මර්විල් වෙන්න ඇති?"

අපේ අමුත්තා අපහසුවෙන් සිය අසුනේ එහාට මෙහාට ඇඟරුණේය.

"එහෙම කියලා මට බොහොම පහසුවෙන් ඔබට රච්චන්න පුළුවන් හෝම්ස් මහත්මයා. නමුත් සත්‍යය ඒක නෙමෙයි. දැඩි කම්පාවකට පත්වෙලා ඉන්න මර්විල්, දූන් කලකිරුණු මිනිහෙක්. දැඩි සිත් ඇති යුද හටයා මේ සිද්ධියෙන් දූන් සිහිවිකල් වෙලා වගේ. සංග්‍රාම බිමේ නොසැළුණු අහිත සෙන්පතියා, දූන් අතපය වලංගු නැති මහල්ලෙකුට සමානයි. ඔස්ට්‍රියානු තක්කඩියා, තිත්භණ

බුද්ධියෙන් කරන සැලසුම් කඩාබිඳ දමන්න, ජනරාල් මරවිල්ට කොහොමටවත් බෑ. නමුත් මගේ අනුග්‍රාහකයා වෙනත් කෙනෙක්. ඔහු බොහොම කාලයක් තිස්සේ මරවිල් ආශ්‍රය කරන, පවුලේ මිත්‍රයෙක්. මේ තරුණිය, කොට ගවුම් ඇඳපු පුංචි කෙල්ල කාලෙ ඉඳල, ඇය ගැන පිතෘ ස්නේහයකින් හිටී කෙනෙක්. මේ බිහිසුණු විනාශය තවත්වන්න, මොනවා හරි උත්සාහයක් නොයොදා ඔහුට තවත් බලාගෙන ඉන්න හැකියාවක් නැහැ. ස්කොට්ලන්ඩයාඩි පොලීසියටත් මේ සම්බන්ධයෙන් මොකුත් කරන්න බැහැ. මේ ගැන ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයාගේ උදව් ලබාගත යුතු බව, ඒ මහත්මයාමයි යෝජනා කළේ. නමුත් ඒ, මං ඔබට කලිනුත් කිව්වා වගේ, ඔහුගේ නම හෙළි නොකළ යුතුයි යන උපදෙස් පිට. හෝම්ස් මහත්මයා මට කිසිම සැකයක් නැ. ඔබේ තිබෙන සුවිශේෂ දක්ෂතාවය නිසා, මගේ අනුග්‍රාහකයා කවුද කියල හොයාගන්න එක ඔබට බොහොම පහසු වූවක්. නමුත් මං ඔබෙන් ඉල්ලා සිටිනවා, ටුණු පොරොන්දුවට ගරු කිරීමක් වශයෙන් එහෙම නොකරන ලෙසට."

හෝම්ස් සිතහවක් පෑවේය.

"මං හිතන්නේ ඒ දේ ගැන මට අවංකවම ඔබට පොරොන්දු වෙන්න පුළුවන්. ඒ වගේම මේ ප්‍රශ්නය ගැන හොයා බලන්නත් මං භාරගන්නවා. මං කොහොමද ඔබව හමුවෙන්නෙ?"

"කාල්ටන් සමාජශාලාවේදී ඔබට මාව හමුවෙන්න පුළුවනි. නමුත් හදිසි අවස්ථාවකදී මට දුරකතනයෙන් අමතන්න මගේ අංකය XX31"

හෝම්ස් එය සටහන් කරගත්තේය. ණම දණහිස මත තබාගත් සටහන් පොත, විවෘත කරගෙනම ඔහු තවදුරටත් සිනාමුසු මුහුණෙන් බලාසිටියේ ය.

"ග්රූනර් සාමී පදිංචි තැන ලිපිනය මොකක් ද?"

"කිංස්ටන් ප්‍රදේශයට නුදුරු 'වර්නොන් ලොජ්' නිවසේ. ඒක මහ විශාල මන්දිරයක්. ඔහු යෙදුණු ව්‍යාපාර වලින් මේතරම් විශාල මුදලක් උපයාගත්තේ කොහොමද කියන එකක් සැකයි. නමුත් ඔහු දුන් විශාල ධනවතෙක්. ඒ නිසාම සතුරෙක් හැටියට ඔහුගේ භයානක කම තවත් වැඩියි."

"දනට ඔහු ගෙදර ඉන්නවාද?"

"ඔව්"

"ඔබ මට කිව් මේ විස්තරවලට අමතරව, මේ පුද්ගලයා ගැන ඔබ දන්නා වෙනත් තොරතුරු මොනවා හරි කියෙනවාද?"

"ධනවතෙක් නිසාම ඔහුගේ රූපී අරුවිකම් කියෙන්නේ ඒ පැත්තට. ඔහු වේගයෙන් දිවිය හැකි රේස් අශ්වයින්ට කැමතියි. ටික කාලයක් ඔහු හර්ලිංග්මිහි පෝලෝ ක්‍රීඩාවේ යෙදුණා. නමුත් ප්‍රාග්වල සිද්ධිය ප්‍රචාරය වෙද්දී, ඔහුට එතැනින් අස්වෙන්න සිදුවුණා. ඔහු දුර්ලභ පොත් සහ පින්තාරු කළ සිතුවම් එකතු කරනවා. ස්වභාවයෙන්ම ඔහු කලා ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂ කුසලතාවක් දක්වන පුද්ගලයෙක්. විනයේ පෞරාණික පිගන් හාණ්ඩ ගැන, ඔහු ලොව පිළිගත් විශේෂඥයෙක්. ඒ ගැන ඔහු පොතක් ලියල කියෙනවා."

"සංකීර්ණ මනසක හැටි" හෝමස් කීය. "අතිශයින්ම දරුණු අපරාධකාරයින්ට, මෙවැනි අමතර දක්ෂතාවයකුත් පිහිටනවා. අපේ පැරැණි මිත්‍රයා වාලි පීස් වයලීන වාදනයේ අතිදක්ෂයෙක්. චේතරයිට විශිෂ්ට ගණයේ චිත්‍රශිල්පියෙක්. තව එවැනි පුද්ගලයින් රාශියක් ගැන මට කියන්න පුළුවනි. හොඳයි සර් ජේම්ස්. එහෙනම් ඔබේ අනුග්‍රාහකයාට මේ කාරණය දනුම් දෙන්න. මං මගේ සම්පූර්ණ අවධානය, ගරුතර් සාමී වෙත යොමුකරනවා. ඊට වඩා වැඩි යමක් දනට මට කියන්න බැහැ."

මට ප්‍රයෝජනවත් වෙන, නොදන්නා තොරතුරු හොයා ගැනීමේ, මටම විශේෂිත ක්‍රම කියෙනවා. කටයුතු අරඹන්න මොනවා හරි විධියක් හොයා ගැනීමට අපට හැකි වේවි. ඒ ගැන මට සැකයක් නැ."

සර් ජේම්ස් ඩේමරි අපෙන් සමුගෙන පිටවී ගියේය. හෝමස් ගැඹුරු කල්පනාවකට වැටිණි. ඔහු කල්පනා ලොවේ සැරිසැරුවේ, මා පමණක් නොව මුළු ලොවම අමිතක වී ගිය අයුරෙනි. සැහෙන වේලාවකට පසු, ඔහු සළුන් යථා තත්ත්වයට පත්විය.

"හොඳයි වොටසන්. මේ ගැන මොකක් කළ යුතුයි කියලද ඔබට හිතෙන්නේ?"

"මං හිතන්නේ ඔබ ගිහිත් මේ තරුණ කාන්තාව - වයලට මෙනෙවිය හමුවිය යුතුයි."

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා, ආගේ හිත වෙනස් කරන්න. ආගේ තාත්තට බැරිවුණා නම්, නාඳුනන්නෙකු වන මම කොහොමද ඒක

කරන්නේ? ඒ වුණත් අනෙක් හැම මාර්ගයක්ම අසාර්ථක වුණොත්, ඔබ කියන විධියට උත්සාහයක් යොදන්න අපට සිදුවේවි. නමුත් මට හිතෙන්නේ වෙනත් දෙයක්. අප මේ ප්‍රශ්නයට අත ගැසිය යුත්තේ, වෙනත් පැත්තකින්. මෙතැනදී, මට මින්වෙල් ජොන්සන්ගෙන් ප්‍රයෝජනයක් ලබාගන්න හැකිවේවි කියලා, නිකං හිතෙනවා."

මීට පෙර මා ඔබට ඉදිරිපත් කර ඇති කර්තව්‍යවල, මින්වෙල් ජොන්සන් ගැන යමක් සඳහන් කිරීමට අවස්ථාවක් නොලැබිණි. මගේ මිත්‍රයාගේ පසුකාලීන පරීක්ෂණ කිහිපයකටම මින්වෙල් ජොන්සන්ගේ දායකත්වය ලැබුණු බව සැබෑය. එහෙත් මෙවැනි පරීක්ෂණ මා තෝරාගත් ඒවා අතර නොවූ නිසා, ජොන්සන් ගැන මා අතින් සඳහනක් නොවිණි. විසිවැනි සියවසේ මුල් අවුරුදු කිහිපයේ, හෝම්ස් කළ පරීක්ෂණ කිහිපයකටම ජොන්සන්ගෙන් විශාල මෙහෙයක් ඉටුවිය.

මින්වෙල් ජොන්සන් මුලින් ප්‍රසිද්ධියට පත්වූයේ, භයානක අපරාධකරුවෙකු ලෙස බව, මා කණගාටුවෙන් වුවත් සඳහන් කළ යුතුය. ඔහු දෙවරක්ම පාක්හර්ස්ට් බන්ධනාගාරයේ සිරදඬුවම් ලැබුවේකි. පසුව තමාගේ වැරැදි ක්‍රියාකලාපය ගැන පසුතැවුණු ඔහු, එම ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත්විය. මිළඟට ලන්ඩනයේ පාතාල ලෝකයේ අපරාධකරුවන් පිළිබඳව හෝම්ස්ට ඔත්තු සපයන්නකු ලෙස, ජොන්සන් කටයුතු කිරීමට පටන්ගත්තේය. අහිරහස් අපරාධ විසඳීම සඳහා, ඔහු ලබාදුන් ඔත්තු අතිශයින්ම ප්‍රයෝජනවත් වූ අවස්ථා බොහොමයකි. ජොන්සන් පොලීසියට ඔත්තු සපයන්නෙකු ව සිටියා නම්, පාතාල ලෝකයේ සගයන්ට ඔහු ගැන වැටහී, ඔහුගේ සත්‍ය ස්වභාවය එළිදරව්වීමට ඉඩතිබිණි. නමුත් මින්වෙල් ජොන්සන්ගේ ඔත්තුවලින් හෙළිවූ අපරාධ, සෘජුවම උසාවිය වෙත ආවේ නැත. එහෙයින් ඔහුගේ කටයුතු ගැන අපරාධකරුවන්ට සැකයක් ඇති නොවිණි.

ලන්ඩනයේ තිබූ සියලුම රාත්‍රි සමාජශාලා, සුදු පොළ හා අනෙකුත් පාතාල ලෝකයේ මධ්‍යස්ථානවල දොරටුව, "අයි.ආර්.සී" ලේබලය නිසා ජොන්සන්ට විවෘතවිය. ඔහුගේ බුද්ධිමත් බව නිසා යමක් ක්ෂණිකව නිරීක්ෂණය කිරීමටත්, එහි වැදගත් බව වටහා ගැනීමටත්, මින්වෙල් ජොන්සන්ට විශිෂ්ට

හැකියාවක් තිබිණ. එහෙයින් අපරාධකාරයින්ගේ ලෝකයේ තොරතුරු හෙළිකර ගැනීමට, ඔහු අනෙකු ඔත්තුකරුවෙක් විය. ෂර්ලොක් හෝම්ස් දැන් උදව්පතා යොමුවීමට සූදානම් වූයේ ඔහු වෙතයි.

මගේ මිත්‍රයා විසින් ගනු ලැබූ මුල්ම පියවර කෙසේවී දැයි, ඉක්මනින්ම නිරීක්ෂණය කිරීමට මට නොහැකි විය. ඊට හේතු වූයේ රෝගියෙකුට හදිසි වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාදීම සඳහා මට ගැමට සිදුවීමයි. කෙසේ වෙතත් එදා හැන්දෑවේ හෝම්ස් හමුවීමට අමතක නොකෙළෙමි. මා ඔහු හමුවූයේ ස්ටැන්ඩිහි සිම්සන්ගේ අවන්හලේදීය. පාරට මුහුණලා පිහිටි කුඩා මේසයක් අසල, අපි අසුන් ගත්තෙමු. විටියේ ගමන් කළ රථවාහන හා මහජනයාගෙන් පිරුණු ජීවප්‍රවාහය නරඹමින්, තමාට දැනගන්නට ලැබුණු විස්තර ඔහු මට පැවසුවේය.

"ග්රෑන්ර් සාමිගේ පෞද්ගලික කුණකන්දල් අවුස්සන වැඩේ, ජොන්සන් භාරගත්තා. පාතාල ලෝකයේ අදුරු අහුමුළු වලින්, මොනවා හරි හොයාගන්න මිනිහට බැරිවෙන්නේ නෑ. ග්රෑන්ර්ගේ රහස් කියෙනවා නම්, ඒවා දන්නේ පාතාල ලෝකයේ අපරාධකාරයින් හා ඔවුනට සම්බන්ධ අය. ඒ නිසා භාරා අවුස්සලා බලන්න ඕනෙ ඒ පැත්තයි."

"ඒ වුණාට වයලට් ද මර්විල් මෙනෙවිය, ඔහු ගැන ප්‍රසිද්ධියට පත්වෙලා තිබෙන කරුණු කිසි එකක් භාරගන්න එකක් නෑහැ. ඉතින් ඔබ අමුතුවෙන් මොනවා හරි දෙයක් සොයාගන්නත්, ඇය ඒක පිළිගනිවි කියලා හිතනවාද?"

"ඒ ගැන අපි කල්තියා කොහොම කියන්නද වොට්සන්? ගැහැනියකගේ හිතත්, හදවතත් දෙකම, පිරිමින්ට තේරුම් ගන්න අමාරු මහා ප්‍රහේළිකාවන්ලු. ඔහු කළ මිනීමැරුමක් සමහර විට ඇය අමතක කර දමාවි. නැත්නම් ඔහු බොරුවක් ගොතල ඒක වහල දමාවි. නමුත් සමහරවිට ඊට වඩා කුඩා වරදක් නිසා, ඇගේ සිතට දැඩි වේදනාවක් ඇතිකරන කුචාලයක් ඇතිවෙන්න පුළුවන්. ඒ මොකද ග්රෑන්ර් සාමි මාත් එක්ක කිව්වා...."

"මොනවා? ඔබ ඔහු එක්ක කතාත් කළාද?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. මං සැලසුම් කරගෙන හිටි වැඩපිළිවෙළ ගැන, ඔබට කියන්න මට බැරිවුණා වොට්සන්. මං හැමවිටම

කරන්නේ? ඒ වුණත් අනෙක් හැම මාර්ගයක්ම අසාර්ථක වුණොත්, ඔබ කියන විධියට උත්සාහයක් යොදන්න අපට සිදුවේවි. නමුත් මට හිතෙන්නේ වෙනත් දෙයක්. අප මේ ප්‍රශ්නයට අත ගැසිය යුත්තේ, වෙනත් පැත්තකින්. මෙතැනදී, මට මින්වෙල් ජොන්සන්ගෙන් ප්‍රයෝජනයක් ලබාගන්න හැකිවේවි කියල, තිකං හිතෙනවා."

මීට පෙර මා ඔබට ඉදිරිපත් කර ඇති කථාන්තරවල, මින්වෙල් ජොන්සන් ගැන යමක් සඳහන් කිරීමට අවස්ථාවක් නොලැබිණි. මගේ මිත්‍රයාගේ පසුකාලීන පරීක්ෂණ කිහිපයකටම මින්වෙල් ජොන්සන්ගේ දායකත්වය ලැබුණු බව සැබෑය. එහෙත් මෙවැනි පරීක්ෂණ මා තෝරාගත් ඒවා අතර නොවූ නිසා, ජොන්සන් ගැන මා අතින් සඳහන් කළේ නොවිණි. විසිවැනි සියවසේ මුල් අවුරුදු කිහිපයේ, හෝම්ස් කළ පරීක්ෂණ කිහිපයකටම ජොන්සන්ගෙන් විශාල මෙහෙයක් ඉටුවිය.

මින්වෙල් ජොන්සන් මුලින් ප්‍රසිද්ධියට පත්වූයේ, භයානක අපරාධකරුවෙකු ලෙස බව, මා කණගාටුවෙන් වුවත් සඳහන් කළ යුතුය. ඔහු දෙවරක්ම පාක්හර්ස්ට් බන්ධනාගාරයේ සිරදඩුවම් ලැබුවෙකි. පසුව තමාගේ වැරදි ක්‍රියාකලාපය ගැන පසුතැවුණු ඔහු, එම ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත්විය. මිළඟට ලන්ඩනයේ පාතාල ලෝකයේ අපරාධකරුවන් පිළිබඳව හෝම්ස්ට ඔත්තු සපයන්නකු ලෙස, ජොන්සන් කටයුතු කිරීමට පටන්ගත්තේය. අහිරහස් අපරාධ විසඳීම සඳහා, ඔහු ලබාදුන් ඔත්තු අතිශයින්ම ප්‍රයෝජනවත් වූ අවස්ථා බොහොමයකි. ජොන්සන් පොලීසියට ඔත්තු සපයන්නෙකුව සිටියා නම්, පාතාල ලෝකයේ සහයන්ට ඔහු ගැන වැටහි, ඔහුගේ සත්‍ය ස්වභාවය එළිදරව්වීමට ඉඩතිබිණි. නමුත් මින්වෙල් ජොන්සන්ගේ ඔත්තුවලින් හෙළිවූ අපරාධ, සෘජුවම උසාවිය වෙත ආවේ නැත. එහෙයින් ඔහුගේ කටයුතු ගැන අපරාධකරුවන්ට සැකයක් ඇති නොවිණි.

ලන්ඩනයේ තිබූ සියලුම රාත්‍රි සමාජශාලා, සුදු පොළ හා අනෙකුත් පාතාල ලෝකයේ මධ්‍යස්ථානවල දොරටුව, "අයි.ආර්.සී" ලේබලය නිසා ජොන්සන්ට විවෘතවිය. ඔහුගේ බුද්ධිමත් බව නිසා යමක් ක්ෂණිකව නිරීක්ෂණය කිරීමටත්, එහි වැදගත් බව වටහා ගැනීමටත්, මින්වෙල් ජොන්සන්ට විශිෂ්ට

මං ඔහු කී දෙයට එකඟ වුණා. "හිතවත් මහත්මයා" ඔහු කිව්වා. "ඔබ බොහොම දක්ෂයෙක් හැටියට යුරෝපය පුරා පැතිරුණු කීර්තිනාමයක් දිනාගෙන තියෙන්නේ, ඔබේ හපන්කම නිසයි. මේ වැඩේට සම්බන්ධ වුණොත් ඒ ඔක්කොම විනාශවෙලා යාවි. මේක නම් ඔබට කොහොමවත්, සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාගන්න පුළුවන් ගැටලුවක් නෙමෙයි. ඔබට යෙදෙන්න සිදුවෙලා තියෙන්නේ, කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබෙන කටුක කර්තව්‍යයක. ඒකෙ තියෙන අන්තරායදායක, බිහිසුණු පැත්ත ගැන, මං ඔබට තව මතක් කළේ නැහැ. හෝමිස් මහත්මයා. මං ඔබට තදින්ම කියාහිටින්න කැමතියි. මේකෙ නොයෙදී වහාම මේකෙන් ඉවත්වෙන්න!"

"හරිම පුදුමයි ගරුතරු සාමී" මං කිව්වා. "මං ඔබට දෙන්න බලාපොරොත්තු වුණු උපදේශයත් ඒකමයි. ඔබේ නැණවත්, බුද්ධිමත් බව ගැන මගේ තියෙනවා විශාල ගෞරවයක්. ඔබ හමුවෙලා මේ කළ කතාබහෙන්න, ඒකෙ අඩුවක් වුණේ නැහැ. හිතවත් මිත්‍රයෙක් දෙනවා වාගේ මං ඔබට උපදෙසක් දෙන්නම්. මං කියන දේ අහන්න. ඔබ සැඟවුණු අතීතය හාරා අවුස්සලා, ඔබේ අප්‍රසන්න තත්ත්වයකට පත්කරන්න කාටවත් උවමනා නෑ. ඒවා සිද්ධවෙලා ඉවරයි. දැන් ඔබ ඉන්නේ කුරුදුර හිරිහැර මොකුත් නැති, නිසංසල වාතාවරණයක. නමුත් ඔබ මේ තරුණිය විවාහ කරගන්න දිගටම උත්සාහ කළොත් මොකද වෙන්නේ? ඔබ හදාගන්නවා සතුරන් රැසක්. ඔබට එරෙහිව අවිආශ්‍රිත ඔසවාගෙන සිටින වදින හයානක සතුරන් රැසක්. ඔබේ යටගියාව අවුස්සලා, ඔබට එංගලන්තයේ පය ගහගෙන ඉන්න බැරිතරමට, තත්ත්වය දරුණු වෙනතුරු, ඔවුන් නිකං ඉන්නේ නෑ. එහෙම පටළැවිල්ලක් ඇතිකර ගැනීමෙන් මොකක්ද තියෙන ප්‍රයෝජනේ? ඔබ මේ තරුණියට පාවුවේ ඉන්න ඇරලා; ඉවත්ව යන එක, වඩාත් නුවණක්කාර ක්‍රියාවක් නොවෙයිද? ඔබේ අතීතය හා බැඳුණු සිදුවීම් ඇයට දැනගන්න ලැබුණොත්, ඒකෙන් ඔබට යහපතක් වෙන්නේ නෑ."

සාමීවරයාගේ උඩුදවුළු, ඉටි ආලේප කරල සකස් කරල තියෙන්නේ, දෙපැත්තට පිහිදුණු උල් දෙකක හැඩේට. හරියට කෘමියෙකුගේ හිස ඉදිරිපස තිබෙන දළ දෙකක් වගෙයි. මං කියන ඒවාට සවන් දෙද්දී, ඔහුගේ මේ රැවුළු, උඩට පහළට නලියන්න

ගත්තා. ඊළඟට ඔහුගේ හිතේ ඇතිවූ හාසය පිටකළේ සිහින් සිනා රැල්ලකින්.

"හිනා ගිය එක ගැන මට සමාවෙන්න හෝමිස් මහත්තයා." ඔහු කිව්වා. "බොහොම පහළ චට්ඨාකම් ඇති කාඩ් පමණක් අපේ තියාගෙන, ඔබ මේ කාඩ් අත ක්‍රීඩා කරන්න යාම මහ විහිළුවක්. මං කියන්නේ නෑ මේ තියෙන කරුණු වලින්, ඔබට වඩා හපන්කම් දක්වන්න වෙනත් කිසිවෙකුට පුළුවන් කියල. කොහොම වුණත් ආසියා, තේරා, පොරව, බුරුවා කිසිවක් නෑකුව, ඔබ කොහොමද මේ කාඩ් අත සෙල්ලම් කරල ජයගන්නේ?"

"ඔබට හිතෙන්නේ එහෙමද?"

"ඒක මට හොඳාකාරවම වැටහෙන නිසයි, මං එහෙම කියන්නේ. මං ඒක ඔබට තවත් පැහැදිලි කරලා දෙන්නම්. මගේ කාඩ් අත කොයිතරම් ශක්තිමත්ද කියනවා නම්, ඒක ඔබට පෙන්වන්න මට පුළුවනි. මේ තරුණ කාන්තාවගේ අවංක ආදරය මා වෙත සම්පූර්ණයෙන්ම දිනාගන්න, තරම් මං වාසනාවන්ත වුණා, මගේ ජීවිතයේ පහුගිය කාලයේ මට මුහුණ දෙන්න වුණ කණගාටුදායක සිදුවීම් ගැන මං ඇයට කිව්වා. මං එහෙම කියල තියෙද්දී තමයි, ඇය මුළු හිනින්න මට ආදරය කරන්න පෙළඹුණේ. කුරිරු වංචාකාර මිනිස්සු ඇය වෙතට ඇවිත්....., ඔබත් එයින් එක්කෙනෙක් බව ඔබට හදුනාගන්න පුළුවන් ඇති..... ඇය වෙතට ඇවිත්, සුළු සිද්ධීන් විශාල කර, මට විරුද්ධව අහඹු චෝදනා කගන්න ඉඩ ඇති බව, මං ඇයට කිව්වා. ඔවුනට සලකන්න ඕන කොහොමද කියලත් මං ඇයට දැනුම්දීමයි තියෙන්නේ.

"හෝමිස් මහත්තයා, ඔබ අහල තියෙනවද, කෙනෙකුට මෝහනයට පත්කරලා, ඔහුගේ යටිසිතට විධාන ලබාදීමේ ක්‍රමය ගැන? අහල නෑ? ඔන්න ඔබට ඒක දකින්න පුළුවන් අවස්ථාවක්. මනා පෞරුෂත්වයක් ඇති පුද්ගලයෙකුට මේ ක්‍රමය මගින් පුළුවන්, චිත්ත විධාන ලබාදීම, කිසිදු වංචාවකින් තොරව, සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාගන්න. ඒක ඔබට දකින්න හැකිවෙයි. ඇය සුදානම් ඔබට හමුවෙන්න. ඒ ගැන මට කිසිම සැකයක් නෑ. ඒ මොකද ඇගේ තාත්තා කරන ඕනෑම ඉල්ලීමකට ඇය කීකරුයි - මේ එක සුළු කාරණාවකට ඇරෙන්න."

ඉතින් වොට්සන් මට දෙන කියන්න කිසිම දෙයක් ඉතිරිවෙලා තිබුණෙ නැහැ. මං ඔහුගෙන් සමුගෙන පිටත්ව යන්න සූදානම් වුණා. මං දොර විවෘත කරද්දී ඔහු යළිත් මට කතා කළා.

"ඒක නෙමෙයි හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබ අහල තියෙනවද ලෙබරූන් නම් ප්‍රංශ අපරාධ පරීක්ෂකයා ගැන?"

"ඔව්"

"ඔබ දන්නවාද ඔහුට අත්වූණු ඉරණම මොකක්ද කියලා?"

"මට අහන්න ලැබුණා මොන්ට් මාටර් ප්‍රදේශයේදී, විච්චල ගැටසෙන මැරවරයින්ගේ දරුණු ප්‍රහාරයක් ඔහුට එල්ල වුණා කියල. දැන් ඔහු හතරගාත් පණ නැතිව, සම්පූර්ණයෙන්ම ආබාධිත තත්ත්වයට පත්වෙලා කියලත් ආරංචියි."

"ඒක සම්පූර්ණ ඇත්ත හෝම්ස් මහත්මයා. හැබැයි හරිම අහම්බෙන් වගේ මෙහෙම දෙයකුත් වුණා, ඊට සතියකට කලින්, ලෙබරූන් මගේ පොද්ගලික දේවල් භාරා අවුස්සන වැඩකුත් කළා. ඔබට මම අවවාදයක් දෙන්නම්. මේ වගේ වැඩවලට සම්බන්ධ වෙන්න එපා හෝම්ස් මහත්මයා. මේ වැඩවලින් ලැබෙන අවසාන ප්‍රතිඵලය බොහොම අවාසනාවන්තයි. ඒක හුඟ දෙනෙක් අත්දුටු දෙයක්. මහත්මයා මං ඔබෙන් කරන අවසන් ඉල්ලීම. ඔබ ඔබේ පාඩුවේ තමන්ගේ වැඩකටයුතු කරගන්න. මගේ පාඩුවේ මට ඉන්න ඉඩ හරින්න. ඔබට ආයුබෝවන්!"

"මන්න ඔකයි වොට්සන් සිද්ධිය. දැන් ඔබ දන්නවා සම්පූර්ණ තත්ත්වය."

"මිනිසා බොහොම හයානක ගනුදෙනුකාරයෙක් වගෙයි පෙනෙන්නෙ."

"අතිශයින්ම හයානකයි. බොරුවට සද්ද දාන අයගේ තර්ජන නම් මං ගණනකට ගන්නේ නැහැ. නමුත් මේ වගේ පුද්ගලයන් ඊට වඩා වෙනස්. ඔවුන් කතාවට වඩා ක්‍රියාවෙන් තමයි හපන්කම් පෙන්වන්නේ."

"ඔබ මේ සිද්ධියට මැදිහත් වෙන එකෙන් වැඩක් තියෙනවාද හෝම්ස්? ඔය මිනිසා අර ගැහැනු ළමයා විවෘත කරගැනීම ඔය තරම් බරපතල දෙයක්ද?"

"ඔහු අන්තිමට විවෘත වෙලා හිටි බිරිඳ, අමු අමුවේ මරාදමමා කියන එක මට විශ්වාසයි. එහෙම නම් ඔහු මේ තරුණිය විවෘත

".....මැරවරයින්ගේ දරුණු ප්‍රහාරයක් හමුව එල්ල වුණා..... දැන්
මහු හතරගත් පණ නැතිව ආබාධිත තත්ත්වයට....."

කරගන්නවා කියන එක බරපතල කරුණක් නොවෙයිද? ඒ තැනත් අපේ අනුග්‍රාහකයා.... ඒ ගැන අපි කතා නොකර ඉමු. ඔබේ කෝපි කෝප්පය බිල අවසන් කළාම අපි යමු ගෙදර. දුන් ඡින්ටෙල් ජොන්සන් ඇවිල්ලත් ඇති, ඔහුට වාර්තා කිරීමට ඇති කරුණත් සුදානම් කරගෙන."

හෝම්ස් කී ලෙසම ජොන්සන් අප හමුවීම සඳහා පැමිණ සිටියේය. රතු පැහැති මුහුණක්, කළු පැහැති දෑස් සමග දූවැන්න සිරුරක් තිබූ මොහු, අතිශයින්ම කෙරාටික පුද්ගලයෙක් බව බැලූ බැල්මටම පෙනිණ. ඔහුට අමතරව තවත් කෙනෙකු සෝපාවේ වාඩිවී සිටිනු අපි දුටුවෙමු. ඒ තරුණ, එහෙත් සුදුමැලි කාන්තාවකි. ඇය කලකට පෙර ඉතා රුමත්ව සිට ඇති බවත්, ගෙවීමට සිදුවී ඇති දුක්ඛිත ජීවිතය නිසා දුන් ක්‍රමයෙන් රුමත් බවේ ලක්ෂණ ඉවත්වී යාමට පටන්ගෙන ඇති බවත් අපි වටහා ගත්තෙමු.

"මේ තමයි කීට් වින්ටර් මෙනෙවිය." ඡින්ටෙල් ජොන්සන් කීවේ ඇය හඳුන්වාදෙමිනි. "හෝම්ස් මහත්මයා, ඔබේ පණිවුඩය ලැබිලා පැයක් ඇතුළත මං ඇයව අල්ලා ගත්තා. ඇයට කියන්න තියෙන හැම දෙයක්ම ඇය ඔබට කියාවි."

"මාව හොයාගන්න බොහොම පහසුයි." තරුණිය කීවාය. "අපි ඉන්නේ ලන්ඩන් නගරයේ අපාය. පෝකි ඡින්ටෙල්ගෙයි මගෙයි, දෙන්නගෙම ලිපිනය එකයි. දෙයියම්පා! මේ ලෝකෙ යුක්තිය කියල දෙයක් තියෙනවා නම්! අපටත් වඩා නින්දිත අපායකට යායුතු මිනිහෙක් ඉන්නවා මහත්මයා. අන්න ඒ මිනිහ ගැන තමයි ඔහේ හොයන්න."

හෝම්ස් එයට පිළිතුරු දුන්නේ සිනාමුසු මුහුණෙනි. "වින්ටර් මෙනෙවිය. මට දැනගන්න ලැබුණා, ඔබේ සහයෝගය අපට ලැබෙන බව."

"මං හෙළිකරන තොරතුරු වලින් ඒ යක්ෂයා ඌට නියමිත, සුදුසු තැනට යවන්න පුළුවන් නම්, මං කැමතියි ඔක්කොම විස්තර කියන්න." ඇය කීවේ විශාල උනන්දුවකිනි. ඇයගේ සුදුමැලි මුහුණේ කෝපය ද, දිළිසෙන දෑසේ චෛරය ද පිළිබිඹු වූ අයුරු අපි දුටුවෙමු.

"මගේ ඉතිහාස කතාව අහන එකෙන් ඔහේලට ඇති ප්‍රයෝජනයක් නෑ හෝම්ස් මහත්තයා. නමුත් අද මං මේ

තත්ත්වයට ඇදවැටිලා ඉන්නේ ඇඩල්බර්ට් ග්රෑන්ර් නිසා. මට උච්චත් මං ඉන්න අපායටම ඇදලා ගන්න පුළුවන් නම්....." ඇය කීවේ දෑතේ වකුටු කළ ඇඟිලි ඉහළට දිගුකරමිනි. "උඹ අනික් අය විශාල ගණනක් තල්ලු කළ අපායට උච්චත් ඇදල ගන්න මට පුළුවන් වුණොත්"

"ඔබ දන්නවද දූන් සිද්ධිවෙලා තියෙන්නේ මොකක්ද කියල?"

"මින්වෙල් මාත් එක්ක කිව්වා. ඔහු තවත් මෝඩ ගැහැනියක් රවටලා, ඒ ගැනිව විවාහ කරගන්නයි දූන් හදන්නේ කියල. ඔබට උච්චතා කරල තියෙනවා ඒක නවත්වන්න, මහත්මයා. ඔබ මේ යක්ෂයා කර ඇති අපරාධ ගැන, දැනටමත් සැහෙන තරම් දන්නවා නේද? ඉතින් වැදගත් ගැහැනු ළමයෙක් ඔහු සමග විවාහ වෙන එක නවත්වන්න බැරි ඇයි?"

"ඇය ඉන්නේ නියම සිහිබුද්ධියෙන් තෙමෙයි. ඇය ඔහු ගැන ආදරයෙන් පිස්සු වැටිලා. ඔහු ගැන හැම දෙයක්ම ඇයට දැනුම්දීලයි තියෙන්නේ. නමුත් ඇය ඒ කිසිදෙයක් ගණන් ගන්නේ නෑ."

"ඔහු කළ මිනීමැරුම ගැනත් කිව්වාද?"

"ඔව්"

"දෙවියනේ! ඇය පුදුම නිර්භීත ගැහැනියක් නේ."

"ඇය හිතන්නේ මේ හැමදෙයක්ම, ඊර්ෂ්‍යාකාරයින් ඔහුට විරුද්ධව ගෙතු බොරුකතා කියලයි."

"ඒ මෝඩ ගැනිගෙ දෑස් ඉදිරියෙ ඔබට ඒක ඔප්පුකර පෙන්වන්න ක්‍රමයක් නැද්ද?"

"ඔව්. අපි ඒක කරමු. ඔබට පුළුවන්ද අපට උදව්වෙන්න?"

"මට පුළුවන්ද? ඇයි දෙයියනේ මං දිහා බැලුවාම හැම දෙයක්ම ඔප්පුවෙන්නේ නැද්ද? මං ඇය ඉදිරියට ගිහින් කියන්නම් ඔහු මාව....."

"ඔබ ඒ දේ කරන්න පොරොන්දු වෙනවද වින්ටර් මෙනෙවිය?"

"පොරොන්දු වෙනවද? මං පොරොන්දු නොවී ඉදිවී කියල ඔබ හිතනවද?"

"හොඳයි. අපි ඒ පිදියට උත්සාහ කරලා බලමු. ඔහුගේ පරණ පව් හැම එකක් ගැනම වගේ ඇයට කියලලු තියෙන්නේ. ඒ හැම එකකටම ඇය ඔහුට සමාව දීලලු. මේ ගැන යළිත්

කතාකරන්නාවත් වයලට් ද මර්ට්ල් ප්‍රතික්ෂේප කරන බවයි අපට අහන්න ලැබුණේ."

"මං ඕන වට්ටුවක් අල්ලන්නම්" වින්ටර් මෙනෙවිය කීවාය. "ඔහු හැම දෙයක්ම ඇයට කියල නැතිව ඇති. කවුරුත් දන්නේ ඔය ප්‍රසිද්ධියට පත්වුණු මිනීමැරුම් විතරයි නේ. ඊට අමතරව තවත් මිනීමැරුම් එකක් හෝ දෙකක් ගැන මට යන්නමින් අහගන්න ලැබිල තියෙනවා. ඔහු කවුරු හරි කෙනෙක් ගැන බොහොම අලංකාර විදියට විස්තර කරනවා. ඊට පස්සේ මගේ ඇස්දෙක දිහා බලාගෙන කියනවා, ඒ මිනිහා මාසයක් ඇතුළත මියගියා කියල. ඒ වෙලාවේ මං ඒ කිසිදෙයක් ගණනකට ගත්තෙ නැහැ. ඒ මොකද මං ඔහු ගැන ආදරයෙන් හිටි නිසා. ඔහු මොන දෙයක් කළත් මට පෙනුණේ ඒක හොඳයි, නිවැරදියි කියලා; දැන් මේ තවත් මෝඩ ගැහැනියෙකුට පෙනෙනවා වගේ. ඒ වුණත් එකම එක දෙයකින් මගේ ඇඟ හිරිවැටිලා ගියා. දෙයියම්පා පට්ටපල් බොරු ඇදබාල, හැම දෙයක්ම වහන්න ඔහුට තියෙනවා විශේෂ හැකියාවක්. ඒක නොවෙන්න, මං එදා රැම ඔහු අත් ඇරලා එනවා. ඔහු ළඟ තියෙනවා පොතක්. දුඹුරුපාට හම් කවරයක් යොදා බැඳපු පොතක්. ඒක යතුරකින් අඟුළු දමලා තියෙන්නේ. පොතේ ඉස්සරහ ඔහුගේ පෞද්ගලික ලාංඡනය රත්තරන් පාටින් මුද්‍රණය කර තියෙනවා. මං හිතන්නේ එදා රැම ඔහු මත්පැන් බීලා හොඳටම වෙරිවෙලා හිටියේ. එහෙම නැත්නං කොහොමටවත් ඒක මට පෙන්වන එකක් නැහැ."

"මොකක් ගැනද ඔය කියන්නේ?"

"මං මේ කියන දේ විශ්වාස කරන්න හෝම්ස් මහත්තයා. ඔය මිනිහා තරුණියන්ගේ ජීවිත එකතු කරනවා. සමහර මිනිස්සු විනෝදයට සමනලයින්, සලබයින් එකතු කරන්නෙ. අන්න ඒ වගේ, ඔහු ගැහැනුන්ගේ ජීවිත එකතු කරනවා. ඒ පොතේ තිබෙනවා හැම විස්තරයක්ම තරුණියන්ගේ ඡායාරූප සමග හැම විස්තරයක්ම. ඒක මහා තීරියන් පොතක් මහත්මයා. මොනම මිනිහෙකුටවත් සකස් කළ හැකි පොතක් නෙමෙයි. කාණු පල්ලෙන් බිහිවුණු මිනිහෙකුට වත්, ඒ වගේ පහත් තුව්ෂ් දෙයක් කරන්න බෑ. කොහොම වුණත් ඇඩෙල්බර්ට් ග්රූනර්ගෙ හැටි එහෙමයි. ඔහුට උවමනා නම් ඒ පොතට දමන්න තිබුණා අනර්ඝ

තමන් - "මා විසින් විනාශ කළ ජීවිත" නමුත් ඒ ගැන කතාකරලා වැඩක් නෑ, ඔබට ඒ පොත ලබාගන්න විදියක් නැත්නම්.

"කොහේද ඒක තියෙන්නේ?"

"දුන් ඒක ඇත්තෙ කොහේද කියලා මං කොහොමද දන්නේ? ඔහු මාව අත්හැර දමලා, දුන් අවුරුද්දකට වැඩියි. ඒ දවස්වල ඔහු ඒක තියාගත්තෙ කොහේද කියලා නම් මං දන්නිවියා. ඔහු බොහොම පිරිසිදුවට, ක්‍රමානුකූලව වැඩ කරන කෙනෙක්. සමහරවිට තවමත් ඒක එතැනම ඇති. ඔහුගේ කන්තෝරු කාමරයේ ඇතුළු කොටසක් තියෙනවා. අන්න ඒකෙ තියෙන ලාවිටු අල්මාරියේ තමා, ඒ පොත ඔහු හංගලා තිබුණෙ. ඔබ දන්නවාද ඔහුගෙ ගෙදර?"

"මං ඒ ගෙදර, ඔය කියන කන්තෝරු කාමරයට ගියා."

"හැබැ? ඔබ මේ රාජකාරිය පටන් ගත්තේ අද උදේ වුණත්, බොහොම ඉක්මනින් ඉදිරියට ගිහින් තියෙනවා. මගේ ආදරණීය ඇඩෙල්බර්ට්ට මේ සැරේ නම් නියම ප්‍රතිවාදියෙක් ලැබිලා වගෙයි. කන්තෝරු කාමරයේ බාහිර කොටස තමයි, අර චීන පිගන් බඩු ආරක්ෂා සහිතව, විදුරු අල්මාරිවල තබා තිබෙන හරිය. ඔබ දකින්න ඇති ජනෙල් දෙක අතර තබා තිබෙන විශාල විදුරු අල්මාරිය. ඊළඟට ඔහුගේ ලියන මේසය පිටුපසින් තියෙනවා දොරක්. කන්තෝරු කාමරයේ ඇතුළු කොටසට පිවිසිය හැක්කේ ඒ දොරෙන්. ඒක කුඩා කාමරයක්. ඔහු ඒකෙ ඔය ලියකියවිලි ආදී දේවල් තබා තිබෙනවා."

"ගෙවල් බිඳින හොරු ගැන ඔහුගේ භයක් නැද්ද?"

"ඇඩෙල්බර්ට් කිසිවෙකුට භයකෙනෙක් නෙමෙයි. මොනම භතුවෙක්වත් ඔහු භයගුල්ලෙක් කියලා කියන්නෙ නැහැ. තමන්ගේ පරෙස්සම සලසාගැනීම ඔහුට කරන්න පුළුවනි. රැට නම් හොරෙක් ඇතුළු වුණොත් ඉබේ ක්‍රියාත්මක වෙන විදුලි සංඥාවක් තියෙනවා. ඒ නැතත් හොරෙක් ඇවිත් මොනවා ගෙනියන්නද? අර චීන පිගන් කෝප්ප ගෙන ගියොත් මිස?"

"ඒවායින් ඇති වැඩේ මොකක්ද?" මිත්වෙල් ජොන්සන් කීවේ හොරබඩු අලෙවිය ගැන විශේෂඥයෙකු වීලසිනි. "උණු කරන්නත් බැරි, විකුණගන්නත් බැරි ඔය පිගන් බඩු නම්, අපේ මොනම ගැනුම්කාරයෙක් වත් ගන්නෙ නෑ."

"ඔව් ඒක හරි" හෝම්ස් ද ඊට එකඟවිය. "හොඳයි මෙනෙවිය ඔබට පුළුවන්ද, හෙට හවස පහට මෙතේට එන්න? අර තරුණිය පොද්ගලිකව හමුවෙන්න අවස්ථාවක් යොදාගන්න පුළුවන්ද කියලා, මං ඒ අතරේ උත්සාහ කර බලන්නම්. අපේ මේ කටයුත්තට ඔබ දක්වන සහයෝගය ගැන මං ඔබට කෘතඥ වෙනවා. මං කියන්න අවශ්‍ය නැහැනෙ, මගේ අනුග්‍රාහකයා ඔබ ගැන සලකා බලන බව....."

"..... එහෙම කිසිවක් උවමනා නැහැ හෝම්ස් මහත්තයා." තරුණිය කීවේ උස් හඬින්. "මං ආවේ සල්ලි බලාගෙන නෙමෙයි. මට ඕන කරන්නේ මේ මිනිහගේ දුෂ්ට අපරාධ මුළු ලෝකෙටම හෙළි කරන්න. ඔහුගේ පාපිෂ්ඨ මුහුණට එල්ල කළ සපත්තු පාරක් වගේ වෙන්න, ඇඬෙල්බර්ට් ග්රෑන්ජර්ගේ පිළිවෙළ මුළු ලෝකයාම දනගන්න ඕන. අන්න ඒක වුණොත් මගේ මහත්සිය වෙනුවෙන් ගාස්තුවක් ලැබුණා වෙනවා. ඔබට උවමනා නම් මං හෙට එන්නම්. එහෙම නැත්නම් ඔබ කියන ඕනෑම දවසක එන්නම්. ඔබ ඔහු ලුහුබදින තුරු, පෝකි ජොන්සන් ඔබට කියාවි, මාව හමුවෙන්න පුළුවන් කොහේදි ද කියලා."

පසුවදා සවස්වන තුරු හෝම්ස් හමුවීමට මට යළිත් අවස්ථාවක් නොලැබිණ. එදා රාත්‍රියේ ද ආහාරය සඳහා අපි ස්ටර්ලින්ඩ්හි අවත්හලට පැමිණියෙමු.

"ඔබ වයලට් ද මර්විල් මෙනෙවිය, හමුවෙන්න, උත්සාහයක් දරනවා කිව්ව නේද හෝම්ස්? කොහොමද ඒ කටයුත්ත සාර්ථක වුණාද?"

"ඇය හමුවෙන්න වෙලාවක් යොදාගැනීම නම් අමාරුවුණේ නැහැ" හෝම්ස් කීය. තමන්ගේ පියාගේ බලවත් විරෝධතාවය මැදතේ ඇය මේ විවාහ ගිවිසගැනීම කරල තියෙන්නේ. ඒකට හරියන්නත් එක්ක, ඇය පියාගේ අනෙක් ඉල්ලීමවලට හොඳින් කීකරුයි. හැමදෙයක්ම සුදානම් කියලා, ජනරාල් මර්විල් මට දුරකතනයෙන් දැන්වුවා.

ඉතින් සවස පහමාර වෙද්දි අපි කුලීරියකින් බර්ක්ලි චතුරශ්‍රයේ අංක 104 දරණ තැනට ගියා. විශ්‍රාමික හමුදාපතියාගේ පදිංචිය එතැන. පෙනුමෙන් පැරැණි පල්ලියක් පරදවනසුලු, බොහොම පොරාණික අඳුරු ගොඩනැගිල්ලක්. සේවකයෙක් අපට කැඳවාගෙන ගියා. ඒ කහපැහැති තිරරෙදි වලින් අලංකාර කළ

විශාල විසිත්ත කාමරයකදී. කාන්තාවක් අප පිළිගන්න සූදානමින් බලාගෙන සිටියා. කන්දක් මුදුනේ හිමෙන් තැනූ පිළිමයක් වගේ, කිසිවෙකුට ළං වෙන්නත් බැරි, කිසිම කෙනෙකුගේ එක වචනයකට හෝ අවනත නොවෙන තාලේ ගැහැනියක්.

ඇගේ ස්වභාවය ඔබට පැහැදිලි කළ හැක්කේ කොහොමද කියලා, මට තේරෙන්නේ නෑ වොට්සන්. එක අතකින් අපේ මේ කටයුත්ත තවදුරටත් කරගෙන යන්න කලින්, ඔබ ගිහිත් ඇයව හමුවෙනවා නම් වටිනවා. ඇය ඉතාම ශෝභාසම්පන්නයි. මධ්‍යකාලීන යුගයේ ශ්‍රේෂ්ඨ චිත්‍ර ශිල්පීන්ගේ චිත්‍රවල නම්. මං ඒ වගේ ලක්ෂණ මුහුණු දකල තියෙනවා. මේ වගේ සුන්දර කාන්තාවක් ගොදුරු කරගන්න, තිරිසන් මිනිහෙක් ඔහුගේ තිරිසන් දෑත් දිගුකරන්නේ කොහොමද කියලා මට හිතාගන්නවත් බෑ. සමහර වෙලාවට ඔබ දකල ඇති පොට්ටෝ, පුදුමාකාර ලෙස අන්ත දෙකක අය එකට එකතු වෙලා ඉන්න හැටි. තිරිසනෙක් වගේ මිනිහෙකුට දේවතාවියක් වගේ කාන්තාවක් ලැබී ඇති ආකාරය; ගල්ගුහාවක ජීවත්වෙන වනචාරියෙක් වගේ මිනිහෙකුට සුරංගනාවියක් වගේ බිරිඳක් ලැබී ඇති හැටි. මේකත් අන්න ඒ වගේ අන්තයටම ගිය සිදුවීමක්.

අපි ආවේ මොකටද කියලා ඇය දූත හිටියා. අපට විරුද්ධව ඇගේ මොළේට කරුණු දමන්න, අර දුෂ්ඨයා එක මොහොතක්වත් ප්‍රමාද වුණේ නැහැ. කිට් වින්ටර් මෙනෙවියන් මා සමග ගිය එක ගැන ඇය පුදුමයට පත්වුණා. කතාහාරාමයක පාලක මව්තුමියක් ලාදුරු වැළඳුණු හිඟන්නන් දෙන්නෙකුට අසුන් ගන්න කියනවා වගේ, ඇය අපට වාඩිවෙන්න සැලැස්සුවා.

"ඉතින් මහත්මයා" ඇය මා ඇමතුවේ අයිස්කන්දක් මතුපිටින් හමාගෙන එන සුළඟක් වගේ. "ඔබේ නම මට අහල පුරුදුයි. මං දන්නවා ඔබ ආවේ, මගේ පෙම්වතා වන ග්රෑන්ර් සාමිගේ භරිතයට මඩගහන්න. ඔබ වැනි අය හමුවෙන්න මං කොහොමටවත් කැමැති නෑ. නමුත් තාත්තගෙ ආයාචනය නිසා ඔබව හමුවෙන්න මං අන්තිමේදි තීරණය කළා. මං එක කාරණයක් ඔබට කල්තියා දුනුමි-දෙන්නමි. ඔබ කියන මොනම හෝ දෙයක් නිසා, මං අරගෙන තියෙන තීරණය වෙනස්වෙවි කියලා හිතන්න එපා."

මට ඇය ගැන හරි කණගාටු හිතුණා වොට්සන්. එක මොහොතකට මට ඇය පෙනුණේ මගේම දියණියක් වගෙයි. මං දේශනා පවත්වන්නවත්, කටිකත්වයටවත් දක්ෂයෙක් නෙමෙයි. මොළේ පාවිච්චි කිරීමට මිසක්, හදවතේ හැඟීමවලට ඉඩදීම මගෙන් සාමාන්‍යයෙන් සිදුවෙන දෙයක් නොවෙයි. ඒ වුණත්, දන්නා හැම වචනයක්ම පාවිච්චි කරලා, කාරුණිකව, ආදරයෙන්, මං ඇයට කරුණු පහදලා දුන්නා. මං ඇයට බැගෑපත්ව ආයාචනා කළා. ඔහුගේ ලේ තැවරුණු දැන්වලට, ඇය වැනි අහිංසක තරුණියකගේ දැන් සදහටම භාරදෙනවාද? එයින් ඇතිවෙන ලැජ්ජාව අපකීර්තිය කොයිතරමක්ද? ඇයට මුහුණ දෙන්න වෙන හිෂණය, අවසානයේ ළඟාවෙන විනාශය! මා කොයිතරම් දේවල් කිව්වත්, ඇගේ ඇත්දත් පාට කම්මුල්, එක්වරක් වත් රෝසපැහැයට හැරුණේ නෑ. ධ්‍යානයකට සමවැදුණු තාපසයෙකුගේ වගේ, දැස් එක මොහොතක්වත් වකිතයෙන් සැඟිණේ නෑ. මට එක්වරම මතක් වුණේ, අර තක්කඩියා මට කිව්ව කතාව. ඔහු එදා මට කිව්වා මෝහනයට පත්කරලා, යථි සිතට ලබාදෙන විධාන ගැන යමක්. බලාගෙන සිටි කෙනෙකුට පෙනුණේ, ඇය වෙනත් ලෝකයක ඇති සිහිනයක් දකිමින්, සිරුරෙන් මේ ලෝකයේ ඉන්නා කෙනෙක් වගෙයි. ඒ වුණත් ඇය අන්තිමේදී දුන්නේ පැහැදිලි පිළිතුරක්.

"මං ඉවසිල්ලෙන් ඔබ කිව් දේට කන්දිගෙන හිටියා හෝමිස් මහත්මයා. නමුත් මං ඔබට කලින් කිව්වා වගේ, ඔබ කිව් දේවල් වලින් මගේ හිතේ කිසිම වෙනසක් වුණේ නැහැ. මං දන්නවා මගේ පෙම්වතා ඇඩල්බර්ට්ට මුහුණ දෙන්න සිදුවෙලා තිබුණේ කරදර, හිරිහැර, චෝදනා වලින් පිරුණු ජීවිතයකට. ඔහු අත් අයගේ ඊර්ෂ්‍යාවට, ක්‍රෝධයට හා අඟුන චෝදනාවලට ලක්වුණා. ඉතාම අසාධාරණ විදියට ඔහුව සැකකරලා, ඔහුගේ චරිතය සාතනය කළා. මේ විදියට ඔහුට නින්දිත අපහාස එල්ල කළ පුද්ගලයින් ගණනාවක, ඔබ තමයි අන්තිමයා. ඔබේ අරමුණ හොඳ එකක් වෙන්න පුළුවනි. නමුත් මං දන්නවා ඔබත් මේ කටයුත්තට මුදල් ගෙවා කුලියට ගත් කෙනෙක්. ඔබ සල්ලිවලට ඔහුට විරුද්ධව කතා කළා. නමුත් සල්ලි ගෙව්වා නම් සාම්වරයාට පක්ෂව කතාකරන්නත් ඔබ සුදානම් බව මම දන්නවා. ඒ වුණත් මං

තැමිනිසි ඔබ හැම දෙනෙක්ම, මෙන්ම මේ කාරණයත් හිතට ගන්නවා නම්. මං ඇඩල්බර්ට් ට ආදරය කරනවා. ඔහු මට ආදරය කරනවා. මේ මුළු ලෝකයේම අය මොනවා කිව්වත්, මොන ආකල්පයක් දරුවත්, ඒකෙන් අපට ප්‍රශ්නයක් නෑ. ඒ කිසිම දෙයක් ඔය ජනේලයෙන් එළියේ හඬනගන තුරුල්ලන්ගේ ගායනා කරමින් මං සලකන්නේ නෑ. ඔහුගේ උත්තම ගුණාංගවල කොහේ හෝ යම්කිසි පළද්දක් කවදාහරි වුණා, නම් ඒ හැමදෙයක්ම නිවැරදි කරන්න දෙවියන් විසින් එවනු ලැබූ පුද්ගලයා මමයි. ඔහුගේ උතුම් ගතිගුණ, ඉතාම ඉහළ සත්‍ය වූ ස්වභාවයකට නැංවීම මට හාරයි. මං කියන දේ ඔබට පැහැදිලි නැත්නම්...." මෙනැනදී ඇය කතාව නවත්වා මා සමග සිටි තරුණිය දෙස බැලුවා. "..... මේ තරුණ කාන්තාව කවුද?"

"මං. ඔහේට කියලා දෙන්නම් මං කවුද කියලා" වින්ටර් මෙනෙවිය ප්‍රධුවෙන් උඩට පැන්නේ ඇගේ කට ඒ මේ අතට අඟවමින්.

"..... මං තමයි ඇඩල්බර්ට් ට අත්තිමට හිටපු ගැනි. ඔහු ගැන ඇතිවුණු ආශාව නිසා, ඔහු සමග විවාහ වෙලා, ජීවිතය විනාශ කරගෙන, ඇඩල්බර්ට් කසළ ගොඩට විසිකළ, ගැහැනු සියගණනක ලගන් එකෙක් මම. උඹටත් අත්වෙන්තේ ඒ ඉරණම තමයි. උඹේ කසාදය ඉවර වෙන්තේ කහළුගොඩකට වඩා මිනිසිටිටනියෙන් බව මට විශ්වාසයි. එක් අතකින් ඒක වඩාත් හොඳයි. මෝඩ ගැනි! මං උඹට කියන්නම්. උඹ මේ මිනිසා කසාද බැන්දොත් ඒක උඹේ මරණය කියලා හිතාගනිං. ඔබ්බෙන් උඹේ හදවත වෙන්නත් පුළුවන්. නැත්නම් උඹේ බෙල්ල වෙන්නත් පුළුවන්. උං ඒ දෙකෙන් කොයි එක හරි කරාවි. මං මේ කතාකරන්නේ ඔහේ ගැන තියෙන ආදරයකින් නෙමෙයි. ඔහේ ජීවත් වුණත් මැරුණත් මට ඒකේ ප්‍රශ්නයක් නෑ. මං මේවා කියන්නේ ඔහු එක්ක තියෙන භෞරය නිසයි. ඔහු මට කළ විනාශයට අඩුම ගණනේ මං. ඔහුගෙන් පළිගන්නවත් ඕනෑ. ඔහේ මොනවා හිතුවත් ඔහේට සිද්ධවෙන්නෙන් එම දේමයි. මගේ හිතවත් නෝනා, මං දිහා ඔය විදියට බලන්න එපා. කසාදෙන් වැඩි දවස් යන්න කලින් ඔහේ ඇඳවැටෙන්නෙ මං ඉන්නවටත් වඩා අන්න අපායකට."

"ඔය කාරණා ගැන ආකච්ඡා කරන්න කොහොමටවත් මගේ කැමැත්තක් නැහැ." වයලට් මෙනෙවිය කිව්වේ ගණනකට නැතිව.

මං ඔබට අවසාන වශයෙන් ඕනක් කියන්නම්. මගේ පෙම්වතා කෙසේදැයි හැඟුනුන්ට රැවටුණා. එහෙම වුණු අවස්ථා තුනක් තිබුණු බව මං දන්නවා. ඒ කාලයේ ඔහු අතින් යම් වැරද්දක් සිදුවුණා නම්, ඔහු ඒ ගැන අවංකවම පසුතැවිලි වෙන බව මට සහතිකයි."

"අවස්ථා තුනක්?" කිව්-විත්ටර් කැගැසුවා. "මෝඩ ගැනි! උම නම් වචනයෙන් විස්තර කරන්න බැරි තරම් මෝඩියක්!"

"හේමිස් මහත්මයා. මං ඔබෙන් ඉල්ලා සිටිනවා, අපේ සාකච්ඡාව මෙතැනින් අවසන් කරන්න කියලා" වයලට් මෙනෙවිය කිව්වා. "ඔබ හමුවෙන්න කියලා මගේ තාත්තා නියෝග කළා. මං එයට කිසිවක් වුණා. නමුත් මේ තැනැත්තිය කරන නින්දා අපහාසවලට සවන්දෙන්න මං බැඳී නැහැ."

තමාටම මොනවාදෝ කියාගනිමින්, දිවුරමින්, කිව් විත්ටර් ඉදිරියට පැන්නේ. වයලට් මෙනෙවියගේ කොණ්ඩයෙන් අල්ලා ගැනීමට, නමුත් ඊට පෙර මම විත්ටර් ගේ අතින් අල්ලා ගන්නා. ඊළඟට ඇය එළියට ඇදගෙන ඇවිත් කුලීරියට දමාගන්න මට හැකිවුණා. ඇය සිටියේ කොටයෙන් පියරු වෙලා. ඒ නිසා මොනවා හරි රංගනයක් ඇතිවෙන්න කලින්, ඇය පිටතරගන්න ලැබීම වාසනාවක්.

අපි දෙදි උත්සාහයක් දරුවේ වයලට් ද මර්විල් මෙනෙවිය, අර දුෂ්ට මිනිසාගේ ග්‍රහණයෙන් ගළවා ගන්නයි. නමුත් ඇගේ තිබුණේ කිසිම හැඟීමක් පළ නොකළ මුරණ්ඩු විලාසයක්. මටත් ඒකට තරහ ගියා වොට්සන්. දැන් ඔබ් දන්නවා අප ලැබූ අත්දැකීම හා එහි සාර්ථක භාවය ගැන.

මේ උපක්‍රමය හරිනොගිය නිසා මං අලුත් උපායමාර්ගයක් සැලසුම් කළ යුතුයි. ඒ අනුව ඔබට හැම දෙයක්ම කියලා ඔබ දනුවන්නට තබන්නම් වොට්සන්. ඒ භෞකද මේ නාටකයේ ඊළඟ කොටස රඟපාන්න සිදුවෙන්නේ ඔබට වෙන්න පුළුවනි. නමුත් මට හිතෙනවා සමහරවිට අපට කලින් ඔවුන්, මේ සම්බන්ධයෙන් මොනවා හරි පියවරක් ගනිවි කියලා."

හේමිස් පැවසූ වදන් ඒ අයුරින්ම සැබැවක් බවට පත්විය. ඔවුන්ගේ ප්‍රහාරය (නැතහොත් ග්රෑන්ට්ගේ ප්‍රහාරය යයි මම පවසමි. කුමක් නිසාදැ යත් අප සුන්දර කාන්තාව එවැන්නකට

"..... මෝඩ ගැනි! උඹ නම් වචනයෙන් විස්තර කරන්න බැරි
තරම් මෝඩියක්!" /කිටි වින්ටර් ඉදිරියට පැන්නේ.....

හවුල් වූයේද යන්න සැක සහිත නිසා.) ක්ෂණිකව එල්ලවිය. පුවත්පත් අලෙවි කළ වෙළෙන්දාගේ පිශාල දෑන්වීම් පුවරුවේ වූ පෝස්ටරය ඇස ගැසුණු වෙලේ, මගේ සිරුර හිතියෙන් කිළිපොළා ගියේ ය. එවෙලේ මා කොතරම් දූඩ් කම්පනයකට පත්වූයේ ද යත්, පදික වේදිකාවේ එදා මා රැඳී සිටි ගල්පුවරුව, අද පවා ඔබට පෙන්වීමට මට හැකියාව ඇත. ස්ථානය ග්‍රේන්ඩ් හෝටලය හා වාරිංක්‍රොස් දුම්රියපොළ අතර මහාමාර්ගයයි. ලී කකුලක් තිබූ ආබාධිත පුවත්පත් වෙළෙන්දෙක් හවස පත්‍රය අලෙවි කරමින් සිටියේ ය. දිනය, මා හෝම්ස් හවුට් සාකච්ඡා කළ දාට දින දෙකකට පසුදා ය. කහ පැහැති පෝස්ටරයේ කළු අකුරෙන් මෙසේ සඳහන් විය.

"ෂර්ලොක් හෝම්ස්ට මිනීමරු ප්‍රහාරයක් එල්ල වෙයි!"

අතීතය මවිතයට පත් මම, තත්පර කිහිපයක් ගල්ගැසී බලා සිටියෙමි. මිළඟට පුවත්පත් වෙළෙන්දාගෙන් පත්තරයක් උදුරාගත් සැටින්, මා ඊට මුදල් නොගෙවූ නිසා, ඔහු ඊට විරුද්ධත්වය පළකළ සැටින්, නොපැහැදිලි ඡායාවක් මෙන් මගේ මතකයේ යන්නමින් සටහන්ව ඇත. අනතුරුව ඖෂධාලයක දොරටුවට වී පුවත්පත දිගහැරියෙමි. එහි සඳහන්ව තිබුණේ මෙයයි.

සුප්‍රසිද්ධ පෞද්ගලික අපරාධ පරීක්ෂකයකු වන ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහතාට, අමානුෂික අන්දමේ මිනීමරු ප්‍රහාරයක් එල්ල වී ඇති බැව් ආරංචිවේ. දරුණු ලෙස තුවාල ලැබූ ඒ මහතා අතිශයින්ම බරපතල තත්ත්වයේ පසුවන බව ඔබට හෙළිකරන්නේ සාතිශය සංවේගයෙනි.

සිද්ධිය වූ ආකාරය පිළිබඳව සම්පූර්ණ තොරතුරු තවමත් අප වෙත ලැබී නැත. ඊස්න්ට් විවියේ කැරේ රෝයල් අවන්හල ඉදිරිපිටදී අද දහවල්-දොළහට මේ ප්‍රහාරය එල්ල වූ බව සැලකි. එය සිදුකර ඇත්තේ පොලුවලින් සන්නද්ධ වූ මැරවරයින් දෙදෙනෙකු විසිනි. මෙම බිහිසුණු ප්‍රහාරය නිසා හෝම්ස් මහතාගේ හිසෙන් ශරීරයෙන් ඇතිවී තිබෙන තුවාල ඉතාම බරපතල ඒවා බව, වෛද්‍යවරු පවසති. ඔහු වහාම වාරිංක්‍රොස්

රෝහලට ඇතුළත් කරන ලදී. නමුත් එතුමාගේ බලවත් ඉල්ලීම මත, හෝම්ස් මහතා, බේකර් විටීයේ එතුමාගේ නිවහන වෙත රැගෙන යන ලදී. හෝම්ස් මහතාට පහරදුන් දාමරිකයන් දෙදෙනා, වැදගත් මහත්වරුන් මෙන් හැඳපාළඳ සිටි බව ඇසින් දුටුවෙක් පැවසීය. මේ දාමරිකයෝ, මහ බලාසිටි සෙනග අතරින් රිංගා ගොස්, කැරේ රෝයල් අවන්හලේ ඉදිරි දොරටුවෙන් ඇතුළු වී, එහි පිටුපස දොරටුවෙන් ග්ලාස්හවුස් විටීයට පිවිස, එතැනින් මැනගොස් ඇත. හෝම්ස් මහතා විසින් මෑත කාලයේ පානාල ලෝකයේ අපරාධ රැසක් හෙළිකරන ලදී. මෙම ප්‍රහාරය එයට පළිගැනීම සඳහා එල්ල කරන ලද්දක් බවට සැක නැත.

එම ඡේදය උඩින්-පල්ලෙන් කියවූ මම, කුලීරියකට නැගී වහාම බේකර් විටීය වෙත ගියෙමි. අපේ නිවහන ඉදිරිපිට විශාල සුබෝපහෝගී අශ්වකරත්තයක් නවත්වා තිබිණි. සාලයට පිවිසීමේ දී මට සුප්‍රසිද්ධ ගලා වෛද්‍යවරයෙකු වූ සර් ලෙස්ලි ඕක්ෂොට් හමුවිය.

“දැනට නම් අවදානම් තත්ත්වයක් නැහැ,” ඔහු කීය. “හිස්කබල පොටු සම පැළිලා, තැලුම් තුවාල සෑහෙන්නා නියෙනවා. තුවාල කිහිපයකටම මැලුම් දාන්න සිදුවුණා. වේදනා නාශකයක් ලෙස මං භෝගින් නික්මේපණයක් දුන්නා. ලෙඩාට විවේකය අත්‍යවශ්‍යයි. නමුත් ඔහු සමග මිනිස්තු කිහිපයක් කතාබහ කරන එක මං කහනම් කරන්නෙ නෑ.”

එම අවසරය ලැබුණ වහාම, මම අදුරුව තිබූ හෝම්ස්ගේ නිදන කාමරය වෙත පිවිසියෙමි. තුවාලකරුවාට නින්ද ගොස් තිබුණේ නැත. ඔහුට කතාකර ගැනීමට අපහසු වුණත්, මගේ නම කොදුරනු මට අසන්නට ලැබිණ. ජනේලයෙන් හතරෙන් තුනක්ම, තිරරේදි වලින් ආවරණය වී තිබිණි. ඉතිරි කොටසෙන් කාමරය තුළට ගලා ආ ගිරාකිරණ දහරක්, වෙළුම් පටිවලින් ඔතා තිබූ තුවාලකරුගේ හිස මතට වැටිණි. සුදු පැහැති වෙළුම්පටි මත, ලොකු රතු පැහැති ලේ පැල්ලමක් විය. හිසේ තුවාලයෙන් ගලා ආ ලේ, එළියට කාන්ද වෙත බවට සලකුණකි ඒ. ඔහු අසලින් වාඩිවී, හිස පහත් කර, මගේ මිත්‍රයාගේ මුහුණ දෙස බැලීම්.

“දැන් ඔක්කොම හරි වොට්සන්. ඔයතරම් හිතියට පත්වෙලා, මං දිහා බලන්න එපා.” ඔහු කෙදිරුවේය. “එළියට පෙනෙන තරම්ම තත්ත්වය භයානක නෑ.”

"එහෙනම් දෙවියන්ට ස්තූති වේවා!"

"ඔබ දන්නවා නේ තනි යෂ්ටියේ සටන්වලට මං දක්ෂයෙක් බව. පළවෙනි එකා එල්ල කළ හැම පහරක්ම මං වළකාගන්නා. දෙවැනි එකා පහර එල්ල කරන්න ගන්නාම මට කරගන්න දෙයක් නැති වුණා."

"මගෙන් කෙරෙන්න ඕන මොනවද හෝම්ස්? මං දන්නවා අර තක්කඩියා ග්රූනර් තමයි ඔබට පහර දෙන්න මැරවරයින් එවන්න ඇත්තෙ. ඔබෙන් අවසර ලැබෙනවා නම් මං ගිහින් උභි නම්ගහන්නම්!"

"අනේ මගේ ගිහවින් වොට්සන්! පොලීසියට අර වණ්ඩින් දෙන්නා අල්ලා ගන්න බැරිවුණොත් අපට කළ හැකි දෙයක් නෑ. උන්ට පැනයන්න මාර්ගය. කල් ඇතුළු හොඳින් සූදානම් කරල තියෙන හැඩයි. ඒ ගැන අපට සැකයක් නෑ. අපි ටිකක් ඉවසමු. මං ඔක්කොම සැලසුම් කරලයි තියෙන්නෙ."

මුලින්ම කළ යුතු වැඩේ මේකයි මිත්‍රයා. මගේ තුවාල බොහොම බරපතල ඒවා කියල, අතිශයෝක්තියෙන් ප්‍රචාරය කරවන්න ඕන. මගේ තත්ත්වය දැනගන්න ඔවුන් තියෝජිතයන් එවාට්. හොඳ අලංකාර විස්තරයක් දෙන්න වොට්සන්..... මං තව සතියක්වත් ජීවත් වේවිද කියන්න බැහැ..... එහෙම ජීවත්වුණොත් වාසනාවක්. මොළය ඇතුළට ලේ ගැලීම නිසා දෑත් සිහිනැතුවයි ඉන්නේ. මොළයේ ලේ කැටියක් - ඒ නිසා සිහි විකල් වෙලා..... සිහි මුර්ජාව..... ඔබට කැමැති එකක් කියන්න. මොනතරම් බරපතල කරලා කිව්වත් කමක් නෑ."

"ඒ වුණත් සර් ලෙස්ලි ඔක්කොට් මොනවා කියාවිද දන්නෙ නෑ?"

"ආ..... ඔහුගෙන් ප්‍රශ්නයක් වෙනිනෙ නෑ. මගේ තත්ත්වය එන්න එන්නම තරක අතට හැරෙන බව ඔහු කියාලි. ඒ හරිය මං බලාගන්නම්."

"වෙන මොනවද මට කපන්න තියෙන්නෙ?"

"ඔව්. මින්වෙල් ජොන්සන්ට වහාම දැනුම් දෙන්න, කිට් වින්ටර් කෙල්ලව කොහේ හරි නංගන්න කියල, අර මැරයො දෙන්නා දෑත් ඇයව හොයනවා ඇති. ඔවුන් දන්නවා මගේ මේ කටයුත්තට ඇය සහයෝගය දෙන බව. ඒ නිසා මට පහරදෙන්න ආවා නම් ඇයව අනහරින්නෙ නෑ. ඒ නිසා මේක වහාම කළ යුතු යි."

"හොඳයි, මං යන්නම්. නවත් මොනවා හරි උවමනාද?"

"මගේ පයිප්පයයි දුම්කොළ පසුම්බිබයි මේසය උඩින් තියන්න. හරි එපමණයි. එහෙනම් හැමදාම උදේට මෙහේ එන්න. අපේ සටන අපි සැලසුම් කරමු."

එදා රාත්‍රියේම මම මින්ටෙල් ජොන්සන් හමුවීමට ගියෙමි. අන්තරායදායක තත්ත්වය පහවී යන තෙක් කිට් වින්ටර් අප්‍රසිද්ධ ප්‍රදේශයක සඟවා තැබීමට අපි පියවර ගත්තෙමු.

දින හයක් තිස්සේ ලන්ඩනය පුරා පැතිර ගිය ආරංචියෙන් සැවොම සංවේගයට පත්වූහ. ඒ ආරංචිය නම් ඡර්ලොක් හෝම්ස් මරුවා සමග සටන් කරමින්, පණ අදිමින් සිටිනා බවයි. ඔහු මරණයට ළංව ඇත යන ආරංචිවලින් පුවත්පත් පිරී පැවතිණ. එහෙත් දිනපතාම මගේ මිත්‍රයා හමුවීමට මා ගිය නිසා, ඔහුගේ තත්ත්වය මේ තරම් කණගාටුදායක නොවූ බව මම දැන සිටියෙමි. ඔහුගේ කෙටිටු සිරුරත්, දෑඩ් අධිෂ්ඨානයත් එකට එක්වී ක්‍රියාත්මක වූයේ පුදුමාකාර අපූරෙහි. හෝම්ස්ගේ තුවාල ද ඉතා ඉක්මනින් ප්‍රච්චේතීන් තිබිණ. විටෙක මට සිතූණේ, ඔහු මට පෙන්වූ තරමටත් වඩා පුවත්පත් වී ඇති බවයි. උපක්‍රම සැලැසුම් කිරීමේදී, හෝම්ස්ට තිබුණේ අන්තවාදී අදහස්ය. උපක්‍රමයක් වඩාත් ආරක්ෂා සහිත එන්නේ, කිසිවෙකුට නොදන්නවා එය තනිව ක්‍රියාත්මක කළවිට පමණක් බව ඔහු විශ්වාස කළේය. අන් කිසිවෙකුටත් වඩා මා ඔහුට සමීප වූ බව සැබෑය. එහෙත් යම් යම් කරුණු සම්බන්ධයෙන් අප එකිනෙකාගෙන් ඇත්ව සිටි බව මම දැන සිටියෙමි.

දින හතක් ගත වූ පසු හෝම්ස්ගේ තුවාලවලට දූමු මැහුම් ඉවත් කරන ලදී. එහෙත් එදා සවස පුවත්පත්වල පළවූයේ, තුවාල සියල්ලම පැසවීම නිසා සැරව මුළු ශරීරයේම ඔවු දවා, ඔහු අධික උණෙන් පෙළෙන බවයි. එම පුවත්පතේම පළවී තිබූ තවත් පුවතක් වෙත මගේ අවධානය යොමුවිය. මගේ මිත්‍රයාගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය යහපත් වුවත් නැතත්, මේ පුවත ඔහුට දැනුම්දීමේ වගකීම මා සතුවිය.

"මේ සිකුරාදා ලිවර්පූල් වරායෙන්, කියුනාඩ් දුම්නැව් සමාගමට අයත් "රූරිටේනියා" නෞකාව එක්සත් ජනපදය බලා යාත්‍රා කරනු ඇත. ඉතා වැදගත් මූල්‍ය කටයුතු කිහිපයක යෙදීම පිණිස, ඇඩල්බර්ට් ග්රූනර් සාම්පරයා ද මේ නැවේ යාත්‍රා කරනු ඇත.

ඔහු ළඟදීම වයලට් ද මර්විල් මෙනෙවිය සමග විවාහ වීමට ද නියමිතයි.....”

මේ ප්‍රවෘත්තියට සවන්දෙද්දී හෝම්ස්ගේ මුහුණ පුදුමැලි විය. එහෙත් එයට ඔහු දැඩි අවධානයක් යොමු කළේය. මේ ප්‍රවෘත්තිය හෝම්ස්ගේ සිතේ කැලැඹීමක් ඇතිවූ බව මම වටහා ගත්තෙමි.

“සිකුරාදා?” ඔහුට කැගැසිණි. “එහෙනම් අපට ඉතිරිවෙලා තියෙන්නෙ තව දවස් තුනයි. මං දන්නවා මේ තක්කඩියාට උවමනා වෙලා තියෙන්නේ මොකක්ද කියලා. මේ වෙලාවේ ඔහුට ඔනෑවෙලා තියෙන්නේ. අවදානමෙන් මගහැරල ඉන්න. ඔහුට ඒව කරන්න ඉඩ ලැබෙන්නෙ නෑ වොට්සන්. දෙයියම්පා! ඔහුට ඒකට ඉඩ ලැබෙන්නෙ නෑ!

වොට්සන්. ඔබ මා වෙනුවෙන් කළයුතු රාජකාරියක් තියෙනවා”
“මං සුදානම්”

“හරි. එහෙනම් ඔබ ඊළඟ පැය විසිහතර ගතකරන්න ඕන, පෞරාණික චීන පිගන් භාණ්ඩ ගැන ගැඹුරට අධ්‍යයනය කිරීමට.”

ඔහු එයට හේතුව කුමක්දැයි. මට පැවසුවේ නැත. මම ද එය භෞතිමයයි. හෝම්ස් සමග අපරාධ පරීක්ෂණ කටයුතුවල දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ යෙදීමෙන්, මා ලැබූ අත්දැකීම් බොහෝය. ඒ නිසා ඔහුගේ අණට නිහඩව කිකරුවීම වඩාත් ඥානාන්විත බැව් මම වටහාගෙන සිටියෙමි.

නිහඩව නිවහනෙන් එළියට බැස, මම බේකර් විටීය දිගේ ඇවිද ගියෙමි. එසේ යද්දී ඔහුගේ පුදුමාකාර නියෝගයට කිකරුවන්නේ කෙසේද යන්න මගේ සිතේ පෙරළි කරන්නට පටන්ගත්තේය. අන්තිමේදී මම කුලීරිආක නැගී යාන්ත ජේම්ස් චතුරශ්‍රයේ පිහිටි ලන්ඩන් පුස්තකාලය වෙත ගියෙමි. එහි සහකාර පුස්තකාලයාධිපති ලෝමැක්ස් මගේ මිතුරෙක් විය. මට තිබූ ගැටලුව මම ඔහු හමුවේ තැබුවෙමි. මිළඟට මා නවාතැන වෙත ගියේ, විශාල පොතක් කිහිල්ලේ ගසාගෙනයි.

අධිකරණයේ නඩු විභාග වලදී විශේෂඥ සාක්ෂිකරුවන්ගේ සාක්ෂි බිඳ හෙළීමට නොයෙකුත් තර්ක ඉදිරිපත් කරන නීතිඥයින් දකින්නට ලැබීම සාමාන්‍ය දෙයකි. නීතිඥයා මේ හපන්කම කරන්නේ, නඩු විභාගයට කලින් දිනයේ, විශේෂඥයාගේ ක්ෂේත්‍රයට අදාළ පොත් කියවා, එහි අඩංගු කරුණු තම මතයට

සීථු ලෙස ගොනුකර ගැනීමෙනි. සඳුදා පැවැත්වෙන නඩුවක් සඳහා, මොළයට කරුණු අසුරාගන්නා නීතිඥයාට, සෙනසුරාදා වන විට ඒ සියල්ල අමතක වී යයි. පෞරාණික චීන පිගන් බඩු ගැන විශේෂඥයකු ලෙස පෙනී සිටීමට, මගේ කැමැත්තක් නොවීය. කෙසේ වෙතත්, එදා හැන්දෑවෙන්, කෙටි විවේකයක් හැරුණු විට රාත්‍රිය පුරාත්, පසුදා උදේ වරුවෙන් මම මේ වෙනුවෙන් කාලය ගත කළෙමි.

පොතේ අඩංගු දැනුම උකහා ගැනීමටත්, කරුණු මතකයේ තැන්පත් කර ගැනීමටත් මම දැඩි වෙහෙසක් දරුවෙමි. නොයෙක් කාලවල විසූ ශ්‍රේෂ්ඨ කලා ශිල්පීන්ටම විශේෂ වූ ලක්ෂණ, පිගන් කෝප්ප අයත් වන යුගය නිර්මාණය කිරීමේ ක්‍රමය, ආදී කරුණු මම වටහාගත හැකි විය. හුං-ඩු යුගයේ භාණ්ඩවල විශේෂිත ලක්ෂණ, යුං-ලූ යුගයේ භාණ්ඩවල සුන්දරත්වය, ටැං-යිං යුගයේ පිගන් කෝප්පවල තිබූ චීන අක්ෂර, මම අධ්‍යයනය කළෙමි. මීට අමතරව, සුං හා යුආන් යුගවලදී චීන පිගන් කර්මාන්තයේ ප්‍රාථමික අවධියේ කළ නිර්මාණවල සිත් අදනාසුලු බව මගේ කැලකිල්ලට ලක්විය. පසුදා හැන්දෑවේ හෝම්ස් හමුවීමට යද්දී, මම මේ සියලු විස්තර වලින් පරිපූර්ණත්වයට පැමිණ සිටියෙමි.

පුවත්පත් වල ප්‍රසිද්ධියට පත්වූ වාර්තාවලින් කියැවුණේ ඔබ්ලොක් හෝම්ස් අසාධ්‍ය තත්ත්වයේ සිටි බවකි. නමුත් ඔහු ඉඳෙත් බැස, භාන්සි පුටුවට වී සිටියේ ය. ඔහු වඩාත්ම ප්‍රියකළ පුදුවේ ඔහු වැතිර සිටියේ, වෙළුම් පට්ටලින් ආවරණය වූ හිසේ බර, දෑත් මත රඳවා ගෙනයි.

"ඇයි හෝම්ස්" මම කීවෙමි. "පත්තරවල පළවෙන විස්තර කියවන කෙනෙකුට හිතෙන්නේ ඔබට මරණාසන්නයි කියලා"

"අන්න ඒක තමයි මටත් දෙන්න ඕන කරන පණ්ඩුවේ. කොහොමද වොට්සන්, ඔබ, ඔබේ පාඩම හොඳින් ඉගෙන ගන්නද?"

"මං සැහෙන උත්සාහයක යෙදුණා."

"කොහොම හොඳයි. මේ මාතෘකාව ගැන බුද්ධිමත් සංවාදයක යෙදිලා, ඒක දිගටම පවත්වාගෙන යන්න එහෙනම් ඔබට හැකිවේවි?"

"මං හිතනවා මට ඒ කටයුත්ත පුළුවන් වේවි කියලා."

“හොඳයි. එහෙනම් අප් ගිනිදණින් පඩිය මත නිබන්ධ කුඩා පෙට්ටියක් මට දෙන්න.”

කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටියේ පියන විවෘත කළ හුණු, පෙරදිග සේද රෙදි කැබැල්ලකින් හොඳින් ඔතා තිබූ යමක් එළියට ගත්තේය. එම රෙදි කැබැල්ල පරෙස්සමෙන් ඉවත් කළ පසු දකින්නට ලැබුණේ, තද නිල් පැහැයෙන් බබළන ඉතා සියම් පිගන් පිරිසියකි.

“මේක බොහොම පරෙස්සමෙන් අල්ලන්න ඕන දෙයක් වොට්සන්. මේවා හැදින්වෙන්නේ “බිත්තර කටු” පිහන් කෝපප නමින්; චිතයේ මීං අධිරාජ්‍යයාගේ සමයේ නිමවුණු සත්‍ය නිර්මාණයක්. පෞරාණික භාණ්ඩ අලෙවි කරන ක්‍රිස්ටී ආයතනයෙන්, මීට වඩා දුර්ලභ වීන පිභානක් නම් කවදාවත් අලෙවි වෙලා නැතුව ඇති. මේකෙ සම්පූර්ණ කට්ටලයම තියෙනවා නම් ඒක පුද්ගලික ලෙස වටිනවා. එය මිල කළ නොහැකියි. පීකිං නුවර මහරාජ මාළිගයෙන් පිටත කොතේවත සම්පූර්ණ පිහන් කට්ටලයම තියෙනවද කියන එකත් සැක සහිතයි. මේවා ආශාවෙන් ඊකතු කරන්නෙකුට මේක දුක්කොත් පිස්ස හැදේවි.”

"මේකෙන් මට කරන්න තිබෙන රාජකාරිය මොකක්ද?"
මම ඇසිමි.

හෝමස් මුද්‍රිත ආගන්තුක පත්‍රයක් ගෙන මා අතට දුන්නේය.
එහි මෙසේ සඳහන්ව තිබිණි.

പോലീസ്
കിങ് മിറർ
എം 369
കാലിക്സ് റീഡിംഗ്

“අද හැන්දෑවට ඔබේ නම අන්න ඒකයි වොට්සන්. ඔබ යන්න ඕනෙ ගේරූනර් සාමි හමුවෙන්න. ඔහුගේ දිනවර්යාව ගැන මං දැන් තරමක් දුරට දන්නවා. ඒ අවහමාර වෙද්දී ඔහුගේ වැඩ රාජකාරි ඉවරයි. අපි ඔහු වෙතම ශ්‍රීසුම් කැබැල්ලක් ලැබෙන්න සලස්වනවා. ඒකෙ සඳහන් වෙලා තියෙනවා, ඔබ ඔහු හමුවෙන්න පැමිණෙමින් සිටින බව. ඒ සමගම ඔබ විනයයේ මිං යුගයේ, ඉතාම දර්ලහ පිහත්

භාණ්ඩයක් රැගෙන එන බවක් සඳහන්. ඊට අමතරව ඔබ වාත්තියෙන් චෙට්ටුවරයෙක් ලෙසින් රහස්‍යාත්ත. ඒ මොකද අමතර පුහුණුවක් නොලබා ඔබට ඒ වර්තය රහස්‍යාත්ත අමාරු වෙන්නේ නැහැ. ඔබත් දුර්ලභ චිත්ත පිඟන් බඩු එකතු කරන්නෙක්. ඔබට මේක ලැබීම නිසෙන්වා. ඔබ දන්නවා ග්රෑන්ට් සාමිත් මේ ක්ෂේත්‍රයේ විද්වතෙක් බව. ඉතින් මේ භාණ්ඩය සැලකිය යුතු ඉදලකට විකුණන්න ඔබේ අකමැත්තක් නැහැ."

"කියද ඒ මුදල?"

"හොඳ ප්‍රශ්නයක් වොට්සන්. ඔබ විකුණන්න හදන බඩුවේ කිසිම වටිනාකම දැනගිටියේ නැත්නම්, ඔබ ලොකු අමාරුවක මැදටනවා. මේ පිඟන් බඩුව මට ලබා දුන්නේ සර් ජේම්ස් ඩෙමරි. ඒක ඔහු ලබාගත්තේ ඔහුගේ අනුග්‍රාහකයාගේ පෞද්ගලික එකතුවෙන්. මෙයට සමාන වෙනත් එකක් ලෝකේ කොහේවත් නැහැ කියන්න. එහෙම කිව්වොත් ඒක අසිංහයෝක්තියක් නොවෙයි."

"විශේෂඥයෙක්ම මෙතෙක් නියම අගය තක්සේරු කළොත් හොඳයි කියල මම කියන්නම්?"

"විශිෂ්ටයි වොට්සන්! අද ඔබ හරිම දක්ෂයි. කියන්න මේක ක්ලිස්ට් හෝ සදර්බ් ආයතනයට පෙන්වලා, අගය තක්සේරු කර බලන්න කියලා. ඔබේ සිත මේකට තදින්ම ඇදී ගිහිත් තිබෙන නිසා, ඒක මිල කරන එක ඔබට අමාරුයි කියන්න."

"ඒ වුණත් ඔහු මාව හමුවීම ප්‍රතික්ෂේප කළොත්?"

"ඔහු ඒක ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නැ. ඔහු ඔබව හමුවෙන බව සිතුවා. නොයෙක් දේවල් එකතු කිරීමේ පිස්සුව ඔහුට තදින්ම ඇසෙන බව අපි දන්නවා. මේක ඔහුගේ විෂය ක්ෂේත්‍රය. මේ හැක ඔහු ලෝකය පිළිගත් විද්වතෙක්. ඒ නිසා චිත්ත පිඟන් බඩු හැක ඔහුගේ තියෙන්නේ විශේෂ ඇල්මක්. මෙහෙත් වාඩිවෙන්න වොට්සන්. මං ඔබට වඩානෙන් වඩනේ කියන්නම්; ලියාගන්න. ඔබ ඔහුගෙන් පිළිතුරක් බලාපොරොත්තු වෙන්නේ නැහැ. ඔබ, ඔහු සමුදායෙන් එන බව සඳහන් කරනවා. කාරණය මොකක්ද කියල දන්නවා. එපමණයි."

එය ඉතා සිදුම්භ වචන ගලපන ලද ලියවිල්ලක් විය. විනෝදාංශයක් ලෙස පිඟන් බඩු එකතු කරන්නෙකුගේ සිතේ කුතුහලය මුසු ආශාවක් ඇතිවෙන පරිද්දෙන් එය සකස්විය.

සාමාන්‍ය පණිවුඩකරුවෙකු අත එය ග්රූතර් සාම් වෙත යවන ලදී. එදා හැන්දෑවේම චිත පෞරාණික භාණ්ඩය අතින් ගෙන, හිල් බාවන් කාඩ්පත් සාක්කුවේ දමාගොණ, මම මගේ වික්‍රමාන්විත ගමනට පිටත් වුණෙමි.

අලංකාර උද්‍යානයක් මැදදේ පිහිටි මනරම් මන්දිරයෙන්, සර් ජේම්ස් පැවසූ කරුණ තවදුරටත් ඔප්පු විය. එනම් ග්රූතර් සාම් විශාල ධනවතෙකු බවයි. මන්දිරය වෙත ගමන් කිරීමට උද්‍යානය මැදින් වැටී තිබුණේ වංගු සහිත මාවතකි. දෙපස වවා තිබූ මල් පඳුරු, ඉතා දුර්ලභ චිත්‍රා ඒවා බව මට දකින්නට ලැබිණි. පාර කෙළවර වූ තැන, නිවස අසලම, අලංකාර ප්‍රතිමා තබා තිබූ විවෘත චතුරශ්‍රයක් විය. දකුණු අප්‍රිකාවේ රත්රන් ඉල්ලම් හමුවූ කාලයේ රත්රන් රජෙකු විසින්, මාළිගාවක් වැනි මේ විශාල මන්දිරය ගොඩනංවා තිබිණි. ප්‍රධාන ගෘහ පාළකයා මා පිළිගත්තේය. ඔහු තවත් සේවකයෙකුට මා භාර දුන්නේය. සාම්වරයා වෙත මා කැඳවා ගෙන යන ලද්දේ මෙම සේවකයා විසිනි. ජනේල දෙකක් අතර තබා තිබූ විශාල විදුරු අල්මාරියක් ඉදිරියේ සාම්වරයා මට පිටුපා, නැගිට සිටියේය. ඔහුගේ පිගන් භාණ්ඩ එකතුවේ කොටසක් ගබඩා කර තිබුණේ, මේ විදුරු අල්මාරිය තුළයි. මා එහි ඇතුළුවෙද්දී ඔහු මා දෙසට හැරුණේ, දුඹුරු පැහැති කුඩා පිගන් බඳුනක් ද අතැතිවයි.

"කරුණාකරල වාඩිවෙන්න දොස්තර මහත්මයා" ඔහු කීය. "මං මේ බලමින් හිටියේ මගේ වස්තු සම්භාරය. මං කල්පනා කළේ, මේකට එකතු කරන්න තවත් භාණ්ඩ ගන්න, මට හැකියාවක් තිබේද කියල. මෙන්න මේක හත්වැනි සියවසේ ටෑං රාජසමයේ නිර්මාණයක්. ඒක ඔබේ සිත් ඇදගන්නවාට කිසිම සැකයක් නෑ. ටෑං රාජ සමයේ ඒවා තමයි කලා ශිල්පීන්ගේ කෞශල්‍යය විදහාපාන විශිෂ්ටම පිගන් භාණ්ඩ. මං හිතන්නේ නෑ මේ තරම් ඔපයක් ඇති පිගන් බඩු ඔබ කවදාවත් දකල ඇති කියල. ඔබ කියල තිබුණේ මේ මං යුගයේ පිගන් භාණ්ඩයක් ගැන. ඒක අරගෙන ආවද?"

මම එය ඇසුරුමෙන් ඉතා පරෙස්සමෙන් එළියට ගෙන, ඔහු අතට දුනිමි. මේසය අසල වාඩිවූ ඔහු, අඳුරු වැටෙමින් තිබූ නිසා පහත දල්වා ගත්තේය. අනතුරුව මා දුන් පිගන් පිරිසිය ඉතා

හොඳින් පරීක්ෂා කිරීම ඇරඹුවේය. ඔහු එම කටයුත්තේ යෙදෙද්දී, පහතේ කහ පැහැති ආලෝකයෙන් ඔහුගේ සිරුර නැහැවිණි. ඔහුගේ පෙනුම හොඳින් දැක බලා ගැනීමට මේ නිසා මට ඉඩක් සැලසිණි.

ඔහු ඇත්තෙන්ම ඉතා කඩවසම් පුද්ගලයෙක් විය. ඒ පිළිබඳව ඔහු යුරෝපා මහාද්වීපය පුරා ප්‍රසිද්ධියට පත්වීම පුද්ගමයක් නොවේ. ඔහුගේ සිරුර මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ එකකි. එහෙත් එහි පෙනුම ඉතා සිත්ගන්නාසුලු විය. පෙරදිග පුද්ගලයෙකුට උරුම මුහුණේ වූ දෑස් කළු පැහැති ආකර්ෂණීය ඒවා විය. එහෙත් ඒවායේ පැවැතියේ විඩාපත් බවකි. උඩුදවුළු ද කළු පැහැති විය. ඉටි ආලේප කිරීම නිසා, උඩු දවුළු සිහින් උල් දෙකක් මෙන් දෙපසට විහිදී තිබිණි. මුහුණේ තිබූ ආකර්ෂණීය බව අඩු වුණා නම්, ඒ ඔහුගේ සිහින් දෙතොල නිසයි. මිනීමරුවකුටම උරුම. බිහිසුණු බවක් පළකෙරෙන මුඛයක් මා දැක තිබුණා නම් ඒ, ග්රූනර් සාමිගේ මුඛයයි. මුව පැහැදිලිව පෙනෙන අයුරින් උඩුදවුළු දෙපසට විහිදුණේ, ඔහුට ගොදුරුවීමට ඉඩ ඇති අභියාසායයන්ට, දෙවියන් විසින් කරන අනතුරු ඇඟවීමක් ලෙසින් විය යුතුය. සිත් අදනාසුලු කටහඬක් තිබූ ග්රූනර්ගේ, සිරිත් විරිත් ඉතාම ආචාරශීලී විය. බැලූ බැල්මට නම් ඔහුගේ වයස පෙනුණේ අවුරුදු තිහකට මඳක් වැඩි අයුරිනි. කෙසේ වෙතත් පසුව ඔහුගේ ලිපිලේඛන පරීක්ෂා කිරීමේදී, නියම වයස අවුරුදු 42 ක් බව අපි දුටුවෙමු.

"විශිෂ්ටයි..... ඉතාම විශිෂ්ටයි!" ඔහු කීය. "ඔබ කියන්නේ මේ එර්ගයට අයත්, මේ විදියේම බඳුන් හයක් ඔබ ළඟ තියෙනවා කියලයි. මහත්මයා මගේ හිතට ප්‍රශ්නයක් ඇතිවෙනවා. මේතරම් චට්නා බඳුන් හයක් එංගලන්තයේ තිබෙන බව මා නොදන සිටියේ කොහොමද? මේ වගේ වෙනි. එකක් එංගලන්තයේ තිබෙන බව මං දන හිටියා, නමුත් ඒකේ අයිතිකාරයා ඒක විකුණන්න සූදානම් නැහැ. හිල් බාටන් දොස්තර මහත්මයා, ඔබට මේක ලැබුණේ කොහොමද කියල මං ඇහුවොත්! ඒකෙ වැරද්දක් නැහැ නේද?"

"මේක මට කොහොම ලැබුණාම මොකද?" මා පැවසුවේ නොසැලකිලිමත් බවක් ආරූඪ කරගනිමිනි. "මේක නියම පෞරාණික බඳුනක් බව ඔබට පෙනෙනවා, චට්නාකම ගැන

"විශිෂ්ටයි..... ඉතාම විශිෂ්ටයි"

කියනවා නම්, මේ ගැන විශේෂඥයකු මෙයට තක්සේරු කරන
වටිනාකම මං භාරගන්න කැමතියි."

"හරිම පුද්ගලාකාරයී" ඔහු කීවේ සැක කටයුතු බව හඟවන
ක්ෂණික බැල්මක් මා වෙත හෙළවීණි. "මෙහෙම දේකුත් තියෙනවා
මහත්මයා. මේ වගේ වටිනා බඩුවක් මිලදී ගන්නකොට, අපි
කැමැතියි දැනගන්න, ඒක ඔබට ලැබුණේ කාගෙන්ද කියලා. මේක
ඉතා විශිෂ්ට පෞරාණික බඩුවක් බවට කිසිම සැකයක් නෑ. නමුත්
මං කැමතියි, මේකට අදාළ හැම පැත්තක් ගැනම හොඳින් හිතල
බලන්න. ඒ මොකද මේක විකුණන්න ඔබට කිසිම අයිතියක් නැහැ
කියලා, මට පසුව දැනගන්න ලැබුණොත්?"

"එහෙම ප්‍රශ්නයක් ඇති නොවෙන බවට මං ඔබට
සහතික වෙන්නම්."

"ඒක තීරණය වෙන්නේ, ඔබට දෙන්න පුළුවන් සහතිකය
මොකක්ද කියන එක උඩයි."

"මගේ බැංකුකරුවෝ ඒ ගැන වගකීම භාරගනිවි."

"ඔව් ඒක හරි. ඒ වුණත් මගේ හිතට දූනෙන්නේ මේ
ගනුදෙනුවේ හරිම අසාමාන්‍ය බවක් තියෙනවා කියලයි."

"ඔබ කැමති නම් මේක මිලට ගන්න. එපා නම් නිකං ඉන්න."
මා කීවේ කිසිදු කැලැහීමකින් තොරවය. "මං මේක මුලින්ම ඔබ
ලඟට අරගෙන ආවේ, ඔබ මේවා ඉතා ආශාවෙන් එකතු කරන,
මේ පිළිබඳ විශේෂඥයෙක් බව අසා ඇති නිසයි. ඒ වුණත් ඔබට
එපා නම්, මට මේක වෙන කෙනෙකුට විකුණාගන්න
බැරිවෙන්නේ නෑ"

"මං මේවා ගැන විශේෂඥයෙක් කියලා ඔබට කිව්වේ කවුද?"

"ඔබ මේ ගැන පොතක් පවා ලියල තියෙන බව මං දන්නවා."

"ඔබ කියවලා තියෙනවද ඒ පොත?"

"නැහැ"

"අනේ දෙයියනේ! එන්න එන්නම තත්ත්වය නරක අතටයි
හැරෙන්නේ. මට තේරුම් ගන්න අමාරු මොකක් හරි
පටලැවිල්ලක් මෙතැන තිබෙන බවයි පෙනෙන්නේ. දොස්තර
මහත්තයා, ඔබත් මේ බඩු ගැන විශේෂඥයෙක්, ඔබත් මේවා
ආශාවෙන් එකතු කරන කෙනෙක්. ඔබ ළඟත් වටිනා පිඟන් බඩු
තිබෙනවා. ඒ වුණත් මං ලියා ඇති පොත පෙරලා බලන්න ඔබ

උනන්දුවෙන් නැගී. ඒක බැලුවා නම් ඔබට හරියටම දැනගන්න තිබුණා; මෙක ඇත්තෙන්ම මොකක්ද කියන එක සහ මෙකෙ වටිනාකම. ඒ ගැන මොනවද ඔබට කියන්න තියෙන්නේ?"

"මං හුඟක් වැඩ රාජකාරි කියන කෙනෙක්. මං රෝගීනට ප්‍රතිකාර කිරීමේ යෙදී ඉන්න වෛද්‍යවරයෙක්."

"මට ඒ පිළිතුර පිළිගන්න බැහැ දොස්තර මහත්මයා. මිනිසෙකුට යම් විනෝදාංශයක් තියෙනවා නම්, අනෙක් මොන වැඩක් තිබුණත්, තමන්ගේ විනෝදාංශය වෙනුවෙන් සුළු කාලයක් හරි ගත කරනවා. ඔබ එවු ලියුමේ කියා තිබුණා ඔබත් මේ ක්ෂේත්‍රයේ උගෙනෙකු බව?"

"ඔව්. මාත් මේවා ගැන දන්නවා"

"ඔබගේ දනුම පරීක්ෂා කරල බලන්න, මං අහන්නද ප්‍රශ්න කිහිපයක්? ඔබට මං මේ දේ කිව යුතුයි දොස්තර මහත්මයෝ. ඔබේ මේ පැමිණීම බොහොම සැක කටයුතු එකක්. හොඳයි මට කියන්න බලන්න ඡෝල්ල අධිරාජ්‍යයා ගැනත්, ඔහු නාරා සම්පයේ ඡෝල්ල සමග තිබුණු සම්බන්ධතාවය ගැනත්. ඒක අමාරු වැඩිද? එහෙනම් පිඟන් බඩු නිර්මාණය සඳහා, උතුරු වෙයි රාජපරම්පරාවේ අයගේ දායකත්වය කොහොමද කියල කියන්න."

දැඩි ලෙස කෝපයට පත්වූ බව පෙන්වමින් මම පුටුවෙන් නැගිටිමි.

"මේ විකාර මට තවත් ඉවසගෙන ඉන්න බැහැ මහත්මයා" මම කීවෙමි. "මං මෙහේ ආවෙ ඔබට උදව්වක් කරන්න. ඒ මිසක් පාසල් ශිෂ්‍යයෙක් වගේ ඔබේ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දෙන්න නෙමෙයි. මේ ක්ෂේත්‍රයේ මට තිබෙන දනුම, ඔබේ දනුමට දෙවැනි වෙන්න පිළිවන්. ඒ වුණත් ඔබ මේ ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කළේ මගේ හිත් රිදවන ආකාරයටයි. ඒ හින්දා මං ඒවට පිළිතුරු දීම ප්‍රතික්ෂේප කරනවා."

ඔහු මා දෙස එක එල්ලේ මද වෙලාවක් බලා සිටියේය. ඔහුගේ දෑස්වල තිබූ විඩාබර ගතිය අතුරුදන් විය. ඒවායේ මතුපිටයේ දීප්තිමත් බවකි. මිළඟට ඔහුගේ සිහින් දෙතොල් අතරට කුරිරු සිනාවක් නැගිණි.

"මොකක්ද මේ සෙල්ලම! ඔහේ මේ ඇවිත් තියෙන්නෙ මත්තුකාරයෙක් විදියට තේද? ඔහේ හෝමිස්ගේ නියෝජිතයෙක්!

මේක තමුසෙලා එකතු වෙලා මට ඇටවූ උගුලක්. ඒ යකා මැරෙන්න පණ අදින බවයි මට අහන්න ලැබුණෙ. ඒ හින්දා ඔත්තුකාරයින්ව එවනවා මා ගැන සොදිසි කරන්න. ඔහේ බොහොම පහසුවෙන් මෙනැනට ආවා. දෙයියම්පා! ඔහේට මෙහෙන් පිටවෙන එක ඒ තරම් ලෙහෙසි පහසු වෙන එකක් නෑ" කෝපයෙන් පිපිරෙමින් පැවසූ ඔහු එක්වරම අසුනෙන් නැගිටිවේය.

අවශ්‍ය වුවහොත් සටනට සූදානම්වීම සඳහා, මම වහාම පිටිපසට පැන්නෙමි. ඔහු මුල සිටම මා ගැන සැක කරන්නට ඇතුළු නිසැකය. හරස් ප්‍රශ්න ඇසීම මගින් ඔහුට සත්‍යය වැටහෙන්නට ඇත. ඔහු බොරුවෙන් රැවටීමට මට කිසියෙක් ඉඩක් නොමැති බැව් පැහැදිලි කරුණකි. අසල වූ ලාච්චුවකට අත දමූ ඔහු වියරුවෙන් මෙන් එය අවුස්සා බැලුවේය. මීළඟට ඔහුගේ දෙසවණට යම් නුහුරු ශබ්දයක් ඇසුණා විය යුතුය. ඔහු ඉතා සැලකිල්ලෙන් ඊට සවන් යොමු කළේය.

"ආත්!" ඔහුට කැගැසිණ.

"ආත්!" යනුවෙන් යළිත් කෑගසූ ඔහු වහාම පිටිපස කාමරයට දිව ගියේය.

විවෘතව තිබූ දොරෙන්, මම අඩියට දෙකට එළියට පැනගත්තෙමි. එදා නිවස ඇතුළත වූ සිද්ධියේ පැහැදිලි දර්ශන විවිත්‍රවත් ලෙස මගේ මනසේ සටහන් වී ඇත.

ඔහුගේ කාමරයේ සිට මල්උයන දෙසට තිබූ විශාල ජනේලය විවෘතව තිබිණ. ඒ අසලම අවතාරයක් මෙන් සිටගෙන සිටියේ මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස්ය. ගිස වටා තිබූ වෙළුම් පටි ලෙයින් පෙහි තිබුණු නිසා, හෝම්ස් වෙතින් දිස් වූයේ බිහිසුණු පෙනුමකි. ඊළඟ මොහොතේ මල්උයනේ පඳුරු, පෝච්චි කඩා බිඳ ගෙන, හෝම්ස් ජනේලයෙන් එළියට පැන්නේය. කෝපයෙන් වියරු වී සිටි ගරුනර් ද හෝම්ස්ට ශාපකරමින්, විවෘත ජනේලයෙන් එළියට පැන්නේ මගේ මිතුරා අල්ලා ගැනීමේ අරමුණෙනි.

ඊළඟ මොහොතේ එය සිදුවිය. එය සිදුවීමට ගතවූයේ එක් නිමමයකි. එහෙත් මම එය දුටුවෙමි. ගැහැනියකගේ අත මල්වත්තේ, මල්පඳුරු අතරින් ඉහළට එසවෙන අයුරු මට දකින්නට ලැබිණි. ඒ සමගම ගරුනර් සාමිගේ මුවෙන් නැඟුණේ

ගණනාක විලාසයකි. එය සදාකාලයටම මගේ මතකයේ රැඳී පවතී. දැනත් මුහුණ බදාගත් ඔහු ගේ ඇතුළට දිව ගියේය. දැස් වැසී තිබූ නිසා ඔහුගේ හිස බිත්තියේ වැදී, ඔහු බුමුතුරුණු මත ඇඳවැටුණේය. එහි පෙරළෙමින් ඔහු නොතවත්වම විලාස නගනනට පටන් ගත්තේය.

"චතුර! චතුර! දෙවියන්ගේ නාමයෙන් චතුර වී කන!" එසේ කියමින් ඔහු මරළතෝනි නැගුවේය.

අසල මේසයක් මත වූ චතුර ඩිකැන්ටරයක් රැගෙන මම ඔහු දෙසට ළං වූයෙමි. ඒ මොහොතේම ගෘහ පාලකයාත්, තවත් සේවකයෝ කිහිපදෙනෙකුත් එතැනට දිව ආහ. ඔවුන්ගෙන් එක් අයෙක්, දුටු දර්ශනයෙන් එවේලේම ක්ලාන්ත විය. ලාම්පුවේ ආලෝකය ග්රූනර් ගේ මුහුණ දෙසට හැරවීම්. මුහුණ පුරා ගලා ගිය විට්‍රියෝල් රසායනය මුහුණ පුළුස්සාගෙන පහළට බෙරිණි. මිනිත්තු කිහිපයකට පෙර මා මෙනරම් අගය කළ කඩවසම්, පියකරු මුහුණ දැන් මුළුමනින් විනාශ වී ගොසිනි. ඉතා අලංකාර වික්‍රයක් උඩින්, වික්‍ර ගිල්පියා විකාර වර්ණ සහිත පින්සලක් ගෙන ගියාක් මෙන්, සියල්ල විනාශ වී ගොසිනි. එහි වූයේ හයංකර. අමනුෂ්‍ය, විරූපී මුහුණකි.

මා වචන කිහිපයකින් ඒ විස්තර කළේ, ඔහුගේ මුහුණට සිදුවූ විනාශයයි. සේවකයෝ සමහරු ජනෙල්වලින් පැන එතැනට ආ අතර, තවත් සමහරු තණබිම හරහා දිව ආහ. මේ වන විට සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ අඳුරු වැටී තිබූ අතර, මහා වර්ෂාවක් ද ඇදහැළෙන්නට පටන් ගත්තේය. ග්රූනර් සාමී වේදනාවෙන් විලාස නගන අතරේ, තමාගෙන් පළිගත් තැනැත්තිය පිළිබඳව ද සඳහන් කළේ ය.

"අර කාලකණ්ණි හැකිරි, කිට් චිත්තර් තමා මේක කළේ. යක්ෂණි. ඕකිට මේ අපරාධට මම දෙන්නම් දඩුවම්. දෙවියනෝ! මට මේ වේදනාව දරාගන්න බෑ. අපෝ දෙවියනෝ!"

ඔහුගේ මුහුණට තෙල් ආලේප කොට, සම පිළිස්සී විවෘත වූ පෙදෙස පුළුන්වලින් ආවරණය කළෙමි. වේදනා නාශකයක් ලෙස ඔහුට මෝරින් නික්ෂේපණයක් ලබා දුන්නෙමි. මා ගැන ඔහුගේ සිතේ තිබූ සැක සියල්ල පහවී ගිය බවක් මට පෙනිණ. වේදනාවෙන් කම්පනයට පත්වූ ඔහු, මගේ දැන් බදාගෙන

සිටියේය. දැව් විනාශ වී ගිය මුහුණේ විරූපී දෑස් මා වෙත එල්ල වී තිබුණේ, ඔහුට සිදුවූ විපතත් ගොඩගැනීමට, මට කළ හැකි යමක් ඇත්දැයි විමසන අයුරෙනි. එම දර්ශනය කොයිතරම් දුක්ඛදායක එකක් ද යත්, මට හඬා වැළපිය හැකිව තිබිණි. එහෙත් ජීවිත රැසක් විනාශ කරමින්, ඔහු ගෙවූ අපරාධකාරී, හිෂණයෙන් පිරුණු ජීවිතය ගැන සිහිවූ විට, මගේ සිතේ ඇතිවූ වේදනාව අඩුවී ගියේය. ඔහු කළ බිහිසුණු අපරාධවලට බිහිසුණු දඬුවම් ලැබී ඇති බැව් මට අවබෝධ විය.

ඔහුගේ පවුලේ ශල්‍ය වෛද්‍යවරයා හා තවත් විශේෂඥ වෛද්‍යවරයෙකු කැඳවන ලදී. ඔවුන් පැමිණි වහාමරෝගියා ඔවුනට භාරදී මම එතැනින් ඉවත් වූයෙමි. එහි ළඟා වූ පොලිස් නිලධරයාට මගේ සැබෑ ආගන්තුක පත්‍රය භාරදුන්නෙමි. රෙලොක් හෝමස් තරමටම මා ද ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලීසියේ නිලධරයන් හඳුනන නිසා, මගේ අනන්‍යතාවය තවදුරටත් සැඟවීම මෝඩ ක්‍රියාවක් බව මම වටහා ගත්තෙමි. සිතේ ඇතිවූ දැඩි ශෝකයෙන් මෙන්ම කැලැහීමෙන් මම එතැනින් පිට වී ආවෙමි. පැයක් ගතවෙද්දී බේකර් විවීයේ අපේ නිවහන වෙත ළඟාවීමට මට හැකිවිය.

හෝමස් ඔහුගේ පුපුරුදු අපුනේ වාඩිවී සිටියේය. ඔහුගෙන් දිස් වූයේ විඩාපත් පුදුමැලි බවකි. ග්රූනර් මන්දිරයේ ඇතිවූ සිදුවීම් වලින් ඔහු ද දැඩිකම්පාවකට පත්ව සිටියේය. මගේ මිත්‍රයාගේ පුදුමැලි බවට හේතුවී තිබුණේ එය මිස, ඔහුගේ හිසට සිදුවී තිබූ බ්‍රාහ්මණ නොවේ. ග්රූනර් සාමගේ මුහුණට අත්වුණු ඉරණම ගැන මා පවසද්දී, හෝමස් ඊට සවන්දුන්නේ සාතිශය සංවේගයට හා කම්පාවට පත්වය.

"කළ අපරාධ පඩිසන් දෙන හැටි වොට්සන්! කළ අපරාධ පඩිසන් දෙන හැටි!" ඔහු කීය. "ඔහු භස්මය අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ මොන තරමක් අපරාධ කරන්න ඇත්ද? ඒවා දෙවියෝ දන්නවා ඇති. ඒ අපරාධවලට දඬුවම් ඉක්මනට හෝ පත්‍රවෙලා ලැබෙනවා ලැබෙනවාමයි."

එසේ කිව් හෝමස් මේසය මත තිබූ, දුඹුරු පැහැති කවරයක් සහිත පොතක් අතට ගත්තේය. "මේක තමයි අර ගැනි කිව්ව පොත. මෙකෙනුත් ඒ විවාහය නවත්වන්න බැරි නම්, එහෙනම්

ඒක කළ හැකි වෙනත් විධියක් නැහැ. මේක දුටු ගමන් වයලට් ද රේවිල් මෙනෙවිය, ඔහුට සම්පූර්ණයෙන්ම අත්හැර දමන බවට සහතිකයි. ආත්ම ගෞරවයක් ඇති කිසිම ගැනියෙකුට, මේකෙ තියෙන දේවල් නොසලකා හරින්න බැහැ."

"මේක ඔහුගේ ප්‍රේම පුරාණය ද?"

"ඔව්. ඒකට ඔබ කැමැති නමක් දන්න. මේක අපට මහා බලසම්පන්න ආයුධයක් වෙන බව මට තේරුණා, අර ගැනි මේක ගැන කිව්ව වෙලාවෙම. නමුත් මෙය ලබාගන්න එකයි ප්‍රශ්නය වුණේ. මං ඒ ගැන කිව් වින්ටර්ට යන්නමින් වත් ඇගෙව්වේ නැහැ. ඒ මොකද මං එහෙම කිව්වා නම්, ඒක ඇගේ කටින් පිටවෙනවා. මං දිගින් දිගටම මේක ගන්න ක්‍රමයක්, සැලසුම් කර කරයි තිටියෙ. මේ අතරෙදී තමා මැරවරයෝ මට දරුණු ප්‍රහාරයක් එල්ල කළේ. ඒකෙන් මට එක අතකින් ප්‍රයෝජනයකුත් වුණා. ග්රූනර් සාමි හිතුවේ මං මරණාසන්නව අසනීප වී ඇති නිසා, මගෙන් පරෙස්සම් වීමට අවශ්‍ය නැහැ කියලයි. ඒ හැම එකකින්ම මට වාසියක් සැලසුණා. මගේ අදහස තිබුණේ තව ටිකක් ඉවසීමෙන් බලාගෙන ඉන්න. නමුත් ඔහු ඇමරිකාවට මේ ගමනක් යොදා ගත්තාම, මගේ කටයුතු තවත් කල්දාන්න හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. ඒ මොකද ඔහුගේ පොද්ගලික විස්තර හැම එකක්ම හෙළිවන මේ වගේ පොතක්, ඔහු කොහොමටත් ගෙදර දමා යන්නේ නැහැ.

ඉතින් මං තීරණය කළා, වහාම ක්‍රියාත්මක වෙන්න. රැට ගිහින් ගේ බිඳින එක කරන්න බෑ. ඒ මොකද ඔහු ඒවා බලාපොරොත්තුවෙන්, ආරක්ෂක පියවර අරගෙනයි ඉන්නෙ. නමුත් හැන්දෑ වෙලාවක ඔහුගේ නිවසට හොරෙන් ඇතුළුවෙන්න යම් ඉඩක් ඇති බව මං තේරුම් ගත්තා. නමුත් ඔහුගේ අවධානය වෙනත් අතකට යොමුකරලා, ඔහු ඒ කටයුත්ත කෙරෙහි බැඳ තබන්න උවමනායි. ඒ නිසයි නිල්පාව චීන පිඟන් පිරිසියක් දීලා, ඔබ ඒ කටයුත්තට යෑව්වේ.

පොත සොයා ගැනීම සඳහා මට තිබුණේ සුළු වෙලාවයි. මට පොත හොයාගන්න ඉඩක් තියෙන්නේ, ඔබ චීන පිඟන් බඩු ගැන ඔබේ දැනුම පෙන්වනතුාක් කල් විතරයි. ඒ නිසා පොත මිනිත්තු කිහිපයකින් සොයාගැනීම අත්‍යවශ්‍යයි. මෙන්න මේ කාරණය

නිසා, මං අන්තිම මොහොතේ තීරණය කළා, කිව් වින්ටර් එක් මාසමග කැඳවාගෙන යන්න. මේ ගැනී ඇගේ කබාය ඇතුළත, කුඩා සාර්පලයක් ගෙනයන බව මං කොහොම හිතන්නද? මං හිතුවේ ඇය ආවේ, මගේ වැඩේට, මට උදව්වෙන්න කියලයි. ඇය ආරන්න බලාපොරොත්තු වුණු වැඩකුත් තිබුණු බව දුන්න තමයි පෙනෙන්නේ."

"ග්රූනර් සාමි දූතගන්නා, මා ඔබ එවු කෙනෙක් බව."

"මට තිබුණු හය ඒක තමයි. මට හිතුණා ඔහු ඒක දූතගනිව් කියල. නමුත් මේ පොත මගේ අතට ගන්නාතුරු ඔහුව එළියෙ පැදවාගන්න ඔබ සමත්වුණා. නමුත් ඔහුට නොපෙනී පලා යන්න මට කාලය මිදිවුණා..... ආ! ..... සර් ජේම්ස්.... ඔබේ පැමිණීම ගැන අපට බොහොම සන්නේසයි."

සර් ජේම්ස් ඩේමරි පැමිණ සිටියේ හෝම්ස් විසින් කලින් කරන ලද කැඳවීමක් අනුවයි. මගේ මිතුරා සිදුවූ සියල්ල විස්තර කරද්දී සර් ජේම්ස් දැඩි උනන්දුවකින් එය අසා සිටියේය.

"හෝම්ස් මහත්මයා, ඔබ කරල තියෙන්නේ මහ පුදුමාකාර විකුමාන්විත ක්‍රියාවක්! මට පුදුමෙනුත් පුදුමයි!" ඔහු උස් හඬින් කීවේ, මගේ මිත්‍රයා තොරතුරු කියා අවසන් කළ විටයි.

"නමුත් ඔහුට සිදුවී ඇති තුවාල, මේ දොස්තර වොට්සන් කියන තරම් බරපතල ඒවානම්, විවාහය නවත්වන්න මේ නින්දිත පොත උවමනා වෙන එකක් නැහැ."

හෝම්ස් හිස සෙලෙව්වේ ඊට එකඟ නොවන ආකාරයෙනි.

"වයලට් ද මර්විල් ජාතියේ තරුණියෝ, එහෙම ලෙහෙසියෙන් හිත වෙනස් කරගන්න අය නොවෙයි. විරූපී වුණත්, ඔහු අහිත වීරයෙක් ලෙස සලකලා ඇය, ඔහුට වඩාත් ආදරය කරාවි. අප විනාශ කළ යුත්තේ ඔහු කායිකව නොවෙයි. ශුද්ධවන්නයෙක් ලෙස පෙන්වාගෙන ඉන්න, ඔහුගේ වර්තමාන නියම ස්වභාවය අප හෙළිකළ යුතුයි. පොතේ විස්තර ලියලා තියෙන්නේ ඔහුගේම අත් අකුරෙන්. ඇය මේක කියෙව්වාම අහසින් බිමට වැටෙව්. නියම තත්ත්වය තේරුම් ගනිවි."

වටිනා පිගන් භාණ්ඩය සහ ග්රූනර්ගේ පොත රැගත් ඩේමරි අපගෙන් සමුගෙන පිටවී යාමට සූදානම් විය. කෑමට වේලාව පැමිණ තිබූ නිසා මමත් ඩේමරි සමග පිටවී ආවෙමි. සුබෝපහෝගි

අශ්වකරත්තයක්. අපේ ඉදිරි දොරටුව අසල නවත්වා තිබිණ. ඔහු වහාම රථයට නැග, එය ඉක්මනින් පදවාගෙන යන මෙන්, රියදුරාට කැගැසුවේය. ඒ අතරම විදුරුවේ පින්තාරු කර තිබූ, රිය අයත් පවුලේ ලාංඡනය තම කබායෙන් ආවරණය කිරීමට ඔහු උත්සාහ කළේය. නමුත් අපේ නිවසේ ඉදිරිපසින් වැටුණු ආලෝකයෙන් මම ඒ ලාංඡනය හොඳින් දුටුවෙමි. එයින් මවිතයට පත්වූ මම, ආපසු හැරී හෝම්ස් වෙත දිවහියෙමි.

"අපේ අනුග්‍රාහකයා කවුද කියල මං හොයා ගන්නා." මම සතුටින් කීවෙමි.

"ඇයි හෝම්ස් අපේ අනුග්‍රාහකයා....."

"ඔබ හරි. ඔහු මර්විල් පවුලේ ළඟම හිතවතෙක්. ඒ වගේම විරෝදාර ගුණාංග ඇති මහත්මයෙක්" හෝම්ස් දැන් එසවුයේ රහස හෙළි නොකළ යුතු බවට සංඥා කරමිනි. "මීට පස්සේ ඔහු කවුද කියන එක ගැන අපි වචනයක්වත් කතා නොකර ඉමු."

ග්රූනර් සාමගේ පොත කොතරම්දුරට ප්‍රයෝජනයට ගන්නාද යන්න මම නොදනිමි. එවැන්නක් කිරීමට සමහරවිට සර් ජේම්ස් ඩෙමරි උත්සාහ දරන්නට ඇත. එසේත් නැත්නම් පොත තරුණයාගේ පියා වෙත භාරදෙන්නට ඇත. දින තුනකට පසු "මෝනිං පෝස්ට්" පුවත්පතේ කුඩා දැන්වීමක් පළවිණි. එහි සඳහන් වූයේ ඇඩල්බර්ට් ග්රූනර් සාමවරයා සහ වයලට් ද මර්විල් මෙනෙවිය අතර විවාහය සිදු නොවන බවයි.

විට්‍රියෝල් භාවිතකොට, දරුණු තුවාල සිදුකිරීම ගැන කිට් වින්ටර් මෙනෙවියට විරුද්ධව නඩු විභාගය ගැනද ඒ පුවත්පතේම පළවිය. ග්රූනර්ගේ සැබෑ ඉතිහාසය නඩු විභාගයේදී හෙළිදරව් වීම නිසා, වින්ටර් මෙනෙවියට ලැබුණේ තරමක් ලිහිල් දඬුවමකි. නිවසකට හොරෙන් ඇතුළුවීම ගැන ෂර්ලොක් හෝම්ස්ට එරෙහිව ද චෝදනාවක් එල්ල වීමේ අවදානමක් විය. නමුත් වේතනාව යහපත් එකක් වේ නම්, අනුග්‍රාහකයා ඉහළ පෙළේ බලවතෙක් නම්, දරදඩු බ්‍රිතාන්‍ය නීතිය ද නම්‍යසුලු භාවයට පත්වේ. මේ කරුණ සම්බන්ධයෙන් මගේ මිත්‍රයා මේ වන තුරුත් උසාවියට පා නොතැබූ බව මම දනිමි.

විදුහලේ අවුල

ඒ 1895 වසරයි. ෂර්ලොක් හෝම්ස් සහ මම, අපේ විශ්වවිද්‍යාල කීසා කීර්තියට පත් නගරයක සති කිහිපයක් ගතකිරීමට ගියෙමු. මගේ මිත්‍රයා, කරුණු විශ්ලේෂණය මගින් ගැටලු විසඳීම විද්‍යා, දක්වන මෙම ගැටලුවට, අප මුහුණ දුන්නේ එහිදීය.

විශ්වවිද්‍යාලය කුමක්ද, අපරාධකරුවා කවුද යන්න හඳුනාගැනීමට හැකිවන තොරතුරු, මම මෙහිදී සඳහන් නොකරමි. සිතට වේදනා ගෙනදෙන මෙවැනි ප්‍රයෝග අමතක වන්නට ඉඩහැරීම වඩාත් සුදුසුවේ. එහෙත් මේ ආරීක්ෂණය හෙළිකිරීම පාඨකයනට වැදගත් වනු නොඅනුමානය. කුමක් නිසාද යත්, නිරීක්ෂණ මගින් නිගමනයන්ට පැමිණීම ගැන, මගේ මිත්‍රයා ලබා ඇති ප්‍රසිද්ධිය, මෙහිදී තවත් හොඳින් ප්‍රදර්ශනය වන නිසයි. එහෙයින් අදාළ පුද්ගලයින් හා තැන සඳහන් නොකොට, මම කතාන්තරය ඔබ වෙත ගෙන එන්නෙමි.

ඒ දිනවල අප නේවාසිකව සිටියේ, එක්තරා ප්‍රසිද්ධ පුස්තකාලයක් සම්පයේ පිහිටි නිවසකයි. හෝම්ස් මේ වකවානුවේ පර්යේෂණයක නියැලී සිටියේය. ඒ, එංගලන්තයේ පැරණි රජවරුන් විසින් නිකුත් කරන ලද රාජාඥා හා ප්‍රදානපත්‍ර පිළිබඳවයි. ගැඹුරින්ම කරුණු විමසමින් ඔහු කළ මේ අධ්‍යයනයට, පොත් රැසක් විමර්ශනය කිරීමට සිදුවිණි. ඒ සඳහා යොදාගත්තේ, මා කලින් කී පුස්තකාලයයි. හෝම්ස් කළ මේ පර්යේෂණයේදී ෂප්පායාගත් කරුණු, අතිශයින්ම පුදුම සහගත ඒවා විය. එහෙයින් ඒය සම්පූර්ණ කතාන්තරයක් ලෙසින් අනාගතයේදී මා අතින් සකස්වීමට ඉඩ ඇත.

ශාන්ත ලුක් විද්‍යාලය, විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍ර පීඨයට අනුබද්ධ එක් විද්‍යාලයකි. එහි ආචාර්යවරයෙකු ලෙස අප හඳුනන හිල්ටන් සෝම්ස් මහතා එක් සැඟවුණ අප හමුවීමට අපේ නිවසට පැමිණියේය. සුළු දෙයින් පවා කලබලයට පත්වෙන තාලේ කෙනෙකු වූ ඔහු, උස සිරුරක් තිබූ පුද්ගලයෙකි. එදා නම් ඔහු

අභිගයින්ම කැලැබීමට පත්ව, නම හැඟීම් පාලනය කරගැනීමට අපහසු තත්ත්වයෙන් සිටියේය. එහෙයින් ඔහුට යම් බරපතල ප්‍රශ්නයකට මුහුණපෑමට සිදුවී ඇති බැව් මම වටහා ගතිමි.

"හෝම්ස් මහත්මයා, මං විශ්වාස කරනවා, ඔබේ ඉතා චට්ඨා කාලයෙන් පැය කිහිපයක් මා වෙනුවෙන් ගතකිරීමට හැකිවේවි කියල. ශාන්ත ලූක් විදුහලේ අපට, සිත් වේදනා ගෙන දෙන බරපතල ප්‍රශ්නයකට මුහුණපෑමට සිදුවෙලා තියෙනවා. ඔබ මේ නගරයේම ඉන්න දවසක් වුණේ මගේ වාසනාවකට වගේ. නැත්නම් මොනවා කරන්න වේවිද කියල, මට නම් තේරෙන්නෙ නැහැ."

"මහත්මයා, මේ දවස්, මට හුඟක් කටයුතු බහුල අවිවේකී කාලයක්. වෙනත් කටයුත්තක් ගැන අවධානය යොමුකරන්න මට වෙලාවක් නැහැ." මගේ මිත්‍රයා කීය. "මං හිතන්නේ ඔබ පොලීසියෙන් උදව් ඉල්ලා හිටිනවා නම් වඩාත් හොඳයි."

"බැහැ. බැහැ. එහෙම දෙයක් කරන්න මට කොහොමටවත් බැහැ හෝම්ස් මහත්මයා. අපි මේකට පොලීසිය සම්බන්ධ කරගන්නොත්, මගේ අපට ඔවුන්ට කවත්වන්න බැහැ. විද්‍යාලයේ ගෞරවය ගැන හිතලා, මේක රටපුරා ආන්දෝලනයක් ඇතිකිරීම වළක්වා ගන්න උවමනායි. ගැටලු විසඳීමට ඔබේ ඇති දක්ෂතාවය වගේම, කාරණා රහසිගතව තබාගැනීම ගැනත් ඔබ ප්‍රසිද්ධයි. මේ වෙලාවේ මට උදව් කළ හැකි, මුළු ලෝකයේම ඉන්න එකම මිනිසා ඔබයි. මං ඔබට ආයාචනය කර සිටිනවා හෝම්ස් මහත්තයා, ඔබට හැකි දෙයක් අප වෙනුවෙන් කරන්න."

බේකර් විටීයේ ඔහුට සුවපහසු වටාපිටාවේ ජීවත්වෙද්දී හෝම්ස්ගේ දකින්නට ලැබෙන්නේ සුහදශීලී බවකි. එම නිවහනෙන් ඉවත, ඔහුට අපහසු පරිසරයක, අපහසු ආකාරයට ජීවත්වීමට සිදුවීම නිසා, හෝම්ස් පත්වී තිබුණේ, වහා කිපෙනසුලු කලබලකාරී බවකටයි. පුවත්පත් වලින් කපා, ඔහු පොත්වල අලවා ගන්නා වැදගත් ප්‍රවාක්ති, ඔහුගේ රසායන විද්‍යා පරීක්ෂණ ආදිය නොමැතිවීම නිසා, හෝම්ස්ට මානසික අපහසුවක් ද විය. කටිකාචාර්යවරයාගේ ඉල්ලීමට තමාගේ කැමැත්තක් නැතැයි, හෝම්ස් යළිත් ඇඟවුවේය. ඒ, පිළිතුරු නොදී දෙදර හකුළා තිහඩවීමෙනි. ඒ අවසරයෙන් අපේ අමුත්තා ක්‍රියාශීලී විය. ඔහු

නොනැවතී ගලා හැලෙන ජලධාරාවක් මෙන් නොනවත්වා කතාකරමින්, තම ප්‍රශ්නය හෙළිකිරීමට පටන්ගත්තේය.

"හෝමස් මහත්මයා, හෙට තමයි ෆොටෝස්තු ශිෂ්‍යත්වය සඳහා පැවැත්වෙන විභාගය පටන්ගන්නා දවස. මේ විභාගය සඳහා ප්‍රශ්න පත්තර සූදානම් කරන පරීක්ෂකවරුන් කිහිපදෙනෙකුම සිටිනවා. මම එයින් එක්කෙනෙක්. මට භාර විෂයය, ග්‍රීක් භාෂාව. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ මුල්ම ප්‍රශ්නය වෙන්නේ, ග්‍රීක් භාෂා පරිවර්තනය සඳහා ඡේදයක්. මේ කොටස විභාගය සඳහා පෙනී ඉන්න අපේක්ෂකයින් කල්තියා දන්නේ නෑ. විභාග ප්‍රශ්න පත්‍රයේ මුද්‍රිතව ඇති මෙම ඡේදය කල්තියා දැනගන්නොත්, ඒක විභාග අපේක්ෂකයාට විශාල වාසියක්. ඒ මොකද එතකොට ඔහුට, කල්තියා ඊට සූදානම් විය හැකියි. මේ හේතුව නිසා, ප්‍රශ්න පත්‍රය මහසිගහව තබාගන්න අපි සෑම පියවරක්ම ගන්නවා.

මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේ සෝදුපත් අද හවස තුනට මුද්‍රණාලයේ සිට මා වෙත එවා තිබුණා. මේ අභ්‍යාසය තුසයිඩිඩෙස්ගේ ග්‍රන්ථයක, පරිච්ඡේදයකින් අඩක්. මුද්‍රණය කරන වචන හා අකුරු ඉතාම නිවැරදි වියයුතු නිසා, එම ශෝධය පත්‍රය මා විසින් ඉතා පරෙස්සමෙන් කියවිය යුතුව තිබුණා. හැන්දෑවේ හතරහමාර වේදදින් මගේ ඒ කටයුත්ත, අවසන් වෙලා තිබුණේ නැහැ. මේ අතරේ මගේ මිත්‍රයෙකුගේ කාමරයේ, අද හවසට, ඔහු සමග තේ පානය සඳහා යන්නත් මම කල්තියා පොරොන්දු වී තිබුණා. ඉතින් මම අර සෝදුපත මගේ මේසය උඩ තිබියදී කාමරයෙන් පිටවී ගියා. මං පිටවී සිටි කාලය, පැයකට විකක් වැඩියි.

හෝමස් මහත්මයා ඔබට කියන්න, අපේ විදුහලයේ දොරටුවලට, දොරපියන් ද්විත්වයක් තිබෙනවා. කොළ පැහැති ඔහි දොරක් ඇතුළතින්; ඔක් ලියෙන් තැනු බර ගක්තිමත්, දූව දොරක් පිටතින්. තේ පානයට සහභාගි වෙලා, එය අවසන් කරලා මා ආපහු ආවා. මගේ කාමරය ළං වෙද්දී, මගේ පිටත දොරේ ඔතුරු කටේ යතුරක් රැඳී තිබුණු බව දැකලා මම පුදුමයට පත්වුණා. එක් මොහොතකට මට හිතුණේ, මගේ යතුර මට අමතක වෙලා දමා යන්න ඇති කියලයි. නමුත් මගේ සාක්කුවට අත දමල බලද්දී, මගේ යතුර එහි සුරැකිව තිබුණා. මගේ කාමරයට අමතර යතුරක් තිබෙන එකම පුද්ගලයා බැනිස්ටර්. ඔහු තමා පත්‍රගිය අවුරුදු දහය

තිස්සේම, මගේ කාමරය පිරිසිදු කිරීමේ කටයුතු කළ, මගේ විශ්වාසපාත්‍රතා සේවකයා. ඔහුගේ අවසාන බව ගැන, මට අබමල් රේණුවක අවිශ්වාසයක් නැත.

සසුව මට දැනගන්න ලැබුණා මෙය ඔහුගේ යතුර බව. ඔහු දොර ඇරගෙන කාමරයට ඇවිත් තියෙනවා, මට තේ සුදානම් කරගෙන. ඊළඟට අමතක වීමෙන් ඔහු යතුර දොරකටේ දමා ගිහින් තිබෙනවා. බැනිස්ටර් කාමරයට ඇවිත් තිබෙන්නේ, මං තේපැන් සංග්‍රහය සඳහා පිටවී ගිහින් මිනිත්තු කිහිපයක් ඇතුළත. ඔහුගේ මේ අමතකවීම වෙනත් දවසක සිදුවුණා නම්, ඒකෙ ඒ හැටි වැදගත් කමක් නැත. නමුත් අද මේ ඉතා වැදගත් දවසක, එයින් අත්වුණේ මහා නින්දාසහගත ප්‍රතිඵල.

මගේ මේසය දිනා බැලූ ගමන්ම මට වෙනස තේරුම් ගියා. කවුරුහරි මා නැති අතරේ මගේ කාමරයට ඇවිත්, ලියකියවිලි අවුස්සා ඇති බව මට වැටහුණා. සොදුපත් සකසා තිබුණේ දිග කඩදාසි පිටු තුනක. මං ඒ තුනම තබා තිබුණේ එකටමයි. නමුත් මං කාමරයට ආපහු ඇවිත් බලන කොට එයින් එකක් බිම වැටී තිබුණා. තවත් එකක් ජනේලය අසල වූ කුඩා මේසය මත, තුන්වැනි එක මා තැබූ තැනම."

"මේ ගැන උනන්දුවක් දක්වන බව මුල්වරට පෙන්වමින් හෝමස් තම පුටුවේ හරිබරි ගැසුණේය.

"මුල් පිටුව බිම. දෙවැනි එක ජනේලය ළඟ. තුන්වැනි එක, ඔබ තබා ගිය තැනම?" හෝමස් ඇසීය.

"හරියට හරි හෝමස් මහත්මයා. ඔබ මාව පුදුමයට පත්කරනවා. ඔබ කොහොමද ඒ බව දැනගත්තේ?"

"ඔබේ ඔය කතාව දිගටම කියන්න."

"එක් ක්ෂණයකින් මට හිතුණේ, මේ සමාව දෙන්න බැරි වැරද්ද සිදුවුණේ, බැනිස්ටර් අතින් කිසිලයි. ඔහු මගේ ප්‍රශ්නපත්‍ර කියවලා? ඔහු එවැන්නක් නොකළ බව මට අවංකවම කිව්වා. ඔහු කියන්නේ ඇත්ත බව මට හොඳටම විශ්වාසයි. අනෙක් වෙනත් පුළුල්වත් විකල්පය මේකයි. මගේ දොරේ යතුරුකටේ යතුර තිබෙනවා දුටු, මා ඉවත ගිය බව දන්නා කෙනෙක්, මගේ කාමරයට ඇතුළු වෙන්න ඇති. ඒ ඇවිත් ප්‍රශ්නපත්‍ර අරගෙන කියවන්න ඇති. මේ ශිෂ්‍යත්වය දිනාගන්න ශිෂ්‍යයාට ශිෂ්‍යාධාර

"මුල් පිටුව බිම..... දෙවැනි එක ජනේලය ළග....."

ලෙස විශාල මුදලක් ලැබෙනවා. ලැප්පා නැති හොර තත්කඩයෙකුට පුළුවන්, අනෙක් අය පරදවා ජයගැනීමට මේ අවදානම් වැඩේ කරන්න."

මේ ගැන දූතගත්තාම බැනිස්ටර් හරිම කැලැහීමකට පත්වුණා. ප්‍රශ්නපත්‍ර අවුස්සා ඇති බව කීවම ඔහුට ක්ලාන්තය හැදුණා. මං ඔහුට බිඳන්ඩි ස්වල්පයක් පොවලා, ඇදී පුටුවක හාන්සිකරවා හැබුවා. ඊළඟට මම කාමරය හොඳින් පරීක්ෂා කළා.

කාමරයට ඇතුළුවුණු තැනැත්තා කඩදාසි අවුල් කළාට අමතරව, ඔහු අතින් වුණු සලකුණු කිහිපයකුත් මට දකින්න ලැබුණා. ජනේලය අසල වූ කුඩා මේසය මත, පැන්සලක් උල් කිරීම නිසා ඇති වූ පැන්සල් රොඩු ඉතිරි වී තිබුණා. කැඩුණු පැන්සල් කුඩකුත් ඵතැනම තිබුණා. මට පෙනුණු හැටියට, හොර තත්කඩයා, බොහොම ඉක්මනට ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටපත් කරගන්න උත්සාහ කරලා තියෙනවා. එහෙම කරද්දී පැන්සලේ කුඩ කැඩුණා. ඒක ඉක්මනට උල්කරගන්න ඔහුට සිදුවුණා.

"විශිෂ්ටයි" හෝම්ස් කීය. ගැටලුවක් ලැබීම නිසා අතිශය සතුටට පත්ව සිටී ඔහු. කතාවට හොඳින් අවධානය යොමු කරමින් සිටියේය.

"එපමණක් නොවෙයි. මගේ ලියන මේසය, රතු පැහැති සියුම් ආවරණයක් යෙදූ එකක්. මට දිවුරන්න පුළුවන්, බැනිස්ටරුත් දිවුරන්න සුදානම්, මේ රතු කවරය මත, කිසිදු පැල්ලමක් පච්ඡේදක් නොතිබුණු බවට. දැන් මට එහි දකින්න ලැබෙනවා, අඟල් තුනක් පමණ දිග කැපුමක්. නිකං සිරීමක් නෙමෙයි, පැහැදිලිවම කැපී යාමක්. එපමණක් නොවෙයි. මේසය මත තිබී මට තවත් දෙයක් හමුවුණා. ඒ කළු පැහැති කුඩා මැටි ගුළියක් වැනි එකක්. එහි වටේට සුදු පැහැති දූවිලි වැනි යමක් ඇලී තිබුණා. බොහොම වෙලාවට ඒ ලී කුඩු විය යුතුයි. මට හොඳටම විශ්වාසයි, මේ මැටි ගුළිය එන්න ඇත්තේ මගේ ප්‍රශ්න පත්‍ර කියවා හොරකමක් කළ පුද්ගලයා වෙතින්. පා සටහන් වත් ඔහු හඳුනාගත හැකි වෙන මොනවා හරි ලකුණුවත් කාමරයේ තිබුණේ නැහැ. කළයුතු දෙයක් හිතාගන්න බැරිව, මගේ සිහි විකල් වෙලා වගෙයි මං හිටියේ. හදිසියේම මට මතක් වුණා ඔබ ගැන. මේ වෙලාවේ ඔබ මේ නගරයේම ඉන්න එක මොනතරම් වාසනාවක්ද කියලා මට

හිඟුණ. මං මේ වහාම පිටත්වෙලා ආවෙ, මේ කටයුත්ත ඔබට භාරදෙන්නයි. කරුණාකරල මට උදව් කරන්න හෝමිස් මහත්තයා, මං මුහුණදී ඇති උභතෝකෝටික ප්‍රශ්නය ඔබට තේරෙනවා නේද? එක්කෝ මං මේ භොරාව අල්ලා ගන්න ඕනෑ. එහෙමත් හැත්තම, අලුත් ප්‍රශ්නපත්‍ර සූදානම් කරගන්න තුරු, විභාගය කල් දමන්න ඕනෑ. ඊළඟට ඒකට හේතු පැහැදිලි කිරීමක් නොකර විභාගයක් කල් දමන්න බැහැ. ඒකෙන් මහා ආන්දෝලනයක් ඇතිවෙනවා. ලැප්ජාව අපේ විදුහලට පමණක් නොවෙයි, මුළු විශ්වවිද්‍යාලයටම. මට දුන් හැමදේකටම වඩා උචිතතා කරන්නේ, මේ ප්‍රශ්නය රහසිගතව මෙන්ම නිශ්ශබ්දව විසඳාගැනීම."

"මේ ගැන හොයා බලලා, කළයුතු දෙයක්, ගතයුතු පියවරක් ගැන ඔබට දැනුම්දීම මං භාරගන්නම්." හෝමිස් කීවේ, අසුනෙන් හැසිර පිටකබය හැඳගනිමිනි. "මේ ගැටලුවේ සිත් ඇදගන්නාසුලු යමක් නැත්තේම නැහැ. ඔබට සෝදුපත් ලැබුණාට පස්සේ, ඔබ හමුවෙන්න කවුරුහරි ඔබේ කාමරයට ආවද?"

"ඔව්. මගේ කාමරය තිබෙන අංශයේ තරප්පු පෙළ පාවිච්චි කරන, දෙමලාත් රාස් නම් ඉන්දියානු ශිෂ්‍යයා ආවා. ඔහු ආවේ විභාගය ගැන යම් තොරතුරක් දුනගන්න."

"ඒ කියන්නේ, හෙට ඔහුත් මේ විභාගයට පෙනී සිටිනවා?"

"ඔව්"

"එතකොට ප්‍රශ්නපත්‍ර තිබුණේ ඔබේ මේසය මත?"

"ඔව්, මට මතක හැටියට ඒවා තිබුණේ රෝල් කරලා."

"එහෙම වුණත් මේවා ප්‍රශ්න පත්තරවල සෝදුපත් කියල හඳුනාගන්න පුළුවන්ද?"

"ඔව් හැකිවේවි"

"වෙන කවුරුවත්ම ඔබේ කාමරයට ආවේ නැහැ?"

"නැහැ"

"මේ ප්‍රශ්න පත්තරවල සෝදුපත්, ඔබේ කාමරයේ තිබීමට ඉඩ ඇති බව, වෙන කවුරුවත් දැනගිවින්න ඇතිද?"

"මුදුණකරුවෝ ඇරෙන්න, වෙන කවුරුවත් නැහැ."

"මේ බැනිස්ටර් කියන පුද්ගලයා දැනගිවියද?"

"නැහැ. කොහොමටවත් නැහැ. කිසිකෙනෙක් දැන ගිටියේ නැහැ."

"දුන් කෝ බැනිස්ටර්?"

"ඔහු බරපතල ලෙස අසනීප වෙලා. අසරණයා. ඔහු පුටුවේ වැතිර සිටියදී මං මෙතේ ආවා. මට උවමනා වුණා ඉක්මනින්ම ඔබ හමුවෙන්න."

"ඔබ දොර හැර දමලද ආවේ?"

"ඔව්. ඒ වුණත් පුශ්න පත්තර, ලාවිවුඩ්ක දමා යතුරු දමුවා"

"එහෙම නම් දෑත් මට හිතාගන්න පුළුවන් මෙන්න මේ දෙයයි සෝමස් මහත්මයා. රෝල් කර තිබූ දෙය පුශ්න පත්තර කියලා, ඉන්දියානු සිසුවා හඳුනාගත්තේ නැත්නම්, පුශ්න පත්තර ඇවිස්සු තැනැත්තා කාමරයට ආවේ අහම්බෙන්. ඒවා ඔබේ කාමරයේ තිබුණු බව ඔහු දනගෙන ගිටියේ නැහැ."

"මටත් හිතෙන්නේ එහෙමයි."

"හොඳයි අපි ගිහින් බලමු. වොට්සන්. මේකෙදි ඔබේ මැදිහත්වීමක් අවශ්‍ය වෙන එකක් නැහැ. නමුත් ඔබටත් කැමැති නම් එන්න. හොඳයි සෝමස් මහත්මයා. අපි සූදානම් ඔබේ කටයුත්තට."

ශාන්ත ලූක් විදුහල පිහිටියේ, විශ්වවිද්‍යාලයට අයත් පැරැණිම ගොඩනැගිලි සමූහයකයි. ප්‍රධාන ශේට්ටුවෙන් අපි පිවිසියේ කොළ පැහැති දියසෙවෙල් බැඳුණු බිත්ති සහිත ආලින්දයකටයි. අපේ අනුග්‍රාහකයාගේ කාමරයට යන මාර්ගය එහි ඉදිරිපසම දිස්විය. ගොතික් ආරුක්කුව සහිත දොරකින් ඇතුළු වී ඉදිරියට ගිය අපි, ගෙට් ගිය ගල් පටිපෙළක් වෙත පැමිණියෙමු. ගුරුවරයාගේ කාමරය තිබුණේ මෙහි බිම් මහලේය. ඊට ඉහළින් වූ තට්ටුවල, එක කාමරයේ එක් අයෙකු බැගින්, ශිෂ්‍යයින් තිදෙනෙකු සිටි බව අපට දනගන්නට ලැබිණි. අප මේ සිද්ධිය වූ තැනට ළඟා වෙද්දී අඳුරු වැටෙන්නට පටන් ගත්තේය. මඳක් නැවතුණු හෝමස් කාමරයේ ජනේලය දෙස උනන්දුවෙන් බලා සිටියේය. මිළඟට ජනේලය වෙත ළංවුණු ඔහු, පා ඇඟිලිවලින් ඉස්සී, ජනේලය තුළින් කාමරයට එබී බැලුවේ, බෙල්ල ඉදිරියට නමමිනි.

"මහත්මයා, ඔහු කාමරයට ඇතුළු වෙන්න ඇත්තේ දොරෙන්. කාමරයට යාමට ඇති එකම මාර්ගය එයයි." අපේ උගත් ගුරුතුමා කීවේය.

"අනේ ඔව්!" කියා අපේ අනුග්‍රාහකයා දෙස බැලූ හෝමස් සිනාසුණේ විශේෂ ආකාරයකටයි. "මෙතැනින් වෙන

හෝමස් පා ඇඟිළිවලින් එසවී කාමරය තුළට එබී බැලුවේය.

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

හොයාගන්න දෙයක් නැත්නම්, කාමරය ඇතුළට යන එක වඩා හොඳයි."

පිටත දොර විවෘත කළ ගුරුතුමා අප ඇතුළට කැඳවුවේය. හෝමිස් පළමුව බිම එළා තිබූ බුමුතුරුණ පරීක්ෂා කිරීමට තීරණය කළේය. ඒ අතර අපි දොරටුව අසල රැඳී සිටියෙමු.

"කණගාටුයි කියන්න. මෙතැන මොකුත්ම සලකුණක් නැහැ." හෝමිස් කීය.

"අද වගේ වියළි දවසක, කිසිම සලකුණක් බලාපොරොත්තු වෙන්නත් අමාරුයි. ඔබේ සේවකයාගේ අසනීප ගතිය හොඳින් සුවවෙලා වගෙයි. ඔබ කිව්වා නේද ඔහු පුටුවක් උඩ හිඳිද්දී ඔබ ගියා කියලා? ඒ මොන පුටුව උඩද?"

"අර ජනේලය ළඟ තියෙන පුටුව."

"ආ..... මේ පුටුව නේද? මේ කුඩා මේසය ළඟ තියෙන එක. දැන් ඇතුළට ආවට කමක් නැහැ. මං බුමුතුරුණ පරීක්ෂා කර අවසන්. මුලින්ම මං මේ කුඩා මේසය පරීක්ෂා කරල බලන්නම්. සිදුවී තිබෙන්නේ මොකක්ද කියල හොඳින් පැහැදිලියි. පුද්ගලයා කවුරු හරි ඔහු කාමරයට ඇතුළු වුණා. ප්‍රශ්න පත්තර ප්‍රධාන මේසය මතින්, එකින් එක අරගන්නා. ඊළඟට ඔහු ඒවා ජනේලය ළඟ තියෙන කුඩා මේසය ළඟට ගෙනගියා. ඒ මොකද ඔබ මිදුල පැත්තේ ප්‍රධාන ගේට්ටුවෙන් ඇතුළු වෙද්දී, ඔහුට ජනේලයෙන් පෙනෙනවා. එකකොට ඔහුට ඉක්මනින් පැනගන්න පුළුවනි."

"නමුත් ඔහුට එහෙම පැනයන්න හැකියාවක් නෑ" ගුරු මහතා කීය. "ඒ මොකද මං වත්තට ඇතුළුවුණේ පැත්තෙන් තිබෙන ගේට්ටුවෙන්."

"ආ ඒක හරි! නමුත් ඔහුගේ හිතේ තිබුණු සැලැස්ම මං කිව් එකයි. දැන් මට පෙන්වන්න ඔබගේ ප්‍රශ්න පත්තරවල සෝදුපත් තුන. ඔව්. ඇඟිලි සටහන් නම් මොකක් නැහැ. ඔහු පළමුවෙන්ම මෙන්න මේ ප්‍රශ්න පත්‍ර අංක 1 අරගෙන ගිණිං පිටපත් කරගන්නා. අපි හිතමු ඔහු කෙටි යෙදුම් පවා උපයෝගී කරගෙන එය ඉක්මනින් පිටපත් කරගන්නා කියලා, එහෙම කරන්න ඔහුට අඩුම වශයෙන් කොයිතරම් වෙලාවක් ගතවේවිද? පැය කාලක්වත්? ඊට අඩු නැහැ නේද? ඊළඟට ඔහු ඒක පැත්තකට දමලා, දෙවැනි ප්‍රශ්න පත්තරය ගන්නා. ඒක අඩක් පමණ කරගෙන යද්දී ඔබ ආපහු ආවා.

ඒ නිසා ඔහුට සිදුවුණා බොහොම හදිසියෙන් එතැනින් ඉවත්වෙන්න. ඉතාමත් ඉක්මනින්. ඒ මොකද ඔහු මෙහි පැමිණි බව හැඟවෙන, අවුල් වූ ප්‍රශ්න ආශ්‍රිත නිසි පරිදි තබන්න, ඔහුට වේලාවක් තිබුණේ නැ. ඔබ පිටත දොර විවෘත කරගෙන එද්දී ඔවුරුත් හෝ වේගයෙන් තරප්පු පෙළේ දිවයන ශබ්දයක් ඔබට ඇහුණේ නැද්ද?"

"නැහැ, එහෙම ඇහුණා කියල මට කියන්න බැහැ."

"ප්‍රශ්න පත්තරය පිටපත් කිරීම ඔහු බොහොම වේගයෙන් කරල තියෙනවා. මේක හරි සිත්ගන්නාසුලු කරුණක් වොට්සන්. මෙය සාමාන්‍ය පැත්සලක් නොවෙයි. සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා ලොකු, ආදා මිනිරන් කුරක් තිබෙන එකක්. පැත්සලේ පිටපැත්ත තද නිල් පාටයි. පැත්සල් නිෂ්පාදකයාගේ නම මුද්‍රණය කර තිබෙන්නේ රිදී පාට අකුරෙන්. ඉතිරි වී තිබෙන පැත්සල් කැල්ලේ දිග අඟල් එකහමාරයි. අන්න ඒ වගේ පැත්සලක අයිතිකාරයා හොයා ගන්න හෝම්ස් මහත්මයා, ඔක්සි තක්කඩියා, ඔබට උදව් වෙන තවත් කරුණක් මං කියන්නම්, ඔහු ලොකු ඇති ලොකු තලයක් සහිත පැන පිහියක්; නමුත් එහි මුවහත හොඳටම මොට වෙලා."

"අනෙක් කාරණය ඔබ හොයාගත් හැටි මට තේරුම් ගන්න සුළුවනි. නමුත් ඉකුරු පැත්සල් කැල්ලේ දිග ඔබ දැනගත්තේ කොහොමද?"

පැත්සලෙන් කැපී ගිය කොටසක් ඉහළට ඔසවා හෝම්ස් අපට පෙන්වීය.

"ඔබට පෙනෙනවාද?"

"නැ. මට ඒත් තේරුම් ගන්න අමාරුයි."

"මේ වගේ දේවල් දොස්තර වොට්සන්ට තේරුම් ගන්න අමාරු වුණාම, මං ඔහුට කෙළින්ම - දොස් පවරනවා. ඒක අසාධාරණ බව ඔබ දැන් පෙනෙනවා වොට්සන්. ඔබ පමණක් නොවෙයි තවත් ඒ වගේ අය ඉන්නවා. මේ N N අකුරු දෙකෙන් කියන්නේ අමාකක්ද? ඒ අකුරු දෙකට පස්සෙ හිස් ඉඩක් තියෙනවා. ඒකෙන් අපට හිතාගන්න පුළුවනි N N අකුරු වචනයක අන්තිම අකුරු දෙක බව. පැත්සල් නිෂ්පාදකයන් අතර ප්‍රසිද්ධම නම ජොහාන් ෆෙබර් බව ඔබ දන්නවා ඇති. JOHANN කියන වචනයේ අවසන් අකුරු N N දෙක තමා මේ කියෙන්නේ. එතකොට පැත්සලෙන් ඉතිරි වී ඇත්තේ ජොහාන්ට පසුව එන ඉතිරි කොටස පමණයි."

හෝම්ස් කුඩා මේසය මතුවට හොඳින් ආලෝකය වැටෙන සේ, එය විදුලි පහන දෙසට හැරෙව්වේය.

"ඔහු ලියාගත්තු කඩදාසිය තුනී එකක් වුණා නම්, ඔප දමු මේසය මත, ඒ ලියූ අකුරු යන්නමින් සටහන් වෙන්න ඉඩ තිබුණා. ඒක එහෙම වෙලාද කියලයි මං බැලුවේ. නැහැ. මේසය මත මොකුත් ලකුණක් නැහැ. මං හිතන්නේ නැහැ මෙහි තවත් සොයා ගැනීමට යමක් ඇති කියල. දූන් අපි බලමු ප්‍රධාන මේසය."

මේ කළු පාට පුංචි ගුළිය ගැනයි ඔබ සඳහන් කළේ. එහෙම නේද? එහි හැඩය පිරමිඩාකාරයි. නමුත් ඇතුළේ කුහරයක්. ඔබ කිව්වා වගේ වටේට තියෙන්නේ ලී කුඩු තමා. දෙවියනේ! මේක හරිම සිත්ගන්නාසුලු කරුණක්. ඊළඟට ඔබේ මේසය මත වූ රතු සම් රෙද්ද කැපී ගිහින්න.... ඒක පැහැදිලිවම ඉරි ගිහින්න. එය පටන් අරගෙන තිබෙන්නේ සිරිමකින්. ඊට සස්සේ වඩාත් ගැඹුරු වෙලා. අවසන් වෙලා තියෙන්නේ අක්‍රමවත් හැඩයක සිදුරකින්. මේ ගැටලුව මා වෙත ගෙන ඒම ගැන මං ඔබට ණයගැතියි සෝම්ස් මහත්තයා. අර දොරෙන් යන්න පුළුවන් කොහේටද?

"මගේ නිදන කාමරයට"

"මේ අත්දැකීමට මුහුණ දුන්නට පස්සේ ඔබ නිදන කාමරයට ගියාද?"

"නැහැ. මං කෙළින්ම ආවෙ ඔබ හමුවෙන්න."

"මං කැමතියි ඒ පැත්තටත් ගිහින්න බලන්න." පැවසූ මගේ මිත්‍රයා නිදන කාමරයට ඇතුළු විය.

"පරණ මෝස්තරයට සැකසූ මොනතරම් සිත්ගන්නාසුලු කාමරයක්ද? ඇතුළට එන්නෙ නැතුව කරුණාකරල ඔබ දෙදෙනා පහොම ම ඉන්නවද? මං පොළොව පරීක්ෂා කරල ඉවර වුණාම ඔබට ඇතුළට කැඳවන්නම්. නැහැ. මට පෙනෙන්න මොකුත් නැහැ. මොකක්ද මේ තිරරෙද්ද? ආ... ඔබ ඇඳුම් එල්ලා තබන තැන, ආවරණය කරන්නේ මේකෙන්ද? කෙනෙකුට මේ කාමරයේ හැංගෙන්න උවමනා වුණොත්, ඔහු අනිවාර්යයෙන්ම මෙතැන තෝරා ගනිවි. ඒ මොකද කෙනෙකුට යටට රිංගන්න බැරි තරමට ඇඳ පහතයි. ඇතුළට වී ආවරණය වෙන්න බැරි තරමට අල්මාරිය ගැඹුරෙන් අඩුයි. කවුරුවත් තෑ නේද එතැන?" අසමින් හෝම්ස් තිර රෙද්ද ඉවතට ඇද්දේය. හෝම්ස් එසේ කරද්දී, යමෙක් දැකීමට

ඒ නිසා ඔහුට සිදුවුණා බොහොම හදිසියෙන් එතැනින් ඉවත්වෙන්න. ඉතාමත් ඉක්මනින්. ඒ මොකද ඔහු මෙහි පැමිණි බව හැඟවෙන, අවුල් වූ ප්‍රශ්න අනූ නිසි පරිදි තබන්න, ඔහුට වේලාවක් තිබුණේ නෑ. ඔබ පිටත දොර විවෘත කරගෙන එද්දි ඔවුරුත් හෝ වෙනයෙන් තරජු පෙළේ දිවයන ශබ්දයක් ඔබට ඇහුණේ නැද්ද?"

"නැහැ. එහෙම ඇහුණා කියල මට කියන්න බැහැ."

"ප්‍රශ්න පත්තරය පිටපත් කිරීම ඔහු බොහොම වේගයෙන් කරල තියෙනවා. මේක හරි සිත්ගන්නාසුලු කරුණක් වොට්සන්. මෙය සාමාන්‍ය පැත්සලක් නොවෙයි. සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා ලොකු, මැද මිනිරන් කුරක් තිබෙන එකක්. පැත්සලේ පිටපැත්ත තද නිල් පාටයි. පැත්සල් නිෂ්පාදකයාගේ නම මුද්‍රණය කර තිබෙන්නේ රිදී පාට අකුරෙන්. ඉතිරි වී තිබෙන පැත්සල් කැල්ලේ දිග අඟල් එකහමාරයි. අන්න ඒ වගේ පැත්සලක අයිතිකාරයා හොයා ගන්න හෝමස් මහත්මයා, ඔහුයි තක්කඩියා. ඔබට උදව් වෙන තවත් කරුණක් මං කියන්නම්. ඔහු ළඟ ඇති ලොකු තලයක් සහිත පැන පිහියක්; නමුත් එහි මුවහත හොඳටම මොට වෙලා."

"අනෙක් කාරණය ඔබ හොයාගත් හැටි මට තේරුම් ගන්න සුළුවනි. නමුත් ඉතුරු පැත්සල් කැල්ලේ දිග ඔබ දැනගත්තේ කොහොමද?"

පැත්සලෙන් කැපී ගිය කොටසක් ඉහළට ඔසවා හෝමස් අපට පෙන්වීය.

"ඔබට පෙනෙනවාද?"

"නැ. මට ඒත් තේරුම් ගන්න අමාරුයි."

"මේ වගේ දේවල් දොස්තර වොට්සන්ට තේරුම් ගන්න අමාරු වුණාම, මං ඔහුට කෙළින්ම දොස් පවරනවා. ඒක අසාධාරණ බව ඔබ දැන් පෙනෙනවා වොට්සන්. ඔබ පමණක් නොවෙයි තවත් ඒ වගේ අය ඉන්නවා. මේ N N අකුරු දෙකෙන් කියන්නේ මොකක්ද? ඒ අකුරු දෙකට පස්සෙ හිස් ඉවක් තියෙනවා. ඒකෙන් අපට හිතාගන්න පුළුවනි N N අකුරු වචනයක අන්තිම අකුරු දෙක බව. පැත්සල් නිෂ්පාදකයන් අතර ප්‍රසිද්ධම නම ජොහාන් ෆෙබර් බව ඔබ දන්නවා ඇති. JOHANN කියන වචනයේ අවසන් අකුරු N N දෙක තමා ශ්‍රම නියෝගෙන්. එතකොට පැත්සලෙන් ඉතිරි වී ඇත්තේ ජොහාන්ට පසුව එන ඉතිරි කොටස පමණයි."

මගේ මිත්‍රයා ඔහුගේ නිස සෙලවුයේ නොඉවසිලිමත් බවක් පළ කරමිනි.

"යමක් ප්‍රායෝගිකව සිදුවිය හැකි ආකාරයක් ගැන අපි කතා කරමු." හෝම්ස් කීය. "ඔබ කලින් කී දෙයින් මං තේරුම් ගත්තේ මෙන්න මේ කරුණ. මේ කරපු පෙළ පාවිච්චි කරන සිසුන් තුන්දෙනෙක් ඉන්නවා. ඔවුන් ඔබේ දොර හා ජනේලය පසුකරගෙන යාම සාමාන්‍ය සිරිතක්?"

"ඔව්"

"ඔවුන් තිදෙනාම මේ විභාගයට පෙනී සිටිනවාද?"

"ඔව්"

"අනෙක් දෙදෙනාට විඩා, ඔවුන්ගෙන් එක්කෙනෙක් මෙහෙම දෙයක් කළා කියලා සැක හිතන්න, ඔබට මොකක් හරි හේතුවක් තියෙනවද?"

සෝම්ස් මඳක් පැකිළුණේය.

"මේක බොහොම සිසුම් කාරණයක්." ඔහු කීය. "හිතේ සැකයක් ඇතිවුණාට, කිසිම සාක්ෂියක් තැන්නම්, ඒ කරුණ එළිකරන්නෙ කොහොමද?"

"හිතේ සැකය ගැන අපට මූලික කියන්න. එතකොට අපි බලමු ඔප්පු කළ හැකි සාක්ෂි තියෙනවද කියලා."

"හොඳයි. එහෙනම් මේ කාමර තුනේ නේවාසිකව ඉන්නා ශිෂ්‍යයින් තුන්දෙනාගේ වර්ත ස්වභාවය, මං ඔබට කෙටියෙන් කියන්නම්. කාමර තුනෙන් පහළම එකේ ඉන්නේ ගිල්ක්‍රිස්ට්. ඔහු ඉගෙනීමට දක්ෂයෙක්. ඒ වගේම මලල ක්‍රීඩකයෙක්. ඔහු විද්‍යාලය වෙනුවෙන් රගර් හා ක්‍රිකට් කණ්ඩායම් නියෝජනය කරනවා. ඔහු දුර පැනීම හා කඩුලුමතින් දිවීම වෙනුවෙන් විද්‍යාලයීය වර්ණ දිනාගත්තා. ඔහු හොඳ පෞරුෂයක් ඇති යහපත් කෙනෙක්. ඔහුගේ තාත්තා තමා සර් ජේබ්ස් ගිල්ක්‍රිස්ට්. ඔබ ඔහු ගැන අසා ඇති. අශ්ව රේස් ඔට්ටු ඇල්ලීමට ගිහිං, ඔහු තමන් සතු මුළු බුදලයම විනාශ කරගෙන දිළින්දෙකු ලෙස මියගියා. මෙයින් මගේ ශිෂ්‍යයාත් දුප්පතෙක් වුණා. නමුත් ඔහු බොහොම උත්සාහයෙන් වැඩකරන, නුවණැති ළමයෙක්. ඔහු අනාගතයේ දක්ෂකම් පෙන්නාවි."

ඊට ඉහළ තට්ටුවේ කාමරයේ ඉන්නේ ඉන්දියානු ජාතික දොලාත් රාස්. බොහොමයක් ඉන්දියානු ජාතිකයන්ගේ වාගේ,

බලාපොරොත්තුවෙන් මෙන්, ඔහුගේ අවධානය දැඩිවූ අයුරු මම දැවෙමි. එහෙත් ඇත්තෙන්ම එහි සැකවී සිටි කිසිවෙක් නොවීය. හිමුණේ එල්ලා තිබූ ඇඳුම් කට්ටල තුන හතරක් පමණි. ආපසු හැරුණු හෝමස් එක්වරම බිමට පහත් වී පොළොව පරීක්ෂා කර බැලුවේය.

"හො හෝ! මේ මොනවද මේ?"

අපට යළිත් දකින්නට ලැබුණේ, මේසය දඩ තිබී හමුවූ වර්ගයේ සුළු පැහැති පිරමිඩාකාර මැටි ගුළියකි. හෝමස් එය විදුලි පහන පට්ට අල්ලා පරීක්ෂා කළේය.

"සෝමස් මහත්මයා, ඔබේ අමුත්තා ඔහුගේ සලකුණු, ඔබේ භූමිමාලිකා කාරයට අමතරව, ඔබේ නිදන කාරයෙන් ඉතිරි කරලා."

"නිදන කාරයෙන් ඔහුට උවමනා වූණේ මොනවද?"

"මං හිතන්නේ ඒක ඉතාම පැහැදිලියි. ඔහු බලාපොරොත්තු නොවූ අයුරින්, බලාපොරොත්තු නොවූ මොහොතක, ඔබ ආපසු ආවා. ඔබ ඉදිරිපස දොර ළඟට එනතුරුම, ඔහු ඒ ගැන දැන හිටියේ හැඟූ. එතකොට ඔහු මොකක්ද කරන්නේ? ඔහු ගැන සැක හිතන්න පුළුවන් හැම දෙයක්ම එකතු කරගෙන ඔහු ඔබේ නිදන කාරයට කඩා වැදුණා, වහාම හැංගෙන්න."

"දෙසියන්ට ඔප්පු වෙච්චාවෝ! හෝමස් මහත්මයා, ඔබ ඕනෑම මං බැනිස්ටර් එක්ක කතාකරමින් සිටි සම්පූර්ණ වෙලාවෙදීත් ඔහු මගේ නිදන කාරයේ හිරවෙලා හිටිය කියලද?"

"මට පෙනෙන්නෙ එහෙම තමයි."

"තවත් දෙයක් සිදුවෙන්න බැරිද හෝමස් මහත්මයා, ඔබ මගේ නිදන කාරයේ ජනේලය හරි හැටි පරීක්ෂා කළාද කියල මං දන්නෙ නෑ?"

"ඊයම් ජනෙල් රාමුව. ජනෙල් පියත් තුනයි. එකක් කර්නේරුවකින් ඇරෙනවා. ඒක මිනිහෙකුට රිංගා යන්න හැකිතරම් විශාලයි."

"හරි. ඒ ජනේලය යොමුවෙලා තියෙන්නේ මිදුලේ එක් අකළවරකට. ඒ නිසා දර්ශන පර්යේෂණ බොහොම දුරට ඇතයි. එතකොට හොරාට පුළුවන් එතැනින් ඇතුළුවෙලා ඔහුගේ සලකුණු නිදන කාරයේ ඉතිරි වෙද්දී මගේ කාර්යාල කාරයට රිංගා ගන්න. ඊට පස්සේ ඒකෙ දොර විවෘත බව දැකලා එතැනින් පැනගියා?" සෝමස් මහතා ඇසීය.

"ඒක හරි අවාසනාවන්ත සිදුවීමක් මහත්මයා. මීට කලින් අවස්ථා කිහිපයකත් මේ විදියට මා අතින් යතුර අමතක වෙලා තියෙනවා."

"ඔබ කාමරයට ඇතුළුවෙන කොට වෙලාව කීයද?"

"හවස හතර හමාරයි. ඒ අපේ මහත්මයා තේ බොන වෙලාව"

"කොයිතරම් වෙලාවක් ඔබ කාමරය ඇතුළේ හිටියද?"

"මහත්මයා කාමරය ඇතුළේ නැති බව දැනගත් විහාම, මං පිටවෙලා ගියා."

"ඔය මේසය උඩ තිබෙන කඩදාසි අරගෙන, ඔබ ඒවා දිගහැර බැලුවද?"

"නැහැ මහත්මයා. ඇත්තෙන්ම නැහැ."

"යතුර මේ විදියට දොරේ අමතක වුණේ ඇයි?"

"මගේ අතේ තිබුණා තේ පෝච්චිය සහිත බත්දේසිය. ඉතින් මං හිතුවා ඒක ගෙනිහිං තියල, ආපහු ඇවිත් යතුර ගන්නවා කියල. නමුත් මට අමතක වුණා."

"මේ දොරට තියෙන්නේ දුන්නකින් ක්‍රියාත්මක වෙන අගුළක්ද?"

"නැහැ මහත්මයා"

"ඒ කියන්නේ, එහෙනම් දොරේ දිගටම ඇරලයි තියෙන්න ඇත්තේ?"

"ඔව් මහත්මයා"

"සෝම්ස් මහත්මයා ආපහු ඇවිත් ඔබ කැඳෙව්වාම, ඔබ හුගක් කලබල වුණා?"

"ඔව් මහත්මයා. මං මෙතේ අවුරුදු ගණනාවක් හිටියා. කවදාවත් එවැනි වැරද්දක් සිදුවුණේ නැහැ. මට ක්ලාන්ත ගතියක් දුනුණා."

"ක්ලාන්ත ගතිය දූනෙද්දී, ඔබ හිටියේ කොතැනද?"

"ඒ වෙලාවේ මං හිටිය තැනද මහත්මයා? මෙන්න මේ දොර ළඟ"

"ඒක හරි පුදුමයි. මේතැනදී ක්ලාන්ත ගතියක් ආවා. නමුත් ඔබ හිහිත් වාඩි වුණේ අන්න අර ඇත, මුල්ලෙ තියෙන පුටුවේ. ඇයි මේ පුටු කිහිපයක් පහුකරගෙන ඒ තරම් දුර ගියේ?"

"මම දන්නෙ නැහැ මහත්මයා. වාඩිවෙන්න ඕන කොතේද කියන එක ගැනවත් මට කල්පනා වුණේ නැහැ."

"හෝමස් මහත්මයා, මං හිතන්නේ නෑ ඔහු ඒ ගැන කිසිම දෙයක් දනහිටියා කියලා." ගුරුතුමා කීය, "ඔහුගේ මුහුණ සුදුමැලි වෙලා, ඒ වෙලාවේ තිබුණේ හොඳටම රෝගී පෙනුමක්."

"මම ස්වාමියා පිටව ගිය වෙලාවෙන් පසු ඔබ කොයිතරම් වෙලාවක් කාමරය ඇතුළේ රැඳී හිටියද?"

"මිනිත්තුවක් හෝ දෙකක් පමණයි මහත්මයා, ඊට පස්සෙ මම දොර යතුවා දමලා, මගේ කාමරයට ගියා."

"මැතිස්ටර් ඔබ සැක හිතන්නේ කවුරු මේ දේ කළා කියලද?"

"අයියෝ, එහෙම දෙයක් මං කොහොම කියන්නද මහත්මයා, මමම දෙයකින් වාසියක් ලබාගත හැකි මහත්මයෙක්, මේ විශ්වවිද්‍යාලයේ ඇති කියලා මං හිතන්නේ නෑ. මට ඒක විශ්වාස කළන්නත් බැහැ."

"ඔබට ස්තූතියි, මට අහන්න තියෙන්නේ එපමණයි." හෝමස් කීය, "තව එක වචනයක්, උඩතට්ටු කාමරවල ඉන්න ශිෂ්‍ය මහත්වරු කාටවත් ඔබ කිව්වේ නැහැ නේද, මෙහේ ප්‍රශ්නයක් ඇතිවෙලා බව?"

"එක වචනයක් කිව්වේ නෑ මහත්මයා"

"ඔබට ඔවුන් කවුරුවත් දකින්න ලැබුණේ නෑ?"

"නැහැ"

"බොහොම හොඳයි, එහෙනම් සෝමිස් මහත්මයා ඔබ කැමැති නම් අපි විශ්වවිද්‍යාල චතුරශ්‍රයේ ටිකක් ඇවිදින්න යමු."

ශිෂ්‍යයින් තිදෙනා ලැගුම් ගෙන සිටි උඩුමහල් කාමරවල, කහ පැහැති ආලෝකය හතරැස් කොටු තුනක් ලෙස පහළට දිස්විය.

"මමේ තුරුල්ලො තුන්දෙනාම ඔවුන්ගේ කුඩුවල" හෝමස් කීවේ මුහුණ ඉහළට හරවමිනි, "ඔහෝ! මේ මොකද? ඔවුන්ගෙන් ටිකිකෙනෙක් ලොකු කැලැඹිමකට පත්වෙලා වගෙයි."

ඒ ඉන්ද්‍රියානු ජාතිකයාය, ආලෝකය විහිදුණු ජනෙල් විදුරුව මගින් ඔහුගේ සෙවණැල්ල වැටී තිබිණි. අප දුටුවේ ඔහු වේගයෙන් කාමරයේ ඉහළ පහළ ඇවිදින බවයි.

"මං කැමතියි ඔවුන්ගේ පිළිවෙළ පෞද්ගලිකවම බලාගන්න. මට එය කළ හැකි විදියක් තියෙනවද?" මගේ මිත්‍රයා ඇසීය.

"කිසිම ප්‍රශ්නයක් නෑ" ගුරුතුමා පිළිතුරු දුන්නේය, "මේ කාමර තුන සහිත අංශය තමා, අපේ විශ්වවිද්‍යාලයේ නේවාසිකාගාරයේ"

නිබන්ධන පැරැණිම කොටස. ඉතින් මෙහේ එන අමුත්තෝ ඒක තරඟන එක අසාමාන්‍ය දෙයක් නොවෙයි. යමු. මම ම ඔබට කැඳවාගෙන යන්නම්."

"අපේ නම් සඳහන් කිරීමක්, හැඳින්වීමක් කරන්න එපා!" හෝම්ස් කිය.

මුලින්ම අප ගියේ ගිල්ක්‍රිස්ට්ගේ කාමරය වෙතයි. කහ පැහැති කෙස් තිබූ කෙටිටු තරුණයෙක් දොර විවෘත කළේ ය. අප ආ කාරිය ඔහුට තේරුම් කර දුන් පසු, ඔහු අප සාදරයෙන් පිළිගත්තේය.

කාමරයේ ඇතුළත මධ්‍යකාලීන යුගයේ ගෘහනිර්මාණ ශිල්පයටම විශේෂිත නිමැවුම් දක්නට ලැබිණ. හෝම්ස්ගේ සිත ඒවාට කොයිතරම් ඇදී ගියේ ද යත්, ඔහු ඒවායේ විත්‍ර සටහන් ඇඳ ගැනීමට කැමැත්ත පළ කළේය. එසේ කරද්දී හෝම්ස්ගේ පැන්සලයේ තුඩ කැඩිණ. මේ නිසා ඔහුට සිසුවාගේ පැන්සලය ඉල්ලා ගැනීමට සිදුවිය. අනතුරුව පැන පිහිය ඉල්ලාගත් හෝම්ස්, තම පැන්සල උල්කරගත්තේය.

මිළගට අප ගියේ ඊට ඉහළ තට්ටුවේ සිටි සිසුවාගේ කාමරයටයි. ඒ ඉන්දියානු ජාතික සිසුවා ගිරා හොටක් වැනි නාසයක් තිබූ පුද්ගලයෙකි. ඒ කාමරයේදී ද විත්‍රයක් ඇඳගැනීමට තැත්කළ හෝම්ස්ගේ පැන්සලයේ තුඩ කැඩිණ. එහිදී ද ඔහු පෙර ක්‍රියාවට අනුගමනය කළේය. අප පිටව යද්දී ඉන්දියානු සිසුවා සැනසුම් සුසුම් හෙළනු අපි දුටුවෙමු. මේ අවස්ථා දෙකේදීම හෝම්ස් සොයමින් සිටි හෝඩුවාව ඔහුට ලැබුණු බවක් මට නම් නොපෙනිණ.

අපි තුන්වැනි කාමරයේ දොරට ද තට්ටු කළෙමු. පිළිතුරු ලෙස ඇතුළතින් අසන්නට ලැබුණේ නරක වචනයෙන් කළ බැණ වැදීමක් පමණි. "..... හොපි කවුරු වුණත් මට කමක් නෑ. ගිහිං පැනපියව් ගින්නට." කාමරය ඇතුළතින් ආ සර්ජනයෙන් පැවසිණ. "හෙටයි විහාගෙ. මොන යකා ආවත් මං දොර අරින්නෙ නෑ."

"උෟ මහ මැරවර කාලේ එකෙක්." සෝම්ස් මහතා කීවේ, කෝපයෙන් රතු වෙමිනි. අපි තරප්පු පෙළ බැස ආපසු ආවෙමු.

..... ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයේ විශේෂ නිමැවුම් හෝම්ස්
සටහන් පොතේ ඇඳහන්නේය.

"දොරට තට්ටු කළේ මං බව ඔහු දැන ගිටියේ නැති එක ඇත්තයි. ඒ වුණත් ඔහුගේ හැසිරීම් හරිම අවිනිතයි. ඒ වගේම මේ වෙලාවේ ඒක සැක කටයුතුයි."

එයට හෝම්ස්ගෙන් ලැබුනේ සුදුමාකාර පිළිතුරකි.

"ඉහළම තට්ටුවේ ඉන්න මැක්ලරන් සිසුවාගේ උස හරියටම කියද කියල ඔබට කිව හැකිද?"

"හෝම්ස් මහත්මයා. ඒක හරියට ම කියන වැඩේ නම් මට භාරගන්න බැහැ. ඔහු ඉන්දියන්කාරයාට වඩා උසයි. නමුත් ශිල්පියව් ව වඩා මිටියි. මං හිතන්නේ ඔහුගේ උස අඩි පහයි අහල් හයක් විතර ඇති."

"ඒක හරි වැදගත් කරුණක්," හෝම්ස් කීය. "සෝම්ස් මහත්මයා මං ඔබට ශුභ රාත්‍රියක් පුරරනා කරනවා"

අපේ අනුග්‍රාහකයාට පුදුමයෙන් කැමැයිණි. "දෙයියන්ට ඔප්පු වෙච්චාවෝ! හෝම්ස් මහත්මයා. ප්‍රශ්නයක් මැද්දේ මාව මේ විදියට ගිරකරල, අතරමං කරල දාල, ඔබ ඔය යන්නද හදන්නේ? මං මුහුණපාල තියෙන තත්ත්වය ඔබට තේරෙන්නෙ නැතුව වගෙයි."

ශිෂ්‍යත්ව විභාගෙ හෙට! අද රැම මං මොනවා හරි පියවරක් ගත යුතුයි. ප්‍රශ්නපත්‍ර කාගේ හරි ඇහැ ගැහුණු නිසා, ඒවා ඉදිරිපත් කරල විභාගෙ පැවැත්වීම මට කොහොමටවත් කරන්න බෑ."

"දැන් මේ තියෙන හැටියට හැමදෙයක්ම තියන්න අරින්න. මං හෙට උදේ පාන්දරින්ම එන්නම්. ඇවිත් ඒ ගැන ඔබ සමග කතාබහ කරන්නම්. ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ගය මොකක්ද කියල, එතකොට මට හැකිවෙච් ඔබට උපදෙස් දෙන්න. ඒ අතරේ ඔබේ යොදාගත් වැඩ පිළිවෙළේ කිසිම වෙනසක් කරන්න එපා."

"බොහොම හොඳයි හෝම්ස් මහත්තයා"

"ඔබට පුළුවනි හිත සැහැල්ලු කරගන්න. ඔබ පැටළි ඇති අවුලෙන් බේරෙන්න පුළුවන් ක්‍රමයක් අපට සොයාගත හැකියි. ඒ ගැන සැකයක් නෑ. මම අර කථපාට මැටිගුළි සහ පැන්සල් රොඩ් අරගෙන යන්නම්. ආයුබෝවන්."

ගොඩනැගිල්ලෙන් මිදුලට බැස වතුරයේ ඇවිද යද්දී, අපි යළිත් වරක් ආපසු හැරී බැලුවෙමු. ඉන්දියන් ජාතිකයා තවමත් කාමරයේ ඉහළ පහළ සක්මන් කරමින් සිටියේය. අනෙක් දෙදෙනාගේ ඡායාවක් හෝ දක්නට නොවීය.

"හොඳයි වොට්සන්, මොකක්ද ඔබට මේ ගැන හිතෙන්නේ?"

හෝමස් ඇසුවේ අප මහාච්ඡියට පැමිණි පසුය.

"විනෝද ක්‍රීඩාවක් වගේ ගැටලුවක්. කොළ තුනේ සුදුව වගෙයි. එහෙම හේද වොට්සන්? ඉලන්දාරි තුන්දෙනෙක් ඉන්නවා. කන්නඩියා එයින් එක්කෙනෙක් විය යුතුයි. ඔබ හෝමස්ගේ කවුරුන්ද?"

"ලබම තට්ටුවේ ඉන්න කටසැර එක්කෙනා. ඔහුට තමයි හටතම ඉතිහාසයක් තියෙන්නේ; දඩබ්බරකම ගැන වාර්තාවක් තියෙන්නේ. ඒ වුණත් ඉන්දියන් ජාතිකයාත් සැක කටයුතු අහිරන්ස් කෙනෙක්, ඔහු නොනැවතී කාමරයේ ඉහළ පහළ ඇවිදින්නේ භෞත කාරණයක් නිසාද?"

"ඒකෙ ඇති පුද්ගලයක් නෑ. මොනවා හරි දෙයක් කටපාඩම් කරගන්න ඕනැවුණොත් බොහොම දෙනෙක් ඔය ක්‍රමය අනුගමනය කරනවා"

"ඔහු අප දිනා බැලුවෙන්, සැකසහිත වීදියට"

"විශ්‍ය දවසෙ පැවැත්වෙන විභාගයකට ඔබ සූදානම් වෙමින් ඉන්නා වෙලාවේ, නන්නාදුනනා මිනිස්සු ටිකක් ඔබේ කාමරයට කඩාවැදුණා කියල හිතමු. එහෙනම් ඔබත් ඔවුන් දිනා බලන්නේ ඒ වීදියට. ඒ මොකද පාඩම් කරන ඔහුට, සෑම මොහොතක්ම ඉතාම සිනිහා තියා. ඒකෙ ඇති වැරද්දක් මට නම් පෙනෙන්නේ නෑ. හැන්සල් සහ පැනපිහි ඔක්කොම සතුටුදායකයි. ඒ වුණත් ඉන්න අර මිනිහා ගැන, මගේ හිතේ තියෙන්නේ අවුල් දෘෂ්ටි තත්ත්වයක්."

"කොයි මිනිහා ද?"

අප බැනිස්ටර් - සේවකයා, මේ නාටකයේ ඔහු රඟපෑව භූමිකාව මොකක්ද?"

"මට නම් පෙනුණේ ඔහු හරිම අවංක කෙනෙක් වගෙයි" අප සිවෙමි.

"මටත් පෙනුණේ එහෙමයි. ප්‍රශ්නේෂකාව තියෙන්නෙන් අන්න මිහිනයි. ඔහු සම්පූර්ණයෙන්ම අවංක මිනිහෙක් නම් ඇයි..... ආ මේ තියෙන්නේ ලිපිද්‍රව්‍ය - විකුණන විශාල සාප්පුවක්. අපේ භවික්ෂණය අපි මෙතැනින් පටන්ගමු."

අප නගරයේම ලිපිද්‍රව්‍ය අලෙවිකරන සාප්පු තිබුණේ තුනකි. ඒ

සෑම එකකදීම මගේ මිත්‍රයා, භූරුතුමාගේ කාමරයේ තිබී ලබාගත් පැන්සල් රොඩු ඉදිරිපත් කොට, ඊට සමාන පෙනුමක් ඇති පැන්සලයක් ඉල්ලා සිටියේය. එයින් එකක් ඇණවුම් කර ලබාදිය හැකි බැව් වෙළෙන්දෝ පැවසූහ.

මෙය සාමාන්‍යයෙන් අලෙවිය සඳහා තිබෙන වර්ගයක් නොවන බව අසන්නට ලැබිණි. මෙම බලාපොරොත්තු කඩවීම නිසා, මගේ මිත්‍රයා අදෛර්ශයට පත්වූයේ නැත. නමුත් ඔහු දෙදර හැකිළුවේ හාසය පළකරමිනි.

"වැඩක් නෑ මගේ නිතවත් වොට්සන්. අපට තිබුණු හොඳම වගේම අවසන් හෝඩුවාවත්, කිසිම ප්‍රයෝජනයක් නොලැබී දියවී ගියා. නමුත් සැකයක් නෑ. ඒක නැතිවුණාට අපට පුළුවනි සෑහෙන තරම් සාර්ථක කල්පිතයක් ගොඩනගන්න. දෙයියෝ සාක්කි! වෙලාව නවයටත් කිට්ටුයි. ඒ හතහමාරට ග්‍රීන් පීස් සහිත විශේෂ රාත්‍රි භෝජනයකින් අපට සංග්‍රහ කරන බවට, නේවාසිකාගාරය අයිති නෝනා දෙඩෙව්වා මතක ද? වොට්සන් ඔබ දුම්බිබි ඉන්නවා මිසක්, සංග්‍රහ කරන වෙලාවකට කෑම ටික කන්නෙන් නෑ. ඔබ මේ නේවාසිකාගාරයෙන් ළඟදීම අස්කර දමනවා සහතිකයි. ඔබ එහෙම අමාරුවේ වැටෙද්දී, මාවත් ගෙදරින් පන්නා දමාවි. නමුත් ඒ ඔක්කොටම කලින්, වංචල සින් ඇති ආචාර්යවරයා, නොසැලකිලිමත් සේවකයා සහ සිසුන් තිදෙනාගේ ගැටලුව විසඳලා ඉවර කරලයි අපි යන්නේ."

එදා රාත්‍රියේ මේ ගැටලුව ගැන හෝම්ස් යළිත් කිසිදු සඳහනක් කළේ නැත. අප ප්‍රමාද වී ගත් රාත්‍රි ආහාරයෙන් පසුවද, ඔහු පැය ගණනක් කල්පනාවේ නිමග්නවී ගතකළේය. පසුදා උදෑසන මා මුහුණ සෝදා, පිළියෙළ වී අවසන් වෙද්දී ඔහු මගේ කාමරයට පැමිණියේය.

"වොට්සන්. ඔන්න අපි ශාන්ත ලූක් විදුහලට යායුතු වෙලාව ඇවිත්. උදේ කෑම නොකා යමුද?"

"සත්තකින්ම ඔව්"

"හිල්ටන් සෝම්ස් මහත්මයා තදබල අපහසුතාවකින් ඇත්තෙ. අපි පැහැදිලිවම මොනවා හරි කියනතුරු, ඔහුට සිහියක් නැතුව ඇති."

"ඔහුට කියන්න පැහැදිලි යමක් ඔබේ හිතේ තියෙනවද?"

"මං හිතන්නේ එහෙමයි"

"මම නිගමනයකට ආවද?"

"මගේ හිතවත් වොට්සන්. මං ගැටලුව විසඳුවා."

"ඒ වුණාට ඔබට අලුතෙන් සාක්ෂි මොනව හරි ලැබුණයැ?"

"ආහා! උදේ පාන්දර හයට, මහ අවේලාවේ මං අවදිවුණේ භීෂමට කියල හිතුවද? ඊළඟට පැය දෙකක් හුඟක් මහන්සිත් වුණා. ඔහු කැක්ම පහක්වත් ඇවිදින්න ඇති. මේ බලන්න!"

"ඔහු තම අත්ල පෙන්වීය. ඊයේ ද අප දුටු පිරමිඩාකාර මැටිගුළි ඔළුන් තුනක් එහි විය.

"හෝමස් ඔබ ළඟ ඊයේ මේවා තිබුණේ දෙකයි නේද?"

"තුන්වැනි එක හම්බවුණේ අද උදේ. ඒක එන්න ඇත්තේ මුල අදහ ආව තැනින්මයි කියල හිතන එක සාධාරණයි නේද? ඉක්මන් අරන්ග වොට්සන්. අපේ මිත්‍රයා සෝමස්ගේ සිත් වේදනාව වහා භූමිකරන්න පියවර ගමු."

අපි ඔහුගේ කාමරය වෙත ගමන් කළෙමු. ඔහු සිටියේ අප්‍රමාණ ලෙස කැලැහීමට පත්විය. ඔහුගේ උභ්‍යෝකෝටික ප්‍රශ්නය තවමත් අසර්ව නැත. තක්කඩියාට විභාගයට පෙනී සිටීමට ඉඩදෙනවාද, විභාගය කල් දමනවාද, සන දෙකෙන් එකක් ඉක්මනින් තීරණය කළ යුතු දෙයකි. අප එනු දුටු විගස සෝමස් මහතා දැන් විනිදාගෙන අසු වෙත දිව ආවේය.

"මම ආව එක ගැන මං දෙවියන්ට ස්තූති කරනවා හෝමස් භූමිකරණයා. මං බයේ තිටියේ, හැම දෙයක්ම අසාර්ථක වෙලා ඔබ ගැටලුව විසඳීම අත්හැර දමලද කියල. මොකක්ද මං කළ යුත්තේ? විභාගය අවලංගු නොකර පවත්වන්නද?"

"ඔව්, විභාගය පවත්වන්න. ඒකට කිසිම අවහිරයක් නෑ."

"එහෙකොට මේ තක්කඩියා?"

"ඔහු විභාගයට පෙනී සිටින එකක් නැහැ."

"මම දන්නවාද, ඔහු කවුද කියලා?"

"මං හිතන්නේ ඔව්. ඔබට උවමනා කරන්නේ මේ අප්‍රමාණවත්ත සිද්ධියේ කාරණා වික එළිවෙන්න නොදී, භූමිකරණව තබාගන්න නේද? එහෙම නම් අප අනුගමනය කළ යුතු ශ්‍රීයා පිළිවෙත් තිබෙනවා. අප වෙතට යම් යම් බලතල සිටියා ගත යුතුයි. ඒ වගේම මේක රහසිගතව කළ යුතු වැඩක් - භූමියට යුද්ධාධිකරණයක් පවත්වනවා වගේ. සෝමස් මහත්මයා

කරුණාකරලා අතනින් හිඳගන්න! වොට්සන්, ඔබ හිඳගත යුත්තේ ඔහුන. මං මැද තියෙන මේ හාන්සි පුටුවේ හිඳගන්නමි. මං හිතන්නේ දෑත් නම් අපේ අධිකරණ ශාලාවේ පෙනුම සැහෙන්න කැතිගන්නා සුළුයි. ඒක අපරාධකාරයින්ගේ හඳුනාගත දෑත්වි. කරුණාකර ඔය සිනුව නාදකරන්න!"

සිනු හඬත් සමගම බැනිස්ටර් කාමරයට පිවිසියේය. අප අසන්නගෙන සිටි ආකාරය දුටු ඔහු පුදුමයට පත්විය. මීළඟට ඔහු අධියක් පසුපසට තැබුවේ හයට පත්වුවකු වීලසිනි.

"කරුණාකරල දොර වහල හිටින්න බැනිස්ටර්." හෝම්ස් කීය. "හරි. දෑත් ඔබට පුළුවන්ද, ඊයේ වුණු සිද්ධිය ගැන සම්පූර්ණ සත්‍යය අපට කියන්න."

බැනිස්ටර්ගේ සර්වාංගයම සුදුමැලි වූ අයුරක් පෙනිණ.

"මං හැමදෙයක්ම කිව්වා. මහත්මයා"

"අලුතෙන් ඊකතු කරන්න වෙන මොකුත්ම නෑ?"

"වෙන මොකුත් නෑ මහත්මයා"

"ඊහෙනම්, ඔගේ හිතට ආව අදහස් කිහිපයක් මං ඔබට කියන්නමි. ඊයේ ඔබ අත්ත අර පුටුවේ වාසිවුණා නේ. ඔබ ඊහෙම කළේ කාමරයට ආවේ කවුද කියන ඒක හඳුනාගත හැකි, යම් දෙයක් හංගන්න නේද?"

බැනිස්ටර්ගේ මුහුණ අවහාරයක් දුටු කලක මෙන් හිතියට පත්විය.

"නැහැ මහත්මයා. ඇත්තෙන්ම නැහැ."

"මේක මගේ හිතේ ඇති වූ අදහසක් පමණයි." හෝම්ස් කීය.

"මං අවංකව කියන්න කැමැතියි, මට මේක ඔප්පු කරන්න විදියක් නෑ. නමුත් කිසිම සැකයක් නැතිව වෙන්න පුළුවන් දෙය මේකයි. මේ ගුරුතුමා කාමරයෙන් ඵලියම බැහැල මා හොයාගෙන ගිය වහාම, ඔබ අර නිදන කාමරයේ හැංගිලා හිටි පුද්ගලයාට පැන යන්න සැලැස්සුවා. එහෙම නේද?"

බැනිස්ටර් තම වියළුණු දෙතොල් දිවෙන් තෙත් කළේය.

"මහත්මයා, කාමරයෙ කවුරුවත් හිටියේ නැහැ."

"ඒක කණගාටුවට කරුණක් බැනිස්ටර්. මේ වෙනතුරු ඔබ දිගටම කිව්වේ ඇත්ත. නමුත් දෑත් ඔබ කිව් දේ බොරු. ඒක මං හොඳටම දන්නවා."

හෝමස්ගේ සීමට එකඟ නොවන බැල්මක් සේවකයාගේ ක්‍රියාමාර්ගයේ පෙනී යයි. එහි දිස්වූයේ ඔහු කෝපයට පත්වූ නැගීමයි.

"සීමිකතෙක් හිටියේ නෑ මහත්මයා"

"ඇත්ත කියන්න බැනිස්ටර්"

"නැතැ මහත්මයා. කවුරුවත් හිටියේ නෑ."

"එහෙමද? වෙන මොකක් තොරතුරක් ලබාදෙන්න ඔබට කැමැත්ත. කරුණාකර මේ කාමරයෙහි රැඳීලා ඉන්න අර නිදන කාමරයේ දොර ලඟට ගිහින්න. එතැන හිටගෙන ඉන්න. හෝමස් මහත්මයා මං ඔබෙන් උදව්වක් බලාපොරොත්තු වෙනවා. ඔබට කවුරුවත්ද, තරුණ ගිල්ක්‍රිස්ට් ශිෂ්‍යයාගේ කාමරයට ගිහිං, ඔහුට මේ කාමරයට එන්න කියන්න?"

මොහොතකට අසු ගුරුවරයා ආපසු පැමිණියේ සිසුවා ද කමයයි. ප්‍රසන්න පෙනුමක් තිබූ තරුණයා කඩවසම් පුද්ගලයෙකු විය. අප වෙත එල්ල වූ ඔහුගේ නිල් දෙතෙත්වලින් කියැවුණේ විශ්වාසයයි. මිළඟට කාමරයේ මුල්ලක සිටි බැනිස්ටර් දුටු ඔහුගේ ක්‍රියාමාර්ගයේ බලාපොරොත්තු කඩවූ විලාසයක් පහළ විය.

"තරුණාකරලා දොර වහන්න." හෝමස් කීය.

"ගිල්ක්‍රිස්ට් මහත්මයා. මෙතැන දෑත් ඉන්නෙ අපි ටික දෙනා විසරයි. මෙතැන කතාවෙන එක වචනයක්වත්, අපි සීමිකතෙකුට දැනගන්න ඉඩ තියන්නෙ නෑ. අපි කාටත් හිතට එකඟව බයනැතුව කතා කරන්න පුළුවනි. ගිල්ක්‍රිස්ට් මහත්මයා. මං දැනගන්න කැමැතියි; ඔබ වගේ අවංක, හොඳ ගතිගුණ ඇති කෙනෙක් ඊයේ අර වගේ වැඩක් කළේ කොහොමද කියලා?"

අවාසනාවන්ත තරුණයා ඇඳවැටෙන්නට ගියාක් මෙන් අඩියක් වීටිපසට තැබුවේය. බයෙන් නැතිගත් ඔහු බැනිස්ටර් වෙත හෙළිවේ. අවශ්‍ය සහගත බැල්මකි.

"නෑ නෑ ගිල්ක්‍රිස්ට් මහත්මයා!" බැනිස්ටර් කැමැසුවේය. "මං මේ වචනයක් කිව්මෙ නෑ. මහත්මයා මං එක වචනයක් කිව්මෙ නෑ."

"හන්න! දෑත් ඔය කිව්මෙ අපුරුවට" හෝමස් කීය. "ගිල්ක්‍රිස්ට් මහත්මයා බැනිස්ටර්ගේ කවිත් දෑත් ඔය කියැවුණු දේ නිසා ඔබට විකල්පයක් ඉතිරි වෙලා නෑ. අවංකව පාපෝච්චාරණයක් කරලා හිඳිමුණු දේ මොකක්ද කියන්න."

අසන්නට ලැබුණු දෙයින් තුරුණ ගිණයාගේ මුහුණේ හැඟීම් වෙනස් වූයේ කණගාටුදායක අයුරෙනි. දැන් මදක් ඉහළට එසවූ ඔහු මුහුණේ ස්වභාවය යථා තත්ත්වයට පත්කර ගැනීමට උත්සාහ දරුවේය. එහෙත් එය අසාර්ථක විය. ධූලිග මොහොතේ මේසය අසල දණගසාගත් ඔහු, දැන්වලින් මුහුණ වසාගෙන හඬා වැළපෙන්නට පටන් ගත්තේය.

"වැරදි සිදුවීම මිනිස් ගතියක්" හෝමස් කීවේ කරුණාවන්ත ස්වරයෙනි. "ඔබ විශාල අපරාධයක් කළා කියල කවුරුවත් කියන්නේ නෑ. මං හිතන්නේ සිදුවුණු දේ මං සෝමස් මහත්තයාට විස්තර කරල කිව්වොත් වඩාත් පහසුයි. මට වැරදෙන තැනක් වුණොත්, මාව නාවත්වලා නිවැරදි කරන්න. එහෙනම් මං කියන්නද? අහගෙන ඉන්න, මං ඔබට අසාධාරණයක් කරන්නේ නෑ."

සෝමස් මහත්තයා, පුශ්න පත්තර ඔබේ කාමරයේ තිබුණු බව කිසිකෙනෙකු දන හිටියේ නැහැ. බැනිස්ටර්වත් දන්නේ නැහැ කියා ඔබ කිව්වා. ඒ මොහොතෙම මගේ හිතේ පැහැදිලි චිත්‍රයක් මැවුණා. මුදුණකරුවා ගැන අපට අමතක කරන්න පුළුවනි. ඒ මොකද ඔහුට ඔහුගේ මුදුණාලයෙහිම පුශ්නපත්‍රය බලාගන්න පුළුවන් නිසා. කාමරයට ආව ඉන්දියානුවා ගැනත් මගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවුණේ නැහැ. පුශ්න පත්‍ර තිබුණේ රෝල් කරලා තම මේ මොනවද කියලා ඔහුටත් හිතාගන්න අමාරුයි. අනෙක් අතට මේ වගේ දෙයක් අපි අනුමාන කරන්නේ කොහොමද? හරියටම මේසය උඩ විහාග පුශ්නපත්‍ර තියෙන්න දවසක, කෙනෙක් බය නැතුව කාමරයට ඇතුළු වෙනවා. මෙහෙම අහවු සිදුවීමක් වුණා කියල විශ්වාස කරන්නත් අමාරුයි. ඒ නිසා ඒකත් වෙන්න බෑ. මං ඒ විකල්පයත් හිතෙන්න අයින් කළා. එතකොට මොකක්ද සිදුවිය හැකි දෙය! කාමරය තුළ පුශ්න පත්‍ර තිබෙන බව ඇතුළු වුණු පුද්ගලයා දන හිටියා. තවුත් කොහොමද ඔහු දනගත්තේ?

ඔබේ කාමරය වෙත ළං පෙරදී මම ජනේලය සෝදිසි කරල බැලුවා. "ජනේලයට ඉස්සරහ අනෙක් පැත්තේ ගොඩනැගිල්ලේ ඉන්න අයට පෙනි පෙනී, කෙනෙක් ජනේලයෙන් පැන්න වෙන්න බැහැ; ඇයි ඒක සෝදිසි කරන්නේ?" කියල ඔබ පුදුමයට පත්වුණා. කෙනෙක් ජනේලයෙන් මේ කාමරයට ඇතුළුවුණා කියල කවුරු

දණගසාගත් ඔහු හඬා විලවෙන්නට පටන්ගත්තේය.

<http://sherlockholmesinvestigationa.blogspot.com>

හරි කිව්වොත්, ඒක නම් විකාර අදහසක් තමයි. මං බැලුවේ වෙනත් දෙයක්. මං බැලුවේ ජනේලය ඉදිරිපසින් ගමන් කරන කෙනෙකුට, මේසය මත තිබෙන දෙයක් බලාගන්න උවමනා නම්, ඒ පුද්ගලයා කොපමණ උස වියයුතු ද කියලයි. මගේ උස අඩි හයයි. පා ඇඟිලි තුඩුවලින් එසවෙන්නේ නැතුව, මට පුළුවන් ඊළියේ සිට ඇතුළත පහසුවෙන් බලාගන්න. ඊට වඩා අඩු උසක කෙනෙකුට මේක කරන්න බැහැ. දැන් ඔබට පෙනෙවා ඇති, ඔබේ එක් ශිෂ්‍යයෙක් අනෙක් අයට වඩා අසාමාන්‍ය ලෙස උස නම්, අපි ඔහු ගැන අවධානය යොමු කළ යුතු බව.

මං කාමරයට ඇතුළු වුණා. ජනේලය ළඟ තිබෙන කුඩා මේසය ගැන ඔබ කළ විස්තර මං විශ්වාසයට ගන්නා ප්‍රධාන මේසය ගැන නම් මට මුලින් වැදගත් යමක් හිතාගන්න බැරිවුණා. නමුත් ඔබ කිව්වා ගිල්කිස්ට් දුරපැනීමේ ක්‍රීඩකයෙක් බව. ඊළඟට හැමදෙයක්ම පිළිවෙළින් මගේ හිතට ගලා එන්න ගතවුණේ එක මොහොතයි. අන්තිමට මට උවමනා වුණේ, එතියෙකට ගැළපෙන යම් යම් කරුණු, සාක්ෂි සහිතව සනාථ කරගන්න පමණයි. ඒ දේ ඉතා ඉක්මනින් කරගන්න මට හැකිවුණා.

සිද්ධවුණේ මේකයි. මේ තරුණයා දුරපැනීම පුහුණුවෙමින් හවස් කාලය ක්‍රීඩාංගනයේ ගත කළා. ඔහු ආපහු ආවේ තමන්ගේ ජවන පාවහන් යුගලක් රැගෙන. ඔබ දන්නවා ඒවායේ අඩියේ යටපැත්තේ උල් සහිත බව. ඔබේ ජනේලය ළඟින් ගමන් කරද්දී, ඔබේ මේසය උඩ තිබුණු කඩදාසි ඔහුට දකින්න ලැබුණා. ඒවා මොනවාද යන්න ඔහු නිවැරදිව අනුමාන කළා. ඔබේ නොසැලකිලිමත් සේවකයා අතින් යතුර අමතකව දොරේ රැඳී තිබුණා. එහෙම නොවෙන්න මේ වගේ වැරදි වැඩක් කිසියෙක් සිද්ධවෙන්නේ නැහැ. එක්වරම ශිෂ්‍යයාගේ සිතට හැඟීමක් පහළ වෙන්න ඇති; කාමරයට ඇතුළුවෙලා බලමු, මේ හෙට ලැබෙන ප්‍රශ්න පත්‍රයේ සෝදුපත්ද කියලා? කාමරයට ඇතුළුවීම හයානක වැඩක් නෙමෙයි. ඒ මොකද ඔහුට පුළුවනි ගුරුතුමාට අඟවන්න ඔහු ආවේ යම් ගැටලුවක් නිරාකරණය කරගැනීමට කියල.

ඔහු කාමරයට ඇතුළුවුණා. ගුරුතුමා හිටියේ නැහැ. එතකොටයි ඔහු සිතේ ඇතිවූ දැඩි ආශාවට අවනත වුණේ. අතේ තිබූ ජවන පාවහන් යුගලය මේසය උඩින් තැබුවා. "ජනේලය ළඟ පුටුව උඩ මොකක්ද ඔබ දැමීමෝ?"

"අත්වැසුම්" තරුණයා පිළිතුරු දුන්නේය. හෝමස් බැනිස්ටර් දෙස බැලුවේ ජයග්‍රාහී විලසිනි.

"ඔව්, අත්වැසුම් ප්‍රධාන උඩ දමලා, ප්‍රශ්න පත්තර වරකට එක බැගින් අරගෙන පිටපත් කරගන්න පවත් ගන්නා. ඔහු හිතුවේ සෝමස් මහත්මයා ආපසු එන්නේ ප්‍රධාන ගේට්ටුවෙන් කියලයි. එහෙම ආවා නම් සිසුවාට එය ජනේලයෙන් පෙනෙනවා. නමුත් ගුරුතුමා පැමිණියේ පැත්තෙන් තිබූ වෙනත් ගේට්ටුවකින්. ඒ නිසා ගුරුතුමා දොර ළඟටම ආව බව ගිණපයට දැනුණේ අන්තිම මොහොතේ. දන් ඔහුට මෙතැනින් පැනගන්න ක්‍රමයක් නැහැ. අත් වැසුම් දෙක ගැනීම කලබලේට අමතක වුණා. ඔහු ජවන පාවහන් දෙක පසවාගෙන, ගුරුතුමාගෙ නිදන කාමරයට වැදුණා. මේසය උඩ ඇති සිරීම හා කැපීම ගැන බැලුවොත් ඔබට පෙනේවි, ඒ කැපීමේ පාර ඇත්තේ නිදන කාමරයේ දොර දෙසට බව. උල් සහිත සපත්තුව ඒ දෙසට ඇදගෙන, ඔහු නිදන කාමරයේ සැඟවුණු බව ඔප්පු කරන්න, ඒ සාක්ෂියම ඇති. පාවහන්වල යට උලක් වටේ ඇලී තිබුණු කළුපස් ගුළියක් මේසය උඩින්, තවෙකක් නිදන කාමරයෙන් වැටුණා."

"මං අද උදේම මලල ක්‍රීඩාංගනයට ආවා. එහි දුරපැනීම ප්‍රභූණුවන තැන කළු පැහැති මැටි පස මට දකින්න ලැබුණා. ක්‍රීඩකයන් ලිස්සායාම වැළැක්වීමට යොදන ලී කුඩුන් එහි තිබුණා. මං කිව්ව දේ ඇත්තද හිල්ක්‍රිස්ට් මහත්මයා?"

තරුණයා සිරුවෙන් සිට ගත්තේය.

"ඔව් මහත්මයා, ඒක ඇත්ත"

"දෙයියන්ටම ඔප්පු වෙච්චාවෝ! ඔබට වෙන කියන්න මොකුත්ම නැද්ද?"

හිල්ටන් සෝමස් මහතාට කැගැසිණි.

"ඔව් මහත්මයා. මේ ලැප්පා සහගත සිද්ධිය එළිවුණොත් මට විදින්නට වෙන නිග්‍රහය ගැන හිතලා මං කම්පාවට පත්වුණා. ඊයේ රැ කිස්සේ මට නින්දක් නැ. මං රාත්‍රිය ගත කළේ හරි අසහනයෙන්. මං මේ ලියුම අද උදේ පාන්දර ලියුවේ, මං කළ පාපක්‍රියාව ඔබට හෙළිවීමට කලින්. මෙන්න මහත්මයා ලියුම. ඔබ එය කියෙව්වොත් පෙනේවි."

"ගිණිතුව විභාගයට ඉදිරිපත් නොවීමට මම තීරණය කළෙමි. රොඩෙඩියානු පොලිස් සේවයේ මට ඉඩකඩක් ලැබී ඇත. මම වහාම දකුණු අප්‍රිකාව බලා පිටත්වීමට බලාපොරොත්තු වෙමි."

"ඔබ කළ වංචනික ක්‍රියාවෙන් වාසියක් නොගන්න, ඔබ තීරණය කළ එක මට සතුටක්." ගුරුතුමා කීය.

"නමුත් ඇයි ඔබ එහෙම කළේ?" ගිල්ක්‍රිස්ට් තම අතදිගු කළේ බැනිස්ටර් වෙතයි. "මාව නිවැරදි මාර්ගයට යොමු කළේ අන්න අර තැනැත්තා"

"බැනිස්ටර් දුන් අපට කියන්න" හෝම්ස් කීය. "මං කිසි දෙයින් ඔබට පෙනෙනවා ඇති, තරුණයාට එළිසබ් යවන්න හැකියාව තිබුණු එකම පුද්ගලයා ඔහු බව, ඒ මොකද තරුණයා ජනේලයෙන් පැන ගියා කියා හිතන්න අමාරු නිසා. මේ අහිරහසේ අන්තිම කරුණු ඔබට පැහැදිලි කර දෙන්න පුළුවන්ද? ඔබ එසේ කළේ ඇයි?"

"ඒකට සරල සාධාරණ හේතුවක් තිබුණා. නමුත් ඔබ මොනතරම් දක්ෂයෙක් වුණත් ඒ හේතුව නම් ඔබට හිතාගන්න බැහැ. මං බොහොම කාලයකට පෙර සර් ජේබ්ස් ගිල්ක්‍රිස්ට්ගේ මේ තරුණ මහත්මයාගේ පියාගේ ප්‍රධාන මෙහෙකරුවා ව සිටියා. ඔහු ධනය විනාශවී බංකොලොත් වී ගියාම, මං මේ විද්‍යාලයේ සේවකයෙක් ලෙස රැකියාවට බැඳුණා. ඔහු පරාජිතයෙක් වුණත්, මට මගේ ස්වාමියා අමතක කරන්න හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. මේ ගිල්ක්‍රිස්ට් පුංචි මහත්මයා, පොඩ් දරුවෙක්ව ඉඳලා හඳුනා වැඩෙන හැටි මං ආශාවෙන් බලාගෙන හිටියා. ඒ ගිල්ක්‍රිස්ට් පවුලට මගේ හිතේ තිබුණු ගෞරවය නිසා."

"එසේ හවස අපේ මහත්මයා, මාව මෙතැනට කැඳවලා, සිදුවී ඇති දේ ගැන පැවසුවාම, මං එක්වරම දුටුවේ ගිල්ක්‍රිස්ට් මහත්මයාගේ දුඹුරුවාට අත්වැසුම් පුදුව උඩ දමා ඇති හැටි. මං මේ අත්වැසුම් හඳුනාගත්වා. ඒ නිසා සිදුවී ඇති දෙයත් හිතාගත හැකිවුණා. සෝම්ස් මහත්මයා එය දුටුවා නම්, එතැනින් සියල්ල අවසන් වෙනවා. ඒ නිසා මං ක්ලාන්ත වෙලා එගේ පුටුව උඩට ඇඳ වැටුණා. ඔහු කාමරයෙන් පිටවී යනතුරු, එතැනින් නොනැගිටින්න මං ඉදිවත් කරගත්තා. සෝම්ස් මහත්මයා පිටවෙලා ගියාට පස්සෙ, නිදන කාමරයේ හැංගිලා හිටී අපේ පුංචි

"මෙන්න මහත්මයා ලියම"

මහත්තයා එළියට ආවා. ඔහු පුංචි කාලේ මගේ දෑතේ හුරුකල් පුණු මගේ දණ්ඩේ මත තිත්දට ගිය දරුවෙක්. ඔහු හැම දෙයක්ම මට හෙළිකළා. ඔහු ගළවා ගැනීමේ අරමුණෙන් මං කටයුතු කිරීම වැරදිද මහත්මයා? ඔහුගේ පියා ජීවත්ව සිටියා නම්, මෙවැනි වංචනික වැඩකින් වාසිලබා ගැනීම වැරදි බව, ප්‍රකාශ පහදලා දෙන බවට සැකයක් නැ. ඔහුගේ මියගිය පියා වෙනුවෙන් මං ගිල්කුස්ට් මහත්තයාට වැරද්ද පහදලා දන්නා. මං පත්ව ගිටි තත්ත්වයේ හැටියට මං කළ දේ වැරදිද මහත්මයා?"

"ඇත්තෙන්ම නැහැ" හෝම්ස් කීවේ අසුනෙන් නැගී සිටීමෙනි. "ගිල්ටන් සෝම්ස් මහත්මයා. ඔන්න අපි ඔබේ ගැටලුව විසඳුවා. අපේ නිවහනේ අපට දුරේ ආහාරය සුදානම් ඇති. අපි යමු වොට්සන්. ගිල්කුස්ට් මහත්මයා, මං හිතන්නේ රොබෙසියාවේ දී ඔබේ අනාගතය දීප්තිමත් එකක් වේවි. එක්වරක් ඔබ පහළටම වැටුණා. අපි බලමු අනාගතයේ ඔබට කොයිතරම් ඉහළට නැගීමට හැකිවේවිද කියලා."

කොපර් ඩිවස් හි අභිරහස

"කලාව ප්‍රිය කරන පුද්ගලයාට එයින් වින්දනයක් ලබාගැනීම සඳහා, කලා කෘතියේ ඇති සුළු නොවැදගත් දෙයක් වුණත් ප්‍රමාණවත්" පර්ලොක් හෝමස් කීවේ, "ඩේලි ටෙලිග්‍රාෆ්" පුවත්පතේ දූන්වීම් පිටුව ඉවතට දමමිනි.

"මෙන්ත මේ සත්‍යය ඔබ වටහාගෙන ඇති බව මට දකින්නත් සතුටුයි වොට්සන්. මා සහභාගි වුණු සුප්‍රසිද්ධ අපරාධ පරීක්ෂණවල, ප්‍රධාන සිද්ධියට එඩ්වඩ් ඒවායේ සැඟවුණු කුඩා සිදුවීම් වලට ඔබ වැදගත් තැනක් දීල තියෙනවා. මේවා කුඩා සිදුවීම් බව ඇත්තයි. නමුත් මා විශේෂ දස්කම් දක්වන, නිරීක්ෂණ මගින් තර්කානුකූල නිගමනයන්ට එළඹුණු හැටි, ඔබ සඳහන් කර ඇති අයුරු අයුරුයි."

"ඒ වුණත්, මගේ වාර්තාවලට අලංකාර බවක් ඇතුළත් කරල තියල ඔබ මට වෝදනා කරනව නේ. ඒ වෝදනාවලින් නිදහස් වෙන්න මට හැකියාවක් නෑ. එහෙම නේද?" මම ඇසිමි.

"එතැනදී ඔබේ අතින් පොඩි වැරද්දක් සිදුවුණා වොට්සන්. මං සිදුවීම් විශ්ලේෂණය කිරීමේදී, තදින්ම ඇලී සිටියේ, අනුගමනය කළේ, හේතුවල වාදයයි. නමුත් ඒක ඒ හැටියෙන්ම වාර්තා කරනවා වෙනුවට, ඔබ ඒ සිද්ධීන්ට ඒවයක් කවලා වර්ණවත් කළා. ඒක වැරද්දයි." හෝමස් කීවේ උදුනෙන් ගිනි අඟුරක් ගෙන පයිප්පය දල්වා ගනිමිනි.

"ඔය හැම සිද්ධියක්ම වාර්තා කිරීමේදී, මං ඒවාට සාධාරණයක් ඉටු කරලා තියෙනවා," මා කීවේ එතරම් සතුටකින් නොවේ. හෝමස්ට උවමනා වූයේ, සිදුවීමක් සිත්ගන්නා ආකාරයකින් තාක්ෂණය වෙත ඉදිරිපත් කිරීම නොව, නිරීක්ෂණ හා නිගමන මගින් ගැටලුව විසඳු ආකාරයට මුල් තැනක් දීමය. අතිශයින්ම හොඳ ගතිගුණ තිබූ මගේ මිත්‍රයාගේ මේ දුර්වලකම, මීට පෙර කිහිප වතාවක්ම මට දකින්නට ලැබී තිබිණ.

"මං එහෙම කියන්නේ ඇත්තාර්ථකාමීන්වයෙන්වත්, ආත්ම වර්ණනාවෙන්වත් නෙමෙයි වොට්සන්" ඔහු කීය. "මගේ වෘත්තිය ගැන සාධාරණත්වය ඉටුකරන්න කියලා, මං ඔබෙන් ඉල්ලා ගිවින්නේ මොකද කියලා දන්නවද? මේක මට පෞද්ගලික වූණු ගාස්තියක් නෙමෙයි. මගෙන් ඉදිරියට විහිදෙන විද්‍යාවක්, අපරාධය කියන එක හැමතැනම තිසෙනවා. නමුත් තර්කානුකූලව එය විසදීම දුර්ලභයි. ඒ නිසා ඔබ කළ යුත්තේ අපරාධයට වඩා තර්කානුකූල විශ්ලේෂණයට තැනකදීමයි. මෙම අපරාධ පරීක්ෂණ විද්‍යාව උගන්වන දේශන මාලාවක් සකස් කිරීම වෙනුවට, ඔබ කර ඇත්තේ ඒවා රසවත් කතාන්තර බවට පත්කිරීමයි."

ඒ වසන්ත සෘතුවේ මුල් භාගයේ සිතලි උදෑසනකි. උදේ ආහාරයෙන් පසු අපි බේකර් විවියේ නිවහනේ, ගිනිඋදුන දෙපස අසුන්ගෙන, කතාබහක් යෙදී සිටියෙමු. කහ පැහැති සහ මිදුමක් මුළු පරිසරයම ආවරණය කරමින් ගලායමින් තිබිණි. බේකර් විවියේ අනෙක් පැත්තේ වූ නිව්‍යාස, වරින් වර කහපැහැති මිදුමෙන් ආවරණය වෙමින්, යළිත් මතුමෙමින් තිබුණේ නොපැහැදිලි ඡායා අයුරෙන්ය. ගැස්ලාම්පුව දළවා තිබුණෙන් එයින් නිකුත් වූ ආලෝකය කෑම මේසය මත වූ පිඤ්ඤා කෝප්ප මත වැටී ඒවා දිස්තිමත්ව බැබළිණි. එදා උදේ සිටම පුවත්පත්වල පෞද්ගලික තීරය පරීක්ෂා කරමින් සිටී මගේ මිත්‍රයාට, සිත් ඇදගන්නා දෘෂ්ටිමත් හමුනොවූ බව මම වටහා ගතිමි. මගේ ලේඛන කලාවේ අඩුපාඩු ගැන, දේශනයක් කිරීමට ඔහුට සිත්වී තිබුණේ එනිසයි.

"බොහිමියාවේ රජතුමාට පිහිටවීමට මා කළ කටයුත්ත" හෝම්ස් කීය. "මේරි සදර්ලන්ඩ් මෙනෙචියගේ සුවිශේෂ අත්දැකීම, නොවිල් සෙන්ට් ක්ලෙයාර් මහත්මයාගේ සිද්ධිය, අවිවාහක වංශවතාගේ පළගිලව්ව. ආදී හැම එකක්ම, නිත්‍යානුකූලව විශ්වරක් ගත නොහැකි, වංචනික හෝ වැරදි ක්‍රියා. ඒවා හෝරා ගැනීම ගැන ඔබට දොස් කියන්නත් බෑ."

එක නෙමෙයි මිත්‍රයා. අපරාධයක් සඳහා බුද්ධිය සියුම් ලෙස යෙදවීම හෝ නවීන ක්‍රම යොදා ගැනීම, දූන් අපරාධකරුවන් අත්හැර දමලා වගෙයි. මගේ වෘත්තිය සඳහා තිබුණු ඉල්ලුමක් දූන් ක්‍රමක්‍රමයෙන් පහත වැටිලා, දූන් ඉස්සරහට මට පැවරෙන්නේ, නැතිවුණු පැන්සල් හොයාදීම, නේවාසිකාගාරවල ඉන්න තරුණ

හැහැනු ළමයින්ට අවධාන උපදෙස් ලබාදීම, වැනි වැඩ කටයුතු වෙන්න පුළුවන්. මට හිතෙනවා මගේ වෘත්තියේ කරන්න තිබුණු හැම දෙයක්ම අවසන් කරලා, මං දුන් අඩියටම බැහැල කියලා මෙන්න බලන්න මට අද උදේ ලැබුණු ලියුම. වැඩ කටයුතු බිංදුවටම බැහැපු බවට මේක ලකුණක් තේද? මට නම් හිතෙන්නේ එහෙමයි. කියවා බලන්න" යොයි පු කඩදාසියක් ඔහු මා දෙසට විසිකළේය. එය ලියා තිබුනේ කලින් දවසේ හැන්දෑවේය.

මොන්ටේගු පෙදෙස

හිතවත් හෝමස් මහත්මයාණනි,

ඔබගෙන් උපදෙසක් ලබාගැනීමට මට අවශ්‍යයි. ඉහළ පෙළේ පවුලක, දරුවන් හාර ගුරුවරියක ලෙස, මට රැකියාවක් ලැබී ඇත. එය භාරගනිමි දෝ නොගනිමි දෝයි තීරණය තීරීමට අපහසු වී, මගේ සිතේ ඇත්තේ කැලැහීමකි. ඔබට කරදරයක් නොවේ නම්, හෙට උදේ දහයමාරට පැමිණ ඔබ හමුවෙන්නම්.

මෙයට විශ්වාසී

වයලට් හන්ටර්

"ඔබ හඳුනනවාද මේ තරුණ කාන්තාව?" මම ඇසිමි.

"මම නම් දන්නෙ නෑ"

"වෙලාව දහයමාරයි දුන්"

"එහෙනම් සැකයක් නෑ. අර සිනුව නාද කළේ ඇය වෙන්න ඇති"

"මේක ඔබ හිතනවාට වඩා, බොහොම සිත් ඇදගන්නාසුලු පරීක්ෂණයක් බවට පෙරළෙන්නත් පුළුවනි. ඔබට මතකද ඉන්දුනීල මාණික්‍යයේ සිද්ධිය. මුලදී නම් පෙනුණේ එක කිසි වැදගැම්මකට නැති එකක් බවයි. අන්තිමට විශිෂ්ට පරීක්ෂණයක් බවට පෙරළුණා. මේකත් එහෙම එකක් වෙන්න පුළුවනි."

"එහෙම එකක් වේවා කියලා අපි ප්‍රාර්ථනා කරමු. මට වැදගිමක් නොවෙයි නම්, මේ එන්නේ අදාළ පුද්ගලයා."

ඔහු කතාකරද්දීම දොර විවෘත විය. තරුණ කාන්තාවක් අපේ විසිත්ත කාමරයට පිවිසියාය. ඇය ඉතා වාමිව එහෙත් නිසි

පිළිවෙළට ඇඳුමෙන්—ඇඳුමෙන් සැරසී සිටියාය. නිතර අවිරහ්මයට නිරාවරණය වීමෙන්දෝ, ඇගේ රෝස පැහැති මුහුණේ දුඹුරු පැහැති තිත් විසිරී තිබිණ. එහෙත් එය සතුටෙන් පිරුණු, බුද්ධිමත් බව හඟවන මුහුණකි. එමෙන්ම, කිසිවෙකුගේ පිහිටක් නොමැතිව ස්වයංකියයෙන් නැගී සිටී තැනැත්තියක බව පෙන්වන, අප්‍රමාද බවක් ඇඟ වෙතින් දිස්විණි.

“මං මෙහෙම කරදර කරන එක ගැන මට සමාවෙන්න මහත්මයා.” ඇය කිවේ මගේ මිත්‍රයා ඇයට ආචාර කිරීම සඳහා අසුනෙන් නැගිටිද්දීය. “මට මහා සුදුමාකාර අත්දැකීමකට මුහුණ දෙන්න සිදුවුණා. මට උපදෙසක් ගන්න, දෙමව්පියන්, නැදැයිත් කිසිකෙනෙක් නැහැ. ඉතින් මට හිතුණා. මේකට සුදුසු යමක් ඔබගෙන් දැනගන්න හැකිවෙව් කියලා.”

“කරුණාකරලා වාඩිවෙන්න හින්ටර් මෙනෙවිය. ඔබට ප්‍රයෝජනවත්, යමක් මට කළ හැකි නම්, මං ඒක බොහොම සතුටෙන් කරන්නම්.”

ඔහුගේ අලුත් අනුග්‍රාහකයාගේ ආචාරශීලී චිත්ත ස්වභාවයෙන්, හෝම්ස් සතුටට පත්වී සිටී බව මෙ දැනුවෙමි. විමසිලිමත් බැල්මක් ඇය දෙස හෙළා ඔහු, භාන්සිපුටුවේ වාඩිවී තිසල විය. මිළඟට දෑතේ ඇඟිලි තුඩු එකට තබාගෙන, දෙපෙත් අඩවත් කරගත්තේ ඇගේ කතාවට සවන්දීමට සූදානමෙනි.

“පසුගිය අවුරුදු පහක කාලයක් මං ළමයින් භාර ගුරුවරියක් හැටියට සේවය කළා. ඒ කර්නල් ස්පෙන්ස් මුන්රෝගේ පවුල වෙනුවෙන්. මාස දෙකකට කලින් ඔහුට කැනඩාවේ, නෝවා ස්කෝෂියා ප්‍රාන්තයේ හැලිෆැක්ස් නුවර රැකියාවක් ලැබුණා. ඉතින් ඔහු ළමයින්ගේ අරගෙන, පවුල පිටින්ම උතුරු ඇමරිකාවට සංක්‍රමණය වුණා. ඒකෙන් මං කළ රැකියාව මට අහිමිවුණා. රැකියාවක් අපේක්ෂාදෙන්න මං පුවත්පත්වල දැන්වීම් පළකළා. පත්තර වල තිබුණු දැන්වීම්වලට පිළිතුරු ලිව්වා. නමුත් ඒ එකක්වත් සාර්ථක වුණේ නැහැ. ඔහොම ඉන්න අතරේ මං ඉතිරි කරගෙන තිබුණු මුදලින් ක්‍රමක්‍රමයෙන් වියදම් වෙලා ගියා. මිළඟට කළ යුත්තේ කුමක්ද කියලා මට හිතාගන්න බැරිවුණා.

ලන්ඩනයේ බටහිර කෙළවරේ තියෙනවා වෙස්ට්මි නම් රැකියා ඒජන්සියක්. ඒ අප වැනි ගුරුවරියන් සඳහා රැකියා

"රැකියාවක් අපේක්ෂාවෙන් ම. පුවත්පතවල දැන්වීම් පළකළා"

ලබාදෙන ප්‍රසිද්ධ ඒජන්සියක්. මම එතැනත් ලියාපදිංචි වුණා. අලුතින් මොනවා හරි ඇබැරිතු තියෙනවාද බලන්න, සතියකට සැරයක් එතැනට යන්න මං පුරුදුවෙලා ගිටියා. මේක ඇරඹූ තැනැත්තියගේ නම තමා වෙස්ට්වේ. නමුත් දැන් එහි පාලන කටයුතු කරගෙන යන්නේ, ස්ටෝපර් මෙනෙවිය නම් කාන්තාවක් විසින්.

— රැකියා ගැන විස්තර සොයා යන අය, ස්ටෝපර් මෙනෙවියගේ කුඩා කන්තෝරු කාමරයේ ඇය හමුවිය යුතුයි. රැකියා සොයා මෙතැනට එන කාන්තාවන්ට, ඇය කැඳවනු තුරු රැඳී සිටීම සඳහා යාබද කාමරයක් තිබෙනවා. අපි එතැනට වෙලයි වාරය එනතුරු බලාගෙන ඉන්නේ. එතකොට, වරකට එක්කෙනා බැගින් ස්ටෝපර් මෙනෙවිය හමුවන්න කාර්යාල කාමරයට යවනවා. එවිට ඇය, එක් එක් අයට ගැළපෙන රැකියාවක් තියෙනවාද කියලා, ඒ විස්තර සඳහන් විශාල පොත පරීක්ෂා කර බලනවා.

ඉතින් මම ගිය සතියේත් පුරුදු විදියට මෙම රැකියා ඒජන්සියට ගියා. නමුත් එදා මේ කාර්යාලයේ, ස්ටෝපර් මෙනෙවියට අමතරව තවත් කෙනෙකු සිටි බව මට දකින්න ලැබුණා. ඔහු ඉතාම තරබාරු පුද්ගලයෙක්. ඔහුගේ විශාල නිකටට සිට බෙල්ල දක්වා, තරබාරු කම නිසා සෑදුණු රැළි කිහිපයක් තිබුණා. උපැස් යුගලක් පැළඳගෙන, කාමරයට රැකියා සඳහා ඇතුළුවන කාන්තාවන් දෙස, ඔහු බලාගෙන ගිටියේ ලොකු උනන්දුවකින්. මං කාමරයට ඇතුළුවුණා විතරයි, ඔහු පුටුවෙන් නැගිටිමේ දන්තකින් ඉහළට විද්දාක් මෙන්. ඊළඟට ඔහු ස්ටෝපර් මෙනෙවිය දෙසට හැරිල මෙනෙම කිව්වා.

“දැන් ඔක්කොම හරි” ඔහු කිව්වා.

— “මට වඩා හොඳ කෙනෙක්, මට හොයාගන්න බෑ. ඉතාම අතර්ඝයි!”

ඔහුගේ දඩි උනන්දුවක් තිබුණු බව මට පෙනුණා. දැන් එකිනෙක පිරිමදිමින් ඔහු සිටි අයුරු, බලාසිටීමටත් පියකරයි.

— “ඔබ රැකියාවක් සොයනවාද මෙනෙවිය?” ඔහු ඇසුවා

“ඔව් මහත්මයා”

“ගුරුවරියක වශයෙන්?”

“ඔව් මහත්මයා”

“ඔබ බලාපොරොත්තු වන වැටුප කීයද?”

"ඔබ රැකියාවක් සොයන්නවාද මෙනෙවිය?"

"මං අත්තිමට වැඩ කළේ කර්නල් ස්පෙන්ස් මුන්රෝ ළග එහිදී මට මාසයකට පවුම් හතරක වැටුපක් ලැබුණා."

"අයියෝ! ඔං ඔං හරිම නින්දා සහගතයි!" ඔහුට කැමැසුණා. "මේ වගේ ප්‍රසන්න පෙනුමක් ඇති දූත උගත් ගුරුතුමියකට, කෙනෙක් මේ වගේ අඩු වැටුපක් දීම කොයිතරම් වැරදිද?"

"මහත්මයා, මගේ උගත්කම නම් සමහරවිට ඔබ හිතන තරම් උසස් නැතුව ඇති" මා කිව්වා. "ප්‍රංශ භාෂාව හා ජර්මන් භාෂාව මං කරමක් දුරට දන්නවා. සංගීතය සහ චිත්‍රකර්මය ගැන දැනුමත් ඒ වගේමයි."

"ඔං ඔං" ඔහු කිව්වා. "ඔබේ දැනුමේ මට්ටම ගැන කොහොමටවත් අපේ ප්‍රශ්නයක් නෑ. වැදගත් කාන්තාවක සතු ආචාරශීලී බව, හැසිරීම ආදී ගුණාංග ඔබ ළග තියෙනවද නැද්ද? කොවින් කියනවා නම් අන්න ඒ විකයි අපට දනගන්න උවමනා කරන්නේ. ඒ ගුණාංග නැත්නම් ඔබ රැකියාවට සුදුසු නෑ. ගුණාංග තියෙනවා නම්, කවදා හරි දවසක මේ ටවේ ඉතිහාසයේ, වැදගත් වෙනසක් කිරීමට සමත්වෙන දරුවෙකුට මග පෙන්වීමට ඔබ සුදුසුයි. ඔබට ඒ සුදුසුකම් තියෙනවා නම්, කෙනෙක් කොහොමද, ඉලක්කම් තුනක වැටුපකට අඩු ගණනකට ඔබට සේවය කරන්න කියල ඉල්ලා හිටින්නේ? නෝනා ඔබ මගේ ළඟ රැකියාවට එනවා නම් පඩිය පටන්ගන්නේ අවුරුද්දකට පවුම් සියකින්."

හෝම්ස් මහත්මයා, මං කාත් කවුරුවත් නැති අනාථ කෙනෙක්. ඉතින් ඒ කතාවට මගේ හිතේ ඇතිවුණු හැඟීම ඔබට හිතාගන්න පුළුවන් නේද. මේ වගේ වැටුපක් දෙනවා කිව්වට, ඒක මට විශ්වාස කරන්නත් අමාරු වුණා. ඒ බව මගේ මුහුණෙන් පෙනෙන්න ඇති. ඒ මහත්මයා තමන්ගේ සාක්කු දිනපොත අතට අරගෙන, ඒ තුළින් සටහන් පොතක් ගත්තා.

"ඒ වගේම මගේ සිරිතක් තියෙනවා" ඔහු කිව්වේ ඉතාම ප්‍රසන්න ආකාරයට සිත්ත වෙමින්. "මගේ ළග රැකියාවට බැඳෙන හරුණ නෝනලාට, මුලදීම මං වැටුපෙන් භාගයක් අත්තිකාරම් හැරියට ගෙවනවා. ඒ මොකද, ඔවුන්ගේ ඇඳුම් පැළඳුම් හදාගන්න, ගමන් වියදම් ආදී සුළු සුළු වියදම් වෙනුවෙන්, මුදල් උවමනා වෙන නිසා."

ඒ වෙලාවේ මට හැඟී ගියේ මේ වගේ කාරුණික මහත්මයෙක් මට කවදාවත් හමුවෙලා නැහැ කියලයි. ඒ මොකද මං බඩු මිලට

ගත් වෙළෙඳ ආයතන වලට ගෙවිය යුතු හිඟ මුදල් තිබුණා. මෙහෙම අත්තිකාරමක් ලැබුණොත් ඒ හැම එකක්ම සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවා අවසන් කළ හැකි වෙනවා. ඒ වුණත් මේ ගනුදෙනුවේ නම් තිබුණේ, තේරුම් ගන්න අමාරු අසාමාන්‍ය බවක්. ඒ හින්දා වචනයක් දීලා තීරණයකට එන්න කලින්, මේ ගැන තවදුරටත් කාරණා දනගන්න ඕනේ කියලා මට හිතුණා.

"මහත්මයා ඔබ පදිංචි කොහේද?"

"හැම්ප්‍ෂයර් ප්‍රාන්තයේ, බොහොම සිත්ගන්නාසුලු ගම්බද පළාතක. අපේ නිවසේ නම කොපර්ඩිවස්, චින්චෙස්ටර් නගරයේ සිට සැතපුම් පහක් දුරයි. මගේ හිතවත් නෝනා, මේක ඉතා අලංකාර ගම්බද පළාතක පිහිටි, පැරණි සුන්දර මන්දිරයක්."

"මහත්මයා ඊළඟට ඔං කැමැතියි දැනගන්න, මට කරන්න තිබෙන වැඩ කටයුතු මොනවද කියලා?"

"ඔබට බලන්න ඉන්නේ එකම ළමයයි, නෝනා - අවුරුදු හයක් වයසැති පුංචි - වණ්ඩියෙක්. ඔහු සෙරෙප්පුව අතට අරගෙන කැරපොත්තන් මරා දමන හැටි ඔබ දුටුවොත් - වටාස්! වටාස්! වටාස්!!! ඔබ ඇසිමිය හෙළන්න කලින් ඔහු කැරපොත්තන් තුන්දෙනෙකු මරා දමාවි." - එහෙම කිව් මහත්මයා නොහවත්වාම සිනාසුණා.

මේ කියන ළමයා විනෝද වෙන හැටි ගැන අහලා, මම තරමක තැතිගැන්මකට පත්වුණා. නමුත් ළමයාගේ තාත්තා ඒකට හිනාවුණු හැටියට, මට හිතුණේ ඒක විහිළුවක් වෙන්න ඇති කියලයි.

"මට තියෙන එකම රාජකාරිය, මේ ළමයාගේ ඉගෙනීමේ කටයුතු හොයා බැලීම පමණිද?"

"නෑ නෑ මෙනෙවිය, ඔබට තියෙන රාජකාරිය ඒක පමණක් නොවෙයි. මගේ බිරිඳ වරින් වර ඔබට කරන තියෙන්න වලට කීකරු වෙන්න ඔබට සිදුවෙනවා. මේවා ඉතින් ගැහැනු ළමයෙකුට කළ හැකි සුළු සුළු වැඩ. ඒකෙ අපහසුවක් නැහැ නේද?"

"ගෙදර ප්‍රයෝජනවත් වැඩ කටයුතුවලට උදව් වෙන්න මං බොහොම සතුටුයි."

"අන්න හරි. උදාහරණයක් බලයෙන් අපි කියමු ඇඳුම ගැන. අපි කාගේත් රූටි අරුවිකම් තියෙනවා නේ, අපි ගම්බද මිනිස්සු. අපි

කැමැති ඇදුම් පැළඳුම්වලින් සැරසී ඉන්න කියලා අපි කාරුණිකව ඉල්ලා හිටිනවා කියමු. ඒකට ඔබේ අකමැත්තක් නැහැ නේද?"

"නැහැ" මං කීවේ ඒ කතාවෙන් අනියම්වම පුදුමයට පත්වෙලා.

"එහෙමත් නැත්නම්, අනතින් වාඩිවෙලා ඉන්න; මෙහෙත් වාඩිවෙන්න වගේ දේවල් ; එහෙම දෙයක් කීවොත් ඒවාට කීකරුවීම ඔබට අමාරු ද?"

"කොහොමටවත් නැ"

"එහෙමත් නැත්නම් අපේ ගෙදර රැකියාවට එන්න කලින්, ඔබේ කොණ්ඩය හොඳටම කොට වෙන්න කපලා එන්න කීවොත්?"

භෝමිස් මහත්මයා, ඒ කීම අහලා මං හරිම පුදුමයකට පත්වුණා. ඔබතුමාට සෙනෙහනවා ඇති, මගේ දිගු කෙස් කළඹ අලංකාර එකක් බව, මේකෙ තියෙන දුඹුරු වෙස්ටිනටි පැහැය, ඉතාම දුර්ලභ එකක්, මගේ කෙස්වැටියේ ලස්සන, බොහොම දෙනෙකුගේ ඇගයීමට ලක්වෙලා තියෙනවා. ඉතින් මෙහෙම ආවට හියාට, මගේ කෙස්කළඹ මුලින්ම කපා දමන එක, හිතෙකින් දකින්න වත් මට හය හිතෙන දෙයක්.

"මට කණගාටුයි මහත්මයා. ඒ ඉල්ලීමට නම් මට කොහොමටවත් එකඟ වෙන්න බැහැ." මං කිව්වා. ඔහු ලොකු උනන්දුවකින්, ඔහුගේ කුඩා දෙනෙතින් මා දිහා බලාගෙන හිටි හැටි මං දුටුවා. ඔහුගේ මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම අඳුරු වුණා.

"මට බොහොම කණගාටුයි මෙනෙවිය. කොණ්ඩය කපාදැමීම නම් අත්‍යවශ්‍යයි." ඔහු කිව්වා. "ඒක මගේ බිරිඳට උවමනාම කරන දෙයක්. ඔබ දන්නවනේ ගැහැනුන්ගේ හිත්වල ඇතිවෙන කැමැති අකමැතිකම් ගැන. ඔබට තේරෙනව නේද නෝනා මං ඇයගේ කැමැත්තට එකඟ විය යුතු බව, ඉතින් එහෙනම් ඔබ කොණ්ඩය කපන්නෙ නැ?"

"නැහැ මහත්මයා, ඒක මට කමක් නැහැ." මං කිව්වේ තීරණාත්මක විලසින්.

"ආ.... බොහොම හොඳයි. ප්‍රශ්නය එතැනින්ම විසඳෙනවා. මට හිතට අමාරු, අනෙක් හැම ආකාරයකින්ම ඔබ මේ රැකියාවට ගැළපෙන නිසා. එහෙනම් ස්ටෝප් මෙනෙවිය ඔබේ ලැයිස්තුවේ රැකියා බලාගෙන ඉන්න තවත් තරුණ නෝනලා කිහිපදෙනෙකුත් හමුවෙලා බලමු."

අර මහත්මයා සහ මා අතරේ මේ සාකච්ඡාව සිදුවෙන වෙලේ රැකියා ජ්‍යෙෂ්ඨයෙක් කළමනාකාරවරිය, වචනයක් හෝ කතාකළේ නැහැ. ඇය ඇගේ ලියකියවිලි වල වැඩ කටයුතු කරමින් සිටියේ. නමුත් මගේ කට්ත් අන්තිම වචනය පිටවුණාම ඇගේ මුහුණ වෙනස් වුණා. මම රැකියාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීම නිසා ඇයට ලැබීමට තිබූ විශාල කොමිස් මුදලක් අහිමි වෙන්න ඇති. ඒකෙන් වෙන් නැති, ඇය කෝපයට පත්වුණා.

"හත්වර් මෙනෙවිය. ඔබේ නම තවදුරටත් මගේ ලේඛනවල තබාගන්න ඔන කියල ඔබ හිතනවද?" ඇය ඇසුවා.

"ඔව් ස්ටෝපර් මෙනෙවිය. එහෙම තබාගත හැකි නම් ලොකු උදව්වක්."

"නමුත් ඒකෙන් කිසි පලක් වෙන්වන නැති බවයි මට නම් පෙනෙන්නේ. ඉතාම හොඳ රැකියා අවස්ථාවක් ඔබට උදාවුණා. ඔබ ඒක කෙළින්ම ප්‍රතික්ෂේප කරනවා."

ඇය කීවේ බොහොම සැරෙන්. "ඔබ වෙනුවෙන් තවත් හොඳ රැකියාවක් ලබාදෙන්න අපි මහත්සිවේවී කියල හිතනවද? ඔබට සුභ දවසක්" කී ඇය මෙයය මත තිබූ සිනුව නාද කළා. සේවකයෙක් දොර විවෘත කොට, මා එළියට කැඳවාගෙන ගියා.

"ඉතින් හෝමිස් මහත්මයා. මං ආපහු ගෙදර ආවා. ගෙදර ආවාම මට දකින්න ලැබුණේ, මට ගෙවීමට තිබූ හිඟ මුදල් ගැන මතක් කරලා එවූ බිල්පත් දෙක තුනක් කැපෑලෙන් ලැබී ඇති බව. ඒ අතරම මගේ කෑම ද්‍රව්‍ය අසුරා තිබූ කඩබිවල, ඒවා ඉතිරි වී තිබුණේ ඉතාම ස්වල්පයයි. මේ රැකියාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් මං කළේ, මහා මෝඩ වැඩක් නොවේද යන සිතුවිල්ල මගේ හිතට නැඟුණා. මේ මිනිසුන්ගේ රුචි අරුචිකම් ඉතාම පුද්ගලිකාර ඒවා බවත්, කිකරු විය යුතු හැසිරීම්, ඉතා විස්මයජනක ඒවා බවත් ඇත්තයි. නමුත් ඒ අස්වාභාවිකකම ගැන හොඳින් මුදල් ගෙවීමට මවුන් සූදානම්. නිවසක නැවති කුඩා දරුවන්ට උගන්වන ගුරුවරියකට, පවුම සියක වැටුපක් එංගලන්තයේදී ලැබෙන්නේ කලාතුරකින්. අනෙක මගේ කෙස්කළඹ නොකපා තබාගැනීමෙන් මට ඇති ප්‍රයෝජනය මොකක්ද? සමහර අය කොණ්ඩය කැපුවාම වඩාත් ලස්සන වෙනවා. සමහර විට කොණ්ඩය කැපුවාම මගේ පෙනුමත් වඩා හොඳ වෙන්න පුළුවනි. ඊළඟ දවස පුරාම මට

කල්පනා වූණේ, මට ලැබුණු අවස්ථාව අපතේ ගිය එක ගැනයි. ඊටත් පසුවදා වෙන කොට මේ කාරණය මගේ හිතට වඩාත් තදින් දැනෙන්න පටන් ගත්තා. මං කරගත්තේ ලොකු මෝඩකමක් බව මට තේරුණා. මගේ ආධිමිබර සිතුවිලි අඩු කරලා, රැකියා ඒජන්සියට ගිහිං තවදුරටත් හොයා බලන්න, මං හිත හදාගන්නා. ඔන්න එතකොටම වගේ මට අර මහත්මයාගෙන් ලියුමක් ලැබුණා. මං ඔබට එය කියවන්නම්."

වින්චෙස්ටර් සම්පයේ
කොපර්බ්වස් හිදීය.

හිතවත් හන්ටර් මෙනෙවියනි,

ඔබේ ලිපිය මට ලබාදෙන්න තරම් ස්ටෝපර් මෙනෙවිය කාරුණික වූණා. මං මේ ලියන්නේ මගේ ඉල්ලීම, ඔබ යළිත් වරක් සලකා බැලුවාද යන්න දැනගැනීම සඳහායි. ඔබගේ පෙනුම හා අනෙක් තොරතුරු, මං මගේ බිරිඳට කිව්වා. ඇගේ අදහස නම් ඔබ කොහොම හරි අපේ නිවසට ගෙන්වා ගත යුතු බවයි. අපේ අසාමාන්‍ය රුචි අරුචිකම් නිසා, ඔබට විඳින්නට වෙන අපහසුතාව ගැන අපට කණගාටුයි. ඒ ගැන විශේෂයෙන් සලකා බලා, ඔබට ගෙවන වැටුප වැඩිකරන්න මම තීරණය කළා. ඔබට කාර්තුවකට පවුම් 30ක්, එනම් අවුරුද්දකට පවුම් 120 ක වැටුපක් ගෙවන්න අප කැමැතියි. ඇය කැමැත්ත දක්වන කාරණා, එතරම් තදබල, කිරීමට අපහසු ඒවා නොවෙයි.

මගේ බිරිඳ කැමැතියි, ඔබ ගෙදර ඉඳිද්දී උදේ වරුවට තද නිල් පාට ගවුමක් අඳිනවා නම්, මෙය ඔබම මිලදී ගන්න සිදුවන්නේ නැහැ. මගේ දියණිය වන ඇලිස්ට (ඇය දැන් ඉන්නේ ඇමෙරිකාවේ ෆිලාඩෙල්ෆියා නුවර) අයත් ගවුමක් අප ළඟ තියෙනවා. ඒක ඔබේ සිරුරට කදිමට ගැළපේව් යයි මට හිතෙනවා. එහේ, මෙතේ, වාඩිවී සිටින්නට නියම කිරීමෙන්, ඔබට ඒ තරම් අපහසුතාවයක් ඇති වෙව් යයි මා හිතන්නේ නැහැ. ඔබේ කෙස් කළඹ ඉහාම අලංකාර එකක් බව හමු වූ අවස්ථාවේ මා දුටුවා. නමුත් ඉතා කණගාටුවෙන් ටුවන් මා සඳහන් කළ යුත්තේ, එය කෙටිවන අයුරින් කපා දැමීමට සිදුවෙන බවයි. මේ කරුණ

ගැන මට යළිත් අවධාරණය කිරීමට සිදුවෙනවා. මා හිතන හැටියට අප ගෙවන අමතර මුදල, ඔබට වෙන පාඩුවට වන්දියක් වේවි.

ළමයා සම්බන්ධයෙන් ඔබට කිරීමට ඇති අනෙක් රාජකාරි නම් බොහොම ස්වල්පයයි. ඒ නිසා අපේ රැකියාවට බැඳෙන එක ගැන කවදුරටත් හිතාබලන්න. මං අත්වකරන්නය රැගෙනවිත් වින්ටෙස්ටර් දුම්රිය පොළේදී ඔබට හමුවෙන්නම්. ඔබ එන්නේ කුමන දුම්රියේද යන්න මට කල්තබා දන්නවා එවන්න.

මෙයට

ජෙෆරේ රිද්දකාසල්.

"හෝම්ස් මහත්මයා, මට මේ දෑත් ලැබුණේ සත්ත සය ලියුමයි. රැකියාව භාරගැනීමට මං තීරණයකට ආවා. නමුත් ඒ සඳහා අවසන් පියවර කැබීමට කලින්, මේක ඔබේ අවධානයට ලක් කරලා, ඔබේ අදහස දැනගන්නක් මං කල්පනා කළා."

"බොහොම හොඳයි හන්ටර් මෙනෙවිය. රැකියාව භාරගන්න ඔබ දෑත් තීරණය කරලයි ඉන්නේ. එතකොට ප්‍රශ්නය වියදෙනවා නොවැ?"

"ඒ වුණත් මේක ප්‍රතික්ෂේප කරන්න කියා, ඔබ මට අවවාද කරන්නේ නැද්ද?"

"මං එක කරුණක් කියන්නම්" හෝම්ස් කීය. "මගේ සොහොයුරියක් හිටියා නම්, ඇය මෙවැනි රැකියාවක් භාරගන්නවාට, මං කැමැති වෙන්නේ නැහැ."

"හෝම්ස් මහත්මයා, ඔවුන්ගේ මේ අමුතු පිළිවෙළේ තේරුම මොකක් කියලද ඔබට හිතෙන්නේ?"

"මට මොකුත් දන්න ලැබී නැ. ඒ නිසා මට මොකුත්ම කියන්න බෑ. බාගවෙලාවට ඔබේ හිතේ මේ ගැන යම් අදහසක් පහළ වී ඇති?"

"හෝම්ස් මහත්මයා, මට හිතෙන හැටියට, මේක පැහැදිලි කරන්න පුළුවන් එකම ආකාරයකට පමණයි. රිද්දකාසල් මහත්මයා හොඳ ගතියුණ ඇති කරුණාඩින්න කෙනෙක්. ඔහුගේ බිරිඳ පිස්සු හැඳුණු ගැහැනියක් වෙන්න බැරිද? ඔහු කැමැතියි ඒ බව සමාජයට

හෙළිනොකර රහස්‍යක් හැටියට තබාගන්න. ඒ මොකද කාරණාව ප්‍රසිද්ධ වුණොත්, ඇයව උත්මත්තිකාශාරයකට ගෙනිහි. දුමීමට සිදුවෙන නිසා. ඇගේ උත්මාදය උත්සන්න වෙන එක වළක්වන්න, ඇගේ කැමැත්තට ඔහු හැම දෙයක්ම කරනවා. එහෙම වෙන්න බැරිද?"

"ඔව්. ඒකත් වෙන්න පුළුවන්. ඇත්තම කියනවා නම් දැනට මේක පැහැදිලි කරන්න පුළුවන් එකම පිළිවෙළත් ඒකයි. ඒ කොහොම වුණත් තරුණ ගැහැනු ළමයෙකුට හිහි. රැකියාව කරන්න, එතන ඒ හැටි හොඳ තැනක් කියලා මට නම් පෙනෙන්නේ නැහැ."

"ඒ වුණත් අර සල්ලි! හෝම්ස් මහත්මයා ඒ සල්ලි!"

"ඔව් ඒක හරි. පඩිය බොහොම හොඳයි. ඕනවටත් වැඩිය හොඳයි. අන්න ඒකයි මගේ හිතට තියෙන අපහසුව. පවුම් 40 කට කෙනෙකුට ගන්න පුළුවන් කම තියෙද්දී, ඔවුන් මොකටද පවුම් 120 ක් ගෙවන්නේ? ඒකට මොකක් හරි වැදගත් කාරණාවක් ඇති."

"හෝම්ස් මහත්මයා, මං මේක කල් ඇතිව ඔබට දන්වා තියන්න හිතුවේ මෙන්න මේ කාරණාව නිසයි. මෙයට මා සම්බන්ධ වූ වටාපිටාව ගැන ඔබ දැන හිරියොත්, ඒක මට ප්‍රයෝජනවත් වේවි. ඒ මොකද පසුව මට උදව් අවශ්‍ය වුණොත්, මගේ පිහිටට ඒම ඔබට පහසුවේවි කියලා මං හිතුවා. ඔබ මගේ පිටුපසින් ඉඳගෙන මට සහයෝගය දෙනවා නම්, ඒක මගේ හිතට ලොකු ශක්තියක්."

"ඔව්. ඔබ වින්ටෙස්ටර් බලා යද්දී, ඒ හැඟීම හිතේ තබාගෙන යන්න. ඔබේ මේ කුඩා ගැටලුව හුඟක් සිත් ඇදගන්නා තාලේ එකක්. මාස ගණනකින් මට ලැබුණු වඩාත්ම ආකර්ෂණීය ගැටලුව එයයි කිව හැකියි. මා මීට පෙර ගැටලුවක නොදුටු අලුත් ලක්ෂණ ඒකෙ තිබෙනවා. ඔබේ හිතේ යම් සැකයක් ඇති වුණොත්, එහෙමත් නැත්නම් මොනවා හරි අන්තරායකට මුහුණ දුන්නොත්...."

"..... අන්තරායකට? ඉදිරියේදී මතුවෙන්න ඉඩ තියෙන්නේ මොනවා හරි භයානක තත්ත්වයක්ද මහත්මයා?"

"ඒක මොකක්ද කියලා අපට තේරුම් ගත හැකි නම්, එතැන භයානක බවක් නැහැ. ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ, ඒක මොකක්ද කියලා අපට හිතාගන්න බැරි එකයි. කොහොම වුණත්, රැ හෝ දවල්, ඔබ

උදව් ඉල්ලා විදුලි පුවතක් එව්වොත් මං එන්නවා.”

“මට උවමනා කරන්නේ එපමණයි හෝමස් මහත්මයා” පැවසූ ඇය, පුටුවෙන් නැගී සිටියාය. කැලැහීමට පත් ලකුණු සියල්ල ඇගේ මුහුණෙන් ඉවත්වී තිබිණ. “දැන් ඉතින් හිතේ සැහෙන සැහැල්ලුවකින්, මට හැම්ෂයර් බලා යන්න පුළුවනි. මං රිදුකාසල් මහත්මයාට, මේ දැන්ම ලියමක් ලියනවා. මගේ අසරණ කෙස් කළම මං අද රැම කපා දමනවා. ඊළඟට හෙට වින්චෙස්ටර් බලා පිටත් වෙනවා.”

හෝමස් වෙත තම කෘතඥතාවය පළකරමින් වචන කිහිපයක් මිම්බු ඇය, අප දෙදෙනාට සුභ රාත්‍රියක් පතා නික්ම ගියාය.

“අඩුම ගණනේ” මා කීවේ ඇය තරප්පු පෙළේ පහළට බැසයන හඬ ඇසෙද්දීය. “තරුණ ගැහැනු ළමයෙක් වූණත්, තමන්ගේ පරෙස්සම ගැන හිතා කටයුතු කළ යුත්තේ කොහොමද යන්න ගැන, ඇයට හොඳ වැටහීමක් තියෙනවා.”

“ඒ වැටහීම ඇයට බොහොම ප්‍රයෝජනවත් වේවි” හෝමස් කීය. “නොවැරදීම වැඩි දවස් යන්න කලින් මට ඇයගෙන් ලිපියක් ලැබෙන බව සහතිකයි.”

වයලට් හන්ටර් මෙනෙවිය පිටත් වී ගොස් සතිදෙකක් ගතවී ගියේය. මෙලොව තනිවී සිටින මේ තරුණ කාන්තාව, මුදල් අගහිඟකම් නිසා හිස දෑමීමේ කුමන ලෝකයකට දැයි, ඒ කාලය තුළ මට නිතර කල්පනා වීණි. අසාමාන්‍ය ලෙස වැඩි වූ වැටුප, ඇයට නියම වූ පුද්ගලිකාර කොන්දේසි, කිරීමට එතරම් වැඩ රාජකාරි නොමැතිවීම, ආදී හැම දෙයකින්ම පෙනුණේ එහි ඇති සැක කටයුතු භාවයයි. මෙය කුට ප්‍රයෝගයක්ද, නැත්නම් අසාමාන්‍ය රූපී අරුවිකම්ද යන්න මට සිතාගැනීමට නොහැකි විය. රිදුකාසල් දානපතියෙක්ද? නැත්නම් දුෂ්ට වංචාකාරයෙක්ද? මෙය නිගමනය කිරීමට මට හැකියාවක් නොතිබිණි. හෝමස් පවා ගැඹුරු කල්පනාවකට වැටී, නළල රැළි කරගෙන සිටි අයුරු, මට කිහිප විටක්ම දකින්නට ලැබිණි. නමුත් මා ඒ ගැන විමසූ විට, ඔහු පිළිතුරු දීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

“දන්න! දන්න! දන්න! මට ඒවා කිසිවක් නෑ” ඔහු කැහැසුවේ නොඉවසිල්ලෙනි. “මැටි නොමැතිව පුළුවන්ද ගඩොල් හදන්න?” එසේ කීවත්, ඔහු ඒ සංවාදය හැම විටම අවසන් කළේ “මගේ

සහෝදරියක් හිටියා නම්, මං කවදාවත් ඇයව ඔය වගේ රැකියාවකට යවන්නේ නැහැ" කියමිනි.

මේ අතර මගේ මිත්‍රයාගේ අනාවැකිය සැබෑ කරමින්, අප වෙත විදුලි පුවතක් ලැබිණි. එය ළඟා වූයේ එක් දිනක මධ්‍යම රාත්‍රියට ද ළංවිය. හෝම්ස් ඔහුගේ සර්වරාත්‍රික රසායන විද්‍යා පරීක්ෂණයකට සූදානම් වෙමින් සිටි අතර, මම නින්දට යෑමට සූදානම් වෙමින් සිටියෙමි. කහ පැහැති ලියුම් කවරය චිත්‍රාන කර බැලූ ඔහු, පණිවුඩය මා වෙත විසි කළේය.

"හෙට දහවල් - මධ්‍යාහ්නයේදී වින්චෙස්ටර්හි බිලැක් ස්ටෝන් හෝටලයේදී මා හමුවන්න. නොවරදවාම එන්න! මා සිටින්නේ කළයුතු කුමක්දැයි සිතාගත නොහැකිව"

හන්ටර්

"වොට්සන් බරැඩ්ෂෝ කෝෂ හුන්ටය අරගෙන බලන්න, හෙට දුම්රිය කාලසටහන කොහොමද කියලා." පැවසූ ඔහු යළිත් වරක් තම රසායන විද්‍යා පරීක්ෂණය වෙත අවධානය යොමු කළේය.

"ඔබත් එතවද මා එක්ක යන්න?" හෝම්ස් ඇසීය.

"මාත් කැමැතියි එන්න"

"එහෙනං බලන්න දුම්රියක් තියෙනවද කියලා"

"උදේ නවයහමාරට මෙහෙත් යන එකක් තියෙනවා. ඒක වින්චෙස්ටර්වලට ළඟාවෙන්නේ දවල් එකොළහමාරට"

"ආ ඒක බොහොම හොඳයි. එහෙම නම් මගේ මේ ඇසිටෝන් විශ්ලේෂණය පසුවට කල්දමල, නිදාගන්න ගියොත් හොඳයි. එතුකොට උදේ පාන්දර නැගිමින කොට, නැවුම් ස්වභාවයකින් හිටිය හැකි වෙවි."

පසුවදා උදෑසන, ආධ්‍යාහ්න පරිදි උදේ දුම්රියෙන් අපි පිටත්වී ගියෙමු. දහවල් එකොළහ වෙද්දී අප ගමනේ සැහෙන දුරක් ගමන් කර අවසන් වී තිබිණි. එංගලන්තයේ පැරැණි අගනුවරක් වූ වින්චෙස්ටර් වෙත අපි සැහෙන තරම් ළංවී සිටියෙමු. ලන්ඩනයේ සිට මේ දක්වාම හෝම්ස් කළේ, ඔහු රැගෙන ආ පුවත්පත් සියල්ල එකින් එක කියවීමයි. එහෙත් තැම්පයර් ප්‍රාන්ත සීමාව පසුකරද්දී ඔහු පුවත්පත් ඉවතට දමමුණු. මිළඟට දුම්රිය කවුළුවෙන් ඔහු පෙදෙසේ සුන්දර දසුන් නැරඹීමට පටන් ගත්තේය.

එය ඉතා දිස්නීමත්ව ගිරා පායා තිබූ දිනයක් විය. නිල් පැහැති අහසේ බවහිර සිට නැගෙනහිරට සුදු පැහැති වලාකුළු පාවී යමින් තිබිණි. හතරවරින්ම දකින්නට ලැබුණේ හරිතවර්ණ ගස්වැල් වලින් වැසුණු අලංකාර පරිසරයකි. එය තවත් වර්ණවත් කරමින්, මේ අඩවියේ විසිරී තිබූ ගොවිපොළවල පියසි, රතු හා අළු පැහැයෙන් ඇල්වර්මොට් හි කඳු බෑවුම දක්වාම දිස්විය.

"හරිම අලංකාරයි නේද?" බේකර් විවියේ මිදුමෙන් හෙම්බත්ව සිටි මා ඇසුවේ, දකින්නට ලැබුණු දර්ශනයෙන් අතිශය සතුටට පත්වය. නමුත් හෝමස් හිස සෙළවුයේ, එය අනුමත නොකරන අයුරෙනි.

"ඔබ දන්නවාද වොෂිසන්, මෙක නම් මනසට නිදහසේ ක්‍රියා කරන්න ඉඩ දෙන්න බැඳී ගාපයක්."

"මොකක්ද?"

"මගේ වෘත්තිය - අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තිය. එයට කැපවී සිටින්නෙක් නිසා, මං හැම දෙයක් දිනාම බැලිය යුත්තේ ඒ දෘෂ්ටි කෝණයෙන්. කොළ පැහැති සරාසාර ඉඩම්වල තැනින් තැන විසිරුණු ගෙවල් දිනා බලන්න. ඒවායේ සොන්දර්ශයෙන් ඔබ හරි සතුටකට පත්වෙලා. නමුත් ඒවා දුටුවාම මගේ හිතට ඇතිවෙන හැඟීම මොකක්ද දන්නවද? එකිනෙකෙන් ඇත්ව මේවා තනි තනිව පිහිටීම නිසා, ඒ හැම එකකම අපරාධ සිදුවීමට ඇති පහසුව."

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙච්චාවෝ!" මට කැහැසිණ. "මේ ගම්බද ගොවි නිවාසවලත් අපරාධ සිදුවෙනවා කියලා කියන්නෙ කවුද?"

"මේ වගේ තැන් දකින කොට, හැමවිටම මගේ හිතේ එවැනි හැඟීමක් ඇති වෙනවා වොඩ්සන්. මං මේ කියන්නේ මගේ අත්දැකීම් මත ගොඩනැගුණු විශ්වාසයන්. ලන්ඩනයේ අන්ධකාර වීට්වල මුඩුක්කු වලයි, මේ ප්‍රසන්න හම්බද පරිසරයෙහි සිදුවන අපරාධවල ප්‍රමාණාත්මක වෙනසක් නෑ."

"ඔබ මාව හිතියම-පත් කරන්නවා!"

"හේතුව පැහැදිලියි. නගරයේදී මහජන මතය කියලා දෙයක් තියෙනවා, ඒකෙන් බොහොම පෙලාවට නීතියට කරන්න බැරි දේ කෙරෙනවා. නගරයේ ආධුනික අසරණ දරුවෙකු වධහිංසාවලට ලක්වෙලා විලාප නැඟුවොත්, බේබ්ද්දෙක් කාටහරි පහර

දුන්නොත්, ඒ ගැන අසල්වාසීන්ගේ අවධානය යොමුවෙනවා. ඔවුන් පැමිණිලි කරනවා. සාධාරණත්වය වහාම ක්‍රියාත්මක වෙනවා. අපරාධකාරයා උසාවියට ගෙනෙන්න, තැබිය යුත්තේ එක් පියවරක් පමණයි. නමුත් ගම්බදව එහෙමද? මේ කුඹුරුයාය වලට මැදිවුණු කුඩා නිවාසවල ජීවත්වෙන්නේ නූගත් මිනිස්සු. ඔවුන්ගෙන් කියෙත් කිඳෙනාද නීතියක් ගැන දන්නේ? මේ වගේ තැන්වල අවුරුදු ගණන්, නිතිපතා සිදුවිය හැකි, කෲරත්වය, හිෂ්ණය ගැන හිතල බලන්න. වයලට් හන්ටර් මෙනෙවිය රැකියාව සඳහා ආවේ වින්චෙස්ටර් නගරයට නම් මගේ හිතට හයක් ඇතිවෙන්නේ නෑ. අන්තරාය ගැබ්වෙලා තියෙන්නේ, වින්චෙස්ටර් සිට රට ඇතුළට තියෙන මෙන් නම් හැතැක්ම පහේ ඇයට පෞද්ගලිකවම තවමත් අවදානමක් නැති බව නම් පැහැදිලියි."

"ඒක හරි. ඇයට ඒ පරිසරයෙන් මිදිලා අප හමුවෙන්න වින්චෙස්ටර් වෙත එන්න හැකියාව තිබෙන නිසා....."

"ඔව්, ඇයට යම් නිදහසක් තියෙනවා"

"එහෙනම් නම් මොකක්ද ඇතිවෙලා තිබෙන ප්‍රශ්න? හෝම්ස් මේකට හේතු විය හැකි කරුණක් ඔබේ හිතට තැබුනේ නැද්ද?"

"ඇයගේ කැලැබීමට හේතු විය හැකි වෙනස් වෙනස් කාරණා හතක් මගේ සිතට වැටහුණා. නමුත් මෙයින් නිවැරදි එක මොකක්ද කියන එක තීරණය වෙන්නේ අපට ලැබෙන අලුත්ම ආරංචිය මතයි. අර ඇත පෙනෙන්නේ වින්චෙස්ටර් දේවස්ථානයේ කුළුණ. හන්ටර් මෙනෙවියට කියන්න තියෙන්නේ මොනවද කියලා අපට ඉක්මනට දනගන්න ලැබෙයි."

දුම්රියපොළට නුදුරින් මහාවිදියේ පිහිටි බ්ලැක්ස්ටෝන් තානායම ප්‍රකට ගිමන්හලක් විය. තරුණ කාන්තාව අප එනතුරු එහි බලා සිටියාය. ඇය-අප වෙනුවෙන් අවන්හලේ එක් අංගනයක් වෙන්කරගෙන තිබිණි. එහි මේසය මත අපේ දහවල් ආහාරය සුදානමින් තිබූ බැව් අපි දුටුවෙමු.

"ඔබේ පැමිණීම-ගැන මට හරිම සන්නේෂයි" ඇය කීවේ හදපත්ලෙන්ම නැගී ආ හැඟීමෙනි. "ඔබ දෙදෙනාම පැමිණි එක කොට්ටර එකක්ද. මං-මේ ඉන්නේ කළ යුත්තේ මොකක්ද කියල හිතාගන්න බැරුවයි. ඔබ මට දෙන උපදෙස්වල වටිනාකම කියල නිම කරන්න බෑ."

"ඔබට මුහුණ දෙන්න සිදුවුණු අත්දැකීම් මොනවද කියලා කරුණාකරලා අපට කියන්න" හෝම්ස් කීයි.

"මං කියන්නම්. ඒත් මට මෙතැන වැඩි කාලයක් ගතකරන්න බෑ. හවස තුන වෙන්න කලින් ආපහු එන බවට මං රියුකාසල් මහත්මයාට පොරොන්දු වුණා. අද උදේට නගරයට එන්න මං ඔහුගෙන් අවසර ගත්තා. නමුත් මගේ උවමනාව මොකක්ද කියන එක ඔහු දන්නේ නෑ."

"සිදුවුණු හැම දෙයක්ම, ඒ පිළිවෙළින්ම අපට කියන්න" හෝම්ස් කීවේ තම දෙපා ගිනිඋදුනට සමීප කරගෙන, කතාවට සවන්දීමට සූදානම් වෙමිනි.

"මං මුලින්ම මෙන්න මේ කාරණාව කිව යුතුයි. රියුකාසල් මහත්මයා හෝ මහත්මිය, මට සැලකුවේ නරක අයුරින් කියලා මං කිසිසේත් කියන්නේ නැහැ. ඔවුන් වෙනුවෙන් මං එහෙම කියන එක සාධාරණයි. ඔවුන්ගේ පිළිවෙලේ අදහන ස්වභාවයයි මට තේරුම් ගන්න බැයි. ඒකෙන් මගේ හිත හොඳටම අවුල්වෙලා."

"මොකක්ද ඔබට තේරුම් ගන්න බැරි?"

"ඔවුන් මේ විදියට හැසිරෙන්නේ ඇයි කියලා, මට තේරුම් ගන්න බැහැ. මං ඒ හැම දෙයක්ම පිළිවෙළින් ඔබට කියන්නම්.

එදා මං මෙතේ එද්දි රියුකාසල් මහත්මයා මෙතැනට ඇවිත්, ඔහුගේ කුඩා අශ්වකරත්තයෙන්, මාව කොපර්බිව්ස් නිවසට කැඳවාගෙන ගියා. ඔහු කියූ අයුරින්ම එය පිහිටා තිබුනේ අලංකාර ප්‍රදේශයක තමා. නමුත් මැදුර නම් ඉතා ලක්ෂණ එකක් නෙමෙයි. එය හරි හතරැස් කොටුවක හැඩයට තැනු ගෙයක්. සුදුහුණු ගාලා තිබුණත්, බිත්තිවල හැමතැනකම පැල්ලම් හැඳිලා; බිත්තිවලට වතුර කාන්දුවීම නිසා කොළ පැහැති පුස් හැඳිලා අවලක්ෂණ වෙලා. නිවස වටේටම තණබිම් වැනි හිස් ඉඩම් තිබෙනවා. ඊළඟට ඉඩම තුන් පැත්තකින් කැලයෙන් වටවෙලා. එක් පැත්තකින් තිබෙන්නේ වගා කළ ඉඩමක්. එහි තරමක් පහතට බැටුමක් තියෙනවා. ඒ මායිම කෙළවර වෙන්නේ, සවුත්තැම්පන් දක්වා දිවෙන ප්‍රධාන පාරෙන්. මේ පාර වංගුවක් සහිතව වැටි තිබෙන්නේත් අපේ ඉස්සරහ දොරටුවට යාර සියයක් පමණ ඉදිරියෙන්. මේ ඉස්සරහින් තිබෙන ඉඩම අයත් වෙන්නේ අපේ කොපර්බිව්ස් නිවසටමයි. නමුත් වටේට ඇති වනාන්තර, සදර්පන්

සාම්වරයාට අයත් රක්ෂිත ඉඩම්, අපේ ගෙය ඉදිරිපිට, නම් පාට කොළ සහිත විශාල බිම් ගස් රැසක් තිබෙනවා. ඒකෙන් තමා නිවසට මේ කොපරිබිම්ස් කියන නම ලැබ්ලා තියෙන්නේ.

අග්ව කරත්තයෙන් මාව කැඳවාගෙන ගිය මගේ භාමිපුතා, කලින් දවසේ වගේම ප්‍රියමනාප ලෙස මා සමග කතාබස් කළා. එදා හැන්දෑවේ මා, ඔහුගේ බිරිඳට හා දරුවාට හඳුන්වා දෙනු ලැබුවා. රියුකාසල් මහත්මිය සිහිවීමක් කැනැන්තියක් වෙන්න ඇති කියා අප කළ අනුමානය වැරදියි. ඇය පිස්සු ගැහැනියක් නොවෙයි. ඇය බොහොම නිස්සබ්ද, සුදුමැලි මුහුණක් තිබෙන කාන්තාවක්. ඇගේ වයස අවුරුදු තිහකට වැඩි නැහැ. ස්වාමීපුරුෂයාට වඩා ඇය සැහැන්න බාලයි. මට හිතෙන හැටියට ඔහුගේ වයස නම් අවුරුදු හතළිස් පහකට අඩුවෙන් බෑ.

ඔවුන්ගේ කතාබහෙන් මට කාරණා කිහිපයක්ම දනගැනීමට හැකිවුණා. රියුකාසල් මහත්මිය, මට කලින් විවාහ වී ඉඳල තියෙනවා. ඔහුගේ ඒ බිරිඳ මියගියා. ඒ විවාහයෙන් ඔහුට සිටි එකම දරුවා දියණියක්. ඇය තමා දුන් පිලිබෝධයාවේ පදිංචියට ගිහින් ඉන්නේ. රියුකාසල් මහත්මිය ඊට පසු විවාහ වී තිබෙන්නේ මේ කාන්තාව සමග. ඒ අවුරුදු හතකට කලින් දියණිය ඔවුන්ගෙන් වෙන්වී යාමට හේතුව රියුකාසල් මහත්මිය මට රහසෙන් වගේ කිව්වා. ඇය තම කුඩම්මා කෙරෙහි දක්වූ අප්‍රසාදයලු එයට හේතුව. විස්තරවල හැටියට මේ දියණියගේ වයස අවුරුදු විස්සකට වැඩි ඇති. ඒ නිසා ඇය තම පියාගේ නරුණු බිරිඳ සමග හිත් අමනාප කරගත් හැටි, මට හිතාගන්න සුද්ධවි.

රියුකාසල් මහත්මිය පෙනුමෙන් ඒ තරම් අලංකාරයක් නැහැ. ස්වභාවයෙන් ඇය ඒ පෙනෙයි. මගේ හිතේ ඇය කෙරෙහි පැහැදිලිමක් ඇතිවුණේ නැහැ. ඇය ඔකරෙහි අප්‍රසන්න හැඟීමක් ඇති වුණේ නැහැ. ඇය මේ ගෙදර නොවැදගත් වර්තයක් බව මට වැටහුණා. හිටියට නොඉන්න හිතෙයි. ඇය ඇගේ සැමියාටත් දරුවාටත් හරිම ආදරෙයි. ඔවුන්ගේ හැම ඕනෑම පාකමක් ගැන ම ඇය කොයි වෙලෙක් කොයා බලනවා. මහත්මියගේ ඇයට කරුණාව දක්වනවා. සාමාන්‍යයෙන් කිව හැක්කේ ඔවුන් ප්‍රීතිමත් යුවළක් බවයි. ඒ වුණත් ඇයගේ හිතේ රහස් සංවේගයක් තිබුණා.

සමහර වෙලාවට ඇය ඔහේ කල්පනා කර කර ඉන්නවා. ඒ වෙලාවට ඇගේ මුහුණෙන් දිස්වුණේ බොහොම දුක්ඛදායක පෙනුමක්. කිහිපවාරයක්ම ඇය කඳුළු පෙරමින් සිටී අවස්ථාවල, බලාපොරොත්තු නැති විදියට මා ඇය දුටුවා. මට වෙලාවකට හිතෙනවා, ඇය සංවේගයට පත්වෙලා ඉන්නේ, ඇගේ කුඩා පුතාගේ පිළිවෙල නිසාද කියලා. ඔහු වගේ නපුරු ගතියුණ ඇති දකිකරු දරුවෙක් මං කවදාවත් දකල නැහැ. වයසේ හැටියට ඔහු සිරුරෙන් බොහොම කුඩායි. නමුත් ඔහුට, අසාමාන්‍ය ලෙස ප්‍රමාණයෙන් විශාලයි. වෙලාවකට ඔහු බොහොම දරුණු ලෙස කෝපාච්ඡි වෙනවා. වෙලාවකට හීනේ කණගාටුවෙන් ධූමිමාගෙන ඉන්නවා. මිසත්, කුඩා කුරුල්ලන් හා කෘමීන් අල්ලා ගැනීමටත්, උන්ට හිරිහැර කිරීමටත් ඔහු බොහොම දක්ෂයි. මගේ මේ කතාන්තරයට ඔහු අදාළ වෙන්නේ නැති නිසා, මං තවදුරටත් ඔහු ගැන විස්තර කරන්න යන්නේ නැහැ.

"ඔබ කියන ඕනෑම විස්තරයක් මං අහන්න සතුටුයි." මගේ මිත්‍රයා කීය. "ඒවා කතාවට අදාළ හෝ අදාළ නැති වගේ පෙනුණත්....."

"වැදගත් කරුණු කිසිවක් මගහැරෙන්න නැතිවෙන විදියට කියන්න මං උත්සාහ කරන්නම්. මේ හෙදර මට දකින්න ලැබුණු මුල්ම අප්‍රසන්න දෙය වුණේ, සේවකයන්ගේ පෙනුමත්, හැසිරීමත්, සේවකයින් ඉන්නේ දෙදෙනයි. පිරිමියෙක් සහ ඔහුගේ බිරිඳ. ඔහුගේ නම ටොලර්. කොයි වෙලෙත් ඔහු වෙතින් මත්පැන් දුගඳු හමනවා. ඔහු බොහොම රළු, සැරපරුෂ මිනිසෙක්. මං එහේ ගතකළ කාලය තුළ, ඔහු මත්පැන් බී, හොඳටම වෙරිවී සිටී අවස්ථා දෙකක්ම මට දකින්න ලැබුණා. ඒ වුණත් රියුකාසල් මහත්මයා ඒවා ගණන් ගන්නා බවක් පෙනුණේ නැහැ. ටොලර්ගේ බිරිඳ, හුඟක් දුස ශක්තිමත් ගැහැනියක්. කොයි වෙලෙත් මුහුණ ඇඹුල් කරගෙන සිටින ඇය, රියුකාසල් මහත්මිය වගේම නිශ්ශබ්දයි. මේ ටොලර් ජෝඩුව නම් තරම් අප්‍රසන්න යුච්ඡක්. නමුත් වාසනාවකට වගේ ඔවුන්ව නිතර හමුවන්නේ නෑ. ඒ මොකද කුඩා ළමයාගේ ටැඩ් කටයුතු නිබේන පාඩම් කාමරයත්, මගේ කාමරයත් එකිනෙකට යාබදවයි කියෙන්නේ. ඒ ගෙයි අනෙක් පැත්තේ කෙළවරේ. මං කොළර් ඩිවිස් නිවසට ඇවිත් දවස් දෙකක්

ගතවෙනතුරු, කාලය බොහොම නිශ්ශබ්දව ගතවෙලා ගියා. තුන්වැනි දවසේ උදේ ආහාරය අවසන් කරද්දී රියුකාසල් මහත්මිය ඇවිත්, ඇගේ සැමියාගේ කතට කොළුරා යමක් කිව්වා.

"ආ... මව්" ඔහු කීවේ මා දෙසට හැරෙමින් "අපේ ඉල්ලීම හා කැමැත්ත අනුව, ඔබේ කොණ්ඩය කපාගෙනම මෙහි පැමිණීම ගැන, අපි ඔබට බොහොම කෘතඥ වෙනවා. නමුත් මං ඔබට සහතික වෙන්තම කොණ්ඩය කැපීම නිසා ඔබේ රූපශෝභාවට කිසිම අඩුවක් වෙලා නැහැ. හන්ටර් මෙනෙවිය. අපි දැන් බලමු, තද නිල් පැහැති ගවොමෙන් සැරසුණාම ඔබේ හැඩරුව කොහොම ද කියලා. අන්න එය ඔබේ කාමරයේ, ඔබේ ඇඳේ තබා තිබෙනවා. දැන් ඉතින් ඔබට ඒක අඳින්න පුළුවන් නම්, එය අපට ලොකු සතුටක්."

මා වෙනුවෙන් තබා තිබූ ගවොම අමුතුවම නිල්පාටක එකක්. ඒ වගේම ඉතාම වටිනා රෙද්දකින් මැසූ එකක්. මීට කලින් එය කිසිවෙකු හැඳ තිබූ බවට සලකුණු තිබුණා. මං එය හැඳ බැලුවා. මගේ ඇගේ මිමි අරගෙන ගවොමක් මැහුවත්, ඊට වඩා හොඳට මගේ ඇඟට හරියන්න මහන්න බෑ. ඒ තරමට ඒක මගේ ඇඟට ගණනට හරිගියා. රියුකාසල් මහත්මයාත්, නෝනාත් දෙදෙනාම, ගවොම ඇඳගත් පසු මගේ පෙනුම දකලා හරිම සන්තෝෂයකට පත්වුණා. ඔවුන් ඒ ගැන හරියට වර්ණනා කළා. ඒවා අතිශයෝක්තියෙන් කළ ඒවා වගෙයි මට නම් පෙනුණේ.

මා එය ඇඳගෙන එනතුරු ඔවුන් බලාගෙන තිටියේ, ගෙදර විසිත්ත කාමරයේ. එය ඉතාම දිගු එකක්. ගෙදර ඉදිරිපස කොටස මුළුමනින්ම වාගේ මේ විසිත්ත කාමරයයි. එහි ඉදිරිපස දිගු ජනෙල් තුනක් තිබෙනවා. මේවා සෑහෙන ඉහළ සිට පොළොව දක්වාම තිබෙන උස ජනෙල්. මැද තිබෙන ජනෙල්ය ඉදිරිපසින් පුටුවක් තබා තිබුණා. එය තිබුණේ වාඩිවුණාම ජනෙල්යට පිටුපස හරවා සිටින අයුරින්. ඔවුන් මට ඒ පුටුවේ වාඩිවෙන්න කිව්වා. ඊට පස්සේ රියුකාසල් මහත්මයා, කාමරයේ ඉහළ පහළ ඇවිදිමින්, දිගින් දිගටම නොෂයක් කතන්දර කියන්න පටන්ගත්තා. ඒ වගේ විහිළු කතා මගේ ජීවිතේටම අහල නෑ. ඔහු විහිළුකාරයෙක් හැටියට මොන තරම් දක්ෂද කියලා, ඔබට නම් හිතන්නවත් බැරිවේවි. නමුත් ඒ විහිළුවලට හිනාවෙලා, හිනාවෙලා, මට

අන්තිමට ඇඟට මහන්සින් දුනුණා. ඒ කතාවලට රියුකාසල් මහත්මියට නම් ඒ හැටි භාසායක් ඇතිවුණේ නැහැ. ඇය යන්නමින් හෝ සිනාවුණු බවක් මට මතක් කරන්නත් අමාරුයි. ඇය දැන් උතුල මත තබාගෙන වාඩිවී සිටියේ, ශෝකයට පත් කැලැඹුණු මුහුණෙන්. පැයකට විතර පස්සේ රියුකාසල් මහත්මිය ඵක්වරම කිව්වා, දැන් අපට දවසේ වැඩ කටයුතු අරඹන්න වෙලාව හරි කියලා. මට ඇඳුම් මාරු කරගෙන, පුංචි ඵඩ්වඩ් ගැන බලන්න කාමරයට යන්න කිව්වා.

දවස් දෙකකට පස්සේ, ඒ සිදුවීම් ඒ ආකාරයටම, නැවත වරක් පැවැත්වුණා. අර ගවොම ඇදගෙන මං ජනේලය ළඟ වාඩිවෙලා හිටියා. ඒ අතරේ රියුකාසල් මහත්මිය විහිළු කතා කියමින්, මාව දිගින් දිගටම විනෝදයට පත්කළා. ඊළඟට ඔහු මා අතට තවකතා පොතක් දුන්නා. මගේ හෙවණැල්ල පොතට නොවැටෙන විදියට, පුටුව පැත්තට හරවාගෙන මට වාඩිවෙන්න කිව්වා. ඊට පස්සේ ඔහුට ඇහෙන්න පොත ශබ්දනගා කියවන්න මට නියම කළා. මට පටන් ගන්න කිව්වේ පරිච්ඡේදයක මැදින්, මිනිත්තු දහයක් විතර මං පොත කියෙව්වා. ඊළඟට වාක්‍යයක මැදහරියෙදී මට නවත්වන්න කියලා, ගිහින් ඇඳුම් මාරුකරගන්න කිව්වා.

මේ ඉතා අසාමාන්‍ය රහ දැක්වීමේ තේරුම මොකක්ද කියලා ඔබට හිතන්න පුළුවන්ද හෝමිස් මහත්මිය? එය මට කිසිසේත් හිතාගන්න බැරුව මං විමසියට පත්වුණා. මගේ මුහුණ ජනේලයෙන් එළියට නොපෙනෙන්න, කටයුතු කරන්න, ඔවුන් හැමවිටම පරෙස්සම් වුණා. ඒ නිසාම මගේ හිතේ ලොකු කුතුහලයක් ඇතිවුණා. මගේ පිටුපසින් සිදුවෙන්නේ මොකක්ද කියල දනගන්න මට උවමනා වුණා.

මුලින් මට හිතූණේ ඒක කරන්න බැරි දෙයක් කියලයි. පස්සේ මං ඒකට ක්‍රමයක් හොයාගත්තා. මගේ අත් කැටපත බිඳිලයි තිබුණේ. ඒකෙන් මට හොඳ අදහසක් ආවා. මං කැඩී ගිය කැටපත් කැබැල්ලක් මගේ ලේන්සුවේ හංගලා තබාගත්තා. ඊළඟට අර අවස්ථාව උදාවුණාම, හිතාවෙන අතරේ, කැටපත් කැබැල්ල දිහා බලාගෙන පිටුපස සෝදිසි කරන්න මට හැකිවුණා. මගේ පිටුපසින් අමුතු කිසිවක් මුලින් පෙනුණේ නැහැ. නමුත් දෙවැනි වාරයේ දී මට විශේෂ යමක් දකින්න ලැබුණා. අළු පැහැති ඇඳුම්

කට්ටලයකින් සැරසුණු, රැවුලක් ඇති තරුණයෙක්, සවුත්තැම්පත් පාරේ සිට අපේ ගේ දිහා බලාගෙන හිටියා, මෙක ප්‍රධාන පාරක් නිසා, මහජනයා මෙහි නිතර ගැවසීම සාමාන්‍ය දෙයක්. නමුත් මේ තැනැත්තා නම් අපේ ගේ දිහා බලාගෙන හිටියේ ලොකු උනන්දුවකින්. අපේ ගෙදරට අයත් ඉඩමයි මහපාරයි වෙන්කෙරෙන්නේ වැටකින්. ඔහු සිටියේ මේ වැටට හේත්තු වෙලා.

මං ලේන්සුව පහත් කරලා රියුකාසල් මහත්මිය දෙස බැල්මක් හෙළවා. ඇය දැඩි විමසිල්ලකින් ඇසිපිය නොහෙලා මා දිහා බලා හිටි හැටි මට පෙනුණා. ඇය කිසිවක් කීවේ නැහැ. නමුත් මගේ ලේන්සුවේ කණ්ණාඩි කැබැල්ලක් ඇති බව, ඇයට දිව්‍යඥානයෙන් වගේ තේරුම් යන්න ඇති. ඇය වහාම පුටුවෙන් නැගිටවා.

"පේෆ්රෝ" ඇය කීවා. "කවුදෝ රස්කියාදුකාර මිනිහෙක් පාරේ ඉදගෙන හන්ටර් මෙනෙවිය දිහා බලාගෙන ඉන්නවා"

"ඒ ඔබේ යහළුවෙක් නොවෙයිද හන්ටර් මෙනෙවිය?"

"නෑ නෑ. මේ පළාතේ මං අනුනත කිසිකෙනෙක් නෑ."

"අනේ හැබැට? හරිම අයික්මිත මිනිහෙක්! හන්ටර් මෙනෙවිය කරුණාකරල පාර පැත්තට හැරෙන්න. දැන් ඒ මිනිහට එතැනින් ඉවත්වී යන්න කියලා සංඥා කරන්න."

"අපි ඔහුව ගණන් නොගෙන ඉන්න එක වඩා හොඳයි තේද මහත්මිය?"

"නෑ නෑ. එතකොට ඔහු නිතරම එතැන ගැවසෙන්න පටන් ගනිවි. කරුණාකරල ආපහු හැරිලා, ඔහුට එතැනින් යන්න කියලා අතින් මෙනෙම කියන්න."

ඔහු කියූ ආකාරයට මම සංඥා කළා. ඒ වහාම රියුකාසල් මහත්මිය පතෙල් කිරිය ඇඳලා කවුළුව ආවරණය කළා. ඒ සතියකට කලින්, එදා ඉඳන් මට අර්ජන්තය ළඟ වාඩිවෙන්න සිදුවුණේ නැහැ. ගමොම ඇන්දෙන් නැහැ. අර මිනිහා පාරේ ඉන්නවා දැක්කෙන් නැහැ.

"ඔබේ කතාව දිගටම කියන්න." හෝමිස් කීය. "එය ඉතාම සිත්ගන්නාසුලු එකක්."

"ඔබට දකින්න ලැබෙව් ඔබේ කාරණා එකකට එකක් සම්බන්ධ නැති බව. සමහරවිට මේ සුළු සුළු සිද්ධිමිචල ඒ තරම් වැදගත්

කමක් ඔබට පෙනෙන එකක් නැහැ. කොපර්හිට්ස් නිවසට මම ගිය පළමු දවසේම, රියුකාසල් මහත්මයා මාව නිවසෙන් පිටත තිබුණු තවත් කුඩා ගෙයකට කැඳවාගෙන ගියා. ඒක තියෙන්නේ කුස්සියෙන් එළියට යන දොර අසලමයි. අප එහි ළං වෙද්දී, ඒ ගෙය ඇතුළේ විශාල සතෙකු එහෙ මෙහෙ ගමන් කරන ශබ්දයත්, යකඩ දම්වැලක් බිම ඇතිල්ලෙන හඬත් ඇසුණා.

"මෙන්න මෙතැනින් බලන්න" ඔහු කිව්වේ ලැලි දෙකක් අතර හිඩැස පෙන්වමින්. "බොහොම අලංකාර සතෙක් නේද?"

ලැලි අතරින් බැලූ මට දකින්න ලැබුණේ, දීප්තිමත් ඇස් දෙකක් සහ අඳුරේ ගුළි වී සිටි සතෙකුගේ ශරීරය.

"හයවෙන්න එපා" රියුකාසල් මහත්මයා කිව්වේ මා තැනිගත් අයුරු දැකීමෙන් "ඒ ඉන්නේ කාලෝ, මගේ මැස්ටිෆ් වර්ගයේ යෝධ බල්ලා. උඹ අයිති මට කියලා මං කිව්වාට, උඹ මෙල්ල කරගන්න පුළුවන් ටොලර්ට විතරයි. අපි උඹට කෑම දෙන්නේ දවසට එක සැරයයි. ඒ නිසා දූවිල්ලක් සෑදුණු කෙනෙක් වගේ, උඹ ඉන්නේ හොඳ අවධානයකින්, රැට ටොලර් බල්ලාව ලිහලා අතාරිනවා. කවුරුවත් වත්තට ඇතුළුවුණොත් කෙළින්ම අහුවෙන්නේ කාලෝගේ දත්වලටයි. ඒ නිසා කෙනෙක් එහෙම ආවොත්, ඔහුට දෙවියන්ගෙම පිහිටයි. හන්ටර් මෙනෙවිය හොඳට මතක තියාගන්න. ඔබේ පණට ආදරයක් ඇත්නම් මොනම උවමනාවක් නිසාවත් රැ කාලෙට ගෙයින් එළියට බහින්න එපා."

ඒ අනතුරු ඇඟවීම බොරුවට කළ එකක් නොවන බව මම තේරුම් ගත්තා. දවස් දෙකකට පස්සේ, රැ දෙකට පමණ මගේ කාමරයේ ජනේලයෙන් මං අහම්බෙන් බැලුවා. එදා හොඳින් හඳපායා තිබුණු රැයක්. අපේ ගේ ඉදිරිපිට තණබිම සඳු එළියෙන් රිදී පාටට බැබළුණා. ඒ අලංකාරය තරම්මින් සිටි මට, ගෙයි සෙවණැල්ල වැටුණු හරියේ, යමක් සෙලවෙනවා වාගේ පෙනුණා. අඳුරු හරියෙන් සඳු එළිය වැටුණු හරියට උඹ එද්දී මට උඹ පැහැදිලිව පෙනුණා. උඹ වහු පැටියෙක් තරම් විශාල මහ යෝධ බල්ලෙක්. පාට දුඹුරු මිශ්‍ර තැඹිලි පාට වෙන්න ඇති. පහතට එල්ලෙන විශාල හක්කක් සමඟ හයානක පෙනුමක් ඇති එකෙක්. මිදුල හරහා සෙමෙන් ඇවිද ගිය උඹ, සෙවණැලි අතරේ අතුරුදන් වුණා. මේ බිහිසුණු මුරකාරයා දුටුවාම, හොරෙකු දුටුවාටත් වඩා, මගේ ඇඟ හීනියෙන් කිළිපොළා ගියා.

ඊළඟට ඔබට කීමට මට ඇත්තේ, ඉතාම පුදුමාකාර අත්දැකීමක්. මං ඔබට කිව්වා, මම ලන්ඩනයේදීම මගේ කෙස්වැටිය මූලින්ම කපා දැමූ බව. මං ඒ කැපූ කොණ්ඩය රවුම් කරලා, මගේ ට්‍රන්ක පෙට්ටියේ අඩියේ දමා තැබුවා. එක දවසක් රැ. පුංචි ළමයා නින්දට ගියාට පස්සේ, මගේ බඩුබාහිරාදිය සකස් කරමින්, කාමරයේ තිබූ ගෘහ භාණ්ඩ මං කුතුහලයෙන් පරීක්ෂා කර බැලීමට පටන්ගත්තා. කාමරයේ, ඉතාම පැරණි, ලී වලින් තැනූ ලාවිඩු කැබිනට්ටුවක් තිබුණා. එයින් උඩ ලාවිඩු දෙක හිස්. ඒවා අගුළු දමා තිබුණේ නැහැ. යටම ලාවිඩුවේ අගුළු දමා තිබුණා. මං මගේ ඇඳුම් පැළඳුම් උඩ ලාවිඩු දෙකට ඇසිරුවා. ඒ දෙක පිරි, ඇසිරිය නොහැකිව තවත් මගේ බඩු ඉතිරි වී තිබුණා. තුන්වැනි ලාවිඩුවක් තිබිලත් එය ප්‍රයෝජනයට ගන්න බැරිවීම ගැන, මගේ හිතට දැනුනේ හරිමදි ගතියක්. එය අගුළුදමා තිබීම බැරිවීමකින් වූ දෙයක් වෙන්න ඇති කියලයි මට හිතුණේ. ඉතින් මගේ යතුරු කැරැල්ල අරගෙන අගුළු අරින්න උත්සාහ කළා. පළමුවෙනි යතුරෙන්ම සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබුණා. ලාවිඩුව ඇරිසාම මට දකින්න ලැබුණේ මොකක්ද? මං හිතන්නැ ඒක ඔබට කවදාවත් අනුමාන කරන්න හැකිවෙව් කියල. එහි තිබුණේ මගේ කැපූ කෙස්වැටිය!

මං එය අතට අරගෙන පරීක්ෂා කරල බැලුවා. මගේ කොණ්ඩයේ පාටමයි. ඒ සනකම මයි. නමුත් මේක කොහොමටත් වෙන්න බැරි දෙයක් නේද කියන හැඟීම මගේ හිතේ ඇතිවුණා. මං ට්‍රන්ක පෙට්ටියේ දමා තිබුණු මගේ කොණ්ඩය අරගෙන, කවුරු හරි කොහොමද අගුළු දමන්නේ? මම වෙවුළුන දැනින් මගේ පෙට්ටිය ඇර, එහි අඩිය පරීක්ෂා කර බැලුවා. එහි තිබූ මගේ කෙස් කළඹ ඒ අයුරින්ම තිබුණා. මං ඒ දෙක එක ළඟ තබා බැලුවා. මං ඔබට සහතික කර කියන්නම. ඒ දෙක සෑම අයුරකින්ම එක සමානයි.

මේක මහා පුදුමාකාර දෙයක් නොවෙයිද? මේක මගේ හිතට ලොකු ප්‍රභේලිකාවක් වුණා. මේකෙ තේරුම මොකක්ද? මම ලාවිඩුවේ තිබුණු කෙස් කළඹ ආපසු එයට දමලා යතුරු දැම්මා. මට එසේ දකින්න ලැබුණ දෙය ගැන කිසිවක් මං රියුකාසල් ජෝඩුවට කිව්වේ නැහැ. ඒ මොකද මට හිතුණා, ඔවුන් අගුළු දමා තිබූ ලාවිඩුවක් විවෘතකර බැලීම, මා කළ වැරදි වැඩක් කියලා.

"ලාවලුව ඇඳියාම මට දකින්නට ලැබුණේ මොකක්ද?"

හෝමස් මහත්මයා, ඔබ කලින් දවසක සඳහන් කළා වගේ, හැම දෙයක්ම හොඳින් නිරීක්ෂණය කිරීම මගේ සිරිතක්. වැඩි දවසක් යන්න කලින්, ගෙදර පිහිටීම, සැලැස්ම ගැන මට හොඳ වැටහීමක් ලැබුණා. ගෙයි එක් පැත්තක්ම තිබුණා, එහි කිසි කෙනෙක් වාසය කළ බවක් පෙනෙන්නට තිබුණේ නැහැ. එයට මුහුණදාලා තිබුණු දොරකින්, ටොලර්ලා වාසය කළ කොටසට යා හැකිව තිබුණත්, එය නිතරම අගුළු ලා වසා දමලයි තිබුණේ. කොහොම නමුත් මං එක දවසක් තරප්පු පෙළ නගිද්දී, රියුකාසල් මහත්මයා මේ දොර ඇරගෙන එළියට එනවා මට දකින්න ලැබුණා. ඔහුගේ අතේ තිබුණා යතුරු වගයක්. මං රියුකාසල් මහත්මයා ගැන දැන ගිටියේ, බොහොම ප්‍රසන්න භාසනයෙන් පිරුණු පුද්ගලයෙක් හැටියටයි. නමුත් ඒ වෙලාවේ නම් ඔහුගේ තිබුණේ, ඊට ඉදුරාම වෙනස් ස්වභාවයක්. ඔහුගේ කම්මුල් කෝපයෙන් රතු වී, දෙබැම රැළිවැටී තිබුණා. හිසේ දෙපැත්තේ නහර ඉලිප්පි තිබුණේ, මැඩගත නොහැකි තරහකින් වගේ. ඔහු දොර අගුළු දමා වසා, වචනයක් හෝ කතා නොකර, මා දෙසවත් නොබලා පිටවී ගියා.

මේකෙන් මගේ හිතේ ඇති වුණේ දැඩි කුතුහලයක්. මට බලාගන්න භාර පුංචි එඩ්වඩ් ගෙදරින් එළියට බැහැලා, එතේ ඇවිදන්න ගියාම, ගෙදර මේ පැත්තේ ජනේල පෙනෙන හරියට ගියා. එහි එක පේළියට ජනේල හතරක් තිබුණා. එයින් තුනක් දූවිලි වලින් වැහිලා ඉතාම අපිරිසිදුවටයි තිබුණේ. එකක් පමණක් ඇතුළතින් තිරරෙදි දමා ආවරණය කර තිබුණා. මට පෙනුණු හැටියට නම් මේවා කාගේවත් පදිංචියක් නොමැති හිස් කාමර වෙන්න ඇති. වරින්වර මේවා දිහා බලමින් මං ඉහළ පහළ ඇවිද්දා. රියුකාසල් මහත්මයා ගෙදරින් පිටවෙලා එක්වරම මා සිටි දිහාවට ආවා. ඔහුගේ තිබුණේ වෙනදා දකින්න ලැබෙන ප්‍රීතිමත් ස්වභාවයමයි.

"තරුණ නෝනා, මං ඔබට වචනයක් හෝ කතා නොකර යන්න ගියේ, නපුරුකමකට කියලා හිතන්න එපා. ඒ වෙලාවේ මගේ හිතේ ව්‍යාපාර නිසා ඇති වූ ප්‍රශ්නයක් තිබුණා."

ඒ ගැන මගේ හිතේ අමනාසයක් ඇති නොවූ බව මං ඔහුට කිව්වා. "ඒක තෙමෙයි රියුකාසල් මහත්මයා. ඔබේ නිවසේ අමතර කාමර කිහිපයක්ම තිබෙන බවයි පෙනෙන්නේ. එයින් එකක්

තිරරෙදින් දමල තියෙන්නේ" මං කිව්වා.

"ඡායාරූප ශිල්පය මගේ එක් විනෝදාංශයක්" ඔහු කිව්වා. ඒ තිරරෙදි දමල තිබෙන තැන තමා මගේ කළුපිර කාමරය තියෙන්නේ. ඒ වුණත් අපට ලැබිල තියෙන්නේ මේ හැම දෙයක්ම බොහොම හොඳින් දකින පාරුණ නෝනා කෙනෙක් නේ. කවුරුවත් ඒක විශ්වාස කරන එකක් නැහැ." ඔහු කීවේ විහිළු කරන ස්වරයෙන්, නමුත් ඔහු මා දිනා බලද්දී ඔහුගේ මුහුණේ නම් හාස්‍ය ස්වරූපයක් තිබුණේ නැහැ. ඔහුගේ දෑසේ මා දුටුවේ සැක සහිත හා නොවිස්සුම් බවයි; විහිළු ගතියක් නෙමෙයි.

ඉතින් හෝමිස් මහත්මයා. මං තේරුම් ගත්ත කාරණය මේකයි, අර කාමරවල, මා විසින් දූත නොගත යුතු කිසියම් දෙයක් තිබෙනවා. ඒ නිසාම, ගිහින් ඒවා සෝදිසිකර බලන්න, මගේ හිතේ ඇති වුණේ යටපත් කරගන්න බැරි ආශාවක්. ඒක සම්පූර්ණයෙන්ම සිතේ ඇතිවුණු කුතුහලයම නෙමෙයි. කුතුහලයක් යම් පමණකට තිබෙන්න ඇති. නමුත් මට හිතුවේ, ඒ හරිය සෝදිසිකර බැලීම, මගෙන් ඉටුවිය යුතු යුතුකමක් කියලයි. සමහර විට ගැහැනුන්ට තිබෙනවා කියන ඉව වගේ දෙයකින්, මගේ සිතේ එවැනි හැඟීමක් ඇතිවුණා වෙන්න පුළුවනි. කොහොම වුණත් මං දැඩිව අධීෂ්ඨාන කරගෙන සිටියේ, අවස්ථාවක් ලැබුණු හැටියේම, මේ දොර විවෘත කරගෙන ඇතුළට ගිහිං හොයා බලන්න.

මේ අවස්ථාව මට උදාවුණේ ඊයේ. මට ඔබට කියන්න බැරිවුණා. රියුකාසල් මහත්මයාට අමතරව තවත් අය, වසා තිබුණු මේ පාළු කාමරවලට යනවා එනවා, ඒ ටොලර් සහ ඔහුගේ බිරිඳ, වරක් මං දුටුවා ටොලර් ඒ දොර ඇරගෙන එළියට එනවා. එවිට ඔහු අතේ කළුරෙදි වලින් මැසු ලොකු බැගයක් තිබුණා. මැනක ඉඳන් ඔහු බොහොම අධික ලෙස මත්පැන් බොනවා. ඊයේ හැන්දෑ කාලයේත් ඔහු සිටියේ තදින් බීමත් වෙලා. මං උඩුමහල දෙසට එද්දී, අර දොර කටේ යතුර තිබෙන හැටි මං දුටුවා. ටොලර් අතින් අමතක වී එය තිබුණු බවට සැකයක් නැහැ. රියුකාසල් මහත්මයන්, මහත්මියන් දෙදෙනාම සිටියේ පහළ තට්ටුවේ. පොඩ්දරුවා හිටියේත් ඔවුන් සමග. ඉතින් මට ලැබුණේ කියන්න බැරි තරම් හොඳ අවස්ථාවක්. මං හෙමින් සැරේ යතුර කරකවලා, දොර ඇරගෙන ඇතුළට ගියා.

දොර විවෘත වුණේ බරාදයකට. බිත්තිවල සැරසුම් කඩදාසි අළුවා නොතිබුණු, කළාල නොදැමූ මෙය, සෘජුකෝණාස්‍ර හැඩේ එකක්. එතැන පේළියට දොරවල් තුනක් තිබුණා. මෙයින් පළමුවැනි හා තුන්වැනි දොරවල් විවෘතව තිබුණා. ඒ හිස් කාමර දෙකකට. ඒ කාමර දෙකම දූවිලි පිරුණු, හිස්, අප්‍රසන්න ඒවා. පළමුවැනි කාමරයට ජනෙල් දෙකයි. තුන්වැනි කාමරයට එක් ජනෙලයයි. ඇතුළට එළියවත් නොවැටෙන ආකාරයට වීදුරුවල සනකම් දූවිලි තට්ටු බැඳී තිබුණා.

මැද කාමරයේ දොර වසා දමලයි තිබුණේ. යකඩ ඇඳන්වලට පාවිච්චි කරන පුළුල් ඇඳ පොල්ලක්, මේ දොර හරහට සවිකර තිබුණා. එහි එක් කෙළවරක් ශක්තිමත් කශ්‍යකින් බැඳ තිබුණු අතර, අනෙක් කෙළවර බිත්තියේ සවිකළ යකඩ වළල්ලකට හිරවෙන සේ ඉබියතුරු දමා තිබුණා. දොරත් යතුරකින් අගුළු දමලයි තිබුණේ. නමුත් එහි යතුර නම් පෙනෙන්න තිබුණේ නැහැ. කාමරය තුළට ඉහළින් ආලෝකය ලැබෙන සේ, වීදුරු කවුළුවක් බිත්තියේ ඉහළින් ඇති බවයි පෙනුණේ. මෙම කාමරයේ සැඟවී ඇති භයානක රහස මොකක්දැයි සිතමින්, මම ඒ බරාදයේ බලා සිටියා. කවුරුත් හෝ ඒ කාමරය තුළ ඉහළ පහළ ඇවිදින ශබ්දය මට එක්වරම අහන්න ලැබුණා. දොරට යටින් වැටුණු මඳ ආලෝකය හරහා කිසිවෙකුගේ ඡායාව එහාමෙහා ගමන් කළ හැටි පෙනුණා. හෝම්ස් මහත්මයා, තේරුම් කිරීමට නොහැකි දැඩි හීනියකින්, මගේ ඇඟ කිළිපොළා ගියා. මගේ සිහිය විකල් වුණා වගේ මට දැනුණා. මං වහාම ආපහු දිව ගියේ, මාව අල්ලාගන්න කිසිවෙකු එනවා වගේ හැඟීමෙන්. මාගේ සාය දැනින් අල්ලාගෙන මං ආපසු වේගයෙන්, බරාදය දිගේ දුවගෙන ආවා. එතැනින් එළියට මා දිව ගියේ, රියුකාසල් මහත්මයාගේ දෑත් වෙතට.

“හො හෝ!” ඔහු කිව්වේ සිනාමුසු මුහුණෙන්. “ඔබයි එහෙනම් මේකට රිංගලා තියෙන්නේ. දොර ඇර දමලා තියෙන කොට මං දැනගත්තා ඒ ඔබ විය යුතු බව.”

“මං හරිම භයකට පත්වුණා.” මං කිව්වේ හති දමමින්.

“අනේ මගේ හිතවත් තරුණ නෝනා!” ඔහු එහෙම කිව්වේ හිත් සනසන බොහොම කරුණාවත්ත වදනෙන්.

“මොනවටද හන්ටර් මෙනෙවිය ඔබ භය වුණේ?”

ඔහුගේ කටහඬේ තිබුණා අවශ්‍ය ප්‍රමාණයටත් වඩා බොහොම කරුණාබර ගතියක්. ඔහුගෙන් පරෙස්සම් වියයුතු බව, මට එක්වරම හැඟුණා.

“මං මෝඩයෙක් වගේ මේ හිස් බරාදය දිගේ ගියා. ඒක අන්ධකාරයි, මහා පාඨයි. මගේ හිතේ හරි හයක් ඇතිවෙලා මං එළියට දුවගෙන ආවා. ඇතුළේ තිබෙන පාඨවට මහා හයංකර ගතියක් දැනුණා.”

“ආ එව්වරද?” ඔහු ඇසුවේ මා දෙස ඉතා විමසිල්ලෙන් බලමින්.

“ඇයි ඇයි? ඔබට මොනවද හිතුණේ?” මං ඇහුවා.

“මං මේ දොර නිතරම වසා තිබෙන්නේ මොන හේතුවක් නිසා කියලද ඔබ හිතන්නේ?”

“ඒක නම් මං කොහොමටවත් දන්නේ නෑ.”

“මොකටද දන්නවද? මේකෙ කළයුතු රාජකාරියක් නොමැති අය, මේකට රිංගන එක වළක්වන්න. දැන් තේරෙනවද?” ඔහු කිව්වේ සිනාසෙමින්.

“මේක ඇතුළත මෙහෙම බවක් මං දැනගෙන හිටියා නම්.....”

“..... දැන් ඉතින් ඔබ ඒ බව දන්නවනේ ඔබ මීට පස්සේ මේ පැත්තට පය ගහලා තිබුණොත්.....” එහෙම කිව් ඔහුගේ හිනාව, මහ හයංකර විරිත්තිමක් බවට හැරුණා. ඔහු මා දෙසට හිස පහත් කළේ යකෙක් වගේ මුහුණක් හදාගෙන. “..... මං ඔහේව දමනවා අර හයානක බල්ලා ඉන්න කුඩුව ඇතුළට!”

මං කොයිතරම් භීතියකට පත්වුණාද කියනවා නම්, මං මොනවා කළාද කියල මම ම දන්නේ නෑ. මං හිතන්නේ ඔහුව පහුකරගෙන මං මගේ කාමරයට දුවන්න ඇති. මට මතක මගේ ඇඳට වෙලා, මගේ මුළු සිරුරම භීතියෙන් වෙවුළමින් ඉන්නවා පමණයි.

මට එවේලේ ඔබට මතක් වුණා. හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබගෙන් මොනවා හරි අවවාදයක් නොගෙන, මට තවත් ඒ ගෙදර ඉන්න බැහැ. මට දැන් ඒ ගෙදර ගැන හයයි! ඒ මිනිහා, ගැහැනි, සේවකයින් විතරක් නෙමෙයි, අර පුංචි ළමයා ගැනත් හයයි. ඔවුන් හැම දෙනෙක් ගැනම මගේ හිතේ තියෙන්නේ අප්‍රමාණ භීතියක් - ඔබව එහේට ගෙන්වා ගන්න, ඉඩ තිබුණා නම් මේ හැම දෙයක්ම

හරි යනවා. ඔහුනම් මට ඒ ගෙදරින් පැනලා, ආපසු ලන්ඩනයට එන්න තිබුණා. නමුත් භය වගේම බලවත් කුතුහලයක් මගේ හිතේ ඇතිවුණා. මං ඉක්මනින් හිත හදාගන්නා. මං තීරණය කළා ඔබට විදුලි පුවතක් එවන්න. මං මගේ හිස්වැස්ම හා කබාය දමාගෙන තැපැල් කන්තෝරුවට ආවා. එය තිබෙන්නේ ගෙදරින් හැතැක්ම භාගයක් පමණ දුරින්. විදුලිපුවත එවලා, ආපසු ගෙදර ආවම මගේ හිතට දැනුණේ ලොකු සැහැල්ලුවක්.

ගෙදරට ළඟාවෙද්දී මගේ හිතට ලොකු සැකයක් ඇතිවුණා. අර භයානක සුනඛයා ලිහලාද දන්නේ නැහැ. ඒ හැඟීමෙන් මම හිතියකට පත්වුණා. නමුත් එදා හැන්දෑවේ ටොලර් සිහිනැති වෙනතුරු මත්පැන් බීලා හිටී බව මට මතක් වුණා. බල්ලා ලිහන වැඩේ කරන්න පුළුවන් එකම පුද්ගලයා ටොලර් පමණක් බව එදා රියුකාසල් මහත්මයා කිවුවා. මං හෙමින් සැරේ මගේ කාමරයට ගියා.

රියේ රැ නින්දට ගියත් මැදියම් රැය පසුවෙනතුරු මට නින්ද ගියේ නැහැ. ඒ අද ඔබ හමුවෙන්න ලැබෙන නිසා ඇති වූ සතුටට. අද වින්චෙස්ටර් කරා එන්න නිවාඩුවක් ලබාගන්න. මට අපහසු වුණේ නැහැ. ඒ වුණත් හවස තුන වෙන්න කලින් මා ආපසු යා යුතුයි. රියුකාසල් මහත්මයාට හා මහත්මියට, අද හවස යායුතු වැදගත් ගමනක් තිබෙන බව කිව්වා. ඔවුන් රැ වෙනතුරු ආපසු එවෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා දරුවා බලාගන්න මා නිවසේ සිටිය යුතුයි. ඔන්න මං මගේ අත්දැකීම් හැම එකක්ම ඔබට කිව්වා හෝම්ස් මහත්මයා. මේකෙ තේරුම මොකක්ද කියලා මට පැහැදිලි කරදෙන්න ඔබට හැකි නම්, ඒක ලොකු උදව්වක්. ඒ හැම දේකටම වඩා, දැන් මා ඉදිරියට කළ යුත්තේ මොකක්ද කියලා කියන්න."

මෙම ඉතා අසාමාන්‍ය කතන්දරයට මගේ මිත්‍රයා සහ මම අතිශය විස්මයට පත්ව සිටින දුන්නෙමු. මගේ මිත්‍රයා කාමරයේ ඉහළ පහළ ඇවිදිමින්, කල්පනා කිරීමට පටන් ගත්තේය. ඔහු තම දෑත් කලිසම් සාක්කුවල රුවාගෙන සිටියේය. සංකීර්ණ අයුරෙන් පැටළුණු ගැටලුවකට මුහුණදී ඇති ලකුණු, ඔහුගේ මුහුණෙන් දිස්විය.

"ටොලර් තවමත් ටෙරිමකින්ද? ඔහු සිහි නැතිවෙලා වගේද ඉන්නේ?"

"ඔව්. මට ඇහුණා ඔහුගේ බිහිද රියුකාසල් මහත්මියට කියනවා, ටොලර්ව නැගිටිටවා ගන්න බැහැ කියලා."

"ඒක බොහොම හොඳයි. රියුකාසල් ජෝඩුව අද හැන්දෑවට නිවසින් බැහැර යනවාද?"

"ඔව්"

"ඉබ් යතුරුවලින් දොර අගුළු දමන්න පුළුවන් බිම්ගෙයක් හෝ ගබඩා කාමරයක් මේ ගෙදර තියෙනවද?"

"ඔව්. බිම් මහලේ වයින් ගබඩා කරන කාමරය එහෙම තැනක්."

"හත්ටර් මෙනෙවිය, ඔබ කටයුතු කරලා තියෙන්නේ බොහොම බුද්ධිමත්, ඒ වගේම නිර්භය ගැහැනු ළමයෙක් හැටියට. ඔබට තවත් එක කටයුත්තක් කරන්න පුළුවන්ද, නිර්භයව?"

"මං උත්සාහ කරල බලන්නම්." මොකක්ද ඒ කටයුත්ත?

"හැන්දෑවෙ හත වෙද්දි, මගේ මිත්‍රයන් මමත් කොපර්ඩීවස් වෙත ළඟාවෙනවා. මේ වෙලාව වෙනකොට රියුකාසල් ඒ ගොල්ලන්ගේ ගමන ගිහිං ඉදිවි. මං හිතන්නෙ නෑ ටොලර්, මොකුත් කරගන්න හැකි තත්ත්වයක ඉදිවි කියල. එතකොට ඉතිරිවෙන්නේ ටොලර් මහත්මිය විතරයි. මොකක් හරි වැඩක් භාරදීලා, ඔබට පුළුවන්ද ඇයව බිම් මහලේ වයින් ගබඩා කරන කාමරයට යවන්න. ඇය එහි සිටියදී වහාම එය ඉබ් යතුරුවලින් අගුළු දමන්න. ඔබට එය කළ හැකි නම් වැඩ කටයුතු ඉතාම පහසු වෙනවා."

"මං ඒක කරන්නම්"

"විශිෂ්ටයි. එහෙම නම් අපට මේ අහිරහසේ මුලටම යන්න පුළුවනි. දැනට මේක පැහැදිලි කළ හැක්කේ එකම ආකාරයකට පමණයි. ඔබට කොපර්ඩීවස් වෙත ගෙනිහින් තියෙන්නේ, වෙනත් කෙනෙක් වගේ, අනෙක් කාටහරි පෙන්වන්න. සත්‍ය පුද්ගලයා ඔබ සඳහන් කළ කුටියේ සිරකර ඉන්නවා. ඒ ටික පැහැදිලියි. ඒ පුද්ගලයා, රියුකාසල් මහත්මියගේ දියණිය වන, ඇමරිකාවට ගිය බව කියන ඇලිස් රියුකාසල් මෙනෙවිය බවට සැකයක් නෑ. ඔබට මේ රැකියාවට තෝරාගත්තේ ඇයට සමාන උස, සිරුරේ හැඩය සහ හිසකෙස්වල වර්ණය නිසා. ඇයගේ හිසකෙස් මුලින්ම කපා දමලා. බොහොම වෙලාවට ඒ, ඇය මුහුණදුන් අසනීප තත්ත්වයක් නිසා වෙන්න ඇති. ඒ නිසා ඔබගේ කෙස් කළඹත් කපා දමන්න සිදුවුණා. ඉතා අනම්බෙන්, පුද්ගලාකාර ලෙස, ඔබට ඇගේ

කෙස්වැටියන් දකින්න ලැබුණා. පාරේ සිට නිවස දෙස බැලූ පුද්ගලයා ඇයගේ යහළුවෙක් - බොහොම වෙලාවට ඇගේ පෙම්වතා විය හැකිසි.

ඔබ ඇයගේ ගවොම් ඇඳ තිටියා. පෙනුමෙන් ඔබ ඇය වගේමයි. ඊළඟට ඔබ ප්‍රීතියෙන් හඬනවා සිනාසුණා. ඒ නිසා ඔහුට හිතෙන්න ඇති, මේ ඇලිස් රිදුකාසල් මෙනෙවිය කියලා. ඔහුට හිතෙන්න ඇත්තේ ඇලිස් බොහොම සතුටින් ඉන්නවා කියල. ඊළඟට ඔබ සංඥා මගින් ඔහුට එතැනින් ඉවත්වී යන්න කිව්වා. එතකොට ඔහුට හිතෙන්න ඇත්තේ, ඇලිස්ගේ හිතේ ඔහු ගැන තවදුරටත් කැමැත්තක් නැති බව. ඊට බල්ලා ලිහල තියෙන්නේ, ඒ තරුණයා ඇලිස් හමුවෙන්න වත්කට එන එක නවත්වන්න. ඒ තරම් දුරට කාරණා පැහැදිලියි. මෙතැන තිබෙන වැදගත්ම කාරණය කුඩා ළමයාගේ හැසිරීමේ ස්වභාවය."

"ඒක කොහොමද මේ ප්‍රශ්නයට සම්බන්ධ වෙන්නේ?" මම ඇසිමි.

"මගේ හිතවත් වොට්සන්. දෙවදායවරයෙක් හැටියට ඔබට ඒක ඉතා හොඳින් තේරුම් ගැනීමට හැකිවිය යුතුයි. දෙමව්පියන්ගේ වර්ත ස්වභාවය තමයි ළමා මනසට තදින්ම බලපාන්නේ. බොහොම අවස්ථාවල මම දෙමව්පියන්ගේ අභ්‍යන්තර ස්වභාවය ගැන තේරුම් අරගෙන තියෙනවා, ඔවුන්ගේ ළමයින් ගැන අධ්‍යයනය කිරීමෙන්. මේ දරුවා ඉතා අසාමාන්‍ය ලෙස කුරිරුයි. ඒ ගතිගුණ ඔහුට ලැබෙන්න ඇත්තේ නිතරම සිනාමුසු මුහුණෙන් ඉන්න තාත්තාගෙන් වෙන්න පුළුවනි; නැත්නම් අම්මාගෙන් වෙන්න පුළුවනි. කාගෙන් එය ආවත්, එයින් පෙන්වන්නේ ඇලිස් රිදුකාසල් මෙනෙවියට වැඩිහිටියන්ගෙන් ලැබුණු කෲර සැලකීම."

"හෝමිස් මහත්මයා, ඔබ ඉතාම නිවැරදි බව මට හොඳටම විශ්වාසයි." හන්ටර් මෙනෙවිය කීවාය. "ඔබට මෙතැන නියම පොට අහුවෙලා තියෙන බව මට සහතිකයි. ඒ බවට දහසකුත් එකක් දේවල්, මේ ගෙදර මධ්‍ය දකින්න ලැබිල තියෙනවා. මේ අසරණය බේරා ගැනීමට අපි ඉක්මනින් ක්‍රියාත්මක වෙමු. අපි මොහොතක් වත් ප්‍රමාදවෙන්න හොඳ නැහැ."

"මෙතැනදී අපි බොහොම උපක්‍රමශීලී වෙන්න ඕනෑ. ඒ මොකද අපි කටයුතු කරන්නේ, බොහොම කෙරාටික මිනිහෙක් සමග. ඊ හත වෙනතුරු අපට මොකුත්ම කරන්න බැහැ. ඒ වෙලාව වෙන

කොට අපි ඔබ සමගයි. ඊට පස්සේ වැඩිවෙලා යන්න කලින් අපට මේ අහිරහස විසඳා ගැනීමට හැකිවේවි.”

හන්ටර් මෙනෙවියට වූ පොරොන්දුව එලෙසම ඉටු කිරීමට අපට හැකිවිය. වින්චෙස්ටර් නගරයේ සිට කුලීරියක ගොස් කොපර්හිවස් නිවසට ළඟාවීමට පෙර රියෙන් බැස්සෙමු. රාත්‍රි හත වෙද්දී අපට එහි ළඟාවීමට හැකිවිය. බැසයන හිරුගේ එළියෙන් තඹ තහඩු මෙන් දිළිසෙන කොළ සහිත, බිච් ගස් රැසක් අපට දැකගත හැකි විය. එයින් නිවෙස හඳුනාගැනීම පහසුවිණි. කෙසේ වෙතත් අප පිළිගැනීමට හන්ටර් මෙනෙවිය, නිවසේ ඉදිරි දොරටුව අසල සිනාමුසු මුහුණෙන් බලා සිටියාය.

“ඔබට හැකිවුණාද ඒ වැඩේ කරගන්න?” හෝමිස් ඇසීය.

බිම්මහල දෙසින් කුසිවෙකු දොරටු තඩ්බාන ගබ්දයක් නොනවත්වාම ඇසීණ.

“ඒ වයින් ගබඩා කාමරයට ගිය ටොලර් මහත්මියගේ ශබ්දේ” වියලටි හන්ටර් කීවාය. “ටොලර් මහත්මිය කුස්සියේ කළාලය මත ගොරව ගොරවා තිදි. මෙන්ත ඔහුගේ යතුරු කැරැල්ල. රියුකාසල් මහත්මිය ළඟ තියෙන්නේ මේ යතුරුවලට සමාන ඒවා.”

“ඔබ ඉතා හොඳින් ඒ කටයුතු කරල තියෙනවා.” හෝමිස් කිවේ උදෙසාගයෙනි. “දැන් ඉතින් අපට පාර පෙන්වන්න. මේ පාපිෂිය ක්‍රියාව අපි ඉක්මනින් ඉවරයක් කරමු.”

තරප්පු පෙළ දිගේ ඉහළට ගොස්, දොරක් විවෘත කරගෙන අපි බරාදයට ඇතුළු වූයෙමු. එවිට අප පිවිසියේ හන්ටර් මෙනෙවිය විස්තර කළ පොල්ලක් හරස් කළ දොර වෙතයි. ගැටගැසූ තැනින් කපා, හරස්ලිය ඉවත් කිරීමට හෝමිස් සමත් විය. යතුරු කැරැල්ලේ තිබූ සෑම යතුරක්ම යොදා දොර විවෘත කිරීමට ඔහු උත්සාහ කළේය. නමුත් එය අසාර්ථක විය. කාමරය ඇතුළතින් ද කිසිදු හඩක් නොනැගිණි. ඒ නිහඬ බවෙන් හෝමිස්ගේ මුහුණ අඳුරු විය.

“මං හිතනවා අපි ප්‍රමාද වුණේ නැහැ කියලා” ඔහු කීය.

“වොට්සන් අපි දොර කඩමු.”

අපි දෙදෙනා එක්වී උරහිස්වලින් දොර වෙත බලයක් යෙදුවෙමු. දිරාහිය දොරක් වූ එය කැඩී විවෘත විය. අපට දක්නට ලැබුණේ එය හිස් කාමරයක් බවයි. ලී බඩු කිහිපයක්, ඇඳක් හා

කුඩා මේසයක්, රෙදි දූමි කුඩයක් එහි තිබිණි. කාමරය තුළට ආලෝකය ලැබුණේ උඩින් තිබූ කවුළුවෙන්. එහි සිටියේ යයි අප විශ්වාස කළ සිරකාරිය එහි නොසිටියාය.

"මෙතැන මොකක් හරි දුෂ්ට ප්‍රයෝගකාරී වැඩක් සිද්ධවෙලා තියෙනවා." හෝම්ස් කීය. "හන්ටර් මෙනෙවියගේ අරමුණු රියුකාසල්ට අවබෝධ වෙලා තියෙනවා. ඔහු චහාම දියණිය මෙතැනින් ඉවත් කරගෙන."

"ඒ කොහොමද?"

"කාමරයට එළිය වැටෙන්න තිබෙන කවුළුවෙන්." හෝම්ස් එතැනට ළංවී කවුළුවෙන් එළියට එබී බැලීය. "ඔව් ඔව්. මෙතැන බිත්තියට හේන්තු කළ දිග ඉණිමඟක් තියෙනවා. එහෙම තමයි ඔහු ඒක කරන්න ඇත්තෙ."

"ඒක වෙන්න බෑ" හන්ටර් මෙනෙවිය කීවාය. "රියුකාසල්ලා පිටත්වෙලා යද්දි ඔය ඉණිමඟ තිබුණෙ නෑ"

"ඔහු ආපසු ඇවිත් ඒ දේ කරල තියෙනවා. මං ඔබට කියන්නම් හන්ටර් මෙනෙවිය. ඔහු ඉතාම කපටි, භයානක මිනිසෙක්. කවුදෝ කෙනෙක් තරප්පුව දිගේ උඩව් නගිත් ගබ්දය ඇහෙනවා. ඒ ඔහුගේ ගබ්දය නම් පුදුම වෙන්න දෙයක් නෑ. වොට්සන් ඔබේ පිස්තෝලය සුදානම් කරගත්තොත් හොඳයි."

හෝම්ස්ගේ කට්ත් වචන පිටවෙද්දීම ඉතා තරබාරු මිනිසෙක් කාමරයේ දොර වෙත ළඟාවිය. ඔහුගේ අතේ තිබුනේ බර මුගුරකි. ඔහු දුටු විගස විලාප නැගූ හන්ටර් මෙනෙවිය, බිත්තිය මුල්ලට පැනගන්නාය. ෂර්ලොක් හෝම්ස් නිර්භයව ඉදිරියට ගියේය.

"අසත්පුරුෂයා! කෝ ඔහේගෙ දුව?" තරබාරු පුද්ගලයාගේ දෑස් යොමු වූයේ විවෘතව තිබූ කවුළුව වෙතයි.

"ඒ ප්‍රශ්නය අහන්න ඕන ඔම." ඔහු කැගැසුවේය. "උඹලා හොරු! ඔත්තුකාරයෝ! තක්කඩියෝ! උඹලට මට අහුවෙලයි ඉන්නෙ. මං දෙන්නම් උඹලට හොඳ දඩුවමක්!"

ඔහු ආපසු හැරී තරප්පු පෙළ බැස ගියේ, ඔහුට හැකි තරම් ඉක්මනිනි.

"ඔහු යන්න ඇත්තේ බල්ලව ලිහන්න" හන්ටර් මෙනෙවිය කැගැසුවාය.

"මං ළඟ තියෙනවා රීවෝල්වරයක්" මම කීවෙමි.

"හොරු! ඔත්තුකාරයෝ! තක්කඩියෝ! දෙන්නම් උඹලට
හොඳ දඬුවමක්"

“ඉස්සරහ දොර වහන එක වඩා හොඳයි” හෝම්ස් උස් හඬින් කිය. අපි ඉක්මනින් තරප්පුව බැස ගියෙමු. අප විසින් කාමරයට ළඟාවෙද්දීම බල්ලෙකුගේ බිරුම් හඬක් ඇසිණ. ඒ සමගම කිසිවෙකු වේදනාවෙන් විලාප නැඟුවේය. එය, ඇසීමටත් බිය උපදවන බිහිසුණු මරළතෝනියකි. වයස්ගත පුද්ගලයෙක් වැනි වැනි, ඉදිරි දොර වෙතට දිව ආවේය.

“දෙවියනේ!” ඔහු කැහැසිය.

“කවිද බල්ලා ලිහා දමලා, දවස් දෙකකින් උඹ කෑම දීල නැහැ. ඉක්මන් කරන්න.”

හෝම්ස් සහ මම නිවස පිටපැත්තේ බල්ලා රඳවා සිටි කුටිය දෙසට දිව ගියෙමු. ටොලර් අප පිටුපසින් පැමිණියේය. රියුකාසල් බිම පෙරළී, විලාප නඟමින් වේදනාවෙන් දඟලමින් සිටියේය. බිහිසුණු සුනඛයා රියුකාසල්ගේ ගෙල පෙදෙස සපා කෑවේ, පිස්සු වැටුණු මිනිකන තිරිසන් සත්ත්වයෙකු විලසිනි.

මම, උගේ හිසට පිට පිට වෙඩි පහර කිහිපයක් එල්ල කළෙමි. වේදනාවෙන් බිහිසුණු හඬක් නැගූ බල්ලා මැරී වැටුණේය. උඹ එසේ ආද වැටුණේ ද රියුකාසල්ගේ ගෙල දත්වලින් සපාගෙනමය. බලවත් අපහසුවෙන් ඔහු බල්ලාගෙන් වෙන් කරගෙන, රියුකාසල් ඔහුගේ නිවස තුළට ගෙන ගියෙමු. ඔහුගේ සිරුරේ ප්‍රාණය තවමත් රැඳී තිබිණි. එහෙත් දරුණු ලෙස සපාකෑමට ලක්වී තිබුණු නිසා, ඔහු බරපතල තත්ත්වයක පසුවිය. ඔහු සෝපාවේ වැහිර සිටියදී, ඔහුගේ තත්ත්වය රියුකාසල් මහත්මියට දැනුම්දීම සඳහා ටොලර් යැව්වෙමු. අප තුවාල කරුවා වෙට රැස්ව සිටියදී උස කාන්තාවක් සාලයට ඇතුළු වූවාය.

“ටොලර් මහත්මිය!” හන්ටර් මෙනෙවියට කැහැසිණ.

“ඔව් මෙනෙවිය. ඔබ කරන්න සැලසුම් කළ වැඩේ ගැන මට නොකිව් එක මොනතරම් කණගාටුවක්ද. එහෙම කිව්වා නම් මං ඔබට කියනවා, ඔබේ උත්සාහය නිශ්ඵල එකක් වෙන බව”

“හා!” හෝම්ස් කීවේ ඇය දෙස මහත් උනන්දුවෙන් බලමිනි. “මේ ගැන වෙනිං කාටත් වඩා ටොලර් මහත්මිය දන්නවා වගෙයි පෙනෙන්නෙ”

“ඔව් මහත්මිය. මං සුදානම් දන්න හැමදෙයක්ම කියන්න.”

“එහෙනම් කරුණාකරල මෙහෙන් වාඩිවෙලා අපට කියන්න. අපට තවමත් පැහැදිලි නැති කරුණා කිහිපයක්ම තියෙනවා.”

“මං ඒවා පැහැදිලි කරන්නම්” ඇය කීවාය. “අර හිර කුඩුවෙන් මිට කලින් එළියට එන්න ලැබුණා නම්, මට ඒවා පැහැදිලි කරන්න තිබුණා. මේ ගැන පොලිස් උසාවි යන නඩුවක් තිබුණොත්, මතක තියාගන්න මහත්මයා, මං ඔබේ මිතුරියගේ සහයටත් කටයුතු කළා. ඇලිස් මෙනෙවියගේ යහළුවා වුණොත් මම. ඇගේ තාත්තා දෙවැනි වරට විවාහ වුණාට පස්සේ, ඇලිස් මෙනෙවිය, ගෙදර හිටියේ කිසිසේත් සන්නේෂයෙන් නෙමෙයි. තාත්තාත් කුඩම්මාත් ඇයට කිසිසේත් සැලකුවේ නැහැ. කිසි දෙයක් ගැන කතාකරන්න, ඇයට මේ ගෙදර අයිතියක් තිබුණේ නැහැ. මේ කාලයේදී තමයි ඇයට යහළුවෙකුගේ ගෙදරදී ගවුලර් මහත්මයා හමුවුණේ.

ඊට පස්සේ මේ ගෙදර තිබුණු තත්ත්වය ඇය වෙත වඩාත් දරුණු වෙන්න පටන් ගත්තා. මවගේ උරුමයෙන් ඇයට ලැබිය යුතු වටිනා දේවල් හුඟක් තිබුණා. ඒ වුණත් ඒවා රියුකාසල් මහත්මයා භාරයේ තිබෙන්න හැරියා මිසක්, ඇලිස් මෙනෙවිය කවදාවත් එක වචනයක්වත් කතාකළේ නෑ. ඇය ගෙදර රැඳී ඉන්න තුරු තමන්ට කරදරයක් නැතිබව රියුකාසල් මහත්මයා දැනගෙන හිටියා. නමුත් ඇය විවාහ වුණොත්, ඇගේ සැමියා නීතිමාර්ගයෙන් අයිතිවාසිකම් ඉදිරිපත් කරන්න ඉඩ ඇති බව අපේ මහත්මයා දැනගිටියා. ඒ නිසා තමයි රියුකාසල් මහත්මයා මේ සම්බන්ධය නවත්වන්න හිතුවේ.

ඇලිස් මෙනෙවිය කසාද බැන්දක් නැතත්, ඇය සතු දේපොළ රියුකාසල් මහත්මයාගේ අයිතියට පවරන ලියවිල්ලක්, ඔහු සකස් කරවාගෙන තිබුණා. එයට ඇලිස් මෙනෙවියගේ අත්සන ගන්න මහත්මයා හුඟක් උත්සාහ කළා. නමුත් ඒකටඅත්සන් කරන්න ඇය කැමති වුණේ නැහැ. රියුකාසල් මහත්මයා එයට අත්සන් කරන ලෙස ඉල්ලමින් දිගින් දිගටම ඇයට වධහිංසා කළා. අන්තිමට මොකද වුණේ; මේ හිංසා පීඩා නිසා ඇයට මොළයේ උණ වැළැඳිලා බරපතල ලෙස රෝගාතුර වුණා. සතියක් තිස්සේ ඇය හිටියේ මරණාසන්නව. අන්තිමට ඇයට සුවය ලැබුණා. ඒ වෙනකොට ඇය හිසකෙස් කපලා, ඇටසැකිල්ලක් වගේ කෙටිවූ වෙලයි හිටියේ. ඒ වුණත් තරුණ ගවුලර් මහත්මයා, ඔහුගේ හිත වෙනස් කරගත්තේ නැහැ.

"අහා!" හෝම්ස් කීය. "ඔබ කී දේවල්වලින් කාරණය පැහැදිලි වෙනවා. ඉතිරි හරිය මට හිතාගන්න පුළුවනි. අන්තිමට රියුකාසල් මහත්මයා, දියණියට හිරකාරියක් කළා?"

"ඔව් මහත්මයා"

"ඊට පස්සේ ලන්ඩනයෙන් හන්ටර් මෙනෙවිය කැඳවාගෙන ආවේ, ගේ අසල දිගටම රැඳෙන්න පටන්ගත් ආචාර මහත්මයා, පළවා හරින්න?"

"ඔව් මහත්මයා"

"නමුත් ආචාර මහත්මයා නොපසුබට ලන්සාහයෙන් කටයුතු කරලා, ඔබවත් ඔහුගේ පැත්තට හරවා ගන්න සමත් වුණා?"

"ආචාර මහත්මයා හරි කරුණාවත්ත, හය නැති මහත්මයෙක්." ටොලර් මහත්මිය කීවාය.

"ඒ මාර්ගයෙන් ඔහුට හැකි වුණා ඔබේ සැමියාට නොසැහෙන්න මත්පැන් බොන්න දෙන්නත්, රියුකාසල් ලා පිටවී ගිය වහාම ඉණිමගක් ගෙන ඒමටත්."

"ඒ විදියට තමයි මහත්මයා සිද්ධිය වුණේ"

"අපි ඔබෙන් සමාව අයැදිය යුතුයි ටොලර් මහත්මිය" හෝම්ස් කීය. "අපට පැටළිලි සහිත තැන් හැම එකක්ම ඔබ පැහැදිලි කර දුන්නා. මේ එන්නේ රියුකාසල් මහත්මිය සහ ප්‍රාදේශීය ශල්‍ය වෛද්‍යවරයා. මං හිතන්නේ වොට්සන් අපට දුන් තියෙන්නේ, හන්ටර් මෙනෙවියත් කැඳවාගෙන වින්චෙස්ටර් බලායන්නයි. අප මෙහේ රැඳී සිටියොත් නොයෙකුත් ප්‍රශ්න ඔබුවෙන්න පුළුවනි."

කොපර්බ්වස් හි අහිරහස අප විසින් විසඳනු ලැබුවේ එලෙසයි. රියුකාසල් නොමැරී බේරිණි. එහෙත් ආබාධිතයෙකු බවට පත් වූ ඔහුගේ ජීවිතය රැඳී තිබුණේ, ඔහු වෙනුවෙන්ම කැපවුණු බිරිඳ නිසාය. ඔහු තම පරණ සේවකයන් සමග එම නිවසේ තවමත් ජීවත්ව සිටී.

පැනගියදාට පසුදා ආචාර මහතා සහ ඇලිස් රියුකාසල් මෙනෙවිය විශේෂ බලපත්‍රයක් මගින් සවුත්හැමටත් හිඳි විවාහ වූහ. ඔහුට රජයේ පත්වීමක් ලැබුණෙන්, එම රැකියාව සඳහා ඔවුහු මුරිසි දූපත බලා පිටත්වී ගියහ. වයලට් හන්ටර් මෙනෙවිය දුන් චෝල්සෝල්හි පෞද්ගලික පාසලක ප්‍රධානාචාර්ය ධුරය උසුලන බව අපට දනගන්නට ලැබිණි.

වංශවතාගේ පළඟිලුවිව

සෙන්ටි සයිමන් සාමිවරයාගේ විවාහ මංගල්යය අවසන් වූයේ ඉතා පුද්ගලික ලෙස බව බොහෝ දෙනාට මතක ඇතුළත නිසැකය. එතුමා ගැටපුණු සමාජයේ එකල නිතර කතාබහට ලක්වුණු මෙම මාතෘකාව, දැන් සාකච්ඡාවට බඳුන් නොවීම පුද්ගලික නොවේ. මෑතක ඇති වූ අලුත් හුට්ටුවල රසවත් සිදුවීම් වෙත දැන් කාගේත් අවධානය යොමුවීම එයට හේතුවයි. ඒ නිසා අවුරුදු හතරකට පෙර සිදු වූ මෙම ජවනිකාව දැන් ඕපාදාස කාරයින්ගේ මතකයෙන් ඈත්වෙමින් ඇත. මේ සිදුවීම ගැන සත්‍ය තොරතුරු සියල්ල මහජනයා වෙත හෙළිවූයේ නැත. ගැටලුව විසදීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන තැනක් ගෙන කටයුතු කළේ මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස්ය. එහෙයින් මේ සිද්ධිය ගැන ද සඳහන් නොකොළොත්, ඔහුගේ වික්‍රමාන්විත පරීක්ෂණ ගැන ලියවෙන කිසිම පොතක් සම්පූර්ණ නොවේ.

මෙය සිදුවූයේ මගේ විවාහයට හිති කිහිපයකට පෙරය. එකල මම හෝම්ස් සමඟ බේකර් වීජියේ අපේ නිවහනේ පදිංචි වී සිටියෙමි. කාලගුණයේ හදිසි වෙනසක් ඇති වී තිබිණ. එය නොතකා මගේ මිත්‍රයා හැන්දෑවේ ඇමිදින්නට ගියේය. ඔහුගේ නමට එවූ ලිපියක් මේසය මත විය. එය මම දවස පුරාම කාමරය තුළට වී කාලය ගතකළෙමි. මහ වැහි කඩාහැළෙන්නට පටන් ගත්තේ වේගයෙන් හැමු කුණාටුවක් සමගයි. ඇඟිලන් යුද්ධයේ සිහිවටනයක් ලෙස මා රැගෙන ආ ජසායිල් උණ්ඩය රැගත් ගාත්‍රාවේ වරින් වර වේදනාවක් ඇතිවෙන්නට පටන්ගත්තේය. සැප පහසු භාන්සි පුවුවක වැනිවි, දෙකකුල් තවත් පුවුවක් මත තබාගෙන, මම පුවත්පත් කියවීමට පටන් ගත්තෙමි. එය අවසන් කොට පුවත්පත් ඉවත දමූ පසු, මගේ දෑස් යොමු වූයේ, හෝම්ස් නමට ලැබී තිබුණු ලියුමේ කවරය දෙසයි. එහි දක්නට ලැබුණේ ප්‍රභූ පෙළපතකට අයත් වංශවතෙකුගේ පෞද්ගලික ලාංඡනයයි. මගේ මිතුරාට ලියුම් එවන මේ ප්‍රභූවරයා කවුරුන් විය හැකිදැයි මම කල්පනා කළෙමි.

"මෙන්න බොහොම ඉහළ පෙළේ පුතු පවුලකින් ඔබට සංදේශයක් ලැබිලා" මා පැවසුවේ ඔහු විසින්ම කාමරයට පිවිසෙද්දීයි. "මට මතක හැටියට ඔබට උදේට නම් ලිපි ලැබෙන්නේ මාම වෙළෙන්දන්, රේගු නිලධාරීන් ආදීන්ගෙන්."

"ඔව් වොට්සන්. මාත් එක්ක ලිපි ගනුදෙනු කරන විවිධ කාරාතිරම්වල අය ඉන්නවා." ඔහු කීවේ සිනාමුසු මුහුණෙනි. "බොහොම යටහත් පහත් අයගේ ලිපි හරිම සිත්ගන්නාසුලුයි. මට පෙනෙන හැටියට මේක නම්, මා කිසියෙක් ප්‍රිය නොකරන වැඩකට වගෙයි. කෙනෙකුට හරි කම්මැලි හිතෙන, නිදිමත හැදෙන, සමාජ කටයුතු තියෙනවානෙ. එහෙමත් නැත්නම් අනුන් සතුටු කිරීම සඳහා බොරු කියන්න සිදුවෙන වැඩ. එයින් එකක් වෙන්න ඇති." මුද්‍රාව කැඩූ ඔහු ලිපිය විවෘත කොට කියවා බැලුවේය.

"අහා! මං හිතුව වගේ එකක් නෙමෙයි. මේක තරමක් සිත් ඇදගන්නා වැඩක් වගෙයි."

"සමාජ කටයුත්තක් නොවෙයිද?"

"නැහැ. පැහැදිලිවම මගේ වෘත්තියට අදාළ එකක්"

"ඔබේ අනුග්‍රාහකයා පුතු පැළැත්තියේ කෙනෙක් වගෙයි?"

"එංගලන්තයේ ඉහළම කෙනෙක්"

"හිතවත් මිත්‍රයා. ඔබට මගේ සුභ පැතුම්."

"වොට්සන්. මං ඔබට සහතික වෙන්නම්. මේ වෙලාවේ ඔහුගේ සමාජ මට්ටමට වඩා ඔට වැදගත් වන්නේ, ඔහුගේ ගැටලුව කුමක් ද කියන එකයි. මෙතැනදී ඒක මොකක්ද කියලා ඔහුගෙන්ම අසා දැනගැනීමක් අවශ්‍ය වෙන එකක් නැහැ මට හිතෙන්නෙ. ඔබ සහගිය දවස්වල පුවත්පත් කියෙව්වද?"

"ඒක නම් අඩුවක් නැතුව කළා කියලයි මට හිතෙන්නෙ" මා පැවසුවේ මුල්ලක එකතු වී තිබුණු පුවත්පත් ගොඩ දෙසට අහදිගු කරමිනි. "මට වෙන කරන්න වැඩක් තිබුණෙ නැ."

"ඒක හොඳට ගියා. ඔබට හැකිවේවි මාව හොඳින් දැනුවත් කරන්න. පුවත්පත්වල අපරාධ ගැන පළවුණු ප්‍රවෘත්ති සහ "පොද්ගලික දූත්විම්" තීරය ඇරෙන්න මං වෙන මොකුත් කියෙව්වෙ නැ. මෑතකදී චුණු සිද්ධීම් ගැන කියෙව්වා නම්, ඔබ සෙන්ට් සයිමන් සාමිවරයා සහ ඔහුගේ විවාහය ගැනත් කියවන්න ඇති?"

"ආ....හිටි. මම ඒවා හරිම උනන්දුවෙන් කියෙව්වා"

"ඒක බොහොම හොඳයි. මගේ අතේ තිබෙන මේ ලියුම සෙන්ටි සයිමන් සාමි ගෙන්. මං එය ඔබට ඇහෙන්න කියවන්නම්. ඊට පිළිතුරු ලෙස, මේකට අදාළව පුවත්පත් වල පළවූ දේ වොට්සන් මට කියන්න. මෙන්න අහගන්න."

හිතවත් ජර්ලොක් හෝම්ස් මහතාණෙනි,

ඔබේ විනිශ්චය හා රහස්‍ය බව කෙරෙහි විශ්වාසය තැබිය හැකි බව බැක්වෝටර් සාමිවරයා මා වෙත දන්වා සිටියි. ඒ නිසා මම ඔබ හමුවීමට තීරණය කළෙමි. ඒ මගේ සිතට අතිශය වේදනා ගෙන දුන්, මගේ විවාහ මංගල්‍යය පිළිබඳව ඔබගෙන් උපදෙස් ගැනීමටයි.

ස්කොට්ලන්තයාඩ් පොලීසියේ ලේස්ට්‍රේඩ් මහතා දනටමත් මේ ගැන කටයුතු කිරීම අරඹා ඇත. එහෙත් ඔබ මෙයට හවුල් කර ගැනීම ගැන ඔහුගේ විරුද්ධත්වයක් නැත. සමහරවිට ඔබේ හවුල්වීමෙන් වැඩ කටයුතු වඩාත් පහසුවීමට ඉඩ ඇතැයි ඔහු පවසයි.

මම අද සවස හතරට ඔබ හමුවීමට එන්නෙමි. මගේ කටයුත්ත අතිශයින්ම වැදගත් එකක් බැවින්, ඔබ ඒ වෙලාවට යොදාගත් වෙනත් වැඩ ඇතොත්, ඒවා කල්දමනු ඇතැයි මම විශ්වාස කරමි.

මෙයට - හිතවත්

සෙන්ටි සයිමන්.

"ලියුම ලියල කියෙන්නේ ග්‍රොවින්ර් මන්දිරයේ සිට. ලිවීමට යොදාගෙන තිබෙන්නේ පිහාටු පැනක්. ඔහුගේ දකුණු අතේ සුළැඟිල්ලේ හින්ත විකක් තැවරිලාත් තිබෙනවා" හෝම්ස් කීවේ ලිපිය ආපසු නමමිනි.

"ඔහු කියන්නේ හතරට එනවා කියල තේ. දුන් වෙලාව තුනයි. තව පැයක් යද්දි ඔහු ඒවි."

"එහෙනම් මේ කාරණය, ඔබේ උදව් ඇතිව පැහැදිලි කරගන්න, මට යන්නමට වෙලා ඇති වේවි වොට්සන්. මේ මාතෘකාවෙන් පුවත්පත් වල පළ වූ ප්‍රචාරික සහිත පිටු වෙන්කරගන්න. ඊළඟට

ඒවා දින අනුපිළිවළින් සකස් කරගන්න. ඒ අතරේ අපේ අනුග්‍රාහකයා කවුද කියන එක හැක, අමතර විස්තර විකක් මං හොයාගන්නම්.”

හිනිඳුන් පඩිය මත තබා තිබූ විවර්ගන ග්‍රන්ථ පෙළෙන්, හෝම්ස් රතු පැහැති කවරය සහිත පොතක් තෝරාගත්තේය.

“මෙන්න තියෙනවා ඔහු ගැන තොරතුරු” හෝම්ස් කීවේ පොත තමාගේ දෙදණ මත තබා දිග හරිමිනි.

“රොබට් චෝල්ඩ්ස්හැම් ඩිවයිස් සෙන්ට් සයිමන් සාමි. බැල්මොරල් ආදිපාදවරයාගේ දෙවැනි පුත්‍රයා. උපත 1846. වයස අවුරුදු 41 යි.... විවාහයකට විකක් වයස ගියා වැඩියි. පසුකාලීන පරිපාලනයකදී යටත් විජිතභාර සහකාර ලේකම් ලෙස කටයුතු කළේය. ඔහුගේ පියාවූ බැල්මොරල් ආදිපාදවරයා විදේශ ලේකම් තනතුර දරුවෙකි. ටියුඩර් රාජ පරම්පරාවෙන් සාප්පු පැවත එන්නන් වන අතර දෙවැනි හෙන්රි සිට දෙවැනි එඩ්වඩ් රජ පරපුරට ලේ නැකමක් ඇත.”

“හ්ම්. මේකෙ ඒ තරම් ගත යුත්තක් නෑ. වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් යමක් මට දැනගන්න වෙන්තේ ඔබගෙනුයි වොට්සන්.”

“මේවා හොයාගන්න මට එව්වර අමාරු වුණේ නැහැ.” මම කීවෙමි. “ඒ මොකද මේක ළඟදී වුණු සිදුවීමක් නේ. අනෙක හරිම අපුරු සිදුවීමක් ලෙස මගේ හිතේ සනිටුහන් වුණා. ඔබ වැදගත් පරීක්ෂණයක යෙදිල හිටි නිසා, මේ ගැන ඔබට කියන්න මට හිතුවෙණ නෑ. වැඩක යෙදී ඉන්න අතරේ, තවත් කාරණා ඔලුවට දාන එකට ඔබ අකමැති බව මං දන්නා දෙයක් නේ”

“ආ ඔබ කියන්නේ අර ග්‍රොවිනර් වතුරග්‍රයේ ලී බඩු කරත්තය සම්බන්ධ ගැටලුවද? ඒක විසඳලා සම්පූර්ණයෙන්ම අවසන්. එතැන තිබුණු පටළාහිල්ල මට මුල ඉඳලම පැහැදිලිව පෙනුණා. කෝ ඔබේ පුවත්පත් එකතුවේ විස්තර මට කියන්න.”

“මට හොයාගන්න හැකිවුණු පළමුවන තොරතුර මේකයි. මෙය පළවෙන්තේ මෝනිං පෝස්ට් පුවත්පතේ “පොද්ගලික දන්වීම්” තීරය යටතේ. දිනය - සති කිහිපයකට කලින් බව ඔබට පෙනෙනවා ඇති.”

ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ කැලිෆෝනියා ජනපදයේ, සැන්ෆ්‍රැන්සිස්කෝහි ඇලෝසියස් ඩොරාන් මහතාගේ එකම

දියණිය වන හැටි බොරාන් සහ බැල්මොරල් ආදිපාදවරයාගේ දෙවැනි පුත්, රොබට් සෙන්ට් සයිමන් සාම්වරයා අතර විවාහය ළඟදීම සිදුවන බවට ආරංචියි.

එපමණයි”

“ඔවුන් කෙළින්ම කාරණය එළිකරලා තියෙනවා” හෝම්ස් කීවේ දෙපා ගිනි උදුන දෙසට දිශා කරමිනි.

“ඒ සතියේදීම ඉහළ සමාජයේ ප්‍රචලිත පුවත්පතක, මේ ඡේදය පළවුණා. ඒකෙ කාරණාව කඩදුරටත් විස්තර කරලා තියෙනවා.”

වත්මන් විවාහ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය නිසා, අපේ දේශීය නිෂ්පාදනවල ආරක්ෂාව පතා, වහා පියවර ගැනීමට සිදුවී තිබේ. ඒ අන්තිමය නොව, විවාහ වෙළඳපොළේ කටයුතු වලදීය. මහා බ්‍රිතාන්‍යයේ ශ්‍රේෂ්ඨ පුතු මන්දිරවල පාලනය, දූන් දූන් අපට අහිමි වීගෙන යයි. ඒවා පත්වෙමින් තිබෙන්නේ, අත්ලන්තික් සයුරෙන් එතා පැත්තේ උපත ලැබූ, එහිම ඇති දූඩ් මුළු, අපේ සොදුරු ඇති සොයුරියන් අතටයි. මෙම සොදුරු ආක්‍රමණිකයන් ග්‍රහණය කළ පදක්කම් ලේඛනයට, ගිය සතියේ තවත් වැදගත් පදක්කමක් හිමිවිය. අනංගයාගේ මල් හිසැර වලින්, තම හඳවන සිදුරු කළ නොහැකි බව සෙන්ට් සයිමන් සාම්වරයා විසි වූරුද්දක් තිස්සේ ඔප්පුකර පෙන්වීය. එහෙත් දූන් සිහින්, කැලිෆෝනියාවේ කෝටිපතියෙකුගේ දියණිය වන, ගෝභාසම්පන්න හැටි බොරාන් මෙනෙවිය සමඟ ළඟදීම විවාහ වෙන බව ප්‍රකාශ කර ඇත. වෙස්ට්බරි හවුස් උත්සවවලදී ඇගේ ආකර්ෂණීය මුහුණ හා හැඩරුව කාගේත් අවධානයට ලක්විය. බොරාන් පවුලේ එකම දරුවා වන ඇයගේ දායාදය, ඉලක්කම් හයක එකක් බවට වාර්තා වේ. ඊට අමතරව අනාගතයේ වාසි ලැබෙන ආයෝජන ද ඇති බැව් සැලකී. බැල්මොරල් ආදිපාදවරයා සතුව තිබූ දුර්ලභ සිතුවම් රාශියක් පසුගිය අවුරුදු කිහිපයේදී විකුණා දීමට සිදුවූ බව, කවුරුත් දන්නා රහසකි. එමෙන්ම බර්ට්මුචර්හි පිහිටි කුඩා වත්ත හැරුණුවිට, සෙන්ට් සයිමන් සාම්වරයාට වෙනත් කිසිදු දේපොළක් නොමැති බව ප්‍රසිද්ධ කරුණකි. කැලිෆෝනියානු සිටුවරියක්, මෙම ගිවිසුම නිසා පහසුවෙන්ම බ්‍රිතාන්‍ය ආදිපාදවරියක් බවට පත්වෙන බැව් පැහැදිලිය.

“තවත් මොනවා හරි තියෙනවද?” හෝම්ස් ඇසුවේ ඇනුමක් හරිමිනි

"අපොයි ඔව්. තව හුඟක් තියෙනවා. ඊළඟට මෝනිං පෝස්ට් පුවත්පතේ විස්තර."

"..... මෙම විවාහය හැතෝවර වතුරග්‍රයේ පිහිටි සාන්ත ජෝජ් දෙව්මැදුරේ දී වාමි උත්සවයක් සමග පැවැත්වෙනු ඇත. එයට ඇරැයුම් කෙරෙනු ඇත්තේ සම්පම මිතුරන් හය හත් දෙනෙකුට පමණි. මංගල වාරිත්‍රවලින් පසුව ඔවුන් ඇලෝසියස් ඩොරාන් මහතාට අයත් ලැන්කැස්ටර්ගේට් හි පිහිටි මන්දිරය වෙත පැමිණෙනු ඇත."

"ඊට දවස් දෙකකට පස්සේ ඒ කියන්නේ ගිය බදාදා පත්තරේ කෙටි පුවතක් තියෙනවා."

"..... විවාහ මංගල්‍යය සිදුවිය. මධුසමය ගතකිරීම සඳහා විවාපත් යුවළ බැක්වෝටර් සාම්පරයාට අයත් පීටර්ස්ෆීල්ඩ්හි පිහිටි මන්දිරය වෙත යනු ඇත."

"ඔන්න ඔව්වරයි විස්තර තියෙන්නේ. ඒ ඔක්කොම මනමාලි අතුරුදන් වෙන්න කලින්....."

"..... මනමාලි මොකක් වෙන්න කලින්?" තැනිගත් හෝම්ස් ඇසුවේ එක්වරම පුටුවෙන් නැගී සිටිමිනි.

"කාන්තාව අතුරුදන් වූ බවයි මං කිව්වෙ"

"කවදද, කොයි වෙලාවෙද, කොහොමද ඇය අතුරුදන් වුණේ?"

"විවා මංගල්‍යයෙන් පසු ජෝඩුව උදේ ආහාරය ගනිද්දී"

"දෙසියෝ සාක්කි! අනේ හැබැට? මේක මං හිතුවාට වඩා බොහොම සිත් ආකර්ෂණය කරන ගැටලුවක්. ඇත්තෙන්ම නාට්‍යයක් වගේ"

"ඔව්. මේක හරිම අසාමාන්‍ය සිදුවීමක් බව මටත් හිතුණා."

"ඔය මනාලියො අතුරුදන්වීම බොහොම වෙලාවට වෙන්නේ මංගල උත්සවයට කලින්. කලාතුරකින් අහන්න ලැබෙනවා මධුසමය සඳහා ගිහිං අතුරුදන් වෙන අය ගැන. ඒ වුණත් උත්සව කටයුතු ඉවරවෙලා, මේ වෙලාවෙ අතුරුදන්වුණු මනාලියක් ගැන මං කවදාවත් අහල නෑ. කරුණාකරලා මට සම්පූර්ණ විස්තරය කියන්න."

"ඒ විස්තර අසම්පූර්ණ බව කල්තබා මා ඔබට කිවයුතුයි"

"කමක් නෑ. අපට හැකිවෙයි අඩුපාඩු සම්පූර්ණ කරගන්න"

"මෙන්න උදේ පුවත්පතක තිබුණු ප්‍රචාත්තියක්."

ප්‍රභූ විවාහ මංගල්යයක අදහන සිදුවීමක්

රොබට් සෙන්ට් සයිමන් සාම්පරයාගේ විවාහ මඟුලේ සිදුවූ සිත්වේදනාකාරී සිදුවීම් නිසා, ඔහුගේ පවුලටම බලවත් අපහසුතාවලට මුහුණපෑමට සිදුවී ඇත. ඊයේ පුවත්පත්වල පළවූ පරිදි උත්සවය කලින් දින උදේ කාලයේ සිදුකරන ලදී. හතර අතට පැතිරීගිය කටකතාවල සනසාසනස බව තහවුරු කරගැනීමට දැන් අපට හැකිවී ඇත. පවුලේ මිතුරුන් එය වසා දැමීමට කොපමණ උත්සාහ දරුවත් දැන් මහජනයාගේ අවධානය ඊට යොමු වී අවසානය.

හැතොවර් චතුරග්‍රයේ සාන්ත ජෝජ් දෙව් මැදුරේ පැවැත්වූ උත්සවය ඉතා වාමි එකක් විය. මෙයට සහභාගි වූයේ, පවුලේ ළඟම ඇති මිත්‍රාදීන් කිහිප දෙනෙකු පමණි. එනම් මනාලියගේ පියාවන ඇලෝසියස් ඩොරාන් මහතා, බැල්මොරල් ආදිපාදවරයා, බැක්වෝටර් සාම්පරයා, යුස්ටස් සාම් හා ක්ලේරා සෙන්ට් සයිමන් ආර්යාව (මනාලයාගේ බාල සොහොයුරා හා සොහොයුරිය) සහ ඇලිසියා විට්ටන් ආර්යාවයි.

උත්සවය අවසානයේ සියල්ලෝම උදේ ආහාරය සඳහා, ලැන්කෑස්ටර්ගේට් හි ඇලෝසියස් ඩොරාන් මහතාට අයත් මන්දිරය වෙත පිටත්ව ගියහ. එහි උදේ ආහාරය සුදානම් කොට තිබිණ. අපට නම් දැනගැනීමට අපහසු වූ යම්කිසි කාන්තාවක් විසින්, මේ අවස්ථාවේ යම්කිසි කලබලයක් කර ඇති බව අසන්නට ලැබේ. මනාලයා මනාලිය හා ඇතින් මැදුරට පිවිසි පසු, ඔවුන්ගේ පසුපසින් මැදුර තුළට කඩාවැදීමට, ඇය තැත්කොට ඇත. ඇය පවසා ඇත්තේ, ඇයට ද සෙන්ට් සයිමන් සාම් පිළිබඳ අයිතිවාසිකම් ඇති බවයි. සැහෙන වේලාවක් පැවැති සිත් වේදනා කරවන සිදුවීමකින් පසු, ඇය එතැනින් ඉවත් කිරීමට, මැදුරේ ඔස්වකයන් සමත්වී ඇත. වාසනාවකට මෙන් මනාලිය නිවසට ඇතුළු වී ඇත්තේත්, සෙසු අය සමග හෝජන සංග්‍රහය සඳහා අසුන්ගෙන ඇත්තේත් මේ සිදුවීමට පෙරයි. හෝජනය ගන්නා අතරතුර යම්කිසි අසනීප තත්ත්වයක් ඇති බැව් මනාලිය විසින් පවසා තිබේ. ඒ අනුව ඇය හදිසියේම ඇගේ කාමරය වෙත ගොස් ඇත. සැහෙන වේලාවක් ගියත් ඇය ආපසු නොපැමිණි බව

කිසිවෙකු විසින් සඳහන් කරන ලදී. මේ අනුව ඇගේ පියා දියණිය සෙවීමට කාමරය වෙත ගොස් ඇත. එහිදී ඇගේ සේවිකාව ඔහුට පවසා ඇත්තේ තවත් කතාවකි.

තම කාමරයට පිවිසි මනාලිය එහි ගතකර ඇත්තේ එක් මොහොතක් පමණි. ඇගේ හිස සැරසිලි ආදිය ඉක්මනින් ඉවත් කළ ඇය, වහාම පහළ නට්ටුවට පැමිණ ඇත. සේවකයකු පවසා ඇත්තේ, එවැනි ඇඳුමකින් සැරසී සිටි කාන්තාවක්, නිවසින් පිටවී යන ආකාරය තමා දුටු බවයි. මේ අවස්ථාවේ තම ස්වාමිදුව අමුත්තන් සමඟ හෝස්නශාලාවේ සිටිය යුතු නිසා, පිටව ගිය ගැහැනිය තම ස්වාමිදුව යයි ඔහුට නොසිතී.

තම දියණිය අතුරුදන් වූ බව වටහාගත් ඇලෝසියස් ඩොරාන් මහතා, මනාලයාගේ අවසරය ඇතිව මේ ගැන පොලීසියට පැමිණිලි කර ඇත. මෙහි පරීක්ෂණය ඉතා වේගවත්ව සිදුවේ. මේ අසාමාන්‍ය සිදුවීම පිළිබඳ අභිරහස, ඉක්මනින් හෙළිවනු ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ. අතුරුදන් වූ කාන්තාව ගැන කිසිම ආරංචියක් ඊයේ රාත්‍රිය වනතුරුත් ලැබී නොතිබිණ. මෙහි යම් අපරාධයක් සිදුවී ඇතැයි පොලීසියට සැක පහළ වී ඇත. මේ නිසා මැදුරේ කලබල කළ ගැහැනිය, පොලීසිය විසින් අත්අඩංගුවට ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ. ඊර්ෂ්‍යාව හෝ චේතන අරමුණක් නිසා, මනාලිය අතුරුදන් කරවීමට, ඇයගේ යම් සම්බන්ධයක් ඇතැයි බලධරයෝ විශ්වාස කරති.

“එපමණ ද?”

“උදේ පුවත්පතක තවත් කුඩා ශ්‍රවණකියක් තියෙනවා”

“ඒ මොකක්ද?”

“කලබල ඇති කළ ෆ්ලෝරා මීලර් මෙනෙවිය පොලීසිය විසින් අත්අඩංගුවට අරගෙනලු. ඇය කලකට පෙර ඇලිග්‍රෝ සමාජශාලාවේ නාටිකාංගනාවක් හැටියට කටයුතු කර තිබෙනවාලු. ඒ කාලයේ - ඒ කියන්නේ අවුරුදු ගණනක් තිස්සේ, ඇය සාම්චරයා සමඟ හිතවත්කමක් තිබුණු බවයි කියන්නේ. චේතන විස්තර මොකුත්ම නැහැ. පුවත්පත්වල පළ වූ විස්තර ගැන කියනවා නම්, ඒ හැමදෙයක්ම ඔබ දුන් දත්තවා.”

“බොහොම හොඳයි. මට පෙනෙන්නේ මෙය සිත් ඇදගන්නාසුලු පරීක්ෂණයක් වූයෙයි. ලෝකයක්ම දෙනවා කිව්වත් මං මේක නම් භාරනොගෙන ඉන්නෙ නැ. අන්න වොට්සන් කවුද

සිනුව නාද කළා. ඔරලෝසුවේ හතර පහුවෙලා මිනිත්තු කිහිපයක් ගතවුණා විතරයි. සැකයක් නෑ. ඒ අපේ අනුග්‍රාහක ප්‍රභූවරයා වෙන්න ඇති. මෙතැනින් පිටවී යන්න නම් හිතන්නවත් එපා වොට්සන්. සාක්ෂිකාරයෙකුත් මෙතැන ඉන්නවා නම් මං වඩාත් කැමැතියි. අඩුම වශයෙන් මට අමතක වෙන දේවල් මතක් කර දෙන්න වත්, ඔබ මෙහි රැඳී සිටීම ප්‍රයෝජනවත් වේවි."

අපේ සේවක ළමයා දොර විවෘත කොට, අමුත්තා කාමරය තුළට කැඳවාගෙන අවුත් ඔහු හඳුන්වා දුන්නේ ය.

"රොබට් සෙන්ට් සයිමන් සාමිවරයා"

ඔහු කාමරයට ඇතුළුවූයේ හිස වමටත් දකුණටත් සොලවමිනි. ඔහුගේ දකුණු අතේ වූයේ රන්වන් උපැස් යුගල හා එය රඳවා තබන තුලයි. ඉතා විටිතා ඇඳුම් කට්ටලයකින් සැරසී, අගනා පාවහන් යුගලක් පැළඳ සිටී සාමිවරයා, කාමරයට ඇතුළුවෙද්දී ඔහුගේ හිස්වැස්ම අතට ගත්තේය. ඔහුට තිබුණේ ප්‍රියමනාප, ආචාරශීලීත්වය ප්‍රබල කළ මුහුණකි. මුහුණේ මඳ සුදුමැලි බවක් තිබුණත්, උස් නාසය නිසා ප්‍රතාපවත් බව කැපී පෙනිණ. හිසේ තට්ටය පැදීමට පටන්ගෙන, සිරුර මඳක් ඉදිරියට නැමුණු බව නිසා පමණට වැඩි වයස්ගත බවක් ද දිස්විය.

"ඔබට සුභ දවසක් සෙන්ට් සයිමන් සාමිවරයාණෙනි" හෝම්ස් පැවසුවේ අසුනෙන් නැගිට හිසනමා, ආචාර කිරීමිනි. "ඔය සැපපහසු පුටුවේ වැඩිවෙන්න. මේ මගේ හිතමිත්‍රයා මෙන්ම වෘත්තීය සහායකයා, දොස්තර වොට්සන්. පුටුව ටිකක් ගිනිඋදුන දෙසට ළං කරගන්න. ඊට පස්සේ මේ කාරණාව ගැන කතා කරමු."

"ඔබට හිතාගන්න පුළුවන් නේද හෝම්ස් මහත්මයා, මේක මගේ හිතට හරිම වේදනාකාරී දෙයක්. මං අහල තියෙනවා මෙවැනි ඉතා සියුම් ප්‍රශ්න ඔබ සාර්ථකව විසඳා දීල තියෙනව කියල. නමුත් ඒව මගේ වගේ සමාජ මට්ටමේ ඒව වෙන්න බෑ?"

"නැහැ. මීටත් වඩා ඉහළ සමාජයේ"

"මට සමාවෙන්න"

"මං අත්තිමට මේ වගේ උදව් කළ අනුග්‍රාහකයා රජකෙනෙක්"

"හැබැ? මං ඒ වගක් දැනගිටියේ නැහැ. ඒ කොහේ රජතුමා ද?"

"ස්කැන්ඩිනේවියාවේ රජතුමා"

"මොනවා? ඔහුගේ බිඳිදත් අතුරුදන් වුණාද?"

"ඔබතුමාට තේරෙනවා ඇති" හෝම්ස් කීය. "ඔබේ ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් මා අනුගමනය කරන රහස්‍යගත භාවය, මට අනෙක් අනුග්‍රාහකයන් වෙනුවෙන් කළ යුතු වෙනවා සාමිතුමනි"

"බොහොම හරි! බොහොම හරි! මට සමාවෙන්න. මගේ ප්‍රශ්න ගැන කියනවා නම්; මා සුදානම් ඔබට සියලුම තොරතුරු ලබාදෙන්න."

"ස්තූතියි. පුවත්පත්වල පළවී තිබූ විස්තර හැම එකක්ම මං දනටම දන්නවා. එපමණයි. මං විශ්වාස කරනවා මේ ලිපියේ පළවී තිබූ විස්තර සියල්ලම නිවැරදියි කියලා..... උදාහරණයක් වශයෙන්, මනාලිය අතුරුදන්වූ ආකාරය පිළිබඳ වාර්තාව" හෝම්ස් කීවේ පුවත්පත්, සාම්පරයා වෙත පෙන්වමිනි.

"ඔව්. එහි සඳහන් දේ නිවැරදියි" වාර්තාව මගින් තෙත යැවූ ඔහු කීය.

"නමුත් මේ ගැන අදහසක් උපදෙසක් දෙන්න කලින්. තව නූතන් තොරතුරු මට දනගන්න උවමනායි. මං හිතන්නේ ඔබගෙන් ප්‍රශ්න කළොත් මට ඒ තොරතුරු දූතගත හැකිවේවි."

"ඕන ප්‍රශ්නයක් අහන්න"

"ඔබට හැටි ඩොරාන් මෙනෙමිය මුලින්ම හමුවුණේ කොයි කාලෙද?"

"අවුරුද්දකට පමණ පෙර සැන්ෆ්‍රැන්සිස්කෝ හි දී"

"ඔබ එක්සත් ජනපදයේ සංචාරයේ යෙදී සිටියා ද?"

"ඔව්"

"ඔබ ඒ කාලෙම ඇය සමග විවාහ ගිවිසගන්නා ද?"

"නැහැ"

"නමුත් ඔබ ඇය සමඟ මිත්‍රශීලීව සිටියා?"

"ඇය හා ආශ්‍රයෙන් මං සන්තෝෂයට පත්වුණා. මා එසේ සතුටු වූ බව ඇය තේරුම් ගත්තා"

"ඇගේ පියා විශාල-ඔනවතෙක්?"

"පැසිෆික් කඳු බෑවුමේ සිටින විශාලම ධනවතා ඔහු බවයි කියන්නේ?"

"ඔහු කොහොමද ධනවතෙක් වුණේ?"

"රත්රන් ආකර්මයෙන්. අවුරුදු කිහිපයකට කලින් ඔහු

දුප්පතෙක්. ඊළඟට ඔහුට රත්රන් ඉල්ලමක් අහුවුණා. ඒ උපයාගත් මුදල් ඔහු බුද්ධිමත්ව ආයෝජනය කළා. ඊට පස්සේ ඉතා සිසුයෙන් කෝටිපතියෙකු වුණා."

"හොඳයි. ඩොරාන් මෙනෙවියගේ - ඔබේ බිරිදගේ චරිත ස්වභාවය ගැන, ඔබේ අදහස මොකක්ද?"

උපැස් යුගල වඩාත් චේතනයෙන් අගේ එතාට මෙතාට පැද්ද වංශාධිපතියා දුල්වෙන ගින්න දෙස මදවේලාවක් බලා සිටියේය.

"හෝමස් මහත්මයා, මගේ බිරිදට වයස විස්සක් වෙද්දින් ඇගේ පියා දුප්පතෙක්. ඒ කාලේ ඇය ගෙවලා තිබුණේ බොහොම නිදහස් ජීවිතයක්. රත්රන් හැරූ පතල් බිම් සහ ඒ අවට කඳවුරුවල, ලඳු කැලැව්ල දුවමින් පනිමින්, කඳු නගිමින් ඔහේ විනෝදයෙන් ඇය කාලය ගතකර තිබුණා. ඇයට අධ්‍යාපනයක් ලැබුණේ පාසලෙන් නෙමෙයි. ටන පෙනෙන්, අවට පරිසරයෙන්. එංගලන්තයේ අපි දකිනවා කොල්ලන් වගේ ගස් නගින, නිදහසේ හැඳුණු දහකාර කෙල්ලන්. මෙයත් ඒ වගේ කෙනෙක්. සාම්ප්‍රදායික සිරිත් විරිත්වලින් මොනම අයුරකින් හෝ නොබැඳුණු, නිදහස් ජීවිතයකට හුරුවුණු, නිදහස් සිතූම් පැතුම් ඇති කෙනෙක්. ඒ වගේම මගේ බිරිද ක්ෂණිකව තීරණ ගන්නා, ක්ෂණිකව ක්‍රියාත්මක වෙන තැනැත්තියක්. ගිනිකන්දක් වගේ නොසිතූ මොහොතක පුපුරායන්න පුළුවන්. ඒ වගේමයි, ඇයට බොහොම ඉක්මනට හිතතදාගෙන තීරණ වලට එන්න පුළුවන්. ඊළඟට ඒ තීරණ හය නැතුව, අප්‍රමාදව ක්‍රියාත්මක කරන්න පුළුවනි. අනෙක් අතට මා දුටුවා ඇය ළඟ උතුම් ගතිගුණ ඇති බව. එසේ නොවුවා නම් ප්‍රභූ පවුලකට එකතුවීමෙන් ඇයට ලැබෙන ගෞරවය ලබාදීමට මා පෙළඹෙන්නේ නෑ. මං විශ්වාස කරනවා ඇයට තිබුණේ ඉතාම අවංක හදවත්. වංචා සහගත වැඩ ඇය මුළුවනින්ම පිළිකුල් කළා. හැටි ඩොරාන්, ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් හරි වීරවරියක් වගේ කටයුතු කරන කෙනෙක්."

"ඔබ ළඟ තියෙනමද-ඇගේ ඡායාරූපයක්?"

"මං මේක අරගෙන ආවා" ඔහු රැගෙන ආ ලොකට්ටුව විවෘත කොට පෙන්වීය. එය ඡායාරූපයක් නොව, ප්‍රතිමා ශිල්පයෙකු විසින් ඇත්දත්වල නෙළන ලද කැටයමකි. එහි තිබුණේ තරුණියකගේ මුහුණ දක්වෙන කොටස පමණි. නමුත් ශිල්පියාගේ

දක්ෂතාවය පිළිබිඹු කරමින්, කරුණියගේ දෙනෙන්, දෙනොල් හා හිසකෙස් ජීවමාන ආකාරයට කැටයම් කර තිබිණි. හෝම්ස් දැඩි උනන්දුවකින් ඒ දෙස සැහෙන වේලාවක් බලා සිටියේය. අනතුරුව ලොකට්ටුව වැසූ ඔහු, එය ආපසු සාම්චරයාට දුන්නේය.

"ඊළඟට මේ තරුණ නෝනා ලන්ඩන් නගරයට ආවා. ඊට පස්සේ ඔබේ හිතවත්කම් යළි අලුත්වුණා."

"ඔව්. ලන්ඩනයේ පසුගිය උත්සව සමය වෙනුවෙන්, ඇගේ පියා ඇයව ලන්ඩනයට කැඳවාගෙන ආවා. අපි නිතර නිතර හමුවුණා. ඊළඟට විවාහ ගිවිසගත්තා. ඊටපසු විවාහ වුණා."

"ඇය විශාල ධනයක් දායාදය ලෙස ගෙන ආ බව මට අහන්න ලැබුණා?"

"සැහෙන ධනයක් තමයි. නමුත් මගේ පවුලේ වත් පොහොසත්කම් වල හැටියට, ඒක අසාමාන්‍ය ලෙස විශාල එකක් නෙමෙයි."

"විවාහයේ නීතිමය කටයුතු සම්පූර්ණ කර තිබීම නිසා, මේ මුළු මුදලම දුන් අයිතිවෙන්තේ ඔබටයි?"

"මං ඒ ගැන විමසා බැලුවෙවත් නැහැ"

"ඔව්. එහෙම නොබැලීමේ පුද්ගලයක් නැ. විවා මඟුලට පෙර දිනයේ ඔබට ඩොරාන් මෙනෙවිය හමුවුණාද?"

"ඔව්"

"ඇය බොහොම සන්තෝෂයෙන්ද හිටියේ?"

"ඔව්. ඇය ඊට වඩා සතුටෙන් හිටී දවසක් මට මතක් කරන්නත් අමාරුයි. ඉදිරි අනාගතයේ අප කළ යුතු දේවල් ගැන ඇය දිගින් දිගටම කතා කළා."

"හැබැට? ඒක බොහොම සිත්ගන්නාසුලු කරුණක්. එතකොට මඟුල් දවසේ උදේ?"

"මනාලියකගෙන් බලාපොරොත්තු විය හැකි ආකාරයේ සතුටකින් සිටියා. දෙව්මැදුරේ උත්සවය අවසන් වෙනතුරුත්, ඇගේ කිසි වෙනසක් දකින්න ලැබුණේ නැහැ."

"ඒ කියන්නේ ඊට පස්සේ මොකුත් වෙනසක් සිදුවුණා ද?"

"ඔබට ඇත්තම කියන්නම්. ඇයට ඉක්මනින් කේන්ති යන බව මං මුල්වරට දැන ගත්තේ ඒ වෛලාවේ. කියන්න තරම් වැදගත් කාරණයක් නෙමෙයි. බොහොම සුළු දෙයක්. ඒක මේ ගැටලුවට

මොනම අයුරකින් හෝ සම්බන්ධයක් ඇතිය කියල මං හිතන්නේ නෑ."

"කමක් නෑ. කරුණාකරල අපට ඒකත් කියන්න."

"ඒක මහා බොළඳ දෙයක්. දෙව් මැදුරට ඇතුළුවෙලා, අපි දේවගැතිතුමන්ලා ඉන්න පැත්තට ගොස් එන අතරේදි මල්පොකුර ඇගේ අතින් බිමට වැටුණා. ඒ වෙලාවෙ ඇය පසුකරමින් සිටියේ ඉස්සරහින්ම තිබුණු ආසන පේළිය. මල් පොකුර වැටුණේ දෙවැනි පේළියත්, පළමු පේළියත් අතර ඉඩට. ඒකෙන් එක මොහොතක ප්‍රමාදයක් වෙන්න ඇති. නමුත් එතැන ඉඳපු මහත්තයෙක් මල් පොකුර අනුළාගෙන ඇය අතට දුන්නා. බිම වැටුණු එකෙන් ලේකළබ්ව හානියක් වෙලා තිබුණු බවක් පෙනුණේ නෑ. ඒ වුණත් මං ඒ ගැන ඇයගෙන් ඇහුවාම, ඇය ඊට කෙටි පිළිතුරක් දීල තිහඩ වුණා. ඊට පස්සෙ අපි අග්වකර්ත්තයේ නැගිල ආපසු ගෙදර එද්දිත්, ඇගේ ස්වභාවය වෙනස්වෙලා ඇති බව මං දුටුවා. මට තේරුණේ මේ සුළු සිද්ධිය නිසා, ඇය අනවශ්‍ය ලෙස හිත් කැළැඹීමක් ඇතිකරගෙන තිබූ බවයි."

"අහා! ඔබ කියන්නේ දෙව් මැදුරේ ඉදිරි පේළියේ මහත්තයෙක් වාඩිවෙලා හිටිය කියල. එහෙනම් සාමාන්‍ය මහජනයාත් මේ මංගල උත්සවයට සහභාගි වුණාද?"

"ඔව්. දේවස්ථානය විවෘත කරල තියෙන වෙලාවට, ඔවුනට ඇතුළුවෙන්න ඉඩනොදී නවත්වන්න අමාරුයි."

"මේ මහත්තයා ඔබේ බිරිඳගේ මිතුරෙක් නෙමෙයිද?"

"නැහැ නැහැ. මං මහත්තයෙක් කියල සඳහන් කළේ ආචාරශීලී විය යුතු නිසා. ඔහු නිකං සාමාන්‍ය මිනිසෙක්. ඔහුගේ පෙනුමවත් මං හරියට දක්කෙ නෑ. මං හිතන්නේ දුන් අපි නියම කාරණයෙන් ඉවතටයි ඇදී යන්නේ."

"සෙන්ටි සයිමන් ආර්යාව මංගල උත්සවයට ගියේ සන්නේෂයෙන්. නමුත් ආපසු එද්දී ඒ සතුව ඒ අයුරෙන් තිබුණේ නැහැ. ඇගේ මියාගේ නිවසට යළි ඇතුළු වෙද්දී ඇය මොකක්ද කළේ?"

"මං දක්කා ඇය ඇගේ සේවිකාව එක්ක කතාබහ කරමින් ඉන්නවා"

"කවුද මේ සේවිකාව?"

"ඇගේ නම ඇලිස්. ඇය ඇමරිකන් ජාතික කාන්තාවක්. හැටි එංගලන්තයට එද්දී ඇයත් සමඟ කැලිෆෝනියාවේ සිටම ආව සේවිකාවක්."

"බොහොම සමීප, පෞද්ගලිකව හිතවත් සේවිකාවක්ද?"

"ඔව්. ඒ හිතවත්කම, යාළු කම ඕනෙකට වඩා වැඩිත් තරම්. මට නම් පෙනුණේ, හැටි ඒ සේවිකාවට දීල තිබුණු නිදහස හොඳටම වැඩිසි කියලයි. නමුත් ඉතින් ඇමෙරිකාවේ මේ කටයුතු සිද්ධවෙන පිළිවෙළ අපේ රටේ පිළිවෙළට වඩා වෙනස් නේ."

"ඇය ඇලිස් සමඟ කොයිතරම් වෙලාවක් කතාබහ කරමින් සිටිය ද?"

"ආ.... මිනිත්තු කිහිපයක්. මට හිත යොමු කළ යුතු වෙනත් වැඩ තිබුණු නිසා මං ඒ හැන බැලුවෙමනි."

"ඔවුන් කතා කළේ මොකක් ගැනද කියලා ඔබට ඇහුණේ නැද්ද?"

"මගේ බිරිඳ කිව්වා "කඩාපැනීමක්" වැනි මොකක් හරි වචනයක්. ඇමරිකන් ඉංගිරිසිවල නොයෙකුත් අරුත් දෙන, කැඩුණු ඉංගිරිසි වචන තිබෙනවා නොවැ. මේ කැඩුණු ඉංගිරිසි ඇයට හොඳට හුරුපුරුදුයි. ඇය මොකක් අදහස් කළා ද කියන්න මං දන්නෙ නෑ"

"සමහර වෙලාවට ඇමරිකාවේ කැඩුණු ඉංගිරිසි වචන හොඳ අර්ථාන්විත ඒවා. සේවිකාව සමඟ කතාකළාට පස්සේ, ඔබේ බිරිඳ මොකද කළේ?"

"ඇය උදේ ආහාරය සුදානම්ව තිබුණු හෝපන ශාලාවට පැමිණියා."

"ඔබේ අතකින් අල්ලාගෙන ද?"

"නැහැ තනියම. ඔය වගේ අවස්ථාවල ඇය කටයුතු කළේ බොහොම ස්වාධීනව. ඊළඟට අපි මේසට වාඩිවෙලා මිනිත්තු 10 ක් විතර ගියාට පස්සේ, ඇය කලබලයෙන් පුටුවෙන් නැගිට්වා. අනෙක් අයගෙන් සමාව ඉල්ලන වචන කිහිපයක් මිමිණුවා. ඊට පස්සේ කෑම ශාලාවෙන් පිටවුණා. ඒ ගියා ගියාමයි. ආපහු ආවේ නෑ"

"නමුත් මේ සේවිකාව ඇලිස් කියා තිබුණා, ආර්යාව මඟුල්

"ඇය ඊලෝරා මිලර් සමඟ හයිඩ්පාක් දෙසට ගියාය"

ඇඳුම සම්පූර්ණයෙන්ම වැහෙන සේ දිග කබායක් ඇගෙන, හිස වැසෙන සේ රෙදි ආවරණයකුත් දමාගෙන, පිටවී ගියා කියලා?"

"ඔව්. ඒක හරි. ඊට පස්සෙන් මගේ බිරිඳ දකින්න ලැබිල තියෙනවා. ඇය ග්ලෝරා මිලර් සමග හයිඩ්පාක් දෙසට ගියාලු. ග්ලෝරා මිලර් තමයි එදා උදේ, ඩොරාන් මහත්මයාගේ නිවසට ඇවිත් කලබල කළේ. ඇය දුන් පොලිස් අත්අඩංගුවේ."

"අන්න හරි. මං දුන් දෑනගන්න කැමැතියි, ඒ තරුණ කාන්තාව සමග ඔබේ තිබුණේ මොන වගේ හිතවත්කමක්ද කියල"

සයිමන් සාමිවරයා උරහිස හැකිළුවේ තමා පැවසිය යුත්තේ කුමක්දැයි සිතාගත නොහැකි වූ අයුරෙනි. ඊළඟට ඔහුගේ දෙබැම මඳක් ඉහළට එසවුණේ, ඒ කාර්යය තරමක් අපහසු නිසා විය යුතු ය.

"අපි අවුරුදු කිහිපයක් තිස්සේ හිතවත්ව සිටියා. බොහොම හිතවත්ව හිටියා කියමු. ඇය සිටියේ ඇලිග්‍රෝ සමාජශාලාවේ. මං ඇයට නොසලකා හිටියෙ නෑ. ඇය වෙනුවෙන් සැහෙන්න වියදම් කරල තියෙනවා. මට විරුද්ධව චෝදනා එල්ල කරන්න ඇයට බැහැ. ඒ වුණත් ගැහැනුන්ගේ හැටි ඔබ දන්නව නේ හෝමස් මහත්මයා. ග්ලෝරා බොහොම සුන්දර තැනැත්තියක්. ඒ වුණාට හරිම දරුණු විදියට කේන්ති යනවා. ඒ වගේමයි, ඇය මා ගැන හරි හක්තියකින් සිටියේ. මං හැටි සමග විවාහ වෙන්න යන බව ආරංචි වුණාම, ඇය මට තර්ජනය කරල, බයගන්වන ලියුමක් එව්වා. ඔබට ඇත්ත කියන්නම්. අපේ විවාහ මඟුල මේ තරම් නිහඩව කරන්න තීරණය කළෙත් ඒකයි. මට හිතූණා ග්ලෝරා දෙවිමැදුරට කඩාවැදිල, මොනවා හරි හුටපටයක් කරා වී කියල. අපි දෙවිමැදුරෙන් ඩොරාන් මහත්මයාගේ ගෙදරට ආවා විතරයි, ග්ලෝරා මිලර් එතැනට ආවා. ඇය බ්ලාපොරොත්තුවෙන් හිටියේ මගේ බිරිඳට බැණවදිමින්, තර්ජනය කරමින් උත්සව ශාලාවට කඩාවදින්නයි. මේ වගේ දෙයක් වීමට ඉඩ ඇති බව මට කල්තියා වැටහුණා. ඉතින්—මම සාමාන්‍ය ඇඳුමෙන් සැරසුණු පොලිස්භටයන් දෙදෙනෙක් රඳවා තැබුවා. ඔවුන් ඇයව එළියට දමල තියෙනවා. සණ්ඩුසරුවල් පටන් ගැනීමට ඉඩක් නොමැති බව දුටුවාම, ඇය නිශ්ශබ්ද වුණාලු."

"මේ සිද්ධිය ගැන ඔබේ බිරිඳට අහන්න ලැබුණද?"

"සාමාන්‍ය ඇඳුමෙන් සැරසුණු පොලිස් හටයන් දෙදෙනෙක්....
ඇයව එළියට දමල තියෙනවා"

"නෑ, දෙවියන්ට ස්තූතියිවේවා! ඇය කිසිදෙයක් දන්නෙ නෑ"

"නමුත් ඇය, අර ගැනි එක්කම ඇවිදගෙන ගිය හැටි, පසුව දකින්න ලැබිල තියෙනවා?"

"ඔව්, ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් පොලීසියේ ලෙස්ට්‍රේඩ් මහත්මයන් මෙතැන තිබෙන බරපතලම කාරණය හැටියට දකින්නේ එයයි. ඔවුන්ගේ අදහස ෆ්ලෝරා මොකක් හරි ඇමක් යොදා, මගේ බිරිඳව එළියට කැඳවාගෙන, ඊට පස්සේ ඇයට මොකක් හරි හයානක උගුලක පටළවා ඇති කියලයි."

"ඔව්, ඒක වෙනත් පුළුවන් දෙයක්"

"ඔබටත් එහෙම හිතෙනවාද හෝම්ස් මහත්මයා?"

"මං කියන්නෙ නෑ, සිදුවීමට බොහෝ දුරට ඉඩ ඇත්තේ එයයි කියල. නමුත් ඔබට හිතෙන්නේ නැද්ද ඒ වගේ දෙයක් විය හැකියි කියලා?"

"මං හිතන්නේ නෑ ෆ්ලෝරා, මැස්සෙකුට වත් හිරිහැරයක් කරන්න පුළුවන් ගැහැනියක් කියල"

"ඒ වුණත් ඊර්ෂ්ව නිසා මනුෂ්‍යයින්ගේ ස්වභාවය, පුද්ගලාකාර විදියට වෙනස් වෙන්න පුළුවනි. මේ සිදුවීම වුණේ මොන ආකාරයට කියලද ඔබට හිතෙන්නේ?"

"හෝම්ස් මහත්මයා, මං ආවේ ඒකාදර්ශය ඔබෙන් දනගන්නයි. ඉදිරිපත් කරන්න අදහස් මොකුත් මා ළග නෑ. මං දන්නා තොරතුරු සියල්ලම ඔබට පැවසුවා. කොහොම වුණත් මට හිතෙන කරුණක් දෙකක් ඔබට කියන්නම්. ෆ්ලෝරා මීලර් ගැන සිද්ධියෙන් මගේ බිරිඳගේ හිතේ එක්වරම කැලැඹීමක් ඇතිවන්න ඇති. තමන්ගේ පැමිණීම නිසා, මගේ මිත්‍ර සමාජයේ විපර්යාසයක් වුණා කියල ඇයට හිතෙන්න ඇති. ඒකෙන් ඇය මානසික කම්පනයකට ලක්වෙන්න ඇති."

"කෙටියෙන් කියනවා නම් ක්ෂණික සිහි විකල්පීමක් වැනි දෙයක්?"

"ඔව්, ඇය හැමදෙයක්ම අත්හැර දමලා ගිහින් තිබෙන හැටි දුටුවාම, හිතන්න පුළුවන් එයයි. බොහොම දෙනෙක් එන්න ලත්සාහ දරලා, අසාර්ථක වුණු තැනට ඇය ආවා. නමුත් ඒකේ අගයක් ඇයට වැටහුණේ නැහැ. මේක පැහැදිලි කළ හැකි වෙනත් ආකාරයක් මට නම් හිතන්න බැහැ."

"ඔව්, ඒ උපකල්පනයක් සිදුවීමට ඉඩ ඇති දෙයක් ලෙස අපට භාරගන්න පුළුවනි." හෝම්ස් කීවේ සිනාසෙමිනි.

"හොඳයි සෙන්ටි සයිමන් සාමි. මං හිතන්නේ, දැනගන්න උවමනා කාරණා සියල්ලක්ම වගේ මට දන් ලැබිල තියෙනවා. නමුත් මෙන්න මේ කරුණත් මට දැනගැනීමට අවශ්‍යයි. ඔබ දෙදෙනා උදාසන ආහාරය සඳහා මේසයට වාඩිවුණා කිව්ව නේ. එහෙම ඉදිද්දි, ඔබට විවෘත ජනේලය තුළින් එළිමහන පෙනුණ ද?"

"ඔව්. අපට පෙනුණා. පාරෙන් එහා පැත්තේ උද්‍යානයත් අපට පෙනුණා."

"බොහොම හොඳයි. එහෙම නම් මං හිතන්නේ නෑ. තවදුරටත් ඔබ මෙහි රඳවා ගැනීම අවශ්‍යයි කියලා. කාරණා සිදුවෙගෙන යන හැටි මං ඔබට ඉක්මනින්ම දන්වන්නම්"

"මේ ගැටලුව විසඳීමට තරම්, ඔබ වාසනාවන්ත වේවි කියලා ඔබ හිතනවද?" අපේ අමුත්තා ඇසුවේ අසුනෙන් නැගිටිමිනි.

"මං ගැටලුව විසඳලා අවසන්"

"මොනවා? මොකක්ද ඔබ කිව්වේ?"

"ගැටලුව විසඳා අවසන් බවයි කිව්වේ"

"කෝ එතකොට මගේ බිරිඳ?"

"ඒ විස්තර මං ඔබට ඉක්මනින්ම ලබාදෙන්නම්"

සාම්වරයා හිස දෙපසට සෙලවූයේ ඒ ගැන ඔහුට විශ්වාසයක් නොමැති බව හඟවමිනි.

"මට නම් හිතෙන්නේ හෝමිස් මහත්තයා..... මේ ගැටලුව විසඳන්න නම් ඔබෙයි මගෙයි මොළවලට වඩා තියුණු මොළයක් ඇති කෙනෙකු ඕනෑ වේවි" එසේ කිව සයිමන් සාමි හිස පහත් කොට අපට ආචාරකොට නිවසින් පිට වී ගියේය.

"සයිමන් සාමි, මගේ මොළෙන් ඔහුගේ මොළේට සමාන කළ හැටි නම් අපුරුයි නේද?" හෝමිස් කීවේ සිනාසෙමිනි.

"ඒ හරස් ප්‍රශ්න ඇසීමට පස්සේ මට ටිකක් මහන්සියි. විස්කි සහ සෝඩා ටිකක් අරගෙන, සුරුටුවක් බිලා ඉදිවු. මගේ අනුග්‍රාහකයා මේ කාමරයට එන්නත් කලින් මං නිගමනයකට ඇවිල්ලයි හිටියේ."

"මොනවා හෝමිස්?"

"මීට සමාන සිද්ධීන් රාශියක් ගැන මා ළඟ සටහන් තියෙනවා වොට්සන්. මේ ගැන මං දිගින් දිගටම කළ විමසීම් වලින් පෙනී ගියේ, මං අනුමාන කළ දේ සත්‍යයක් බවයි. සම්හර වෙලාවට චක්‍රව ලැබෙන සාක්ෂි වලින් හැම දෙයක්ම තහවුරු වෙනවා."

"ඒ වුණත් ඔබට අනන්ත ලැබුණු හැම දෙයක්ම මමත් අතගෙන හිටියා"

"නමුත් මං කලින් කීවි, අර මීට සමාන සිදුවීම් ගැන ඔබ දැන හිටියේ නැහැ. ඒවා දැන හිටි එක මට ප්‍රයෝජනවත් වුණා"

"අවුරුදු කිහිපයකට කලින් ඇබර්ඩින්විල මීට සමාන ආකාරයේ දෙයක් සිදුවුණා. ප්‍රංශ-ප්‍රශියන් යුද්ධයට පස්සේ අවුරුද්දේ, මියුනිච් නුවරත් මේ හා සමාන එකක් වුණා. මේකත් එයින් එකක් අහා ලෙස්ට්‍රෙඩ්! සුභ සන්ධ්‍යාවක් වේවා ලෙස්ට්‍රෙඩ්! ඔය සයිඩ්බෝඩ් එකෙන් තවත් විදුරුවක් මෙහාට ගමු. සුරුවටු පෙට්ටියේ සුරුවටුත් තියෙනවා."

අපේ විසින්ත කාමරයට පිවිසි ලෙස්ට්‍රෙඩ් සැරසී සිටියේ නාවිකයන් අදින තාලේ ඇඳුම් කට්ටලයකිනි. ඔහුගේ අතේ කළු පැහැති කැන්වස් බෑගයක් ද විය. අතට ආචාර කොට පුටුවේ හිඳගත් ඔහු සුරුවටුවක් දල්වා ගත්තේ ය.

"මොකක්ද ලෙස්ට්‍රෙඩ් ප්‍රශ්නේ?" හෝමස් ඇසීය. "මට නම් පෙනෙන හැටියට ඔබ ඉන්නේ බොහොම අසතුටෙන්."

"මං අසතුටෙන් ඉන්න එකේ පුද්ගලයක් තියෙනවද? මං මේ අත ගහලා ඉන්නේ සෙන්ට් සයිමන් සාමිගේ මහල් ගෙදර සිද්ධියට. මට ඒකෙ අගත් මුලක් වටහා ගන්න බෑ."

"අතේ හැබැට? ඔබ මාව පුද්ගලයට පත් කරනවා ලෙස්ට්‍රෙඩ්"

"මේ වගේ පැටළිලි සහගත ප්‍රශ්නයක් මං කවදාවත් දකල නෑ. මට හෝඩුවාවත් රාශියක් ලැබුණා. ඒත් ඒ හැම එකක් ම මගේ අතේදීම බොල් වීගෙන යන බවයි දකින්න ලැබුණේ. අදත් මුළු දවසම මං මේ වැඩේ වෙනුවෙන් ගතකළා."

"ඒකෙන් ඔබ සම්පූර්ණයෙන්ම තෙමිල වගෙයි මට පෙනෙන්නේ" හෝමස් කීවේ ලෙස්ට්‍රෙඩ්ගේ කබාය අතින් අල්ලා බලමිනි.

"ඔව්. මම සර්පන්ටයින් ජලාශයේ අඩිය සම්පූර්ණයෙන්ම සෝදිසි කර බැලුවා."

"දෙයියන්ට ඔප්පුවෙව්වාටෝ! ඒ මොකකටද?"

"සෙන්ට් සයිමන් ආර්යාවගේ මළසිරුර හොයාගන්න"

තම පුටුවේ පිටුපසට හේත්තු වුණු හෝමස්ට සිනාව නවතාගත නොහැකි විය.

"ලෙස්ට්‍රේඩ්, ට්‍රැෆික්ගේ චතුරත්‍වයේ චතුර මල යට පලායය, අඩියට යනකං සෝදිසි කරලා බැලුවොහැද්ද?"

"ඇයි? ඒ මොකටද?"

"ඒ මොකද, ඔබ හොයන ආර්යාව එක පලායයක නැත්නම් තව එකක ඉන්න ඉඩ තියෙනවා"

ලෙස්ට්‍රේඩ් හෝම්ස් වෙත හෙළුවේ කෝපයෙන් දූවෙන බැල්මකි. "හෝම්ස් මහත්තයා, එහෙනම් ඔබ දන්නවා ඇති ආර්යාවට මොකක්ද වුණේ ආදී හැම එකක්ම?"

"මෙහෙමයි. කාරණා සියල්ලක්ම මට අනුගන්න ලැබුණේ මේ දුන්. නමුත් මං නිගමනයකට ඇවිත් ඉවරයි."

"හැබැ? එහෙනම් ඔබ හිතන්නේ මේ සිද්ධියට සර්පන්ටයින් පලායය කිසිම අයුරකින් සම්බන්ධ වෙන්නේ නැහැ කියලද?"

"මට හිතෙන්නේ එහෙමයි"

"එහෙනම් මෙන්න මේ දේවල් ඒ පලායයේ තිබිල අපට හම්බ වුණේ කොහොමද කිසිල තේරුම් කරල දෙන්න." තම බැහය විවෘත කළ ලෙස්ට්‍රේඩ් එහි තිබූ දේ බිමට හැළුවේ ය. සේද වලින් තිම කළ අලංකාර මංගල ගවොමක්, සුදු සැවින් පාවහන් යුගලක් මනාලියකගේ වේලය, සහ මල් කළඹ එහි විය. මේ සියල්ල දියෙන් පෙඟි දුර්වර්ණ වී තිබිණි. "ඇයි මේක" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ තෙත ඇඳුම් පොදිය මතට මඟල් මුද්දක් ද දමමිනි.

"ඔන්න විශේෂඥ හෝම්ස් මහත්තයා ඔබට ලිහන්න පොඩි ගැටයක්"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්." හෝම්ස් කීවේ මුවෙන් දුම් වළලු පිටකරමිනි. "ඔබ මේ හැම දෙයක්ම සර්පන්ටයින් පලායයෙන්ද එළියට ඇදල ගත්තේ?"

"නැහැ. උද්‍යාන පාලකයා දුකල තියෙනවා, මේ දේවල් පලායයේ පාවෙමින් තිබෙන හැටි. මේවා ඇගේ ඇඳුම් ලෙස හඳුනාගන්නා. ඉතින් මට හිතුවේ ඇඳුම් තිබෙන කිට්ටුවෙන්ම මළ සිරුර තිබෙන්න ඉඩ ඇති බවයි"

"ඒක නම් අතිවිශිෂ්ට උපකල්පනයක් ලෙස්ට්‍රේඩ්. ඒකට අනුව නම් ඔනෑම මිනිසෙකුගේ මළ සිරුර තිබිය හැක්කේ ඔහුගේ ඇඳුම් අල්මාරිය අසලමයි. මේකෙන් ඔබ ළඟාවෙන්න බලාපොරොත්තු වුණේ මොන අරමුණකට ද?"

"ආර්යාවගේ අතුරුදන්වීම පිළිබඳව ඊලෝරා මිලර් පැවැසීමට හැකි සාක්ෂියක් ලබාගන්න."

"ඒක නම් ඔබට බොහොම අමාරු වේවි ලෙස්ට්‍රෙඩ්"

"ඔබ තවමත් කියන්නේ අපහසුයි කියලද?" ලෙස්ට්‍රෙඩ්ට කැහැසුණේ කෝපයෙනි. "හෝම්ස් මහත්මයා, ඔබේ ඔය උපකල්පන මගින් නිගමනවලට පැමිණීම හැම තිස්සෙම ප්‍රායෝගික නැහැ. මේ මිනිත්තු දෙක ඇතුළත ඔබට ලොකු වැරදීම දෙකක් සිදුවුණා. මේ මනාලියගේ මංගල ඇඳුමෙන්ම ඊලෝරා මිලර් අපරාධයට පටිලැවෙනවා!"

"මොනවා? ඒ කොහොමද?"

"මේ ගවොමේ තියෙනවා සාක්ෂුවක්. ඒ සාක්ෂුවේ තියෙනවා කාඩ්පත් දමන කොටුවක්. ඒ කොටුවේ තියෙනවා ලියුම් කැබැල්ලක්" කීවි ලෙස්ට්‍රෙඩ් එය මේසය මත තබා දිගහැරියේය.

"ඔන්න අහගන්න"

"ඔබට මා දකින්න ලැබෙන්නේ හැම දෙයක්ම සුදානම් වූ පසුයි. වහාම එන්න."

F.H.M

"මුල ඉඳලම මා ඉදිරිපත් කළ උපකල්පනය මේකයි හෝම්ස් මහත්මයා. මොනවා හරි ප්‍රයෝගයක් යොදලා, සෙන්ට් සයිමන් ආර්යාව එළියට කැඳවා ගත්තේ ඊලෝරා මිලර් විසින්. සැකයක් නෑ. ඇයට තවත් ආධාරකරුවන් ඉන්න ඇති. ඔවුන්ගේත් උදව්වෙන් ආර්යාව අතුරුදන් කිරීම ගැන ඊලෝරා වගකිව යුතුයි. ඇගේ නමේ මුලකුරු වලින් අත්සන යොදා එවූ ලියුම් කැබැල්ල තමයි මේ. සැකයක් නෑ මේක හෙමින්ම මනාලියගේ අතට දෙන්න ඇති, කිසිකෙනෙකුට නොපෙනෙන්න. කොහේදිද? ගෙදරට ඇතුළුවෙන දොර ළඟදි."

"බොහොම හොඳයි ලෙස්ට්‍රෙඩ්" හෝම්ස් කීවේ සිනාසෙමිනි. "ඇත්තෙන්ම ඔබ දක්වෙය්. කෝ ඔය ලියුම් කැල්ල මටත් බලන්න දෙන්න" හෝම්ස් එය අතට ගත්තේ එතරම් උනන්දුවකින් නොවේ. එහෙත් එක්වරම ඔහුගේ සිත ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ලියුම් කැබැල්ල සමත් වූ බව පෙනිණ. හෝම්ස්ට එක්වරම කැහැසිණ.

"හ හා! මේක හරිම වැදගත්"

"ඔහෝ! ඔබට දැන්වත් තේරෙනවද ඒ බව?"

"මන්න විශේෂඥ හෝම්ස් මහත්මයා.... ඔබට ලිහන්න පොඩි ගැටියක්"

"අතිශයින්ම වැදගත් ලෙස්වෙයි. ඔබට මගේ උණුසුම් සුභපැතුම්" ලෙස්වෙයි අසුනෙන් නැගිටිමට පයග්‍රාහී ලීලාවෙනි. ඊළඟට ඔහු හෝම්ස් ලියුම් කැබැල්ල කියවමින් සිටී දෙසට හිස යොමු කොට බැලීය.

"ඇයි හෝම්ස් මහත්මයා? ඔබ ඔය කියවන්නෙ වැදිපැත්ත නේ"

"නැහැ නැහැ. මේක තමයි හරිපැත්ත"

"හරි පැත්ත? ඔබට නම් පිස්සු! මේ බලන්න පැත්තලෙන් ලියා ඇති පණිවුඩය තියෙන්නේ මේ පැත්තෙයි."

"නමුත් අනිත් පැත්තේ තියෙනවා හෝටල් බිලක්. මගේ සිත ඇදගත්තේ අන්න ඒකයි. ලෙස්වෙයි"

"ඒ පැත්තේ වැදගත් මොකුත් නැ. හෝම්ස් මහත්මයා. මං කලින් ම ඒ පැත්ත බැලුව නේ."

ඔක්තෝබර් 4 දා

කාමර කුලිය..... සිලිං 8 සි

උදේ කෑමට.....සිලිං 2 සි-පැන්ස 6 සි

මත්පැන්..... සිලිං 1 සි

දවල් කෑමට.....සිලිං 2 සි පැන්ස 6 සි

මෙරි විදුරුවට ..... පැන්ස 8 සි

"මොකක්ද මේකෙ ඇති වැදගත් කම? මට නම් කිසිදෙයක් පෙනෙන්නෙ නැ"

"ඔබට නොපෙනෙනවා වෙන්න පුළුවනි. නමුත් මේක හරිම වැදගත්. ලියා තිබෙන පණිවුඩය ගැන කියනවා නම් ඒකත් වැදගත්. එයින්ම හුඟක්ම ලියූ පුද්ගලයාගේ නමේ මුලකුරු. ඔබට මගෙන් සුභපැතුම්."

"මං මෙතන කාලය නාස්ති කළා හොඳටම ඇති." ලෙස්වෙයි කීවේ පුටුවෙන් නැගිටිමිනි. "ගැටළුවක් විසඳන්න නම් මහත්සි වෙලා වැඩ කරන්න ඕන. ගිනි උදුනට ළං වෙලා සිද්ධාන්ත, උපකල්පන ඒ මේ අතට අතරවමින් ඉඳල ප්‍රශ්න විසඳාගන්න බෑ. ඔබට ශුභ දවසක් හෝම්ස් මහත්මයා අපි බලමු මේ ප්‍රශ්නේ මුලින් විසඳන්නේ කවුද කියලා" මනාලියගේ ඇඳුම ඇතුළු ද්‍රව්‍ය බැගයට

දමාගත් ලෙස්ට්‍රෙඩ් කාමරයෙන් පිටවීමට සූදානමෙන් දොර වෙත ගියේය.

"ඔබට මං තව එක හෝඩුවාවක් දෙන්නම් ලෙස්ට්‍රෙඩ්" හෝමස් කීවේ ප්‍රතිවාදියා නොපෙනීයාමට පෙරය.

"මේ ගැටලුවට සත්‍ය විසඳුම මං ඔබට කියන්නම්. සෙන්ට් සයිමන් ආර්යාව කියන්නේ මිථ්‍යාවක්. එහෙම කෙනෙක් නැහැ! එහෙම කෙනෙක් කවදාවත් ඉඳලත් නැහැ!"

ලෙස්ට්‍රෙඩ් මගේ මිත්‍රයා දෙස බලා සිටියේ කණගාටුවෙනි. ඊළඟට ඔහු මදෙස මහත් ඕනෑකමින් බැලුවේය. හිස මදක් ඉදිරියට පහත් කොට, දකුණු අතේ ඇඟිලිවලින් කුන්වරක් තම තළලට තට්ටුකරගත් ලෙස්ට්‍රෙඩ් පිටවී ගියේය.

ලෙස්ට්‍රෙඩ් පිටවී ගිය වහාම අසුනෙන් නැගී සිටි හෝමස්, පිටකබාය හැඳගත්තේය. "මේ මිනිසා කිව කතාවෙන් ඇත්තක් තියෙනවා, නිකම්ම ඉඳලා හරියන්නේ නැ. නිවසෙන් පිටවෙලා ගිහින් මහත්සි වෙලා වැඩකළ යුතුයි. මං හිතන්නේ ඔබට පත්තර බලන්න ඉඩදීල මට යන්න වේවි."

හෝමස් මගෙන් සමුගෙන නිවහනෙන් පිටවී ගියේ සවස පහට පමණය. එහෙත් මට වැඩිවේලාවක් තනිව සිටීමට සිදු නොවිණි. අවන්හලක සේවකයන් දෙදෙනෙක් එහි පැමිණියේ, විශාල පැතළි පෙට්ටියක් ද ඔසවාගෙනය. ඔවුහු එහි තිබූ ද්‍රව්‍ය එළියට ගැනීමට පටන් ගත්හ. මා අතිශය පුදුමයට පත්කරමින් එහි තිබුණේ, හෝප්පා සංග්‍රහයක් සඳහා ආහාර සහිත බඳුන්ය. ඔවුහු අපේ මෙසය මත ඒවා පිළිවෙළට සකස් කිරීමට පටන් ගත්හ. වළිකුකුළු මස්, ධාන්‍ය හා එළවළු එකටයොදා සෑදූ ව්‍යාංජනයක්, පැරැණි කළ වයින් බෝතල කිහිපයක් ද එයට අඩංගු විය. මෙය ගෙන ඒමට නියම කළේ කවුරුන්ද, කුමක් නිසාද යන්න, එම සේවකයෝ සඳහන් නොකළහ. මෙයට සම්පූර්ණයෙන්ම මුදල් ගෙවා ඇති බවත්, මෙම ලිපිනයට ගෙනැවිත් භාරදිය යුතු බවට, තමන්ට නියම කර ඇති බවත් ඔවුහු පැවසූහ. අරාබි නියොල්ලාසයේ අසන්නට ලැබෙන ඉන්ද්‍රජාලික අවහාර මෙන්, ඔවුහු අතුරුදන් වූහ.

රාත්‍රී නවයට මද වේලාවකට පෙර හෝමස් වේගයෙන් කාමරයට ඇතුළු විය. ඔහුගේ මුහුණේ තිබුණේ තත්ත්වය බැරෑරුම් බව පළකරන ලක්ෂණයි. තවුත් දෙනෙතේ දෑල්වෙන දීප්තියක්

මම දුටුවෙමි. ඒ සුභ ලකුණකි. ඔහු පැමිණි නිගමන නිසා බලාපොරොත්තු කඩවී නොමැති බව මම එයින් තේරුම් ගනිමි.

"ඔවුන් ඇවිත් රැ කෑම සුදානම් කරල ගියාද?"

"යාළුවො ගොඩක් කෑමට එනව වගෙයි ඔවුන් කෑම සුදානම් කළා, පස්දෙනෙකුට"

"ඔව් මං බලාපොරොත්තු වෙනවා. කීප දෙනෙකුම ඒව් කියල" හෝම්ස් කීය. "සෙන්ට් සයිමන් සාම්පරයා තවමත් ඇවිත් නැති එක ගැන, මට පුදුමයි. හා ඈර තරප්පුවේ ඇහෙන්නේ අධි ගබ්දයක්. ඒ ඔහුගේ හඬ"

ඇත්තෙන්ම ඒ සාම්පරයාය. ඔහුගේ උපැස් යුගල පෙරටත් වඩා වේගයෙන් අතේ දෝලනය වෙමින් තිබිණ. ඔහුගේ මුහුණේ දිස්වුයේ, මේ හදිසි කැඳවීම ඔහුට ප්‍රභේදිකාවක් වී ඇති බවයි.

"මං එවු පණිවුඩය ඔබට ලැබුණා එහෙනම්?" හෝම්ස් ඇසීය.

"ඔව්. එහි සඳහන්ව තිබූ දෙයින් මා පත්වුණේ කිව නොහැකි තරම් හයකට. ඔබ එවැනි දෙයක් කියන්නේ, යම්කිසි පදනමක් ඇතුළුවද?"

"ලැබෙන්න පුළුවන් ඉහළම තත්ත්වයෙන් තොරතුරු ලබාගෙන."

සෙන්ට් සයිමන් සාම්පරයා පුටුවේ හිඳගන්නා නොව, එයට ඇඳ වැටුණා යයි කීවොත් වඩාත් නිවැරදිය. මිළඟට ඔහු නළලේ අත තබාගෙන, මදවේලාවක් තිහඩව බලා සිටියේය.

"මේක දැනගත්තම මගේ පියා මොනවා කියාවිද මම දන්නෙ නෑ" ඔහු කෙදිරිගැවේය. "ආදිපාදවරයෙකුගේ පවුලකට මේ වගේ නින්දා සහගත තත්ත්වයකට මුහුණපාන්න වුණාම?"

"මේක සම්පූර්ණයෙන්ම අහම්බෙන් වුණු දෙයක්. මෙතැන ලැප්පාවිය යුතු දෙයක් තියෙනවා කිසිල මං හිතන්නෙ නෑ"

"ඔබ මේ ප්‍රශ්නය දිහා බලන්නේ වෙනත් දෘෂ්ටි කෝණයකින්. එහෙම තේද?"

"මෙතැනදී කවුරුහරි පිට වරදපටවන්න හෝ වෝදනා කරන්න හැකිවෙව් කියල, මට නම් හිතෙන්නෙ නෑ. මේ පියවර ගන්නවා ඇරෙන්න, ආර්යාවට-මෙන-භෞත ක්‍රියාමාර්ගයක් තිබුණද කියල, අපට හිතාගන්න අමාරුයි. නමුත් ඇය අතින් ලොකු වැරද්දක් සිදුවුණු බවට සැකයක් නෑ. ස්වභාවිකව මෙවැනි දෙයක් කිරීමට

ඇය අනුගමනය කළේ වැරදි ක්‍රියාමාර්ගයක්. ඇය අම්මා නොමැතිව හැදුණු වැඩුණු ගැහැනු ළමයෙක්. මෙහෙම වෙලාවට කටයුතු කළ යුත්තේ කොහොමද? ඒ ඒක ඇයට කියල දෙන්න අම්ම කෙනෙක් ලග හිටියේ නැහැ."

"මේක අපට ප්‍රසිද්ධියේ කළ අවමානයක් මහත්මයා" සාමීවරයා පැවසුවේ මේසයට ඇහිලි තුඩුවලින් තට්ටු කරමිනි.

"ඔබ මේ තරුණියට අනුකම්පා කළ යුතුයි සාමීතුමනි. සිතේ කැලැඹීමෙන් සිටි මොහොතක, ඇයට මුහුණ දෙන්න වුණා මහා උපතෝකෝටික ප්‍රශ්නයකට. කළයුතු කුමක්දැයි ඇයට හිතාගන්නා බැරි වුණා."

"ඒකට මගෙන් කිසිම සමාවක් නෑ. මං ඒ ගැන හරිම කේන්ද්‍රියෙන් ඉන්නෙ. ඇය මාම මහා ලැජ්ජාවකට පත්කළා."

"මං හිතන්නේ කවුරුගේ අපේ සිනුව නාද කළා." හෝමස් කීය. "ඔව් ඔව්. ඔය කවුරු හරි තරප්පුව නැගගෙන එන ශබ්දය ඇහෙන්නෙ. සාමීතුමනි. මේක ගැන ලිහිල්ව ක්‍රියාකළ යුතුයි කියල මං ඔබට ආයාචනය කරනවා. මගේ ඒ යෝජනාවට ඔබව නම්මා ගැනීමට බැරි නම්, මෙන්න ඒ කටයුත්ත කළ හැකි තවත් කෙනෙකුත් මෙහි ඇවිත් ඉන්නවා"

හෝමස් දොර විවෘත කොට අමුත්තන් විසිත්ත කාමරය වෙත කැඳවුවේය.

"සෙන්ටි සයිමන් සාමීතුමා. මං මේ අමුත්තන් ඔබතුමාට හඳුන්වා දෙන්නම්. ෆ්‍රැන්සිස් හේ මෝල්ටන් මහත්මයා සහ එම මහත්මිය. මේ මහත්මිය නම් ඔබට මීට කලින් හමුවෙලා ඇති."

කාමරයට ඇතුළුවුණු යුවළ දුටු විගස, සාමීවරයා හුනස්නෙන් නැගිටිවේය. තම මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම බිමට හරවාගෙන ඔහු බිම බලාගෙනම සිටියේ, තමාට කරනු ලැබූ අපහාසය ගැන අතිශයින්ම කිපුණු පුද්ගලයෙකු විලසිනි. කාන්තාව අඩියක් ඉදිරියට තබා, අතට අත දීමට තම දකුණු අත ඉදිරියට දිගුකළාය. එහෙත් රොබට් සෙන්ටි සයිමන් සාමී හිස ඔසවා බැලුවේවත් නැත. ඔහු සිටි ස්ථාවරය අනුව එසේ නොබැලීම වඩාත් හිතකර වූවා නොඅනුමානය. මන්දයත් ඇගේ මුහුණේ රැඳී තිබුණේ ආයාචනාත්මක බැල්මකි. සියලු වැරදි අමතක කරන මෙන් යොමු කළ ඒ බැල්මට සමාව නොදී සිටීම නම් අසීරු කරුණකි.

"රොබට්. ඔයාට හොඳටම තරග ගිහින" ඇය කීවාය. "ඔව්.

ඒකෙ පුද්ගලයක් නෑ. ඔයා එහෙම තරහ අරගෙන ඉන්නෙ හේතුවක් ඇතුව”

“කරුණාකරල මගෙන් සමාව ඉල්ලන්න එපා!” සාමීවරයා පැවසුවේ දඩිලෙස කෝපාච්ඡය්වය.

“ඔව්. මං පිළිගන්නවා. මං ඔබට සැලකූ හැටි බොහොම වැරදියි. මං යන්න ඉස්සර වෙලා ඔයාට කියල යන්න තිබුණා. ඒ වෙලාවෙ මං හිටියෙ සිහිවිකල්වුණු කෙනෙක් වගෙයි. මං කළේ මොනවද, කිව්වෙ මොනවද ගැන මට කිසි කල්පනාවක් තිබුණෙ නෑ. ඊරින්නට ඇසින් දුටු මොහොතෙ ඉරන් මට පිස්සු වැටුණා වගෙයි. මට පුදුම මං අල්තාරය ඉදිරියට ගිය වෙලේ ක්ලාන්තවෙලා ඇදගෙන වැටුණෙ නැත්තෙ ඇයි කියල.”

“මෝල්ටන් මහත්මිය, මං මගේ මිත්‍රයා එක්ක මේ කාමරයෙන් එළියට යන්නම්. එතකොට මේක තේරුම් කරදීම බාගවෙලාවට ඔබට පහසු වේවි.”

“මගේ අදහසක් මං කියන්නද?” මෙනෙක් වෙලා කිසිත් කතාබහක් නොකළ අමුත්තා වූ මෝල්ටන් මහතා ඇසීය. “මේ සිද්ධිය ගැන මෙපමණ දවසක් තිබුණු රහසිගත බව උවමනාවටත් වැඩියි කියලයි මට නම් හිතෙන්නේ, මගේ අදහස මේකයි. අපට මෙතැන තිබෙන අයිතිවාසිකම් ගැන, මුළු යුරෝපයත් ඇමරිකාවත් තේරුම්ගත යුතුයි.”

අවිච්චි පිළිස්සුණු මුහුණක් සහ කෙසෙල් කුඩා සිරුරක් තිබූ ඔහු, සෑම අදහසකටම ක්ෂණිකව ප්‍රතිචාර දක්වූ පුද්ගලයෙක් විය.

“එහෙම නම් මං අපේ කට්ටි ඔක්කොම කියන්නම්” කාන්තාව පැවසුවාය.

“84 අවුරුද්දේදී මගේ තාත්තා රොකි කඳුබෑවුමේ පිහිටි මැක්කස්වයර් කැම්ප් කියන පෙදෙසේ වැඩකළා. ඔහු කළේ රත්රන් ඉල්ලම් සෙවීමයි. මේ ඊරින්න මට හමුවුණේ එහිදී. ඔහුත් මගේ තාත්තා වගේම ඉල්ලම් භාරමින්, රත්රන් නිබේදයි හොයාබලමින් හිටියේ. අපි දෙදෙනා අතර ඇතිවුණු ආශ්‍රය ආදරයක් බවට පෙරළුණා. ඉතින් අපි විවාහ ගිවිසගත්තා. ඔහොම කල්ගතවෙද්දී, කාන්තාව වටිනා රත්රන් ඉල්ලමක් හමුවුණා. බොහොම කෙටි කාලයක් ඇතුළත ඔහු විශාල ධනවතෙක් වුණා. ඊරින්න ගරමින් සිටි ඉල්ලම් වලින් ඔහුට රත්රන් කිසිවක් හමුවුණේ නැහැ.”

තාත්තාගේ ධනවත්කම දැකීමත් දවස වැඩිවෙද්දී, ආර්ථිකයත් දවසින් දවස දුප්පතෙන් වුණා. එහෙම වෙද්දී අප දෙදෙනා අතර තිබුණු විවාහ ගිවිසුම ගැන, කතා ඇහෙනවට වත් තාත්තා කැමැති වුණේ නැහැ. ඒක තවදුරටත් පවත්වාගෙන යනවටවත් ඔහුගේ එකගත්වයක් තිබුණේ නැහැ. මේ සම්බන්ධය කඩන අදහසින්, ඔහු මාවත් රැගෙන සැන්ට්‍රාල්ස්ටෝන් නගරයේ පදිංචියට ගියා. ඒ වුණත් ආර්ථිකයත් මාව අත්හැර දමමින් නැහැ. ඔහුත් ඒ නගරයේම පදිංචියට ආවා. තාත්තාට හොරෙන් ඔහු මාව හමුවුණා. තාත්තා ඒ බව දනගත්තා නම්, ඔහු එයින් තදින්ම කේන්ති ගන්න ඉඩ තිබුණා. ඔහු අපේ විවාහයකට කිසිසේත් කැමැති කරවාගන්න බැරි බව අපට පැහැදිලි වුණා.

"හැට්. මං ධනවත්කම නොවුණොත් මට කවදාවත් ඔයා විවාහ කරගන්න ඉඩක් ලැබෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා මං ආයෙමත් රත්රන් ඉල්ලම් භාරන පැත්තකට ගිහිං, තවදුරටත් උත්සාහ කරල බලන්නම්. මං දිගටම වැඩකරලා, ඔයාගේ තාත්තා වගේ ලොකු පොහොසතෙන් වුණාමයි, ආපහු එන්නේ" ආර්ථිකයත් එක දවසක් මට කිව්වා.

"හොඳයි. ඔයා එහෙම එනතුරු මං බලාගෙන ඉන්නම්. ඔයා කවදා හරි එනතුරු මං ඉන්නවා. ඔයා ජීවත්ව ඉන්නතුරු මං වෙන කෙනෙක්ව බේරින්නේ නැ." මං පොරොන්දු වුණා.

"එහෙම නෙමෙයි. ඇයි අපි දැන්මම බේරින්නේ නැත්තේ? අපි නීතියෙන් විවාහ වෙමු. ඒ වුණත් ඔයාගේ ස්වාමීපුරුෂයා හැටියට ඔයාව අරගෙන යන්නේ, මං ආපහු ආවට පස්සෙයි," ඔහු කිව්වා.

අපි ඒ ගැන තවත් සාකච්ඡා කළා. ඔහු ඒ කටයුතු හැමදෙයක්ම සූදානම් කළා. විවාහ මංගල කටයුත්ත කළේ දේවගැතිතුමෙකුගේ මැදිහත් වීමෙන්. ඉතින් අපි නියම ආගමික පිළිවෙලට විවාහ වුණා. ඊට පස්සේ ආර්ථිකයත් ඔහුගේ රත්රන් ඉල්ලම් හොයාගෙන ගියා. මම ආපහු ගෙදර ආවා.

ඊට පස්සේ මට ආර්ථිකයත් ගැන අහන්න ලැබුණේ මොන්ටානා වලින්. ඊළඟට ඔහු ඇරිසෝනා වලත් ඊට පසු නිව්මෙක්සිකෝවලත් රත්රන් සොයමින් ඇවිද්දා. ඊට පස්සේ මට පුවත්පත්වල දකින්න ලැබුණේ ඉතාම බේදජනක ප්‍රචාර්තිකයන්.

රත්රන් ඉල්ලම් භාරන ක්ෂුද්‍රවික සිටි සුදු ජාතිකයන්ට රතු ඉන්දියන්වරු පහරදී තිබුණා. සුදු ඇමරිකන්වරු රැස්කම් එයින්

මියගිය බවත් ඒ විස්තරයේ සඳහන් වුණා. මියගිය අයගේ නම් ලැයිස්තුවේ ආරක්ෂකගේ නමත් තිබුණා. එයින් ඇතිවුණු කම්පනයෙන් මං එවේලේම සිහිනැතිව ඇද වැටුණා. ඔවුන් සිතුවේ මං මියගියා කියලයි. මං ඉතා තදබල ලෙස මාස ගණනක් අසනීපයෙන් හිටියා. තාත්තා හිතුවේ මගේ සිහි විකල්වුණා කියලයි. ඔහු සැන්ග්‍රැන්සිස්කෝවල වෛද්‍යවරුන් භාගයකට මාව පෙන්වන්න ඇති. අවුරුදු ගණනක් ගතවී ගියත් ආරක්ෂකගෙන් ලියුමක් හෝ ඔහු ගැන වෙනත් ආරංචියක් ලැබුණේ නැහැ. ඒ නිසා ඔහු ස්ථිර වශයෙන්ම මිය යන්න ඇති කියලා මට හිතුණා. සෙන්ටි සයිමන් සාම්වරයා කැලිෆෝනියාවට ආවේ මේ අතරෙයි. ඊළඟට අපි ලන්ඩනයට ආවා. විවාහයකට කටයුතු සූදානම් වුණා. තාත්තා බොහොම සන්තෝෂ වුණා. නමුත් හැමවිටම මට හිතුණේ මං ආරක්ෂකට දුක්වූ ආදරය නිසා මගේ හදවත ඔහු වෙනුවෙන් වෙන් වී තිබුණා කියලයි. එහි වෙන කාටවත් ඉඩක් තිබුණේ නැහැ.

ඒ වුණත් මම සෙන්ටි සයිමන් සාම් සමඟ විවාහ වුණා නම්, ඔහු වෙනුවෙන් මගේ යුතුකම් කොටස ඉටුකරනවා. ආදරය කරන්න කියලා හිත වෙනස් කරන්න බැරිවුණාට, අපොත් කෙරෙන්න ඕන වැඩ කොටස කරන්න බැරිකමක් නැහැ. මං එදා දෙව්මැදුරට ගියේ, අල්තාරය ඉදිරියට ගියේ අවංකව. මගේ අවංක චේතනාව වුණේ ඔහුට හොඳ බිරිඳක් වීමයි. නමුත් එක්වරම මගේ හිතේ ඇතිවුණු චේතස ඔබට හිතාගන්න පුළුවන් ඇති.

ඉස්සරහම පේළියේ ආරක්ෂක මා දිනා බලාගෙන සිටි හැටි දුටුවාම මට මුලින් හිතුණේ ඒ ඔහුගේ අවතාරය කියලයි. නමුත් මං දිගටම ඔහු දිනා බලාගෙන හිටියා. ඔහුගේ දෑසේ ලියැවී තිබුණු ප්‍රශ්නය මට තේරුම් ගත හැකි වුණා. ඒ ඇස්වලින් කියවුණේ ඔහු යළි දකින්න ලැබීම ගැන මං සතුටුපෙන්නවද, කණගාටු වෙන්නවද කියන එකයි. මට පුදුම එවේලේම සිහි නැතුව ඇදගෙන නොවැටී කෙළින් හිටින්න මට ශක්තියක් ලැබුණේ කොහොමද කියලයි. මට දැනුණේ මුළු ලෝකයම කැරමකනවා වගේ. දේවගැතිතුමා මොනවාදෝ කිව්වා මට යන්නම් මතකයි. ඒක මට ඇහුණේ මගේ කන ළඟ මී මැස්සන් කළ නාදයක් වගේ.

කළ යුත්තේ මොකක්ද කියල මට හිතාගන්න බැරිවුණා. දේවගැතිතුමාගෙ මංගල දේශනාව නවත්වන්න කියනවද? එහෙම කිව්වොත් දේවස්ථානයේ මහ කලබැගැනියක් ඇතිවෙනවා. මං

තව සැරයක් ගැන්වූ දින බලා. මගේ හිතේ ඇතිවුණු හැඟීම්
 ඔහුට තේරෙන්න ඇති. ඔහු දබරකිල්ල ඔසවලා දෙතොල් හරහා
 තියලා මට සංඥා කළා. ඒ කිසිකලකලයක් නොකරන ලෙස
 ඉල්ලීමක්. ඊළඟට මං දුටුවා ඔහු කඩදාසි කැබැල්ලක යමක්
 ලියනවා. එතකොට මං තේරුම් ගන්නා ඔහු මා වෙනුවෙන් ලියුම්
 කැල්ලක් ලියන බව. ඉතින් අල්තාරය-ළඟ ඉඳල ආපහු එද්දී, ඔහු
 සිටිනා තැන අසලදී මම මගේ මල්කළඹ බිම දමමා. ඔහු ඒක
 අහුලා දෙන ගමන් මට ලියුම් කැබැල්ලක් දුන්නා. ඒකෙ ලියා
 තිබුණේ වචන කිහිපයක් පමණයි. ඒ ඔහු සංඥාවක් කළ වහාම
 ඔහුට එකතු වෙන ලෙසයි. මේ වන විට මම හොඳහැටි තේරුම්
 අරගෙන තිබුණා, ගැන්වූ වෙනුවෙන් ඔහුගේ හැම ඉල්ලීමක්ම, මං
 ඒ අයුරින්ම ඉටු කළ යුතු බව. මං ඒකට සූදානම් වුණා.

ආපසු ගෙදර ආවම මගේ හිතවත්ම සේවිකාවට මං මේ
 විස්තරය කිව්වා. කැලිෆෝනියාවේ ඉන්න කාලෙ ඉඳලම මා ළඟ
 හිටී ඇය, හැමදාමත් මගේ මිතුරියක් වුණා. මං ඇයට කිව්වා,
 කිසිකෙනෙකුට, කිසිදෙයක් අගවන්නෙ නැතුව, මගේ අත්‍යවශ්‍ය
 දේවල් විකක් අහුරලා, දිග ආවරණ කබාය සූදානම් කරන ලෙස.

මං දන්නවා මට යුතුකමක් තිබුණා පිටවෙන්න කලින් සයිමන්
 සාමිවරයාට මේ ගැන කියන්න; හැම දෙයක්ම තේරුම් කරල
 දෙන්න. නමුත් ඔහුගේ අම්මා, නැදෑයෝ, හිතමිත්‍රයෝ, සම්භාවනීය
 අමුත්තෝ ඉදිරියෙ මං ඒක කරන්නෙ කොහොමද? එහෙම
 උත්සාහයක් දරන්නවත් මගේ හිතේ ඇතිවුණේ විශාල හයක්. මං
 අන්තිමට හිතාගන්නා, හැකි ඉක්මනින් එතැනින් පැනලා ගිහින්
 පස්සේ කාරණාව පැහැදිලි කර දෙන්න.

කැම මේසේ මට මිනිත්තු දහයක්වත් ඉන්න සිදුවුණේ නැහැ.
 මං ජනේලයෙන් දුටුවා ගැන්වූ සාරේ ඉඳගෙන මා දිනා බලාගෙන
 ඉන්නා හැටි. ඔහු මට සංඥා කරගෙන උද්‍යානයට ඇවිදගෙන
 ආවා. මං හෝජනශාලාවෙන් පිටවෙලා ගිහින්, මගේ ඇඳුම්
 භාරසලයන් අරගෙන නිවසෙන් පිටවෙලා, ඔහු පිටුපස ගියා. කවුද
 ගැහැනියක් මා පස්සෙන් ආවා. ඇය ආවේ සයිමන් සාමිවරයා
 ගැන මොනවාදෝ කියමින්. මට පෙනුණේ මට වගේම මේ
 විවාහයට පෙර ඔහුගෙන් පුංචි රහසක් තිබී ඇති බවයි, කොහොම
 හරි ඉක්මනට ඇයගෙන් බේරිලා යන්න මට හැකි වුණා, ගිහින්

ආරක්ෂක උං පුණා, ඊට පස්සේ අපි කුලීරියකට නැගිලා පිටත්වෙලා ගියා. ඔහු ගෝඩන් චතුරග්‍රයේ තැනක් කල්තබා කුලියට ගෙන තිබුණා. අපි එතැනට ගියා. අවුරුදු ගණනක් බලාගෙන උන්නු මගේ ඇත්ත විවාහය ඒකයි. ආරක්ෂක අපාච්ඡාදන ඉන්ද්‍රියන්වරුන්ගේ සිරකරුවෙක් ලෙස ඉඳලා, උන්ගෙන් බේරිලා පැන ආවලු. ඔහු කැලිෆෝනියාවට ආවම දැනගන්න ලැබිලි තියෙනවා, ඔහු මියගියා කියල හිතල මං එංගලන්තයට ගිය බව. මාව හොයාගෙන මේ රටට ආව ඔහුට, මගේ දෙවැනි විවාහය දවසෙ උදේ පාන්දරම මාව හිමිකරගන්න හැකි වුණා.

"මං මේ විස්තරය පුවත්පත් වල දුටුවා" ඇමරිකන් ජාතිකයා පැවසීය. "දේවස්ථානයේ නම සඳහන් කර තිබුණත් ඔවුන්ගේ පදිංචිය කොහේද කියල, පත්තරේ දමල තිබුණෙ නැහැ."

"ඊට පස්සේ අපි කථා කළේ ඊළඟට කළ යුත්තේ මොකක්ද කියලයි. ආරක්ෂක නම් කැමැති වුණේ හැමදෙයක්ම එළිකරලා පැහැදිලි කර දෙන්නයි. නමුත් මට ඕනෑවුණේ, මං ජීවතුන් අතර ඉන්නා බව තාත්තට දන්වලා, අනෙක් අය කාටවත් නොපෙනී එංගලන්තයෙන් පැනයන්නයි. ඔබට හිතාගන්න පුළුවන්ද මහත්වරුනි මගේ හිතේ ඇතිවුණු ශ්‍රැජ්ජාව. එංගලන්තයේ ඉහළම පෙළේ සම්භාවනීය අමුත්තන්, සාම්පරුන්, ආර්යාවන් මඟුල් මේසයට වාඩිවෙලා මං ආපහු එනතුරු බලාගෙන ඉන්නවා. ඉතින් ආරක්ෂක මගේ මඟුල් ඇදුමයි, අනෙක් දේවලයි පොදියක් හඳලා අරගෙන ගියා, කාටවත් හොයාගන්න බැරිවෙන තැනක දමන්න. අපි හිතාගෙන හිටියේ හෙට පැරිසියට යන්නයි. එතකොටයි මේ කරුණාවන්ත හෝම්ස් මහත්තයා, අපව හොයාගෙන ආවේ. ඔහු අපව හොයාගත්තෙ කොහොමද කියන එක නම් මට තවමත් තේරුම් ගන්න බෑ. නමුත් හැම දෙයක්ම එළිකරලා මේ අධීර්ශක අවසානයක් කරන්න ආරක්ෂක ගත්ත තීරණය හරි බවත්, මා වැරදි බවත් ඔහු පෙන්වා දුන්නා. ඊට පස්සේ ඔහු පොරොන්දු වුණා සයිමන් සාම් පොද්ගලිකව හමුවන්න අවස්ථාවක් සලසා දෙන බවට. ඒකයි අපි මේ වහාම ආවේ. ඉතින් රොබට් දූන් ඔබ හැමදෙයක්ම දන්නවා. මා නිසා ඔබට විශාල සිත්වේදනාවක් ඇතිවු බව මං දන්නවා. ඒ ගැන මට කණගාටුයි. මං හිතන්නේ නෑ, මා නින්දා සහගත ගැහැනියක් කියල ඔබ තීරණය කරාවි කියල"

"..... මට අතට අත දෙන්නෙ නැද්ද?"

මේ කථාවට සවන් දුන් සෙන්ට් සයිමන් සාමිවරයා, ඔහුගේ මුහුණේ තිබූ බැරෑරුම් ස්වභාවය මඳකුණු ලිහිල් කළේ නැත. ඔහු එය අසා සිටියේ නළල රැළි කරගෙන, දෙනොල් එකට තද කරගෙනයි.

"එහෙනම් ඔබ මට සමාව දෙන්නෙ නැද්ද? මං පිටවෙලා යන්න කලින් මට අතට අත දෙන්නෙ නැද්ද?"

"ආ සත්තකින්ම. ඒකෙන් ඔබට සතුවක් ලැබෙනවා නම්" පැවසූ සාමිවරයා ඇය දිගුකළ සුරත අල්ලා සෙලවූයේ උදාසීන අයුරෙනි.

"මං බලාපොරොත්තු වුණා, ඔබ අප සමඟ සුභද හෝජනා සංග්‍රහයකට සහභාගි වේවි කියල?" හෝම්ස් ඇසුවේ සාමිවරයා පිටවී යාමට සූදානම් වන අයුරු දුටු විටයි.

"එවැනි දෙයක් මගෙන් බලාපොරොත්තුවීම බොහොම අසාධාරණයි නේද මහත්මයා?" සාමිවරයා ඇසීය. "මට මුහුණ දෙන්න සිදුවුණු අවාසනාවන්ත ඉරණමේ සත්‍යය මොකක්ද කියල අහගෙන ඉන්න බල කරන එක එකක්. නමුත් ඒක විනෝදකට අරන් සන්නෝෂ වෙන්න මට හැකියාවක් නැහැ. මං කැමැතියි ඔබ හැම දෙනාටම සුභ රාත්‍රියක් පතන්න" අප නැමට හිසනමා ආචාර කළ ඔහු නිවසෙන් පිටවී ගියේය.

"එහෙම නම් මං බලාපොරොත්තු වෙනවා ඔබ දෙදෙනාවත් අප සමඟ හෝජනයට හවුල් වේවි කියලා" ෂර්ලොක් හෝම්ස් කීය. "ඇමෙරිකානු ජාතිකයෙක් හමුවෙන්න ලැබීම හැමවිටම සන්නෝෂයට කාරණයක්, මෝල්ටන් මහත්මයා. රජතුමෙකුගේ අනුවණ ක්‍රියාවක් සහ අගමැතිවරයෙකුගේ වැරද්දක් නිසා, අප එකිනෙකාට විරුද්ධ විය යුතු අය නෙමෙයි. මං විශ්වාස කරනවා අපේ දරුවන් වත් යම් දවසක එක්සත් වෙලා, එකම දේශයක එකම ධරයක් යටතේ අතින් ගෙන ජීවත්වෙන ජාතියක් වේවි කියල"

"මේක හරිම සිත්ගන්නාසුලු පරීක්ෂණයක් වුණා වොට්සන්" හෝම්ස් කීවේ අපේ අමුත්තන් පිටවී ගිය පසුයි.

"මට මූල ඉඳලම ප්‍රධාන කාරණා දෙකක් හොඳටම පැහැදිලිව පෙනුණා. එයින් පළමුවෙනි එක තමා, මේ විවාහ මංගල්‍යය

සිදුකරන එකට කාන්තාව සම්පූර්ණයෙන්ම කැමැත්තෙන් සිටි බව. දෙවැන්න ඇය ගෙදර ඇවිත් මිනිත්තු කිහිපයක් ඇතුළත ඇය ඒ ගැන පසුතැවිලි වුණු බව. ඒ කියන්නේ පැහැදිලිවම ඇගේ හිත වෙනස් වෙන යමක් ඒ අතර සිදුවුණා. මොකක්ද ඒ දෙය? එළියේ ගත කළ කාලයේදී ඇය කවුරු හරි එක්ක කථා කළා වෙන්න බැහැ. ඒ මොකද මනාලයා හැමවිටම ඇය සමග සිටි නිසා එහෙත්ම ඇයට කාවහරි දකින්න ලැබුණද? එහෙම දුටුවා නම් ඒ ඇමරිකන් ජාතිකයෙක් විය යුතුයි. ඒ මොකද ඇය එංගලන්තයට පැමිණ ගතකර තිබුණේ ඉතා කෙටි කාලයයි. මේ කාලය තුළ ඇගේ හිතේ සැලසුම මේ තරමට වෙනස් කළ හැකි කෙනෙක් ඇය එංගලන්තයේදී හඳුනාගෙන හිටියා කියලා කොහොමටවත් හිතන්න බෑ. ඒ පුද්ගලයා පෙම්වතෙක් වෙන්න පුළුවන්. නැත්නම් ස්වාමිපුරුෂයෙක් වෙන්නත් පුළුවන්. ඇය ලාබාල යුවතියක්ව හිටි කාලෙ ජීවිතය ගෙවුණේ එළිමහනේ නිදහස් ආකාරයට බව අපි දන හිටියා. සාම්භරයා ඔහුගේ කථාව කියන්න කලිනුත් මං ඒ හරිය හිතාගෙනයි හිටියේ. ඊළඟට ඔහු කිව්වා ආසන පේළියේ වාඩිවෙලා හිටි මහත්මියක් ඇයට මල්කළඹ අහුලා දුන් බව. ලියුම් කැබැල්ලක් ලබාගන්න ඇය මල්කළඹ බිඳගු බව මට එතැනදී පැහැදිලි වුණා. ඊළඟට ආපසු ආ ඇය වහාම හිතවත් මිත්‍රයාලි සේවිකාව සමග කළ කතාබහ ගැන හිතන්න. ඔවුන් "කඩාපැනීමක්" ගැන කිව්වලු. පතල්කාරයින්ගේ බසින් මේ වචනය යොදන්නේ, කලින් තවත් කෙනෙකුට අයිතිව තිබූ දේවල් පසුව ආ කෙනෙකු අයිතිකරගන්න එකට. එතකොට හැමදෙයක්ම හොඳින් පැහැදිලි වෙනවා. ඇය මිනිහෙක් සමග පැනගිහි. මිනිහා පෙම්වතෙක් නැත්නම් කලින් සැමියා. වැඩි ඉඩක් තියෙන්නේ සැමියා විමටයි.

"ඔබ ඔවුන් සොයාගත්තේ මොන ලෝකෙන්ද?"

"ඒක අමාරුවෙන්ම ඉඩ තිබුණා. වාසනාවකට වගේ අවශ්‍ය තොරතුරු සියල්ලක්ම ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ අතේ තිබුණා. නමුත් ඒක ප්‍රයෝජනයට ගත යුත්තේ කොහොමද කියලා, ඔහු දන හිටියේ නැහැ. මෙතැන වැදගත්ම කාරණය වුණේ නමේ මුල් අකුරයි. තවත් වටිනාම කාරණයක් පුණේ, ඔහු පසුගිය සතිය ඇතුළත, ලන්ඩනයේ ඉහළ පෙළේ හෝටලයක නැවතී ඉඳලා එහි බිල ගෙවා ඇති බව."

"ඒක ඉහළ පෙළේ හෝටලයක් බව ඔබ දැනගත්තේ කොහොමද?"

"එක රැකට කාමර තුළිය සිලිං අටයි. ඡෙරි විදුරුවකටත් පැන්ස අටක් අය කරලා. එහෙනම් ඒක ලොකු ගණන් අයකරන හෝටලයක් විය යුතුයි. ඔය වගේ ඉහළ ගාස්තු අය කරන හෝටල් ලන්ඩනයේ තියෙන්නේ ස්වල්පයයි. නොදම්බලන්ඩ් මාවතේ මං ගිය දෙවැනි හෝටලයේම සිත්ඇදගන්නා යම්ක් දකින්න ලැබුණා. ඔවුන්ගේ අමුත්තන්ගේ පොතේ තිබුණා නමක් - ෆැන්සිස් එච්. මෝල්ටන් මහතා. ඇමරිකන් ජාතික මහත්මයෙක්. ඔහු හෝටලයෙන් පිටවී ගිහින් තිබුණේ කලින් දවසේ. හෝටලයේ බිල ගෙන පරීක්ෂා කිරීමේදී එය ලෙස්ට්‍රේඩ් ගෙනා බිලට තුලටම සැසඳුණා. ඔහු නමට ලැබෙන ලියුම් ගෝඩන් චතුරග්‍රයේ අංක 224 දරන තැනට යොමුකරන්න කියලත් දැනුම් දී තිබුණා. ඉතින් මං එතැනට ගියා. මේ පෙම් යුවළ එතැනදී හමුවෙන්න මං වාසනාවන්ත වුණා."

"මං ඔවුනට පියකු ලෙස අවවාද කරමින් කාරණා කිහිපයක් කියල දුන්නා. සිදුවුණු දේ ගැන සාම්චරයාත්, මහජනයාත් දැනුවත් කරන එක ඔවුන්ගේ යුතුකමක් බව මං මතික් කළා."

"නමුත් අත්තිමේදී සාම්චරයාගේ හැසිරීම නම් එතරම් ආචාරශීලී වුණේ නැහැ නේද?"

"මේක ඔබට සිදුවුණා කියල හිතන්න වොට්සන්" හෝම්ස් කීවේ සිනාසෙමිනි. "මේ තරම් කාලයක් අවිවාහකව ඉඳලා, මංගලෝත්සවයකුත් පවත්වලා, ඒක ඉවරවෙන්නත් කලින් විශාල දැවැද්දකුත් මනාලියත්, එක් ක්ෂණයකින් අතුරුදන් වී ගියා නම්.....? එහෙනම් අර වගේ වෙලාවක ඔබ ආචාරශීලී වේවිද. මං හිතන්නේ රොබට් සෙන්ට් සයිමන් සාම්චරයා දක්වූ ප්‍රතිචාරය ගැන මේ අපට බොහොම සතුටෙන් එකඟවෙන්න පුළුවන්. ඔහු මුහුණදුන්නා වගේ අවාසනාවන්ත ඉරණමක් අපට කිසිදිනෙක අත්නොවේවා කියල-අම් ප්‍රාර්ථනා කරමු. ඔබේ පුටුව ගිනිලදුනට ලං කරගන්න. දන් මගේ වයලිනය මා අතට දෙන්න."

නාවික ගිවිසුමේ අහිරහස

මගේ විවාහය පසුව, ඒ ළඟම එළැඹුණු පුළු මාසය, මට කිසිදිනෙක අමතක නොවෙන මාසයකි. ඊට හේතුවන්නේ ෂර්ලොක් හෝම්ස් කළ ඉතාම විශිෂ්ට අපරාධ පරීක්ෂණ තුනකට සහභාගිවීමට මට අවස්ථා ලැබුණේ එම මාසයේ නිසයි. මගේ සටන්වල ඒවා සඳහන් වී ඇත්තේ, දෙවැනි ලේ පැල්ලම, නාක ගිවිසුමේ අහිරහස සහ විධාපත් කපිතාන්වරයාගේ ප්‍රියය යනුවෙනි.

පැරිස් පොලිසියේ චුබ්බන් සහ ඩැන්ටිසිග්හි විශේෂඥ අපරාධ පක්ෂක ශ්‍රීටිස් චෝල්ඩ්බෝම් යන මහත්වරු දෙදෙනා මෙයින් මුල් අහිරහස විසඳීමට දැඩි උත්සාහයක් දරූහ. එහෙත් ඒවා අසාර්ථක විය. ඒ දෙදෙනාම පරීක්ෂණ කර තිබුණේ, අහිරහසේ ආරම්භය වෙත නොව, වෙනත් වැරදි මඟක බව පසුව හෙළිවිය. අහිරහසේ සත්‍ය කරුණු හෙළිකරමින්, ෂර්ලොක් හෝම්ස් මේ දෙදෙනා සමග පැවැත්වූ සාකච්ඡාවේ සම්පූර්ණ වාර්තාව, තවමත් මා සතුව ඇත. එය ගැන නොව, දෙවනුව, සඳහන් කළ නාවික ගිවිසුමේ අහිරහස ගැන, දැන් මම මගේ අවධානය යොමු කරමි.

පාසල් ගිය කාලයේ මා සම්පව ඇසුරු කළ, පර්සි ෆෙල්ප්ස් නම් මිතුරෙකු මා හට විය. වයසින් මා හා සමාන වයසේ සිටියත්, ඔහු ඉගෙනුම ලැබුවේ, මට වඩා පංති දෙකක් ඉහළය. ඊට හේතු වූයේ ඔහු ඉගෙනීමට අති දක්ෂයෙකු වීමයි. පාසලේ තැබූ බෙදාදීමේදී ගැනීමට හැකි සෑම තැන්ගත්ම දිනාගැනීමට ඔහු සමත්විය. දීප්තිමත් සිසුවෙකු වීම නිසාම, අවසානයේ ඔහු ශිෂ්‍යත්වයක් ලබා කේම්බ්‍රිජ් සරසවියට ඇතුළුවිය.

පර්සි ෆෙල්ප්ස්ට ඉහළ පෙළේ නැදැයින් සිටි බව මට තවමත් මතකය. කොන්සව්ටිව් පක්ෂයේ ප්‍රසිද්ධ දේශපාලනඥයකු වූ හෝල්ඩන්ස්ට් සාමි, පර්සිගේ මාමා කෙනෙකු බව, කුඩා අවදියේදීම අපි දැන සිටියෙමු. පාසල් කාලයේදී නම් මේ නෑ සබඳකම, ඇත්තෙන්ම ඔහුට හිරිහැරයක් විය. ඉහළ නෑකම නිසා

කෙළිබිමේදී ඔහු අනෙක් සිසුන්ගේ උසුළු විසුළු හා හිරිහැරවලට ලක්විය. එහෙත් පාසලෙන් ඉවත්වී ලෝකයා හමුවට එද්දී, මේ නැසබඳකමෙන් ඔහුට විශාල වාසියක් සැලසිණි. ඔහුගේ දක්ෂකම හා උගත්කම සමග එකතු වූ ඥාතිත්වය නිසා, පර්සි ෆෙල්ප්ස්ට විදේශ අමාත්‍යාංශයේ ඉහළ තනතුරක් හිමිවූ බව, මට අසන්නට ලැබිණ. අනතුරුව මට ඔහු සම්පූර්ණයෙන්ම අමතක වී ගියේය. යළිත් ඔහු ගැන සිහිවූයේ පහත සඳහන් ලිපිය මා වෙත ලැබුණු පසුය.

"බ්‍රයාබ්‍රේ"
වොකිං.

මා හිතවත් වොට්සන්,

ඔබ තුන්වැනි පංතියේ සිටියදී, පස්වැන්නේ ඉහෙහුම ලැබූ පර්සි ෆෙල්ප්ස් හෙවත් 'ඉස්ගෙඩියා' ඔබට තවමත් මූෂක ඇතැයි මම සිතමි. මගේ මාමාගේ මැදිහත්වීම නිසා, මට විදේශ අමාත්‍යාංශයේ ඉහළ තනතුරක් ලැබුණු බවත්, සමහරවිට ඔබට අහන්න ලැබෙන්නට ඇති. එම තනතුරේ කටයුතු අති ගෞරවනීය අයුරෙන්, මා වෙත නැබූ විශ්වාසය කඩනොකොට, මෙතෙක් කල් අවංකව කරගෙන ආවෙමි. එහෙත් දැන් තත්ත්වය වෙනස්වී ඇත. මගේ රැකියාවත් අනාගතයත් සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ වී යා හැකි අවාසනාවන්ත ඉරණමකට මුහුණපා සිටිමි.

එම හයානක සිදුවීමේ විස්තර මෙහි සඳහන් කිරීමෙන් පලක් නැත. කුමක් නිසා ද යත්, මගේ ඉල්ලීමට ඔබ එකඟවුවහොත්, ඒ සියලු දේ, විස්තර සහිතව ඔබට පැවසීමට මට සිදුවන නිසයි. මෙම සිද්ධිය නිසා මානසික කම්පනයට පත් මම, සති නවයක් මොළයේ උණෙන් හිලින්නට සිටියෙමි. දැන් එයින් සුවය ලබා ඇත්ත්, මගේ සිරුර බොහෝ දුර්වලය. ඔබේ හිතමිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහතා ද කැටුව ඔබට මෙහි පැමිණීමට හැකිවේද? මේ ගැන ඔහුගේ අදහස ද දැනගැනීමට මම කැමැත්තෙමි. කෙසේ වෙතත් බලධරයන් පවසන්නේ, මේ ප්‍රශ්නය ගැන කළ හැකි වෙනත් කිසිවක් නොමැති බවයි. ඔහු ද කැඳවාගෙන, හැකි ඉක්මනින් මෙහි පැමිණෙන්න බලන්න.

අතීතය කම්පාවට පත්ව, මා ගෙවන මේ ජීවිතයේ සැම මිනිත්තුවක්ම මට දනෙන්නේ පැයක් විලසිනි. ඔබ හෝමස් මහතාට දන්වා සිටිය යුතු කරුණක් ද වෙයි. එනම්, මීට කලින් ඔහුගේ උදව් නොපැතු වේ, හෝමස් මහතාගේ දක්ෂකම් අඩු තක්සේරුවකට ලක්කොට නොවේ. මේ අවාසනාවන්ත පහර එල්ල වූ දා සිටම, මා සිහිවිකල් තත්ත්වයෙන් පසුවීම එයට හේතුවයි. දැන් මම යථා තත්ත්වයට පත්ව සිටිමි. එහෙත් අසනීපය යළි මතු වෙදෝයි සැකයෙන්, මේ සිදුවීම ගැන කල්පනා කිරීමට බියවෙමි. මා සිරුරෙන් කොපමණ දුර්වල ද යත්, මේ ලියුම පවා අන් අයෙකු ලවා ලියවීමට මට සිදුවී ඇත. හෝමස් මහතා කැඳවාගෙන එමට සැම උත්සාහයක්ම දරන්න.

මේ ඔබේ පාසල් මිතුරා
පර්සි ෆෙල්පස්.

මේ ලියමන කියවූ මට, මහත් කණගාටුවක් දැනිණ. හෝමස් කැඳවාගෙන එන මෙන් ඔහු නැවත නැවතත් ඉල්ලා ඇත්තේ, කිසියම් ශෝකජනක ඉරණමකට මුහුණපා ඇති නිසා විය යුතුය. එයින් මා කොතරම් කැලැඹීමකට පත්වූවාද යත්, හෝමස් කැඳවාගෙන යාම අමාරුකාරියක් වූයේ නම්, මා එයට දැඩි උත්සාහයක් දැරීමට ඉඩ තිබිණි. එහෙත් මට එවැනි ප්‍රශ්නයක් නොතිබිණි. තම වෘත්තියට තදින්ම ඇළුම් කළ හෝමස්, අනුග්‍රාහකයින්ගේ ගැටලු විසඳීමට ඕනෑම මොහොතක සූදානම්ව සිටියේය. මේ ගැටලුව ගැන මොහොතක් හෝ පමා නොකොට, මගේ මිත්‍රයාට දනුම් දිය යුතු බව, මගේ බිරිඳ ද කියා සිටියාය. ඉතින් උදේ ආහාරය නිම කොට, පැයක් ගතවීමට පෙර, මම බේකර් වීටියේ සුපුරුදු නිවහන වෙත ළඟාවූයෙමි.

මගේ මිත්‍රයා පිටකබායෙන් සැරසී, රසායන විද්‍යාත්මක පරීක්ෂණයක නියැළී සිටියේය. බත්සත් දාහකයට ඉහළින් වූ විශාල හංසපාතිකයක, රසායන ද්‍රව්‍ය මිශ්‍රණයක් බුබුළු දමමින් තිබිණ. විදුරු බටයක් දිගේ එයින් පිටවූ වාෂ්පය, සිසිල් වී, ලීටර දෙකේ බීකරයකට ආසවනය විය. මා කාමරයට ඇතුළු වූ බවදයෙන් හෝමස් යන්තම් හැරී බැලූවා පමණි. ඔහුගේ රසායනික

පරීක්ෂණය, ඉතා වැදගත් එකක් විය යුතු යයි මම අනුමාන කළෙමි. එහෙයින් ඔහුට බාධා නොකොට, හාත්පසි පුටුවේ අසුන්ගෙන නිහඬව බලා සිටියෙමි. තම විදුරු පිපෙව්වු රසායන ද්‍රව්‍ය අඩංගු බෝතල් කිහිපයකට දමූ ඔහු, එයින් ස්වල්පය බැගින් පරීක්ෂණ නළයකට එකතු කළේය. ඊළඟට ඔහු දකුණතට ගත්තේ ලිට්මස් පත්‍රයකි.

"ඔබ ආවේ මහ අර්බුදකාරී වෙලාවක වොට්සන්."

"ඒ ඇයි?"

"මේ ලිට්මස් පත්‍රය නිල් පාටටම තිබුණොත් බොහොම හොඳයි. හැබැයි ඒක රතුපාටට හැරුණොත් ඒකෙන් තීරණය වෙනවා මිනිහෙකුට හිමිවෙන්නේ ජීවිතය ද මරණයද කියන එක!"

ඔහු ලිට්මස් පත්‍රය පරීක්ෂණ නළය තුළට දමීය. එය එක්වරම තද රතු පැහැයකට හැරීණි.

"හ්මි. මං හිතුවා! මං හිතුවා හරි!"

ඔහුට කැහැසිණි. "ඔබේ කටයුත්තට මං මොහොතකින් එන්නම් වොට්සන්. දුම්කොළ ඇති පුරුදු තැනම-පර්සියන් සෙරෙප්පුවේ."

යළිත් මේසය වෙත ගිය හෝම්ස් ඉක්මනින් විදුලි පුවත් කිහිපයක් ලියා සේවක ළමයා කැඳවා, ඒවා ඔහුට භාරදුන්නේය. මිළඟට මා ඉදිරියෙන් වූ පුටුවේ ඔහු අසුන්ගත්තේ දෙපා ද උඩට ගනිමිනි.

"මේක මේ එදිනෙදා දකින්න ලැබෙන තාලේ සුළු මිනීමැරුමක්" ඔහු කීය. "වොට්සන් මට නම් හිතෙන්නේ, ඔබට ඊට වඩා හොඳ මොනමා හරි ලැබ්ලා කියලයි. ඔබ හරියට, මහා වණ්ඩ කුණාටුවක් ළඟ ළඟම හමා එන බව අපට කියාදෙන්න එන, මුහුදු කුරුල්ලෙකු වගෙයි. මොකක්ද වොට්සන් වෙලා තියෙන්නේ?"

ෆෙල්ප්ස් මා වෙත එවා තිබූ ලිපිය මම හෝම්ස්ට දුන්නෙමි. ඔහු එය කියවූයේ දඩ අවධානයකිනි.

"මේකෙන් අපට ඒ හැටි දෙයක් හිඟාගන්න අමාරුයි. එහෙම නේද?" ඔහු පැවසුවේ ලිපිය ආපසු මා අතට දෙමිනි.

"කිසිම දෙයක් නැති තරමයි."

"ඒ වුණත් එය ලියා තිබෙන ආකාරය සිත්ගන්නාසුලුයි."

"නමුත් මේ ලියලා තියෙන්නේ ඔහු නොවෙයි."

"හරියට හරි. මේක ලියලා තියෙන්නේ ගැහැනියක්"

"නිල් ලිට්මස් රතු පාටට හැරුණොත් ඒකෙන් තිරණය
වෙනවා, මිනිහෙකුගේ ජීවිතය ද මරණය ද කියා....."

"වෙනත බැ, මේක නම් පිරිමියෙක් ලියූ එකක්" මම කීවෙමි.

"නැහැ, ගැහැනියකගේ අත්අකුරු, කවුරු වුණත් ඇය සුවිශේෂ වර්තයක් ඇති ගැහැනියක්. ඔබට පෙනෙනවාද පරීක්ෂණයක් පටන් ගැනීමේදීම, මෙවැනි කරුණක් හොයාගැනීමේ වැදගත්කම? ඔබේ අනුග්‍රාහකයා සම්පයෙන්ම ඉන්නවා ගැහැනියක්. හොඳට හෝ නරකට, ඇය සුවිශේෂ ගති ලක්ෂණ ඇති ගැහැනියක්. මගේ සිතේ මේ ගැටලුව ගැන, දැනටම දැඩි උදෙසාගයක් ඇතිවෙලා. වොට්සන් ඔබ සුදානම් නම්, අපි වහාම වොකිං බලා පිටත්වෙමු. අපි ගිහින් බලමු, මේ විදේශ සේවා නිලධාරියා මුහුණදීම තියෙන භයානක ඉරණම මොකක්ද, ඔහු සම්පයේ ඉඳගෙන කියවන විට ලිවීම කරන කාන්තාව කවුද කියලා"

වැඩි පමාවකින් භාරව, මෝටරු දුම්රියපොළෙන් දුම්රියක් අල්ලාගැනීමට අපට හැකිවිණි. පැයකට අඩු කාලයකදී අපි, ෆර්ගස් වලින් සෙවණ වූ වොකිං ප්‍රදේශය වෙත ළඟාවුයෙමු. දුම්රියපොළේ සිට මිනිත්තු කිහිපයක ඇවිද යන දුරින් පිහිටි "බ්‍රයාමේ", විශාල ඉඩමක් මැද තනිව පිහිටි නිවසක් විය. අපේ ආගන්තුක පත්‍ර ඉදිරිපත් කළ විට, ගෘහභාණ්ඩ වලින් අලංකාර වූ විසිත්ත කාමරයේ අසුන් ගන්නා මෙන් ඇඳුණු කෙරිණි. මිනිත්තු කිහිපයක් ගතවෙද්දී, තරබාරු සිරුරක් කිහිපු පුද්ගලයෙක් පැමිණ අප සාදරයෙන් පිළිගත්තේය. ඔහුගේ වයස වඩාත් සමීප වූයේ, අවුරුදු හතළිහට මිස තිහට නොවේ යයි මට සිතිණි. එසේ වුවත් ඔහුගේ ප්‍රීතියෙන් ඔපවැටුණු දෑයක්, ඊතු පැහැ දෙකොපුලත් දෘශ්‍යාර කොළු ගැටයෙකුගේ විලාසය කියාපෑවේය.

"ඔබේ පැමිණීම ගැන මට හරිම සන්තෝෂයි." ඔහු කීවේ උතුරා යන සතුවෙන්, අතට අතදී අප පිළිගනිමිනි. "පර්සි අද උදේ ඉඳලම ඔබ ගැන අහ අහ ඉන්නේ. ඔහු නොනවත්වාම අහන්නේ, ඔබ තවම ආවේ නැද්ද කියලයි. අපේ අසරණ මනුෂ්‍යයා. අතට අනුවෙන ඕනෑම පිදුරුගහක එල්ලෙන්න ඔහු ලැහැස්තියි. ඉස්සරහට ඇවිත් ඔබට පිළිගන්න කියලා මට කිව්වේ, ඔහුගේ පියා සහ මව, ඒ මොකද මේ කාරණාව ගැන කතාකරන එක පවා ඔහුගේ හිතට ලොකු වේදනාවක්."

"අපි ඔය කාරණාව ගැන විස්තර මොකුත්ම දන්නේ නැ." හෝමස් කීය. "මට තේරෙන හැටියට නම්, ඔබ මේ පවුලේ කෙනෙක් නෙමෙයි."

අප හමුවේ සිටි පුද්ගලයා ඉමහත් පුද්ගලයෙකුට පත්වූ බවක් පෙනිණ. මදක් පහත බැසු සිහි, මිළඟට සිනාසීමට පටන් ගත්තේය.

"ආ.... මගේ බෙල්ලේ එල්ලාගෙන ඉන්න ලොකට්ටුවේ J.H යන අකුරු ඔබ දකින්න ඇති." ඔහු කීය. "එක මොහොතකට මට හිතුවේ ඔබ හරි දක්ෂ වැඩක් කළා කියලයි.

මගේ නම ජෝසෆ් හැරිසන්. පර්සි, මගේ සොයුරිය ඇනී එක්ක විවාහ වෙන බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නෙ. ඒ නිසා මෙව්වර කල් නෑ සබඳකමක් නොතිබුණත්, ඉදිරියේදී එවැන්නක් ඇතිවේවි. ඔහුගේ කාමරයේදී ඔබට මගේ සොහොයුරිය දකින්න ලැබේවි. පහුගිය මාස දෙක තිස්සේ, අනට පයට සෑම දෙයක්ම සපයා දෙමින්, පර්සිව බලා කියා ගත්තේ මගේ සොයුරියයි. අපි ඉක්මන් කර යමු. ඔහු ඉන්නේ මොන තරම් නොඉවසිල්ලකින්ද කියල මම නේ දන්නේ"

ඔහු අප කැඳවාගෙන ගිය කාමරය තිබුණේ ද, විසින්න කාමරය තිබුණු පහළ තට්ටුවේමය. එහි අඩක් විසින්න කාමරයක් ද, අනෙක් අඩ නිදන කාමරයක් ද වන සේ, ගෘහභාණ්ඩ සකසා තිබිණි. කාමරයේ සෑම අස්සක් මුල්ලක් නැරඹ තබා තිබූ මල්බඳුන් නිසා, එය අලංකාර විය. විවෘතව තිබූ ජනේලිය අසල සෝපාවේ, සුදුමැලි, කෙටිපු සිරුරක් තිබූ තරුණයෙක් වැහිර සිටියේය. ගෙදයෙන් වඩා තිබූ මල්වල සුගන්ධය, කාමරය තුළට හමා ආයේ, අපේ සිත් සුබුදුවාලමිනි. තරුණයා අසලම තරුණ කාන්තාවක් වාඩිවී සිටියාය. අප කාමරයට ඇතුළුවෙද්දී, ඇය අසුනෙන් නැගිටිවාය.

පර්සි. එහෙනම් මං යන්නද?" ඇය ඇසුවාය.

"ඇය රඳවාගැනීමේ අරමුණෙන්, ඔහු ඇගේ අතින් අල්ලාගත්තේය.

"ඉතින් කොහොමද වොටසන් සැප සනීප?" ඔහු ඇසුවේ සුහද අයුරෙනි. "ඔබේ ඔය උසුල්ලුළු නිසා මුහුණ වෙනස් වෙලා. හදිසියේ දුටුවා නම් මං හිතන්නෙ නෑ, මට ඔබ අඳුනාගන්න හැකිවේවි කියල. මේ ඉන්නේ ඔබේ සුප්පුසිඳ්ධ මිත්‍රයා පර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයා නේද?"

වචන කිහිපයකින් ඔහු හඳුන්වා දීමෙන් පසු අපි අසුන්ගත්තෙමු. මුලින් අප මෙහි කැඳවාගෙන ආ හැඩිද්ඩි තරුණයා, කාමරයෙන්

පිටවි ගියේය. එහෙත් ඔහුගේ සොයුරිය, දුර්වලව සිටි ගෙල්පස් ගේ අතින් අල්ලාගෙන එහි රැඳී සිටියාය. තරමක් මිටි, තරපැත්තට බර සිරුරක් ඇය සතු වුවත්, ඇගේ තිබුණේ සිත් ඇදගන්නාසුලු පෙනුමකි. ඉතාලි ජාතිකයන්ගේ දක්තාව ලැබෙන, කළු පැහැති ලොකු දෑස්, කළු පැහැති කෙස්කළඹ හා සමේ තිබූ අලංකාර ඔලිව් පැහැය නිසා, ඇය රුමත් තරුණියක යයි කිවහැකි විය. ඇගේ මේ අලංකාර, ප්‍රියාකර වර්ණය නිසාම, ඇය අසල සිටි හිලන් තරුණියාගේ සුදුමැලි බව, හා කෙටිවූ, ඇඳිගිය සිරුර වඩාත් කැපී පෙනිණ.

"ඔබේ කාලය නාස්ති නොකර, මං කෙළින්ම කාරණයට බහින්නම්" ඔහු කීවේ සෝපාවේ හිදගනිමිනි. "හෝම්ස් මහත්මයා, මං මගේ රැකියාව සාර්ථකව කරගෙන ගිය, සතුටෙන් කාලය ගතකළ කෙනෙක්. මේ බියකරු අවාසනාවන්ත සිදුවීම මගේ හිස මතට කඩා වැටුණේ, මං විවාහ වෙන්න ඔන්න මෙන්න කියා තිබියදී. මට හිතෙන්නේ මේ හයානක සිදුවීම නිසා, මගේ මුළු අනාගතයම විනාශවෙලා, මාව ඇදවැටෙන්නේ අදුරු අගාධයකටයි."

මං සේවය කළේ විදේශ අමාත්‍යාංශයේ, වොට්සන් ඒ බව ඔබට කියන්න ඇති. මගේ මාමා වන හෝල්ඩන්රිස්ට් සාම්චරයාගේ සම්බන්ධය නිසා, මට ඉක්මනින් ඉහළම තනතුරකට උසස් වෙන්න හැකිවුණා. මේ අතරේ, මගේ මාමාට විදේශ ඇමැති තනතුර ලැබුණා. ඔහු, රට වෙනුවෙන් කළයුතු වගකිව යුතු ජාත්‍යන්තර කටයුතු රැසක්, මට භාරකළා. ඒ හැම එකක් ම ඉතා සාර්ථක අයුරින් ඉටුකරන්න, මට හැකිවුණා. මේ නිසා මාමාගේ සිතේ, මා ගැන ඇතිවුණේ විශාල පැහැදීමක්. ඕනෑම රාජකාරියක් කිරීමට දක්ෂෙමත්, උසස් ආනයන් ඇති කෙනෙකු ලෙස, ඔහුගේ සිතේ මා කෙරෙහි ලොකු විශ්වාසයක් ඇතිවුණා.

මීට සති දහයකට විකර කළින්, හරියටම කියනවා නම් මැයි මාසේ 23 වැනිදා, මාමා ඔහුගේ පෞද්ගලික කාමරයට මාව කැඳවුවා. මා විසින් සාර්ථකව ඉටුකළ රාජකාරි ගැන ඇගයීමක් කරලා, ඒ ගැන තම කෘතඥතාවය පළකළා. ඊට පස්සේ ඔහු තවත් දෙයක් මට කිව්වා. ඒ, රහස්‍ය බව සුරකිමින් මා විසින් කළ යුතු තවත් කටයුත්තක් ගැන.

"ම. කෙළින්ම කාරණයට බහින්නම"

"මේ ලියවිල්ල ඔබට පෙනෙනවා නේද පර්සි" ඔහු කීවේ, ලාවිටුවෙන් නිල් මිශ්‍ර අළු පැහැති රෝල් කළ කඩදාසියක් අතට ගනිමින්. "මේ තමයි එංගලන්තය හා ඉතාලිය අතර අත්සන් කළ, රහස් නාවික ගිවිසුමේ, මුල් ලියවිල්ල. මේ ගැන දැනටමත් පුවත්පත් වල එහෙත් මෙහෙත් ආරංචි පළවී ඇති බව, ඔබට කණගාටුවෙන් වුවත් කියන්න ඕන. නමුත් මින් ඉදිරියට, මේ ගිවිසුම ගැන එක වචනයක් හෝ, පුවත්පත් වෙත පිටතොවීමට අප වගබලාගත යුතුයි. මේක ඉතාම වටිනා ලියවිල්ලක්. මේකෙ අඩංගු දේ මොනවාද කියල දැනගන්න, ප්‍රංශ තානාපති කාර්යාලය හෝ රුසියන් තානාපති සේවා, බොහොම කැමැති වෙයි. ඒ ගැන තොරතුරු ලබාදෙන පුද්ගලයාට, අතිවිශාල මුදල් සම්භාරයක් ගෙවන්නක් ඔවුන් සූදානම් බවට සැක නැ. මේකෙ පිටපතක් සකස් කරගන්න උවමනා නිසා මිසක්, මේක මගේ මේස ලාවිටුවෙන්, එළියට වත් නොගතයුතු ලියවිල්ලක්. මේක ඒ තරමටම අතිශයින් රහසිගතව තබාගත යුතු එකක්. ඔබේ කාමරයේ, යතුරු දමීය හැකි ලාවිටු සහිත මේසයක් තිබෙනවා නේද?"

"ඔව් මහත්මයා"

"එහෙම නම් මේක අරගෙන ගිහිං, ඒ මේස ලාවිටුවේ දමල යතුරු දමන්න. දවසේ රාජකාරි අවසන් කරලා, අනෙක් අය කාර්යාලයෙන් පිටවී යනතුරු බලාහිඳින්න. ඊටපසු ඔබ කාර්යාලය තුළ රැඳී සිටිය යුතුයි. එතකොට අනෙක් කිසිවෙකුට ඇස නොගැසෙන සේ මේක පිටපත් කිරීම කළ හැකියි. ඊළඟට ඒ කටයුත්ත ඉවර වුණාම, මුල් ලියවිල්ල හා පිටපත දෙකම මේස ලාවිටුවේ දමල යතුරු දමන්න. හෙට උදේ මං මෙහේ ආවම, ඒ දෙක පොද්ගලිකවම ඔට භාරදෙන්න."

"ඉතින් මම ලියවිල්ල අතට අරගෙන....."

"මොහොතක් ඉන්න" හෝම්ස් කීය. "මාමා සමග මේ සාකච්ඡාව කෙරෙද්දී-ඔබ එතැන හිටියේ තනියමද?"

"ඔව්. වෙන කිසිම කෙනෙක් හිටියේ නැ"

"ඒ කාමරය විශාල-එකක්-ද?"

"ඉතා විශාල එකක්. අපි කථාකළ තැන ඉඳලා, ඕනෑම බිත්තියකට අඩි 30 ක් වත් දුරයි"

"කරා කළේ කාමරය මැද ඉඳලා?"

"ඔව්. බොහොම දුරට"

"කරා කළේ අඩු ගබ්දයකින්ද?"

"මගේ මාමා කොහොමටත් කරාකරන්නේ අඩු ගබ්දයකින්. මං කිසිවක් නොකී තරමයි"

"හොඳයි. දැන් කරාව දිගටම කියන්න" හෝම්ස් කීවේ දෙනෙත් පියාගනිමිනි.

"මාමා කීව් විධියටම, මම ලියවිල්ල ගෙනැවිත් ලාවිටුවේ දමා, යතුරු දමා, ලිපිකරුවන් පිටවී යනතුරු බලාහිටියා. මගේ කාමරයේ වැඩකළ සික්කොම ලිපිකරුවන් පිටවී ගියත්, එක් අයෙක් තවදුරටත් රැඳී සිටියා. චාල්ස් ගෞරෝ නම් ඔහුට, එකතු වූ වැඩ වගයක් තිබුණා. ඉතින් ඔහු ඒවා කරමින් ඉන්න අතරේ, මම ගියා කෑම ටිකක් කාලා එන්න. මං ආපහු එද්දී ඔහුත් පිටවී ගිහිත්.

— මගේ බලාපොරොත්තුව තිබුණේ, මම මහා රාජකාරිය ඉක්මනින් අවසන් කරන්නයි. ඒ මොකද, ජෝස්ෆ් - ඒ කියන්නේ ඔබට දැන් මොහොතකට කලින් හමුවුණු හැරියත් මහත්මයා, කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා ලන්ඩන් නගරයට ඇවිල්ලයි ගිටියේ. ඔහු ආපහු වොකිං වෙත, ගෙදර යන්න බලාපොරොත්තු වුණේ රැ එකොළහට යන දුම්රියෙන්. ඒ නිසා පුළුවන් කමක් තිබුණොත්, ඒ දුම්රියම අල්ලාගන්න මං බලාපොරොත්තු වුණා.

ඉතින් මං මට හාරවූණු කටයුත්ත කරන්න, ලාවිටුව ඇරලා ගිවිසුම් පත්‍රය ගන්නා, මගේ මාමා කීව් දෙය අතිශයෝක්තියක් නොවන බව, මට එක්වරම පෙනුණා. එහි අඩංගු දේ මං ඔබට කියන්නම්. එහි විස්තර කර තිබුණේ රටවල් තුනේ හවුල ගැන, මහා බ්‍රිතාන්‍යය දක්වන ආකල්පය. ඊට අමතරව තවත් කරුණක් ඒකෙ අවධාරණය කරල තිබුණා. ඒ තමයි, මධ්‍යධරණී මුහුදේ රඳවා තබා ඇති ඉතාලි නාවික හමුදාව, මෙල්ල කිරීමේ දුත්සාහයක්, ප්‍රංශ නාවික හමුදාවෙන් සිදුකළොත්, එතැනදී බ්‍රිතාන්‍යය අනුගමනය කරන ප්‍රතිපත්තිය මොකක්ද කියන එක. ඒ ගැනත් පැහැදිලිව විස්තර කර තිබුණා. මෙතැනදී සාකච්ඡාවට හාජනය වෙලා තිබුණු හැම ප්‍රශ්නයක්ම, නාවික කටයුතුවලට අදාළ ඒවා. ලියවිල්ලේ පහතින්ම තිබුණේ, ගිවිසුමට එකඟ වී, තම රටවල් වෙනුවෙන් ප්‍රභූවරයන් තැබූ අත්සන්. ඒ ටිකත් යන්නමට කියවා, මං ලියවිල්ල පිටපත් කිරීම ඇරඹුවා.

එක සැහෙන්න දිග ලියවිලිලත්. ලියා තිබුණේ ප්‍රංශ භාෂාවෙන්. මාතෘකා විසිහයක් යටතේ එහි කරුණු සඳහන් වුණා. මට හැකිතරම් වේගයෙන්, පිටපත් කිරීමේ කටයුත්ත මං කළා. ඒ නවය වන විටත්, මට සම්පූර්ණ කිරීමට හැකිවුණේ, මාතෘකා නවයක් පමණයි. ඒ එකොළහේ දුම්රිය අල්ලාගන්න වැඩේ නම් හරියන්නේ නැති බව, මට මේ චෙලාව වෙද්දි තේරුණා. දවස පුරාම වැඩකරලා සිටි නිසා, මගේ ඇඟට මහන්සි ගතියකුත් නිදිමතකුත් දුනුනා. කෝපි කෝප්පයක් බිව්වොත්, මගේ නිදිමත ගතිය පහවෙලා ගිහිත්, මොළය ප්‍රබෝධමත් වෙව් කියලා මට හිතුණා.

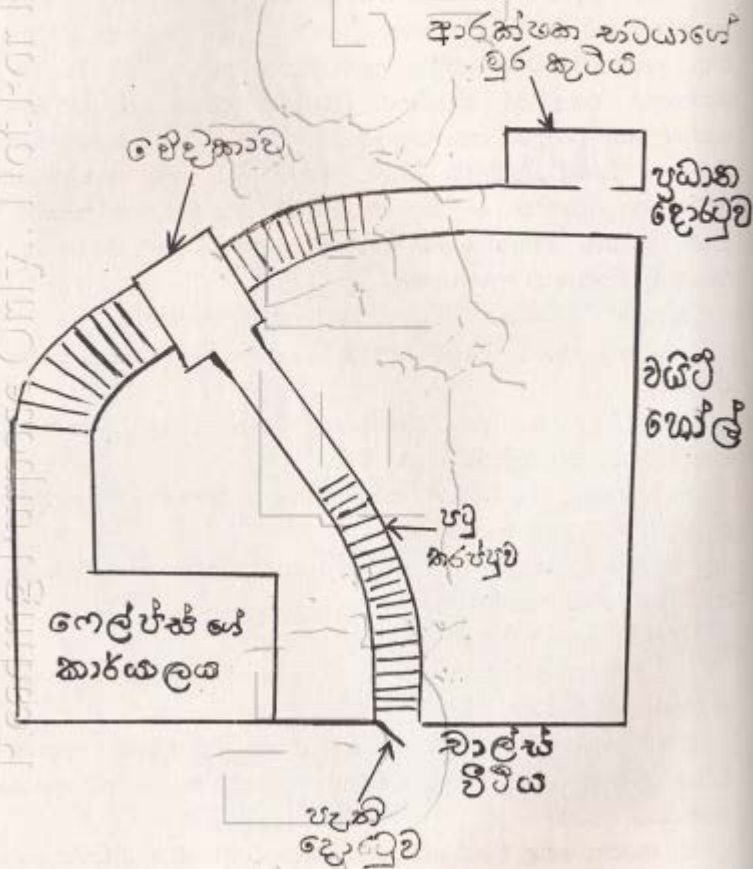
අපේ කාර්යාලයේ ප්‍රධාන දොරටුව අසල කුටියක, රාත්‍රිය පුරාම ආරක්ෂක හටයෙක් ඒදී ඉන්නවා. කුඩා වයින් ස්ප්‍රිතු උදනකින් චතුර උණුකරලා ඔහු වරින්වර කෝපි වත්කරගෙන බීම සිරිතක්. ඊට අමතරව, කාර්යාලයේ ඒදී සිටිමින් අතිකාල සේවයේ යෙදෙන ලිපිකරුවන් සිටියොත්, ඔවුනටත් මොහුගෙන් කෝපි ලැබෙනවා. ඉතින් මං ඔහුව කැඳවීමේ අදහසින් සිනුවී නාද කළා.

මාව පුදුමයට පත්කරමින් කාමරයට ආවේ, රළු මුහුණක් ගිබෙන තරබාරු වයස්ගත ගැහැනියක්. තමා ආරක්ෂක හටයාගේ ඩිරිඳු බවත්, කාර්යාලය පිරිසිදු කිරීමේ කටයුතු කෙරෙන්නේ තමා අතින් බවත් ඇය කීවා. මට කෝපි කෝප්පයක් ගෙන එන ලෙස මං ඇයට දුනුම් දුන්නා.

එහෙම කියලා මම යළිත් මගේ වැඩය ඇරඹුවා. තවත් මාතෘකා දෙකක් යටතේ අඩංගු දේ පිටපත් කිරීමට මං සමත්වුණා. මේ චෙලාව චෙනකොට මගේ නිදිමත ගතිය හොඳටම වැඩිවුණා. ඉතින් මං අසුනෙන් නැගිටලා, දෙපාවලට පහසුවක් ගන්න, කාමරයේ ඉහළ පහළ ඇවිදින්න පටන්ගත්තා. තවමත් මං ඉල්ලූ කෝපි කෝප්පය නම් ලැබුණේ නැහැ. මේ ප්‍රමාදයට හේතුව මොකක්ද කියලා මට හිතාගන්න බැරිවුණා. ඉතින් පහළ තට්ටුවට බැහැලා ඒ ගැන හොඳා බලන්න මට හිතුණා.

මගේ කාමරයේ සිට පහළ තට්ටුවට යන්න, බරාදය දිගේ ගිහිත් තරප්පු පෙළ බැස යායුතුයි. මේ තරප්පු පෙළේ භාගයක් දුර යද්දි හමුවෙනවා කුඩා වේදිකාවක්. එතැනදී තරප්පු පෙළ දෙකට බෙදෙනවා. කෙළින්ම ඉදිරියට ඇති තරප්පු පෙළ දිගේ ඉස්සරහට

බැස ගියොත්, ගොඩනැගිල්ලේ ප්‍රධාන දොරටුව සහ ආරක්ෂක නිලධරයා සිටින කුටිය ලගටම පැවෙන්නේ. වේදිකාවෙන් සෘජුකෝණිකව දකුණු අතට පටු තරප්පු පෙළක් තියෙනවා. මේකෙන් බැස ගියොත්, අපේ ගොඩනැගිල්ලට ඇතුළුවිය හැකි වෙනත් දොරටුවකට සම්බන්ධ වෙනවා. මේ තියෙන්නේ ඔබට එය වචනා ගැනීම පහසුවෙන්ම මෑ ඇන්ද කටු සටහන.

මේ කුඩා දොරටුව තියෙන්නේ සේවකයින්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා. නමුත් චාල්ස් විටිය දිගේ එන ලිපිකරුවන් සමහර වෙලාවට ප්‍රධාන දොරටුවෙන් එනවා වෙනුවට, පහසුව සඳහා, මේ කුඩා දොරටුව, මේ තරප්පු පෙළ පාවිච්චි කරනවා.

"ස්තූතියි. මං හිතන්නේ ඔබ කියන දේවල්, දැන් මට හොඳින් තේරුම් ගන්න පුළුවනි."

"මෙන්න මේ කාරණය ඉතාම වැදගත් හෝම්ස් මහත්මයා. මම කෙළින්ම ඉදිරියට තිබෙන තරප්පු පෙළ බැහැගෙන ගිහින්, ආරක්ෂක හටයාගේ කුටිය වෙත ආවා. ඔහුට තදින්ම නින්ද ගිහින්. චතුර කේතලය වයින් ස්ප්‍රිතු උදන මත උතුරමින් තිබුණා. මම කේතලය එතැනින් ඉවත්කර ලිපිනිවා දම්මා. ඒ මොකද කේතලයෙන් උතුරා යනු වතුරෙන් පොළොව පවා තෙමෙමින් තිබුණා. ඊළඟට තදින්ම නින්ද ගොස් සිටි මේ තැනැත්තා අවදිකරන අදහසින්, මං ඔහුගේ සිරුරට අත තියන්න සූදානම් වුණා විතරයි. ඔහුගේ හිසට ඉහළින් වූ සිනුව නාද වුණා. ඔහු තිගැස්සී නින්දෙන් ඇහැරුණා."

"ෆෙල්ස්ස් මහත්තයා!" ඔහු කිව්වේ හරි පුද්ගලයෙන්.

"මං මේ ආවේ මගේ කෝපි කෝප්පය සූදානම්ද කියලා බලන්න"

"මහත්මයා. මං චතුර කේතලේ ලිපේ කියලා පොඩ්ඩක් හාන්සිවුණා. මට තදින්ම නින්ද ගියා."

මා දිහා බැලූ ඔහු, ඊළඟට තවමත් නාද වෙමින් තිබූ සිනුව දිහා බැලුවේ හරිම පුද්ගලයෙන්.

"මහත්මයා. ඔබතුමා දැන් මෙතැනට ඇවිත් ඉන්නවා නම්, කවුද අර සිනුව නාද කරන්නේ?"

"සිනුව? මොන සිනුවද?"

"මහත්මයා. මේ සිනුව නාද කරන්න පුළුවන් ඔබතුමාගේ කාමරයෙන් විතරයි."

මගේ හදවත හිටිමැටි ගියා වගේ භයක් මට දුනුණා. ඉතාම වටිනා හිටිසුම මේසය උඩ විවෘතව තිබියදී, කවුරු හරි මගේ කාමරයට ඇවිත්!

මං තරප්පු පෙළ දිගේ වේගයෙන් ඉහළට දිව්වේ අඩ සිහියෙන් වගේ. තරප්පු පෙළේ වත්, බරාදයේ වත්, කිසිකෙනෙක් හිටියේ

"ඔහුට තදින්ම නින්ද ගොස්..... චතුර කේතලය
උතුරමින් තිබුණා"

නැහැ. හෝම්ස් මහත්මයා. කාමරේ වත් කිසි කෙනෙක් හිටියේ නැහැ. හැමදෙයක්ම මා මිනිත්තු කිහිපයකට පෙර තිබූ හැටියෙන්ම තිබුණා. අඩක් ලියු පිටපත එලෙසම තිබුණා. නමුත් එක් දෙයක් හැර. මට භාරදුන් වටිනා ලියවිල්ල මේසය උඩින් අතුරුදන්වෙලා!”

ප්‍රථමෙන් මඳක් ඉහළට එසවුණු හෝම්ස්, යළිත් එහි වාඩිවී දැන් එකට පිරිමැදීමට පටන් ගත්තේය. සිද්ධිය ඔහුගේ හදවතට ද දැනුණු බව, මම එයින් වටහා ගතිමි.

“කියන්න කියන්න. ඉතින් ඔබ මොනවද කළේ?”

“හොරා කවුරු වුණත්, ඔහු ඉහළට එන්න ඇත්තේ, අනෙක් පැත්තේ තිබෙන දොරටුවෙන් හා තරප්පුවෙන් බව මට එක් ක්ෂණයකින් වැටහුණා. එහෙම නැතුව ඔහු ප්‍රධාන දොරටුවෙන් ආවා නම්, මා ඉදිරිපට හමුවිය යුතුයි.”

“ඔහු ඒ වෙලාවේ ඔබේ කාමරයේ සැඟවිලා හිටියේ නැහැ කියලා ඔබට හොඳටම විශ්වාසද? එහෙමත් නැත්නම් මද ආලෝකයක් පමණක් තිබුණු, බරාදයේ හෝ තරප්පු පෙළේ?”

“ඒක කොහොමටවත් වෙනත විධියක් නැ. කාමරය ඇතුළේ හෝ බරාදයේ මියෙකුවත් හැංගෙන්න තැනක් නැ.”

“හොඳයි කරාව කියන්න.”

“මොකක් හරි හේතුවක් නිසා මං හිතියට පත් වී ඇති බව, මගේ සුදුමැලි වුණු මුහුණෙන් ආරක්ෂක හටයා තේරුම් ගන්නා. ඔහු මා පසුපස උඩුමහලට ආවා. මිළඟට අපි දෙන්නාම, චාල්ස් විටියට විවෘත වෙන පටු තරප්පු පෙළ දිගේ, වේගයෙන් දිවගියා. පහළ තිබුණු දොර අගුළු නොදමා නිකම් වසා තිබුණා. අපි එය ඇර දමලා පාරට පැත්තා. ඒ වෙලාවේ කොහේදෝ කිට්ටුව තැනක ඔරලෝසුවක් නාදවෙනවා මට හොඳට මතකයි. ඒ වෙලාව දහයට කාල තමා නාදවුණේ.”

“ඒක හරිම වැදගත්” හෝම්ස් කීවේ එය තම කමිස අතේ සටහන් කරගනිමිනි.

“එදා මහා අන්ධකාර රාත්‍රියක්. එතරම් තද නැති වැස්සකුත් වහිම්නුයි තිබුණේ. චාල්ස් විටියේ දෙපතෙන තෙක් මාතයක කිසිකෙනෙක් හිටියේ නැහැ. නමුත් වයිට්හෝල් පාරේ, සිරිත් පරිදි වාහන විශාල ගණනක් ගමන් කළා. අපි පදික වේදිකාව දිගේ

ඉක්මනින් ඉදිරියට ගියා. පාරේ කෙළවර පොලිස්හටයෙක් හිටගෙන හිටියා."

"මහා භොරකමක් සිදුවෙලා" මං කිව්වෙ අමාරුවෙන් හතිදමමින්. "විදේශ අමාත්‍යාංශයේ කාර්යාලයෙන් කවුරු හරි වටිනා ලියවිල්ලක් භොරකම් කරගෙන, පැන ගිහිං. දෑත් මේ පැත්තෙන් කවුරුවත් ගිහිංද?"

"මහත්මයා. දෑත් මං පැය කාලක් තිස්සේ මෙතැනමයි හිටියේ. ඒ කාලය ඇතුළත මෙතැනින් ගියේ එකම පුද්ගලයයි. ඒ උස, වයස්ගත ගැහැනු කෙනෙක්. ඇය පේස්පෝර් සඵවත් කරවවා දමාගෙනයි හිටියේ"

"ආ.... ඒ මගේ බිරිද." ආරක්ෂක හටයා කිව්වා. "වෙන කවරුවත් ගියේ නැද්ද?"

"නැහැ"

"එහෙම නම් හොරා පැනල යන්න ඇත්තේ පාරේ අනෙක් පැත්තට." ආරක්ෂක හටයා කිව්වේ මගේ කබා අතෙන් අදිමින්.

නමුත් ඔහුගේ ඒ කථාවෙන් මම සැහිමකට පත්වුණේ නැහැ. මගේ අවධානය වෙනත් පැත්තකට යොමුකරන්න ඔහු කළ උත්සාහය නිසා, මගේ සැකය වැඩිවුණා.

"ඒ ගැහැනි ගියේ කොයි පැත්තටද?"

"මම දන්නෙ නෑ මහත්මයා" පොලිස් හටයා කිව්වා. "ඇය මෙතැනින් යද්දී මං දුටුවා. නමුත් ගියේ කොයි පැත්තටද කියල බලන්න මට විශේෂ හේතුවක් තිබුණේ නැහැ. මට පෙනුණේ ඇය හරිම හදිස්සියකින් සිටියා වගෙයි."

"ඒ කොයිතරම් වෙලාවකට කලින්ද?"

"එව්වර වෙලාවක් ගතවුණේ නෑ"

"පහුගිය මිනිත්තු පහ ඇතුළත ද?"

"ඔව්. මිනිත්තු පහකට වැඩිවුණා මෙන්න බෑ."

"මහත්මයා. ඔබ නිස්කාරණේ කාලය අපතේ යවනවා. මේ හැම මිනිත්තුවක්ම හරියට වටිනවා. මං කියන වචනෙ විශ්වාස කරන්න. මගේ නාකි ගැනි මේ වැඩේට සම්බන්ධ නෑ. අපි යමු පාරේ අනෙක් කෙළවර දිහාව. ඉක්මනට ගිහිං බලමු. ඔබ එන්නෙ නැත්නං, මං තනියෙන් හරි ගිහින් බලනවා. එහෙම කිව් ඔහු අනෙක් දිශාවට යන්න පිටත්වුණා. නමුත් මොහොතකින් මාත් ඔහු

පසුපස පන්නා ගෙන ගියා, ඔහුගේ අතෙන් අල්ලා ගත්තා”

“තවුසෙලා පදිංචි වෙලා ඉන්නේ කොහේද?” මං ඇහුවා.

“නොම්මර 16, අයිව් පටුමග, බ්‍රික්ස්ටන්” ඔහු කීවා. “නමුත් ඔබතුමා වැරදි පාරක යන්න එපා. අන්න, අපි ගිහින් පාරේ අනෙක් කෙළවරේ බලමු. ඒ පැත්තෙන් කවුරුවත් ගියාද බලමු.”

ඔහුගේ ඒ අදහසට එකඟවීමෙන් විය හැකි පාඩුවක් තිබුණේ නෑ. පොලිස් නටයාත්, අය දෙදෙනාත් ඉක්මනින් ඒ පැත්තට ගියා. පාරේ ඒ කෙළවරේ අපට දකින්න ලැබුණේ, ඉහළ පහළ යන වාහන හා මහජනයා, මහවැස්සක් වහින්න එන රාත්‍රියක, කාටත් උචමනා වෙලා තිබුණේ, ඉක්මනින් ගෙවල්වලට යන්නයි. අපට සමත් කිවහැකි, පාරේ රස්තියාදුවෙන් කිසිවෙක් අපට දකින්න ලැබුණේ නෑ.

ඊට පස්සේ අපි ආපහු කාර්යාලයට ආවා. තරජපු පෙළ සහ බරාදය පරීක්ෂා කරල බැලුවා. නමුත් එයින් ප්‍රතිඵලයක් ලැබුණේ නැහැ. මගේ කාමරය වෙත පැමි තිබෙන බරාදයේ, බිම අතුරා තිබෙන්නේ මෘදු ලිනෝලියම් බ්‍රමතුරුණක්. කවුරු හරි ඇවිද ගියානම් ඒකෙ පහසුවෙන්ම පාදටහන් වදිනවා. අපි ඉතා සියුම්ව ඒක පිරික්සා බැලුවා. නමුත් එහි කිසිම දේ සංභ්‍යාක ලකුණු දකගන්න බැරිවුණා.

“එදා මුළු හැන්දෑවෙම වැස්ස තිබුණද?”

“වැස්ස පටන්ගත්තේ හැන්දෑවෙ හතට විතර.”

“එහෙම නම් ඒ නවයට විතර කාමරයට ආව, ආරක්ෂක නටයාගේ බිරිදගේ, පාවහන්වල, තිබුණු මඩ හා වතුර, බ්‍රමතුරුණේ සලකුණු නොවුණේ ඇයි?”

“ඔබ ඒ කාරණය මතු කිරීම සතුටක්. ඒ වෙලාවෙ මටත් ඒ ප්‍රශ්නය ඇති වුණා. ගොඩනැගිල්ල පිරිසිදු කරන්න එන ගැහැනු, තමන්ගේ පාවහන් ආරක්ෂක කුටියේ තබලා, එතැන තිබෙන සෙරෙජ්පු දමාගෙනයි කාර්යාලය තුළට එන්නේ.”

“හොඳයි. දන් ඒක පැහැදිලියි. එදා වැසි ගතිය තිබුණු රාත්‍රියක් වුණත්, පා සලකුණු කිසිවක් නොතිබුණු බවයි කියවෙන්නේ. මේ සිදුවීම් හරිම සිත් ඇදගන්නාසුලු ඒවා රැසක්. ඔබ ඊළඟට මොකද කළේ?”

“අපි කාමරය ඇතුළතත් පරීක්ෂා කර බැලුවා. කිසිවෙකුට එයින් එළියට පැනගත හැකි, කිසිම රහස්දොරක් නැහැ. ජනෙල්

තියෙන්නේ පාරේ සිට ඇති තිහක් ඉහළින්, කෙනෙකුට එළියට පතින්න බැහැ. ඒවා ඇතුළතින් අගුළුදමා තිබුණේ. පොළොවෙන් රහස් දොරක් තිබෙන්න පිළිවෙළක් නැහැ. තිබුණත් කාමරයට ඇතුළුවෙන්න විධියක් නැහැ. ඒ මොකද පොළොව වැහෙන්න ඉමුතුරුණක් සවිකර තිබෙනවා. මට මගේ ජීවිතයම ඔව්දු අල්ලා කිව්ව හැකියි. මගේ කසිදාසි භොරකම් කළ තැනැත්තා කවුරු වුණත්, කාමරයට ඇතුළු වුණේ දොරෙන්."

"ගිනි උදුන කොහොමද?"

"කාමරේ උණුසුම් කරන්න, ගිනි උදුනක් පාවිච්චි කෙරෙන්නේ නැහැ. ලිපක් නම් තියෙනවා. සිනුව නාද කිරීම සඳහා ඇඳිය යුතු ලනුව තිබෙන්නේ, මගේ මේසයේ දකුණු පැත්තේ. ඒක නාද කළ පුද්ගලයා කවුරු වුණත්, ඔහු මගේ මේසය ළඟටම එන්න ඇති. ඒ වුණත් අපරාධයක් කරන්න ආව කෙනෙක්, ඇයි සිනුව නාද කරන්නේ? අන්න ඒක තමා විදන්න බැරීම අභිරහස්."

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. මෙතැන හැම දෙයක්ම වෙලා තියෙන්නේ හරිම අසාමාන්‍ය පිළිවෙළකට. මොකක්ද ඔබ මිළඟට ගත්තු පියවර? ඔබ කාමරය පරීක්ෂා කරන්න ඇති, ඇතුළුවුණු පුද්ගලයාගෙන් ඉතිරි වුණු මොනවා හරි සලකුණු ඇතිදැයි බලන්න. සුරුව්දු කොටයක්, අමතක වුණු අත්වැස්මක්, කොණ්ඩ කටුවක් වැනි සුළු දෙයක්වත් ඔබට හමුවුණේ නැද්ද?"

"එහෙම කිසිදෙයක් තිබුණේ නැහැ."

"සුවදක් හෝ ගඳක්?"

"අපට ඒ වෙලාවේ ඒ ගැන කල්පනා වුණේ නැහැ"

"කිසිවෙකු දුම්පානය කිරීම නිසා ඉතිරි වූ සුරුව්දු ගඳක් තිබුණා නම්, මෙහෙම පරීක්ෂණයකදී ඒක අපට ප්‍රයෝජනවත් වෙනවා."

"මම දුම්පානය කරන්නෙක් නෙමෙයි. ඒ නිසා මං හිතන්නේ, එහෙම ගඳක් තිබුණා නම්, ඒක මට සනිටුහන් වෙනවා. මොනම ආකාරයක භෝඩුවාවක්වත් අපට දකින්න ලැබුනේ නැහැ. අපට දනගන්න ලැබුණු එකම කරුණ, ආරක්ෂක හටයාගේ බිරිද ඇගේ නම වැන්ජි මහත්මිය, බොහොම කලබලයෙන් ගොඩනැගිල්ලෙන් පිටවී-ගිණි-බව පමණයි. ඔහුට ඒකට නිදහසට කරුණක් තිබුණේ නැහැ. ඔහු කියන්නේ හැමදාම ඇය ආපසු නිවස බලා යන්නේ ඒ වෙලාවට බවයි. මේ ගැන කථා කරද්දී,

පොලිස් නටයාටත් මටත් යම් අදහසක් පහළ වුණා. මේ ගැහැනිය ලියවිල්ල හොරකම් කරගන්නා නම් අපට කරන්න තිබෙන්නේ, කෙසේ හෝ ඇය ඒක කාට හරි දෙන්න කලින්, ඇයගෙන් ඒවා ලබාගැනීමයි."

මේ වෙලාව වෙනකොට ස්කොට්ලන්ඩියාව එකට මේ ගැන දන්වලා. එහි රහස් පරීක්ෂක ෆෝබස් මහත්මයා, වහාම ඇවිත් පරීක්ෂණ කටයුතු සියතට අරගෙන, සම්පූර්ණ උත්සාහය යෙදවා, ටැන්ජ්ගෙන් අපට ලැබුණු ලිපිනයට, අපි වහාම කුලීරියකින් පිටත්වෙලා ගියා. පැය භාගයක් ගතවෙන්න කලින් එහි ළඟාවෙන්න අපට හැකිවුණා. ගෙදර දොර විවෘත කළේ තරුණියක විසින්. ඒ ටැන්ජ් මහත්මියගේ වැඩිමහල් දියණිය. ඒ වෙනකොටත් ඇගේ මව ආපිටු ඇවිත් නැහැ. මව එනතුරු ගෙයි ඉදිරිපස කාමරයේ ධූදි ඉන්න කියලා, ඇය දොර හැර දුන්නා.

මිනිත්තු දහයකට විතර පස්සේ දොරට තට්ටුකරන හඩක් ඇසුණා. මෙනෑනදී අප අතින් ලොකු වැරද්දක් වුණා. ඒක වැරද්ද මගෙයි. අපි ගිහින් ඉදිරිදොර විවෘත කරනවා වෙනුවට, ඒක කරන්න අපි අර ගැහැනු ළමයාට ඉඩ හැරියා. අපට ඇහුණා ඇය දොර අරින ගමන් කියනවා.

"අම්මේ. අම්මව හම්බවෙන්න කවුද මිනිස්සු දෙන්නෙක් ඇවිත් බලාගෙන ඉන්නවා."

ඊට මොහොතකට පසු අපට ඇහුණා, බරාදය දිගේ කවුදෝ ගේ පිටුපසට දිවයන අඩි ශබ්දයක්. අපිත් ඒ පිටුපසින් දිවගියා. ඒක කුස්සිය හෝ ගෙයි පිටුපස කාමරයක්. කොහොම වුණත් ඇය අපට කලින් එහි ගොස් සිටියා. සිටියා. ඇය අප දිහා බලාගෙන හිටියේ, ඕනෑම රණ්ඩුවකට සූදානම්, අභියෝගාත්මක මුහුණෙන් ඒත් මාව හඳුනාගත් ගමන්ම ඇගේ මුහුණ වෙනස් වුණා. ඇය හරි පුදුමයටකට පත්වූ බව පෙනුණා.

"දෙවියනේ! මේ අපේ කන්තෝරුවේ ෆෙල්පස් මහත්තය නේ?"

"ඔබ පැනල දුටද්දී හිතුවේ අප කවුරු කියලද? කියන්න කියන්න"

"මං හිතුවේ ණය ගෙනියන්න ආව මිනිස්සු කියල. ඒ මොකද වෙළෙන්දෙක් එක්ක අපේ පොඩි ප්‍රශ්නයක් ඇතිවුණා"

"එහෙම කියල හරියන්නේ නෑ" ෆෝබස් කිව්වා. "විදේශ අමාත්‍යාංශයේ වැදගත් ලියවිලි වගයක්, ඔබ අරගෙන ඇති බව

"දෙවියනේ! මේ අපේ කන්තෝරුවේ ගෙල්පස් මහත්තය නේ"

අපට දැනගන්න ලැබුණා. ඔහෝ මේ කුස්සියට දුවගෙන ආවේ ඒක හංගන්න නේද? ඔබ වහාම අප සමග ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලිසියට යන්න ඕන. ඔබව සෝදිසි කර බලන්න සිදුවෙනවා”

තමන් නිර්දෝෂ බවට ඇය අප්‍රමාණ කාරණා කීවා. ඒ වගේම අප එක්ක එන්න බැහැ කීවා. නමුත් එයින් වැඩක් වුණේ නැහැ. රෝද හතරේ ලොකු අස්ව කරත්තයක් නවත්වාගෙන, තුන්දෙනාම පොලිස් මූලස්ථානයට ආවා. ඊට කලින් අපි කුස්සිය විශේෂයෙන්ම ගිනි උදුන හොදින් සෝදිසි කර බැලුවා. ඒ, අප කුස්සියට කඩාවදින්න කලින්, ඇය තනියම සිටි මොහොතේ, ලියවිලි පිළිස්සුවා හෝ සැඟවුවාද බලන්න. ඒවා පිළිස්සූ බවට අප හෝ වෙනත්, කිසිම ලකුණක් තිබුණේ නැහැ. ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් වෙත ආව වහාම, අපි ඇයව සෝදිසිකර බැලීමට පොලිස් නිලධාරියකුට භාරදුන්නා. ඇය ආපසු එනතුරු මං නොඉවසිල්ලෙන් බලාසිටියා. නමුත් අපට අහන්න ලැබුණේ ටැන්ජ් මහත්මිය ළඟ ලියවිල්ල නොතිබුණු බවයි.

මෙතරම් වේලා මගේ සිතට නොදැනුණු මහා හිතියකින් මගේ සිරුරම වෙළි ගියා. මේ වෙනතුරු එහෙ මෙහෙ දිව්වා; නොයෙක් දේ කළා. ඒක නිසා මට වැඩිදුර භීතන්න අවස්ථාවක් ලැබුණේ නැහැ. මා මෙතෙක් වේලා හිටියේ, නැතිවූ ලියවිල්ල ඉක්මනින් හොයාගැනීමට හැකිවෙව් කියා දැඩි විශ්වාසයකින්. ඒ නිසා එය නැතිවුණොත් ඇතිවෙන භයානක ප්‍රතිඵල ගැන, මට කල්පනා වුණේ නැහැ. නමුත් දැන් මට කළ හැකි වෙනත් කිසිවක් ඉතිරි වී තිබුණේ නැහැ. මට මුහුණදීමට තිබෙන බිහිසුණු අභාග්‍රා සම්පන්න ඉරණම ගැන හෙමින් හෙමින් මගේ හිතට ආවා.

මේ වොටසන් ඔබට කියාපි, පාසල් යන කාලයේ, මම පුළු දෙයින් පවා කලබලයට පත්වෙන, ඡකායිතරම් සංවේදී ළමයෙක්ද කියලා. ඒ මගේ හැටි. මගේ මාමා ගැනත්, කැබිනට් මණ්ඩලයේ ඔහුගේ සහයින් ගැනත් එක්වරම මගේ හිතට ආවා. මා නිසා ඔහුට අත්වෙන නින්දාව, ඒ සමගම මටත්, මා සම්බන්ධ හැමටත් අත්වෙන ලැජ්ජාව, අපහාසය ගැන මට කල්පනා වුණා. මා ගොදුරු වුණේ ඉතාම අවාසනාවන්ත, ඉතාම කලාතුරකින් සිදුවිය හැකි වැරදීමකට බව ඇත්තයි. නමුත් යුද්ධ කටයුතු හා සම්බන්ධ විදේශ සේවයේ, එවැනි වැරදීමකට නිදහසක් නැහැ.

ලැජ්ජාසහගත ඉරණමකට පත්වෙලා මාව සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශවුණු බව මට වැටහුණා.

මං දන්නේ නෑ මං ඒ වෙලාවේ මොනවා කළාද කියල. මං පිස්සුවෙන් වගේ, මොනවා හරි කියන්න කරන්න ඇති. මට යන්නමට මතකයි නිලධාරයන් කිහිපදෙනෙකු මා වටේ එකතු වෙලා මාව සනසන්න උත්සාහ දරා හැටි. එයින් කෙනෙක් මාව අශ්වකරන්නයෙන් වෝටලු දුම්රියපොළ දක්වා ගෙනැවිත්, වොකිං වෙත යන දුම්රියට නැග්ගෙව්වා. ඔහු හිතාගෙන ඉන්න ඇත්තේ දුම්රියෙන් මාව ගෙදරටම කැඳවාගෙන එන්නයි. නමුත්, අපේ ගෙවල් ළඟම පදිංචිව ඉන්න, ගෙරියර් දොස්තර මහත්මයන් වොකිං බලා එම දුම්රියෙන්ම ආපහු යමින් හිටියේ. ඒ කරුණාවන්ත දොස්තර මහත්මයා, මාව ගෙදර කැඳවාගෙන ඒම භාරගත්තා. එහෙම කළ එක හොඳම හිසා. ඒ මොකද දුම්රිය පොළේදී, මට අපස්මාරයක් වගේ හැදිලා මගේ මුළු ශරීරයම වෙවිලන්න පටන්ගත්තා. ගෙදර එනවිට මං හිටියේ සම්පූර්ණයෙන්ම සිහිවිකල් තත්ත්වයෙන්.

දොස්තර මහත්මයා, මධ්‍යම රාත්‍රියේ අපේ ගෙදර සිනුව නාදකරලා, තිත්දට ගොස් සිටි අය අවදි කළා. ඊළඟට මාව ඔවුනට භාරදුන්නාම, ගෙදර අයගේ තත්ත්වය කොයි වගේ වෙන්න ඇතිද කියලා ඔබට හිතාගන්න පුළුවන්ද? මේ අසරණ ඇතිත් මගේ අම්මාත් අතිශය කම්පාවට පත්වුණා. මට මෙහෙම වෙන්න හේතුව මොකක්ද කියන එක, පොලිස් නිලධාරියාගෙන් දොස්තර ගෙරියර්ට යන්නම් දැනගන්න ලැබුණා පමණයි. නමුත් ඒකෙන් ප්‍රශ්නය විසඳුණේ නැහැ. මගේ අසනීපය බරපතල එකක් වෙන බව ඔවුනට පෙනුණා. ඔවුන් මහ රැම ජෝසෆ් අවදි කරලා, ඔහුගේ කාමරයෙන් වහාම ඔහුව ඉවත්කර, ඒක මගේ ගිලන් කාමරය බවට පත්කළා.

හෝමස් මහත්මයා මම සති නවයක් තිස්සේ සිහි නැතුව, මොළයේ උණෙන් මෙළෙමින් කාලය ගතකළා. මේ හැරිසන් මෙනෙවියගේ සාක්ෂිසප්පායම් සහ දොස්තර මහත්මයාගේ ප්‍රතිකාර නොවෙන්න, මං අද ජීවතූන් අතර නැහැ. ඇය දවස පුරාම මා ළඟට වෙලා මාව රැකබලාගත්තා. රාත්‍රිය පුරා මා ගැන බලාගන්න, වැටුප් ගෙවන හෙදියක් යෙදෙව්වා. ඒ මොකද

සිහිවිකල්පුණු වෙලාවට මං මොනවා කරනවාද කියා, මම ම දන්නේ නැහැ. ක්‍රමක්‍රමයෙන් මගේ අසනීප තත්ත්වය හොඳ අතට හැරුණා. නමුත් පසුගිය දවස් තුනක සිට තමයි මගේ මතකය - සිහි කල්පනාව හරියන්න ගත්තේ. වෙලාවකට මට හිතෙනවා කවදාවත් එහෙම හරි නොහියා නම් හොඳයි කියලා.

සිහි බුද්ධිය හරිගිය විහාම, මං ගෝඨස් මහත්මයාට විදුලිපුවතක් යැව්වා. ඔහු ඉක්මනින්ම මා හමුවෙන්න ආවා. කළ හැකි හැම දෙයක්ම කළත්, කිසිම හෝට්‍යාවක් නො ලැබුණු බව, ඔහු සහතික කළා. ආරක්ෂක භටයාත්, ඔහුගේ බිරිඳත්, ඔවුන්ගේ නිවසත් සෑම අයුරකින්ම සෝදිසි කළත්, කිසිම දෙයක් සොයාගන්න ලැබිලා නැහැ. ඊට පස්සේ පොලීසියේ සැකය යොමුවෙලා තියෙන්නේ, ගොරෝ නම් තරුණ ලිපිකරුවා වෙතයි. ඔබට මතක ඇති මං කිව්වා, අතිකාල සේවයේ යෙදෙමින් එදා සවස් වෙනතුරු කාර්යාලයේ රැඳී සිටියේ ඔහු බව. ඔහු ප්‍රංශ පරම්පරාවකින් පැවත එන නිසාත්, මා කෑමට පසු ආපසු කාර්යාලයට එන්න කලින් පිටවී ගිය නිසාත් තමයි, ඔහු වෙත සැකය එල්ල වෙලා තියෙන්නේ. නමුත් ඇත්තෙන්ම ඔහු කාර්යාලයෙන් පිටවී ගියාටත් පස්සෙයි, මං ලියවිල්ල එළියට ගත්තේ. ඔහුගේ මී මුකුන් මිත්තන් ප්‍රංශයෙන් ආ අය බව ඇත්තයි. නමුත් ඔහු, ඔබත් මාත් වගේම, ජාතික හැඟීමෙන්, සිරිත් විරිත් වලින්, සම්පූර්ණයෙන්ම ඉංග්‍රීසි ජාතිකයෙක්. ඔහුට විරුද්ධව කිසිම සාක්ෂියක් හමුවෙලා නැහැ. ඒ නිසා එතැනින්ම එය අත්හැර දමා තියෙනවා. ඉතින් හෝම්ස් මහත්මයා, මගේ අවසාන බලාපොරොත්තුව ඔබ පමණයි. ඔබත් මේක විසඳන්න අසමත් වුණොත්, මං ඩිනාගයි."

මේ දීර්ඝ විස්තරය කිරීමෙන් වෙනසට පත් ගෙල්ප්ස්, සෝපාවේ කොටට අතර වැඩිදෙනෙක්. මේ අතර තරුණ කාන්තාව, ඔහුගේ දුර්වල ස්නායු ඔළි උත්තේජනය කරන මාෂයක් ඔහුට බොන්නට දුන්නාය.

හෝම්ස් හිස මිටුමසට තමාගෙන, දෑස් පියාගෙන සුළු වෙලාවක් කල්පනා කරමින් සිටියේය. මේ ඉරියව්වේ අරුත තේරුම් ගත නොහැකි කෙනෙකු විමතියට පත්වීම පුදුමයක් නොවේ. එහෙත් මේ, හෝම්ස් කැරුණු සිතේ තැන්පත් කරගනිමින්, විශ්ලේෂණයට භාජනය කරන ආකාරය බව මම දන සිටියෙමි.

"ඔබේ විස්තරය ඉතාම සම්පූර්ණයි" හෝම්ස් අන්තිමේදී කීය. "ප්‍රශ්න ඇසීම මගින් පැටළුලි ඇරගන්නා, මට නොතේරුණු තැනක් නැති තරම්. නමුත් එක වැදගත් කාරණයක් තිබෙනවා, මට ඔබෙන් දනගන්න. ඔබට භාරවුණු මේ ගිවිසුම පිටපත් කිරීමේ කටයුත්ත ගැන ඔබ කාටහරි කිව්වද?"

"කිසි කෙනෙකුට කිව්වේ නැ"

"උදාහරණයක් වශයෙන් හැරිසන් මෙනෙවියට?"

"නැහැ. මාමා ඒ කටයුත්ත මට භාරදුන්නට පස්සේ, ඒක අරඹන අතරේ මට ගෙදර එන්න අවස්ථාවක් ලැබුණේ නැහැ."

"ඔබේ ඇතින් හෝ ගිතවතුන් කිසිකෙනෙකු ඔබ හමුවෙන්න ආවෙත් නැද්ද?"

"නැහැ"

"ඒ අය කවුරුවත් දන්නවද, ඔබේ කාමරය කොතැනද, එතැනට යන එන හැටි, දොරටු, තරප්පු පෙළ ආදිය ගැන විස්තර?"

"අපොයි ඔව්. ඔවුන් කාර්යාලයට කැඳවාගෙන ගිහිං, මම මේ තැන් පෙන්වාදීම තියෙනවා."

"ඒ වුණත් ඔබ මේ කටයුත්ත ගැන කිව්වේ නැත්නං, ඒ ගැන තවත් විමසීමෙන් පලක් නැ."

"මං කාටවත් කිසිදෙයක් කිව්වේ නැ"

"ආරක්ෂක හටයා ගැන මොනවද ඔබ දන්න තොරතුරු?"

"ඔහු විශ්‍රාම ගිය හමුදාහටයෙක් බව දන්නවා. එපමණයි."

"මොකක්ද ඔහු සේවය කළ රෙජිමේන්තුව?"

"මට ඒක අහන්න ලැබීම තියෙනවා - කෝල්ඩ්ස්ට්‍රිම් ගාඩස්"

"ස්තූතියි. සැකයක් නැහැ තවත් විස්තර ෆෝබ්ස්ගෙන් දනගන්න පුළුවන් වේවි. ස්කොට්ලන්ඩියාව එතේ අයට, මේ තොරතුරු රැස්කරගන්න විශිෂ්ට හැකියාවක් තියෙනවා, හැමවිටම ඔවුන් ඒවා ප්‍රයෝජනයට ගන්නේ නැතිවුණත්.... රෝස මලක් කියන්නේ මොනතරම් සුන්දර දෙයක්ද?"

විවෘතව තිබූ ජනේලය මඟ ගිය හෝම්ස්, රතු හා කොළ පැහැය මිශ්‍ර වූ විශාල රෝස මලක්, නටුවෙන් අල්ලාගෙන පරීක්ෂා කර බැලීය. සොබාදහමේ සුන්දර නිර්මාණයක් වන මලක් වැනි දෙයක්, ඔහුගේ ඇඟයීමට ලක්වෙනු, මා දුටු මුල්ම වතාව එයයි.

"ආගම ධර්මයේ චිතර නිරීක්ෂණ මගින් නිගමනයන්ට පැමිණීම, වැදගත් බව අපි දකින්නේ නැ, වෙන කොහේදිවත්. අප

සතු ශක්තින්, අපේ ආශාවන්, අපේ ආහාර අපේ පැවැත්මට අවශ්‍යයි. නමුත් මේ රෝසමල රිටි උඩා අමතර දෙයක්. අපේ ජීවිතය වර්ණවත් කිරීමට, සෞන්දර්යය සඳහා දෙවියන් දුන් දායාදයක්. මල්වලින් අපට බලාපොරොත්තු විය හැකි දේ බොහොමයි කියලා, මං යළිත් කියනවා."

පර්සි ෆෙල්ප්ස් මෙන්ම තරුණිය ද මගේ මිත්‍රයා දෙස බලා සිටියේ මව්තයට පත්විය. බලාපොරොත්තු කඩවූ ලකුණු ඔවුන්ගේ මුහුණවල සටහන් වී තිබිණි. මා දුටුවේ හෝම්ස් රෝස මල අතේ තියාගෙන, මනසින් වෙනත් ලොවකට ගොස් සිහින දකින්නෙකු ලෙසයි. මිනිත්තු කිහිපයක්ම එලෙසින් ගතවී ගියේය. අනතුරුව තරුණිය නිහඬතාවය බිත්දාය.

"මේ අබිරහස විසඳීමට ඔබට හැකියාවක් තියෙනවා කියල ඔබ හිතනවද හෝම්ස් මහත්මයා?"

ඇය ඇසුවේ තරමක උපහාසාත්මක බවක් ද ඇතුළුවය.

"ඔහ්! අහිරහසද?" හෝම්ස් ඇසුවේ සිහින ලොවින් පියවි ලොවට පිවිසෙමිනි. "මේක බොහොම සංකීර්ණයි. ඒ වගේම අසාමාන්‍ය එකක් නොවෙයි කියල කියන්නත් බැහැ. නමුත් මං ඔබට පොරොන්දු වෙන්නම්. මං මේ ගැන තවදුරටත් විමසා බලනවා. මොනවා හරි වැදගත් දෙයක් දැනගන්න ලැබුණොත්, මං ඔබට දන්වන්නම්."

"එය විසඳීමට උදව් කරගත හැකි මොනවා හරි හෝඩුවාවක් ඔබට පෙනෙන්නේ නැද්ද?"

"ඔබ මට ඒවා හතක් දන්නා. නමුත් ඒවා කොයිතරම් සාර්ථක ද කියල මං සෝදිසි කරල බලන්න ඕනෑ"

"ඔබ කාව හරි සැක කරනවද?"

"මට සැකයක් ඇත්තේ මා ගැනමයි"

"මොනවා?"

"ඔව්. ක්ෂණිකව තීරණවලට පැමිණීම ගැන"

"එහෙනම් ලන්ඩනයට ගිහිං ඔබේ නිගමනයන් සෝදිසි කර බලන්න"

"ඔබේ අවවාදය ඉතාම අගෙයි හැරිසන් මෙනෙවිය." හෝම්ස් කීවේ අසුනෙන් නැගී සිටිමිනි. "මං හිතන්නේ වොට්සන් අපට මෙහේ කළ හැකි වෙනත් යමක් නැහැ. ෆෙල්ප්ස් මහත්මයා, මං

ඔබට කියන්නේ ඔබේ හිතේ තවත් බලාපොරොත්තු තියාගන්න එපා. මේක පැටළුණු අවුල් ජාලයක්"

"ඔබ යළිත් දකින්නුරු මං ඉන්නේ යහපත් මානසික තත්ත්වයෙන් නෙමෙයි" ෆෙල්ප්ස් පිළිතුරු දුන්නේය.

"මං අද ආව දුම්රියෙන්ම හෙටත් මෙහේ එන්නම්. නමුත් මට ඔබ වෙත ගෙනෙන්න වෙන ප්‍රතිඵල නම්, සතුටුදායක ඒවා වේද කියන එක සැකයි"

"ඔබ හෙටත් එන්න පොරොන්දු වුණු එකටම ඔබට දේවාගිරිවාදය ලැබෙනවා හෝමිස් මහත්මයා." අපේ අනුග්‍රාහකයා පැවසුවේ උස් හඬින්. "මේ ගැන මොකක් හරි කෙරෙනවා කියල අහන්න ලැබීමෙන්ම, මට නව ඒවයක් ලැබෙනවා. ඒක නෙමෙයි. මට හෝල්ඩිහර්ස්ට් සාමිගෙන් ලියුමක් ලැබුණා."

"හා! මොනවද ඔහු කියන්නේ?"

"ඔහු එතරම් හිතවත් බවක් නම් දක්වලා නැහැ. නමුත් සැර පරුෂව මොකුත් කියලත් නැහැ. මං හිතන්නේ, මගේ අසනීපයේ බරපතල තත්ත්වය නිසා ඔහු එහෙම කරන්න නැහැ. ඔහු නැවත නැවතත් කියල තියෙනවා, මේක බොහොම බරපතල කාරණයක් බව; මගේ අනාගතය ගැන, තවම පියවරක් ගෙන නැති බව. ඒකෙන් ඔහු අදහස් කරන්නේ, මගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය හොඳ අතට හැරෙන තුරු, මාව රැකියාවෙන් තෙරපා දමන්නේ නැහැ කියලයි. ඒ කියන්නේ මේක සාර්ථකව විසඳා ගන්නොත්, මා වැටී ඉන්න මේ අගාධයෙන් ගොඩ එන්න, තවමත් මට අවස්ථාව තියෙනවා"

"බලාගෙන ගියාම, ඒක සාධාරණ වගේම, අනුකම්පා සහගත ප්‍රතිචාරයක්" හෝමිස් කීය. "අපි යමු වොට්සන්. අද අපට ලන්ඩන් නගරයේ, දවස පුරාම කළ යුතු වැඩ රාශියක් තිබෙනවා."

ජෝසෆ් හැරිසන් මහතා අශ්ච්ඡ කරුණකින් අප දුම්රියපොළ වෙත ගෙන ගියේය. වැඩිවෙලා යාමට පෙර අපට පෝට්ස්මත් බලා යන දුම්රියක් අල්ලා ගැනීමට හැකිවිණි. කල්පනා සාගරයේ ගිවිසුම හෝමිස්ගේ මුළුමනින්, මහඟුටම වචනයක් හෝ පිට නොවූ තරමය. ඔහු සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්වූයේ දුම්රිය ක්ලැප්හැම් මංසන්ධියට ළඟාවූ පසුය.

"මේ වගේ ඉහළ මට්ටමක තිබෙන මාර්ගයක යන දුම්රියකින්, ලන්ඩන් නගරය වෙත ළඟා වෙන්න ලැබීමත් සතුටක්" ඔහු කීය.

"දුම්බිය කවුළුවකින් එළිය බැලුවොත්, පහළින් ඇති නිවාසවල හොඳ දර්ශනයක් දකගන්න පුළුවනි."

මා සිතුවේ ඔහු යම්කිසි විහිළුවක් කිරීමට සැරසෙනැයි කියාය. ඒ කුමක් නිසාද යත්, අපට දකින්නට ලැබුණු දර්ශනය ඉතා අලංකාර එකක් නොවූ නිසයි. නමුත් ඔහු ඉක්මනින් තම අදහස තේරුම් කර දුන්නේය.

"බලන්න මේ තැන් තැන්වල තිබෙන උස් ගොඩනැගිලි. ඊයම් පාට සාගරයක, ගඩොල්වලින් සෑදූ දූපත් වගේ"

"මේ නේවාසිකාගාර සහිත පාර්ශ්වයාලා"

"මිත්‍රයා. මේවා තමයි ප්‍රදීපාගාර! මේ පැසල් තමයි අනාගතයට මග පෙන්වන ප්‍රදීපස්ථම්භ. සිය දහස් ගණනක් බීජ තැන්පත් වූ කරල්. මෙයින් සරු බීජ පැළවීමෙන් තමා, එංගලන්තයේ අනාගතය සරුසාර කරන පැළ හටගන්නේ. මං විශ්වාස කරනවා ඔබේ මිත්‍රයා ගෙල්පස් මත්පැන් බොන කෙනෙක් නොවෙයි කියා?"

"මං හිතන්නෙ ඔහු බොන්නෙ නෑ"

"මටත් හිතෙන්නේ එහෙමයි. ඒ වුණත් අපි හැම පැත්තක් ගැනම හොඳින් හිතා බලන්න ඕන. මේ අසරණයා අතර මං වෙලා ඉන්නේ ගැඹුරු මුහුදේ. අපට ඔහු මොන ක්‍රමයකින් හෝ ගොඩට ගන්න පුළුවන් වේද කියන එක ප්‍රශ්නයක්. හැරිසන් මෙනෙවිය ගැන ඔබට මොකක්ද හිතෙන්නේ?"

"නොසැලෙන හිතක් තියෙන තරුණියක්"

"ඔව්. මට වැරදීමක් නොවෙයි නම්, ඇය හොඳ කාන්තාවක්. ඇයත් ඇගේ සොහොයුරාත් නොදම්බලන්ඩ් පළාතේ යකඩ කර්මාන්තශාලා හිමියෙකුගේ ළමයි දෙන්නා. පසුගිය ශීත සෘතුවේ ගෙල්පස් නොදම්බලන්ඩ් පැත්තේ සංචාරයක ගිය වෙලාවේ තමා මේ තරුණිය හමුවෙලා තියෙන්නේ. ඔහු ඉක්මනින්ම ඇය හා විවාහ ගිවිසගත්තා. ඔහුගේ ශාකීන්ට ඇයව හඳුන්වාදීම සඳහා, ඇයව කැඳවාගෙන ආවා. ඇගේ සොහොයුරාත් එක්ක. එතකොටයි මේ කණ්ණාටුදායක සිදුවීම වුණේ. ඇගේ පෙම්වතාට සාක්තු සප්පායම් කරන්න, ඇය මෙහේ නතර වුණා. ඉතින් සොහොයුරා පෝස්ට් තීරණය කළා, ඔහුත් නවතින්න. මං කාරණා විකක් විමසා බැලුවා. කොහොම වුණත් අද දවසම විමසා බැලීමේ දවසක් වෙනවා."

"මගේ වෙදකම....."

"ආ..... ඔබේ වෙදකම, මගේ පරීක්ෂණයට වඩා සිත්ගන්නාසුලුයි කියලා ඔබට හිතෙනවා නම්....."

හෝමස් වහා කීවේ තරමක් උපහාසය ද මුසු කරමිනි.

"නෑ නෑ. මං මේ කියන්න හැදුවේ, දවසක් දෙකක් වහලා තිබුණට මගේ වෙදකමට ප්‍රශ්නයක් වෙන්තේ නැහැ කියලයි. අවුරුද්දේ රෝගීන් අඩුවෙන්ම එන කාලෙ තමා මේක"

"විශිෂ්ටයි" ඔහු කීවේ යළිත් ප්‍රීතියෙන් සිනාසෙමිනි. "එහෙනම් අපි දෙන්නා හවුලේම මේ පරීක්ෂණය කරමු. අපි ඉස්සර වෙලාම යමු, ෆෝබස් හමුවෙන්න. අපට ඔහුගෙන් පුළුවන් විස්තර දුනහන්න. එතකොට අපට තීරණය කළ හැකියි, මේ ගැටලුව විසදීම අරඹන්න ඕන මොන පැත්තෙන්ද කියලා"

"ඔබ කිව්වා තේද ඔබට හෝඩුවාවන් තියෙනවා කියල?"

"ඔව්. අපට කිහිපයක්ම තියෙනවා නමුත් ඒවා කොයිතරම් වැදගත්ද කියන එක තීරණය වෙන්නේ, ඒ ගැන හොඳින් සොයා බැලීමෙන් පමණයි. අපරාධයක් විසඳන එක අමාරුම, ඒක කළේ මොන අරමුණක් නිසාද කියල අපට හිතාගන්න බැරිකොට. මේක අරමුණක් නැති එකක් නොවෙයි. නමුත් මේකෙන් කාටද වාසි සැලසෙන්නේ? එක්කෙනෙක් ප්‍රංශ තානාපතිවරයා. ඊළඟට රුසියන් තානාපති වරයා. ඇයි ඊළඟට ඔවුනට මේක විකුණන පුද්ගලයා. ඊළඟට ඉන්නවා හෝල්ඩිහර්ස්ට් සාමි."

"හෝල්ඩිහර්ස්ට් සාමි?"

"එහෙම දේකුත් වෙන්න පුළුවන් වොට්සන්. සමහර අවස්ථාවල රාජ තාන්ත්‍රිකයෙක් වුණත් ඒ වගේ තත්ත්වයකට පත්වෙන්න පුළුවන්. කොහොම එකකටද? ඉතාම වටිනා ගිවිසුමක් වැනි ලියවිල්ලක් අහම්බෙන් විනාශ වී යාමෙන් වන වාසියකට"

"ඔව් එහෙම අයත් ඉන්න පුළුවනි. නමුත් හෝල්ඩිහර්ස්ට් සාමි වගේ, අවංකකම, ගැන ගෞරවනීය කීර්තිනාමයක් ඇති කෙනෙක්?"

"මං කිව්වේ විමට ඉඬ ඇති දෙයක් ගැන පමණයි. මෙතැනදී ඔහුත් අපට අමතක කරන්න බැහැ. එපමණයි. අපි අද යමු මේ ප්‍රභූවරයා හමුවෙන්න. බලමු ඔහුට කියන්න තියෙන්නේ මොනවද කියලා. ඒ අතරේ විමසා බැලීම් මම දුනටමත් පටන්ගෙනයි තියෙන්නේ."

"දැනටමත්?"

"ඔව්. වොකිං දුම්රියපොළේදී, මම ලන්ඩනයේ සැම සවස පුවත්පතකටම විදුලි පුවත් යැව්වා. ඒ හැම එකකම මේ දැන්වීම පළවෙයි. "

ඔහු තම සටහන් පොතෙන් ඉරාගත් කොළයක් මා අතට දුන්නේය. එහි මෙවැන්නක් පැත්සලෙන් ලියා තිබිණි.

පවුම් 10 ක තැන්ගත්

මැයි 23 වැනිදා රාත්‍රියේ නවයයි හතළිස්පහට, වාල්ස් විටියේ විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ දොරටුව අසලට, මගියෙක් රැගෙන ගිය කුලීරියේ, අංකය ලබාදෙන තැනැත්තාට, ඉහත සඳහන් ත්‍යාගය හිමිවේ, බේකර් විටියේඅංක 221/බී දරන තැනින් ඉල්ලුම් කරන්න.

"හොරා ආවේ කුලී රියක කියල ඔබට විශ්වාසද?"

"එහෙම නොවුණත් මේකෙන් අපට පාඩුවක් සිදුවන්නේ නැ. ෆෙල්පස් කිව්වා, ඔහුගේ කාර්යාලයේ ඇතුළත වත්, බරාදයේ වත්, හොරෙකුට හැංගිලා ඉන්න කිසිම තැනක් නැහැ කියලා. ඒක ඇත්ත නම් හොරා පිටින් ආව කෙනෙක්. ඔහු ආවේ එළිමහනේ ඉඳල. රාත්‍රිය වැසි සහිත එකක්. රැ හතේ ඉඳන් වර්ෂාව තිබුණා. නමුත් ලිතෝලියම් බුමුතුරුණ මත, කිසිදු මඩපැල්ලමක් හෝ වතුර බිඳක් වත් තිබුණේ නැහැ. එහෙම නම් බොහොම දුරට සිදුවන්න පුළුවන් මෙයයි. ඔහු ආවේ කුලීරියක. ඔව්. මට නම් හිතෙන්නේ අපට හය නැතුව ඒ නිගමනයට එන්න පුළුවනි."

"ඔව්. මටත් හිතෙන්නේ, තර්කානුකූලව එය වියහැකියි."

"මං කිව් එක් හෝටුවාවක් ඒක. ඒකෙන් අපට තවත් ඉදිරියට යාමට හැකිවෙයි. ඊළඟට අර සිනුව නාදවීම ගැන හිතමු. ඒක තමයි මේ පරීක්ෂණයේ තිබෙන වැදගත්ම ලක්ෂණය. සිනුව නාදවුණේ ඇයි? එතැනට ආව හොරා ඔහුගේ නිර්භීතකම පෙන්වන්න සිනුව නාද කළා ද? එහෙමත් නැත්නම් ඒ හොරා සමග ආව තවත් කෙනෙක්, අපරාධය වළක්වන්න සිනුව නාද කළාද? එහෙමත් නැත්නම්, ඒක අත්වැද්දකින් සිදුවුණු දෙයක්ද?"

එහෙමත් නැත්නම්....." හෝම්ස් උමිරිය අසුනටම බරවුයේ යළිත් කල්පනා සාගරයේ කිමිදෙමිනි. ඔහුගේ ස්වභාවය පුරුදු මට, මෙය පුදුමයක් නොවීය. මගේ මිත්‍රයාගේ හිතට මෙතෙක් නොකී අලුත්ම අදහසක් පහළවන්නට ඇත.

අප බැසිය යුතු උමිරියපොළ වෙත ළඟාවෙන විට, සවස 3 යි 20 වී තිබිණි. හෝජනාගාරයේදී දැනටත් ආහාරය ඉක්මනින් ගෙන, අපි ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලීසිය වෙත පිය නැඟුවෙමු. මගේ මිත්‍රයා, පොලීස් නිලධාරී ආර්ථ්ස් වෙත විදුලිපුවතක් එවා තිබුණෙන්, ඔහු අප එනතුරු බලා සිටියේය.

එතරම් උස පුද්ගලයෙකු නොවූ ආර්ථ්ස්ගේ තිබුණේ කපටි පෙනුමකි. එමෙන්ම ඔහු අප වෙත දක්වූයේ ද සුහද ආකල්පයක් නොවේ. අප පැමිණි කාරණය කුමක්දැයි, අපි ඔහුට පැවසුවෙමු. එවිට ඔහු වඩාත් නිහඩ විය. අප සමග කාරණා බෙදාහදා ගැනීමට, ඔහු කිසිසේත් සූදානම් නැති බවක් පෙනිණ.

"මං මීට කලින් ඔබේ ක්‍රම ගැන අහල තියෙනවා හෝම්ස් මහත්තයා" ඔහු කීය. "පොලීසියෙන් ගන්න පුළුවන් තොරතුරු හැම එකක්ම, ඔබ එකතුකර ගන්නවා. ඊළඟට ඔබ ගැටලුව තනියම විසඳනවා. එතකොට පොලීසිය අපකීර්තියට පත්වෙද්දී, ගෞරවය ඔබ දිනාගන්නවා."

"ඇත්තවශයෙන්ම සිදුවෙන්නේ නම් ඒකෙ අතික් පැත්ත" හෝම්ස් කීය. "මං අත්තිමට විසඳූ ගැටලු 53 කින් මගේ නම සඳහන් වෙන්නේ ගැටලු හතරක පමණයි. ඉතිරි 49 ම විසඳීමේ ගෞරවය ලැබුණේ පොලීසියටයි. ඔබ මේවා දන්නේ නැති එක ගැන මං ඔබට දොස් කියන්නේ නැහැ. ඒ මොකද ඔබ තවම තරුණයි. මේ රක්ෂාවේ ඒ හැටි පළපුරුද්දක් නැහැ. නමුත් මේ කටයුත්තේදී ඔබට සාර්ථකව ඉදිරියට යන්න උවමනා නම්, මාත් එක්ක හවුලේ වැඩකරන්න; මට විරුද්ධව නොවෙයි"

"මෙය විසඳිය හැකි පිළිවෙළ ගැන, හෝඩුවාවක් දෙකක් දෙන්න පුළුවන් නම්, මං බොහොම සන්නේෂයි." පොලීස් නිලධාරියා කීවේ ඔහුගේ ස්වභාවය වෙනස් කරමිනි. "මේ පරීක්ෂණයේ, තවමත් මට බැරිවුණා නේ යමක් හොයාගන්න"

"මොනවද ඔබ මේ දක්වා අරගෙන තියෙන පියවර?"

"ආරක්ෂක භටයා ටැන්ජි ගැන අපි සෝදිසියෙන් ඉන්නවා. ඔහු

යනු එන තැන්, කතාබහ කරන අය ගැන, අපි විමසිලිමත් වෙතවා. ඔහු හමුදාවෙන් අයිත්වෙලා තියෙන්නේ හොඳ වර්තයක් ඇතිවලු. ඔහුට විරුද්ධව කියන්න අපට කිසිම දෙයක් නෑ. නමුත් ඔහුගේ බිරිඳ එව්වර හොඳ පවුලක කෙනෙක් නෙමෙයි. මට හිතෙන්නේ, ඇය අපට පෙන්වනවාට වඩා දේවල් දන්නවා”

“ඇය ගැනත් විමසිලිමත් වුණාද?”

“ඔව්. අපේ ඔත්තුකාරියක්ව යැව්වා, ටැන්ජි මහත්මිය සමග යහළුවෙන්න. ටැන්ජි මහත්මිය මත්පැන් පානය කරන ගැහැනියක් ඇය හොඳටම වෙරිවෙලා, දොඩමළු වෙලා හිටි අවස්ථා දෙකකදීම, මොනවා හරි අහන්න අපේ ඔත්තුකාරිය උත්සාහ දරල තියෙනවා. නමුත් ඒක හරිහිහිත් නෑ.”

“මට දැනගන්න ලැබුණා ණයකාරයන් ඇයව හොයාගෙන ආ බව?”

“ඔව්. පස්සෙ ඒ හිඟ මුදල් ගෙවල තියෙනවා”

“ඒකට මුදල් ලැබුණේ කොහෙන්ද?”

“මොකුත් වංචාවක් නෑ. මිනිහගේ විශ්‍රාම වැටුප ලැබෙන්න නියමිතව තිබ්ලා. ඒකෙන් ගෙවල තියෙන්නෙ. ඔවුන් රටට ණය බවක් දැනගන්න නැහැ.”

“ෆෙල්ප්ස් මහත්මයා සිනුව නාද කළාම, සැමියා වෙනුවට ඇය ගියේ ඇයි කියලා කිව්වද?”

“ඇගේ සැමියා බොහොම වෙනසට පත්ව සිටි නිසා, ඔහුට සහනයක් හැටියට ඇය ගිය බවයි කිව්වේ”

“ඔව්. ටික වෙලාවකට පසු, ඔහුට පුටුවේම නින්ද ගිහිත් තිබුණු එකෙන් ඒ බව සනාථ වෙනවා. ගැනිගේ වර්තය හැරෙන්න, ඔවුනට විරුද්ධව කිසිම දෙයක් නෑ. එහෙම නේද? ඔබ ඇහුවද එදා ෫ ආපහු යද්දි, ඇය බොහොම කලබලයෙන් ගියේ ඇයි කියල?”

“ඇය එදා වෙනදාටත් වඩා ප්‍රමාද වුණාලු. ඒ නිසා ඉක්මනට ගෙදර යෑමේ අදහසින් ගියාලු”

“ඔබ ඇයට පෙන්වා දුන්නද මේ කරුණ? ඔබත් ෆෙල්ප්ස් මහත්මියත් ඇය හොයාගෙන යන්න පිටත්වුණේ, ඇය ගිහින් අඩුම ගණනේ මිනිත්තු 20 කටවත් පස්සේ. නමුත් ඇයට කලින් ඔබ ඇගේ ගෙදරට ගියා?”

"ඇය කියනවා පොදු ප්‍රවාහණ සේවා බසයකට වඩා, කුලී අස්වකරන්නයේ ගමන ඉක්මන් බව"

"ගෙදර ආ වහාම ඇය කුස්සිය පැත්තට පැන දිව්වේ ඇයි කියල, ඔබ ඇහුවේ නැද්ද?"

"ඇය කිව්වා, ණයකරුවන්ට ගෙවීමට තිබූ මුදල් සඟවා තිබුණේ කුස්සියේ කියල"

"ඇසු හැම ප්‍රශ්නයකටම, ඇයට උත්තර නම් තිබිල තියෙනවා. මේ කාරණාව ඔබ ඇහුවද? ඇයට ගොඩනැගිල්ලෙන් පිටවෙද්දී කවුරු හරි දකින්න ලැබුණද? වාල්ස් විටියේ කවුරු හරි නිකරුණේ ගැවසෙන බවක්?"

"ඇය පොලිස්තටයා හැරෙන්න වෙන කිසිවෙකු දෑ කිබුණේ නැහැ."

"ඔබ ඇයගෙන් හොඳින් හරස් ප්‍රශ්න අසා ඇති බවයි පෙනෙන්නේ. වෙන මොනවද ඔබ කළේ?"

"ගොරෝ නම් ලිපිකරුවා ගැන, පත්‍රගිය සති හය තිස්සේම සෝදිසියෙන් හිටියා. නමුත් ඔහුට විරුද්ධව ඉදිරිපත් කළ හැකි කිසිම සාක්ෂියක් නැහැ"

"වෙන මොනවද?"

"අපට තවත් ඉදිරියට යන්න හෝඩුවාවන් නැතුවයි ඉන්නේ. මොනම ආකාරයක හෝ සාක්ෂියක් නැහැ"

"සිනුව නාද වුණේ කොහොමද කියන එක ගැන, ඔබ මොනවා හරි උපකල්පනයකට ආවද?"

"ඒ ගැන නම් මට මොකුත් හිතාගන්න බැහැ. ඔය වැඩෙත් කරල, සිනුවත් නාදකරන්න නම්, ඔහු පුදුම හය නැති මිනිහෙක් වෙන්න ඕන."

"ඒක හරි. සිනුව නාද කළ සිද්ධිය නම් තේරුම් ගන්න බැරි විකාරයක් තමයි. ඔබ කිව් විස්තර වලට බොහොම සතුකියි. මිනිහා ඔබට අල්ලා දෙන්න පුළුවන් කමක් තියෙනවා නම්, මං ඔයට දන්වන්නම්. අපි යමු වොට්සන්"

"දූන් අපි යන්නේ කොහේද?"

"දූන් අපි යනවා එංගලන්තයේ අනාගත අගමැති, කැබිනට් ඇමැති හෝල්ඩිහර්ස්ට් සාම්වරයා හමුවී සාකච්ඡා කරන්න"

සාම්වරයා ඒ වනවිටත් ඩවුනිං විටියේ ඔහුගේ නිල නිවාසයේ

සිටීම අපගේ වාසනාවක් විය. හෝමස් තම ආගන්තුක පත්‍රය යැවූ විට, අපට නොපමාව කැඳවීමක් ලැබිණ.

හිනි උදුන දෙපැත්තේ සුචපහසු අසුන් දෙකක අපි වාඩිවූයෙමු. ඔහු කතාබහ පටන්ගත්තේ, අප දෙදෙනාම මැදින් නැගිට සිටීමිනි. ඔහුගේ කෙටි උස සිරුරත්, වයස යාමටත් කලින් තැනින් තැන සුදු වූ හිසකෙස් ද බුද්ධිමත් මුහුණේ කැපී පෙනුණු ලක්ෂණ විය.

"ඔබේ නම මට හොඳට අහල පුරුදුයි හෝමස් මහත්තයා." ඔහු කීවේ සිනාමුසු මුහුණෙනි. "ඔබ මෙහි ආව කාරණය නොදන්නා බවක් අඟවන්න මට හැටියක් නැහැ. ඔබේ අවධානය යොමුවිය යුතු කාරණයක්, සිද්ධියක්, අපේ අමාත්‍යාංශයේ ඇතිවුණේ එකම එක් වතාවයි. මං කැමැතියි දැනගන්න ඔබ නියෝජනය කරන්නේ කුමන පක්ෂයද කියා?"

"මං පෙනී ගිටින්නේ පර්සිෆෝල්ස් මහත්මයාගේ ඉල්ලීම නිසා"

"ඔහෝ! මගේ අවාසනාවන්ත බෑණා වෙනුවෙන්! ඔබට තේරෙනවා ඇති, අප දෙදෙනා අතර තිබෙන සමීප නෑ සබඳකම් නිසා, මට ඔහු ගැන සෝදිසිකරන්න මොනම පිළිවෙළක්වත් නෑ. මේ සිද්ධිය ඔහුගේ අනාගතයට ඉතාම අවාසනාවන්ත අයුරින් බලපානවා."

"නමුත් නැතිවුණු ලියවිල්ල හොයා ගත්තොත්?"

"ඔව්. එහෙම වුණොත් තත්ත්වය වෙනස් වෙනවා"

"සාම්තුමනි. මට ඔබෙන් ඇසිය යුතු ප්‍රශ්න දෙකක් තිබෙනවා"

"මට දියහැකි ඕනෑම තොරතුරක්, බොහොම සන්නේෂයෙන් කියන්න මං සූදානම්"

"ලියවිල්ල පිටපත් කිරීම ගැන, ඔබේ බෑණාට ඔබ උපදෙස් දුන්නේ මේ කාමරයේදී ම ද?"

"ඔව්. මේ කාමරයේදීමයි"

"එහෙනම් ඔබ කථා කළ දෙයක්, වෙන කෙනෙකුට ඇසුණා වෙන්න බැහැ?"

"කොහොමටත් වෙන්න බෑ"

"මේ ගිවිසුම් පත්‍රය, පිටපත් කිරීම සඳහා දෙන බව ඔබ වෙන කාටවත් කිව්වද?"

"කාටවත් කිව්වේ නෑ"

"ඒක ඔබට හොඳම විශ්වාසයිද?"

“මට සහතිකයි ඒ ගැන”

“හොඳයි. ඔබ මේ ගැන කාටවත් කිව්වෙන් නෑ. ෆෙල්ප්ස් මහත්මයා කාටවත් කිව්වෙන් නෑ. මෙහෙම දෙයක් සිදුවෙනවා කියලා කිසිකෙනෙක් දැනගිටියෙන් නෑ. එහෙම නම් හොරා ෆෙල්ප්ස් මහත්මයාගෙ කාමරයට ගිය එක අහම්බෙන් සිදුවුණු දෙයක් විය යුතුයි. තමන් ඉදිරියේ ඇති දෙය ඔහු හඳුනාගන්නා, එයින් ලබාගත හැකි වාසිය ගැන හිතලා, එය සොරකම් කරගන්නා”

සාම්වරයා එයට සිනාසුණේය. “ඔබ මාව සම්බන්ධ කරගන්න හදන්නේ තර්කානුකූල විග්‍රහයකට. ඔව් මට ටිකක් තේරුම් ගන්න අමාරුයි.”

හෝම්ස් මද වේලාවක් කල්පනා කරමින් සිටියේය.

“ඔබතුමා සමග සාකච්ඡා කළයුතු තවත් වැදගත් කාරණයක් තිබෙනවා. මෙම රහස් ගිවිසුමේ ඇති කාරණා, එළිදරව් වුණොත්, ඇතිවෙන ප්‍රතිඵල බොහොම බරපතල විය හැකියි, කියලා ඔබ සඳහන් කළ බව මට අසන්න ලැබුණා?”

රාජ්‍ය තාන්ත්‍රිකයාගේ මුහුණ අඳුරු විය.

“ඇත්තෙන්ම ඔව්. බොහොම දරුණු ප්‍රතිඵල .....

“එහෙම දෙයක් සිදුවුණාද?”

“තවම නැහැ”

“සොරකම් කළ ගිවිසුම ප්‍රංශ හෝ රුසියන් විදේශ ලේකම්වරුන් වෙත ලැබුණා කියලා හිතමු. එහෙනම් ඒ බව ඔබටත් දැනගන්න ලැබෙනවද?”

“මට ඒ ආරංචිය ලැබිය යුතුයි”

“නමුත් දැන් සති දහයක පමණ කාලයක් ගතවුණා. ඔවුනට එය ලැබුණු ආරංචියක් අහන්න ලැබුණෙත් නෑ. එහෙම නම් අපට නිගමනය කරන්න බැරිද, ගිවිසුම තවමත් ඔවුන්ගේ අතට පත්වෙලා නැහැ කියලා?”

හෝල්ඩිනර්ස්ට් සාම්වරයා දෙඋර හැකිළුවේ, තමාට කිසිවක් සිතාගැනීමට අපහසු බව හඟවමිනි.

“මේක හොරකම් කරගත්තු එකා කවුරු වුණත්, ඔහු එය ගත්තේ රාමු කරලා ගෙදර බිත්තියේ එල්ලගන්නය කියලා අපට හිතන්න අමාරුයි හෝම්ස් මහත්මයා”

"බාගවෙලාවට, එයට වඩාත් හොඳ ගෙවීමක් ලැබෙන තුරු ඔහු බලාගෙන ඉන්නවා වෙන්නත් පුළුවනි?"

"ඔහු ඒ විධියට තවත් ටිකක් බලාගෙන හිටියොත්, ඔහුට කිසිවක් ලැබෙන්නේ නෑ. ඒ මොකද මේ ගිවිසුමේ රහස්‍යභාවය වලංගු තව මාස කිහිපයකට පමණයි. ඊට පස්සේ ගිවිසුමේ තොරතුරු එළිදරව් වෙනවා"

"ඒක හරිම වැදගත් කරුණක්" හෝම්ස් කීය. "මෙහෙම වෙන්න බැරිද සාමිතුමනි? සමහරවිට හොරා හදිසියේ අසනිපවීම නිසා.....?"

"ඔබ කියන්නේ උදාහරණයක් වශයෙන්, මොළයේ උණ වගේ අසනිපයක් ගැනද?" සාමිවරයා ඇසුවේ හෝම්ස් දෙස නෙත් කොණින් බැල්මක් හෙළමිනි.

"මං එහෙම දෙයක් අදහස් කළේ නෑ" හෝම්ස් කීවේ ශාන්ත ස්වරයෙනි.

"සාමිතුමනි. ඔබතුමාගේ චිටිනා කාලයෙන් කොටසක් අප වෙනුවෙන් ගතකළා. ඔබට ශුභ දවසක්"

"ඔබේ පරීක්ෂණය සාර්ථක වෙලා, අපරාධකරුවා කවුරු වුණත්, ඔහු සොයා ගැනීමට හැකිවේවා කියල, මං ප්‍රාර්ථනා කරනවා" හෝල්ඩිහර්ස්ට් සාමි අප සමුහනිඳි පැවසීය.

"ඔහු හොඳ මනුස්සයෙක්" හෝම්ස් කීවේ අප වයිට්හෝල් පෙදෙසට පා නගද්දීය. "ඔහුගේ තනතුර ආරක්ෂා කරගන්න, ඔහුට ලොකු සටනක යෙදෙන්න සිදුවෙලා. ඔහු විශාල පොහොසතෙක් නෙමෙයි. ඔහුට දරන්න නිබෙන වියදම්වල කෙළවරක් නැහැ වගෙයි. ඔබ දුටුවාද වොට්සන්, ඔහුගේ ගෙවී ගිය සපත්තුවට අලුත් අඬියක් සවිකරලා.

දුන් ඉතින් මං ඔබට තවත් කරදර කරන්නේ නෑ වොට්සන්. නීත්‍යානුකූලව ඔබ යෙදිය යුතු වෛද්‍ය වෘත්තියෙන්, මං තවදුරටත් ඔබව ඉවත්කරලා තියන්නේ නැහැ. කුලීරට ගැන මං පළකළ දන්වීමට පිළිතුරක් ලැබුණොත් මිස, අද දවසට මං තවත් කිසි කටයුත්තක යෙදෙන්නේ නෑ. ඒ වුණත් හෙට, ඊයේ ගිය දුම්රියෙන්ම මං වොකිං බලා පිටත්වෙනවා. ඒ ගමනට මට හවුල්වෙන්න ඔබ එනවා නම්, මං ඔබට අතිශයින්ම කෘතඥවෙනවා."

පසුවදා උදයේ යොදාගත් අයුරින්, මම මගේ මිත්‍රයා හමුවීමි. අපි උදෑසන දුම්රියෙන් වොකිං වෙත පිටත්වී ගියෙමු.

"මගේ පුවත්පත් දැන්වීම් වලටත් කිසිම පිළිතුරක් නැහැ. මේ ගැටලුව පැහැදිලි වෙන විධියේ කිසිම ආරංචියක් තවමත් ලැබුණේ නැහැ" හෝමස් කීය.

උවමනා වූ විටෙක, රතු ඉන්දියන් ජාතිකයෙකු මෙන් හිතේ තිබූ කිසිම හැඟීමක් මුහුණෙන් පළ නොකොට සිටීමට දක්ෂතාවයක් හෝමස් සතු විය. ගැටලුව විසඳීම ගැන ඔහු සාර්ථක වී ඇත්ද, අසාර්ථක වී ඇත්ද යන කිසිවක්, ඔහුගේ පෙනුමෙන් නම් මට තේරුම් ගැනීමට නොහැකි විය. ඔහු මා සමඟ දිගින් දිගටම කියෙව්වේ, ප්‍රංශ ජාතික රහස් පරීක්ෂකයෙකු වූ බර්ටිලොන් ගේ මිනුම් ක්‍රමය ගැනයි. අපරාධකරුවන් හඳුනාගැනීමට හා ඔවුන්ගේ තොරතුරු වාර්තාකොට තබාගැනීමට, මුහුණේ දිග, පළල හා හැඩය යොදාගැනීම හඳුන්වා දුන්නේ බර්ටිලොන්ය. මේ විද්වතාගේ සොයාගැනීම් හෝමස්ගේ නොමඳ ඇගයීමට ලක්විය.

අපේ අනුග්‍රාහකයා තවමත්, ඔහුගේ හෙදියගේ සාත්තු ලබමින් සිටිනු අපට දක්නට ලැබිණි. එහෙත් ඔහුගේ පෙනුම වඩාත් සතුටුදායක විය. අප කාමරයට ඇතුළුවෙද්දී සෝපාවෙන් නැගී සිටි ඔහු, අපට ආචාර කළේය.

"මොනවද ආරංචි?" ඔහු ඇසුවේ නොඉවසිල්ලෙනි.

"මං බලාපොරොත්තුවුණු විධියටම, අපට කියන්න අලුත් යමක් නැහැ. මං ෆෝබස් හමුවෙන්න ගියා. ඔබේ මාමා හමුවුණා. තවත් පරීක්ෂණ මෙහෙයුම් එකක් හෝ දෙකක් මං දියත් කරලා තියෙනවා. ඒවායින් බාගවෙලාවට මොනවාහරි හොයාගන්න හැකිවෙවි"

"මේක අසාර්ථක වෙවි කියල, ඔබ කලකිරිල නෑ එහෙනම්?"

"කොහොමටවත් නෑ"

"එහෙම කියනවටත් ඔබට දේවාශීර්වාද ලැබෙවි" හැරියන් මෙනෙවිය කීවාය.

"අපි විත්ත දෙධරයෙන් මේ ප්‍රශ්නයට මුහුණ දුන්නොත්, ටිකක් ඉවසුවොත්, සත්‍යය හෙළිවෙවි"

"හෝමස් මහත්මයා. අපට කීමට ඔබ ළඟ යමක් නැති බව ඇත්තයි. නමුත් ඔබට කීමට කාරණා තුනක් අප ළඟ තියෙනවා" ෆෙල්පස් කීවේ සෝපාවේ අසුන්ගනිමිනි.

"මොනවද ආරංචි?" ඔහු ඇසුවේ නොඉවසිල්ලෙනි.

"මට හිතූණ ඔබට එහෙම යමක් තියෙව් කියල"

"ඔව්, ඊයේ රෑ අපට ත්‍රාසජනක අත්දැකීමකට මුහුණදෙන්න සිදුවුණා. ඒක තව ටිකෙන් බොහොම බරපතල එකක් වෙන්නත් ඉඩ තිබුණා" පැවසූ ඔහුගේ මුහුණේ පළවුයේ හිතියයි. "මට දැන් හිතෙනවා මා ඉලක්ක කරගෙන, මහා හයානක කුමන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක වෙනවා කියලා ඔවුන් කවුරු වුණත්, ඔවුන්ගේ අරමුණ, මගේ ආත්ම ගෞරවය පමණක් නෙමෙයි, මගේ ජීවිතයත් විනාශ කිරීම!"

"ආත්?" හෝමස්ට කැහැසිණ.

"ඔබට ඒක විශ්වාස කරන්නත් අමාරු වෙව්. ඒ මොකද මේ ලෝකේ මට කිසිම හතරෙක් නෑ. එහෙම වුණත් ඊයේ රෑ මට විදින්න වුණු අත්දැකීමෙන් පෙනෙන්නේ වෙනත් දෙයක්"

"කරුණාකරල ඒ මොකක්ද කියල මට කියන්න"

"අසනීප වුණායින් පස්සේ මේ දක්වාම, දිගටම රැට සාත්තු සෙව්කාවක් මේ කෑමරයේ සිටියා, කිසිවෙක් නැතුව මුලින්ම මං තනියම නින්දට ගියේ ඊයේ රෑ. ඒ මොකද ඇඟට දුනුණු සනීප ගතිය නිසා හෙදිය අවශ්‍ය නැහැ කියලා මට හිතූණා. ඒ වුණත් කෑමරයේ පහතක් දල්වුණා. පාන්දර දෙකට විතර මං හිටියේ තදින් නින්ද ගිහින් නෙමෙයි, පුංචි ශබ්දයක් ඇහිලා, මට එක්වරම ඇහැරුණා. ඒක හරියට මියෙක් ලෑල්ලක් කපන කොට, ඇතිවෙන ශබ්දයක් වගේ එකක්. ඒක එහෙම දෙයක් වෙන්න ඇති කියලා හිතාගෙන, මම සවන්දිගෙන හිටියා. ඔන්න ඒ ගමන ශබ්දය තවත් ටිකක් වැඩිවුණා. එකපාරටම ජනේලය පැත්තෙන් ඇහුණා ලෝභයක් ගැටෙන ශබ්දයක්. මං අතිශයින්ම පුදුමයට පත්වෙලා, ඇඳ උඩින් වාඩිවුණා. මේ ශබ්දය මොකක්ද කියලා හඳුනාගන්න, මට අපහසුවක් වුණේ නැහැ. මුලින්ම ඇසුණු ශබ්දය, ජනෙල් පියන මෑත් කිරීමට නියනක් වැනි උපකරණයක් තල්ලුකළ එක, දෙවැනි හඬ ජනේලයේ අගුළු හරින්න කළ උත්සාහයක්

මිළඟට මිනිත්තු දහයක් විතර යනතුරු, කිසිම හැලහොල්මනක් තිබුණේ නැහැ. සමහර විට ඔහු බලාගෙන ඉන්න ඇති, ඒ ශබ්දෙන් මට ඇහැරුණා ද කියලා ඊළඟට මට ඇහුණේ, හෙමින්ම ජනේලය අරින ශබ්දය. මට මේක තවත් ඉවසාගෙන ඉන්න පුළුවන් කමක් තිබුණේ නැහැ. ඒ මොකද මේ අසනීපය නිසා, මගේ ස්නායු

තියෙන්නෙ හරිම කම්පනයට පත් තත්ත්වයෙන්. මං එකපාරම ඇඳෙන් පැනලා ජනෙල් පියන ඇරියා. කවුදෝ මිනිහෙන් ජනේලය ළඟ වකුටු වෙලා හිටියා, මට ඔහුව හරිහැටි බලාගන්න පුළුවන් වුණේ නැහැ. ඒ මොකද ඔහු විදුලි වේගයෙන් පැන ගියා. ඔහු ලෝගුවක් වැනි ඇදුමකින් සිරුරත්, මුහුණේ පහළ කොටසත් ආවරණය කරගෙන හිටියේ. නමුත් එක දෙයක් ගැන මට හොඳම විස්වාසයි. ඒ තමයි, ඔහුගේ අතේ ආයුධයක් තිබුණු බව. මට පෙනුණේ ඒක දිග තලයක් තියෙන පිහියක් වගෙයි. ඒකෙ තලය දිලිසෙන හැටි ඔහු දුටද්දී මට පැහැදිලිවම පෙනුණා."

"මේක බොහොම සිත්ගන්නාසුලු කථාවක්. ඊට පස්සෙ ඔබ මොකද කළේ?"

"මගේ ඇගේ ශක්තියක් තිබුණා නම්, මං ජනේලයෙන් පැනලා ඔහු පසුපස එළවනවා. මං සිනුව නාද කරලා ගෙදර හැමෝම ඇහැරෙව්වා. ඒකට ටික වේලාවක් ගතවුණා. ඒ මොකද සිනුව නාදවෙන්නේ කුස්සියේ. නමුත් සේවක සේවිකාවන් හැමෝම නිදියන්නේ උඩතට්ටුවේ. ඉතින් මම ශබ්ද තගා කැගැහුවා. ඒකෙන් ජෝසෆ් ඇහැරිලා ඇවිත් අනෙක් අයට නැගිටිවෙව්වා. ජෝසෆ් සහ ගෙදර සේවකයෙක් ජනේලයට පිටින් මල්පාත්ති පරීක්ෂාකරල බැලුවා. ඔවුනට අධිසංහන් දකින්න ලැබුණලු. නමුත් පත්‍රගිය කාලෙ මෙහේ තිබුණේ වියළි දේශගුණයක්. ඒ නිසා තණබිම හරහා අධි සංහන් හරිහැටි පෙනුණේ නැහැ. ඒ වුණත් ලැලි වලින් තැනු වැට අසල, පා සලකුණු තිබෙනවාලු. ඒ පාර අයිනේ තිබෙන වැට. ඔවුන් කියනවා වැටේ ලැලි පටියක උඩ කැල්ලක් කැඩිලලු. ඒ කියන්නේ කවුරු හරි වැටට උඩින් පතින්න ගිහින් සිදුවුණු එකක් වෙන්න ඇති. මං තවමත් මේ ගැන පොලීසියට පැමිණිලි කළේ නැහැ. ඒ මොකද මට හිතුණා මේ ගැන මුලින් ඔබේ අදහස් විමසලා හිටින එක හොඳයි කියලා"

අපේ අනුග්‍රාහකයා කියූ මෙම කථාවෙන්, හෝම්ස් දඩ් උදෙසාගයකට පත් වූ බව මම දුටුවෙමි. අසුනෙන් නැගී සිටි ඔහු, කාමරයේ ඉහළ පහළ සක්මන් කිරීමට පටන්ගත්තේය.

"කරදර එනකොට එන්නේ, එක දිගට නොනැවතී" ෆෙල්ප්ස් කීවේ සිනාසෙමිනි. එහෙත් රාත්‍රියේ මුහුණදීමට සිදුවූ අත්දැකීම නිසා, ඔහු සංත්‍රාසයට පත්වී සිටි බැව් මම දුටුවෙමි.

"ෆෙල්ප්ස් මහත්මයා, ඔබ හිතන්නේ, මා එක්ක මේ ගේ වටේ රවුමක් ඇවිදලා එන්න, ඔබේ සිරුර ශක්තිමත් කියලද?"

"ඔව්, ඔව්, මං කැමැති ඉර එළියේ විකක් ඇවිදින්න, ජෝසෆ් වුණත් ඒව් මා එක්ක"

"මමත් එන්නම්" හැරිසන් මෙනෙවිය කීවාය.

"නෑ ඔබ එන්න එපා" හෝම්ස් කීවේ එය අනුමත නොකරන අයුරින් හිස සොලවමිනි, "මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා, ඔබ සිටින තැනම ඔය විධියට ඉන්න කියල"

තරුණිය යළිත් තම අසුනේ වාඩිවූයේ අසතුටට පත් අයුරෙනි. කෙසේ වෙතත් ඇගේ සොහොයුරා අප සමග එක්විය. අපි සිව්දෙනා මිදුලට බැස ඇවිද ගියෙමු. තණබිමට පිටින් ගිය අපි, ෆෙල්ප්ස්ගේ කාමරයේ ජනේලය අසලට පැමිණියෙමු. ඔහු සඳහන් කළ අයුරින් පස් මත පා සටහන් රැසක් විය. එහෙත් ඒවා සියල්ලම නොපැහැදිලි ඒවා විය. ඒ දෙසට, මඳක් ඔහන් වී, පරීක්ෂාවෙන් බලාසිටි හෝම්ස් නැගිටිවේ බලාපොරොත්තු කඩ වූ අයුරෙනි.

"මං හිතන්නේ නෑ, මේවායින් කාටවත් කිසිවක් හිතාගන්න පුළුවන් කියල" ඔහු කීවේය. "අපි ගේ වටේම ගිහින් බලමු. අපි බලමු ගෙවල් බිඳින හොරා, ගේ ඇතුළට පැනීම සඳහා මේ කාමරයේ ජනේලම තෝරාගත්තේ ඇයි කියල. මට තම පෙනෙන්නේ විසිත්ත කාමරයේ සහ කෑම කන කාමරයේ තිබෙන ජනේල, මීට වඩා හුඟක් ලොකුයි, ඇයි ඔහු ගේ ඇතුළට පනින්න එහෙම තැනක් තෝරා ගත්තේ නැත්තේ?"

"පාරේ ඉඳන් කවුරුහරි බලාගෙන හිටියොත් ඒවා හොඳින් පෙනෙනවා" ජෝසෆ් හැරිසන් මහතා කීවේය.

"ආ ඔව්, ඒක ඇත්තයි. මෙතැන තවත් දොරක් තියෙනවා. ඇයි ඔහු මේ දොර ඇරගෙන එන්න උත්සාහ නොකළේ? මේ දොරෙන් කොහේටද ඇතුළුවෙන්නේ?"

"මෙතැනින් තමයි ගෙදරට බඩු ගෙනෙන වෙළෙඳුන් ඇතුළුවෙන්නේ. නමුත් රැට මේක ඇතුළතින් අගුළු දමලයි තියෙන්නේ"

"මීට ඉස්සර කවදාහරි, මේ වගේ දෙයක් සිදුවෙලා තියෙනවද?"

"කිසි දවසක වෙලා-නෑහැ" ෆෙල්ප්ස් කීය.

"ඔබ සොරුන්ට උවමනා, රිදී පිඟන් කෝප්ප, හැඳිගැරැල්ල හෝ වෙනත් වටිනා දෙයක් ගෙදර තියාගන්නවද?"

"වටිනා කියන දේවල් කිසිවක් නෑ"

හෝම්ස් ගේ වටා ඇවිද ගියේ දැන් කලිසම් සාක්කුවල දමාගෙන, නො සැලකිලිමත් අයුරෙනි. මේ ඔහුගේ සාමාන්‍යයෙන් දකින්නට ලැබෙන හැසිරීමක් නොවේ.

"ඒක නෙමෙයි" ඔහු කීවේ හැරිසන් දෙසට හැරෙමිනි. "ඔබට දකින්න ලැබුණා නේද, හොරා වැටෙන් පනින්න කළ උත්සාහයක්? අපි ඒක බලමු"

තරබාරු තරුණයා අප එතැනට කැඳවාගෙන ගියේය. ලැලි පටියක උඩ කෙළවර පුපුරා ගොස් තිබිණි. එතැනින් කුඩා ලී කැබැල්ලක් පහළට එල්ලී ඇති අයුරු අපි දුටුවෙමු. ඒ කැබැල්ල ඉවතට ඇදගත් හෝම්ස්, එය පරීක්ෂාකර බැලුවේය.

"ඔබ හිතන්නේ මේක ඊයෙ රැ සිදුවුණු එකක් කියලද. මේක විකක් පරණ එකක්. එහෙම නේද?"

"ඔව්. එහෙනම් එහෙම වෙන්න ඇති."

"කවුරුවත් මේ වැට ලඟට ඇවිත්, මේ හරහා අනික් පැත්තට පැනපු බවට සලකුණු මොකුත් නැහැ. මා හිතන්නේ නෑ අපට මෙතැනින් මොකුත් දනගන්න හැකිවේවි කියලා. අපි ආපහු යමු. ඔබේ නිදන කාමරයට ගිහිං කරා කරමු."

පර්සි ෆෙල්ප්ස් ඇවිද ගියේ ඉතාමත් සෙමින්ය. ඔහු ඒ සඳහා තම අනාගත මස්සිනාගේ අතේ එල්ලී, ඔහුගේ උදව්ව ද ලබාගත්තේය. ඔවුන් ගැන නොබැලූ හෝම්ස්, තණබිම හරහා නිදන කාමරයේ ජනේලය දෙසට ඇවිද ගියේ ඉතාම වේගයෙනි. මම ද ඔහු පසුපස ගියෙමි. අනෙක් දෙදෙනා භාගයක් දුර පැමිණීමටත් පෙර, අපි නිදන කාමරයේ විවෘත ජනේලය වෙත පැමිණියෙමු.

"හැරිසන් මෙනෙවිය" හෝම්ස් කීවේ අතිශයින්ම වැදගත් අවවාදයක් දෙන ස්වරයෙනි. "ඔබ අද මුළු දවසම මේ කාමරයේ සිටිය යුතුයි. මොනම හේතුවක් නිසා හෝ ඔබ කාමරයෙන් පිටවී නොයා යුතුයි. ඒක බොහොම වැදගත් බව මතක තබාගන්න."

"ඔව් හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබ නියම කරනවා නම්, මම ඒ විධියට කරන්නම්" ඇය කීවේ ඉමහත් පුද්ගමයට පත්විය.

"ඔබ රාත්‍රියේ නින්දට යනකොට මේ කාමරයේ දොර වහල, යතුරු දමලා, යතුරු ඔබ ලඟ තබාගන්න. මේ දේ කරන්න ඔබ මට පොරොන්දු වෙනවද?"

"ඔබ හිතන්නේ මේක ඊයෙ රැ සිදුවුණා කියලද?"

"එතකොට පර්සි?"

"ඔහු අපත් සමග ලන්ඩනය බලා පිටත්වී යනවා"

"මං මේ ගෙදර රැඳී සිටිය යුතුද?"

"ඔව්. ඒ ඔහුගේ යහපත වෙනුවෙන්, ඔබ කරන යුතුකමක්. මට ඉක්මනින් පොරොන්දු වෙන්න ඔබ එය ඉටුකරනවා කියල. ඉක්මනින්!"

ඇය හිස සොලවා, එයට එකඟතාවය පළ කළාය. තවත් ස්වල්ප වේලාවක් යඳිදී හැරිසන් හා ෆෙල්පස් දෙදෙනා, අප සිටි තැනට ළඟා වූහ.

"ඇනී මොකද ඔහුනට වෙලා විරිත්තගෙන ඉන්නෙ?" ඇගේ සොහොයුරා කැගැසීය. "එනවකො ටිකක් මේ අවිච්ඡිකාව"

"නෑ ජෝසෆ්. ඔබට ස්තූතියි. මගේ හිස ටිකක් කකියනවා. මේ කාමරය ඇතුළේ සිසිලයි. ඒ නිසා ඇතුළට වෙලා ඉඳීම සනීපයි."

"හෝම්ස් මහත්මයා, දැන් ඔබ මොකක් කරන්නද අදහස් කරන්නෙ?"

"මේ වගේ සුළු සිදුවීමක් ගැන හොයා බලන්න ගිහිං, අපේ ප්‍රධාන පරීක්ෂණය ගැන අමතක කර දාන්න බැහැ. ඔබටත් අප සමග ලන්ඩන් නගරයට යන්න ආ හැකි නම්, ඒක මට ලොකු පහසුවක්"

"මේ දැන්ම?"

"ඔව්. ඔබට හැකි ඉක්මනින්. මෙහෙමු කියමු.... තව පැයකින් විතර"

"මගේ ඇඟට ලොකු ශක්තියක් දෙනෙතවා. මගේ පැමිණීමෙන් ඔබට මොනවා හරි ප්‍රයෝජනයක් වෙනවා නම්....."

"ඔබ එනවා නම් ඒක විශාල උදව්වක්"

"අද රැට මට ලන්ඩනයේ නැවතී සිටින්නත් සිදුවෙනවද?"

"එහෙම කරන්න වෙන බව, මං මේ ඔබට කියන්න හැදුවා විතරයි."

"එහෙම නම් අද රැට මාව හොයාගෙන එන මිත්‍රයා ආවොත්, ඔහුට පෙනේවි කුරුල්ලා ඉහිලී ගිහින් බව. ඔබ කියන ඕනෑම දේකට අපි එකඟයි හෝම්ස් මහත්මයා. කළ යුත්තේ මොකක්ද කියල අපට හරියටම කියන්න, බාගවෙලාවට ඔබ කැමැති ඇති

ජෝසෆ් මා සමග ලන්ඩන් යන්න එනවා නම්, ඔහුට පුළුවන් මා ගැන බලාගන්න”

“ආ නෑ. උවමනා නෑ. මගේ මිත්‍රයා වොට්සන් වෛද්‍යවරයෙක් නෙ. ඔහු ඔබට හොඳින් බලාගනිවි. ඔබෙන් අවසර ලැබෙනවා නම්, අපි මෙහෙදි දවල් කෑම කරන්නම්. ඊට පස්සෙ අපි තුන්දෙනා ලන්ඩන් නගරය බලා පිටත් වෙමු.”

හෝම්ස් යෝජනා කළ අයුරින්ම එම කටයුතු ඉටු කෙරිණි. කෙසේ වෙතත් හැරිසන් ජෛනෙවිය අප සමග කෑම ගැනීමට නොපැමිණියාය. හෝම්ස් කලින් කළ යෝජනාව අනුව, ඇය ෆෙල්ප්ස්ගේ නිදන කාමරයේ රැඳී සිටියේ අපෙන් සමාව අයදීමිනි.

හෝම්ස් කළ මේ සැලසුම් සහගත කටයුතුවල, අරමුණ කුමක්දැයි මට වටහා ගැනීම අපහසුවිය. මෙහි යටි අදහස, රෝගයෙන් සුව අතට හැරීම නිසා සන්නෝසයෙන් ඉපිළෙන ෆෙල්ප්ස්, කාන්තාවගෙන් ඇත්කර හැබීමද? හෝම්ස් මිළඟට කළේ අප අතිශයින්ම පුදුමයට පත්කළ ක්‍රියාවකි. දුම්රියෙන් ලන්ඩන් යෑමේ අරමුණෙන්, දුම්රිය වේදිකාවට පිවිසියේ ෆෙල්ප්ස්, හෝම්ස් සහ මා ය. ෆෙල්ප්ස් සහ මා දුම්රිය මැදිරිය තුළට නැංවුවත් හෝම්ස් එයට නැඟුණේ නැත.

“ෆෙල්ප්ස් මහත්මයා, ඔබ මේ දුම්රියෙන් වොට්සන් එක්ක ලන්ඩනයට යන්න. මට අද වොකිං වල වැඩකටයුතු රාශියක් තිබෙනවා. ඒ නිසා ඔබ සමග එන්න හැටියක් නෑ”

“මොනවා හෝම්ස් මහත්මයා?”

“ඔව්. මං මෙහෙන් යන්න කලින් පැහැදිලි කරගත යුතු කාරණාවක් දෙකක් තියෙනවා. ෆෙල්ප්ස් මහත්මයා, ඔබ මෙහේ නොසිටීමෙන්, එක් අතකින් මට වාසියක් සැලසෙන්නත් පුළුවනි, වොට්සන්. දුම්රිය ලන්ඩනයට ළඟාවූ වහාම, කුලීරියකින් මේ මහත්මයාව බේකර් විටීයේ අපේ නිවහනට කැඳවාගෙන යන්න. ඊළඟට මම ආපහු එනතුරු, ඔහු සමග රැඳී ඉන්න. ඔබ දෙදෙනා පාසල් මිතුරන් වුණු එක කොයිතරම් වාසනාවක්ද? ඔබට කතාබස් කරන්න හුඟක් දේ තියෙවි. අපේ අමතර නිදන කාමරේ, ෆෙල්ප්ස් මහත්මයාව නිදියන්න පුළුවනි. හෙට උදේ කෑම වෙලාවට මට පුළුවනි ඔබ හමුවට එන්න. මෙහෙන් උදේ පාන්දරම දුම්රියක් තියෙනවුලු. ඒක වෝට්ලු දුම්රිය පොළට ළඟාවෙන්නේ උදේ අටට.”

"ඒ වුණත් ලන්ඩන් නගරයේ අපට කරන්න තිබෙන පරීක්ෂණයට මොකද කරන්නේ?" ගෙල්ප්ස් ඇසීය.

"ඒක අපට හෙට කරන්න පුළුවනි. නමුත් මේ වෙලාවේ නම් මම මෙහේ ඉදීම තමයි වඩාම වැදගත් වෙන්නේ"

"බ්‍රයාබ්‍රේ වල අයට කියන්න, හෙට රාත්‍රියට මං ආපහු එන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා කියල" ගෙල්ප්ස් කැගැසුවේ, අප සිටි දුම්රිය වේදිකාවෙන් ඉවතට ඇදී යද්දීය.

"බ්‍රයාබ්‍රේ වෙත ආපහු යන්න මගේ අදහසක් නෑ" හෝම්ස් කැගැසුවේ සතුටින් අපට අනවනමිනි.

ගමනේ දී ගෙල්ප්ස් මා සමග දිගින් දිගටම කරා කළේය. හෝම්ස් එක්වරම තම ඇලැස්ම වෙනස් කිරීමට හේතුව කුමක්දැයි අප දෙදෙනාටම සිතාගැනීමට නොහැකි විය.

"මං හිතන්නේ ඔහුට උවමනා වෙලා තියෙනවා, ඊයේ රැ ගෙවල් බිඳීමට කළ උත්සාහය ගැන තවදුරටත් සොයා බලන්න. මම නම් හිතන්නේ නෑ ඒ පුද්ගලයා සාමාන්‍යයෙන් ගෙවල් බිඳින හොරෙක් කියලා" ගෙල්ප්ස් කීය.

"එහෙනම් ඔබ හිතන්නේ ඔහු කවුරු කියලද?"

"මට මෙහෙම හිතෙන්නේ මං ස්නායු දුර්වලත්වයට පත්වී ඉන්න නිසා වෙන්නත් පුළුවනි. නමුත් ඔට හොඳටම විශ්වාසයි, මා වටේ දේශපාලන කුමන්ත්‍රණයක් ගොඩනැගෙමින් තියෙන බව. මට තේරුම් ගන්න බැරි හේතුවක් නිසා, කවුරු හරි මාව මරාදමන්න උත්සාහ කරනවා. ඔබට හිතේවි ඒක විකාර අදහසක් කියල. මං වගේ පොඩි මිනිහෙක් සාකච්ඡා කරන්න උවමනා කාටද කියල. නමුත් මගේ අදහස ඔප්පුවෙන සාධක ගැන හිතල බලන්න. ගෙවල් බිඳින හොරෙක් මොකටද නිදන කාමරයකට කඩාවදින්න හදන්නේ? ඔහු හොඳටම දන්නවා නිදන කාමරවල වටිනා බඩු කිසිවක් නැති බව. අනෙක ඔහු මොකටද දිග තලයක් සහිත පිහියක් අරගෙන එන්නේ?"

"ඔබට හොඳටම විශ්වාසද ඔහු අතේ තිබුණේ, හොරුන් දොර ජනෙල් කඩන්න පාවිච්චි කරන නියතක් තෙමෙයි කියල?"

"මට හොඳටම විශ්වාසයි. ඒක නම් පිහියක්. දිග පිහි තලයට එළිය වැටිලා දිලිසුණු හැටි මට හොඳට පෙනුණා."

"නමුත් මේ විධියට සාකච්ඡා කිරීමේ අරමුණෙන් ඔබ පසුපස එන්න හේතුව මොකක්ද?"

"මුසාබ්බි වෙත ආරක්ෂා සහතික මගේ බලාපොරොත්තුවක් නැ!"

"අන්න ඒක තමයි පුශ්නෙ"

"එහෙම නම් හෝම්ස් අද නැවතුනේ මේ ගැන හොයන්න වෙන්නත් පුළුවනි. අපි කියමු ඔබ කළ උපකල්පනය නිවැරදියි කියල. එහෙම නම් හෝම්ස්ට තියෙන්නේ, ඊයේ රැ ඔබේ ජනේලය ළඟට ආ හොරා අල්ලා ගන්න. එතකොට නාවික ගිවිසුම හොරකම් කළ පුද්ගලයා කවුද කියන අහිරහසේ භාගයක්ම විසඳිලා. ඒ මොකද ඔබට විරුද්ධව හතරන් දෙදෙනෙක් ක්‍රියාත්මක වෙනව කියල හිතන්න අමාරුයි. මට හිතෙන්නේ ඔබේ ලියකියවිලි හොරකම් කළ තැනැත්තාත්, ඔබ මරන්න කැත් කළ තැනැත්තාත් එකම කෙනෙක් කියලයි."

"ඒ වුණාට හෝම්ස් කිව්වා නේ, ඔහු බ්‍රයාබ්‍රේ වෙත යන්නේ නැහැ කියල."

"දැන් සෑහෙන කාලයක් තිස්සේ මම හෝම්ස් අදහනවානෙ" මම කීවෙමි. "ඔහු මොන දේ කළත්, ඒක කරන්නේ වැදගත් හේතුවක් ඇතිව"

ඒ සමගම අපේ කතාබහ වෙනත් අතකට ඇදී ගියේය. මා ඇෆ්ගනිස්ථානයේ හා ඉන්දියාවේ ගතකළ ජීවිතය ගැන යමක් කීමට තැත් කළත්, ඔහුගේ කරාව හැමවිටම යොමුවුණේ නැතිවුණු නාවික ගිවිසුම වෙතයි. හෝම්ස් කරන කටයුතු ගැන පුදුම වෙමින්, අනුමාන කරමින්, හෝල්ඩිහර්ස්ට් සාම් මිළඟට ගන්නා පියවර ගැන කියමින්, ඔහු නොයෙක් දේ දෙඩවීමට පටන් ගත්තේය.

දුම්රිය ලන්ඩනයට ළඟාවිය. අපි බේකර් විටීයේ අපේ නිවහන වෙත පැමිණියෙමු. රැ බෝටේද්දී, ඔහුගේ තත්ත්වය වඩාත් අයහපත් අතට හැරිණි.

"හෝම්ස්ගේ දක්ෂතාවය ගැන ඔබට හොඳටම විශ්වාසද?"

"ඔව්. මං දකුල තියෙනවා, ඔහු ඉතාම පුදුමාකාර විධියට ගැටලු විසඳ හැටි."

"ඒ වුණත් මේ වගේ නොපැහැදිලි, හොඳටම පැටළුණු අවුලක්, ඔහු කවදාවත් විසඳල නැතුව ඇති?"

"ඇයි නැත්තේ? ඔබේ ගැටලුවට වඩා සංකීර්ණ, මේ තරම්වත් හෝඩුවාවන් නොතිබුණු ඒවා, ඔහු විසඳලා තියෙනවා"

"නමුත් ඒවා මගේ එක තරම්, ජාත්‍යන්තර වශයෙන් වැදගත්, මහා පරිමාණයේ ඒවා නෙවෙයි වෙන්න ඇති?"

"ඒව මං දන්නෙ නෑ. ඒ වුණත් යුරෝපයේ රජ පවුල් තුනක අතිශයින්ම වැදගත් ගැටලු තුනක් හෝමිස්ට භාරවුණා. ඔහු ඒ ප්‍රශ්න ඔක්කොම නිරාකරණය කළා"

"ඔබ ඔහු ගැන හොඳට දන්නවා නේ වොට්සන්. ඔහු කෙනෙකුට තේරුම් ගන්න අමාරු අභිරහස් පිළිවෙළක කෙනෙක්. ඔහු මොන වගේ කෙනෙක්ද කියල මට නම් හිතෙකින් වත් හිතාගන්න අමාරුයි. ඔබට හිතෙන්නේ ඔහු මේක සාර්ථකව විසඳාපි කියලද?"

"ඒ ගැන මට මොකුත් කිව්වෙ නෑ"

"ආ.... අන්න ඒක තරක ලකුණක්"

"එහෙම කියන්නත් එපා. සත්‍ය තත්ත්වය නම් මං හිතන්නේ ඒකෙ අතින් පැත්ත. ඒ මොකද ගැටලුවක් විසඳද්දී, අසාර්ථක වීගෙන යනවා නම් ඔහු මට ඒ බව කියනවා. ඔහු නියම මාර්ගයට වැටීලා කියල ඔහුට විශ්වාස නම්, ඔහු නිශ්ශබ්දයි. ඉතින් මගේ හිතවත් මිත්‍රයා. අපි මෙහෙම කතා කර කර හිටියා කියල, ප්‍රශ්නය විසඳීමට ප්‍රයෝජනයක් වෙන්නෙ නෑ. දැන් ඉතින් ගිහින් නිදාගන්න. එතකොට හෙට උදේ ඕනෑම ප්‍රශ්නයකට නැවුම්ව මුහුණ දෙන්න පුළුවනි."

මගේ මිතුරා ඇඳට ගියත් සිත් කලබල කරගෙන සිටි ඔහුට නින්දට යාම එතරම් පහසු නොවන බව, මම දන සිටියෙමි. ඔහුට පමණක් නොව මට ද මේ ප්‍රශ්නය නිසා සිත අවුල් වී ඇති බැව් වැටහිණි. හෝමිස් අප සමග නැවින් වොකිං හි නැවතුණේ ඇයි? ඔහු හැරිසන් මෙනෙවියට දවල් දවස පුරාම ඒ නිදන කාමරයේ රැඳී සිටින මෙන් දත්වූයේ ඇයි? තමා බ්‍රයාබේ අසල රැඳී සිටින බව එහි නිවැසියනට දැනුම් නොදීමට ඔහු පරෙස්සම් වූයේ ඇයි? මේ ප්‍රශ්න මගේ මොළයට යොමුකොට ඒවා විසඳීමට උත්සාහ දරද්දී මට නින්ද යන්නට ඇත.

මා අවදි වෙද්දී වෙලාව උදේ හත පමණ වී තිබිණි. මම වහාම ෆෙල්ප්ස්ගේ නිදන කාමරය වෙත ගියෙමි. නිදි නැති රැයක් ගෙවා, ඔහු බොහෝ විධාපත්ව සිටියේය. ඔහුගේ පළමු ප්‍රශ්නය වූයේ හෝමිස් පැමිණියේද යන්නයි.

"ඔහු පොරොන්දු වුණු වෙලාවට ඒවි" මම කීවෙමි. "ඊට මොහොතක් හරි කලිනුත් නෙමෙයි. පහුවෙලත් නෙමෙයි"

මා කී දෙය තහවුරු කරමින් අපි පසුවෙද්දීම, අස්ව කරන්නයක් අපේ නිවහන වෙත ළඟාවිය. අපි උඩුමහලේ ජනේලයෙන් බලා සිටියෙමු. ෂර්ලොක් හෝම්ස් කරන්නයෙක් බැස්සේය. ඔහුගේ වම් අත සම්පූර්ණයෙන්ම වෙළුම් පට්ටලින් වෙලා ඇති බැව් දැක, අපි හිතියට පත්වීමු. ඔහුගේ සුදුමැලි මුහුණෙන් ප්‍රකාශ වූයේ හෝම්ස් දැඩි වේදනාවකින් පෙළෙන බවකි. ඔහු හිටපට ඇතුළුවිය. එහෙත් තරමක් වෙලා ගතවන තුරු උඩුමහලට පැමිණියේ නැත.

"ඔහුගේ තියෙන්නේ පරාජිත පෙනුමක්" ෆෙල්ප්ස් ට කැහැසිණ.

"එහෙම නම් මේ ගැටලුවට මිසඳුම ඇත්තෙ ලන්ඩන් නගරයේ වෙන්න ඇති" මම කීවෙමි.

"අනේ මං දන්නෙ නෑ. ඔහුගේ ආපසු පැමිණීම ගැන මං කොයිතරම් බලාපොරොත්තු තිබ්බොත්තුද හිටියේ? ඊයේ ඔහුගෙ අත මේ විධියට වෙළල තිබුණෙ නෑ. ඔහුට මොකක් වුණාද?"

"ඔබට ලොකු කුටාලයක් නැහැ නේද හෝම්ස්?" මා ඇසුවේ මගේ මිත්‍රයා උඩුමහලට පිවිසෙද්දීය.

"ඔ: ඒක මගේ නොසැලකිල්ලෙන් වුණු සිරිමක් පමණයි" ඔහු පිළිතුරු දුන්නේ අපට සුභ උදෑසනක් ප්‍රාර්ථනා කරමිනි. "ෆෙල්ප්ස් මහත්මයා. ඔබෙ ගැටලුව නම් ඇත්තෙන්ම මං මුහුණ දුන්නු තරකම පරීක්ෂණ වලින් එකක්"

"මට හිතුණා මෙක ඔබට වියදක්න බැරි තාලේ එකක් වේවි කියල"

"ඒක සුවිශේෂ අත්දැකීමක් වුණා"

"වෙළුම් පට්ටලින් අත වෙලා තිබෙන හැටි දක්කාම ම හිතාගන්න පුළුවන් අත්දැකීම ත්‍රාසජනක එකක් බව" මම කීවෙමි. "කෝ ඉතින් සිද්ධවුණේ මොකක් ද කියල ඔබ අපට කියන්නේ නැද්ද?"

"උදේ කෑම කාල අවසන් කරලම කියන්නම් වොට්සන්. මං හැතැක්ම 30 ක් සරේ ප්‍රාන්තයේ සීතල සුළඟට මුහුණදුන් බව අමතක කරන්න එපා. කුලිප් රියැදුරන්ට අප යොමුකළ අර දන්වීමට මොකුත් පිළිතුරක් නැද්ද? හොඳයි හොඳයි. එල්ල කරන හැම පහරකින්ම ලකුණු එකතු කරගන්න බෑ නොවැ"

උදෑසන ආහාරය සඳහා මේසය සුදානම් කර තිබිණි. හඩසන් මහත්මිය කැඳවීමට මා සිනුව නාද කිරීමට සුදානම් වූවා පමණි. ඇය තේ හා කෝපි රැගෙන පැමිණියාය. මිනිත්තු කිහිපයකට පසු, ඇය හොඳින් ආවරණය කළ බඳුන් තුනක් ද ගෙන ආවාය.

"විශේෂ අවස්ථාවලදී, සංග්‍රහයෙන් විශේෂයක් කරන්න හඩසන් මහත්මිය අමතක කරන්නේ නෑ" හෝමස් කීවේ එම භාජන තුනෙන් එකක් විවෘත කරමිනි. එහි වූයේ කුකුළු මස් ව්‍යාංජනයකි.

"සාමාන්‍යයෙන් ඇගේ කෑම වට්ටෝරුව නම් සීමිතයි. නමුත් ස්කොට්ලන්ත ජාතික කාන්තාවක් හැටියට, උදේ කෑමට දෙන්න ඕන මොනවද කියලා ඇය හොඳට දන්නවා. ඔබ ළඟ තැබූ භාජනයේ මොනවද තියෙන්නෙ වොට්සන්?"

ඔහු ඇසුවේ මා අසල වසා තිබූ අනෙක් භාජනය පෙන්වමිනි. මම එහි පියන විවෘත කර බැලිමි.

"හැම සහ බිත්තර!" මම කීවෙමි.

"විශිෂ්ටයි!" හෝමස් කීය. "ෆෙල්ප්ස් මහත්මයා මොනව කන්නද කැමැති? කුකුළු මස් ව්‍යාංජනයද? හැම ද බිත්තරද? නැත්නම් ඔබ කැමැති දෙයක් බෙදාගෙන කනවද?"

"බොහොම ස්තූතියි. මට නම් මොකුත්ම කන්න බෑ" ෆෙල්ප්ස් කීය.

"එහෙම කරන්න එපා. ඔබ ඉදිරියේ වසා තිබෙන ලොකු දිසියේ තිබෙන කෑම කාල බලන්න."

"ස්තූතියි. මට නැතුවට කමක් නෑ"

"හොඳයි හොඳයි" හෝමස් කීවේ දඟකාර සිනාවක් පාමිනි. "ඔබට කන්න උවමනාවක් නැත්නම්, ඔය භාජනයේ තිබෙන කෑමවලින් ටිකක් මට බෙදන්න. ඒකට ඔබේ අකමැත්තක් නැහැ නේද?"

කෑම භාජනය වසා තිබූ කවරය එසවූ ෆෙල්ප්ස් එයට එබුණේය. ඔහුගේ දෑස් උඩගොස්, ඔහුට යටිගිරියෙන් කැහැසිණ. කවරයද මසවාගෙන, බඳුන දෙස ඇසිපිය නොහෙළා ගල්ගැසී බලාසිටිද්දී, ඔහුගේ මුහුණ සුදුමැලිවී තිබිණි.

බඳුන තුළ වූයේ අළුතින් පැහැති, රෝල් කළ කඩදාසි කිහිපයකි. වෙවුළුන දැතින් ඔය අතට ගත් ඔහු, ඒ දෙස බලා සිටියේ එය හිල දමීමට සුදානම් පුද්ගලයෙකු විලසිනි. මිළඟට ඔහු

එය පසුවට තදකරගෙන, කාමරය පුරා ප්‍රීතියෙන් නටන්නට පටන් ගත්තේය. ඒ අතරතුර ඉවසාගත නොහැකි සන්නේෂය පළ කරන බවද, වරින් වර ඔහුගේ මුඛෙන් පිටවිය. අනතුරුව ඔහු හාන්සි පුටුව මත ඇඳ වැටුණේ, ක්ලාන්ත වූ අයුරෙනි. සතුව ඉවසාගත නොහැකිව, ගෙල්ප්ස් ක්ලාන්ත වූ බව අපි වටහා ගත්තෙමු. ඔහු යළි ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත්වූයේ බරැන්ඩ් ස්වල්පයක් පෙවීමෙන් පසුවය.

"මේ විධියට එකපාරටම ඒක ඔබට පෙන්වලා, කලබල කරන එක හොඳ නෑ තමයි" හෝම්ස් කීය. "ඒ වුණත් වොට්සන් කියාට්, රහදක්වීමක් කරන්න අවස්ථාවක් ලැබුණොත් මං ඒක අපතේ නොහරින බව"

හෝම්ස්ගේ දැකීම අල්ලාගත් ගෙල්ප්ස්, තම ගෞරවය පළකිරීමට එම දෑත් සිපගත්තේය. "ඔබට දේවාශීර්වාද ලැබෙනවා හෝම්ස් මහත්මයා, ඔබ මගේ ගෞරවය ආරක්ෂා කළා."

"ඒක කරන්න මගේ ගෞරවය පරදවට තබන්න සිදුවුණා" හෝම්ස් කීය. "මං ගැටලුවක් විසඳන්න භාර අරගෙන, පරාජයට පත්වෙන එක, ඔබ රාජකාරියක් කරන්න අරගෙන අසාර්ථක වෙන තරමටම බරපතලයි"

ගෙල්ප්ස් එම ලියවිල්ල, තමාගේ කබායේ ඇතුළතම සාක්කුවට දමා ගත්තේය.

"ඔබේ උදේ ආහාරයට බාධා කරන්න නම් මට හිතක් නෑ. ඒ වුණත් මේක තිබුණේ කොහේද, ඒක හොයාගත්තෙ කොහොමද, කියන එක දනගන්න තුරු මට ඉවසුමක් නෑ"

කෝපි කෝප්පයක් පානය කළ හෝම්ස්, මිළඟට තම අවධානය යොමුකළේ බිත්තර හා හැම් බඳුන වෙතයි. එය ද අවසන් කළ පසු, මේසයෙන් නැගිට, ඔහු තමාට සුපුරුදු හාන්සි පුටුවේම තැන්පත් වී පයිප්පය දල්වාගත්තේය.

"මං කළේ මොනවද කියලා මං ඔබට මූලිකම කියන්නම්. මට එහෙම කරන්න සිදුවුණේ ඇයි කියලා, ඊට පස්සෙ කියන්නම්."

ඔබ දෙදෙනා දුම්රියෙන් පිටත්වෙලා ගියාට පස්සෙ, මං ගියා ටිකක් ඇවිදින්න. මං-ගමන්-කළේ සරේ ප්‍රාන්තයේ සුන්දර දර්ශන නරඹමින්, රිප්ලි නම් කුඩා ගම්මානය හරහා. මං එහේ තිබෙන තානායමට ගියා. එතැනින් පේ කෝප්පයක් බිලා, මගේ උණුවතුර

ඔහු ඇයිමිය නොහෙළා ගල්ගැසී බලාසිටියේ ය.

බෝතලයත් උණු තේ වලින් පුරවාගෙන, සැන්ඩ්විච්ස් පාර්සලයකුත් මගේ සාක්කුවේ දමාගත්තා. හැන්දෑවනතුරු මං කාලය ගත කළේ ඔය ගමේ. ඊට පස්සේ මං වොකිං දෙසට යන්න පිටත්වුණා. ඔබේ බ්‍රයාබ්‍රේ නිවස අසල ප්‍රධාන පාරට මං එනකොට, ඉර බැහැලා ගිහින් කළුවර වැටුණා විතරයි.

ඔබේ වත්ත අසලින් වැටුණු ඒ පාලර, කිසිවෙක් පෙනෙන්න නැතිවෙන තුරු, මං බලාගෙන හිටියා. ඊට පස්සෙ මං වැටට නැගලා ඔබේ වත්තට පැන්නා.

"ඇයි ඉතින් හේට්ටුව අගුළු දාලා තියෙන්න නැහැනේ"

"ඔව්, ඒ වුණත් මේ වගේ කටයුතු වල යෙදෙද්දී, මං ඒව කරන්න කැමැති විශේෂ ක්‍රම තියෙනවා. මං මුලින්ම ගියා අර එක ළඟම උර් ගස් තුනක් තියෙන තැනට. ඒවායේ ආවරණය ලැබුණාම, ගෙදර පැත්තේ කිසිකෙනෙකුට මාව පෙනෙන්නේ නැහැ. ඊළඟට මං හොඳටම පහත්වෙලා පඳුරු අතරේ, පඳුරෙන් පඳුරට දණගැවා. බලන්න මගේ කලිසමේ දණහිස්වල හැටි. එහෙම දණගාගෙන ගිහින් මං ළඟාවුණේ ඔබේ ජනේලය කෙළින්ම තිබෙන රෝඩොඩෙන්ඩ්‍රින් මල්පඳුර පිටුපසට. එතැන ඇණ තියාගෙන මං බලාගෙන හිටියා."

ඔබේ කාමරයේ ජනේල තිර දමල තිබුණේ නැහැ. හැරිසන් මෙනෙවිය මේසය ළඟ පුටුවකට වෙලා, පොතක් කියවමින් හිටි හැටි මං දුටුවා. චේලාව රැ දහයයි කාල වෙද්දී, ඇය පොත වහල පුටුවෙන් නැගිට්වා. ඊළඟට ජනේලය වහල ඇය කාමරයෙන් පිටවුණා. මට ඇහුණා ඇය ඔබේ කාමරයේ දොර වහන හඩ. ඊළඟට කාමරයේ දොර යතුරු දමන හඩ.

"යතුරු දමන?"

"ඔව්, මං හැරිසන් මෙනෙවියට කලින් උපදෙස් දුන්නා. කාමරයේ දොර යතුරෙන් වහලා, නින්දට යනවිට යතුරු ඉවත්කරගෙන යන ලෙස. මං දුන්න උපදෙස් සියල්ල ඇය අකුරටම පිළිපැද්දා. ඇගේ ඒ සහයෝගය නොවෙන්න, ඔය ලියවිල්ල අද ඔබේ කඛා සාක්කුවේ නැහැ. කාමරයේ දොර යතුරු දමා ඉවත්ව ගිය ඇය, පහත් සියල්ල නිවා දුටුවා. මං තවදුරටත් රෝඩොඩෙන්ඩ්‍රින් පඳුර පිටුපස සැඟවී බලාසිටියා."

රාත්‍රිය බොහොම සුන්දර ඊකක්. නමුත් ඒ බලාසිටීම හුඟක්

වෙහෙසකාරී එකක් වුණා. කැලේ දඩයම් කරන දඩයක්කාරයෝ, රාත්‍රියට දිය කඩිති ලඟ හැංගිලා, සතුන් වතුර බොන්න එනතුරු බලාගෙන ඉන්නවා. එවිට ඔවුන් ගේ සිත් වලට දූනෙන ත්‍රාසය මුසු සතුට මටත් දනුණු බව ඇත්තයි. නමුත් මට පැය ගණනක් බලාගෙන ඉන්න සිදුවුණා. වොට්සන් ඔබට මතක ඇති අපි දෙන්නා, අර තිත්වැටුණු පටිය සිද්ධියේ රාත්‍රියේ දීර්ඝ වේලාවක් බලා හිටි හැටි. අන්න ඒ තරම් කාලයක් මටත් එළිමහනේ බලාඉන්න සිදුවුණා. වොකිං වල පල්ලියක, පැය කාලකට වරක් නාද වෙන ඔරලෝසුවක් තිබුණා. මට කිහිපවරක්ම හිතුණා ඒ ඔරලෝසුව නැවතිලාද කියලා. කොහොම හරි අන්තිමට පාන්දර දෙකට විතර මට ගබ්දයක් ඇහුණා. බොහොම පරෙස්සමෙන්, දොරක අගුළු ඇරෙන හඬ සහ යතුරක් කැරකෙන හඬ. මොහොතකට පස්සේ, සේවකයින්ට යන්න එන්න තිබෙන දොර ඇරගෙන, ජෝස්ෆ් හැරිසන් මහත්මයා ඊළියට බැස්සා!”

“ජෝස්ෆ්?”

“ඔහු හිස්වැස්මක් පැළඳ හිටියේ නැහැ. නමුත් උඩුකය වැසෙන සේ, කළු ලෝගුවක් දමාගෙන හිටියා. එය හදිසි අවදානම වේලාවක, මුහුණත් වහගන්න පුළුවන් විධියේ එකක්. ඔහු පා ඇඟිලි වලින් ඉදිරියට ආවා. ඔහු ගමන් කළේ ගෙදර හෙවණැල්ල වැටී තිබුණු අදුරු හරියෙන්. ඔහු ඔබේ ජනේලය ලඟට ආවාම, දිග තලය සහිත පිහියක් ජනෙල් පියන අස්සෙන් දාලා, අගුළු පැන්නුවා. පිට ජනෙල් පියන ඒ විධියට ඇරලා ඊළඟට ඇතුළු පියනත් ඇරියා. ඊළඟට ඔහු ඔබේ කාමරය ඇතුළට පැන්නා.”

මං හැංගිලා හිටිනැතට, කාමරයේ ඇතුළත සහ ඔහු කළ වැඩ හැම එකක්ම පැහැදිලිව පෙනුණා. ඔබේ ගිනිඋදුන් පටිය මත වූ ඉටිපන්දම් දෙක ඔහු දුල්වුවා. ඊට පසු බිම එළා තිබූ බුමුතුරුණ, දොර අසලින් පටන්ගෙන අතුලන්න පටන්ගන්නා. එය භාගයක් පමණ ඇතිඑවාට පස්සේ, එය නවත්වලා, බිම තිබූ ලෑලි කැබැල්ලක් වැනි දෙයක් ඉවත්කළා. මෙවැනි ලෑලි කැබැලි තියෙන්නේ, නිවසට සපයන ගෑස් තළ, පොළොව යටදී එකතුවෙන ‘T’ සන්ධි වැසීමට. ලෑලි කැල්ල ඉවත්කළාම මතුවෙන විවරය තුළින්, ඔහු සිලින්ඩරාකාරව රෝල් කර තිබූ කඩදාසි වගයක් එළියට ගන්නා. ඊට පස්සේ බුමුතුරුණ යළි සකසලා,

ඉටිපන්දම් දෙකත් නිමලා ජනේලයෙන් එළියට පැන්නා. එහෙම පැන්නේ මගේ දෑත් අතරට, ජනේලයෙන් පනින ඔහු පිළිගන්න මං එතැන සුදානමින් බලා හිටියා.

ජෝසෆ් මහත්තයා මං හිතුවාට වඩා බොහොම හයානක පුද්ගලයෙක්. ඔහු මට පිහියෙන් අනින්න උත්සාහ කළා. ඒක වළක්වාලමින් ඔහුව අල්ලා ගන්න හදද්දී, මගේ අතේ ඇඟිලි කරා මතට, දෙවරක්ම පිහිපාර එල්ල වුණා. අන්තිමට මං කොහොම හරි ඔහුව මෙල්ල කරගත්තා. ඔහුට මගෙන් ගැළැවීමක් නැති බව මං කියාදෙද්දී, ඔහු මා දිහා බලාගෙන හිටියේ මිනීමරු දෑසින්. අන්තිමට කාරණය තේරිලා මේ ලියවිල්ල මා අතට දුන්නා. ඒක ගත්තාට පස්සේ මං ඔහුව යන්න ඉඩදුන්නා. නමුත් ඔහු පිළිබඳ සියලු විස්තර, මං විදුලි පුවතක් මගින් ෆෝබස්ට දුන්නුවා. ප්‍රමාද නොවුණොත් කුරුල්ලාව අල්ලා ගන්න ෆෝබස්ට හැකිවෙවි. එහෙම වුණොත් බොහොම හොඳයි. නමුත් මට සැකයක් තියෙනවා ෆෝබස් යද්දී කුරුල්ලා ඉහිලි ගිහින් කුඩුව හිස්වෙලා තියෙවිද කියලා. ඒකත් ඉතින් ආණ්ඩුවට හොඳයි. හෝල්ඩ් හර්ස්ට් සාම්වරයාත්, පර්සි ෆෙල්ප්ස් මහත්මයාත්, මේ සිද්ධිය උසාවිය දක්වා නොයන තරමට කැමැතියි කියලයි මට හිතෙන්නේ"

"දෙයියෝ සාක්කි!" අපේ අනුග්‍රාහකයා කීවේ හුස්ම අල්ලමිනි. "ඔබ කියන්නේ, මේ හොරකම් කළ ගිවිසුම, පහුගිය සති දහයේම තිබුනේ මම හිටි කාමරේමයි කියලද?"

"එහෙම තේන්නං"

"එතකොට හොර තක්කඩියා ජෝජ්ගේ හැරිසන්ද?"

"හ්ම. මට හිතෙන්නේ ජෝසෆ් මතුවිටින් පෙනෙනවාට වඩා, බොහොම හයානක පුද්ගලයෙක්. අද ආන්දර ඔහුගෙන් අහගන්න ලැබුණු විස්තරවල හැටියට, ඔහු කොටස් වෙළඳ පොළේ ගනුදෙනුවලින්, විශාල වශයෙන් මුදල් අහිමි කරගෙන දුන් සල්ලි ටිකක් හම්බකරගන්න, ලෝකෙ තියෙන ඕනෙම පහන් වැඩක් කරන්න ඔහු සුදානම්. ඔහු ඉතාම ආත්මාර්ථකාමී අධිම මිනිහෙක්. ඔබේ කීර්තිනාමය, ඔහුගේ සොහොයුරියගේ සන්නෝඝය, රටේ ජාතියේ ආරක්ෂාව, මේ හැම එකකටම වඩා ඔහුට මුදල ලොකු වුණා."

පර්සි ෆෙල්ප්ස් යළි පුටුවටම ඇදවැටුණේය. "මගේ ඔලුව කැරකෙනවා. ඔබේ කථාවට මගේ මුළු ඇඟම හිරිවැටී ගියා වගෙයි."

"ඔබේ ගැටලුව විසඳීමට තිබූ ලොකුම අමාරුකම වුණේ" හෝම්ස් කීය. "සාක්ෂි ඉතා විශාල ප්‍රමාණයක් - උවමනාවටත් වඩා තිබුණු එක. බොහොම වැදගත් අත්‍යවශ්‍ය කරුණු, නොවැදගත් කරුණු වලින් වැසී ගියා."

ඔබ කිව්වා නේ ඔබ ජෝසෆ් සමග එකම දුම්රියෙන්, ආපත්ත එන්න බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියා කියල. ඒ නිසා ඔහු ඔබ ගැන හොයා බලන්න, ඔබේ කාර්යාලයට එන එක, බොහොම දුරට වෙන්ත තිබුණු දෙයක්. ඒ නිසා ඒක කිව් වෙලාවෙම මට ජෝසෆ් ගැන සැක හිතුණා. ඊළඟට ඔබේ නිදන කාමරයේ ජනේලය ආරගෙන ඇතුළට පනින්න කවුරුහරි තැත්කළා. ඒ කාමරයේ මොනවා හරි හැඟුවා නම් ඒක කරන්න හැකියාව තිබුණේ ජෝසෆ්ට පමණයි. අනෙක ඔබ කිව්වා, ඔබ දොස්තර මහත්මයා සමග ගෙදර ආ වෙලාවේ, ජෝසෆ්ව කාමරයෙන් එළියට දමලා, ඒක ඔබේ ගිලන් කාමරය කළ බව. එතකොට මගේ හිතේ තිබූ සැකය තවත් තහවුරු වුණා. විශේෂයෙන්ම කාමරයේ සාත්තු සෙවිකාවක් නොසිටි පළමු රාත්‍රියේදීම, කෙනෙක් කාමරයට පනින්න උත්සාහ දැරීම. ඒක කරන්න හැකිවෙන්නේ, ඒ පුද්ගලයා ගෙදර වෙත සිදුවීම් ගැන හොඳින් දනසිටියා නම් විතරයි."

"අන්ධයෙකුට වගේ මට කිසිවක් නොපෙනුණු හැටි!"

"මගේ උපකල්පනය මේකයි. මේ ජෝසෆ් හැරිසන්, චාල්ස් විටීයේ දොරෙන් කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලට ඇතුළුවුණා. පාර හොඳින් දන්නා නිසා, ඔහු තරප්පුව නැගලා ඔබේ කාමරයට ආවා. ඒ, ඔබ එයින් පිටවෙලා පහළට ගිහින් මොහොතකට පස්සෙ, කිසිවෙකු නොසිටි නිසා ඔහු සීනුව නාද කළා. ඊළඟට ඔහු දුටුවා මේසය මත තිබුණු ලියවිල්ල. ඔහුට තේරුණා මේ රහස් ලියවිල්ලේ ඇති වටිනාකම. ඉතින් එක් ක්ෂණයකින් ඔහු ඒක සාක්කුවේ දෘශ්‍ය කාර්යාලයෙන් පිටවී ගියා. ඔබට මතක ඇති නිදා සිටි ආරක්ෂක හටයා අවදිකරන්න, ඔබ මිනිත්තු කිහිපයක් ගත කළ බව. ඊළඟට නාදවුණු සීනුව ගැන ඔහු ඔබේ අවධානය යොමු කරන්න, වෙලා ගතවුණා. ඒ සුළු කාලය තුළදී හොරාට පැනයන්න හැකිවුණා."

එන්න තිබුණු පළමු දුම්රියෙන්ම ඔහු වොකිං වෙත ආවා. ඔහුගේ හොරබඩුව තවදුරටත් පරීක්ෂා කළාම, එහි මහා යෝධ වටිනාකමක් ඇති බව තවදුරටත් තහවුරු වුණා. ඔහු ඒක ඒ වෙලාවෙම, බොහොම ආරක්ෂා සහිත කියලා ඔහුට හිතුණු තැන හැංගුවා. ඒ, දවසකින් දෙකකින් එය ආපහු අරගෙන, ප්‍රංශ තානාපති කාර්යාලයට හෝ වැඩිම මුදලක් ලබාගත හැකි තැනකට ගෙන යන අදහසින්. නමුත් මොකක්ද සිදුවුණේ?

ඔබ ආපත්තු ආවේ, කවුරුත් බලාපොරොත්තු නොවූ පිළිවෙළට. එක් මොහොතක හෝ කලින් දැනුම්දීමක් නොමැතිව ඔහු කාමරයෙන් එළියට දමුණා. ඒ වෙලාවේ ඉඳලා ඔබේ කාමරයේ අඩුම වශයෙන් දෙදෙනෙක්, හැම මොහොතකම සිටියා. ඒක නිසා ඔහුගේ නිධානය අරගන්න ඔහුට පිළිවෙළක් තිබුණේ නැහැ. මේක ඔහුව පිස්සු වට්ටවන විධියේ බැරැරුම් තත්ත්වයක් වෙන්න ඇති. නමුත් අන්තිමේදී තමන්ට ඉඩක් ලැබුණු බව ඔහුට පෙනී ගියා. හොරකම කරන්න උත්සාහ කළා, නමුත් ඔබට ඇහැරුණු නිසා, ඒක කරගන්න බැරිවුණා. ඔබ සාමාන්‍යයෙන් රැට බොන බීම විදුරුව එදා රැ නොබිච් බව ඔබට මතක ඇති?"

"ඔව් මට මතකයි."

"මට හිතෙනවා බීම විදුරුවේ සැර හුඟක් වැඩි කරන්න, ඔහු අමතර පියවර අරගෙන තියෙන්න ඇති. ඒක නිසා ඔබට තදින්ම නින්ද ගියා කියල ඔහු හොඳ විශ්වාසෙන් ඉන්න ඇති. නමුත් ඔබට තදින් නින්ද ගියේ නැ. ඊළඟට ඔහුට ඉඩක් ලැබුණු ගමන් ඔහු එය සාර්ථකව කරන බව මට වැටහුණා. ඔබ කාමරයෙන් පිටවී ගියාම, ඔහු මෙතෙක් කල් බලාසිටී අවස්ථාව ඔහුට ලැබුණා. මං හැරිසන් මෙනෙටිය දවල් දවසෙම කාමරයේ රඳවා තබන්න පියවර ගත්තා. ඒ ඔහු අපට කලින් ගිවිසුම ගැනීම වළක්වන්න. නමුත් ඇය දොර වසා ගියාම ඔහු හිතුවේ, දැන් ඔහුට සම්පූර්ණ නිදහසේ වැඩේ කළ හැකි කියලයි. නමුත් ඔබට කිව් අයුරින් මං සැඟවී බලාසිටියා. මේ ලියවිල්ල බොහොම වෙලාවට තිබිය යුත්තේ කාමරය ඇතුළත බව මං දැනගිටියා. නමුත් ඒක සෙවීමට කාමරයේ පොළොවට සවි කළ ලෑලි ආදී හැම දෙයක්ම කෙළවරක ඉදන් ගළවන්න. මගේ කැමැත්තක් තිබුණේ නැ. ඒක හැංගු තැනින් ආපසු ගැනීම ඔහුටම

Read the Passage Only. Jig for Print.

"චේත මොනවද ප්‍රශ්න?"

හාරදුන්නාම, මගේ වැඩේ හුඟක් පහසු වෙනවා."

"ඔහු මොකද පළවෙනි සැරේ ජනේලයෙන් පනින්න උත්සාහ කළේ? ඔහුට දොරෙන්ම කාමරයට එන්න පුළුවන්කම තිබුණ නේ?" මම ඇසිමි.

"එහෙම දොර වෙත එන්න, ඔහුට හිඳන කාමර හතක් පහු කරගෙන එන්න සිදුවෙනවා. නමුත් අනෙක් අතට, ජනේලයෙන් ආවොත්, ඔහුට ආරක්ෂා සහිතව ජනේලයෙන්ම කාමරයෙන් එළියටත් පැන ගත හැකියි. තණපිට්ටනිය හරහා අඳුරේම පැන යා හැකියි. වෙන මොනවද පුළුන්?"

"ඔබ හිතන්නේ නැහැ නේද?" ගෙල්ප්ස් ඇසිය "ඔහුට මාව මරාදමන වෙනතාවක් තිබුණ කියල? පිහිය ගෙනාවේ ජනේලය අරින ආයුධයක් හැටියට පමණයි නේද?"

"එහෙම වෙන්නත් පුළුවනි" හෝමස් කීය. "නමුත් ම. විශ්වාසයට කියන්නම්. ජෝසෆ් හැට්සන් මහත්තයගේ හිතේ අනුකම්පාව තියෙනවා කියල කවුරුහරි කිව්වොත්, ම. ඒකට කිසිසේත් එකඟ වෙන්නේ නැහැ."

සිංහ කේශර

(ෂර්ලොක් හෝම්ස් විසින්ම ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කරන පරීක්ෂණයකි.)

මගේ දීර්ඝ අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තියේ, විසදීම සඳහා මට භාරවූ ගැටලු සංඛ්‍යාව ඉතා විශාලය. එම ගැටලුවලින් රැසක් ම එකිනෙකට වෙනස් ස්වභාවයක් ගත්, අතිශයින්ම විවිධාකාර වූ අසාමාන්‍ය ඒවාය. වෘත්තියෙන් විශ්‍රාම ගෙන නිහඬ දිවියක් ගෙවද්දී ද ඉතාම සංකීර්ණ ආකාරයේ අදහන ගැටලුවක් මා වෙත ලැබිණ. මෙය මගේ ගේ දොරකඩට කඩා වැටීම පුදුම සහගත නොවේද?

අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තියේ යෙදීම අත්හැර දැමූ පසු මම ලන්ඩනයෙන් පිටවී යාමට තීරණය කළෙමි. ඊළඟට මා පදිංචිය සඳහා තෝරා ගත්තේ සසෙක්ස් ප්‍රාන්තයයි. ලන්ඩනයේ අඳුරු, සීතල මිදුමෙන් වැසුණු පරිසරයෙන් සමුගැනීමට, දිගු කලක සිට මගේ සිතේ ආශාවක් තිබිණි. අන්තිමේදී මගේ ඒ ආශාව මල්වල ගැන්විණි. ජීවිතය සනහාලන සොදුරු සොබාදහම වෙනුවෙන් මගේ මුළු කාලයම කැපකිරීමට, මට අවස්ථාවක් සැලසිණ.

මේ කාලය වන විට මගේ හිතෙහි මිත්‍රයා වූ වොට්සන්, මගෙන් සමුගෙන ඉවත්වී ගොස්ය. ඔහු පදිංචිව සිටියේ, මට නිතර හමුවිය නොහැකි, කැඳවිය නොහැකි ඇත පළාතකයි. ඔහු මා හමුවීම සඳහා පැමිණියේ ඉඳහිට සති අන්තයක පමණි. එහෙයින් මගේ පරීක්ෂණ වාර්තාව මා විසින්ම ලියා ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට මට සිදුවී ඇත. අහෝ! ඔහු මා සමග සිටියා නම්.....! එසේ නම් මෙම සිදුවීමේ අදහන ස්වභාවයත්, අපමණ දුෂ්කරතා වලට මුහුණදෙමින් මා එය සාර්ථකව විසඳූ හැටිත්, ඔහු ඔබට විචිත්‍ර ලෙස විස්තර කරනු නොඅනුමානය. දැන් ඉතින් මට සිදුවී ඇත්තේ, මගේ කථාව මවිසින්ම ඔබට පැවසීමටයි. එහෙයින් සිංහ කේශර අභිරහස විසදීමට මා යෙදූ උත්සාහය පියවරෙන් පියවර ඔබ වෙත ගෙන ඒමට මම උත්සාහ කරමි.

මා පදිංචිව සිටි නිවස පිහිටියේ, එංගලන්තයේ නැගෙනහිර වෙරළේ පිහිටි ගම්මානයකයි. නිවස සාදා තිබුණේ වෙරළට

තරමක් සමීප, කුඩා කණුවාටියක බැටුමේය. ඉංග්‍රීසි ඕඩිය නමින් හැඳින්වෙන, එංගලන්තය හා ප්‍රංශය අතර පිහිටි මහමුහුද, මගේ නිවසට ඉතා අලංකාරව දිස්වෙයි. මෙම පෙදෙසේ වෙරළතිරය සෑදී ඇත්තේ, කෙළවරක් දූකිය නොහැකි අන්දමට දිගින් දිගටම පිහිටි හුණුගල් පර්වතයකිනි. නිවස පිහිටි උස් කණුවාටියේ සිට පහළ පිහිටි මුහුදු වෙරළ වෙත බැස ඒම සඳහා තිබුණේ, ගැඹුරු ප්‍රපාතයකට බැසීමට ඇති මගක් වැනි, දූෂ්කර, ලිස්සන, පටු අභිපාරකි. එහි පහළට බසින කෙනෙකු වඩදිය වේලාවේ නම් පිවිසෙන්නේ මහා සාගරයටයි. කෙසේ වෙතත් මේ හුණුගල් තීරයේ තැනින් තැන ස්වාභාවිකව සෑදුණු නාන තටාක වැනි ආවාට රාශියක් විය. ගොඩට ගලා එන වේගවත් මුහුදු රැල්ලේ ජලයෙන් සැමටීම-පිරියන මේවා, සොබා දහම විසින් නිර්මාණය කරන ලද පිහිනුම් තටාක වැනිය. මෙම සිත් ඇදගන්නාසුලු වෙරළ තීරය, සැතපුම් ගණනාවක් උතුරටත්, දකුණටත් විහිදෙයි. එහි දඩ්බව බිඳී යන්නේ එක් තැනකදී පමණි. ඒ කුඩා මුහුදු බොක්කකින් සෑදුණු ඉල්වරින් නම් ගම්මානයේදීය.

මා විසූ නිවහනේ මට දැනුණේ පාළු බවකි. මෙතැන රැක බලාගැනීම කළේ මගේ පැරැණි ගෘහ පාළිකාවය. මුළු චතුරාර්ථයම මිමැස්සන් සහ මා සඳහා වෙන්වී ඇත. නිවසේ සිට සැතපුම් හතරයක් ඊරිකුළට යද්දී හමුවන්නේ ගේබල්ස්, නම් ආයතනයයි. සුප්‍රසිද්ධ පුහුණු පාසලක් වන ගේබල්ස් පවත්වාගෙන ගියේ හැරල්ඩ් ස්ටැක්හර්ස්ට් නම් මහතෙකු විසිනි. නොයෙක් වෘත්තීන් සඳහා සුදානම් වන තරුණයන්ට, මූලික පුහුණුව හා අධ්‍යාපනය ලබා දෙන ගේබල්ස්, විශාල ස්ථානයකි. එහි ආචාර්ය මණ්ඩලය ද සැලැකිය යුතු තරම් විශාලය. ස්ටැක්හර්ස්ට් තරුණ කාලයේ හබල් ඔරු පැදවීමෙන් ජාතික ශූරතා දිනා ඇති අයෙකි. ඊට අමතරව වෙනත් ක්‍රීඩා රැසකින් ද, අධ්‍යාපන අංශයෙන් ද, ඔහු දක්ෂතා පෙන්නුම්කර ඇත. මා මෙහි වාසය කිරීමට පැමිණි දිනයේ සිටම, ඔහු සමග මිත්‍රත්වය ඇරැඹිණි. එදා සිටම ඔහු මගේ හිතවත් මිතුරෙකු බවට පත්විය. අප කොයිතරම් සමීප, කුළුපග මිතුරන් වුවාද යත්, ආරාධනාවක් නොමැතිව එකෙකුට අනෙකාගේ නිවසට යාමට හැකියාවක් තිබිණි.

1907 ජූලි මාසයේ අග භාගයට වන්නට සාගරයේ පැවැතියේ, අතිශය රෝදු බවකි. ඉංග්‍රීසි ඕඩිය හරහා හමා ආ වණ්ඩ

කුණාටුවෙන් මුහුදේ රළ ඉතා ප්‍රචණ්ඩ බවට පත්විය. දහවල් හා රාත්‍රි කාලය පුරාම, සැඩසුළං හැමීම නොනැවති පැවැතිණ. මේ සමගම ගොඩබිම දෙසට වේගයෙන් ආ මහා දියරළු මගින් විශාල ජලකඳක් ගෙන ආවේය. වඩදිය බැස යාමේදී කඳුපාමුල පහත්බිම, කලපුවක් වැනි විශාල ජලාශයක් බවට හැරවීමට මේ දියකඳ සමත්විය.

මා මේ කථාව අරඹන දිනයේ උදෑසන නම්, කුණාටු ගතියේ වෙනසක් දැකිය හැකිවිය. එය බොහෝ සෙයින් අඩුවී යාම නිසා මුහුදු වෙරළේ තිබුණේ නිශ්චල බවකි. පරිසරයේ ඇතිව තිබූ නැවුම් පිරිසිදු බව නිසා, නිවස තුළට වී යම් කටයුත්තක යෙදෙන්නට තැත්කිරීම අපහසු බව මට හැඟිණ. උදේ ආහාරයවත් නොගෙන, නැවුම් සුළඟේ පහසු විදීමේ අරමුණෙන් වෙරළ තීරයේ ඇවිදීම සඳහා යාමට මම තීරණය කළෙමි. බැවුමේ පහළට වැටී තිබුණු, මහමුහුදෙන් කෙළවර වන අඩිපාර දිගේ, මම පහළට බැසීමට පටන්ගත්තෙමි. මා ඉදිරියට යද්දී මගේ පිටුපසින් කිසිවකු කැගසන හඬ, මගේ දෙසටනට වැටිණ. ආපසු හැරී බැලූ මා දුටුවේ, අතිශය ප්‍රීතිමත් සිනාවකින් මුඛ පුරවාගෙන, අත වනමින් මා දෙසට පැමිණි හැරළඬි ස්ටැක්හර්ස්ටය.

"මොන තරම් සුන්දර උදෑසනක්ද හෝමිස්-මහත්මයා. මෙහෙත් යද්දී මට හිතූණා ඔබවත් හමුවෙලා යන්න"

"ඔබ මුහුදේ පිහිනන්න යනවා වගෙයි මට පෙනෙන්නේ?"

"ඕන්! මන්න ඔබට සුපුරුදු පරණ, ඉන්ද්‍රජාලික වැඩ පටන් අරගෙන" ඔහු මහ හඬින් සිනාසෙමින් කීවේ, පිහිනුම් ඇදුම නිසා පිම්බුණු සාක්කුවට තට්ටු කරමිනි. "මැක්ගර්සන් උදේ පාන්දරින්ම ගියා. මං බලාපොරොත්තු වෙනවා එයා වැල්ලෙදී හමුවෙන්න"

ගිට්ස්ටෝයි මැක්ගර්සන් නමින් හැඳින්වුණේ, පාසලේ විද්‍යා අංශය භාර ගුරුවරයාය. රූමැටික දැණරෝගයට දීර්ඝ කාලීනව ගොදුරුවීම නිසා, ඔහු රූමැටික හෘද රෝගියෙකු බවට පත්ව සිටියේය. මැක්ගර්සන් කඩවසම් පෙනුමක් තිබූ තරුණයෙකි. හෘදයට තදබල පීඩාවක් එල්ල නොකළ සෑම ක්‍රීඩාවකම, ඔහු විශිෂ්ට දක්ෂකම් දැක්වූයේය. සෘතුව ග්‍රීෂ්ම වුවත් ගින වුවත්, මුහුදේ පිහිනීමට යෑම ඔහුගේ සිරිතක් විය. මා ද පිහිනීම ප්‍රියකළ අයෙකු නිසා, මේ තරුණයා, මුහුදේ පිහිනීමට යද්දී මම බොහෝවිට ඔහුට එක් වූයෙමි.

හුණුගල් පර්වතය මැදින් පහතට වැටී තිබූ පාරේ, අපි පහළට බසින්නට පටන්ගත්තෙමු. මේ පවුබැස්ම කෙළවර වන ඇත පල්ලම දෙසින්, මේ මොහොතේ මැක්ගර්සන් සිටිනු අපි දුටුවෙමු. එතැන කණ්ඩියට ඉහළින් ඔහුගේ හිස අපට දක්නට ලැබිණ. ඊළඟ මොහොතේ ඔහු, මත්පැන් බී වේරිමුණු පුද්ගලයෙකු මෙන් දෙපසට වැනෙමින් කණ්ඩිය මතට නැගුණේ ය. එක් ක්ෂණයකින් දැන් ඉහළට දිගු කොට යටිගිරියෙන් විලාප නැගූ ඔහු එතැනම ඇදවැටුණේය.

අප සිටියේ එතැනට යාර පනහක් පමණ දුරින් විය යුතුය. ස්ටැක්හර්ස්ට් සහ මම වේගයෙන් එතැනට දිවගියෙමු. මුහුණ පහතට සිටින සේ වැටී සිටි ඔහු, උඩුකුරුව හැර වූයෙමු. ඔහු සිටියේ මරණාසන්නව බව මට සැණෙකින් අවබෝධ විය. ඇතුළට ගිවිණු දෙනෙත් හා සුදුමැලි කම්මුල්වලින් පැවසුණේ එය හැර අන් කුමක් ද? අවසන් හුස්ම හෙළීමට පෙර, යම් ප්‍රාණයක් ලැබුවාක් මෙන්, එක් මොහොතකට ඔහුගේ මුහුණේ ආලෝකයක් දල්විණ. අන්තරායක් ඇඟවීමට මෙන් අපහසුවෙන් වචන දෙක කුනක් පැවසුවත්, ඒවා පැහැදිලිව තේරුම් ගැනීමට නොහැකි විය. සිරුර නිගැස්සෙද්දී ඔහු කියූ වචන මගේ දෙසවණට වැටුණේ "සිංහ කේශර" යන වචන දෙක ලෙසිනි. මෙම අවස්ථාවට කිසියෙක් නොගැළපෙන, එම වචන දෙකේ තේරුම කුමක්දැයි අපට වටහා ගැනීමට නොහැකි විය. වේදනාවෙන් සිරුර කම්පනයට පත්වෙද්දී, මුවෙන් නිකුත් වූ ශබ්දය අනුව අපට අනුමාන කළහැකි වූයේ එම වචන දෙක පමණි. කෙසේ වෙතත් ඊළඟ මොහොතේ නැගිටීමට කැත් කළ ඔහු, උඩුකය කෙළින්කර ගැනීමට සමත්විය. දැන් ඉහළට ඔසවා යටිඋගුරෙන් ශබ්දයක් නැගූ ඔහු නිමේෂයකින් යළිත් ඇදවැටුණේය. ඒ මොහොතේ අප ඉදිරියේම ඔහු මිය ගියේය.

මගේ මිත්‍රයා මෙම දර්ශනයෙන් තදින් කම්පනයට පත්ව සිටියේය. එහෙත් මෙවැනි සිදුවීම් වලට, මම මීට පෙර මුහුණ දී ඇත්තෙමි. එහෙයින් මා සිටියේ දැඩි අවධානයකිනි. අප හමුවට පැමිණ ඇත්තේ ඉතාම වසාකුළු එමෙන්ම අසාමාන්‍ය සිදුවීමක් බව මට ඉක්මනින්ම වැටහිණ. ඔහුගේ සිරුරේ වූයේ, දිය නොඅල්ලන වැහි කබායකට සමාන කබායත්, හැඳ සිටි කලිසමත් පමණි.

ජී මොහොතේ අප ඉදිරියේම ඔහු මියගියේය.

දෙපයේ නූල් ගැටනොගැසූ කැන්වස් සපත්තු පෝඩුවක් විය. ඇත්තෙන්ම මේ පිටකයාය ඔහු නිසිලෙස හැදසිටියා නොව, උරහිස් මතින් දමාගෙන තිබුණා පමණි. මැක්ෆර්සන් බිම ඇද වැටෙත්දී කයාය ඉවතට තල්ලුවුණේ, ඔහුගේ පිට හා පපුව නිරාවරණය කරමිනි. අපි මහත් විස්මයෙන් ඒ දෙස බලා සිටියෙමු. ඔහුගේ පිටේ සම මතුපිට, රතු පැහැති ඉලිප්සිම රාශියක් විය. සිහින් කම්බිවලින් තැනූ කසයකින්, අමානුෂික ලෙස පහරදීම නිසා ඇති වුණේ යයි සිතිය හැකි මේ සලකුණු, ගර්භ පුරා විසිරී තිබුණු සැටි අපි දුටුවෙමු. බෙල්ලේ සිට හිණ පෙදෙස දක්වාත්, උරහිස්වලට උඩින් වක්‍රවී ගොස් පපුව පෙදෙසටත්, ඉල ඇට පෙදෙස් හරහා වක්‍රවී ගොස් පපුවටත් මෙම රතු පැහැති ඉලිප්සිම විසිරී තිබුණු අයුරු දැකිය හැකි විය. එසේ නම් මෙම ආයුධය කුමක් වුවත්, එය කසයක් මෙන් පහසුවෙන් සෑම අතකටම නැමෙනසුලු එකක් විය යුතුය. ඔහුගේ නිකට පෙදෙසේ දැකිය හැකි වූයේ, නොනවත්වාම ලේ ගලාගොස් ඇති ආකාරයයි. දූරිය නොහැකි දැඩි වේදනාව නිසා, ඔහුගේම දත්වලට, යටිතොල ඇතුළුවම සැපි ඇත. ලේ ගලා ගියේ එතැනිනි. වේදනාව කොතරම් බරපතල එකක් වූයේ ද යන්න, ඔහුගේ විකෘති වූ මුහුණෙන්ම අපට තේරුම් ගත හැකි විය.

මළසිරුර අසල මා දණගසා ගෙන, ස්ටැක්හර්ස්ට් නැගිට සිටියදී අප හරහා සෙවණැල්ලක් වැටිණි. අපට දක්නට ලැබුණේ ඉයන් මර්ඩොක් අප අසලට පැමිණ බලාසිටින අයුරුය. ඔහු මේ පාසලේ ගණිත අංශය භාර ගුරුවරයාය. උස, කෙටිවූ කළු පැහැති සිරුරක් තිබූ මර්ඩොක්, අන් අය සමග සුහද කතාබහක් නොකළ, සෙසු ගුරුවරුන්ගෙන් වෙන්ව සිටි අයෙක් විය. ඒ නිසාම ඔහු හා මිත්‍රත්වයක් පැවැත්වූ කිසිවෙක් නොවීය. කවුරුත් දුටුවේ මර්ඩොක්, අන් අය පයගසා සිටින පොළොවේ නොව, වෙනත් ලොවක ජීවත්වන්නෙකු ලෙසයි. ඔහු අමුතු ගති පැවතුම් තිබූ අසාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකු ලෙස ශිෂ්‍යයෝ ද සැලකූහ. ඔහුගේ ගල් අඟුරු මෙන් කළු දෑසත්, කළු පැහැති මුහුණත් නිසා, නිසැකවම විදේශීය ලේ මිශ්‍රව උපත ලැබුවෙකු විය යුතුය. එම කරුණ වඩාත් තහවුරු වූයේ, ඔහු වරින්වර දැඩි ලෙස කෝපාවිෂ්ඨ වන අයෙකු බව පෙනී ගිය විටයි. මෙලෙස කෝප වූ විට ඔහු පත්වන තත්ත්වය

විස්තර කළ හැක්කේ, "අතිශයින්ම බිහිසුණු" යන දෙපදයෙනි. වරක් මැක්ගර්සන්ට අයත් සුරතල් බලලොවවා ගෙන් මර්ඩොක්ට කරදර විඳින්නට සිදුවී ඇත. ඔහු, බලු පැටවා ජනේලයක විදුරුව කඩාගෙන එළියට යනසේ ඉවතට විසිකොට ඇත. මෙම ක්‍රියාවට දඬුවම් ලෙස, විදුහල්පති විසින් මර්ඩොක් රැකියාවෙන් තොරවීමට ඉඩ තිබිණ. එහෙත් ඔහු ඉගැන්වීමට පෙන්වූ දක්ෂතාවය නිසා, එම වරදට සමාව ලැබිණි. දැන් අප ඉදිරියට පැමිණ සිටියේ, මෙන්න මේ තේරුම් ගැනීමට අපහසු මානසිකත්වයක් තිබූ පුද්ගලයාය. බලු පැටියා සම්බන්ධ සිද්ධියෙන්, මැක්ගර්සන් හා මර්ඩොක් අතර හිත් නොහොඳකමක් තිබුණු බව සැබෑය. එහෙත් මැක්ගර්සන් මියගොස් සිටි අයුරින්, මර්ඩොක් ද අවංකවම කම්පනයට පත්වූ බව මම තේරුම් ගතිමි.

"අනේ අසරණ මනුස්සයා! අසරණ මනුස්සයා! ඔහු වෙනුවෙන් මට මොනවද කරන්න පුළුවන්? මං කොහොමද උදව් කරන්නේ?"

"ඔබ සිටියේ ඔහු සමග ද? සිදුවුණේ මොකක්ද කියල අපට කියන්න ඔබට පුළුවන්ද?"

"නෑ නෑ. මං හිටියේ ඔහු සමග නෙමෙයි. අද උදේ මට ප්‍රමාද වුණා. මං කොහොමටත් මුහුදු වෙරළට ආවෙ නෑ. මේ කෙළින්ම පාසලේ ඉඳල එන ගමන්. මොකක්ද මට කළ හැක්කේ?"

"ඔබට කරන්න පුළුවන්, වහාම ෆුල්වර්න් පොලිස් ස්ථානයට ගිහිං මේ ගැන දැනුම් දෙන එකයි."

තවත් එක් වචනයක් හෝ කථානොකළ ඔහු, හැකි උපරිම වේගයෙන් පොලිස් ස්ථානය වෙත දිවයාමට පටන්ගත්තේය. ස්ටැක්හර්ස්ට් මළසිරුර අසල බලාසිටියේ මෙම බේදජනක සිදුවීමෙන් සිහිවිකල් වූ පුද්ගලයකු වීලසිනි. මම මළසිරුර පරීක්ෂා කර බැලීමට තීරණය කළෙමි.

මගේ පළමු කටයුත්ත වූයේ මැක්ගර්සන් සමග මුහුදු වෙරළේ රැඳී සිට ඇත්තේ කවුදැයි සොදිසි කර බැලීමයි. හුණුගල් පවුර මුදුනේ සිට, ඇතට යන තෙක්ම වෙරළ තීරය පැහැදිලිව දකිය හැකිවිය. බොහෝ ඇතට වන්නට - ෆුල්වර්න් ගම්මානය දෙසින් වෙරළේ ඇවිදිමින් සිටි දෙතුන් දෙනෙකුගේ අඳුරු ඡායා හැරෙන්නට වෙරළේ කිසිවෙකු නොවීය. මෙම කරුණෙන් සැහීමට පත්වූ පසු, මම අධිපාර දිගේ සෙමින් සෙමින් පහළට

ඇවිද ගියෙමි. වෙරළේ නැතින්-නැත මැටි සහ හුණුකුඩු මිශ්‍ර පස් ද හුණුගල් කැබලි ද විය. සෑම තැනකම වාගේ මුහුදට බැසගිය හා එයින් ගොඩට ආ අඩි සටහන් රැසක්ම දක්නට ලැබිණි. ඒවා එකම පුද්ගලයෙකුගේ පා සටහන් බව මම හඳුනා ගනිමි.

එදා උදයේ මේ පටුමග හරහා කිසිවෙකු මුහුදු වෙරළට ගොස් නැති බව ස්ථිර ලෙස පැවසිය හැක. තැන් කිහිපයකම, ඇඟිලි ඉදිරියට දිගු කළ, දැත්වල සටහන් ද දැකිය හැකි විය. මෙහිදී ඇඟිලි යොමුවී තිබුණේ ගොඩබිම දෙසටයි. එයින් පැහැදිලි වූයේ අසරණ මැක්ගර්සන්, හුණුගල් පවුර මතට නැගීමට උත්සාහ කොට, එය අසාර්ථක වී බිම ඇද වැටී ඇති බවයි. ඒ තැත්වලට අනුරූපව කවාකාර, වැල්ල ඇතුළට එබුණු සලකුණු ද දක්නට ලැබිණ. නොඅනුමානවම ඒ, ඔහු ඇඳවැටෙද්දී දණහිස් වලින් ඇතිවූ ඒවා විය යුතුය.

වඩදිය බැස යද්දී හුණුගල් පවුරේ විශාල ආවාට වල කරදිය එකතු වීමෙන් සෑදුණු "තටාක" ගැන මම මුලින් ද සඳහන් කළෙමි. මැක්ගර්සන් ඇඳුම් මාරුකොට ඇත්තේ එවැනි එක් විශාල තටාකයක එක් පැත්තක බව මම තේරුම් ගනිමි. ඒ කෙසේ ද යත් ඔහුගේ තුවාය, එතැනවූ ගල්පර්වතයක් මත දක්නට ලැබුණු හෙයින්. තුවාය මුලින් නවා තිබූ අයුරෙන්ම විය. එහි තිබුණේ වියළි බවකි. මෙයින් තේරුම් ගත හැක්කේ මැක්ගර්සන් වතුරට බැස නොමැති බවයි. මම වඩාත් උනන්දුවෙන් ඒ අවට සෝදිසි කර බැලිමි. ඔහුගේ කැන්වස් සපත්තුවලින් වැදී තිබුණු සටහන් මෙන්ම, සපත්තු නොමැතිව වැදුණු පා සටහන් ද, අවට පබලු සහිත මැටි පොළොවේ දිස්විය.

මේ ගැටලුවේ ඇති බැරැරුම් බව මගේ සිතට මතුවී ආවේ එවිටයි. මොහු මුහුදු වෙරළට පැමිණ ගතවී ඇත්තේ පැය කාලක් හෝ ඊට අඩු වේලාවකි. ස්ටැක්හර්ස්ට් මහතා පාඨශාලාවේ සිටම, මැක්ගර්සන් පිටත්වී ආ පාරේම, ඔහු පසු පස පැමිණ ඇත. එහෙයින් එම කරුණ ගැන සැකයක් නැත. ඔහු පැමිණ ඇත්තේ මුහුදේ නෑම සඳහායි. ඔහු ඇඳුම් මාරුකොට, පාවහන් ගලවා දමා ගොස් ඇති බැව් පා සටහන්වලින් ඔප්පු වේ. මිළඟට ඔහු එක්වරම ඇඳුම් ඇඟට දමාගෙන ඇත. ඒවා නිසිලෙස හැඳ නොසිටීමෙන් හා බොත්තම් දමා නොතිබීමෙන් පෙනී යන්නේ, එය ඉතා

කලබලයෙන් සිදුකර ඇති බවයි. ඔහු ආපසු පැමිණ ඇත්තේ ස්නානය නොකොට බව ද සිනාගැනීමට අපහසු නැත. අඩුම වශයෙන් ඔහු ඇඟ පිසදා ගැනීම සඳහා කුඩා පාච්චි කර නොමැති බව නම් හොඳින් පැහැදිලිය. මෙම හදිසි වෙනස්වීමට හේතුව කුමක්ද? නිසැකවම ඔහු වෙත එල්ල වූ අමානුෂික වධහිංසාවයි. යටිතොල කැපී වෙන් වනසේ දත්වලට සැපී ඇත්තේ දූරිය නොහැකි දෑඩ් වේදනාව නිසයි. වේදනාව ඇතිවන්නට ඇත්තේ, පිට පුරාත්, උරහිස් පසුව, හිණ හා ගෙල පෙදෙසටත් වැදුණු කස පහරෙන් බව පැහැදිලිය. එය කොතරම් බිහිසුණු වී ද යත් ඔහුට හැකිවූයේ හුණුගල් පවුර මතට බඩගාගෙන එහිම මිය යෑමට පමණි.

මෙම මිලේච්ඡ මිනීමරු පුහාරය එල්ල කළ සාහසිකයා කවරෙක්ද? කඳු බෑවුමේ, හුණුගල් පව්ව තුළට හැරුණු ගල්ගුහා තිබුණු බව සැබෑය. එහෙත් හිරු නැගෙන මේ වෙලාවේ ඒවා හොඳින් ආලෝකමත් විය. එබැවින් කිසිවෙකුට ඒවායේ සැඟවී සිටීමට හැකියාවක් නොවිණි. මිළඟට බොහෝ ඇතින් මුහුදු වෙරළේ මම අඳුරු ඡායා කිහිපයක් දුටුවෙමි. ඒ උල්වරින් ගම්මානයට නුදුරුවය. ඔවුන් කවුරුත් වුවත්, මෙම සිද්ධිය හා සම්බන්ධ යයි සිතීමට නොහැක්කේ ඉතාමත් ඇතින් සිටි නිසයි. එක් පැත්තකින් හුණුගල් පර්වතයත් අනෙක් පසින් මහ මුහුදත් තිබූ නිසා ඔවුනට මෙහි ළඟාවීමට ක්‍රමයක් ද නොවීය. මුහුදේ පාවුණු මාළු මරණ බෝට්ටු දෙකක් හෝ තුනක් දක්නට ලැබුණේ නම් ඉතා දුරින් නොවේ. මේවායේ සිටි පුද්ගලයින් කවුරුන්දැයි පසුව පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුය. අපේ පරීක්ෂණ යොමුවිය යුතු දිශාවන් කිහිපයක් ඇත. එහෙත් සාර්ථක ඉලක්කයක් යයි කිව හැකි එකක් හෝ නොතිබිණි.

මම ආපසු මළසිරුර තිබූ ස්ථානයට පැමිණියෙමි. කිහිපදෙනෙකුම එහි රැස්වී සිටි බව මට දකින්නට ලැබිණ. ස්ටැක්හර්ස්ට් තවමත් එහි රැඳී සිටියේය. ඉයන් මර්ඩොක්, ගමේ පොලිස් භටයා වන ඇන්ඩර්සන් සමග එහි පැමිණියා පමණි.

දුම්රු පැහැති උඩුරැවුණක් තිබූ ඇන්ඩර්සන්, උස මහත සිරුරක් තිබූ පුද්ගලයෙකි. අප දුන් කට්ටත්තර වලට හොඳින් සවන් දෙමින්, ඔහු සියල්ල සටහන් කරගත්තේය. අනතුරුව ඔහු මා පසෙකට කැඳවුවේය.

"ඔබ දුන් අවවාදය ගැන මම සන්තෝෂයි හෝම්ස් මහත්මයා, මං මේක විසඳන්න උත්සාහ කරන එක නුවණට හුරු වැඩක් නෙමෙයි. මේක බොහොම බරපතල එකක්. කරන්න ගිහිං වරදද ගත්තොත්, මට කනක් ඇහිල ඉන්න ලැබෙන්නේ නැ."

ඔහුගේ ප්‍රධාන පොලිස් නිලධාරියාත් වෛද්‍යවරයෙකුත් කැඳවන මෙන් මම පොලිස් හටයාට උපදෙස් දුන්නෙමි. ඔවුන් පැමිණෙන තුරු, වැල්ලේ පා සටහන් අලුතෙන් වැදීම හැකිතරමින් වැළැක්විය යුතු බවත්, තිබු බඩු කිසිවක් එහා මෙහා නොකොට තබාගත යුතු බවත් මම ඔහුට මතක් කර දුන්නෙමි.

මේ අතරේ මම මියගිය පුද්ගලයාගේ සාක්කු පරීක්ෂා කළෙමි. ඔහුගේ ලේන්සුව, තරමක් විශාල පිහියක්, ආගන්තුක කාඩ්පත් තබාගන්නා, නැමිය හැකි සම් කොපුවක් ද එහිවිය. එයින් එළියට කඩදාසි කැබැල්ලක් මතු වී තිබිණි. මම එය ඉවතට ගෙන පොලිස්හටයා අත නැබිමි.

ගැහැනියකගේ අත්අකුරින් එහි මෙසේ ලියා තිබිණ.

"මං එතැනට එන්නමි. ඒ ගැන ඔබට සහතික වෙන්නමි

මෝඩ"

මට පෙනුණේ මෙය ප්‍රේම සම්බන්ධයක් නිසා ලියැවුණු ලිපියක් ලෙසයි. ඒ සඳහා යොදාගත් හමුවීමක්-කැඳවීමක්. එහෙත් කොතැනටද කොයි වෙලාවටද යන්න සඳහන් නැත. ලිපිය කාඩ් කොපුවටම දමූ පොලිස්හටයා, එය අනෙක් දේවල් සමග මියගිය තැනැත්තා සතු කබායේ සාක්කුවට දමමිණි.

තවත් හෝඩුවාවන් කිසිවක් නොවූ නිසා මම උදේ ආහාරය සඳහා ආපසු නිවසට ගියෙමි. ඊට පෙර ඒ අවට ප්‍රදේශය තියුණු පරීක්ෂාවකට ලක් කිරීමට ද උපදෙස් දුනිමි.

පැයකට හෝ දෙකකට පසු ස්ටැක්හර්ස්ට් මගේ නිවස වෙත පැමිණියේය.

"ඔවුන් අපේ පාසලට මිනිය ගෙනගියා. මරණ පරීක්ෂණය එහිදී පැවැත්වෙනවා. ඔබටත් ඒ ගැන දැනුම් දෙන්නයි මං ආවේ"

"හැබැ? වෙන මොනවා හරි තොරතුරු ඔබට දනගන්න ලැබුණේ නැද්ද?"

"එහෙම දෙයක් දැනගන්න ලැබුණු නිසාම තමයි හෝමිස් මහත්මයා මං විශේෂයෙන්ම ආවෙ" ඔහු කීය. "මේව ටිකක් බරපතල වගේම වැදගත් තොරතුරු"

"හුණුගල් පවුරට හැරීලා තිබුණු ගුහා හැම එකක්ම හොඳින් සෝදිසි කර බැලුවා. නමුත් සැක කටයුතු කිසිම දෙයක් හමුවුණේ නැහැ. ඊට පස්සේ පාසලට ආවාම, මම මැක්ගර්සන්ගේ ලාච්චු ඇරල සෝදිසි කළා. ෆුල්වර්න් ගම්මානයේ මෝඩ් බෙලාම් නම් මෙනෙවියක් සමග ඔහුගේ සම්බන්ධයක් තිබිල තියෙනවා. ඇය සමග ඔහු ලියුම් ගනුදෙනු කර ඇති බව පැහැදිලියි. ඊට පස්සේ අපට හැකිවුණා මේ තැනැත්තිය කවුද කියල හඳුනාගන්න. ලියුම් ටික ඔක්කොම පොලිසියේ. මට ඒවා අරගෙන එන්න හැටියක් තිබුණේ නැහැ. නමුත් කිසිම සැකයක් නැහැ. මේක සෑහෙන කාලයක ඉඳන් තිබිල තියෙන පෙම් සබඳකමක්. ඔහුගේ මේ හයානක මරණය හා එය සම්බන්ධ කළ හැකි විධියක් ඇතැයි කියලා මට නම් පෙනෙන්නේ නැ. කොහොම වුණත් ඔහු හමුවෙන්න, ඇය කල්තබා මේ වෙලාව යොදාගෙන තිබුණු බව ඇත්තයි."

"ඒ වුණත් ඔබ හැමදෙනෙක්ම නෑමට යොදාගන්නා, විවෘත තැනක් - නාන තටාකයක් වගේ තැනක් යොදා ගනිවිද එහෙම හමුවීමකට?" මම ඇසිමි.

"පාසල් ශිෂ්‍යයින් කිහිප දෙනෙක් මැක්ගර්සන් සමග නොසිටීම, අහම්බෙන් සිදුවුණු දෙයක්" ඔහු කීය.

"අහම්බෙන් වුණු දෙයක්?"

ස්ටැක්හර්ස්ට් තලල රැළි කළේ කල්පනාකාරී වෙමිනි.

"මැක්ගර්සන් සමග මුහුදේ නාන්න යන්න සුදානමින් ළමයි කීපදෙනෙක් ඉඳල තියෙනවා. ඔවුනට යන්න නොදී රඳවාගෙන තියෙන්නේ ඉයන් මර්ඩොක්. චීෂ් ගණිතය ගණන් වගයක් හඳල සම්පූර්ණ කරල, උදේ කෑමට පෙර තමාට පෙන්විය යුතු බව මර්ඩොක් ළමයින්ට තදින්ම කිව්වලු. අසරණ මනුස්සයා. ඔහුත් මේ සිද්ධියෙන් හරිම කම්පාවට පත්වෙලයි ඉන්නේ."

"ඒ වුණත් මට අහන්න ලැබුණේ ඔවුන් අතර මිත්‍රත්වයක් නොතිබුණු බවයි!"

"කාලෙකට පෙර නම් එහෙම තමයි. නමුත් දැන් අවුරුද්දක පමණ කාලයක් තිස්සේ, මැක්ගර්සන් හා මර්ඩොක් අතර හොඳ

මිත්‍රත්වයක් තිබුණා. මර්ඩොක් ස්වභාවයෙන් නම්, අනුන්ට එව්වර අනුකම්පා කරන, සමාව දෙන තාලේ කෙනෙක් නෙමෙයි."

"මටත් අහන්න ලැබුණේ එවැනි කතාවක්. මට මතකයි ඔබ කිව්වා මේ බල්ලෙක් සම්බන්ධයෙන් ඔවුන් දෙදෙනා අතර පැන නැගුණු ආරවුලක් ගැන?"

"ඒව ඔක්කොම අවසන්වුණා"

"ඒ වුණත් හිත්වල තරහ හැඟීමක් තියෙන්න ඇති?"

"නෑ නෑ. දෙන්න හොඳ යාළුවෝ බවට පත්වුණා. මට ඒ ගැන හරිම විශ්වාසයි."

"හොඳයි. එහෙම නම් අපට හොයා බලන්න තියෙන්නේ මේ තරුණිය ගැන ප්‍රශ්නයයි. ඔබ ඇයව හඳුනනවාද?"

"ඇය හැම කෙනෙකුම හඳුනන කෙනෙක්. මේ පළාතෙ ඉන්නා රූපසුන්දරිය ඇයයි. ඉතාම ලක්ෂණ කාන්තාවක්. ඇය වෙත මැක්ෆර්සන්ගේ හිත ඇදිල ගිහින් තියෙනා බව මං දනහිටියා. ඒ වුණත් මේ ලියුම් ගනුදෙනු තරමට ඒක දුරදිග ගිය බවක් මං දනහිටියේ නැහැ."

"කවුද මේ තැනැත්තී?"

"මහලු ටොම් බෙලාමිගේ දුව. මේ අවට, භූල්වර්ත්වල බෝට්ටු හා නෑන තටාක හැම එකක්ම වගේ අයිති ටොම් බෙලාමිට. ඔහු කලින් ධීවරයෙක්ලු. නමුත් දැන් සැහෙන වත්පොහොසත්කම් තියෙන කෙනෙක්. ඔහු සහ ඔහුගේ පුතා විලියම් දෙදෙනා හවුලේ තමා මේ ව්‍යාපාර කරගෙන යන්නේ"

"අපි භූල්වර්ත්වලට ඇවිදගෙන ගිහිං. ඔවුන් හමුවෙලා බලමු?"

"ඔවුන් හමුවෙන්නෙ මොකක් සඳහා කියලද අපි කියන්නේ?"

"ආ.... අපි මොකක් හරි කාරණයක් හොයාගමු. මේ අසරණ මනුෂ්‍යයා මේ වගේ හයානක දෙයක් නමන්න කරගන්න වෙන්න බැහැ නේ. ඔහුගේ ශරීරය හරහා කසයකින් පහර එල්ල කළා නම්, ඒ කසයේ මීට අල්ලාගෙන ඉන්න ඇත්තේ කවුරුහරි මිනිසෙක්. මේ වගේ පාළු පළාතක මැක්ෆර්සන් ආශ්‍රය කරන්න ඇත්තේ, බොහොම සීමාසහිත මිත්‍රයින් පිරිසක්. අපි ඒ හැම හිතවත් කමක් ගැනම, හැම දිසාවකටම සෝදිසි කරල බලමු. මෙහෙම දෙයක් කරන්න කාට හරි අරමුණක් තිබුණේ ඇයි කියල එතකොට හොයාගන්න බැරිවෙන එකක් නැහැ. එතකොට අපරාධකාරයා කවුද කියන එක හඳුනාගැනීම අපහසු වෙන්නෙත් නෑ"

මෙම සිද්ධියේ බේදජනක බව නිසා, අප දෙදෙනාම සිටියේ සැහෙන කැලැබීමකිනි. එසේ නොවන්නට, තයිම් පදුරුවල පිපුණු මල්වලින් නැඟුණු සුගන්ධය ආසාදනය කරමින් ගිය මේ ගමන, ප්‍රසන්න එකක් වීමට ඉඩ තිබිණි.

මුහුදු බොක්ක සමීපයේ වෙරළට නුදුරින් භූල්වර්ත් ගම්මානය පිහිටා තිබුණේ අඩකවයක හැඩයටයි. පැරැණි ගම්මානයේ පිටිපසට වන්නට, අලුතින් තැනු නිවාස කිහිපයක්ම අපට දක්නට ලැබිණි. ස්ටැක්හර්ස්ට් මා කැඳවාගෙන ගියේ මෙවැනි නිවාස පිහිටි දෙසටයි.

"බෙලාමී ඔහුගේ නිවසට දාලා තියෙන නම - ද හැවන්. අර ඇත කෙළවරේ පෙනෙන්නෙ. ගල්ලෑලි වලින් තැණූ වහලක් ඇති උස කුළුණක් සමග නිවස. මුලින් බොහොම නැතිබැරි මිනිහෙකුට සිටි කෙනෙකුට මේකක් තරක නෑ. දෙයියෝ සාක්කි! අර බලන්න!"

ද හැවන් නිවසේ ඉදිරි ගේට්ටුව විවෘත විය. එයින් කිසිවෙක් එළියට පැමිණියේය. ඒ උස කෙටිටු පුද්ගලයා හඳුනාගැනීමට අපට අපහසු වූයේ නැත. ඒ පාසලේ ගණිතඥයා වූ ඉයන් මර්ඩොක්ය. මොහොතකින් ඔහු මහ මගට පා තබද්දී අප ඉදිරියට හමුවිය.

"හලෝ!" ස්ටැක්හර්ස්ට් ඔහු අමතර කථා කළේය. මර්ඩොක් හිස මදක් සොලවා, අප දෙස තෙත් කොණින් බැලීය. මීළඟට ඔහු අප මඟහැර දිගටම යාමට ඉඩ තිබිණි. එහෙත් ඔහුගේ විදුහල්පතිතුමා, මර්ඩොක් අල්ලා ගත්තේය.

"ඔබට මොනවද එහේ තිබුණු රාජකාරි?" විදුහල්පතිවරයා ඇසීය. මර්ඩොක්ගේ මුහුණ කෝපයෙන් රතු පැහැවීය.

"මහත්මයා. මං රැකියාව කරන්නේ ඔබ යටතේ. ඔබේ වහල යට බව ඇත්තයි. නමුත් මගේ පෞද්ගලික කටයුතු හැම එකක්ම, ඔබට හෙළි කරන්න උවමනා බවක් මා දනහිටියේ නෑ"

මුහුණදීමට වී තිබූ සිදුවීම් නිසා ස්ටැක්හර්ස්ට්ගේ සිත පැවැතියේ ද කැලැඹුණු තත්ත්වයකයි. එසේ නොවන්නට ඔහු තවත් ඉවසා සිටින්නට ඉඩ තිබිණි. නමුත් දැන් ඔහු ද අතිශයින්ම කෝපයට පත්විය.

"ඔබේ පිළිතුර නම් බොහොම නින්දාසහගත එකක් මර්ඩොක් මහත්මයා"

"ඔබේ ප්‍රශ්නයත් ඒ වගේම එකක් තමයි."

"ඔබේ අයහපත් ගතිපැවතුම් දැක දැකත්, මං ඒවා නොදක්ක වගේ හිටි පළමුවෙනි වතාව මේක නොවෙයි. ඒ වුණත් මේක තමයි අන්තිම වතාව. ඔබේ අනාගතයට කරුණාකරල සුදුසු වැඩ පිළිවෙළක් යොදාගන්න."

"මං එහෙම දෙයක් කරන බලාපොරොත්තුවෙන් තමයි හිටියේ. ගේබල්ස් විදුහල කෙනෙකුට ජීවත් වෙන්න පුළුවන් තැනක් කළ, මගේ එකම මිත්‍රයන් මට අද අහිමිවුණා."

තවදුරටත් එතැන නොදැඳුණු මර්ඩොක් යන්නට ගියේය. ස්ටැක්හර්ස්ට් ඒදෙස බලා සිටියේ කෝපයෙන් දිලිසෙන දෑසිනි.

"ඔය මිනිහගෙ පිළිවෙළ ඉවසන්න පුළුවන් කාටද?" ඔහු කීවේ උස් හඬිනි.

මෙම සිදුවීමෙන් මගේ සිතට යම් හැඟීමක් එක්වරම කාවැදිණ. එනම් ඉයන් මර්ඩොක් මහතා, අපරාධය සිදුවී ඇති පරිසරයෙන් වහා ඉවත්වී යාමට මාර්ගයක් සාදාගත් බවයි. අන්ධකාර ආකාශයේ ආලෝකයක් ඇතිත් මතු වී එන්නායේ, මගේ සිතේ ද නොපැහැදිලි සැකයක් මතු වී ඒමට පටන් ගත්තේය. බෙලාම් පවුල හමුවීමට අප යන ගමනින් සමහර විට තවත් කරුණු පැහැදිලි වීමට ඉඩ ඇත. ස්ටැක්හර්ස්ට් තම කෝපය සංසිඳවාගෙන යථා තත්ත්වයට පත්විය. අපි 'ද හැවන්' නිවස වෙත ළඟා වූයෙමු.

ටොම් බෙලාම් මහතා, රතුපාට රැවුළක් තිබූ මැදිවියේ පුද්ගලයෙක් විය. කෝපයට පත් ස්වභාවයකින් සිටි ඔහුගේ මුහුණ ද වහා රැවුළේ පැහැයට හැරුණු බව මම දුටුවෙමි.

"මහත්මයා, මට ඔය විකාර කිසිඑකක් දැනගන්න උවමනාවක් නෑ. මේ මගේ පුතා ඉන්නවා නේද....." ඔහු පැවසුවේ කාමරයේ මුල්ලක සිටි තම පුත්‍රයා පෙන්වමිනි.

උස, තරබාරු තරුණයෙකු වූ ඔහුගේ මුහුණේ තිබුණේ, කිසිවෙකු තුරුස්සන සැරපරුෂ බැල්මකි.

"මගේ පුතන් මේ ගැන මා සමග එකඟ වෙනවා, මැක්ගර්සන් මහත්මයා මෝඩට බැල්ම හෙළා එක, හිතවත්කම් පෑව එක, අපට මහා අපහාසයක්. ඔව් මහත්තයා, කසාදයක් බඳිනවා කියන වචනයවත් මතක් කරලා නෑ. ඒ වුණත් මේ ලියුම් ගනුදෙනු? හමුවීම? ඔය වගේ දේවල් අපි දෙන්නගෙන් එක්කෙනෙකුටවත් අනුමත කරන්න පුළුවන් දේවල් නෙමෙයි. ඒකිගෙ අම්ම ජීවතුන්

අතර නැහැ මහත්තය. ඇගේ එකම භාරකාරයෝ අපි. අපි තීරණයක් අරගෙන ඉවරයි....."

එතැනට පැමිණි තරුණ කාන්තාවක් නිසා, ඔහුගේ දේශනය එක්වරම නැවතිණි. මොන තරම් රුමත් කාන්තාවක් රැසක් මැද වුවද, ඇය ශෝභමාන රූ රැසක් ලෙස කැපී පෙනෙනු නිසැකය. මෙවැනි පරිසරයක, මෙවැනි මුල් වලින් මෙතරම් ශෝභමාන පුෂ්පයක් විකසිත වෙතැයි කාට නම් සිතිය හැකිද? මා බුද්ධියට මිස හදවතට මුල් තැන දෙන්නෙකු නොවේ. ඒ නිසා, කාන්තාවකගේ රුමත් කමෙන් මගේ සිතට වෙනසක් දැනී ඇත්නම් ඒ ඉතා කලාතුරකිනි. එහෙත් මෝඩ බෙලාම් මෙනෙවියගේ මුහුණේ මා දුටුවේ අතිශයින්ම සොඳුරු චිත්තාකර්ෂණීය බවකි. දොර විවෘත කරගෙන එහි පිවිසී ඇය, හැරලිව ස්ටැක්හර්ස්ට් ඉදිරියේ නැගිට, දෙතෙන් විශාල කරගෙන නොසැලී බලා සිටියාය.

"ෆිට්ස්රෝයි මියගිය බව මට දැනගන්න ලැබුණා" ඇය කීවාය.

"විස්තර හැමදෙයක්ම මට බය නැතුව කියන්න"

"ඔබේ පාසලේ අනෙක් ගුරු මහත්තයා මරණය ගැන අපට දනුම් දුන්නා" පියා අපට කරුණු පැහැදිලි කර දුන්නේය.

"ඇයි ඔහේල මගේ සහෝදරීව මේකට සම්බන්ධ කරගන්නේ?" තරුණයා ගෙරෙව්වේය.

ඔහුගේ සොයුරිය තරුණයා වෙත හෙළුවේ සාහසික බැල්මකි. "විලියම්. මේක මගේ වැඩක්. කරුණාකරල මේක මට උවමනා ආකාරයට විසදාගන්න ඉඩදෙන්න. මෙතැන අපරාධයක් සිදුවෙලා තියෙන බව පැහැදිලියි. ඔකට වගකිවයුතු පුද්ගලයා මට අල්ලා දෙන්න පුළුවන් නම්; මිය ගිය මනුෂ්‍යයා වෙනුවෙන් මට කරන්න පුළුවන් යුතුකමක් එව්වරයි."

මගේ මිත්‍රයා වූ ස්ටැක්හර්ස්ට් පැවසූ කෙටි විස්තරයට, ඇය සන්සුන්ව, එහෙත් දූඩ් අවධානයකින් සවන් දුන්නාය. ඇය රූප ශෝභාවම පමණක් නොව, නොසැලෙන මනසක් හා දූඩ් චිත්ත ශක්තියක් ඇති තැනැත්තියක් බව, මම වටහාගතිමි. සියලු ආකාරයෙන්ම පරිපූර්ණ, සුවිශේෂ කාන්තාවක ලෙස මෝඩ බෙලාම් මගේ මතකයේ හැමදාමත් රැඳෙනු ඇත. ඇය මා ගැන ද දැනසිටී බව මා තේරුම් ගත්තේ, කථාව අවසානයේ ඇය මා ඇමතු පිළිවෙළ නිසයි.

"හෝමස් මහත්මයා, මේ අපරාධකාරයන් හොයලා, ඔවුන් අධිකරණය ඉදිරියට ගෙනෙන්න. ඔවුන් කවුරු වුණත් කමක් නැහැ. මගේ සම්පූර්ණ සහයෝගය සහ අනුකම්පාව ඔබට ලැබෙනවා" ඇය කථා කරගෙන යද්දී, ඇයගේ දෙනෙත සිය පියා හා සොහොයුරා දෙසට යොමු වූ බවක් මට පෙනිණ.

"ඔබට ස්තූතියි" මම කීවෙමි.

"මෙවැනි ප්‍රශ්නවලදී කාන්තාවන්ට ඉවෙන් වගේ වැටහෙන දේවල්, මං බොහෝම අගය කරනවා. ඔබ "ඔවුන්" කියන වචනය පාවිච්චි කළා. ඔබ එයින් අදහස් කරන්නේ එතැන එක්කෙනෙකුට වැඩි ගණනක් ඉන්න බවද?"

"මැක්ගර්සන් මහත්මයා ගැන මං හොඳින් දනහිටියා. ඔහු බොහොම නිර්භීත ඒ වගේම ශක්තිමත් කෙනෙක්. ඔය කියන විධියේ බිහිසුණු කුමාර ඔහුට සිදුකරන්න තනි මිනිසෙකුට බැහැ."

"මට ඔබ සමග තනිවම වචනයක් කරාකරන්න පුළුවන්ද?"

"මෝඩ්! මං උඹට තේරුම් කරල කියන්නේ. මේ වැඩෙට උඹත් පැටළෙන්න හදන්න එපා." ඇගේ පියා කැහැසිවේ දුටි කෝපයෙනි.

තරුණිය මා වෙත හෙළුවේ අසරණ වූ බැල්මකි.

"මොනවද මහත්මයා මගෙන් කෙරෙන උචමතා?"

"කාරණා හැම දෙයක්ම හෙට අනිද්දා වෙද්දි මුළු ලෝකයාටම දනගන්න ලැබෙනවා. ඒ නිසා, අපි ඒවා මෙතැන කතාබහ කළා කියල වැරද්දක් වෙන්නෙ නැහැ" මම කීවෙමි. "මගේ වැඩි කැමැත්තක් තිබුණේ මේක පෞද්ගලිකවම අසා දනගන්නයි. නමුත් ඔබේ පියා ඊට විරුද්ධයි. ඒ නිසා ඔවුන් කාරණා දනගන්නාවේ. මැක්ගර්සන් මහත්මයාගේ සාක්කුවේ තිබිල ඔබ ලියූ ලියුම් කැබැල්ලක් හමුවුණා. හදිසි මරණ පරීක්ෂණයේදී මේක ගැන ප්‍රශ්න ඇතිවෙන බවට සැකයක් නැහැ. ඔබට හැකිනම් ඒ ගැන යම් පැහැදිලි කිරීමක් කරන්න."

"ඒක හංගන්න හේතුවක් මට නම් පෙනෙන්නෙ නෑ" ඇය කීවාය.

"අපි ළඟදී විවාහවෙන බලාපොරොත්තුවෙන් විවාහ ගිවිසගෙනයි හිටියේ. අපි එය රහස්‍යක් හැටියට තබාගත් හේතුව මේකයි. ෆිට්‍රෝයිගේ මාමා බොහොම වයස්ගත, මරණාසන්නව

"කොහොමද ඔබට මේ ලියම ලැබුණේ?"

ඉන්නා කෙනෙක්. ඔහුගේ කැමැත්තට විරුද්ධව විවාහ වුණොත්, ඔහුගේ දේපොළ හිටප්පරෙයිට අහිමිකරාවිද කියන සැකයක් තිබුණා. ඒ හැරෙන්න ඒක සඟවා තබාගන්න අපට වෙන කිසිම හේතුවක් තිබුණේ නැහැ."

"උඹට තිබුණ හේ මිය ටික අපට කියන්න" ටොම් බෙලාම් ගබ්දා තබා කීවේය.

"මං එහෙම කරනවා තාත්තේ, තාත්තල මටත් අනුකම්පාවක් දුක්වුවා නම්"

"මගේ දුව පිට පළාතක කෙනෙක් එක්ක විවාහ වෙනවට, මං කැමැති වුණේ නැහැ."

"පිට පළාත්වල මිනිසුන්ට තාත්තගේ තියෙන අකමැත්ත නිසා තමයි, මට මේක කියන්න බැරි වුණේ. හමුවෙන්න යොදාගත් එක ගැන කියනවා නම්....." ගුවොමේ සාක්කුවට අත දමූ ඇය, ගුළිකර තිබූ ලියුම් කැබැල්ලක් එළියට ගත්තාය. "මේ ලියුමට පිළිතුරක් තමා මං ලියුවේ"

සොදුරිය,

අඟහරුවාදා සවස ඉර බැහැගෙන යද්දී, මුහුදු වෙරළේ පරණ තැනදීම අපි හමුවෙමු. මට පිටපි ආ හැකි එකම වෙලාව ඒකයි.

එෆ්.එම්

"අදයි අඟහරුවාදා, මං ඔහු හමුවෙන්න බලාපොරොත්තු වුණේ අද හැන්දෑවටයි."

මම ලියුම් කැබැල්ල අනෙක් පස හරවා බැලිමි.

"මේක කොහොමටවත් තැපෑලෙන් ආවා වෙන්න බැහැ. කොහොමද ඔබට මේ ලියුම ලැබුණේ?"

"ඒ ප්‍රශ්නයට මට පිළිතුරු දෙන්න බැහැ මහත්මයා, ඔබ සොයා බලන කාරණයට ඒකෙ සම්බන්ධයක් නැහැ. නමුත් ඔහු මරාදැමීමට අදාලව ඔබ කරන ඕනෑම විමසීමකට පිළිතුරු දෙන්න මං සූදානම්"

ඒ කී අයුරින්ම, ලියුම තමා වෙත ලැබුණේ කුමන අයුරකින්ද යන්න ඇය හෙළි නොකළාය. ඇය සමග කළ සාකච්ඡාවෙන් ප්‍රයෝජනවත් යමක් සොයා ගැනීමට මට නොහැකි විය.

"බෙලාම් මෙනෙවිය. මැක්ෆර්සන් මහත්මයා ඔහුට සිටින හතුරන් ගැන ඔබට කවදාවත් කියල තිබුණේ නැද්ද?"

"කවදාවත් නැහැ. ඔහුට කිසිම හතුරෙක් මේ ලෝකෙ ඉන්නවද කියල මට හිතාගන්නවත් බැහැ."

"ඒ වුණත් ඔබේ අතපතා, ඔබේ සෙනෙහසපතා ඉදිරිපත් වූ තරුණයින් නම් කීප දෙනෙකුවත් ඉන්න ඇති?"

"ඊට පිළිතුරක් නොදුන් ඇය, මඳක් ලැජ්ජාවෙන් රතු වූවාය. යළිත් ඇගේ පෙනුම යථා තත්ත්වයට පත්විණි.

"මං ඒ ප්‍රශ්නය නැවතත් ඔබෙන් අහනවා"

"ඔව්. ඔබ හරි" ඇය පිළිතුරු දුන්නාය.

"ඉයන් මර්ඩොක් මහත්මයා එහෙම කෙනෙක් නෙමෙයිද?"

යළිත් වරක් ඇගේ මුහුණ රතු විය. මෙවර ඇගේ මුහුණේ දක්නට ලැබුණේ කැලඹීමට පත් බවකි.

"මමත් එහෙම හිතු කාලයක් තිබුණා. නමුත් ෆිට්ස්රෝයි හා මා අතර සම්බන්ධය ගැන දැනගත්තට පස්සේ, ඉයන්ගේ පිළිවෙළ වෙනස් වුණා."

මෙම පුද්ගලාකාර පුද්ගලයා හැන මගේ සිතේ මතු වූ සැකය වඩාත් ප්‍රබල වන බව මට දැනිණි. ඔහුගේ අතීතය පිළිබඳව වැඩිදුර සොයා බැලිය යුතුය. ඔහුගේ කාමරය රහසින් සෝදිසි කර බැලීමට මම ඉටා ගත්තෙමි.

"හැරල්ඩ්. මට එක් පරීක්ෂණයක් සඳහා ඔබෙන් අවසර උවමනායි." මා ඔහුට කීවේ අප බෙලාම් නිවසින් පිටවී එද්දීය.

"ඒ මොකක්ද?"

"මට ඕනෑ ඉයන් මර්ඩොක්ගේ කාමරය රහසින් සෝදිසි කර බලන්න."

"කිසිම ප්‍රශ්නයක් නැ. මං ඔබට ඒකට අවස්ථාවක් හැකි ඉක්මනින් සලසා දෙන්නම්. ඔය මිනිහා ගැන මගේ හිතේ ලොකු සැකයක් මතුවුණා"

දූ හැවන් නිවසේ සිට අප ආපසු ආවේ, මේ පැටළුණු තුල් කැරැල්ලේ එක් කෙළවරක් අපගේ ග්‍රහණයට හසුවී ඇතැයි යන විශ්වාසයෙනි.

සතියක් ගතවී ගියේය. හදිසි මරණ පරීක්ෂණයෙන් ද සතුටුදායක ප්‍රතිඵල නොලැබිණි. මරණය පිළිබඳ සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා, එය කල් තැබිණි. මේ අතර මර්ඩොක්

පිළිබඳ යටගිය තොරතුරු සොයා බැලීමට ස්ටැක්හර්ස්ට් පියවර ගත්තේය. ඔහුගේ කාමරය ද ඉක්මන් පරීක්ෂාවකට ලක්කෙරිණි. එහෙත් එයින්ද ප්‍රතිඵලයක් නොලැබිණ. මරණය සිදුවූ ස්ථානයට ගොස්, එතැන හා ඒ අවට මම යළිත් වරක් හොඳින් සෝදිසි කර බැලුවෙමි. එසේ සිදුවූ අවස්ථාවේ දක්නට ලැබුණු දේවල්, ආ ගිය පුද්ගලයන්, සැක මතුවූ කරුණු, මගේ මනස තුළ විභාගයට ලක් කළෙමි. එහෙත් අලුතෙන් නිගමනයකට එළඹීමට තරම් කිසිවක් නොදුටුවෙමි. මගේ පරීක්ෂණ කියවා ඇති පාඨකයන්ට මා කිසිදිනෙක මෙවැනි ගැටලුමය තත්ත්වයකට මුහුණදී නොමැති බැව් සිහිවනු ඇත.

අලුත් ආරංචියක් මුලින්ම අහන්නට ලැබී තිබුණේ මගේ වයස්ගත ගෘහපාලිකාවටයි. ගම්බද දී ආරංචි ක්ෂණිකව අසන්නට ලැබෙන, ගමටම විශේෂ ගුවන්විදුලිය මගින් ඇයට මේ ආරංචිය ලැබී ඇත.

"හරිම කණගාටුදායක ආරංචියක් මහත්මයා, ඒ ගමන මැක්ගර්සන් මහතාගේ බල්ලා ගැන."

ගම්බද ඕපාදූප කරා හෝ ආරංචි ගැන කතාබහ කිරීමට මා කිසිවිටෙකත් ඇය උනන්දු කළේ නැත. එහෙත් මෙය මගේ සිත් ඇදගැනීමට සමත් ආරංචියකි.

"මැක්ගර්සන් මහත්මයාගේ බල්ලාට මොකද වෙලා තියෙන්නේ?"

"මියගිහින්! ස්වාමියා ගැන ශෝකයෙන් මියගිහින්!"

"කවුද මේක ඔබට කිව්වේ?"

"ඇයි මහත්තයා කවුරුත් ඔය ගැනෙන් කථාකරන්නේ. පහුගිය සුමානෙම උෟ කිසිම කැමක් කැවෙ නැතිලු. උගේ පිළිවෙළ එන්න එන්නම බිහිසුණු වුණාලු. ඊට පස්සේ ගේබල්ස් ඉස්කෝලෙ මහත්වරු දෙන්නෙකුට දකින්න ලැබිල තියෙනවා, බල්ලා මියගිහින් ඇති බව. කොහේද දන්නවද? මුහුදු වෙරළේ උගේ ස්වාමියා මියගිය තැනම."

හරියටම ස්වාමියා මියගිය තැනම!

මේ වචන මගේ මනසට තදින්ම වැදිණි. මෙය ඉතාම වැදගත් සංඥාවක් නොවේද? තම ස්වාමියාට ඇති ආදරය නිසා සුනඛයන් මෙසේ මියයාම පුද්ගලයන් නොවේ. එහෙත් ඔහු මියගිය තැනම! මේ පාඨ මුහුදු වෙරළ උෟට මරු කැඳෙව්වේ ඇයි.....? හයානක

කෝන්තරයක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සුරතල් බල්ලාත් මාරයා විසින් බිලිගනු ලැබුවේද? එය විය හැකිද? ඔව්, මගේ සිතේ ඉවක් මෙන් දැනුණු සංඥාව ඉතා සියුම් එකකි. එහෙත් එය ක්‍රමක්‍රමයෙන් ශක්තිමත් වන බව මට හැඟිණ.

මිනිත්තු කිහිපයක් යඳි මම ගේබල්ස් පාසල වෙත පිටත්වී ගියෙමි. ස්ටැක්හර්ස්ට් ඔහුගේ කාර්යාලයේදී මට හමුවිය. මගේ ඉල්ලීම අනුව මියගිය බල්ලා මුලින්ම දුටු, සඩ්බරි සහ බ්ලවින්ට් නම් ශිෂ්‍යයින් දෙදෙනා විදුහල්පති විසින් කැඳවන ලදී.

"ඌ මැරී වැටිලි ගිටියේ නාන තටාකයේ අසිනෙ. හරියටම මැක්ගර්සන් මහත්මයා වැටිලා ගිටි තැනමයි. ඌ උගේ ස්වාමියාට ඉවකරමින්, ඒ ඉවවැටී තිබුණු පාරේ යන්න ඇති" එක් සිසුවෙක් කිය.

ස්වාමියාට අතිශයින්ම ආදරය කළ අසරණ සතාගේ මළ සිරුර බැලීමට මම ගියෙමි. අයර්ඩේල් - ටෙරියර් වර්ගයේ සුනඛයෙකු වූ උගේ මාතෘගර්භය, විද්‍යාලයියා ශාලාවේ පැදුරක් මත තබා තිබිණ. උගේ මළසිරුර දරදඩු වී ඇති බවත්, ඌ හාත් අකුළාගෙන සිටින ඉරියව්වෙන් සිටි බවත්, මම දුටුවෙමි. උගේ දෑස් එළියට නෙරා තිබූ අයුරෙන්, මරණයට පෙර ඌ දඩ් වේදනාවකින් පීඩා විඳ ඇති බැව් තහවුරු විය.

මිළඟට මා පාසලෙන් පිටත්ව ආවේ මුහුදු වෙරළ වෙතයි. මා මුලදී ද සඳහන් කළ, හුණුගල් පවුරේ ස්වාභාවිකව සෑදුණු ආවාටය තුළට මුහුදු රැල්ලේ දිය එකතුවීම නිසා සෑදුණු, නාන තටාකය ඇතදීම දකගන්නට ලැබිණ. හිරු බැස යාමට ඔන්න මෙන්න කියා තිබියදී මා එහි ළංවන විට, උස් ගල්පර්වතයේ සෙවණැල්ල මුහුද දෙසට වැටී තිබිණි. මුළු මුහුදු වෙරළම සම්පූර්ණයෙන්ම පාර්වට ගොස්ය. අහසේ කැහැසි කුඩා මුහුදු කුරුල්ලන් දෙදෙනෙකු හැරෙන්නට පණ ඇති කිසිවෙකුගේ සේයාවක් වත් නොමැත. මඳ ආලෝකයක් තවමත් අවට පැතිරිණි. මියගිය සුනඛයා මුහුදු වෙරළ මත ඇඳවැටී සිටී තැන, උගේ සිරුරේ හෑඩයට මුහුදු වැල්ල තදවී ඇති සැටි මම යන්නමින් දුටුවෙමි. එය තිබුණේ මැක්ගර්සන්ගේ තුවාය තබා තිබූ ගල අසලමය. අවට සෙවණැලි තද කළු පැහැයට හැරෙනතුරුත්, කල්පනා කරමින් මම සෑහෙන වේලාවක් වෙරළේ රැඳී සිටියෙමි.

මගේ මනසට, අදහස් රැසක් දසනින් ගලා එමින්, යළි ඉවතට යමින් තිබිණි. මා මුහුණ දුන්නේ කෙනෙකු මහ රැ බියකරා සිහිනයක් දකිද්දී පත්වෙන තත්ත්වයකටයි. ඔබ යම්කිසි වැදගත් වටිනා දෙයක් සොයමින් සිටී. එය කොහේ හෝ ඇති බව ඔබට විශ්වාසය. කුමන උත්සාහ දරුවත් එය ඔබට ලබාගත නොහැක. එදා හැන්දෑවේ මුහුදු වෙරළේ, මරණයේ දොරකඩ මට දැනුණේ ද එවැනි හැඟීමය. අන්තිමේදී මම ආපසු හැරී නිවස බලා ගියෙමි.

හුණුගල මතින් කඳුමුදුන දෙසට වැටී තිබූ අධිපාරේ ඉහළට නැගිණි. මා එහි මුදුනට ළඟාවූවා පමණි. මා මෙතරම් නොඉවසිල්ලෙන් අල්ලා ගැනීමට තැත්කළ, එහෙත් අපහසු වූ එය, එක් ක්ෂණයකින් විදුලි කෙටීමක් ලෙස මගේ සිත ආලෝකමත් කරමින් ඇතුළුවිය.

වොට්සන් මා සමග කළ පරීක්ෂණ ගැන ලියද්දී මේ කරුණ සඳහන් කර ඇති බැව් නිසැකය. එනම් විද්‍යානුකූල ඉගෙනීමක් නොලබා, මා ලබාගත්, මොළයේ ගබඩාකරගත් අතිවිශාල දැනුම් සම්භාරයේ වැදගත්කමයි. මගේ අපරාධ පරීක්ෂණ කටයුතුවලදී මෙය මට බොහෝ සෙයින් උපකාරී වෙයි. මගේ මනස, පිරි ඉතිරි ගිය විශාල ගබඩා කාමරයක් වැනි තැනකි. දැනුම කුඩා පැකට්ටු ලෙස සකසා, එකිනෙකට තදින් හිරවෙන සේ එහි අසුරා ඇත. එහි අඩංගු කරුණුවල ප්‍රමාණය කොතරම් අතිවිශාල ද යත්, ඒවා පිළිබඳව මගේ සිහියේ රැඳී ඇත්තේ ඡායා මාත්‍රයකින් පමණි. මෙම පරීක්ෂණයේදී ප්‍රයෝජනවත් වෙන යමක්, මගේ මනස තුළ ඇති බැව් මම දැන සිටියෙමි. එය අපැහැදිලිය. එහෙත් එය පැහැදිලි කරගත හැක්කේ කෙසේද යන්න මම දනිමි. එය අති මහත් දෘඪාත්මක, විශ්වාස කිරීමටත් අපහසු දෙයකි. නමුත් විසඳුම බොහෝදුරට එයයි. මම මුළුමනින්ම, එහි අධියටම පරීක්ෂා කර බලන්නෙමි.

මගේ නිවසේ විශාල ගබඩා කාමරයක් ඇත. එය මුළුමනින්ම පිරි ඇත්තේ පොත්වලිනි. මම මෙය තුළට වැදී පැයක කාලයක් මට අවශ්‍ය දේ සෙවීමි. අවසානයේ මා එළියට ආවේ වොකලට් දුඹුරු පැහැය හා රිදී පැහැය ගත් ග්‍රන්ථයක් අතැතිවය. මගේ මතකය අවදි කළ කරුණ, එහි පරිච්ඡේදයක සඳහන් බව මට මතක තිබිණ. මම වහාම පොත පෙරළා බැලීමි. ඔව්. එය සිදුවීමට ඇත්තේ සුළු ඉඩක් පමණි. එහෙත් එය ඇත්තෙන්ම ඵලදායී

සිදුවුවා දැයි දනගන්නා තුරු මගේ සිතට විවේකයක් නැත. පසුදා කළයුතු වැඩ සැලසුම් කරගෙන එදා මා නින්දට යද්දී රැබෝට් තිබිණි.

එහෙත් එම කටයුත්තට උදේ පාන්දරම බාධාවක් ඇති වූයේ, මා නොසන්සුන් කරමිනි. උදේ පාන්දර තේ කෝප්පය බී, මා වෙරළට යාමට සූදානම් වුවා පමණි. සසෙක්ස් පොලීසියේ පරීක්ෂක බාඩල් මා හමුවීමට පැමිණියේය. උස මහත සිරුරක් ද කල්පනාකාරී දෙනෙතක් ද තිබූ ඔහුගෙන් මා දුටුවේ කැළැඹුණු මුහුණකි.

"ඔබ ලබා ඇති අත්දැකීම් සම්භාරය ගැන මං හොඳින් දන්නවා මහත්මයා" ඔහු කීය. "මං මේ ප්‍රශ්නය ඔබට ඉදිරිපත් කරන්නේ රාජකාරී මට්ටමෙන් නොවෙයි. මේ මැක්ෆර්සන් සිද්ධිය මං සැහෙන දුරට විසඳලයි කියෙන්නේ. මෙතැන ප්‍රශ්නය කියෙන්නේ මං අත්අඩංගුවට ගැනීමක් කරන්නද එපාද?"

"ඔබ කියන්නේ ඉයන් මර්ඩොක් ගැනද?"

"ඔව් මහත්මයා, කාරණා ගැන හොඳින් කල්පනා කළොත් මේකට වගකිව යුත්තා වෙන කවුරුවත් වෙන් න බෑ. මේ ගම්බද, පාච්චළාත්වල කියෙන වාසිය ඒකයි. අපේ පරීක්ෂණය යොමු කළ යුත්තේ බොහොම පටු ක්ෂේත්‍රයකට, ඕක කළේ මිනිසා නොවෙයි නම් වෙන කවුද?"

"ඔහුට විරුද්ධව මොනවද ඔබට කියෙන සාක්ෂි?"

ඔහුගේ සිහිවිලි ගමන් කර තිබුණේ ද මගේ සිහිවිලි ගමන් කළ මාර්ගයේමය. මර්ඩොක්ගේ වටහා ගැනීමට අසිරු වර්තය, ඔහුගේ අභිරහස් ගතිපැවතුම්, බලු පැටවා පිළිබඳ ප්‍රශ්නයේදී පිළිබිඹු වූ දැඩි ප්‍රකෝපකාරී ස්වභාවය ආදී කරුණුවලට බාඩල්ගේ අවධානය යොමු වී තිබිණ. මීට අමතරව පසුගිය කාලයේ ඉයන් මර්ඩොක් මැක්ෆර්සන් සමග සණ්ඩු සරුවල් වී ඇති බව, මෝඩ් බෙලාම් මෙනෙවිය කෙරෙහි ඇතිකරගෙන තිබූ ආකර්ෂණය ආදී මා දන සිටි කරුණු සියල්ලම, පොලිස් නිලධාරීන් දන සිටියේය. තවත් එක් වැදගත් කරුණක් හැර අමතර යමක් ඔහු දන සිටියේ නැත. ඔහු නොදන සිටි එකම කරුණ, ඉයන් මර්ඩොක් ගේබල්ස් වලින් අස්වී මෙම ප්‍රදේශය හැරදමා යාමට සූදානම් වෙමින් සිටින බවයි.

"ඔහුට විරුද්ධව මේ තරම් සාක්ෂි තියෙද්දීත් ඔහුට මෙතැනින් ලිස්සලා යන්න ඉඩ හැරියොත්, මොකක්ද මං පත්වෙන

තත්ත්වය?" තරබාරු පොලිස් නිලධාරියා ඇසුවේ සැහෙන තැනින්මකට පත්විය.

"මේ කාරණය ගැනත් හිතන්න." මම කීවෙමි. "අපරාධය සිදුවුණු උදේ වෙලාවේ, ඔහු එතැන නොසිටී බව ඔහුට ඔප්පු කරන්න පුළුවනි. අන්තිම මොහොත වනතුරු ඔහු සිටියේ ඔහුගේ සිසුන් සමග. ඊළඟට අපි මැක්ෆර්සන්ට දැකලා මිනිත්තු කිහිපයක් ඇතුළත, මර්ඩොක් ආවේ පාසල පැත්තේ ඉඳලා.

ඊළඟට ඔබ සිහි තබාගත යුතු විශේෂ කරුණක් තිබෙනවා. අපි හිතමු මැක්ෆර්සන්ගේ ඇඟේ අප දුටු තුවාල මර්ඩොක් සිදුකළ ඒවා කියල. නමුත් තමන් තරමටම ශක්තිමත් පුද්ගලයෙකුට, මේ වගේ හයානක තුවාල සිදුකරන්න, මර්ඩොක්ට තනියම පුළුවන්ද? අවසාන වශයෙන් මේ තුවාල සිදුකරන්න ඔහු යොදාගත් ආයුධය මොකක්ද?

"මොකක්ද ඉතින් නැමෙනපුදු කසයක් හෝ එවැනි යමක් වෙන්න ඇති."

"මියගිය තැනැත්තාගේ ඇඟේ තිබුණු ලකුණු ඔබ පරීක්ෂා කරල බැලුවද?"

"මං ඒවා දැක්කා. වෛද්‍යවරයාත් දැක්කා" පොලිස් නිලධාරියා කීය.

"බාඩල් මහත්මයා, මම නම් ඒවා කාවයක ආධාරයෙන් වඩාත් හොඳින් නිරීක්ෂණය කළා. ඒවායේ තිබෙනවා හරිම පුදුමාකාර විශේෂ ලක්ෂණයක්"

"ඒ මොනවද හෝමිස් මහත්මයා?"

මම මගේ ලාච්චුවෙන් විශාල කරන ලද ඡායාරූපයක් ඉවතට ගෙන ඔහුට පෙන්වුවෙමි.

"මේ වගේ ප්‍රශ්නවලදී මං යොදාගන්නේ මේ ක්‍රමයයි."

"ඇත්තම කියනවා නම් ඔබ මේ දේවල් ගැඹුරටම විශ්ලේෂණය කරනවා."

"එහෙම නොකරනවා නම් මට අද මේ පැමිණ සිටින තත්ත්වයට එන්න ලැබෙන්නේ නැහැ. ඔබට පෙනෙනවාද මේ දකුණු උරහිස මත වැදුණු පහර නිසා, එහි සම ඉල්ලී, ඉදිමී ඇති සැටි. ඔබට පෙනෙන්නේ නැද්ද ඒකෙ යම් විශේෂත්වයක්?"

"එහෙම එකක් පෙනෙනවා කියල මට කියන්න බැහැ."

"ඇයි මෙතැන අපට පැහැදිලිවම පෙනෙනවානේ, මේ සම

ඉල්ලී ඇති අයුරු සෑම තැනකම එක සමාන නොවෙන බවත් ඔබට පෙනෙනවා ඇති. කේශ නාලිකා වලින් පිටවූ ලේ ස්වල්පයක් සමහර තැන්වල තියෙනවා. සමහර තැන්වල නැහැ. මෙන්න මෙතැන පහළට තිබෙන මේ ඉල්ලීමේ හැටිත් ඒ වගේමයි. මේකෙන් අපට තේරුම් ගත හැක්කේ මොකක්ද?”

“මට මොකුත් තේරුම් ගන්න බෑ. ඔබට එයින් යමක් හිතාගන්න පුළුවන්ද?”

“මට යමක් තේරුම් ගන්න හැකිවුණා වෙන්නත් පුළුවන්. නොවෙන්නත් පුළුවන්. වැඩිවෙලා යන්න පෙර තවත් විස්තර ඔබට කියන්න මට හැකිවෙයි. මෙම සලකුණු ඇති කළේ කුමකින්ද යන්න තේරුම් ගත්තොත්, අපට අපරාධකාරයා වෙත හුඟක් සම්පවෙන්නත් පුළුවනි.”

“මගේ මේ අදහස බැලූබැල්මට විකාර එකක් වගේ පෙනෙන්න පුළුවනි.” පොලිස් නිලධරයා කීය. “නමුත් මෙහෙම හිතන්නත් පුළුවනි. යකඩ දූලක් ගින්නෙන් රත්කරලා පිටේ තැබුවා නම් මෙවැනි දෙයක් ඇති විය හැකියි. මේ වඩාත් හොඳින් තිබෙන රතු ලකුණු තමයි, යකඩ දූලේ දිග අතට තිබෙන කම්බි. හරස් අතට තිබෙන ලකුණු එතරම් හොඳින් වැඳී තැහැ. ඒ තමයි හරස් කම්බි දිග කම්බිවලට යටින් යන තැන්.”

“හරි කදිම උදාහරණයක්, බාඩල් මහත්මයා. ඔබ අහල ඇති ඉස්සර කාලේ නාවිකයන්ට කසපහර දීමට භාවිත කළ ගැට තවයේ කසය ගැන. මේක ඒ විධියේ බොහොම තියුණු ගැට සහිත කසයකින් කළ තැලීමක් වෙන්න බැරිද?”

“දෙයියෝ සාක්කි හෝම්ස් මහත්තයා! ඔබ හරි. ඔබට අහුවුණා පොට.”

“එහෙමත් නැත්නම් අප හිතනවාට වඩා සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් හේතුවක් වෙන්නත් පුළුවන්. කොහොම වුණත් ඔබට ඔහුට අත්අඩංගුවට ගන්න තරම් සාක්ෂි නැහැ. බාඩල් මහත්මයා. අනෙක අපට අහන්න ලැබුණා නෙ ඔහුගේ කටින් පිටවුණු අත්හිම වචන..... සිංහ කේශර”

“ඔහු මරුවකල්ලෙන් කියන්න උත්සාහ කළේ වෙනත් දෙයක්ද දන්නෙ නෑ. ඔහුට කියන්න උවමනා වුණේ ඉයන් මර්ඩොක්

කියලද දන්නෙ නෑ....."

"ඔව්. මං ඒ ගැනත් හිතුවා. ඔහු විලාප නගමින් තමා ඒ වචන කිව්වෙ. නමුත් මට විශ්වාසයි ඔහු අදහස් කළේ ඉයන් මර්ඩොක් කියන වචන නම් නොවෙයි."

"ඔබට වෙනත් කිසිම විකල්ප අදහසක් නැද්ද හෝම්ස් මහත්මයා?"

"අදහසක් නම් තියෙනවා. නමුත් ඒක සාක්ෂියක් වීමට තරම් ප්‍රබල බවක්, සාරවත් බවක්, ලැබුණොත් මිස, මං කැමැති නෑ ඒ ගැන කථාකරන්නවත්."

"එතකොට කවදද අපට ඒ කාරණය ගැන දැනගන්න පුළුවන්?"

"තව පැයකින් විතර..... සමහර විට ඊටත් අඩු කාලයකින්"

තම නිකට කැසු පොලිස් නිලධාරියා මා දෙස බලා සිටියේ මා කිව් දෙය ගැන විශ්වාසයක් නොකබන දෙනෙහිනි.

"ඔබේ හිතේ තියෙන්නේ මොනවාද කියල මට අනුමාන කළ හැකි නම්..... බාග වෙලාවට ඔබ කියන්නේ අර මාළු මරණ බෝට්ටු ගැන වෙන්න ඇති?"

"නෑ නෑ. ඒවා තිබුණේ හුඟාක් ඇතට වෙන්න."

"එහෙමත් නැත්නම් බෙලාම් සහ ඔහුගේ හැඩ්දඩ් පුත්‍රයා මේකට වගකිව යුතුද? මැක්ෆර්සන් ගැන ඒ ගොල්ලන්ගේ හිත්වල තිබුණේ ඒ තරම් සුහද ආකල්පයක් නොවෙයි. ඔවුන් මොනවා හරි මැරකමක් කළාද?"

"නෑ නෑ. මං හරියට සූදානම් වෙනතුරු ඒක මගේ කටින් ගන්න ඔබට බෑ." මම සිනාසෙමින් කීවෙමි.

"ඉතින් බාඩල් මහත්මයා. අපි කාටත් අපේ රාජකාරි වැඩ තියෙනවානෙ. ඔබ මධ්‍යාහ්නයට විතර මේ පැත්තෙ ආවොත් මම....."

අපේ කථාවට බාධා සිදුවුණේ නොසිතුවීරු හයානක ආකාරයකටයි. ඒ අවසානයේ ආරම්භය විය.

මගේ ඉදිරිදොර වේගයෙන් විවෘත කර දමිනි. කාගේදෝ අඩි ශබ්දයක් ඇසිණ. ඉයන් මර්ඩොක් කාමරයට කඩාවැදුණේ ඇගේ යන්තමින් දවවාගත් ඇඳුම් කිහිපයකින් සැරසී, වෙරි වූ පුද්ගලයෙකු මෙන් වැනෙමිනි.

ඔහුගේ මුහුණ සුළඹැලිව විරූපිව තිබිණ. "බරැන්ඩ්! බරැන්ඩ්! යයි කැගැසූ මර්ඩොක් අමාරුවෙන් හුස්මගනිමින් සෝපාව මතට ඇද වැටුණේය.

ඔහු පැමිණියේ තනිවම නොවේ. මර්ඩොක් පිටිපසින් ස්ටැක්හර්ස්ට් ද පැමිණියේය. ඔහු ද තම සගයා තරමටම සුදුමැලිව කම්පනයට පත්ව සිටියේය.

"ඔව් ඔව් බිඳන්ඩි!" ඔහු කැගැසීය. "ඔහු මරණාසන්නව පණ අදිනවා. මට පුළුවන් විධියට මං ඔහුව අරගෙන ආවෙ. මගේ ඔහු දෙපාරක් ක්ලාන්ත වුණා."

අපි වහාම මර්ඩොක්ගේ ඉල්ලීම ඉටු කළෙමු. බිඳන්ඩි විදුරු භාගයක් පොවද්දී ඔහුගේ තත්ත්වය තරමක් යහපත් අතට හැරිණි. එක් අතකට වාරුවී උඩුකය ඉහළට එසවූ ඔහු, කබාය ගළවා දමා යළත් කැගැසීමට පටන් ගත්තේය.

"දෙවියන්ගේ නාමයෙන්, මගේ මේ වේදනාව නැතිවෙන්න බෙහෙතක් දෙන්න. මට ඉවසගෙන ඉන්න බෑ! වේදනාව ඉවසන්න බෑ. මෝරීන්!" ඔහු චීලාප නැගුවේය.

මර්ඩොක්ගේ නිරාවරණය වූ උරහිස දුටු පොලිස් නිලධාරියාටත් මටත් කැගැසිණ. එහි අප දුටුවේ මැක්ගර්සන්ගේ මරණයේ ලක්ෂණ වූ, දලක හැඩයට, තදරතු පැහැයෙන් සම ඉලිප්පි ආ ස්වභාවයයි.

වේදනාව අතිශයින් ප්‍රබල බව මම වටහා ගත්තෙමි. එය ඇති වූයේ සම මතුපිට පමණක් නොව, මුළු ශරීරය පුරාම බව පැහැදිලි විය. මර්ඩොක්ගේ හුස්ම ගැනීම විටෙක නැවතුණු අතර, මුහුණ වරින් වර කළු පැහැයට හැරිණි. ඉතා අපහසුවෙන් ගබ්දා නගා හුස්ම ගනිමින්, ඔහු තම දැතින්ම හදවත පෙදෙස මිරිකා ගනිද්දී, මුළු සිරුරෙන්ම ඩහදිය වැහිරෙන්නට විය. ඔහු කොයි මොහොතේ හෝ මියයාමට ඉඩ තිබිණ. බිඳන්ඩි ස්වල්පය බැගින් පොවමින් ප්‍රථමාධාර දෙද්දී ක්‍රමයෙන් ඔහුගේ තත්ත්වය යහපත් අතට හැරිණි. සමේ වූ කුඩාල මත, පුළුන්වල පෙඟ වූ වේදනානාශක තෙල් ආලේප කළෙමු. ඒ මගින් වේදනාව අඩුවී ගියේය. ඔහුගේ බාහිර පෙනුම, බරපතල ලෙස රෝගාතුර වූ, මරණාසන්න එකක් විය. එහෙත් ඔහුගේ දිවි ගැළවෙන බව අපගේ විශ්වාසය විය. මර්ඩොක් සිටියේ අඩක් ක්ලාන්තව අඩක් නිද්‍රාවට පත්වය. අඩුම වශයෙන් වේදනාවෙන් ගැළැවීමටවත් ඔහුට එය පිටිවහලක් විය.

සිදුවූයේ කුමක් ද යන්න ප්‍රශ්න කර ඔහුගෙන් දැනගැනීමට තරම් මර්ඩොක්ගේ තත්ත්වය යහපත් නොවිණි. එහෙත් ඔහුගේ දිවි ගැළවෙන ලකුණු පහළ වෙද්දී ස්ටැක්හර්ස්ට් අප දෙසට හැරිණි.

"දෙයියෝ සාක්කි!" ඔහුට උස් හඬින් කැහැසිණි. "හෝමස් මහත්තයා, මොකක්ද මේකෙ තේරුම? මොකක්ද මේ විනාශය?"

"කොතේ ඉඳලද ඔබට ඔහුව හමුවුණේ?"

"මුහුදු වෙරළේ, හරියටම මැක්ෆර්සන් මියගිය තැන. ඔහුට වගේ මෙයාටත් හදවතේ දුර්වලකමක් තිබුණා නම්, මොහුත් මෙලහකට ජීවතුන් අතර නැහැ. මං ඔහුව අරගෙන එද්දී මට කිහිපවාරයක්ම හිතුණා, ඔහු මියගියා කියලා පාසලට අරගෙන යන්න දුර වැඩියි. ඒ නිසයි මං ඔහුව ඔබේ නිවසට අරගෙන ආවෙ."

"ඔබ දුටුවාද ඔහු මුහුදු වෙරළේ ඉන්නවා?"

"මං ගල්පවුර දිගේ ඇවිද ගෙන යමිනුයි හිටියේ. මට ඇහුණා ඔහුගේ චිලාපය. ඔහු හිටියේ චතුරේ - තටාකය ඇතුළත එහි අයිනට වෙන්න, ඔහු චතුරේ දඟලමින් හිටියා. හරියට හොඳටම බිලා මත්වූ කෙනෙක් වගේ. මං පහළට දුවල ගිහින්, ඇඳුම් ටිකක් ඇඟේ දවටලා ඔහුව උඩට ගත්තා. හෝමස්. ඔබ සතු සුවිශේෂ බලය යොදවලා, මේ ශාපය මෙහෙත් ඉවත් කරන්න. අපට තවත් මෙහේ ජීවත්වෙන්න බැරි තත්ත්වයක් දුන් උදාවෙලා තියෙන්නේ. ලෝකය පුරා පැතිරුණු කීර්ති නාමයක් දිනූ ඔබට, ඔබේ විස්මිත ශක්තියෙන් අප වෙනුවෙන් මොකුත් කරන්න බැරිද?"

"මං හිතන්නේ මට පුළුවනි, ස්ටැක්හර්ස්ට් එන්න මා සමග. පොලිස් පරීක්ෂක මහත්මයා ඔබත් එන්න මා සමග. අපි බලමු මේ මිනීමරුවා ඔබේ දෑතටම හසුකර දෙන්න ක්‍රමයක් නැද්ද කියලා"

සිහිමුර්ජාව සිටි රෝගියා බලාගැනීම මගේ ගෘහ පාලිකාවට භාරදුන්නෙමු. ඉන්පසු අපි තිදෙනාම කන්ද පහළ මුහුදු වෙරළ සමීපයේ වූ දියතටාකය වෙත පිටත්ව ගියෙමු.

මුහුදු වෙරළ සමීපයේ බෙලිකටු, පබළු තිබූ තැන, මර්ඩොක් විසින් තැබූ තුවාය හා ඇඳුම් කිහිපයක් විය. දිය තටාකයේ අයින දිගේ මා ඇවිදගෙන යද්දී, මගේ සගයෝ එකා පිටුපස එකා බැගින් මා පිටුපස ආහ. මෙම දිය තටාකයේ වැඩි ප්‍රමාණයක්ම එතරම් ගැඹුරු නොවීය. එහෙත් හුණුගල් පවුර පැත්තට වන්නට, එය ඇතුළටම හැරී තිබුණු බැවින්, එතැන තටාකය අඩි හතරක් හෝ පහක් ගැඹුරු විය. පිහිනමින් ජල ක්‍රීඩා කිරීමට පැමිණෙන තැනැත්තෙක්, එහි තිබූ විදුරු මෙන් පැහැදිලි නිල්වන් දිය නිසා, හැමවිටම ඇඳී ගියේ එතැනටයි. තටාකය ඉවුරේ, පවුරට කෙළින්ම

පහතින් විශාල කථගල් පේළියක්ම පිහිටා තිබිණ. මෙම ගල් අතර හා ඊට යටින්, ගැඹුරු දියේ වූ අඳුරු තැන් දෙස සුපරික්ෂාකාරීව බලමින්, මම ඉදිරියට ගියෙමි. මා අවසානයේ ළඟාවූයේ, ජලය වඩාත්ම නිශ්චල වූ, වඩාත්ම ගැඹුරු වූ කොටසටයි. මා සොයමින් සිටි දෙය දකින්නට ලැබුණු විට මට එක්වරම ජයග්‍රාහී විලසින් කැගැසිණ.

"සයනියා!" මම කැගැසිමි. "සයනියා! ඔන්න බලාගන්න සිංහ කේශර"

මා ඔවුනට පෙන්වූ දෙය ඇත්තටම පෙනුණේ සිංහයෙකුගේ ශරීරයෙන් කඩා වෙන්කළ, අවුල් වූ කේශර පොදියක් ලෙසයි. ජලය මට්ටමට අඩි තුනක් පමණ පහළින්, කථගල් දෙකක් අතර හිඩැසේ එය රැඳී තිබිණි. තැනින් තැන රිදී ඉරි තිබූ, කහ පැහැති කෙඳි, වතුරේ කැලැකීමත් සමග ලෙල දෙන ආකාරයට සෙලවිණි. ඒ සමගම එම කේශරවල තැන් තැන්, කිසියම් සතෙකුගේ හයානක මුඛයන් මෙන් රිද්මයානුකූලව ස්පන්දනය විය.

"ඔහුගෙන් මේ වෙනකොට සැහෙන විනාශයක් සිදුවෙලයි තියෙන්නේ. ඒ කාලය දැන් ඉවරයි." මම කීවෙමි. "ස්ටැක්හර්ස්ට් මට උදව් කරන්න. අපි මිනීමරුවා සදහටම විනාශ කරමු."

තටාකය අසල තරමක් විශාල කථගල් කැබැල්ලක් විය. අපි එය ඔසවාගෙන තටාකය ඇතුළේ නියම තැනට පෙරළා දමුවෙමු. එය වතුරට ඇඳ වැටුණේ මහ හඬක් නංවමිනි. දිය බුබුළු නැගීම අවසන් වූ පසු අපි තටාකය තුළට එබී බැලුවෙමු. අප දමූ ගල් කැබැල්ල, තටාකයේ අඩියෙ තැන්පත් වී තිබිණ. අපේ සතුරා එයට සිරවී ඇති බව තේරුම් ගත්තේ, ගල කෙළවර කහ පැහැති කේශරයක් තවමත් වතුරේ සෙලවෙමින් තිබූ නිසයි. මිළඟට එතැනින් ඉහළට නැඟුණේ, අපවිත්‍ර බවක් පෙන්නුම් කළ, උකු, සනකම් තෙලක් වැනි ද්‍රව්‍යයකි. සෙමෙන් ඉහළට නැඟුණු එය දියමත පාවීමට පටන්ගත්තේය.

"දෙයියම්පා! මට මේක නම් කොහොමටවත් තේරුම් ගන්න බෑ, හෝමිස් මහත්තයා" පොලිස් නිලධරයා කැගැසුවේය. "මං ඉපදුණේ හැදුණේ වැඩුණේ මේ පළාතේ. ඒත් එහෙම දෙයක් මං ජීවිතේටම දකල නැහැ. මේකා නම් අපේ සසෙක්ස් ප්‍රාන්තයට අයිති එකෙක් නෙමෙයි. මොකක් ද හෝමිස් මහත්තයා ඒ සනා?"

"ඒකා සසෙක්ස්වල නැතුවා වෙන්න පුළුවනි. උඹ මෙහාට ගෙනෙන්න ඇත්තේ, ඊසාන දිග මෝසම් සුළඟ සමග ආව මහා දිය රැළිවලින්. මහා සාගරය මැද හරියේ වසනා ජීවින්, සාගරයේ කැළැඹීම නිසා වණ්ඩ දියපහරත් සමග ගසා ගෙන ආවා. ඔබ දෙදෙනාම එන්න ආපහු අපේ ගෙදරට යන්න. මුහුදේදී මේ මිනීමරුවාගේ ග්‍රහණයට හසුවෙලා, අමාරුවෙන් දිවි ගලවාගත් පුද්ගලයෙකුගේ විස්තරය මං ඔබට කියන්නම්."

අප ආපසු නිවසට පැමිණි විට මර්ඩොක් තරමක් සුවය ලබා සිටි බැව් දුටුවෙමු. සෝපාව මත හිඳගෙන සිටියත් ඔහුගේ සිහිකල්පනාව නම් එතරම් හොඳ තත්වයක නොවූ බව දක්නට ලැබිණ. තවමත් නොනැවතී දැනුණු වේදනාව නිසා ඔහු වරින්වර හිඟැස්සුණේය. තමාට සිදුවූයේ කුමක් ද යන්න, තමා නොදන්නා බව ඔහු විස්තර කළේ වචනය දෙක අමාරුවෙන් ගලපමිනි. ඔහුට මතක තිබුණේ යම් කිසි උල් දතක් වැනි දෙයක් ඔහුගේ ශරීරයේ ඇණහු සැටිත්, එයින් ඇති වූ දරුණු වේදනාව නිසා, දඩ් උත්සාහයක් දරා තටාකයේ ඉවුරට පැමිණි බවත් පමණි.

"මෙන්න තියෙනවා පොතක්" මා කීවේ රාක්කයේ වූ පොත එළියට ගනිමිනි. "හැමදාම මිනිසාට සැඟවුණු රහසක් වෙන්න තිබුණු දෙයක්, හෙළිදරව් කළේ මේ පොත. එහි නම "එළිමහනේ" මේක ලියලා තියෙන්නේ සුප්‍රසිද්ධ නිරීක්ෂකයකු වන ජේ. ජී.වුඩ්. ඔහුත් එක් අවස්ථාවක මේ හයානක මාරයාට අසුවී යන්නමින් මරණයෙන් ගැළවුණා. ඒ නිසා ඔහුට හැකිවුණා ඒ ගැන සම්පූර්ණ විස්තරයක් ලියන්න. ජෙලිෆිෂ් වර්ගයට අයත් මේ සත්ත්වයාගේ විද්‍යාත්මක නම සයනියා කැපිලාටා උඹ නිකුත් කරන විෂ, නාගයාගේ විෂට වඩා බොහොම දරුණුයි; එයින් ඇතිවෙන වේදනාව නාග විෂෙන් ඇතිවන වේදනාවට වඩා වේදනාකාරීයි. මං මේ කෙටි විස්තරය කියවන්නම්."

"මුහුදේ ස්නානය කරන්නෙකුට රිදී පැහැති කඩදාසි වැනි, කහ-දුඹුරු පාට සියුම් පටල වැනි කෙඳි හෝ සිංහ කේශර වැනි කේශර පොදියක් දකින්නට ලැබුණොත්, එය හයානක විෂ සහිත සත්ත්වයා වන සයනියා බව වහා තේරුම් ගත යුතුය."

ජේ.ජී.වුඩ් තවදුරටත් විස්තර කරනවා, කෙත්ටි ප්‍රාන්තයේ වෙරළ දෙසින් මුහුදේ නාන්න ගිහින්, ඔහු ලබා තියෙන

අත්දැකීමක්. අර පටල සහිත කෙඳි අඩි පනහක් දුරට විහිදාගෙන සිටි සයනියා සත්ත්වයෙකුට ඔහු අසුපුණාලු. මේ අඩි පනහක ප්‍රදේශයේ ඉන්නා ඕනෑම කෙනෙකු ඉන්නේ මරණයේ දොරටුව අසල. ඔහුත් මරණයට පත්තොව් බේරුණේ යන්නමිනි.

"විෂ දළවලින් නිකුත් වූ විෂ මගේ පපුවට වැදීමෙන්, වෙඩි පහරක් එල්ල වූ කලෙක මෙන්, මගේ මුළු ශරීරයම අප්‍රාණික විය. නාඩි වැටීම නැවතෙද්දී හෘදයවස්තුව හත් අටවරක් ක්‍රියාත්මක වූයේ, එය පපුවෙන් එළියට පනිනා තරම් වේගයෙනි."

ඔහු මරණයෙන් බේරුණේ අනුනවයෙන්. එහෙම දිව් ගළවා ගන්න හැකිවුණේ, කැලැඹුණු සාගරයේ රැළි අතර දී, මේ සතාගේ විෂ දළ වලින්, ශරීරයට ඇතුළුවුණු විෂ ප්‍රමාණය තරමක් අඩුවුනු නිසා. නමුත් මෙහි දක්නට ලැබෙන ආකාරයේ දියතටාකයක, නිශ්චල ජලයේ, සීමාසහිත ඉඩක මය සතාට අසුපුණා නම්, තත්ත්වය ඊට වඩා භයානකයි. ඔහු කියනවා, ඔහුගේ සිරුරේ පෙනුම සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් වුණාලු. හඳුනාගන්න බැරිතරමට මුහුණ සුදුමැලිවෙලා, රැළිවැටිලා, ඇකිඵණාලු. ඔහු සම්පූර්ණ බරැත්තේ බෝතලයක්ම ගිල දමූ බවයි කියන්නේ. ජීවිතය බේරා ගැනීමට හැකි වුණේ එයින්ලු. බාඩල් මහත්මයා මෙන්න ඒ පොත. මේක ඔබට කියවා බලන්න පුළුවනි. අසරණ මැක්ගර්සන්ට බේදජනක මරණයක් අත්වූ ආකාරය ගැන, සම්පූර්ණ විස්තරයක් එහි ඇතුළත්"

"ඒක නිසා මිනීමැරීමේ චෝදනාවෙන් මං නිදහස් වෙනවා" මර්ඩොක් කීය. "ඔබ දෙදෙනා මා ගැන සැක කළ එක ගැන මං ඔබට දොස් කියන්නේ නෑ. පොලිස් අත්අඩංගුවට පත්වෙන්න, ඔන්න මෙන්න කියා තිබියදී එයින් බේරුණේ, මගේ මිත්‍රයාට සමාන බේදජනක ඉරණමක් මට අත්වෙන්න ගිය නිසා."

"නැහැ මර්ඩොක් මහත්මයා." මම කීවෙමි. "මං නිවැරදි මාර්ගයට වැටිලයි හිටියේ. මං බලාපොරොත්තු වුණු තරම් උදෙසාම ගෙදරින් එළියට බහින්න ලැබුණා නම්, මේ භයානක අත්දැකීමෙන් ඔබව ගළවාගන්න තිබුණා."

"ඒ වුණත් හෝමිස් මහත්මයා ඔබ කොහොමද මේකෙ සත්‍යය දනගත්තේ?"

"මං විශාල වශයෙන් පොත්පත් කියවන කෙනෙක්. හැම මාතෘකාවකින්ම, හැම විෂයයකින්ම වගේ ලියැවුණු පොත් මං

කියවනවා. ඒ වගේම වැදගත්, පිහෙන් පුංචි පුංචි කරුණු මතකයේ රඳවාගන්නත්, මට විශේෂ හැකියාවක් තිබෙනවා. ඔහු කීවේ "සිංහ කේශර" කියන වචන දෙක. ඒක මගේ හිතේ හොල්මන් කරන්න ගත්තා. කොහේ හරි තැනක, මං එය කියවා ඇති බව මට මතක් වුණා. ඒ වචන දෙකෙන් ඒ අදහූ තත්ත්වය හොඳින් විස්තර කෙරෙන බව ඔබට පෙනෙනවා ඇති. සැකයක් නෑ. මැක්ගර්සන් දකිද්දී මේ සත්ත්වයා ඉන්න ඇත්තේ දියමත පාවෙව්. ඔහුගේ මරණය ගැන අපට අනතුරු අඟවන්න ඔහුට යොදාගත හැකිවුණේ මේ වචන දෙක පමණයි."

"එයින් මට නිදහස් වෙන්න අවස්ථාවක් සැලසුණා" මර්ඩොක් කීය. "යම් කාරණාවක් හෝ දෙකක් ගැන, ඔබට කරුණු පැහැදිලි කරදෙන්න මට උවමනාවකුත් තියෙනවා. ඒ මොකද මම දන්නවා, ඔබේ පරීක්ෂණය යොමු වුණේ මොන පැත්තටද කියලා. මෝඩ බෙලාම් මෙනෙවියට මං ආදරය කළ බව ඇත්තයි. නමුත් ඇය මගේ මිත්‍රයා මැක්ගර්සන්, ඇගේ පෙම්වතා හැටියට තෝරා ගත්තා. නමුත් එදා ඉඳල මගේ අරමුණ වුණේ, ඇයගේ සතුට වෙනුවෙන් මට කළ හැකි සෑම උපකාරයක්ම කරන්නයි. ඇගේ ආදරය නොලැබී පැත්තකට වෙන්න සිදුවුණත්, ඔවුන්ගේ පණිවුඩ හුවමාරු කරන කටයුත්ත මං කළේ හරිම කැමැත්තෙන්. ඔවුන් මං ගැන සම්පූර්ණ විශ්වාසය තැබුවා. ඇය ඇගේ සහෝදරයෙකුට වගේ මට ආදරය කළා. ඉතින් මැක්ගර්සන් මියගිය විහාම මං ඇයට දනුම් දෙන්න හිතුවා. ඒ මොකද කවුරු හරි අනුකම්පා විරහිත අයුරෙන්, ඒ මරණයට වගකිව යුත්තා මා කියල ඇයට කීවොත්, ඇගේ දුක ඉවසාගන්න බැරිවෙන නිසා. ඇය වෙනුවෙන් මා කළ උදව් ගැන ඇය ඔබට නොකී බව මං දන්නවා. ඒ මොකද එයින් ස්ටැක්හර්ස්ට් මහත්මයා කෝපයට පත්වුණොත්, එය මගේ රැකියාවට අහිතකර ලෙස බලපාන්න ඉඩ ඇති නිසා. දැන් මම කැමැතියි ඔබේ උදව් ඇතිව, ගේබල්ස් වෙත යන්න. මට හැකි ඉක්මනින් ඇදේ හාන්සි-වෙන්න ලැබුණොත් හොඳයි."

"අපේ මානසික තත්ත්ව අපටම පාලනය කරගන්න බැරි ස්වභාවයකයි තිබුණේ." ස්ටැක්හර්ස්ට් කීවේ මර්ඩොක් වෙත තම සුරත දිගු කරමිනි. "ගිය දේවල් අමතක කරල දාන්න මර්ඩොක්. ඉදිරියේදී අප දෙදෙනාට එකිනෙකා තේරුම් ගැනීම

බොහොම පහසුවේවි."

දැන් පටලවාගෙන ඔවුන් මගේ නිවසින් පිටවී ගියේ මිත්‍රයින් ලෙසිනි. මව්තයට පත් පොලිස් නිලධරයා දැස් දල්වාගෙන පුදුමයෙන් බලා සිටියේය.

"ඔබ මේ ගැටලුවත් විසඳුවා" ඔහු කීය. "මීට පෙර ඔබ ගැන පොත්පත්වල කියවලා තියෙනවා. නමුත් ඔබේ විශිෂ්ට දක්ෂකම් ගැන මං කවදාවත් විශ්වාස කළේ නැහැ. මේක නම් හරිම පුදුමාකාරයි!"

එය අනුමත නොකරන අයුරෙන් මම හිස සෙලවීම්. මෙවැනි වර්ණනා භාරගැනීමෙන් තමන්ගේ තත්ත්වය පහත වැටේ.

"මුලදී මගේ පරීක්ෂණය ඉදිරියට ගියේ බොහොම හෙමින්. මළසිරුර හමුවුණේ වතුරේ තිබිල නම්, මේ ගැටලුවට විසඳුම මට මඟහැරෙන්නේ නෑ. මං නොමඟ ගියේ තුවාය නිසා. ඒ අසරණ මනුස්සයාට, වතුරෙන් ගොඩට ඇවිත් තුවායෙන් ඇඟ පිහිදා ගන්න මතකයක් තිබුණේ නෑ. ඒකෙන් සිදුවුණේ ඔහු කොහොමටවත් වතුරට බැස්සෙ නෑ කියලා මං වැරදි නිගමනයක් කළා. ඉතින් මං කොහොමද හිතන්නේ සමුද්‍ර ජීවියෙක් මැක්ෆර්සන්ට මාරාන්තික ප්‍රහාරයක් එල්ල කළා කියලා. අන්න එතැනයි මට වැරදුණේ."

"තව ටිකෙන් සයනියා කැපිලාවාවලට ස්කොට්ලන්ඩියාව පොලිසියත් රැවටෙනවා."

“ඔබෙන් සමුගනිමි”

දිනය අගෝස්තු දෙවැනිදාය. වේලාව හරියටම රාත්‍රි නවයයි. ඒ ලෝක ඉතිහාසයේ උදාවූ බිහිසුණුම අගෝස්තු මාසයයි. අපරාධකාරී ලෝකයට දෙවියන් විසින් ඵල්ල කළ ශාපයක්, ක්‍රියාත්මක වීමට පැමිණි මොහොත මෙය යයි කිසිවෙකුට සිතෙනු නොඅනුමානය. කුමක් නිසාද යත්, පරිසරයේ පැවැතියේ හිෂණයක් එන පෙරමග ඇති නිහඬ බවයි; හමන වාතයේ ද ඇත්තේ පිළිකුල දනවන පිපිණු බවකි.

හිරු බැස ගොස් සැහෙන වේලාවක් ගතවී තිබිණ. එහෙත් බටහිර දෙස ක්ෂිතිජයේ දකින්නට තිබුණේ ගලා ගිය රුධිරධාරාවක චර්ණයයි; කුටාල ලැබූ මිනිස් සිරුරකින් ගැලූ ලේ විලක පැහැයයි. අහසේ තාරකා දිප්තිමත්ව බැබළෙමින් තිබිණ. මුහුදේ නවතා තිබූ නැව්වල දූල්වෙත ආලෝකය, වෙරළ සමීපයේ දිස්විය. හුණුගල් පවුරට කුදුරුව, වෙරළට ළංව පිහිටි, උස් වහළක් තිබූ විසල් නිවසකි. එහි මල් උයන වෙරළ තීරයෙන් වෙන් වූයේ මිටි තාප්පයකිනි. මේ අසලට වී ඇත දිශා දෙස තෙත් හෙළමින්, ප්‍රසිද්ධ ජර්මන් ජාතිකයෝ දෙදෙනෙක් කතාබහ කරමින් සිටියහ. ඔවුන්ගෙන් එකෙක් නමින් ගොන් බෝක් නම් විය. අහසේ සැරිසරන උකුස්සෙක්, පොළොවට පහත් වී සුදුසු නිරීක්ෂණ කලයක ලැබුම් ගන්නේ යම්සේද, ගොන් බෝක් මේ නිවසේ පදිංචි වූයේ එලෙසමය. ඔවුහු එකිනෙකාට සමීපව, මෘදු හඬින් රහස් සාකච්ඡාවක යෙදී සිටියහ. පහළින් පිහිටි මුහුදු වෙරළේ සිට කිසිවෙකු නැරඹුවේ නම්, ඔවුන් දෙදෙනාගේ මුවේ දූල්වුණු සිහරට්ටුවල ගිනිපුලිඟු, අන්ධකාරයේ සැඟවී සිටින හයංකර සතෙකුගේ දෙතෙත් යයි සිතනු නොඅනුමානය.

ජර්මනියේ කයිසර් අධිරාජ්‍යයාගේ රහස් ඔත්තුකරුවෝ ලොව පුරා විසිරී සිටියහ. දක්ෂතාවය හා කැපවීම අතින් අන් සෑම දෙනෙකුම පරදවන ගොන් බෝක්, සුවිශේෂ පුද්ගලයෙක් විය. එංගලන්ත භූමියේ ඔත්තු බැලීමට කෙනෙකු තෝරා ගැනීමේදී,

අත්කිසිවෙකුට වඩා ප්‍රමුඛත්වය ලැබුණේ බෝක්ටය. ඊට හේතු වූයේ එම රැකියාවේ ඔහු පෙන්වා තිබූ විශිෂ්ට දක්ෂතාවයයි. ඔහු මෙම පත්වීම ලැබූ පසු එම ප්‍රතිභාව දියුණු කියුණු වූ බව, තතු දත්තෝ දූත සිටියහ. මෙවැනි අතිදක්ෂයන් මුළු ලොවටම සිටියේ දුසිම් භාගයකටත් අඩු ගණනකි. එයින් එක් අයෙකු නම් බෝක් සමග කතාබහේ යෙදී සිටී. ජර්මන් තානාපති කාර්යාලයේ ප්‍රධාන ලේකම් ගොන් හර්ලිං සාම්චරයායි. ඔහුට අයත් අශ්වබල සීයේ යෝධ බෙන්ස් මෝටර් රථය, මැදුර අසල පටුමගේ නවත්වා තිබිණි.

"මේ සිදු වෙන දේවල් දිහා බැලුවාම මට හිතෙන්නේ, සතියක් වෙන්න කලින් ඔබ ආපහු බර්ලිනයට යාච්." ලේකම්චරයා කීය. "ඔවුන් එහේදි ඔබට පිළිගන්නේ උත්කර්ෂවත් අත්දමින්. ඒක දුටුවාම ඔබට පුදුමත් හිතේවි. ඔබ එංගලන්තයට වෙලා, ඔබේ රාජකාරියේ දක්වන දක්ෂතා ගැන, රජයේ ඉහළම තැන් පැහැදීමට පත්වෙලා. ඒ ගැන මම හොඳින්ම දන්නවා." ලේකම්චරයා කීය. ඉතා උස, මහත යෝධ සිරුරක් තිබූ ඔහු කථා කළේ හෙමින්, එහෙත් ගැඹුරු ස්වරයකිනි. දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයේ ඉහළට නැගීමට ඔහුට උපකාරී වූයේ ද මේ කටිකත්වයයි.

ගොන් බෝක් ට සිනාපහළ විය.

"සාම්තුමනි. මේ ඉංග්‍රීසිකාරයෝ බොරුවෙන් රචනා එක ඒතරම් අමාරු වැඩක් නෙමෙයි. අපි කියන ඕනෑම දෙයක් විශ්වාස කරන, මේ වගේ අහිංසක මිනිස්සු, ලෝකෙ වෙන කොයි රටකවත් ඉන්නවද කියලා, මට නම් හිතාගන්නවත් බැ."

"ඒ හරිය මං දනගෙන හිටියේ නෑ" හර්ලිං සාම් කීය. "ඔවුනට පුදුමාකාර දක්ෂතාවයන් වගේම, ඉවසා දරා ගැනීමේ හැකියාවනුත් තියෙනවා. අන්න ඒවා හොඳින් නිරීක්ෂණය කරන්න මතක තබාගත යුතුයි. ඔවුන්ගේ මතුවිටින් පෙනෙන ඒ අහිංසක බව නිසා, නොදන්නා කෙනෙකු අමාරුවේ වැටෙන්න, උගුලක අහුවෙන්න ඉඩ තියෙනවා. බැලූ බැල්මට කෙනෙකුට පෙනෙන්නේ ඉංග්‍රීසිකාරයා, බොහොම නිශ්ශබ්ද, බොහොම අහිංසක තැනැත්තෙක් කියලයි. ඔහුගේ ස්වභාවය ගැන ටිකක් ඇතුළට විපරම් කරල බලන්න ඕන. එතකොට තමා තේරෙන්නෙ ඔහුගේ හිත මොනතරම් තද එකක්ද කියලා. එවිට ඔබට හිතාගන්න

පුළුවනි, යා හැකි උපරිම සීමාව මොකක්ද කියල. එයට හැඩගැසෙන්න අපට සිදුවෙනවා. උදාහරණයක් වශයෙන් ඔවුන්ගේ තියෙනවා සමහර පටු ආකල්ප. ඒවාට අපි සවන්දිය යුතුයි."

"මොකක්ද ඔබ එයින් අදහස් කරන්නේ?" බෝක් විමසීය.

"ඒ කියන්නේ ඉංග්‍රීසිකාරයා සමහර දේවල් දිහා බලන පිළිවෙළ. මං උදාහරණයක් කියන්නම්. මේක මට වුණු ලොකු වැරදීමක්. මං දියුණු වුණු පිළිවෙළ ඔබ හොඳින් දන්නා නිසා, මට වුණු වැරදීම ඔබට හෙළිකරන එකේ ප්‍රශ්නයක් නෑ. ඒක සිද්ධ වුණේ මං මේ එංගලන්තයේ පදිංචියට ආව මුල් දවස්වල. කැබිනට් ඇමතිවරයෙකුට අයත් ගම්බද වලව්වක, සතිඅන්ත සාදයක් පැවැත්වුණා. මටත් ඒකට ආරාධනාවක් ලැබුණා. පුද්ගලික කියන්නේ එදා කාගේත් කතාබහට ලක්වුණේ, සැහෙන්න රහසිගත මාතෘකාවක්."

"මාත් ඔව්ට ගිහින් තියෙනවා නෙ," ෆොන් බෝක් පිළිතුරු දුන්නේ උදාසීන අයුරිනි.

"අන්න හරි. ඉතින් මට එකැනදි දැනගන්න ලැබුණු වැදගත් රාජ්‍ය රහස්, මම බර්ලිනයට වාර්තා කළා. අවාසනාවකට වගේ අපේ ජනාධිපතිතුමා, සතුවට පත්කරන්න සැහෙන්න අමාත්‍ය පුද්ගලයෙක් නේ. ඔහු වහාම ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශයක් නිකුත් කළා. ඒකෙන් පෙනුණා එංගලන්තයේ ගම්මානයක පැවැත්වුණු සාදයේ කෙරුණු කතාබහ, බර්ලිනයට ආරංචිවී ඇති බව. එවිට මෙහේ අයට තේරුණා ආරංචිය-ගිණේ කොහොමද කියලා. ඇඟිල්ල දික් කෙරුණේ මට. ඒකෙන් මට වුණු පාඩුව කොයිතරම්ද කියල ඔබට හිතාගන්න වත් බෑ. මං ඔබට සහතික වෙන්නම්. ඒ වෙලාවේ නම් මේ ඉංග්‍රීසිකාරයෝ කිසිම අහිංසක බවක් පෙන්නුවේ නෑ. අවුරුදු දෙකක් තිස්සේ තවමත් මට ඒ තත්ත්වයට මුහුණ දෙන්න සිදුවෙලා තියෙනවා. දැන් ඔබ නම් ක්‍රීඩකයෙක් වගේ පෙන්නාගෙන....."

"නෑ නෑ. ක්‍රීඩකයෙක් වගේ පෙන්නවාගෙන කියල කියන්න එපා. පෙන්නවනවා කියන්නේ මවාගත් කෘතිම දෙයක්. මෙතන තියෙන්නේ සම්පූර්ණ සත්‍යයක්. මං උපතින්ම ඒ ප්‍රතිභාව ලැබූ ස්වාභාවික ක්‍රීඩකයෙක්. ඒ ගැන මට හරි සන්තෝෂයි."

"ඒක වඩාත් හොඳයි, වඩාත් සාර්ථකයි. ඔබ ඔවුන් සමග රුවල් ඔරු තරගවල යෙදෙනවා. ඔවුන් සමග දඩයමේ යනවා.

පෝලෝ ක්‍රීඩා කරනවා. ඔබ හැම ක්‍රීඩාවකම ඔවුන් සමග කරවකර ඉන්නවා. ඔබට ඔලිම්පික් ක්‍රීඩාවල ජයග්‍රහණය කරන්නන් හැකිවේවි. මට අහන්න ලැබුණා ඔබ තරුණ ඉංග්‍රීසි නිලධාරයන් සමග බොක්සිං ක්‍රීඩාවෙන් යෙදෙනවා කියල. මොකක්ද එයින් ලැබෙන ප්‍රතිඵලය? කිසිකෙනෙක් ඔබ ගැන සැක හිතන්නෙ නෑ. ඔවුන්ගේ හිත්වල තියෙන්නේ, ඔබ ජර්මන් ජාතිකයෙක් වුණත් ක්‍රීඩාවටම කැපවුණ ක්‍රීඩකයෙක් කියලයි. ජර්මන් ජාතිකයෙක් වුණත් හොඳ වැදගත් මිනිසෙක්; හොඳට අධීගහන, රැට රාත්‍රි සමාජශාලා වල ගැවසෙන, යකාටවත් හිස නොනමන තරුණයෙක්; කාගේත් හිත්වල තිබෙන්නේ එහෙම අදහසක්. ඒ වුණාට මිත්‍රයා ඔබේ මේ ගම්බද ගෙදර තමයි අපේ මූලස්ථානය. එංගලන්තයේ කෙරෙන ජර්මන් වරපුරුෂ කටයුතුවලින් භාගයක් සිද්ධවෙන්නෙ මෙතැන. මේ විශිෂ්ට ක්‍රීඩකයා තමයි යුරෝපයේ ඉන්න අංක එකේ වරපුරුෂයා. ආන් බෝක් ඔබ නම් අති දක්ෂයෙක් ! ඇත්තෙන්ම අති දක්ෂයෙක්!"

"මගේ හපන්කම් ගැන ඔබ කරන වර්ණනා පමණටත් වැඩියි සාමිතුමනි. නමුත් මං පිළිගන්නවා, ඇත්ත වශයෙන්ම මං මෙහේ ගතකළ අවුරුදු හතරේ මගෙන් ප්‍රයෝජනවත් වැඩ කොටසක් ඉටුවුණා. ඒක නොවෙයි. මගේ ලියකියවිලි ගබඩා කරන පුංචි කාමරය මං ඔබට කවදාවත් පෙන්වල නැහැ නේද? ගේ ඇතුළට ඇවිත් බලන්න මොහොතක්."

කන්තෝරු කාමරයේ දොර විවෘත වූයේ ආලින්දය වෙතටය. එය වසා දමූ බෝක්, මිතුරා සමග ඉදිරියට ගමන්කොට බොත්තමක් ඔබා විදුලි පහන දල්වූයේය. එතැනින් මිතුරා ඇතුළු කාමරයට කැඳවා ගත් පසු එම දොර ද සුරැකිව වසා දමීමේය. මෙම ආරක්ෂක පියවර ද ගෙන අවසන් කළ පසු බෝක් තම මිත්‍ර ආන් හර්ලිං දෙසට හැරුණේ ය.

"මගේ රහස් ලියකියවිලි සමහරක් දැනටම ජර්මනියට යවල අවසන්" ඔහු කීය. "මගේ බිරිඳයි ගෙදර අනෙක් අයයි ෆ්ලෑම් වලට යද්දි, ඉතාම වැදගත් නැති ලිපි ඔවුන් ගෙන ගියා. නමුත් අනෙක් ඒවා පිටකරන්න මට-තෘතෘපති-කාර්යාලයේ ආරක්ෂාව උවමනායි"

"තෘතෘපති ශ්‍රේණියේ අය සඳහා නැවේ තිබෙන සුබෝපහෝගී කාමර සංකීර්ණයෙන් කාමර වෙන්කරගන්න, දැනටමත් ඔබේ නම

යවලයි තියෙන්නේ. ඔබටවත් ඔබේ ගමන් බඩුවලටවත් කිසිම අවහිරයක් වෙන්නෙ නෑ. කොහොම වුණත් මට නම් හිතෙන්නේ සමහර විට අපට මේ රටෙන් පිටවෙන්න අවශ්‍ය වෙන එකක් නැහැ කියලයි. ප්‍රංශයට තමන්ගේ ඉරණම විසදාගන්න කියල එංගලන්තය ආපහු සියරටට එන්න ඉඩ තියෙනවා. ඔවුන් දෙගොල්ලන් අතර මොනම ගිවිසුමක්වත් නැති බවට අපට විශ්වාසයි."

"එතකොට බෙල්ජියම?"

"බෙල්ජියම ගැන කියන්න තියෙන්නෙත් ඒ ටිකම තමයි."

ෆොන් බෝක් හිස සෙලෙව්වේ එයට එකඟ නොවූ බව හඟවමිනි. "බෙල්ජියම එක්ක නම් ඒක ඒ විධියට වේවි කියල මං හිතන්නේ නෑ. මේ දෙගොල්ල අතරේ පැහැදිලි ගිවිසුමක් තිබෙන බව අපි දන්නවානෙ. එංගලන්තය, බෙල්ජියමට උදව් නොදී ඒ විධියට අත්හැර දමීමොත්, බෙල්ජියම පත්වෙන්නෙ ලොකු අසීරුතාවයකට."

"එහෙම වුණොත් ටික දවසකට නම් පවතිවි සාමයක්"

"නමුත් ඔවුන්ගේ ආත්ම ගෞරවය?"

"ඈ ඈ ! මගේ හිතවත් මහත්මිය. අද අපි ජීවත්වෙන්නේ වෙනස් විධියේ සමාජයක. නිවැරදි ක්‍රියා මාර්ගය කියල අද කාලයේ කියන්නේ වැඩි දෙනෙකුට වාසි සලසා ගන්න පුළුවන් ක්‍රියාමාර්ගයලු. ආත්ම ගෞරවය කියන්නේ මධ්‍යකාලීන යුගයේ යල් පැනගිය සංකල්පයක්. දන් කවුද ආත්ම ගෞරවයක් ගැන හිතන්නේ. එහෙම හිතු කාලෙ ගියා. අනෙක එංගලන්තය කොහොමටවත් යුද්ධෙකට සුදානම් නෑ."

ජර්මනියේ අපි මොනවද කළේ? අපි ආරක්ෂක බද්දක් පනවලා මුදල් එකතු කරන්න පටන් ගත්තා. කොවිටර මුදලක් එකතු කළාද. මුළු මුදල ඩොයිෂ්මාක් කෝටි පහයි. අපි එහෙම දෙයක් කරන කොටම මේ ගොල්ලන්ට තේරුම් ගන්න හැකිවෙන්න ඕන, අපි මොකටද මේ සුදානම් වෙන්නෙ කියල. ඒක හරියට අපි යුද්ධයකට ලැහැස්ති වෙනවා කියල ටයිම්ස් පත්තරේ මුල පිටුවේ දන්වීමක් පළකළා වගෙයි. නමුත් මෙහේ මිනිස්සු තවම නිදි. අපි කෝටි පහක් එකතු කළ එකවත්, එයාලා නින්දෙන් අවදි කරන්න සමත්වෙලා නැහැ. ඉදහිටලා අරහෙන් මෙහෙන් එකෙක්

දෙන්නෙක් ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කරනවා. ඒවාට පිළිතුරු සැපයීම මගේ රාජකාරියක්. එහෙත් මෙහෙත් පොඩ් රිදීමක් ඇතිවෙන්න පුළුවන්. ඒවායේ වේදනාව නැතිවෙන්න මොනවා හරි කිරීම මට භාරයි. නමුත් එංගලන්තයේ, යුද්ධෙට ඇති සුදානම ගැන මං හොඳට දන්නවා. මෙන්න මේ කාරණය ගැන මං ඔබට සහතික වෙන්නම්, ඉංග්‍රීසිකාරයින් කිසියෙක් ආයුධ රැස්කිරීමක් කරන්නේ නෑ. සබ්මැරීන් වලින්, මුහුදෙන්, ප්‍රහාරයක් එල්ල වුණොත්, ඒකට ගතයුතු පියවර මොකක්ද කියලා ඔවුන්ගේ කිසි සුදානමක් නෑ. අධිබල පුපුරුණු ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය කරනවා තියා, එහෙම එකක් පටන්ගන්නවත් සුදානමක් නෑ. ඉතිං කොහොමද එංගලන්තය අපට තර්ජනයක් වෙන්නේ? ඒ වුණත් අපේ පැත්තෙන් අපි කොයිතරමක් දේවල් කරලා තියෙනවද? අයර්ලන්තයේ සිවිල් යුද්ධයක් ඇති කළා. ඒකදිගටම පවත්වාගෙන යන්න දිගටම ආධාර දෙන එකම ලේසි පාසු වැඩක්ද? ඒක ඉංග්‍රීසිකාරයාට යක්ෂ කරදරයක්. වෙනත් රටක් එක්ක යුද්ධෙට යනවාට වඩා එයාලට තමන්ගේ රටේ විසඳාගන්න කොයි තරම් අවුල් වියවුල් තියෙනවද? ඒ දේවල් කොයිතරමක් තියෙනවා ද කියලා දෙවියෝ විතරයි දන්නේ"

"එංගලන්තය තමන්ගේ අනාගතය ගැන සිතිය යුතුයි."

"ආ ඒක වෙනිං කථාවක්. එංගලන්තයේ අනාගතය කොයි වගේ වෙන්න ඕනෙද කියන එක ගැන අපෙන් සැලසුම් තියෙනවා. ඒ හින්දා ඔබ ලබාදෙන තොරතුරු අපට අතිශයින්ම ප්‍රයෝජනවත්. ඉංග්‍රීසිකාරයෝ අද නැත්නම් හෙට අපට මුහුණදිය යුතුයි. ඒකයි අභියෝගය. ඔවුන් කැමැති යුද්ධෙ අද පටන්ගන්න නම් අපි සම්පූර්ණයෙන්ම සුදානම්. ඒත් ඔවුනට ඕනෑ හෙට නම් අපි වැඩියත් එක්ක සුදානම්. මං හිතන්නේ අපිත් එක්ක යුද්ධයකට එනවා නම් ඔවුනට කරන්න තියෙන නුවණක්කාරම වැඩේ, මිත්‍ර රටවල් කිහිපයක් හවුල් කරගෙන, මිත්‍ර පක්ෂයක් හැටියට ඉදිරිපත් වෙන එකයි. ඒත් ඉතින් ඒක ඒ ගොල්ලන්ගේ වැඩක්. මේ සතියේ තමයි ඔවුන්ගේ දෛවය පිසදෙන්නේ. ඔබ මේ ලියකියවිලි වගයක් ගැන තොරතුරු කියමින් හිටියේ....." ලේකම්වරයා සැප පුටුවේ හිඳගෙන, ඔහුගේ සුරූච්චුවෙන් දුම්පිට කිරීමට පටන් ගත්තේ ය. කාමරයේ වීදුලි පහනේ ආලෝකය, ඔහුගේ තට්ට හිස මතට වැටී එය දිලිසෙන්නට විය.

කාමරය ඉතා විශාල එකකි. එහි බිත්ති කිහිපයක්ම ආවරණය වන සේ විදුරු අල්මාරි සවිකර තිබිණි. මේ අල්මාරිවල බිම සිට ඉහළට යනතුරුම අසුරා තිබුණේ පොත්පත්ය. කාමරයේ ඇත කෙළවරේ බිත්තිය ආවරණය කරමින් විශාල තිරරෙද්දක් විය. එය පසෙකට ඇදීමෙන් නිරාවරණය වූයේ පිත්තල තහඩු වලින් නිමවුණු, විශාල බිත්ති අල්මාරියකි. තම ඔරලෝසු දම්වැලෙන් කුඩා යතුරක් අතට ගත් ආගන් බෝක්, සෑහෙන වෙහෙසක් දරා අල්මාරියේ දොර විවෘත කරගත්තේ ය.

"බලන්න ලේකම්තුමා මගේ අල්මාරියේ ඇතුළත ඇති අලංකාරය" බෝක් කීවේ ඒ දෙසට අත දිගු කරමිනි.

අල්මාරියේ ඇතුළත හොඳින් ආලෝකමත් වී තිබිණි. ලේකම්තුමා විශාල අල්මාරියේ කුඩා ලාච්චු හා තට්ටු දෙස ඇසිපිය නොහෙළා බලා සිටියේ, ඉමහත් පුද්ගලයකට පත්වය. සෑම කුඩා ලාච්චුවකම එහි ඇතුළත තැන්පත් කළ ලියවිලිවලට අදාළ ලේඛනයක් අලවා තිබිණි. "වරායේ ආරක්ෂාව" "ගුවන්යානා" "අයර්ලන්තය හා ඊජිප්තුව" "පෝට්ස්මත්හි බලකොටුව" "ඉංග්‍රීසි ඕඩය" මේ ආදී වශයෙන් යුද්ධයකදී ප්‍රයෝජන ගැනීමට ඉඩ ඇති සෑම තැනක් ගැනම සහ ආරක්ෂක අංශයේ අඩුපාඩු පිළිබඳව, ලිපිගොනු ඉතා විශාල සංඛ්‍යාවක් විය.

"මහා යෝධ එකතුවක් නේ" ලේකම්වරයා පැවසුවේ, සුරුවිටුව අළු බඳුන මත තබා, අත්පොළසන් දෙමිනි.

"සාමිතුමනි. මේ හැමදෙයක්ම මං කළේ අවුරුදු හතරක් ඇතුළත. හොඳට අධ්‍යයනය, අශ්වරේස් වලට ගිහින් ඔට්ටු අල්ලන, ගම්බද ප්‍රභූ වරයාගේ හපන්කම හරක තැහැ නේද? නමුත් මගේ එකතුවේ වටිනාම මාණික්‍යය මග එනවා. මේ ඒ සඳහා සුදානම් කළ තැන. "නාවික සංඥා" නමින් ලේඛනයක් ඇලවූ තැන පෙන්වමින් ඔහු කීය."

"ඔය අංශය ගැන සෑහෙන තරම් ලොකු ලිපිගොනුවක් දැනටමත් ඔබ ළඟ තියෙනවානේ?"

"ඒව කල් පැනපුවා. ඒ ලිපිගොනුව පිටින්ම කුණු කුඩයට දමන්න දැන් ඉතින් කාලය හරි. රහස් සංඥාවල සූත්‍රය මට අහුවුණු බව නාවික හමුදාවේ බුද්ධි අංශයට දැනගන්න ලැබුණිලි. ඉතින් ඔවුන් රහස් පණිවුඩ යවන සූත්‍ර හැම එකක්ම වෙනස් කරලා ලූ.

ඒක මට එල්ල වුණු විශාල සහරක්. මේ දක්වා මං ගෙනගිය ව්‍යාපාරයෙන්, මට වැදුණු ලොකුම සහර ඒකයි. නමුත් මගේ වෙක් පොතටයි, කරුණාවන්ත ඇල්ටමොන්ට් මහත්තයටයි ස්තූතිවන්ත වෙන්න, අද රැට ඒ හැම දෙයක්ම විසඳෙනවා”

තම ඔරලෝසුව දෙස බැලූ සාම්වරයා, බලාපොරොත්තු කඩ වූ බව හැඟවෙන ශබ්දයක් මුවෙන් පිටකළේය.

“මට තවත් වෙලා නම්, මෙහේ රැඳෙන්න විධියක් නෑ. මේ මොහොතේත් කාල්ටන් ටෙරසයේ වැඩ කටයුතු සිද්ධ වෙමින් පවතින්නේ. අපි හැම කෙනෙක්ම අපිට නියමිත තැන්වලට වෙලා, දැඩි අවධානයකින් සිටිය යුතුයි. ඔබ සැලැස්ම කළ කුමන්ත්‍රණය ගැන තොරතුරු එතුන සභාවට හෙළිකරන්නයි, මං බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියේ. නමුත් ඒක බැරිවෙයි වගේ. කෝ ඔබේ මිත්‍රයා තවම නැහැනෙ? ඔහු එන්නේ කීයටද කියලා ඇල්ටමොන්ට් දන්වල එව්වේ නැද්ද?”

ෆොන් බෝක් විදුලි පුවතක් ලේකම්තුමා වෙත ළං කළේය.

“අද රැට නොවරදුවාම එන්නෙමි, අලුත් ස්පාක් ජලග් එනකොට ගෙනෙන්නමි

ඇල්ටමොන්ට්”

“මොකටද මේ ස්පාක් ජලග්?”

“ඔහු අනෙක් අයට පෙන්වාගෙන ඉන්නේ තමා මෝටර් රථ පිළිබඳ විශේෂඥයෙක් කියලයි. අපේ හරස් සූත්‍රය සකසාගෙන තියෙන්නේ මෝටර් රථයක නොයෙක් කොටස්වල නම් යොදාගෙන. ඔහු රේඩියෝටරය ගැන මොනවා හරි කිව්වොත් ඒ කියන්නේ යුද්ධ නෞකාවක් ගැන. ඔහු තෙල් පොම්පය ගැන සඳහනක් කළොත්, ඒ අධිවේගී සන්නද්ධ කුඩා නැව් ගැන. ස්පාක් ජලග් කියන්නේ නාවික සංඥා”

“මේක අද මධ්‍යහ්නයේ දී එවල තියෙන්නේ පෝට්ස්මත් නගරයෙන්. ඒක නෙමෙයි. කොහොමද ඔබ ඔහුට කරන ගෙවීම?”

“මේ කටයුත්තට මං ඔහුට පවුම් පන්සියක් ගෙවනවා. ඊට අමතරව මං ඔහුට මාස්පතා වැටුපකුත් ගෙවනවා”

“සල්ලි වලට කෑදර හොර තක්කඩියෙක්. මේ වගේ ජාතිද්‍රෝහියෝ අපට තරි ප්‍රයෝජනවත්. ඒ වුණත් මගේ හිතට

අමාරු, මු අපේ ලේ උරාබොනව වගේ හුරංකන සල්ලිවලට”

“ඇල්ටමොන්ට්ට දෙන සල්ලි ගැන මගේ හිතට කිසි අමාරුවක් නෑ, මිනිහා හරි දක්ෂයෙක්. ඔහුගේ වචනවලින්ම කීවොත්, මං හොඳට ගෙවනවා; ඔහු ඒවට හොඳට බඩු සපයනවා. ඒ නැතත් ඔහු ජාතිදෝහියෙක් නෙමෙයි. ඔහු ඉංග්‍රීසීන් සමග චේරයෙන් පසුවෙන අයිරිෂ් ඇමරිකානුවෙක්.”

“අයිරිෂ් ඇමරිකානුවෙක්?”

“ඔහු කථා කරනවා අහගෙන හිටියොත් ඒක හොඳට පැහැදිලි වෙනවා. සමහර වෙලාවට ඔහු කියන දේවල් මටත් තේරුම් ගන්න අමාරුයි. මට හිතෙන්නේ ඔහු ඉංග්‍රීසි රජතුමා එක්කත් කේන්තියි. රජතුමාගෙ ඉංග්‍රීසි එක්කත් කේන්තියි. ලේකම්තුමාට යන්න මිය තරම් හදිස්සිද, ඒ මිනිහා දුන් කොයිමොහොතේ හරි මෙහේ ඒවි.”

“නැහැ, මට තවත් රැකෙන්න බැහැ. මං දූතමත් ප්‍රමාදයි. අපි හෙට දවසේ ඔබ බලාපොරොත්තුවෙන් බලාගෙන ඉන්නවා. හැකිතරම් කල්වේලා ඇතිව එන්න. නාවික සංඥාවල සුත්‍ර අඩංගු පොත ඔබේ අතට ලැබුණාම, ඔබ එංගලන්තයේ කළ මහා කර්තව්‍යය, ජයග්‍රාහී ලෙස අවසන් කරන්න පුළුවනි. මොනවා? මේ හංගේරියන් ටොකේ වයින් බෝතලයක් නේද!” ඔහු පැවසුවේ විදුරු දෙකක් සමග එහි තබා තිබූ අතිවිශිෂ්ට වර්ගයේ වයින් බෝතලය දෙස බලමිනි.

“යන්න කලින් ඔබටත් වයින් විදුරුවක් දෙන්නද?”

“නෑ එපා. ඔබට ස්තූතියි. මට පෙනෙන්නේ, ඔබ කිසි ලෝභකමක් නැතුව සල්ලි විසිකරලා ඔහුට සංග්‍රහ කරනවා වගෙයි?”

“මේ වගේ වයින් වර්ග වලට ඇල්ටමොන්ට් ගේ කියෙනවා හරි කැමැත්තක්. මගේ ටොකේ වයින්වලට මිනිහා පිස්සු වැටිලා. ඔහු බොහොම සංවේදී පුද්ගලයෙක්. එහෙම අයගේ සුළු සුළු ඕනෑ එපාකම් ගැන අපි හොඳින් හොයා බලන්න ඕන.”

මිළඟට දෙදෙනා කතාබහ කරමින් ආලින්දය වෙතටත්, එතැනින් මෝටර් රිය නවතා තිබූ තැනටත් ළඟාවූහ. සාම්චරයාගේ රියැදුරා බෙන්ස් රථයේ බොත්තමක් එබූ සැණින් එන්ජිම පණගැන්විණි.

“අර පෙනෙන්නේ හාවිච්චල දල්වෙන ආලෝකය වෙන්න ඇති?” ලේකම්චරයා ඇසුවේ පිටකබාය හැඳගනිමිනි. “හැම

තැනකින්ම පෙනෙන්නේ මොන තරම් සන්සුන් නිශ්චල තාවයක් ද? මේ සතිය ඇතුළත තව තවත් ආලෝකධාරා වලින් මේ පැත්ත එළියවෙන්න පටන් ගනිවි. එතකොට නම් එංගලන්තයේ මුහුදු වෙරළ මේ වගේ නිශ්චල, සන්සුන් තැනක් වෙත එකක් නැහැ. අපේ සෙප්ටින් ගුවන් නෞකාව හිතන විධියට සාර්ථක වුණොත් ආකාසෙන් ඒ තරම් නිශ්චල බවක් රැඳෙන එකක් නැහැ. එක නෙමෙයි බෝක්, කවුද අර ගේ ඇතුළෙ ඉන්න මිනුස්සයා?"

නිවසේ පිටුපස ආලෝකයක් දල්වෙනු පෙනුණේ එකම කාමරයක පමණි. ජනෙල් විදුරුව තුලින්, කාමරයේ ඇතුළත පැහැදිලිව දකිය හැකි විය. ගම්බද ගැහැනුන් පළඳින වර්ගයේ හිස්වැස්මක් දමාගෙන, කාන්තාවක් මේසය අසල වාඩිවී සිටියාය. රතු පැහැති මුහුණක් තිබූ ඇය සිටියේ, යම් ගෙත්තමක් කරමිනි. වරින්වර එම කටයුත්ත ඇය නැවැත්වූයේ අසල හුන් කළු පැහැති බළල් තඩියෙකුගේ හිස අතගැම සඳහායි.

"ඒ මට ඉතිරිවෙලා ඉන්න එකම සේවිකාව, මාර්තා."

ලේකම් වරයාට සිනාපහළ විය. "මට හිතෙන්නේ ඇය බ්‍රිතාන්‍ය රාජ්‍ය තන්ත්‍රය ගැන සංකේතයක් කියලයි" ඔහු කීය. "තමන් කරන කටයුත්ත ගැනම හිත යොදවනවා මිසක්, අවට සිදුවෙන දේ ගැන කිසි අවබෝධයක් නැ. අනෙක ඇය ඉන්නේ නිදිබර ගතියෙන්, හිතේ බොහොම සැහැල්ලුවෙන්..... එහෙනම් අපි නැවත හමුවෙමු ආපෝ බෝක්"

අවසන් වරටත් අතට අතදී තම මිතුරාට ආචාර කළ ලේකම්වරයා මෝටර් රියට නැඟුණේය, මිනිත්තු දෙකක් ගතවෙද්දී රන්වන් පැහැති ආලෝක කදම්බ දෙකක් අඳුර කපාගෙන ඉදිරියට ඇදීණ. තානාපති නිලධාරියාගේ සිත සම්පූර්ණයෙන්ම වෙළී තිබුණේ, කොයි මොහොතේ හෝ යුරෝපය පුරා ඇවිලී යාමට ඉඩ ඇති බේදවාචකය ගැනයි. සුබෝපහෝගී මෝටර් රියේ, සැප අසුන මත සිටි ඔහුට, තම රියේ ගැටී නොගැටී ඉදිරියට ආ කුඩා රෝඩ් මෝටර් රියක් දකින්නට නොලැබුණු තරම්ය.

මිතුරාගේ මෝටර් රියේ පහන් එළි නොපෙනී යද්දී ආපෝ බෝක්, ආපසු තම නිවස වෙත ගමන් කළේය. ඔහුට දකින්නට ලැබුණේ, ඔහුගේ වයස්ගත ගෘහ සේවිකාව පහන් නිවාදමා නින්දට ගොස් ඇති අයුරුයි. මේ විශාල ගෘහයේ හිස් බව හා පාළු බව

ඔහුට අලුත් අත්දැකීමක් විය. ඔහුගේ පවුලේ සෙසු සාමාජිකයන් මෙහි සිටිද්දී, තවත් සේවක සේවිකාවන් ගණනාවක් ද විය. එනිසා පාච්චක් දක්නට නො ලැබිණි. තම පවුලේ අන් සියලුදෙනාම, දුන් ආපසු ජර්මනියට ළඟා වී ඇති නිසා, ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව ගැන බෝක්ගේ සිතේ ඇති වූයේ සැනසීමකි. මහලු කාන්තාව රැඳී සිටි කුස්සිය හැරුණු විට, මුළු නිවසම දුන් තම ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට ඔහුට අවහිරයක් නැත.

කන්තෝරු කාමරයේ ඔහු විසින් කළ යුතු "පිරිසිදු කිරීමේ" කටයුතු රැසක් ඉතිරිවී තිබිණි. ඔහු එම කටයුතු ඇරඹුවේය. රහස් ලිපිලේඛන රාශිය පුළුස්සා දමද්දී නැඟුණු උණුසුම නිසා, ඔහුගේ මුහුණ රතු පැහැයට හැරිණි. ඔහුගේ මේසය අසල හම් බෑගයක් විය. යකඩ සේප්පුවේ තිබූ වටිනාම ලියකියවිලි බෝක් තම බෑගය තුළට අසුරන්නට පටන්ගත්තේය. එම රාජකාරිය අරඹා වැඩිවේලා ගතවීමට පෙර, ඔහුගේ සියුම් දෙසවණට ගබ්දයක් ඇසිණි. ඒ, ඇතින් එන මෝටර්රියක හඬයි. බෝක්ගේ මුවෙන් නිකුත් වූයේ අතිශයින්ම සතුටට පත් හඬකි. බෑගය වසා, යකඩ සේප්පුව ද වසා අගුළු දමූ ඔහු, වහාම ආලින්දය වෙත පැමිණියේය. ඔහු එද්දීම, පහන් දල්වාගත් කුඩා මෝටර්රියක් පැමිණි, ගේට්ටුව අසල නවත්වන ලදී. එයින් බිමට බට මගියා සුවිසල් නිවස දෙසට වේගයෙන් පියවර මැනීය. මේ අතර සුදු වුණු උඩුරැවුණු සමග තරබාරු සිරුරක් තිබූ වයස්ගත රියැදුරා, තම අසුනේ හරිබරි ගැසුණේ සැහෙන වේලාවක් එනැන රැඳී සිටීමට සූදානම් වෙමිනි.

"හරිද?" ෆොන් බෝක් නොඉවසිල්ලෙන් ඇසුවේ අමුත්තා පිළිගැනීමට ඉදිරියට යමිනි.

පිළිතුරු දෙනු වෙනුවට, අමුත්තා තම අතේ තිබූ දුඹුරු කඩදාසියෙන් එතු පාර්සලය, හිසට ඉහළින් ඔසවා පෙන්වීය.

"අද මං ගෙනා බඩු ගැන ඔබ අප්‍රමාණ සතුටට පත්වේවි. ඔන්න අත්තිමට මම ගෙදර ගෙනාවා....."

"නාවික සංඥාද?"

"මං විදුලි පුවතේ සඳහන් කළ දේමයි. සංඥා හැම එකක්ම මෙතැන තියෙනවා. සෙමරෝ සංඥා, ආලෝක සංඥා සූත්‍රය, ගුවන් විදුලි සංඥා ක්‍රමය, හැම එකක්ම මේකෙ ඇතුළත්. හැබැයි මුල් පොත නෙමෙයි. ඒකෙ පිටපතක්. මේක ලබාගැනීම මහා

හයානක කටයුත්තක් වුණා. නමුත් මේක, ඒ අතිශය රහස්‍ය ලියවිල්ලේ නිවැරදි පිටපතක් බවට මං සහතික වෙනවා" ඔහු පැවසුවේ ජර්මන් ජාතිකයාගේ උරහිසට තට්ටු කරමිනි.

"ගේ ඇතුළටම එන්න" බෝක් කීවේය. "දැන් මං ගෙදර ඉන්නේ තනියම. මං බලාගෙන හිටියේ මේක ලැබෙන තුරු තමයි. මුල් ලියවිල්ල ගෙනෙනවාට වඩා, පිටපතක් ගෙනා එක හොඳයි. මුල් ලියවිල්ල නැතිවුණොත් ඔවුන් සංඥා ක්‍රමය වහාම වෙනස් කරා වී. පිටපතක් ගත්තා කියල එහේ කලබලයක් ඇතිවන එකක් නැහැ."

අයිරිෂ් ඇමරිකානුවා කන්නෝරු කාමරයට ඇතුළු වී, එහි භාන්සි පුටුවක වැහිරී, දැන් දෙපා දිගහැර ගත්තේය. ඔහු අවුරුදු හැටක් පමණ වයස් වූ උස පුද්ගලයෙකි. ඔහුගේ නිකටේ එළු රැවුළක් තිබූ අතර, කටේ සුරුවටුවක් විය. අඩක් දුම්පානය කොට නිවා දමා තිබූ මේ සුරුවටුව යළි ඉරිමට, අමුත්තා ගිනිකුරක් දල්වීය.

"ඔබ මෙහෙත් මාරු වෙලා යන්නද හදන්නේ?" ඔහු ඇසුවේ වටපිට බලමිනි. තිරයකින් වසා තිබීම නිසා මෙතෙක් දිනක් ඔහු නොදුටු, යකඩ සේප්පුව දුටු ඔහු විස්මයට පත්විය. "ඔබේ රහස් ලියකියවිලි මේ යකඩ අල්මාරියේ දමලද ආරක්ෂා කරල තියාගන්නේ?"

"ඇයි ඉතින් ඒකෙ ඇති වැරද්ද මොකක්ද?"
 "දෙයියෝ සාක්කි! මේ විධියට පැහැදිලිවම දැකිය හැකි යෝධ අල්මාරියක? ඔබ ඔත්තුකාරයෙක් කියල ඔවුනට එක්වරම හිතේවි. ඇයි මනුස්සයෝ ඇමරිකාවේ යකඩ සේප්පු කඩන ඕනෙම හොරෙකුට, මේක කඩන එක ඒ හැටි අමාරු වෙන්නෙ නෑ. මාළු ටින් කපන අඩුවකින් උන් ඔය සේප්පුව අරිවි. මං එවන ලියුම් ඔබ තියාගන්නෙත් මේකෙයි කියල දන්නවා නම්....."

"මොනම දක්ෂ හොරෙකුටත් ඔය සේප්පුව කඩන්න බෑ" ආයුධයකින් වත් කපන්න බෑ"

"ඒ වුණාට අගුළ?"
 "ඒක කඩන්නත් බෑ. මේක දවිත්ව සංකීර්ණ අගුලක්. තමුසෙ දන්නවාද ඒ මොකක්ද කියල?"
 "නැහැ"

"හොඳයි මං කියන්නම්. මෙතෙක් සංකීර්ණත්වය මෙහෙමයි. මෙතෙක් තියෙන අගුළු විවෘත වෙන්නේ රහස් වචනයක් සහ ඉලක්කම් කීපයක රහස් අංකයත් යන දෙකම නිවැරදිව කරකැව්වොත් විතරයි. මේ පිටින් රවුමට තියෙන තහඩුවේ වචන ගණනාවක් සඳහන් වෙනවා. ඇතුළතින් තිබෙන රවුම් තැටිවල ඉලක්කම් පේළි කීපයක් තියෙනවා"

"ඒක නම් අපූරු අදහසක්"

"ඒක නේ මං කිව්වේ. මේක ඔහේ හිතු තරම් සරල දෙයක් නොවෙන බව දැන්වත් තේරෙනවද? මං මේක විශේෂයෙන් සාදවා ගත්තේ අවුරුදු හතරකට කලින්. මං තෝරා ගත්තු වචනය සහ ඉලක්කම් අනු පිළිවෙළ මොකක්ද කියලා ඔබට හිතාගන්න පුළුවන්ද?"

"මට හිතාගන්නවත් බෑ"

"මං තෝරා ගත්තු වචනය - අගෝස්තු. ඉලක්කම් හතර 1914. දැන් ඔන්න බලන්න."

එය බලාසිටි ඇමරිකානු ජාතිකයාගේ මුහුණේ පළ වූයේ මවිතයකි. "දෙසියම්පා! ඒක මහ අපූරු වැඩක් නොවැ? බොහොම සුක්ෂ්ම උපකරණයක්"

"ඔව්. අපේම කෙනෙකුට වුණත් මේ අංකය හිතාගන්න අමාරුයි. ඔන්න මං මේක වසා දමමා. හෙට උදේ මම ගේ වහලා, බඩු අස්කරගෙන පිටවෙලා යනවා."

"ඒක හොඳයි. මටත් මං හිතන්න තෑනක් හොයාගන්න වේවි ඔබට කියලා. මට නම් බෑ මේ රටේ තනිවෙන්න. සතියක් ගතවෙන්න කලින් ඉංග්‍රීසි කාරයාගේ පස්ස බිම ඇණෙනවා. මං වැඩිය කැමැතියි, මුහුදෙන් එතෙරට ගිහිං, ඒ පැත්තේ ඉඳන් ඔය සිදුවීම බලාගෙන ඉන්න."

"ඒ වුණත් ඔබ ඇමරිකානු ජාතිකයෙක් නේද?"

"ඔව්. රහස් ඔත්තුකාරයා ජැක් ජේම්සන් ඇමරිකන් ජාතිකයෙක්. දැන් ඔහු ඉන්නේ පෝට්ලන්ඩ් හිරගෙදර. වැරද්දක් කරලා අහුවුණොත්, මං ඇමරිකන්කාරයෙක් කිව්වා කියලා, එංගලන්තයේ පොලිස් කාරයින්ගෙන් මට ගැළැවීමක් නෑ. උන් කියාවි මේක එංගලන්තය. මෙහේ ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ බ්‍රිතාන්‍ය නීතිය කියලා. ඒක තෙමෙයි මහත්තයෝ. මට මේ ජැක් ජේම්ස්

ගැන කියන කොටයි මහත් වූණේ. ඔබේ මිනිසුන් ආවරණය කරන්න, ඔබ ඒ හැටි උත්සාහයක් දරන්නේ නැහැ නේද?"

"මොකක්ද ඒ කතාවේ තේරුම?"

"ඔවුන් ඔබ වෙනුවෙන් භයානක කටයුත්තක යෙදෙන අය. ඔවුන් අමාරුවේ වැටෙන්න නොදී බේරා ගැනීම, ඔබේ යුතුකමක්. ඔබ කවදාද ඔවුන් බේරාගත්තේ? උදාහරණයක් වශයෙන් අපි ගමු ජේම්ස්ව....."

"ජේම්ස් අමාරුවේ වැටුණේ එයාගේ වැරද්දෙන්. ඒ හරිය මං නොකිව්වාට ඔබ දන්නවා නේ. එයා වැඩ කළේ සම්පූර්ණයෙන්ම තමන්ගේ හිතුවමෙන්, ඔහු අපි කියන එක වචනයකටවත් කන්දුන්නේ නෑ. ඒ වගේ මිනිස්සු මේ රස්සාවට ගැළපෙන්නේ නෑ."

"ඔබ කිව්වා හරි. ජේම්ස් මහා හිතුවක්කාරයා. එතකොට පොලිස්.....?"

"ඒ යකා පිස්සෙක්"

"අන්තිම කාලෙදී මිනිහට ටිකක් ඔල්මාදෙ වගේ හැදුණු බව නම් ඇත්තයි. උදේ ඉඳන් රැවෙනතුරු, ඔහුට මිනිස්සු සියගණනක් එක්ක රාජකාරි කරන්න සිදුවෙලා තිබුණා. ඔහු සිටියේ එයින් කොයි මිනිහා, කොයි මොහොතේ පොලිසියට ඔත්තුවක් දෙයිද දන්නේ නැති පරිසරයකයි. එහෙම වෙලාවට මිනිහෙකුගේ මොළේ තරක් වෙන එකේ පුදුමයක් නෑ. එතකොට අපට ඉතුරු වෙනවා ස්ටයිනර්.....?"

"ෆොන් බෝක් පුටුවෙන් නැගී සිටියේ දැඩි කෝපයෙනි. ඔහුගේ මුහුණ එක්වරම රතු පැහැවී යළිත් සුදුමැලී විය."

"ස්ටයිනර්? ඇයි මොකක්ද ඔහුට වෙලා තියෙන්නේ?"

"ස්ටයිනර් පොලිසියට අනුවෙලා. මිනිහගේ ගුහාවට ඊයේ රැ පොලිසිය කඩාගන පැනලා. මිනිහා ළඟ තිබූ කඩදාසිත් එක්ක මිනිහව අල්ලාගෙන ගිහිං. දෑත් පෝට්ස්මත් හිරගෙදර. ඔබ නම් මෙහෙන් පැනල යාමි. ඒ වුණාට අර අසරණ මිනිහා? ප්‍රශ්න කිරීම, වඩාහිංසාවලට මුහුණ දෙන්න වෙන්නේ ඔහුට. එල්ලුම්ගස් නොගිහිත් පණ බේරාගන්න හැකිවුණොත් ඔහුගේ ලොකු වාසනාවක්. අන්න ඒකයි මං කිව්වේ. ඔබ ගිය ඉක්මනින්ම මටත් මේ රටින් පැනගන්න පුළුවන් නම් හොඳයි කියලා."

ෆෝන් බෝක්, නොසැලෙන විත්ත ශක්තියක් තිබූ, තම හැගීම් මනා ලෙස පාලනය කරගැනීමට හැකියාවක් තිබූ පුද්ගලයෙකු විය. එහෙත් මේ ලැබුණු ආරංචියෙන් ඔහු දැඩි කම්පනයකට පත්වූ බව පෙනිණ.

"උන් කොහොමද ස්ටයිනර්ව අල්ලා ගත්තේ?" ඔහුට කෙදිරිගැවිණි. "මෙතරම් දරුණු පහරක් අපට කවදාවත් එල්ල වෙලා නෑ."

"නෑ? ඊට වඩා දරුණු එකක් බොහොම ළඟින් ගියා. මට විශ්වාසයි උන් දෑත් මා පිරිපස්සෙන් පුහුබැදගෙනයි එන්නෙ. වැඩි ඇතකින් නෙමෙයි."

"ඔබ බොරු නේද කියන්නෙ?"

"නැහැ. සම්පූර්ණ ඇත්ත. ෆ්රැටන්වේ වල මං තේවාසිකව ඉන්න ගෙදර නෝනාගෙන්, කවුරුහරි ඇවිත් ප්‍රශ්න කරලා තියෙනවා. ඒක ඇහුවාම මං තේරුම් ගන්නා මටත් රටින් පනින්න වෙලාව හරි කියලා. මහත්තයෝ. මට දනගන්න උවමනා මේකයි. පොලීසිය කොහොමද මේ හැම දෙයක්ම දනගන්නෙ? මං ඔබ වෙනුවෙන් මේ රැකියාව පවත්ගන්නට පස්සෙ, පොලීසියට අහුවුණු පස්වෙනි මිනිසා තමයි ස්ටයිනර්. මං ඉක්මනට මාරු නොවුණොත් හයවෙනියා වෙන්නෙ කවුද කියලත් මං දන්නවා. මොකක්ද ඔබට ඒකට කියන්න තියෙන නිදහසට කරුණ? ඔහේ වෙනුවෙන් වැඩකරන මිනිස්සු, මේ විධියට හිරේ යනව දකින කොට, ඔහේට ලැජ්ජා හිතෙන්නෙ නැද්ද?"

ෆෝන් බෝක්ගේ මුහුණ කෝපයෙන් රතු විය.

"තමුසෙට පිස්සුද මිනිහෝ ඔහොම කතාකරන්න?"

"මට පිස්සු නොතිබුණා නම්, ඔහේල වෙනුවෙන් මේ ඔත්තු භායන කටයුතු කරන්නෙ නෑ මහත්තයා. ඔහේ හිතේ තියෙන දේ මං කෙළින්ම කියන්නම්. ඔබ වැනි ප්රමන් දේශපාලනඥයින්ගේ හැටි, මට මීට කලින් අහන්න ලැබිල තියෙනවා. ඔවුනට ඔත්තු සපයන වරපුරුෂයින්ගෙන් සම්පූර්ණ ප්‍රයෝජනය ගන්නට පස්සේ, උන් මොන අමාරුවක වැටුණත් ඔහේලට හිතට අමාරු නැහැ. එහෙම නේද?"

බෝක් හුනස්නෙන් නැගී සිටියේ ය.

"තමුසෙ කියන්නෙ මං හිතාමතාම, මට ඔත්තු සපයන මිනිස්සු අල්ලා දෙනව කියලද?"

"ඔබ එහෙම දෙයක් කළා කියල මං කියන්නේ නෑ. ඒ වුණත් අපට පාවා දෙන එකෙක් කොහේ හරි ඉන්නවා. උං කවුද කියලා හොයාගැනීම ඔබේ වගකීමක්. ඒ කොහොම වුණත්, මේ අවදානම් වැඩේ තරවදුරටත් කරන්න, මං සූදානම් නෑහැ. මං අද හෙටම යනවා ඕලන්දයට. ඉක්මනට මෙහෙන් පිටවුණු තරමට හොඳයි."

බෝක් තම කෝපය මැඩපවත්වා ගත්තේය.

"අපි දෙන්නා කොයිතරම් කාලෙක ඉඳල හොඳ යාච්චොද" බෝක් කීය. "ඉතින් මේ ජයග්‍රාහී මොහොතෙ, අපි මොකටද රණ්ඩු වෙන්නෙ? ඔබ ඉතාම විශිෂ්ට ලෙස වැඩ අප්‍රමාණව කළා. මං කොහොමද ඒව අමතක කරන්නෙ? හොඳම වැඩේ ඕලන්දයට පැනයන එකයි. රොටර්ඩෑම් වලින් ඔබට ප්‍රච්චිති නිව්යෝක් බලා යන නැවක් අල්ලාගන්න, අද ඉඳන් සතියක් ගතවුණාට පස්සෙ, කිසිම මුහුදු මාර්ගයක් ආරක්ෂා සහිත වෙන්නෙ නෑ. ඔය පොත මං භාරගන්නම්. ඊට පස්සෙ ඒක අනෙක් ලියවිලි එක්ක පාර්සල් කරන්නම්."

ඇමරිකන් ජාතිකයා කුඩා පාර්සලය තමන් අතේ තබාගෙන සිටියත්, එය බෝක් අතට භාරදෙන බවක් පෙන්නුම් වේ නැත.

"කෝ මට ගෙවන සල්ලි?"

"මොකක්?"

"කෝ මට ගෙවන්න පොරොන්දු වුණු පවුම් 500? මේක මට ලබාදුන්තු නාවික හමුදා නිලධරයා, අන්තිම මොහොතේ ගණන් ඉස්සුවා. මිනිහව අපේ අදහසට කොහොම හරි කැමැති කරවා ගන්න උවමනා නිසා, මං අමතර වෙඩිලි සියකුත් ගෙව්වා. එහෙම නොකළා නම්, ඒක අපි දෙන්නටම අනතුරුදායක වෙනවා. මිනිහා කිව්වා, අඩු ගණනට කොහොමටවත් ඉල්ලු දේ දෙන්න බෑ කියලා. පස්සේ මම අමතර සියක් ගෙව්වාමයි ප්‍රශ්න විසඳුණේ. මට අන්තිමට පවුම් දෙසියක් වියදම් වුණා. ඒ හින්දා මගේ ගාස්තුව ලැබෙන තුරු, මේක දෙන්න හැටියක් නෑ."

ෆොන් බෝක් සිනාසුණේ ඔහුගේ සිතේ ඇතිවූ කෝපය යටපත් කරගෙනය. "මං කොයිතරම් අවංක මිනිසෙක්ද කියන එක ඔහේට අමතක වෙලා වගෙයි. ඔය පොත මා අතට දෙන්න කලින්, සල්ලි දීලා හිටින්න කියලද ඔහේ කියන්නෙ?"

"මං ව්‍යාපාර කරන්නේ අන්න ඒ පිළිවෙළට තමයි."

"කමක් නෑ. ඔබට කැමැති හිටියක්"

ඔහු මේසයට වාඩිවී, වෙස්පොත් අතට ගෙන යමක් ලියුවේය. අනතුරුව වෙස් කොළය ඉරා අතට ගත් ඔහු, එය සගයාට නොදී තම අතේම තබා ගත්තේය.

"ඇල්ට්මොන්ට් මහත්මයා, මං ව්‍යාපාර කරන්නෙන් ඔහේ කරන පිළිවෙළටමයි. අපි දෙන්නම කටයුතු කරන්නේ එකම පිළිවෙළට නිසා, මං මොකටද වෙස් පත ඔහේට කලින් දෙන්නේ? ඔහේට මාව විශ්වාස නැත්තමි, මං මොකටද ඔහේව විශ්වාස කරන්නේ. ඔහේට තේරෙනව් හේද මං කියන කාරණාව? මෙන්න වෙස්පත. මං මේක මේසය උඩින් තියනවා. ඔහේ ඒක අතට ගන්න කලින් ඔය පාර්සලය පරීක්ෂා කරල බලන්න මට අයිතියක් තියනවා."

ඇමෙරිකානුවා පාර්සලය බෝක් දෙසට තල්ලු කළේ, තවත් වචනයක් හෝ කරා නොකරමිනි. බෝක් නූල කපාදමා, දවටනය ඉවත් කළේය. මිළඟට ඔහු තමා අතට අත්වූ කුඩා පොතක් දෙස බලා සිටියේ අතිශයින්ම විමනියට පත්විය. ලේ රතු පැහැති කවරයක් තිබූ පොතේ, රත්වත් අකුරෙන් මුද්‍රණය කර තිබුණේ

"මීමැසි අභිජනනය පිළිබඳ ප්‍රායෝගික අත්පොත" යනුවෙනි

මේ සුර ඔත්තුකරුවා තම ක්ෂේත්‍රයට කිසියෙත් අදාල නැති පොත දෙස විස්මයෙන් බලා සිටියේ එක් මොහොතක් පමණි. ඊළඟ මොහොතේ ඔහුගේ ගෙල, දඬු අඬුවක වැනි අයෝමය ග්‍රහණයකට හසුවිය. වේදනාවෙන් ඇඟිරෙන මුහුණ ඉදිරියට ක්ලෝරෆෝම්වල පෙඟවූ මුහුදු හත්තක් තෙරපිණ.

* * *

"තව වීදුරුවක් බොන්න වොට්සන්" ෂර්ලොක් හෝම්ස් කීවේ, අතිවිශේෂ හංගේරියානු ටොකේ වයින් බෝතලය තම මිතුරා වෙත ළං කරමිනි. තරබාරු-විශාලයා මේසය ළඟ හිඳගෙන වීදුරුව ඉදිරියට දිගු කළේ දැඩි උනන්දුවකිනි.

"මේ වයින් ඉතාම හොඳ වර්ගයක් හෝම්ස්"

"විශිෂ්ටතම වර්ගයක් වොට්සන්. සෝපාවට වෙලා සිහිනැතුව ඉන්න අපේ මිත්‍රයා, මට ඒ ගැන සහතික කර කිව්වා. මේක ඔහුට සපයල තියෙන්නේ, ජර්මනියේ ඡොරින්බර්ග් මාළිගයේ, ෆ්රන්ස් ජෝසෆ්ගේ විශේෂ වසින් ගබඩාවෙන්ලු. කරදරයක් නැත්නම් ඔය ජනේලය ටිකක් අරින්න වොට්සන්. ක්ලෝරෆෝම් වාෂ්පය නිසා, වසින්වල රසබැලීමක් අපහසුයි."

විශාල යකඩ සේප්පුව විවෘතව තිබිණි. හෝම්ස් එහි වූ ලියවිලි එකින් එක අතට ගෙන, ඉක්මනින් පරීක්ෂා කරමින් ඒවා ෆෝන් බෝක්ගේ හම්බූගයට අසුරා ගත්තේය. දැන් හා දෙපා තදින් ගැටගසනු ලැබූ ජර්මන් ජාතිකයා, සෝපාව මත සුවසේ නිදමින් හුන්නේය.

"අපිත් ඉක්මන් කරලා මෙතැනින් ඉවත්වෙන්න ඕන වොට්සන්. අපට කාගෙන් හරි බාධාවක් වේවි කියන හයක් නම් නැහැ. ඔය සීනුව නාද කරන්න. වයසක මාර්තා ඇරෙන්න වෙන කවුරුවත් ගෙදර නැහැ. ඇයට භාරවූ රාජකාරිය, ඇය ඉතාම හොඳින් ඉටුකළා. මං ඇයට මෙතැන රැකියාව ලබා දුන්නේ, මං මුලින්ම මේ කටයුත්තේ යෙදෙන්න පටන් ගනිද්දී..... ආ මර්තා..... ඔක්කොම වැඩ කටයුතු සාර්ථකව, සම්පූර්ණ කරන්න, අපට හැකිවුණු බව අහන්නත් ඔබ සතුටුවේවි."

වයස්ගත කාන්තාව හෝම්ස්ට, පියකරු සිනහවකින් සංග්‍රහ කළාය. එහෙත් සෝපාවේ, වැතිර සිටි පුද්ගලයා දෙස ඇය හෙළුවේ කැලැකීමට පත් බැල්මකි. හෝම්ස්ට එය වැටහිණි.

"නෑ නෑ මාර්තා. ඔහුට මොකුත් ප්‍රශ්නයක් නෑ. අපි ඔහුට කිසිම තුවාලයක් සිදු කළේ නැහැ."

"ඒක අහන එකක් හිතට සැනසීමක් හෝම්ස් මහත්මයා. ඔහු කරන රැකියාව මොන තරම් දරුණු එකක් වුණත්, ඔහු බොහොම කරුණාවන්ත ස්වාමියෙක්. ඔහු කැමැත්තෙන් හිටියේ මාව ඔහුගේ බිරිඳ සමග ජර්මනියට යවන්නයි. නමුත් මා එහෙම කළා නම්, ඔබේ වැඩ පිළිවෙළ අවුල් වෙනවා නොවැ?"

"මාර්තා. ඔබ මෙහේ ඉන්නා තුරු වැඩ කටයුතු සාර්ථක වෙන බවට ලොකු විශ්වාසයකින් මං හිටියේ. අද ඔබේ සංඥාව ලැබෙන්න ටිකක් වෙලා ගතවුණා."

"ඔව් මහත්මයා. අර ලේකම්තුමා මෙහේ ඇවිත් හිටියානේ."

"මං දැනගත්තා. අපි මෙහේ එද්දි ඔහුගේ මෝටර් රිය අපට ඉස්සරහට හමිබවුණා."

"මං හිතුවා මහත්මයා ඒ මිනිහ, අද මේ ගෙදරින් යන එකක් නැහැ කියල. ඔබේ සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කරන්න ඔහු මෙහේ සිටීම, මහ අවහිරයක් බව මං දැනගිටියා, මහත්මයා."

"ආ ප්‍රශ්නයක් නැහැ. ඒකෙන් අපට අමතරව පමාවුණේ පැය හයයි. ඔබ පහන නිවා දමන හැටි දුටුවාම, මං දැනගත්තා අපට නිරූපදිතව ගොඩබහින්න පුළුවන් බව. මාර්තා හෙට ලන්ඩනයේ ක්ලැරිජස් හෝටලයේදී මට චාරිකා කරන්න."

"ඔව් මහත්මයා"

"මං හිතනවා ඔබ හැමදෙයක්ම සුදානම් කර තබන්න ඇති කියල?"

"ඔව් මහත්මයා, ඔහු අද ලියුම් හතක් තැපැල් කළා. මං පුරුදු විධියට ඒවල ලිපින පිටපත් කරගත්තා"

"බොහොම හොඳයි මාර්තා. මං ඒව කියවලා බලන්නම්. ඔබට ශ්‍රූත රාත්‍රියක්"

වයසක කාන්තාව එතැනින් පිටවී ගියාය. හෝම්ස් තම මිතුරා සමග තව දුරටත් කතාබස් කළේය.

"මේ කඩදාසිවල ඒ හැටි වැදගත් කමක් නැහැ. ඒ මොකද මේවල අඩංගුව තිබූ තොරතුරු හැම එකක්ම ජර්මන් ආණ්ඩුව වෙත යවා අවසන්. මේවා මුල් පිටපත්. ඒ නිසා රටෙන් පිටකරගන්න බැරිවයි ඉතිරි වෙලා තියෙන්නේ."

"එහෙනම් මේවායින් කිසි වැඩක් නැහැ?"

"මං එහෙමම කියන්නෙත් නෑ වොට්සන්. මේවායින් අඩුම වශයෙන් අපේ අයට හොයාගන්න පුළුවන් එක් දෙයක් තිබෙනවා. ඒ තමයි සතුරා අතට පත්වෙලා තියෙන්නේ මොනවාද, පත්තොව් තියෙන්නේ මොනවාද කියන එක. මේවායින් සමහරක්, මා විසින්ම සපයන ලද සම්පූර්ණයෙන්ම අසත්‍ය "රාජ්‍ය රහස්" ලියවිලි. මගේ අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තියේ අන්තිම කාලයේ, මේවායින් මගේ හිතට ලොකු සතුටක් ලබාගන්න හැකිවෙයි. ඒ කොහොමද දන්නවාද? අපේ නාවික හමුදාව සාගර බෝම්බ වළලා ඇති තැන් ගැන, මා සකස් කළ ව්‍යාප්ත ලියවිල්ල බලාගෙන, ජර්මන් යුද්ධ නැවේ මුහුදේ යාත්‍රා කරන හැටි ගැන සතුවත් අසමින්. ඒක තෙමෙයි වොට්සන්....."

හෝමස් කථාව නවත්වා තම මිත්‍රයාගේ උරහිසෙන් අල්ලා තමා දෙසට හැරෙව්වේය.

"කෝ... මට හොඳට එළිය ඇතුළු, ඔබේ පෙනුම හරිහැටි බලාගන්නත් බැරිවුණා නේ. අවුරුදු ගණනක් ගතවෙද්දී මොනවද ඔබේ පෙනුමේ වෙනස් වුණේ? වොට්සන් ඔබේ නම් තවමත් තියෙන්නේ අර පරණ තරුණ කාලේ පෙනුමමයි."

"මට දන්නේ, මං අවුරුදු විස්සකින් විතර වයසෙන් අඩු වුණා වගේ" වොට්සන් කීය. "මෝටර් රථයෙන් ඇවිත් භාවිච්චලදී ඔබව හමුවෙන්න කියලා එව් විදුලි පුවත ලැබුණාම, මගේ හිතේ ඇතිවුණේ ලොකු සතුටක්. සැහෙන කාලෙකින් ඒ වගේ සන්තෝසයක් මට දැනිලි නෑ, හෝමස්. ඔබත් වෙනස් වෙලා තියෙන්නේ ඉතාම සුළු වශයෙන්; ඒ ඔබේ අවලක්ෂණ එළඹුණ අමතක කළාම."

"මිත්‍රයා, මේව අපේ රට වෙනුවෙන්, අප කළ යුතු කැපකිරීම්." හෝමස් කීවේ තම එළඹුණු අල්ලමිනි. "හෙට වෙනකොට මේක බියකරු සිහිනයක් පමණයි. මගේ කෙස්වැටියත් කපාගෙන, අනෙක් මතුපිටින් ඇති දේවලුත් වෙනස් කරගෙන, මං ක්ලැරිස්ස් හෝටලයේදී හෙට සමාජය හමුවට එනවා. මේ ඇමරිකන් භූමිකාව රඟපාන්න මගේ හුරුපුරුදු ඉංග්‍රීසි භාෂාව අමතක කරලා, ඇමරිකානු කැඩිච්ච ඉංග්‍රීසි කැලිවර්ට් පුරුදු වෙන්න මට සිද්ධ වුණා."

"නමුත් හෝමස් ඔබ අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තියෙන් විශ්‍රාම ගත්තානේ. මට අහන්න ලැබුණේ, ඔබ සසෙක්ස් ප්‍රාන්තයේ ඇත ගොඩබිම්වලට වෙලා, මීමැස්සෝ ඇතිකරමින් තාපසයෙක් වගේ ජීවිතේ ගෙවනවා කියලයි."

"ඒක හරියටම හරි වොට්සන්, මං එහෙම විශ්‍රාම ගැනීමෙන් ලැබුණු අගුළු මේකයි. පහුගිය අවුරුදු ගණනාවක් මං මීමැස්සන් පිළිබඳව පර්යේෂණ කළා. මං සොයාගත් කරුණු සම්භාරයෙන් මා ලියූ පර්යේෂණාත්මක මහා ග්‍රන්ථය මේකයි."

මේසය මත වූ පොත අතට ගත් සිහු එහි නම බබ්බ නගා කියෙව්වේය.

"මීමැස්ස අභිජනනය පිළිබඳ ප්‍රායෝගික අත්පොත සහ රජ මීමැස්සිය වෙන්කිරීම පිළිබඳ නිරීක්ෂණ සමහරක්"

"ඒ වුණත් ඔබට මෙවැනි රහස් පරීක්ෂණ වැඩක් ආයෙමත් පැවරුණේ කොහොමද?"

"වෙලාවකට, මං ඒකට යොමු වුණු හැටි ගැන මටම පුදුමයි. ඔබ දන්නවා නේ මේ කටයුත්තේ යෙදෙන්න කියලා, මගෙන් ඉල්ලා හිටියෙ විදේශ කටයුතු භාර ඇමතිතුමා විතර නම්, ප්‍රශ්නයක් වෙන්නෙ නෑ. මං එහෙනම් මේක කෙළින්ම ප්‍රතික්ෂේප කරලා තිකං ඉන්නවා. නමුත් අගමැතිතුමා මගේ ගෙදරටම ඇවිත් ආයාචනා කළාම මං කොහොමද බැහැ කියන්නෙ. මෙතැන වැදගත්ම කාරණය මේකයි වොට්සන්. මේ සෝපාවේ නිදාගෙන ඉන්න මහත්මයා අතිදක්ෂයෙක්. ඔහුගේ මොළේට ඉහළින් යන්න, අපේ මිනිස්සුන්ට හැකියාවක් නෑ. මේ මිනිසා මහා බලසම්පන්න තත්ත්වයකට පත්ව හිටියේ, කාගේවත් උදම් නැතිව, තනියෙන්මයි.

අපේ රටේ ආරක්ෂක කටයුතු දවසින් දවස අඩාල වෙන්න පටන් ගත්තා. හැමතැනකම වැරදීම් සිදුවුණා. නමුත් කාටවත් තේරුම් ගන්න බැරිවුණා. මෙහෙම වැරදීම් වෙන්න හේතුව මොකක්ද කියලා. වරපුරුෂයන් ඇති කියලා සැක හිතුණා. උන් කීපදෙනෙක්ම අල්ලා ගත්තා. නමුත් වැඩේ හරියටම හරිගියේ නෑහැ. බොහොම බලවත් අරවුවක් වගේ නායකයෙක් ඉන්න බවට සාක්ෂි ලැබුණා. මේක හෙළිකර ගැනීම, කොයිතරම් වැදගත්ද, ඒ වගේම අත්‍යවශ්‍යද කියන එක වචනයෙන් විස්තර කරන්න බෑ. මේ ගැන සොයාබලලා විසඳා දෙන්න කියලා මට ඉහළින් බලපෑම් ආවා. මට නම් වැඩේට අවුරුදු දෙකක් ගතවුණා වොට්සන්. ඒ කාලය තුළ මා මුහුණදුන් ත්‍රාසජනක අවස්ථාවලත් අඩුවක් තිබුණේ නෑ.

මං උන්ට කිව්වේ කොහොමද දන්නවද? මං කිව්වා එංගලන්ත විරෝධී අදහස් මුළින්ම මගේ හිතේ ඇති වුනේ විකාශෝ වලදී කියල. ඊට පස්සේ බෆලෝ නගරයේ අයිරිෂ් රහස් සංගමයේ මං පුහුණුව ලැබූ බව කිව්වා. මගේ ත්‍රස්තවාදී වැඩකටයුතුවලින්, ලොකු හිරිහැරයක් සිදුවුණේ ස්කිබරින් පොලිසියටය කියල මං ප්‍රචාරයක් ගෙනගියා. ඔය අතරේදී ආන් බෝක් ගේ නියෝජිතයෙකුට මාව මුණගැහුණා. ඔහු තමයි, ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි පුද්ගලයෙක් කියලා මාව ඉහළට රෙකමදාරූ කළේ.

ඔබට තේරෙනවා නේද, මේ කටයුත්ත කොයිතරම් සංකීර්ණ එකක් වෙන්න ඇති ද කියලා. ඊට පස්සේ මට හැකිවුණා මොහුගේ

විශ්වාසය දිනාගන්න. මං දන්නා ඔත්තුවලින්, ඔවුන්ගේ සමහර කටයුතු සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදි ගියා. ඔහුගේ හොඳම වරපුරුෂයන් පස්දෙනෙක් හිරේ ගියා. නමුත් ඔහු මා ගැන තැබූ විශ්වාසය අඩුවුණේ නැහැ. මං ඔවුන් ගැන දැඩි අවධානයකින් සිටියේ. ඔවුන් දක්ෂ වරපුරුෂයන් ලෙස මුහුකුරා යද්දී, මං ඔවුන්ව නෙළා ගත්තා. ඉතින් මහත්මයා ඔබේ තත්ත්වයෙන් ඊට වැඩි වෙනසක් නැහැ නේද?

හෝමස් ඒ අන්තිම වැකිය යොමු කළේ ආර්ත බෝක් වෙතටයි. ක්ලෝරගෝම් ආඝ්‍රාණයෙන් සිහි නැතිව සිටි ඔහු, යළිත් යථා තත්ත්වයට පත්ව සිටියේය. එනිසා හෝමස් කළ ප්‍රකාශයට නිහඬව සවන්දීමට ද බෝක්ට හැකිවිය. ඔහුගේ මුහුණ කෝපයෙන් වියරු විය. බෝක් නොසරුප් බසින් හෝමස්ට බැණ වැදීමට පටන්ගත්තේ මහ හඬින්. බෝක් කෝපාවිෂ්ඨව නොනවත්වා කැගැසුවත්, ශාප කළත් ඡර්ලොක් හෝමස් යකඩ සේප්පුව පිරික්සීමේ කටයුත්තේ යෙදී සිටියේය.

"ආර්ත බෝක් මහත්මයා" හෝමස් කීය. "ජර්මන් භාෂාවේ මිශ්‍රරු සංගීතවත් බවක් නැති බව ඇත්තයි. නමුත් අදහස් ප්‍රකාශකිරීමට ඇති වචන මාලාව අතින් නම්, ජර්මන් භාෂාවට සමකළ හැකි භාෂාවක් ලෝකේ කොහේවත් නැ." හෝමස් සිනාමුසු මුහුණෙන් පැවසුවේ, වෙහෙසට පත් බෝක් කථාකර ගැනීමට නොහැකිව නිහඬ වූ පසුය.

"හො හෝ! හො හෝ!" හෝමස්ගේ මුවෙන් පිටවූයේ ඔහු යකඩ සේප්පුවෙන් සොයාගත් ලියවිල්ලක් පරීක්ෂාවට ලක්කළ පසුය. "මේකේ හැටියට තවත් කුරුල්ලෙක් ඉන්නවා, කුඩුවට යායුතු. හුඟ කලක් තිස්සේ කල්පනාවෙන් හිටියත්, මං දනගෙන හිටියේ නැ. ඔහු මේ තරම් තක්කඩියෙක් බව. බෝක් මහත්මයා, ඔබට ප්‍රශ්න රැසකට පිළිතුරු සපයන්න සිදුවේවි."

මේ වනවිට සිරකරුවා ඉතා අසහසුවෙන් හිස කෙළින් කරගෙන, සෝපාවේ හිඳගැනීමට සමත් වී සිටියේ ය. තමාව අල්ලාගත් සතුරා දෙස බෝක් බලා සිටියේ, වෛරය, ද්වේශය මෙන්ම පුද්ගල සම්මිශ්‍රණය වූ හැඟීමකිනි.

"මට පුළුවන් වුණු දවසක, මං උඹව අල්ලා ගන්නම් ඇල්ටමොන්ට්" ඔහු පැවසුවේය. "දෙසියම්පා! මගේ මුළු ජීවිත

කාලයම ඒකට යොදවන්න සිදුවුණත්, මං උඹව අල්ලාගෙන දඬුවම් කරන එක කරනවාමයි!"

"ඕක පරණ සිත්දවක්" හෝම්ස් කීය. "පසුගිය කාලෙ ඔය සිත්දව මං කොයි තරම් වාරයක් නම් අහල තියෙනවද. ඕක පරලෝසැපත් මහාචාර්ය මොරියාටි නිතර ගායනා කළ එකක්. ඇයි කර්නල් සෙබස්ටියන් මොරාන්? ඔහුත් මේ ගීතය නිතර ගැයූ ගායකයෙක් බව ආරංචියි. ඒ වුණත් කිසිම කරදරයක් නැතුව අදටත් මං ඩවුන්ස් ප්‍රදේශයේ මීමැස්සන් ඇතිකරමින් ජීවත් වෙනවා."

ෆොන් බෝක් බ්ලාසිටියේ අප්‍රමාණ දවේශයකිනි.

"මට කියන්න තියෙන්නේ නුඹට ගෘප වේවා කියන එකයි. මුහුණ දෙකක් පෙත්වූ වරපුරුෂ දෝහියා!" තමා බැඳ තිබූ බැම්බලින් මිදෙන්නට දඟලමින්, බෝක් ජර්මන් බසින් මොරදුන්නේය. ඔහුගේ දෙනෙතේ වූ මිනීමරු බැල්ම නිසා, ඒවා ගිනි පුළිඟු මෙන් දිළිසිණි.

"නෑ නෑ තත්ත්වය ඒ තරමටම තරක නෑ" හෝම්ස් කීවේ සිනාසෙමිනි. "මං ඉංග්‍රීසි උච්චාරණය කරන පිළිවෙළින් ඔබට පැහැදිලිවම පෙනෙවා ඇති, චිකාගෝවේ ඇල්ටමොන්ට් මහත්මයා මිහිපිට නැතිබව, මං ඔහුව ප්‍රයෝජනයට ගත්තා. ඊට පස්සේ ඔහු යන්න ගියා නොවූ"

"එහෙනම් ඔබ කවිද?"

"මං කවුද කියන එකේ වැදගත් කමක් නැහැ බෝක් මහත්මයා. නමුත් ඒ ගැන ඔබ උනන්දුවක් දක්වන නිසා කියන්නම්. ඔබේ පවුලේ සාමාජිකයන් මට හමුවුණු පළමුවෙනි වතාව මේක නෙමෙයි. පසුගිය කාලයේ මං ජර්මනියේ වැඩ කටයුතු රාශියක යෙදුණා. ඒ නිසා මගේ නම ඔබට හොඳට හුරුපුරුදු ඇති."

"මං කැමැතියි ඒක දැනගන්න"

"ඔබේ ඇති සොහොයුරා හෙන්රිව් නියෝජ්‍ය තානාපති ධුරය දුරු කාලය මතකද? එවකට බොහිමියාවේ හිටි රජතුමා, අයිරිෂ් ඇඩ්ලර්ගෙන් වෙන්කරන්න උදව් කළේ මමයි. ඔබගේ මවගේ වැඩිමහල් සහෝදරයා—සු ශ්‍රාෆන්ස්ටයින් සාම්වරයා, ක්ලොප්මන් නම් ත්‍රස්තවාදියා අතින් මරණයට පත්වෙන්න යද්දී බේරාගත්තේ මම, ඊළඟට මම තමයි....."

"මෙ පුළුවන්වුණු දවසක් මං උබව අල්ලාගන්නම්"

ෆෝන් බෝක් හිස ඉහළට එසවූයේ අතිශය විස්මයට පත්වය.
 "එහෙම නම් වෙන්න පුළුවන් ඒකම එක්කෙනයි....."

"හරියට හරි"

ජර්මන් ජාතිකයාගේ මුවෙන් කෙදිරිල්ලක් නිකුත්විය. ඔහු යළිත් සෝපාවේ වැතිරුණේය. "දෙයියනේ! මං මොන වැරද්දක් කළාද මට මෙහෙම දෙයක් වුණේ? ජීවිතාන්තය දක්වාම මට ගැළවීමක් නෑ. විශ්වාස කටයුතු රහස් තොරතුරු කියලා මං ජර්මනියට යැව්වේ ඔබෙන් ලැබුණු තොරතුරු නේද? එහෙම නම් මොකක්ද ඒවායේ ඇති වටිනාකම? දෙයියනේ! මං විනාසයි!"

"ඒ තොරතුරු ගැන විශ්වාසය තබන්න අමාරු වේවි" හෝම්ස් කීය. "ඔබට දකින්න ලැබේවි. කාලතුවක්කුවේ ප්‍රමාණය මං ඔබට කිව්වාට වඩා විශාල බව. සන්නද්ධ බෝව්ටු ගමන් කරන වේගය, හිතුවාට වඩා බොහොම වැඩි බව, ඔබේ අද්මිරාල්-වරයාට පෙනේවි."

ෆෝන් බෝක් විලංගු දූමු දැතින් තම ගෙල හිර කර ගැනීමට උත්සාහ දරුවේ තමා ගැනම ඇති වූ කලකිරීමෙනි.

"තවත් වැදගත් කාරණා විශාල ගණනක් කියෙනවා" හෝම්ස් කීය. "සැකයක් නෑ. කල්ගතවෙද්දී ඔබට ඒවා දනගන්න ලැබේවි. ජර්මන් ජාතිකයන්ගේ බොහොම කලාතුරකින් දකින්න ලැබෙන ගුණාංගයක්, ඔබ ළඟ කියෙනවා බෝක් මහත්මයා. ඔබ ක්‍රීඩකයෙක්. ඔබට හැකිවුණා බුද්ධියේ බලයෙන් දිගින් දිගටම අනෙක් අය පරාජය කරන්න. නමුත් අන්තිමේ දී වෙනත් කෙනෙක් අතින් ඔබ පරාජයට පත්වුණා. එතකොට ඔබේ හිතේ මා ගැන ද්වේශ සහගත සිතුවිලි ඇතිවෙන එකක් නැහැ. බලාගෙන ගියාම ඔබ, ඔබේ රට වෙනුවෙන්, හැකි උපරිම අන්දමින් සේවය කරලා කියෙනවා. මං මගේ රට වෙනුවෙන් මගේ උපරිමයෙන් කටයුතු කළා. තමන්ගේ රට වෙනුවෙන් කවුරු වුණත් කටයුතු කළ යුත්තේ ඒ විධියට නේද? ඒ නැතත්....." හෝම්ස් තවදුරටත් කථා කළේ බෝක්ගේ උරහිසට තට්ටු කරමිනි. "කවුරු හරි අපකීර්තිමත් හතුරෙකු ඉදිරියේ පරාජය වෙනවාට වඩා මේක හොඳයි. වොට්සන්. දැන් ලියවිලි වික සූදානම්. අපේ සිරකරුවා එළියට ගන්න, මට උදව්කරන්න ඔබට හැකිද? මං හිතන්නේ අපට පුළුවනි වහාම ලන්ඩනය බලා පිටත්වෙන්න."

ආයතන බෝක්කට දැවැන්ත මෙන්ම ගත්තිමත් සිරුරක් තිබිණ. එහෙයින් කැලැඹීමෙන් මෙන්ම කෝපයෙන් ද සිටි ඔහු මෝටර් රිය වෙත කැඳවාගෙන යාම පහසුකාරියක් නොවීය. මිත්‍රයෝ බෝක්කගේ අත්පාවලින් අල්ලාගෙන, මල් මාවත දිගේ ඔහු කැඳවාගෙන ගියහ. මීට පැය කිහිපයකට පෙර බෝක්ක, තම කාර්යාලයට ගැන සාධනීයයෙන් මිතුරාට පැවසුවේ ද මේ මල්මාවත තුළදීය. ඔහුගේ දෑත් දෙපා බැඳ තිබුණේත් සිරකරුවා මෝටර් රියට දමා ගැනීමට හෝමස්, වොට්සන් දෙදෙනාට සෑහෙන වෙහෙසක් දරන්නට සිදුවිය. කුඩා මෝටර් රියේ පිටුපස අසුනට ඔහු පටවා, ඔහුගේ වටිනා ලියකියවිලි සහිත බෑගය, සිරුරට තද වෙනසේ රඳවා තබන ලදී.

"වාහනය ඇතුළෙ අපට තියෙන්නේ බොහොම සුළු ඉඩයි. මං විශ්වාස කරනවා තියෙන ඉඩේ හැටියට ඔබ සුවපහසුවෙන් ඉන්නවා කියල" හෝමස් කීවේ වැඩ කටයුතු අවසන් වූ පසුය. "මං පුරුටුවක් දල්වලා ඒක ඔබේ කටේ ගැහැට්ටොත් ඒකෙ වැරද්දක් නැහැනේද?"

එහෙත් මේ ප්‍රසන්න සැලකීමෙන් ජර්මන් ජාතිකයාගේ ස්වභාවය වෙනස් නොවිණි.

"මර්ලොක් හෝමස් මහත්මයා. ඔබ මට මේ සලකන ආකාරය ඔබේ ආණ්ඩුවත් අනුමත කරනවා නම්, ඒකෙන් මහා යුද්ධයක් ඇතිවෙන්න පුළුවන්. මං හිතනවා ඔබ ඒ බව දන්නවා ඇති කියල?"

"එතකොට මෙන්න මේව ගැන ඔබේ ආණ්ඩුව මොනවද කියන්නේ?" හෝමස් ඇසුවේ ලියවිලි සහිත බෑගයට තට්ටු කරමිනි.

"ඔහේ මේ රටේ සාමාන්‍ය රටවැසියෙක් විතරයි. මාව අත්අඩංගුවට ගන්න කෝ ඔහේ ළඟ බලපත්‍රයක් හෝ වරෙන්තුවක් තියෙනවද? මේ කටයුත්ත කෙරෙන්නේ සම්පූර්ණයෙන්ම නීති විරෝධී වීඩියෝ. මේක ඔහේ මානුෂික අයිතිවාසිකම් දඩලෙස උල්ලංඝනය කිරීමක්!"

"ඔව් ඔව්. වචනයේ පරිසමාප්ත අර්ථයෙන්ම" හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය.

"ජර්මනියේ රටවැසියෙක් පැහැරගෙන යාමක්. මිනිස් මංකොල්ලයක්!"

Reading Prince Online Free

ඔහු මෝටර්වලය වෙත කැඳවාගෙන යාම පහසුකාරියක් නොවීය.

"ඇයි ඔහුගේ පෞද්ගලික ලියවිලි සොරකම් කර ගැනීම?"

"ඔබටත් ඔබේ ආධාරකාරයාටත් එම තත්ත්වය හොඳින් තේරෙනවා ඇති නේ. අපි ගම මැදින් යද්දී, මං උදව් ඉල්ලා කැගැහුවොත් එහෙම.....?"

"මගේ හිතවත් මහත්මයා. මේ ගමේ තානායම් වලට තියෙන්නේ බොහොම සිත් ඇදහනාගන්නා, නමක් දෙකක් පමණයි. ඔබ කැගැහුවොත් ඔවුනට ඊට පස්සේ හැකිවේවි, ඔවුන්ගේ බෝඩ්ලාලිවලට අමතර නම් කිහිපයක් හදාගන්න- "විලංගුවේ දහළු ප්‍රියියානුවා" වගේ නම්. ඉංග්‍රීසිකාරයා බොහොම ඉවසිලිවත්ත මිනිසෙක්. නමුත් මේ වෙලාවේ නම් ඔහු සැහෙන තරහකින් ඉන්නේ. ඒ හින්දා ඔහුව තවත් කේන්ති ගන්වන්නේ නැතුව ඉන්න එක තුවණට හුරුයි. බෝක් මහත්මයා. ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් පොලීසියේදී ඔබට පුළුවනි, ඔබේ මිත්‍රයා වන ෆොන් හර්ලිංසාමිට් පණිවුඩයක් යවන්න. ඔහු පොරොන්දු වුණා නේද ඔබට කානාපති සේවයේ පත්වීමක් ලබාදෙනව කියල. ඒ ඇබැරිතුව පුරවන්න ඔබට දෑත් බැරිද කියල හර්ලිංගෙන් අහල බලන්න.

ඉතින් වොට්සන් ඔබේ පරණ රාජකාරිය වන භහර්ණ සේවය වෙනුවෙන් ඔබ යළිත් චිරස් අප සමග එකතු වුණා. මට දැනගන්න ලැබුණු විධියට ඔබ ඉන්නේ ලන්ඩනයට හුඟක් දුරබැහැරක නෙමෙයි. මේ ආලින්දයේ ටිකක් රැඳී ඉන්න. අපි ටිකක් කතාබහ කරමු. සමහරවිට අපි දෙන්නට ජීවිතේටම කරන්නට වෙන, අවසන් සතුවු සාම්චිය මේක වෙන්න පුළුවනි."

කළණ මිතුරෝ තවත් ටික වේලාවක් සුහද කතාබහක යෙදී සිටියහ. ඒ අතර තමන් බැඳ තිබූ බැමි වලින් මිදීමට සිරකරුවා උත්සාහ දරමින් සිටියේය. ඔවුන් බේකර් විටියේ නිවහනේ ගෙවූ සොදුරු අතීතයේ රසබර සිද්ධීන් ආවර්ජනය කරමින් ගෙවූ කාලය නිමාවට පත්විය. ආපසු මෝටර් රිය වෙත පා නගද්දී හෝම්ස්ගේ දෙනෙත් යොමු වූයේ-සඳු පහනින් ආලෝකමත් වූ මහා සාගරය වෙතයි. ඔහු හිස දෙපසට සෙලවූයේ ගැඹුරු කල්පනාවකට වැටෙමිනි.

"නැගෙනහිර දිශාවෙන් හමාගෙන එන්නේ, මහා කුණාටුවක් වොට්සන්"

"මං එහෙම හිතන්නේ නෑ හෝම්ස්. ඒ මොකද මගේ ඇඟට නම් දූනෙන්නේ හරි උණුසුම් ගතියක්."

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා. ඔබ නම් පරණ වොට්සන්මයි. මුළු ලෝකයම වෙනස් වෙන යුගයක, වෙනස් නොවූ එකම පුද්ගලයා ඔබ පමණයි. ඒ වුණත් නැගෙනහිර දෙසින් හමාගෙන එන්නේ චණ්ඩ කුණාටුවක්. එහෙම එකක් කඩදාවත් එංගලන්තය හරහා හමාගිහිත් නැහැ. ඒක බොහොම ශීතල, චණ්ඩ, අනුකම්පා විරහිත එකක් වෙන බවට සැකයක් නැහැ. අපි බොහොම දෙනෙක් ඒකෙන් සුනුවිසුනු වී යාමි. නමුත් ඒ සැඩසුළඟ දෙවියන් විසින් එවන එකක් වෙන්න ඇති. එය හමා ගිහිත් අවසාන වුණාම අපේ රට වඩාත් පිරිසිදු, වඩාත් ශක්තිමත්, හිරු එළියෙන් දීප්තිමත්ව බබළන තැනක් වෙයි."

"මෝටර් රිය පණගන්වන්න වොට්සන්. අපට පිටත්වෙලා යන්න වෙලාව හරි. මගේ අතේ තියෙනවා පවුම් 500 කට වෙක් පතක්. මේක පුළුවන් ඉක්මනින් මාරු කරගන්න ඕන. ඒ මොකද මේක ලිව්ව පුද්ගලයාට හැකියාවක් තිබුණොත්, මං එය මාරුකරන එක නොනවත්වා ඉන්නෙ නැහැ."

නිමි

**"අරලොක් හෝම්ස්
නිතිමරු ප්‍රකාරයක් !"**

".....ඒ මහතා අනියමින්ම
බරපතල තත්ත්වයේ පසුවන
බව ඔබට හෙළිකරන්නේ
සාතියක් සංවේගයෙනි.
හෝම්ස් මහතාගේ හිසෙන්
ගර්ථයෙන් ඇතිවී තිබෙන
තුළාල ඉතාම බරපතල ඒවා
බව, වෛද්‍යවරු පවසති."

ආකර් කොතන් ඩොයිල්ගේ

"ඔබෙන් සමුගනිමි"

- අරලොක් හෝම්ස්

"..... ඉතින් ඩොයිස් අපි තව විකෘත
කතාමත කරමු. සමහර විට අපි දෙන්නට,
මුළු ජීවිතෙටම කරන්න වෙන. අපිකන්
සතුටු කම්මය වේක වෙන්න පුළුවනි."

**තයානක ගනුදෙනු කරුවෙක්
වංශවතාගේ පළඟිලව්ව
විදුහලේ අවුල**

**තාචික ගිවිසුමේ අහිරහස
කොපර්බ්වස් අහිරහස
සිංහ කේශර**

"ඔබෙන් සමුගනිමි"

ISBN 955-97776-1-0

9 789559 777610

මිල 275/-

ව්‍යාපෘති ප්‍රකාශන

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

Handwritten signature/initials.